

A tropical beach scene with palm trees and turquoise water. The image shows a sandy beach with several palm trees, some leaning over the water. The water is clear and blue, and the sky is bright. The text 'New Testament' is overlaid in red at the top.

New Testament

Cabecar Language

Cabecar - Bible - New Testament

Mateo	3	
Marcos	65	
Lucas	104	
Juan	170	
Hechos	221	
Romanos	283	
1 Corintios	310	
2 Corintios	337	
Gálatas	354	
Efesios	363	
Filipenses	372	
Colosenses	379	
1 Tesalonicenses	385	
2 Tesalonicenses	391	
1 Timoteo	394	
2 Timoteo	401	
Tito	407	
Filemón	410	
Hebreos	412	
Santiago	431	
1 Pedro	438	
2 Pedro	445	
1 Juan	450	
2 Juan	457	
3 Juan	458	
Judas	459	
Apocalipsis	461	

Cabecar - Bible - New Testament

Mateo

Mateo 1

- 1 Jesucristo David yäbei, Abraham yäbei, je wätsikiwāk wa kie äyëí yöle rä jikäi:
- 2 Abraham te Isaac wätsikiwā, Isaac te Jacob wätsikiwā, Jacob te Judá irä iel wa irä wätsikiwā.
- 3 Judá te Tamar da Fares irä Zara irä wätsikiwā. Fares te Esrom wätsikiwā, Esrom te Aram wätsikiwā.
- 4 Aram te Aminadab wätsikiwā, Aminadab te Naasón wätsikiwā, Naasón te Salmón wätsikiwā.
- 5 Salmón te Rahab ra Booz wätsikiwā. Booz te Rut da Obed wätsikiwā. Obed te Isaí wätsikiwā.
- 6 Isaí te sã tsākui David wätsikiwā. David te Salomón wätsikiwā, Urías alaklä ra.
- 7 Salomón te Roboam wätsikiwā, Roboam te Abías wätsikiwā, Abías te Asa wätsikiwā.
- 8 Asa te Josafat wätsikiwā, Josafat te Joram wätsikiwā, Joram te Uzías wätsikiwā.
- 9 Uzías te Jotam wätsikiwā, Jotam te Acáz wätsikiwā, Acáz te Ezequías wätsikiwā.
- 10 Ezequías te Manasés wätsikiwā, Manasés te Amón wätsikiwā, Amón te Josías wätsikiwā.
- 11 Josías te Jeconías irä iel wa irä wätsikiwā, Israel wa jalemi Babilonia ska kei ska ra.
- 12 Ijalemi Babilonia ska ukä ska Jeconías te Salatiel wätsikiwā. Salatiel te Zorobabel wätsikiwā.
- 13 Zorobabel te Abiud wätsikiwā, Abiud te Eliaquim wätsikiwā, Eliaquim te Azor wätsikiwā.
- 14 Azor te Sadoc wätsikiwā, Sadoc te Aquim wätsikiwā, Aquim te Eliud wätsikiwā.
- 15 Eliud te Eleazar wätsikiwā, Eleazar te Matán wätsikiwā, Matán te Jacob wätsikiwā.
- 16 Jacob te José, María senaklä, wätsikiwā, ata je ne te Jesús kinak Säbäkäkksã ni kua rä.
- 17 Jekäi Abraham ska bite dākã David ska ibatala wätsikinaté dekã catorce. David ska bite dākã ijalemi Babilonia ska kei kje ibatala wätsikinaté dekã catorce.

Ijalemi Babilonia ska bite dākā Sābākākksā ska kje, ibatala wātsikinaté deka catorce.

18 Jesucristo kōle rā jikāi: Iami María rā kablele ená José ra jek jula kukākwa. Ata ka ijewa dāwāba ñajami ra, ibitewā yaba kī Wikblu Sikina oloi jami.

19 Ije senaklä José ser dā wāmo, je ka ssēne iānewākwa bikōle wāna, je kīka ije te ijaklewā ka juñelewā kuna.

20 Ije te ibiketse kate jīabā ra, Sākekewa ángel í ekla jek kjasha iia kausue naka, te isha iia: “José, David yābei, ke ba suana María kukākwa ma senaklä ye, ije bitewā yaba kī rā Wikblu Sikina oloi jami kīka.

21 Ije te yaba suemi jāiyi, je kiemi ba te rā Jesús ni. Ka irā jiye kuna ta, ite ije cha wa tsatkemiksā inui yika.”

22 Je bikōle ōna rā ionaklä jishtā Sākekewa wā iyile jile bata shāk jami je te ishe kái:

23 “¡Issö! Busi ka sełe kuna bitāmiwā yaba kī, je te yaba suemi rā jāiyi, je kirmi rā Emanuel” ni. (Je wā rā “Sākeklā kaldu sa ra” ni.)

24 Ñerā José shkinakā ra, ite iwā jishtā je Sākekewa ángel í te ipaka iwāk kái. Jekāi ite ikukawā isenaklä ye.

25 Ata ka idenewā ijami, mine rā je yaba kua ite kje, je yaba kia ije te Jesús ni.

Mateo 2

1 Jesús kōna Belén, Judea kei kī. Je kei ska ra Herodes dā sā tsākui. Ñerā kā chakāk wa dar kawā dāklākā wā, jewa dejulu Jerusalén ska.

2 Ijewa te ichaka: —¿Mai Judío wa tsākui kōna kalme rā na? Iwa rā sá te ibekwāi sua kawā dāklākā wā, je kīka sá bitejulu ioloi tsāk.

3 Kā tsākui Herodes te je ssa ra, ijer ianawā. Jerusalén wa bikōle jer ianachawāña ije ra.

4 Jera ite chui tsākui wa irā ñayōle kawēi wā wa irā bikōle tapawāwā, je te mai Sābākākksā kōrmi rā chaka ijewa ia.

5 Jera ijewa te isha iia: —Je kōrmi rā Belén, Judea kei kī. Ka irā jiye kuna ta, je yōle jile bata shāk wā rā jikāi:

6 ‘Ba Belén, Judá kei kī, ka ba rā kā wākiri wa tso Judá ska wa katābāka kuna. Ka irā jiye kuna ta, sá wākiri kōrmi ba shāna, je dāmiwā Israel wa yis cha wa kjānanak ye.’

7 Jekjepa Herodes te kā chakāk wa kia jaté jaki jewa ia ite ichaka bikōkje sī je bekwā juena iwāna rā kái.

- 8 Jera ite ijewa patkami Belén ska, te isha ijewa ia: “Bas ma je yaba ktei juñak bulee; ata bas te je yaba kua ra, plaa bas te ibata sheni yis ia yis minakläña ioloi tsäk.”
- 9 Jekäi ka tsakui te isha je ssa ijewa te ra, iminejulu. Ñerä ale bekwä sule iwa kawä däkläkä wà, je rami iwätsakba, je demi wäkolonawa yaba kalme tsäka.
- 10 Ijewa te je bekwä sua ra, ijewa ssëna anaawa si.
- 11 Jekäi idewajulu ju jarka ra, ijewa te yaba kua iamí María ra, jera inatulawa wakte ioloi tsäk, kjepa ji säkei ta doloiebä shkä iwa menak je kjäya ite, cha tulami ite iia oro yaka irä, ji dälänak jalar ta jamaa irä, mirra irä.
- 12 Ata kausue naka ijewa ia ikjayina ka iminaklä ni Herodes wäki, je kika ijewa minemi ni ikei wà ñala saka wà.
- 13 Ñerä ijewa minejuluni ra, Säkekewa ángel í ekla jek kjasha José ia kausue naka, te isha iia: “Ma jeköka, ma tunomi yaba irä iamí irä wäkseka Egipto ska. Ma seno jeska bikökje yis te ba ia ishekeni kje. Ka irä jiye kuna ta, Herodes te je yaba yule mar kotanakwa.”
- 14 Jekäi José jekaka te je yaba irä iamí irä jami jela tuinaka däkmi Egipto ska.
- 15 Jeska isena deka Herodes duawa kje, je rä ionaklä jishtë Säkekewa wa iyile jile bata shäk jami te ishe kai: “Yis yaba katke Egipto ska je kiaté ni yis te.”
- 16 Herodes te isua kachakäk wa te iwäyuawa ra, ikjuatkawa eena si. Ñerä ite kawei ma bena yabala jäiyi wa dos año katäbäka wa tso Belén ska irä ipajami biköle ska irä ktächakläwa, kei shtaole je ka chakäk wa te isha iia jami.
- 17 Jekäi iona jishtë iyile jile bata shäk Jeremías jami te ishe kai:
- 18 “Ekla ktä ssëna Ramá ska, ijiá tai iar tai. Raquel te iyabala jietse kate, ka issëne jer pablenak ijewa ka kuna jia kika.”
- 19 Ñerä Herodes duawa ukä ska ra, Säkekewa ángel í ekla jek kjasha José ia kausue naka Egipto ska,
- 20 je te isha iia: “Ma jeköka. Bä ma ni yaba irä iamí irä wäkseka däkmi ni Israel wa kei ska. Ka irä jiye kuna ta, ale jer ssëna yaba ktäkwa wa duachawa.”
- 21 Jekäi ijekaka mineju je yaba irä iamí irä wäkseka däkmi ni Israel wa kei ska.
- 22 Ata ite ijuña Arquelao dewa iká Herodes itäri wà Judea kei tsakui yeni ra, isuanawa minak jeka. Ñerä imineju Galilea kei ska, je kjayina iia kausue naka kika.
- 23 Jekäi idemiju ra, isena jukläyäkä kie Nazaretka. Je rä ionaklä jishtë iyile jile bata shäk wa jami te ishe kai: Ije kirmi rä Nazaret wa ni.

Mateo 3

- 1 Je kei ska Juan säwäukewak jekaka sa paktak Judea kei ki ka ssilewa pjoo ska.
- 2 Je te ishe: “Bas ñamanewoksa, yewa kajöir gobierno kjäkläwa dewa ira kika.”
- 3 Ije ne rä ale yile Isaías jile bata shak jami jikai rä: “Ekla arke ka ssilewa pjoo ska. ‘Ñala bäiwö Säkekewa yika, iñalei parüoksa bulee.’ “
- 4 Juan paiklä rä yöle camello kä wà, ikipa müaklä rä bewak kjuä, ije yäkäklä rä bitsiki ira bul ña ka nikika diä ira.
- 5 Jera Jerusalén wa ira, Judea wa biköle ira, Jordán kjä jami wa biköle ira, daté ije wäki.
- 6 Jeska ijewa nui shaka ra, ite ijewa wäukewa tulami Jordán na.
- 7 Ata Juan te isua fariseo wa ira Saduceo wa ira jewa de tai wäokanak iwa ra, jera ite ijewa ia isha: “iTkäbe si yäbeila! ¿Yi te bas jer kua Säkeklä kjuatkämiwa kei däkewa je chak rä na?
- 8 Jira bäi onak sa jek manewaksa ra, je jami bas wäno.
- 9 Ata ke bas ku ibiketsa jer na: ‘Abraham ne rä sä ká rä’ ni; ka ira jiye kuna ta, yie ishe bas ia, Säkeklä ia jí jak tsö manermiksa Abraham batala ye.
- 10 Jira bak rä tkelewa ená kal ñak jami. Jekäi mane kal wänak wä ta ka bäi kuna, je biköle rä tenak tulämi tulunakka yökö kika.
- 11 Iyina si yis te bas wäukeweke diklä wà, bas ñamanewäkläksa ye. Ata ale daju jia yis itäka je rä oloi ta yis tsata, jekäi ka yis dä bäi si kuna ije sandalia tsakmibä jibä. Ije te bas wäukewemi Wikblu Sikina wà, ñakäi yökö wà.
- 12 Ije wa itrigo wäkpäklä kala kja ijula na, je wà ite ikpäklä kei ska iboroi tulemiksa. Ite itrigo wä tapawemi ibläklä jui ska. Ata ite iboroi tulemiksa dälänakchawa yökö ka wäitanak kuna mik ani jarka.”
- 13 Jekjepa Jesús bitejuté Galilea kei ska, deju Jordán kjä ska Juan wäki iwa wäokanak.
- 14 Ata Juan ssëna iwätkewak te isha ia: —Yis ki ba ne shena yis wäukewak rä; ¿maikäi je bite yis wäki rä na?
- 15 Jera Jesús te iküka te isha ia: —Jí kje ra 'sia ka mopa. Ka ira jiye kuna ta, sa kawä ta ji rä wämo biköle wawak. Jera ite ka mä ia.
- 16 Jesús wäokanajumi ra, plaa ideksaju diklä na. Jera ije wäna kajöir kjä bukanajumi. Jeska ite Säkeklä wikblu sua idawajuté namala käi, dewa iwakei ki.
- 17 Ñerä kte ssënaté kajöir je te ishe: “Jí ne rä yis yaba shkata rä, je ra yis ssëna baa.”

Mateo 4

- 1 Je ukä ska Jesús wäsikami Säkeklä wikblu te kã ssilewã pjoo ska jër kinak sunak be tsakui wã.
- 2 Ibatsa kapiana tuina deka cuarenta día, jeska ra iktawã bäli te.
- 3 Ñerä je sã jër kiwãk jëk sikawã iwäjãmi te isha iia: —Ba rä Säkeklä yaba ra, jí jak wã tsõ pakõ ianawã pan ye.
- 4 Ata ije te ikúka te isha: —Iyöle katke rä: ‘Ka pan ebã oloi jãmi sã ser dã kuna, ata kte biköle dákksã Säkeklä kjã na je ne oloi jãmi sã ser dã.’
- 5 Je ukä kï be tsakui wã iminetse jukläyãkã dälãtsalewã ska te iduakã Templo bata si kïka.
- 6 Jera ite isha iia: —Ba rä Säkeklä yaba ra, ma jëk psõ juõmi ìskï. Ka irã jiye kuna ta, iyöle katke rä: ‘Ba bata kïka ite iángel wa patkemi, jewa te ma tsemi ijula na, ka bã klã tkenaklä kuna jak jãmi.’
- 7 Jera Jesús te ikúka: —Ñaebã iyöle katke rä: ‘Ke ba kũ Säkekewa ba Keklãí mabla sua wãsiwa.’
- 8 Jera etãbã kicha be tsakui wã iminekãtse kãtsã kalekã kashãã si bata kïka. Jeska ite kajiska kã tsakui wa kei biköle irã, ji baa tsõ iska biköle irã kjasha iia.
- 9 Jera ite isha iia: —Ma jëtkawã wakte yis oloitsãk ra, yie je biköle memi ba ia.
- 10 Jera Jesús te isha iia: —Satanás, ma chõ. Ka irã jiye kuna ta, iyöle katke rä: ‘Säkekewa ba Keklãí oloitsõ ba kũ, je ebã kjãnei wõ ba kũ.’
- 11 Jera be tsakui te ijawãtãna. Ñerä ángel wa dejulu iwãkï te ichewã jile wã.
- 12 Jesús te issa Juan kolonawã ra, ibitejuni Galilea ska.
- 13 Jera ite Nazaret jawãtãna, demiju sená Capernaúm. Je jukläyãkã rä tipã kjã jãmi, Zabulón wa irã Neftalí wa irã jewa kei kï.
- 14 Je rä ionaklä jishtë iyile jile bata shãk Isaías jãmi te ishe kãi:
- 15 “Zabulón wa kei irã Neftalí wa kei irã, ñãla tipã kjã jãmi Jordán amikata, Galilea kei ale ka Judío kuna wa tsõ ska.
- 16 Kã yee naka senak wa te kã oloi taiwã sua. Kã kïkololewã duewã oloi wã ska senak wa kïka kã oloi ñinakã.”
- 17 Jeska Jesús te sa paktami te isha: “Bas ñamanewõksã, yewã kajõir gobierno kjãrawã irã kïka.”
- 18 Jesús damiju Galilea tipei kjã jãmi ra, ite bol ñawakwa ebã sua; je rä Simón, kinak Pedro ni irã, iel Andrés irã. Ijewa kla jua kate tipã na, ijewa rä nima kukãk wa kïka.
- 19 Jera ite isha ijewa ia: —Bas kute yis da minak, jera yis te bas dulawemi ditsã kukãk nima säkei ye.

- 20 Jera plaa ijewa te ikla jawatana minejulumi ira.
- 21 Jeska ije mine jia te isaka suani bol ñawakwa ebä: Zebedeo yaba Jacobo irä je el Juan irä, jewa kla wä müa tsö kono jarka ijewa ká Zebedeo ra ñara. Jewa kia ite.
- 22 Jera plaa ijewa te kono irä iká irä jawatana minejulumi ira.
- 23 Jekäi Jesús damiju Galilea kei kalabe shana. Ite sa pakte rami ijewa ñapaktäklä jui na, ite gobierno ktei baa wapakte rami, ite sä kteke duë te biköle bäiwę rami, ji duëi biköle dami sa shana käi.
- 24 Jekäi ije palei minemi Siria kei biköle ska. Jera ditsä te duë ta wa biköle jaté iwäki: sä kteke duë te kjuawa kjuawa wa käi, sä dälärke wa käi, kololewä be wa wa käi, wäialeksa wa käi, karalewä wa käi. Jewa bäiwä tulakani ije te.
- 25 Jera chuliiwä Galilea ska wa, Decápolis ska wa, Jerusalén ska wa, Judea ska wa, Jordán amikata wa, minemi ira.

Mateo 5

- 1 Je chulij wa sua ite ra, imineju ka kichei ki. Jeska ijekawa, jera iwä dulanak wa ñasikawa iwajami.
- 2 Jera iktami te ijewa pakta, te isha:
- 3 “Bäije sä ssärke sa jer ska shiana ka jita käi wa rä, jewa ne ia kajöir gobiernoi rä kika.
- 4 “Bäije sa jer iarke wa rä, jewa jer pablermi ni kika.
- 5 “Bäije sa jek jäkwä wa rä, jewa ia kajiska dämiksa däli ukä ye kika.
- 6 “Bäije sa ki ji wämo sherke pjoo jishta sä kte bäli te käi, sa jer bärke te käi wa rä, jewa ia imermi kika.
- 7 “Bäije sa jer bäi shäk wa rä, jewa ia jer bäi yirmi kika.
- 8 “Bäije sa jer ta yëë wa rä, jewa te Säkeklä suemi kika.
- 9 “Bäije kjuatke paruäk wa rä, jewa kirmi Säkeklä yabala ni je kika.
- 10 “Bäije sä weikanak ji wämo kika wa rä, jewa ia kajöir gobiernoi rä kika.
- 11 Bäije bas dä mikä bas yirke yakei, bas kolorke weikanak, bas kiyörke ji yakei biköle wä kayue ebä wä yis kjuei kika ra rä.
- 12 Jera bas ssëno ana, bas kassö, bas ia je säkei tsö däksa tai kajöir ska kika. Ata je suta ijewa te jile bata shäk wa bakle bas yikaba wa kukachawa weikanak rä.
- 13 “Bas dä däre ye kajiska. Ata däre iianawa ka kjei ta jia ra, jera jibä wä je bäirmini na? Je ka kiar jia ji ani ye, ata itulunaksa ra wätunakwa sä klä wä ebä ye ikiar dä.
- 14 “Bas dä ka oloi ye kajiska. Jukläyäkä katsä bata kika ka je blenak kuna.

- 15 Ñaebä ka tsini wäkawę rä dunakchą cajón nikika kuna, ata je dueką rä iduäkläkä ki, jekäi ra ioloi te yi tso ju jarra kalabe ñiwęmi.
- 16 Je suta bas oloi ñiwoką ditsä wana, ji wę bas te bäi suaklä ijewa wą, je oloi jami ijewa wą bas Kä senak kajöir kjeishäklä.
- 17 “Ke bas kü ibiketsa yis de rä kawei yöle, ñakäi kte yile jile bata shäk wa wą, je juakksą ni. Ka yis dene rä je juakksą kuna, ata yis de rä iwawak.
- 18 Kte si wà yis te ishe bas ia, kajöir irä kajiska irä ka kjajuba bala na kawei yöle äyë wä tsineí, itsatkelefbä jibä ka tsenak junakmi etka wä ani, ata je biköle waona ená kjepa itserjumi rä.
- 19 Je ne kika yi te sa pakale ji wak etka tsinebä jibä jawą ka waole kuna, ñakäi sa saka pakte ite jekäi iwak ra, jera kajöir gobiernoí ska je kirmi rä bena katäbäka. Ata yi te je wawą ra, je wapakta ra, jera kajöir gobiernoí ska je kirmi rä bakleką.
- 20 Ata yis te ishe bas ia, ka bas sene wämo fariseo wa tsata, ñayöle kawei wà wa tsata ra, jera ani ka bas däkwa kajöir gobierno jami.
- 21 “Bas wą issële iyiletana sa bakle mikle wa ia: ‘Ke sa ktawą,’ ñakäi: “Yi te sa ktawą ra, je ki nui rä janakka sä ktei wabiketsäkläksą ska.
- 22 Ata yis te ishe bas ia, yi jer ki iel iarke ra, je ki nui rä janakka sä ktei wabiketsäksą wa wą; ñaebä yi te ishe iel ia: ‘Ba rä ka kata’ ni ra, je ki nui rä janakka sä ktei wabiketsäksą wa wą; ñaebä yi te ishe: ‘Ba rä ka jer ta’ ni ra, je wakei rä junakmi sä tuläklämi yökö í wäkaleką ska.
- 23 “Je ne kika ba wą ji detse menak jile däläwäklä ska ra, ma jer jana ba el jer ki ba iarke ska ra,
- 24 jera je ma wą menak juotana jeska idäläwäklä säkätä jami, jekäi ba ma säkätä jer bainak ni ba el da, jekjepa bä bitä ni je ma wą menak je däläwak.
- 25 “Ba dami ba kjatiäk ra, jera ñala wà ebä iparuöksą iią plaa, ata kai ra, tsi je ba kjatiäk te ma jueksą sä ktei wabiketsäk ia, jera sä ktei wabiketsäk te ma jueksą guardia ia, jeska ra bä rä wätenakwą.
- 26 Kte siwą yie ishe ba ia, ka bä däkksą jeska, ata ba te ma nui tjua juami kalabe cuadranteje kjepa bä dämiksani rä.
- 27 “Bas wą issële iyiletana: ‘Ke ma manena.’
- 28 Ata yis te ishe bas ia; bena yi te alaklä wa sua je tkena ijami ra, jera je rä imanena ená ira ijer ska.
- 29 “Jekäi ba wäbala wämo te bä shiriwawą ra, je yöksą juomi. Ka irä jiye kuna ta, bäi si ba ia ra rä bä wäjienaklä etka weikarwą, ka ba yaka kalabe junaklämi kuna sä tuläklämi ska.

- 30 Ñakäi bä jula wämo te bä shiriwawā ra, je tiökksā juomi. Ka irä jiye kuna ta, bäi sī ba iā ra rä bä wäjienaklä etka weikarwā ka ba yaka kalabe däklämi kuna sä tuläklämi ska.
- 31 “Ñakäi iyiletāna: ‘Yi te ialaklä jekewā ra, je kiana ñajewā äyēi çakmi iia.’
- 32 Ata yis te ishe bas iā: Biköle yi te ialaklä jawatāna, ata ka je rä ikawakblewāke kīka kuna ra, jera je wà ite je iawawā manenak. Ñakäi yi senawā je jalewatāna ra, jera je rä imaner.
- 33 “Ñakäi bas wā issēle iyiletāna sa bakle mikle wa iā: ‘Ba kabla etkabā ke wāshewākwā, ata je ba kabla etkabā wawō sī Säkekewa wāna.’
- 34 Ata yis te ishe bas iā, ke āni bas kabla kable etkabā wà kajöir wākata ska iräle, je rä Säkeklä jetkākā sā tsākui ye kīka;
- 35 kajiska wākata ska iräle, je rä iklā tkākākā ye kīka; Jerusalén wākata ska iräle, je rä Sā Tsākui Ji Biköle Tsāta ne jukläyākāi kīka.
- 36 Ñakäi ke ba kabla etkabā ma tsākū wākata ska, je kà ka manenakksā ba iā etababā jibā suruu iräle yee iräle kīka.
- 37 Ata tsāna ra bas kū ishō rä: “Ta” ni kjela, “Kai” ni kjelabä; ata sa te ikī sha jīa ra, jera je datse rä ale yakei wakei ska.
- 38 “Bas wā issēle iyiletāna: ‘Yi te bä wābala shkawā ra, nui kī ije wābala shkawō, ñaebā yi te ba kà pjawā ra, nui kī ije kà pjowā.’
- 39 Ata yis te ishe bas iā: Ke bas jek tsātka sä yakeila wa yika; ata yi te ba kpa ma jakātā wāmo kjane ra, jera ma jakātā ekta manewō iia iwā bukanak.
- 40 Yi ssēna ba kjatiäk iwā ba paiklä bākāklāksā ra, ñakäi ma wā shōnak jek kī çomi iia.
- 41 Yi te ba pakeke tākili wà däli tsākmi un kilómetro kjena ra, jera itsōmi iia dos kilómetro.
- 42 Yi te ba iā ji kia ra, je iā imo; yi te ba iā jile peitakle ra, ke ikúka kai ni.
- 43 “Bas wā issēle iyiletāna: ‘Ba te ba saka shkālible, ata bä bolki dokoitse ba te.’
- 44 Ata yis te ishe bas iā: Bas kū bas bolki wa shkālīblō, bas kākio bas kukāk weikanak wa kīka.
- 45 Je rä bas däklawā bas Ká senak kajöir je yabala ye. Je wakei te kawā patke ñinak sä yakeila wa iā, sä bäi bäi wa iā, ñaebā je te kalī patke janak sä wāmo wa iā, ka sä wāmo kuna wa iā.
- 46 Ata bas te bas shkālīblāk wa ebā shkālible ra, ¿je säkei dāmiksā bas iā na? ¿Ka irä je sūta inaklä bākāk wa te iwē rä na?

47 Ñakäi bas te bas el wa ebä chake ra, ¿je rä ji bäi s̄i wá bas te na? ¿Ka irä je s̄uta ka Judío kuna wa te iwę rä na?

48 Jekäi bas s̄eno bulee s̄i, jishtë bas Ká s̄enak kajöir je s̄er dā bulee s̄i käi.

Mateo 6

1 “Bas s̄eno ts̄ana bas ji w̄akę wāmo ka w̄aklä kuna ditsä wāna, ijewa w̄a s̄unak käi kuna. Ata jekäi ra, bas Ká s̄enak kajöir w̄a ji ̄ani ka m̄enak bas īa isäkei.

2 “Je ne k̄ika mik̄a ba te jile kaku m̄ekę ra, ke ipalei bulaw̄ak kökō bular ss̄er käi, jishtë ji w̄ak s̄unak ebä wa te iwękę käi, ñapaktäklä jui na irä ñ̄ala wà irä, ditsä w̄a ikjeishäklä ebä. Kte s̄i wà yie ishe bas īa, ijewa īa je säkei rä deleks̄a ęnā.

3 Ata ba te jile kaku m̄ekę ra, je w̄o blelew̄a, ba jula wāmo te jile w̄a ka juñele kuna ba jula shule w̄a käi;

4 je rä bā jile kaku m̄akę ka juñenakläw̄a kuna. Jera ba Ká, ji blelew̄a s̄uak, te ba īa ji m̄emi isäkei.

5 “Ñäebä bas k̄akiäkę ra, jera ke je w̄a ji w̄ak s̄unak ebä wa käi. Ka irä jiye kuna ta, jewa w̄abätsä rä j̄ek duäkk̄a k̄akiäk ñapaktäklä jui na, ñ̄ala ukā shtä ska ditsä w̄a s̄unak. Kte s̄i wà yie ishe bas īa, ijewa īa je säkei rä deleks̄a ęnā.

6 Ata mik̄a ba k̄akiäkę ra, ma ch̄o ju j̄ar etkā na, j̄ek kjäshtōw̄a; jeska ma k̄akiö ba Ká ka juenak kuna īa. Jera ba Ká, ji blelew̄a s̄uak, te ba īa ji m̄emi isäkei.

7 “Jekäi bas k̄akiäkę ra, ke kte etkabā sha jirā jirā ka wata, jishtë ka Säkeklä j̄ami wa te iwę käi, ijewa te ibiketse iktā ss̄ermi ite ishe jaree k̄ika ni.

8 Ke bas k̄u iw̄a ijewa käi. Ka irä jiye kuna ta, bas Ká w̄a ji sherķę bas k̄i je juñer k̄ja ka bas w̄a ji kirba īa yika.

9 Ata bas k̄akiö rä jik̄ai: ‘Sa Ká s̄enak kajöir, ba kie oloitsanopa.

10 Ba gobierno kjōw̄apa. Jishtë kajöir ji ̄orķę ba wakei k̄i isherķę käi, je s̄uta ji ̄onopa kajiska.

11 Ba k̄u ñanak sherķę s̄a k̄i buliri buliri je mopa s̄a īa jir.

12 Ba k̄u s̄a nui jōw̄apa bitaba, jishtë s̄a te nui ta s̄a ra wa jaw̄a bitaba käi.

13 Ke ba k̄u s̄a jaw̄a j̄er kinak s̄a me ji yakei wakblä käi, ata ba k̄u s̄a wetsōks̄a ale yakei yika. Je rä ba ne rä s̄a ts̄ak̄ui, ba ne rä t̄akili ta, ba ne rä oloi kalek̄a jekjeyemi rä k̄ika. Amén.’

14 “Iwa rä bas te sa saka nui jaw̄a bitaba ra, ñakäi bas Ká s̄enak kajöir te bas jemiw̄a bitaba.

15 Ata ka bas w̄a sa saka janew̄a bitaba ra, ñäebä bas Ká w̄a ka bas janakw̄a bitaba bas shirile k̄ika.

- 16 “Mikā bas bātsāke ra, ke bas jek ja jer ialewā, jishtë ji wāk sunak ebā wa te iwe käi. Ijewa wāktā iawake ijuenaklä ditsā wāna ibātsāke irā. Kte si wā yie ishe bas iā, ijewa iā je sākei rā deleksā enā.
- 17 Ata ba bātsāke ra, ma tsakū kī aceite tkōkā, bā wā paskuō,
- 18 ka ijuenaklä ditsā wāna bā bātsāke irā; ata je wō ba Ká ka juenak kuna je wāna. Jera ba Ká, ji blelewā suak, te ba iā ji mēmi isākei .
- 19 “Ke bas kū ji sākei ta bla bas wakwa iā kajiska, mai yāle irā, ji āwewāk irā te iweikekewā shtā ska, mai jakblāk wa kjāklāwā jakblāk shtā ska.
- 20 Ata bas kū ji sākei ta blō bas wakwa iā kajōir ska, mai iwak irā, iāwewāk irā te ka iweikewā kuna ska, mai jakblāk wa ka kjāklāwā kuna jakblāk ska.
- 21 Ka irā jiye kuna ta, mai bas ji sākei ta tsō blele ra, je ne ska bas jer kāmami rā.
- 22 “Sā wābala rā tsini käi sa wakei iā. Je ne kīka bā wābala rā bāi ra, jera ba wakei kalabe rā wāñinakkā.
- 23 Ata bā wābala rā ka bāi kuna ra, jera ba wakei kalabe rā wātuinakwā. Jekāi ka oloi tsō ma jami rā wātuilewā ra, jera je rā wātuilewā eēna si.
- 24 “Ka yi ani iā blu wa bol kjānei onak. Ka irā jiye kuna ta, ite ekla dokoitsemi, ata ite iel shkāliblemi; ite ekla bawemi, ata iel iarmi ijer kī. Jekāi ka bas iā Sākeklā irā blune irā kjānei onak ñara.
- 25 “Je ne kīka yie ishe bas iā: Ke bas jer iana bas jek senewāklā kī, jibā ñe sā te, jibā ye sā te; ñakāi bas yaka kī, jibā jie sā te. Ñera sene kseka rā ka ji ñe kjelabā kuna; sa yaka rā ka pajienak kjelabā kuna, ¿ka irā je ne käi na?
- 26 Du junak kashāka wa suō: Ka jewa rā dāli tkāk kuna, iwā kukāk kuna, itapawāk kuna iblāklā jui ska. Ata bas Ká senak kajōir te jewa chewē rā. ¿Ka irā bas sākei rā jewa tsāta na?
- 27 Jekāi ¿mane bas shā sermi kīta baklekā jīa una hora kje jikje ijer ianawā ebā oloi jami rā na?
- 28 “Jera ¿jiye bas jer iawēke jek pajie te na? Jishtë kā kīka tsitsi wā jēr dā je biketsō: Ka irā shkāblāk kuna, ka irā sua yuāk kuna.
- 29 Ata yie ishe bas iā, Salomón bakle jek pajiäk baawā si, ka jek pajiene jewa shā mane ani käi.
- 30 Jekāi kākā jenak kā kīka jir ebā, ata bulia ra irā tulunakmi yökō ye pan kukāklā jarka, je pajie Sākeklā te jekāi ra, jera je tsāta si ¿ka iwā bas ka ji biketsäk etkabā si kuna wa pajienak na?
- 31 Je ne kīka ke bas jer ianawā ishāk: ¿Jibā ñemi sa te na? ¿Jibā yemi sa te na? ¿Jibā wā sā ñapajiämi na?

32 Ka irä jiye kuna ta, ka Säkeklä jami kuna wa te je shtä biköle yule rami, ata bas Kä senak kajöir wä je biköle sherke bas ki juñer.

33 Ata ji biköle tsäta bas kü rä Säkeklä gobiernoí, iji wämoí ne yulö rä, jera je shtä biköle kïdämiksa bas ia.

34 Ji rä bulia kü ke bas jër iawak. Ka irä jiye kuna ta, bulia ra ji tsoni sä jër iawak. Ji rä jir iyakei ne kjela kata irä.

Mateo 7

1 “Ke bas kü sa saka wabiketsaksa, ka bas wakwa wabiketsanakläksa kuna.

2 Ka irä jiye kuna ta, ji wä bas te sa saka wabiketsaksa ra, je jami bas wakwa wabiketsarmiksa. Ji wä bas te ji mabla sa saka ia, je jami ji mablermi bas ia.

3 ¿Jiye ba te ka ploi sje bä el wäbala na, ata ba wakei wäbala na kal kuklei kate je ka sje ba te rä na?

4 Jera ¿maikäi ba te ishemi bä el ia: ‘Ka mo yis ia je ka ploi tsäkläksa bä wäbala na’ ni, ata jera ba wakei wäbala na kal kuklei kate rä na?

5 Ba ji shäk kjäbata ebä wä, säkätä ba kü ba wakei wäbala na kal kuklei tsoksa. Jekäi ra ba wä wajuermi bäi, ba wä ka ploi kate bä el wäbala na je tsäkläksa.

6 “Ke jile oloitsalewä çami chichi ia, ke suiwä säkei ta shtä tulami köchi ia. Ata jekäi ra, tsi ite iwätuewä klä wä, imanerkä te ba wakei kshetkewä.

7 “Bas kü ji kiö, jera je mermi bas ia; bas kü ji yulö, jera je korpi bas ia; bas kü ju kjä bulawo, jera je kjä yermi bas ia.

8 Ka irä jiye kuna ta, ji kiäk wa biköle ia ji mermi; ji yuläk wa ia ji korpi; ju kjä bulawak wa ia ikjä yermi.

9 “Ikuna ba yaba te pan kia ra, ¿bas shä mane te jak memi iia na?

10 Ite nima kia ra, ite tkäbe memi iia na?

11 Jekäi bas senak yakei wa wä ijuñer ji bäi ne me bas yabala ia rä, jera je tsäta bas Kä senak kajöir te ji bäi memi ji kiäk iwakei ia wa ia.

12 “Je ne kika ji biköle sherke bas ki sa saka wä onak bas ia, jera je süta bas kü ji wo ijewa ia. Ka irä jiye kuna ta, je ne rä ikaweí yöle irä, ji yile jile bata shäk wa wä irä, je wä si rä.

13 “Bas kjöwajulu ñala kjäshtäklä bala siklewä tsine jarca. Ka irä jiye kuna ta, sä weikanachäkläwä ska sä kjäkläwä kjäshtäklä jar dä shoo, je ñalei rä buklejumi sholo; je wä sä kjämi rä tai.

14 Ata sä senaklä kseka ska sä kjäkläwä je kjäshtäklä jar dä siklewä tsine, je ñalei bala rä siklewä tsine; jekäi elkjebä te je kuemi rä.

- 15 “Bas s̄eno j̄er k̄i s̄a w̄äyüäk jile bata sh̄äk wa ye yika. Jewa rä d̄äkw̄a bas sh̄ana j̄uenak ipa k̄i ovej̄a k̄ai, ata ij̄er na ra ir̄a lobo s̄älwii k̄ai.
- 16 Ijewa juermi bas w̄ana rä iw̄ärk̄e ne w̄a. ¿Baishe uva w̄a kicha tie rä dika ȳäk̄a j̄ami na? ¿Higuera w̄a shte rä k̄a sh̄ch̄ei j̄ami na?
- 17 Jek̄ai kal b̄ai bik̄ole w̄är d̄a w̄a ta b̄ai, ata kal yakei w̄är d̄a w̄a ta sh̄iana.
- 18 Kal b̄ai ka w̄anak w̄a ta sh̄iana, ñaeb̄a kal yakei ka w̄anak w̄a ta b̄ai.
- 19 Kal ka w̄anak kuna w̄a ta b̄ai wa bik̄ole rä tenak tul̄ami tulunakk̄a yök̄o k̄i.
- 20 Je k̄ika ijewa juermi bas w̄ana rä iw̄ärk̄e ne w̄a.
- 21 “Ka bik̄ole ish̄äk yis īa: ‘S̄äkekewa, S̄äkekewa’ ni wa, kj̄äkw̄a kaj̄öir gobiernó ska. Ata ji sher̄k̄e yis Ká s̄enak kaj̄öir k̄i je w̄ak wa eb̄a.
- 22 Je k̄ei ska, ch̄ul̄ij̄i te ishemi yis īa: ‘S̄äkekewa S̄äkekewa, ¿ka ir̄a s̄a te jile bata sha ba kie j̄ami, be kj̄äia ba kie j̄ami, ji w̄a t̄äkili ta ba kie j̄ami na?’
- 23 Jera yie ijewa īa ishemi bulee: ‘Ka yis w̄a bas s̄ule mik̄ ani. ¿Bas ji wakbl̄äk k̄awe i uk̄a j̄ami wa, ch̄o k̄juawa yis yika!’
- 24 “Je ne k̄ika bik̄ole yi te jí yie ishe dat̄s̄e ssa, je waw̄a ite ra, je rä jisht̄a dits̄a j̄er ta b̄ai te iju yua jak k̄ika k̄ai.
- 25 Jera kal̄i j̄anaw̄a, dikl̄a dej̄ut̄é, siw̄a j̄unat̄é tena je ju j̄ami, ata ka iyenej̄umi, jak k̄i ir̄a ñak tkelew̄a k̄ika.
- 26 Ata bik̄ole yi te jí yie ishe dat̄s̄e ssa, ata ka iw̄a iwaone ra, je rä jisht̄a dits̄a ka j̄er ta te iju yua kje ks̄a k̄ika k̄ai.
- 27 Jera kal̄i j̄anaw̄a, dikl̄a dej̄ut̄é, siw̄a j̄unat̄é, tena je ju j̄ami; jek̄ai iyenaj̄umi, jera weikanaw̄a it̄jä.”
- 28 Jesús te jek̄ai isha en̄a ra, je ch̄ul̄ij̄i wa malech̄ach̄aw̄a ite sa pakteke te.
- 29 Ka ir̄a maik̄ai kuna ta, ite ijewa pakteke rä ss̄er ta oloi ta ir̄a k̄ai; ka je rä iwakwa sh̄ana ñayöle k̄awe i w̄a wa k̄ai kuna.

Mateo 8

- 1 Je k̄a kichei ska ibitej̄uni ra, ch̄ul̄ij̄iw̄a dar w̄ani ije ra.
- 2 Ñer̄a ekla paiale lepra w̄a j̄ek sikaw̄a j̄etkaw̄a wakte iw̄a j̄ami, te isha: — S̄äkekewa, ba k̄i ishena ra, ba īa yis b̄airmi ni ȳë.
- 3 Jera Jesús jula tkaw̄a ij̄ami te isha: —Yis k̄i ishena; b̄a b̄aino ni ȳë. Jera ñaw̄asaka ipaiale b̄ainani ȳë.
- 4 Jera Jesús te isha īa: —¿Issö! Ka b̄a te je she kuna yi ani īa, ata ma ch̄o chui īa j̄ek kjash̄äk. Jeska ji rä menak je mo S̄äkekl̄a w̄ana, jir̄ani Moisés w̄a sa pakale iw̄ak k̄ai, ijewa w̄a isuakl̄a.

- 5 Ideju Capernaúm ska ra, ekla guardia wa cien wäsikäk jek sikawä iwäjami kăkiäk iia,
- 6 te isha: —Säkekewa, yis kjanaklä karanawä kalme kipaka ju na, je te ji shkäl ssë kalme eena.
- 7 Jera ije te isha iia: —Yis maju ibäi wäk ni.
- 8 Ata je cien wa wäsikäk te ikúka, te isha iia: —Säkekewa, ka yis dä bäi kuna je ju na ka ba dăkleiwä. Ata ba kú ishö yile ebä, jera yis kjanaklä bairmini.
- 9 Ka irä jiye kuna ta, yis wakei rä patkenak, ata ñaebä yis wä guardia wa tso patkenak. Jekäi yie ishe ekla ia: “Ma chö”, jera je maju; isaka ia: “Bä kute”, jera je bitäju; yie ishe yis kjanaklä ia: “Jikäi iwö”, jera je te je we.
- 10 Jesús te je ssa ra, je te issëwä baa. Jera ite isha iwakei ra dami wa ia: —Kte si wä yie ishe bas ia, yis wä ka yi ani kone Israel wa shana ji biketsäk etkabä je kjekla.
- 11 Jekäi yie ishe bas ia, chulij bitämi kawä dăklăkă wä, kawä minakläwä wa, jewa ñatulämiwä yăkăk kajöir gobiernoí ska, Abraham irä, Isaac irä, Jacob irä, jewa ra ñara.
- 12 Ata mane wa ia igobierno rä dăkksä, jewa tulumiksä kă ekta yee sika; jeska rä sä jiami, sa kă wätiämi.
- 13 Jera Jesús te isha je cien wa wäsikäk ia: —Ma chöni; ba te ibiketsa käi ionopa ba ia. Jera je horaí ebä wä ikjanaklä bänani.
- 14 Jesús minewaju Pedro ju naka, je te je yak duä kalme kipaka sua, wăkalewä oloowä.
- 15 Jera ijula tkawä je jula jami, jera iwăkarke oloo tsenajumi. Jekäi ijekakani te ijewa pasua jile wä.
- 16 Jekäi katuir dawä ra, ije wăki kololewä be wä wa chulij de ja. Jera ite ji sheke ebä wä ite ji wikbluí kjäiatulaksä, ñaebä duë ta wa biköle bäiwani ite.
- 17 Je rä ionaklä jishtë iyile jile bata shäk Isafas jami te ishe käi: “Ije wakei te sä jalmawăkchawä kukawä, ñakäi ite sä duë chă jámi.”
- 18 Jesús te chulij wa tapar tso ipäjami sua ra, ite iwă dulanak wa patkami kjăksajulu tipä amikata.
- 19 Ñerä ekla jek yöle kawei wä jek sikawä iwäjami te isha iia: —Sapaktäk, yis maju ba ra mai ma mike käi.
- 20 Jera Jesús te isha iia: —Chichi karbä rä kă wăjar í ta, du junak kashăka rä ju ta, ata ditsä yabei wä ka kă kuna mai ani itsaku katabläklăwä.
- 21 Jera iwă dulanak wa saka te isha iia: —Säkekewa, săkätä kă mo yis ia yis minaklä yis kă ităbiăkwatana.

- 22 Ata Jesús te isha iia: —Sä shkä yis da, ata tsu dulechawä wa te isaka dulechawä wa itäbie.
- 23 Jekäi ijek jiwa kono na, jera iwä dulanak wa minejulumi ira.
- 24 Ñerä siwä junaté täkii tipä kika, je tjuäke te kono kitierawä kje, ata ije kapawä.
- 25 Jera iwä dulanak wa ñasikawä ishkiwäk te isha: —Säkekewa, sä tsatköksapa, sa tuar dawä irä!
- 26 Jera ije te isha ijewa ia: —¿Bas ka ji biketsäk etkabä si kuna wa, jiye bas suarke rä na? Ñerä ije jekakä te siwä irä, tipä irä uña, jera iwäkolonawä bii.
- 27 Jera je ditsä wa maletenachawä, jekäi ite ichaka ñaiä: —¿Mane shtä wa ije rä, je ktä ssë siwä te tipä te rä na?
- 28 Jekäi ikjaksaju amikata Gadara wa kei ki ra, bol wäialeksä be wä daksajulu sä nul bläklä ska, dejulu iwäki. Jewa rä sälwii si kika ka yi ani shkäklei je ñala wä.
- 29 Ñerä jewa ana te isha: —¿Säkeklä yaba, jiye ba bite sä wäki rä na? ¿Ba bite jiska rä sä pakäk ji shkal ssäk ka ikei dawäba yika na?
- 30 Ijewa ska ra, kamiika köchi kabä tsö chülij.
- 31 Jera je be kakia iia, te isha: —Ba te sä tulaksä ra, sä patkömi je köchi chülij jarka.
- 32 Jera ite isha ijewa ia: —Bas cho jera. Jekäi ijewa kjaksajulu minejulumi köchi jami, ñerä je köchi kalabe ñatka jolowami ka ukä ki tipä na, tuanachawä diklä na.
- 33 Jera je kjänanak wa julunami demi jukläyäkä na, te je paka biköle ji ona je wäialeksä be wä wa ia rä käi.
- 34 Ñerä jukläyäkä wa kalabe biteksajulu Jesús wäki. Ijewa te isua ra, ite isha iia pjoo iminakläpa ijewa kei yika.

Mateo 9

- 1 Jekäi ijek jiwa kono na, dateksani jikata, deju ni iwakei jukläyäkäi ska.
- 2 Ñerä ekla karalewä detse iwä kika ijek katashuäklä na. Ijewa te ji biketsa etkabä sua Jesús te ra, ite isha je karalewä ia: —Yaba, bä ssëno täkii, ma nui rä jalewä bitaba.
- 3 Ñerä ñayöle kawei wä wa sha te ibiketsa jer na: “Je kta rä yakei Säkeklä ukä jami.”
- 4 Ata jiräni ijewa jerika rä te Jesús jer kua. Jera ite isha: —¿Jiye bas te ji biketse yakei bas jer na rä na?
- 5 Jera ¿mane yila tjabana rä na: ‘Ma nui rä jalewä bitaba’ ni iräle, ta ‘ma jeköka shkäk’ ni iräle?

- 6 Ata bas wā ijuñaklä ditsä yäbei iā kaweī tso sã nui jäkläwā bitaba kajiska—jera ite isha je karalewā iā—: Ma jekōkã, ma jekatashuäklä kukōwā, ma chõni bã juka.
- 7 Jekäi ije jekakã, minejuni ijuka.
- 8 Je chulij wa te je sua ra, ijewa maletenachawā, ñakäi ite Säkeklä, ale kaweī mak ditsä iā jekäi ji wäklä, je wakei kjeisha.
- 9 Jeska Jesús minejũ jia ra, ite ekla kie Mateo ni sua jetkelewā inaklä bäkäklä ska, je iā ite isha: —Sã shkã yis da. Jera je jekakã minejũ ira.
- 10 Jekjepa ijek baklawā yäkäk ju ska. Ñerä inaklä bäkäk wa irä, ji yakei wakbläk wa irä daté chulij, ñatulawā yäkäk Jesús irä, iwā dulanak wa irä ra.
- 11 Jera fariseo wa te je sua ra, ijewa te iwā dulanak wa iā ichaka: —¿Jiye bas paktäk yäkäk inaklä bäkäk wa ra ji yakei wakbläk wa ra rä na?
- 12 Jesús te je ssa ra, ite isha ijewa iā: —Sã tso bäi wa kī ka sä bäiwak sher kuna, ata sä duäke wa ne kī isherke rä.
- 13 Bas chõ ni ñayuäk jiräni jí kte wà rä wà: “Yis kī jēr bäi she ne kiana rä, ka yis kī ji mekã kiar kuna.” Ka irä jiye kuna ta, ka yis dene rä sä wämo wa kiäk kuna, ata yis de rä ji yakei wakbläk wa ne kiäk.
- 14 Jekjepa Juan wā dulanak wa demi ije wäkī te ichaka iia: —¿Jiye sä irä fariseo wa irä jewa bätsäke karaa, ata ba wā dulanak wa ka bätsä kuna rä na?
- 15 Jera Jesús te ikúka: —¿Bas iā ra julakolone diei ye ska tso wa jēr iarmiwa jula kolonak kaldu jia ijewa ra bala na ra na? Ata ikei dämiwa jia je jula kolonak minaklätsẽ ijewa yika, je ne kjepa ijewa bätsämi rä.
- 16 “Yi ani wā paiklä nul da ka wäbatsanak sua kukä spana wà. Ka irä jiye kuna ta, je sua kukä te je paiklä nul sikemi tini, je te ikikshe juemi eena si.
- 17 Ñaebä ka sã wā vino blona jia tenak bewak kjuä yöle bolsa ye nul da shtä naka. Ata ikuna jekäi ra, je bewak kjuä tsikirjumi, jera vino tkerjumi, ñaebä ijui weikarmiwa. Bäi si ra sä te vino blona jia tie rä bewak kjuä spana jarka, jera je botkäwe sermi jia.”
- 18 Je she rami jia ite ijewa iā ebä ra, ñapaktäklä jui tsakui ekla dejuté, jetkawā wakte iwä jami te isha: —Ji plaa yis yaba alaklä duawā, ata bã kute jula makka ikika, jera isermi ni.
- 19 Jekäi Jesús jekakã minejũ ira, iwā dulanak wa ra ñara.
- 20 Ñerä alaklä ekla duäke pi june eena te, bitewā doce año kje, je jek sikawā ishäbe kjane, te iwā shõnak jek kī bata passawā.
- 21 Je rä ite ibiketsa jēr na: “Yis te iwā shõnak jek kī ebä passawā ra, yis bairmini,” kika.

- 22 Jera Jesús jek manewaté isuak te isha iia: —Yaba, bä ssëno täkii, ba te ji biketsa etkabä wà ba tsatkenaksa. Jera je wäsaka je alaklä bänani.
- 23 Ñerä Jesús kjawaju je sa tsakui ju naka te bulanak flauta wà wa irä, chulij kjoyir te wa irä sua ra,
- 24 ite isha ijewa ia: —Bas ñatso tulömi jiska. Ka irä jiye kuna ta, ka je yaba rä dulewä kuna, ata ikapawä irä. Jera ijewa te ijañetsa.
- 25 Ata je chulij patkena tulaksa ra, iwakei kjawaju te je yaba kukawä ijulaka, jera ijekakani.
- 26 Jekäi je palei juñenamika je kei biköle ska.
- 27 Jeska Jesús mineju jia ra, jäiyi wa bol ka wä wajuenak kuna wa minemi iitäkika, jewa ana jela te isha: —David yäbei, ma jer jami sä dälänopa.
- 28 Jekäi idewaju ju jarka ra, je ka wä wajuenak kuna wa ñasikawä iwä jami, jewa ia Jesús te isha: —¿Bas te ibiketse yis ia je ormi na? Jera ijewa te isha iia: — Säkekewa, jekäi irä.
- 29 Jera ijula tkawä ijewa wäbala jami te isha: —Jishtä bas te ibiketsa iormi käi, jekäi ionopa bas ia.
- 30 Jera ijewa wäbala wajuena. Jera Jesús te ijewa jer kua tsana, te isha: “¡Issö! Ke yi ani ku ijuñopa.”
- 31 Ata ijewa minejulu te ije pakaka je kei biköle ska.
- 32 Ijewa minejulubä ra, ekla detsë iwäki ktä wäblelewä be wä.
- 33 Jekäi je be kjäienaksa ra, je ktä wäblelewä ktakani. Je te chulij wa malechachawä, te isha: —¡Mik ani ka sa wä ji sule jikäi Israel wa shana!
- 34 Ata fariseo wa te isha: —Be tsakui ne oloi jami ije te be kjäiekekä rä.
- 35 Jesús damiju jukläyäkä tai tai irä tsidala irä biköle shana. Ite sa pakte rami iwakwa ñapaktäklä jui na; ite gobierno ktei baa wapakte rami, sä kteke due te biköle bäi werami ite ñaebä, ji duei biköle käi.
- 36 Ite je chulij wa sua ra, ijer jami ijewa dälänachawä, ijewa tso rä shtirilechawä irä weikalechawä irä kika, jishtä oveja ka kjänanak ta käi.
- 37 Jera ite isha iwä dulanak wa ia: —Iyina si ra däli wäna rä tai, ata shkabläk wa rä elkjebä.
- 38 Je kika bas kakiö je däli wakei ia, iwä shkabläk wa patkäklä idäli wäna tiäk.

Mateo 10

- 1 Jera ite iwä dulanak wa doce kiaté, jewa ia ite kawei mä wikblu ñá shtä kjäiäkläksa iwä, ñakäi sä kteke due te biköle bäiwäklä iwä, ji duei biköle käi.

- 2 Jí wa ne rä Jesús ktei bata shäk wa doce kie rä: Isäkätä rä Simón kinak Pedro ni irä, iel Andrés irä; ñakäi Zebedeo yaba Jacobo irä, iel Juan irä;
- 3 Felipe irä, Bartolomé irä, Tomás irä, Mateo ale inaklä bākāk irä, Jacobo Alfeo yaba irä, Tadeo irä,
- 4 Simón ale bakle kjuatkäk gobierno ra irä, Judas Iscariote wa, ale Jesús juakksa irä.
- 5 Je doce wa patka Jesús te, jewa jēr kuami ite, je te isha: “Ka bas mi kuna ka Israel wa kuna ñālei wà, ka bas miwā kuna Samaria wa jukläyākái na,
- 6 ata bäi sī ra, bas ma rä Israel batala oveja shelechawā käi ska.
- 7 Bas mar da, sa paktö, ishö: Yēwā kajöir gobierno kjäklāwā dewā.
- 8 Due ta wa bäiwō, dulechawā wa shkīwō tulökā, paiale lepra wā wa bäiwō ni yēē, be kjäiöksa. Bas iā ideksa kjermita, je wawō kjermita.
- 9 “Ka bas wā oro iräle inaklä iräle cobre iräle mi kuna bas kipa jami,
- 10 ji kianak ñāla kī tsāklä iräle, paiklä etkä iräle, sandalia iräle, kata iräle. Ka irä jiye kuna ta, shkābläk wa kiana rä denak.
- 11 “Mane jukläyākä tai iräle tsīne iräle ska bas dewā ra, yi senak jeska bäi wa yulö, jeska ebä bas ser bikö bas marmi ni kje.
- 12 Bas dewajulu ju na ra, bas ku ijewa chakö.
- 13 Jekäi je ju ska wa rä bäi ra, jera je bas te ji bäi sha, je onopa ijewa iā, ata ka ijewa rä bäi kuna ra, jera je bas te ji bäi sha, je döksapani bas wakwa iā.
- 14 Jekäi yi te ka bas kiewā ra, ñakäi ka bas ktä ssē ra, jera bas maksajulu je ju ska iräle, je jukläkläyā ska iräle, jera bas klä pjoī pakpötāna.
- 15 Kte sī wà yie ishe bas iā, sä ktei wabiketsanakläksa keī ska ra, je jukläyākä wa bukanami rä eēna sī Sodoma irä Gomorra irä keī ska wa bukanami tsāta.
- 16 “¡Issö! Yie bas patke mar jishtë oveja patke tulemi lobo shāna käi. Je kīka bas seno jēr ta tai tkābe käi, ñakäi bitaba namala käi.
- 17 Jekäi bas seno jēr kīi ditsä yika. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te bas tulemiksa sä ktei wabiketsäksa wa iā, ñakäi ijewa te bas kpemi iñapaktäklä jui shtë ska.
- 18 Bas dä janakmi kā wäkiri wa wäkī, sā tsākui wa wäkī yis kjuei, bas wā yis ktei shäklä ijewa iā, ñakäi ka Judío kuna wa iā.
- 19 Ata mikā bas tulunaksa ra, jera ke bas jēr ianak maikäi iräle, ji ni iräle bas te ishemi käi; ata je wāsaka ra bas iā imermi jini bas kiana ishäk rä käi.
- 20 Jera ka je rä bas wakwa sī ktä kuna, ata bas Ká wikblu je ne ktäke bas jami rä.

- 21 “Jekäi iel te iel ebä juemiksa kotanakwa; ñakäi iká te iyaba juemiksa; ñakäi iyabala manermika iká wa ktäkchawa.
- 22 Jekäi biköle te bas dokoitsemiwa yis kie kjuei. Ata yi chatkawa ma rä ibata jekje ra, je rä tsatkenaksa.
- 23 Mikä bas yolorkë weikanak jukläyäkä etka ska ra, jera bas julunomi iyika ietkä ska; ka irä jiye kuna ta, yie ishe bas ia kte si wà, ditsä yäbei däni yikaba, shke Israel wa jukläyäkäi biköle shana ka enakwa bas ia.
- 24 “Dulanak rä ka ipaktäk tsata kuna, ñaebä kjanaklä rä ka iblui tsata kuna.
- 25 Jekäi dulanak dewa ipaktäk ra ñaebä ra, ñakäi kjanaklä dewa iblui ra ñaebä ra, je ne kjela isherkë rä. Ijewa te ju wakei kia Beelzebú ni ra, jera je tsata si ijewa te iju ska tsö wa shemi.
- 26 “Je kika ke bas suana ijewa yika. Ka irä jiye kuna ta, ka ji ani kuna kikulolewa ka juenakwa kuna käi; ñakäi ka ji ani kuna blelewa ka juñenakwa kuna käi.
- 27 Ji sha yis te bas ia ka yee na, je shöni ka oloi ka; ji ssa bas te yile jalmana käi, je shökani ju tsibata yöle shpatke kika.
- 28 Ke bas suana yi rä sä ktäk, ata ka iia sä wikblu duäk jewa yika. Ata bäi si ra, bas suano rä yi ia sä wikblu irä sa yaka irä weikarmiwa sä tuläklämi jarka je wakei yika.
- 29 “¿Baishe ka du yuleila botkä watjue rä inaklä wäka etka ebä na? Ata je du etka ani ka janak bäklä iskika, ka kawei mele kuna bas Ká wa käi.
- 30 Je suta bas tsaku kä kalabe rä shtaoleksa.
- 31 Je kika ke bas suana; bas säkei rä du yuleila chulii säkei tsata kika.
- 32 “Jekäi yi te yis shaka ditsä wäkata ska ra, jera ñaebä yis te ije shemika yis Ká senak kajöir wäkata ska.
- 33 Ñakäi yi te ka yis sheka ditsä wäkata ska ra, jera ñaebä yis wa ka ije yinakka yis Ká senak kajöir wäkata ska.
- 34 “Ke ibiketsa yis de rä sa senaklä jer bäi wà ñara kajiska ni. Ka yis dene rä sa senaklä jer bäi wà kuna, ata yis de rä sa ñakpäkläka espada wà.
- 35 Ka irä jiye kuna ta, yis de rä jäiyi kjuatkäkläka iká ra, sä yaba alaklä kjuatkäkläka iam ra, sä yak kjuatkäkläka iyak ra.
- 36 Jekäi sa wakei ju ska tsö wabä manermika sä bolki ye.
- 37 “Yi wa iká iam shkal yis tsata ra, ka je rä bäi kuna däkwa yis ia ye; yi wa iyaba jäiyi iräle, alaklä iräle shkal yis tsata ra, ka je rä bäi kuna däkwa yis ia ye;
- 38 yi wa ka icruz bukaneka minak yis da ra, ka je rä bäi kuna däkwa yis ia ye.

39 Yi j̄er j̄ami j̄ek dälänaw̄a ra, je wà iweikarmiwa. Ata yi j̄ek juaks̄a weikanakwa yis kj̄uei ra, je wà ij̄ek tsatk̄amiksa.

40 “Yi te bas kiaw̄a ra, je te rä yis ne kiaw̄a; yi te yis kiaw̄a ra, je te rä yis patk̄akté ne kiaw̄a .

41 Yi te jile bata shäk kiaw̄a irä jile bata shäk k̄ika ra, jera ji säkei ta ts̄o däkks̄a jile bata shäk wa ia je dämiksa ñaebä ijewa ia. Yi te sä wämo kiaw̄a wämo irä k̄ika ra, jera ji säkei ta ts̄o sä wämo wa ia je dämiksa ñaebä ijewa ia.

42 Yi te jí yabala käi wa ekla tia etka diklä ts̄eta kjela kakjelabä wà, irä yis wa dulanak k̄ika ra, kte s̄i wà yie ishe bas ia, je wakei ia ji säkei ta dämiksa ka wäshäkwa ani.”

Mateo 11

1 Jesús te iw̄a dulanak wa doce ia isha ená onak ra, jera jeska iminejumi s̄a j̄er kuak irä, sa paktäk irä, ijewa jukläyäkái ska.

2 Juan kate wätelew̄a ska ite Säbäkäkks̄a te ji w̄ek̄e je palei juña ra, ite iw̄a dulanak wa patkami iwäk̄i,

3 ichakäk iia: —¿Ba ne rä ale d̄akeju rä na, ata sa kiana isaka k̄issäk j̄ia na?

4 Jera Jesús te ijewa kúka te isha: —Bas ch̄oni ipakäk Juan ia, ji ssa, ji sua, bas te käi:

5 ka wä wajuenak kuna wa wä wajuerkeni, klä ialewa wa shkakeni, paiale lepra wa wa bairkeni yëë, kukä balewa wa kukä wasserk̄eni, dulechawa wa shk̄ir tuläkek̄ani, ñakäi ka jita wa ia kte baa bata yirte.

6 ¡Bäije yi ka dokonewa jishtä yis d̄a käi je wa rä!

7 Ñerä ijewa marmini ra, Jesús te Juan ktei chakami je ch̄ulij̄ wa ia: “¿Jibä suak bas dastana ka ssilewa pjoo ska rä na? ¿Kje uka wäkpeke siwa te je suak na?

8 Ata ka irä jekäi kuna ra, ¿ji suak bas dastana rä na? ¿Ekla j̄ek pajiele yëë suak na? Ñera, j̄ek pajiele yëë wa ts̄o rä s̄a tsakui wa ju na.

9 Jera, ¿jibä suak bas dastana rä na? ¿Ekla jile bata shäk na? Tsana ra jekäi irä, ata yie ishe bas ia, ka ije rä jile bata shäk ebä kuna.

10 Ata ije ne rä ale ktei yöle katke jikäi rä: ‘¡Issö! Yie yis ktei bata shäk patkemi bä wätsakba. Je te ma ñalei bäiwemiba bä yika.’

11 Kte s̄i wà yie ishe bas ia, s̄a kole alaklä wa wa, jewa shana ka yi denek̄a Juan säwäukewak tsata; jeiräta kajöir gobierno jami wa shana yi rä jalewa biköle katäbäka, je rä ije tsata.

12 “Juan säwäukewak kei skaté bite rä jira kje, kajöir gobiernoí weikaté ji sälwii te; jekäi yi rä sälwi wa ne te je bäkekek̄sa rä.

- 13 Iwa rä jile bata shäk wa biköle irä kaweı yöle irä te je bata sha Juan deju kje.
- 14 Jekäi bas ssëna jí kte kiäkwä ra, ije ne rä ale Elfas däkeju rä.
- 15 Yi rä kukä ta ra, jje kü issö!
- 16 “Ata ¿jibä jami yis te jira sã tsö wa pakemi na? Ijewa rä jishtë yabala käjäklä sa tapanäklä däli watjuak shtë ska, jewa ar isaka tsäka käi,
- 17 jewa te ishe: ‘Sá bulana bas ia kabe wà, ta ka bas klä ju ta; sã kjoyina sä dulewä jïetsäklä shtë wà, ta ka bas jïá ta.’
- 18 Ka irä maikäi kuna ta, Juan deju wä ka ji ñane, ji yane, ata je yirke rä: ‘Ije rä kololewä be wä’ ni.
- 19 Ata ditsä yäbei deju, je te ji ñeke, ji yeke, ata je yirke rä: ‘Isuo, ije rä yäkäk tai, vino yäk tai, jek bawak inäklä bäkäk wa ra, ji yakei wakbläk wa ra’ ni. Ata sä rä kabiketsä ta ra, je juerke rä sä te ji weke jami.”
- 20 Jera ite jukläyäkä mai iwä ji täkili ta öle tai ska wa uña, ka ijewa ñamaneneksä kuna kïka:
- 21 “¡Säli bas Corazín wa rä! ¡Säli bas Betsaida wa rä! Ka irä jiye kuna ta, bas shana ji ona täkili ta je kuna rä öle Tiro irä Sidón irä ska ra, mik ijewa ñamaneneksä, ñapajiene sua yönak saco ye shtë wà, mulitä tulune jek kïka.
- 22 Je ne kïka yis te ishe bas ia, sä ktei wabiketsanäkläksä kei ska ra, bas bukanami rä eena si, Tiro wa irä Sidón wa irä bukanami tsata.
- 23 Ñakäi bas Capernaúm wa, ¿bas ia ra bas oloi karmikä kajöir ska kje na? Ñera bas dä oloi janakwä sä wikblu bläklä ska kje. Ka irä jiye kuna ta, bas shana ji ona täkili ta je kuna rä öle Sodoma ska ra, ji kje ijewa tsö jïa.
- 24 Ata yis te ishe bas ia, sä ktei wabiketsanäkläksä kei ska ra, Sodoma kei ska wa bukanami jalewä bas bukanami katäbäka.”
- 25 Je kei ska Jesús kta jïa te isha: “Papá, kajöir kajiska wakei, yis te ba kjeishe kte bäi wà. Ka irä jiye kuna ta, ba te jí ktei blawä kabiketsä ta wa yika, jer ta wa yika, ata ba te yabala wäjïatkewä je wà.
- 26 Papá, jekäi irä, ba wäbatsa jekäi kïka.
- 27 “Yis Kä wä ji biköle rä juleksä yis ia. Yi ani ka jer kor iyaba ia, ata iKä ebä jer kua ite rä. Ñakäi yi ani ka jer kor iKä ia, ata iyaba ebä jer kua ite rä, ñakäi yi wäjïatkewäkle iyaba te, jewa ebä jer kueke ite rä.
- 28 Bas shtirilechawä wa irä, ji kirii chäkkä wa irä, kalabe kute yis wäki, jera yis te bas jerewemi.
- 29 Yis yugo jïökami jek kïka, bas ñadulawö yis jami; yis dä jurbä, ñakäi yis jer ska yis dä jek jalewä kïka. Jera bas te jeräklä küemi bas wakwa ia.

30 Iwa rä yis yugo rä tjabana, yis däli rä jabona.”

Mateo 12

1 Je kei ska sábado wà Jesús damiju trigo tkele shana, jera iwà dulanak wa ktecherawà bali te. Jekai ijewa te je wà butse rami, kate rami.

2 Je sua fariseo wa te ra, ite isha iia: —Isuo, ba wà dulanak wa te ji rä ka onak kuna sábado wà je we kate.

3 Jera ite ijewa kuka: —Jera ale David wà ji ole, mikà ije irä shkäk ira wa irä ktachawà bali te ra, çka bas wà je ktei wayile na?

4 Ikjawaju Säkeklä ju na, te pan tso meleka je nachawà. Ata ka kà kuna ije irä, ira shkäk wa irä ia je ñaklä, ata je ñe rä chui wa ebä te.

5 Ñaebä chui wa te jile we Templo naka sábado wà, je wà ka iwà sábado dälätsane, jeiräta ka irä nuita, çka je rä wayile kuna bas wà kawei kika na?

6 Ata yie ishe bas ia, jiska ekla kaldu Templo tsata.

7 Bas jer konopa ji ni: ‘Yis ki jer bai she ne kiana rä, ka yis ki ji meka kiar kuna’ jewa rä ia ra, jera ka bas wà nui janeka kuna ka nuita wa kika.

8 Ka irä jiye kuna ta, ditsä yabei, je rä sábado wäkirií.

9 Jeska imineju demiju ijewa ñapaktäklä jui ska.

10 Ñerä jeska ekla jula ssilewà katke. Jera ijewa te Jesús chaka iwà ikjatiäkläwapa, te isha: —Çkà tso sä baiwäklä sábado wà na?

11 Ata ite isha ijewa ia: —Mane bas sha tso oveja ta etaba, je kuna janakmi ishäkä wä jarca sábado wà ra, çka ije jula tkäkwà itsakkani na?

12 Jera oveja tsata si ditsä säkei rä. Je ne kika sábado wà kà tso ji baiwäklä.

13 Jekjepa ite isha je ekla ia: —Bä jula paruöksa. Jera ite iparuaksä, jekai je bainani bai ietkä kai.

14 Ata fariseo wa mineksajulu ra, inajerkuä ji wak Jesús ukä jami iwà iweikäkläwapa.

15 Je juñawà Jesús te ra, jeska ijek tsaksä. Jera chuliiwà minemi ira, jekai ite ijewa biköle baiwani.

16 Jera jewa ka pakane iwà yi ije rä je shäkkä.

17 Je rä ionaklä jishtë iyile jile bata shäk Isaías jami te ishe kai:

18 “Isuo, jí ne rä yis kjanaklä, yis wà kolole rä, jí ne rä yis wà shkàta, yis ssëwak ana rä. Yis wikblu tkämiwà ije jami, jekai ije te kà biköle ska wa ia ji we bulee bata shemi.

19 Ka ikjuatkäk, ka ianak; ka yi ani wà iar ssënak ñala ki.

- 20 Uka p̄ar dawa, je ka k̄i p̄anakw̄a iw̄a. Ts̄ini mechaí shkał̄ei bukañake j̄ia, je ka k̄i w̄ait̄anakw̄a iw̄a, mar̄ä ji w̄e bulee ts̄atka ite t̄unakka k̄je,
- 21 ñak̄ai ije kie j̄ami ka bik̄ole ska wa j̄er bl̄ami.”
- 22 Jera ekla detse iw̄aki ialew̄a be w̄a ka w̄a wajuenak kuna, ka kt̄ak kuna, je b̄aiw̄ani ite; je w̄a je kt̄a w̄ablelew̄a ktak̄ani, w̄a wajuenani.
- 23 Je te ch̄ulii wa bik̄ole malech̄ach̄aw̄a, te isha: “¿Baishe ije ne rä ale David ȳabei rä na?”
- 24 Ata fariseo wa te je ssa ra, ijewa te isha: “Ka ije wakei ia be kj̄aienakks̄a, ata je kj̄aiekeks̄a ite rä be ts̄ak̄ui Beelzebú ne oloi j̄ami.”
- 25 Ata ijer na idew̄a jir̄ani ijewa j̄erik̄a ts̄o rä k̄ai, je k̄ika ite isha ijewa ia: “Gobierno eyaka ñabalabutsa k̄juatk̄ak ñawakwab̄a ra, jera je sht̄a bik̄ole rä weikanakw̄a itj̄a. Jek̄ai ñaeb̄a jukl̄aȳak̄a etka ska wa ir̄ale, el jui ta ska wa ir̄ale, ñabalabutsa k̄juatk̄ak ñawakwab̄a ra, jera jewa mane ñani ka tkenakw̄a j̄ia id̄el ye.
- 26 Ikuna Satanás wakei j̄ek kj̄aiaks̄a ra, je rä ijek bala butsa k̄juatk̄ak j̄ek eb̄a ra. Jek̄ai ra, ¿maik̄ai je gobierno tk̄ermiw̄a j̄ia id̄el ye na?
- 27 Jek̄ai ikuna yis te be kj̄aieks̄a Beelzebú oloi j̄ami ra, jera ¿yi oloi j̄ami bas kt̄a ss̄ak wa cha kj̄aiaks̄a rä na? Ñera je w̄a tsu ijewa te bas kj̄ashew̄a.
- 28 Ata yis te be kj̄aie tulekeks̄a rä Säkekl̄a wikblu oloi j̄ami ra, iyina s̄i Säkekl̄a gobiernoí rä delew̄a en̄a bas sh̄ana.
- 29 “Jek̄ai, ¿maik̄ai yile kj̄aw̄a dits̄a t̄akii ju naka id̄ali jakibl̄ak, iwakei ka m̄one iw̄a säk̄at̄a ra na? Jek̄ai eb̄a ne ra ite iju wajemiks̄a rä.
- 30 “Jek̄ai yi rä ka yis j̄ami kuna, je rä k̄juatk̄ak yis da; ñak̄ai yi rä ka ji tapaw̄ak yis daña, je rä itul̄ak juami eb̄a.
- 31 “Je ne k̄ika yie ishe bas ia: ji nui bik̄ole, kteka yakei Säkekl̄a uk̄a j̄ami bik̄ole, je k̄ika sä rä janakw̄a bitaba, ata kteka yakei Säkekl̄a Wikblu uk̄a j̄ami ka je rä janakw̄a kuna bitaba.
- 32 Ñak̄ai yi te ji sha dits̄a ȳabei uk̄a j̄ami ra, je rä janakw̄a bitaba, ata yi kta Wikblu Sikina uk̄a j̄ami ra, ka je rä janakw̄a kuna bitaba, jí kei ska ir̄ale, sa kei d̄akew̄a j̄ia ska ir̄ale.
- 33 “Kal b̄aiwo bas ku, jera iw̄armi rä w̄a ta b̄ai; ir̄ale, kal yakei tew̄o bas ku, jera iw̄armi rä w̄a ta yakei. Ka ir̄a jiye kuna ta, kal juer d̄a iw̄a ne w̄a.
- 34 Tk̄abe s̄i ȳabeila, bas d̄a yakei, ¿je ia maik̄ai jile b̄ai yir na? Ka ir̄a maik̄ai kuna ta, ji ts̄o sa j̄er ska je ne j̄ami sä kj̄abata ska sä kt̄a rä.
- 35 Dits̄a b̄ai te ji säkei ta b̄ai ts̄o iw̄a ne j̄ami ji b̄ai tseks̄a rä, ata dits̄a yakei te ji säkei ta yakei ts̄o iw̄a ne j̄ami ji yakei tseks̄a rä.

- 36 Ata yie ishe bas iḡ, sä ktei wabiketsanakläksḡ keḡ ska ra, kje kte ka wata yile sa wḡ je biköle kiana sa wḡ yinak tuläkkḡ.
- 37 Ka irä maikäi kuna ta, bas wḡ ji yile, jewa bas dä wetsanakksḡ iräle; bas wḡ ji yile, jewa bas kḡ nui rä janakkḡ iräle.”
- 38 Jekjepa ñayöle kḡwei wà wa irä fariseo wa irä shḡ te ikúka te isha: —Sapaktäk, sá ssëna ba te ji wḡ ijuenaklä ye suete.
- 39 Jera ite ijewa kúka te isha: —Jira sa tsḡ wa rä yakeila ebä, manenak wa ebä; jewa te ji kiekḡ ijuenaklä ye. Ata ka jewa iḡ ji ḡni kjayinak ijuenaklä ye, ata jile bata shäk Jonás käi ebä ijuenaklä kjayirmi.
- 40 Ka irä jiye kuna ta, jishtë Jonás sḡna nima tḡi ña na kapiana tuina dḡkḡ tres día, je sḡta ditsä yäbei sḡrmi ishḡkḡ na kapiana tuina dḡkḡ tres día.
- 41 Jekäi sä ktei wabiketsanakläksḡ keḡ ska, Nínive wa ñajämikḡ te jira sa tsḡ wa kjatiemikḡ. Ka irä jiye kuna ta, Jonás te sa pakta ra ijewa ñamanewḡksḡ. Ata ḡissö! Jiska ekla kaldu, je rä Jonás tsḡta.
- 42 Ñakäi sä ktei wabiketsanakläksḡ keḡ ska alaklä kḡ tsḡkui dar sur wa, jḡkämikḡ te jira sa tsḡ wa kjatiemikḡ. Ka irä jiye kuna ta, je biteju ishḡkḡ wätkerkḡwḡ ska Salomón kḡbiketsäk tḡi te ji pake ssäk. Ata ḡissö! Jiska ekla kaldu, je rä Salomón tsḡta.
- 43 “Mikḡ wikblu ñá shtë jḡk tsḡksḡ manele ska ra, imikḡ kḡ ssilewḡ pjoo ska kḡ yuläk ijeräklä, ata ka iwḡ ikḡne ra,
- 44 ite ishe: ‘Yis majuni yis ju mai yis bitele ska.’ Ñerä ideni ra, ite ikḡa jḡr ebä, sikle yḡḡ, bäileni baa.
- 45 Jera imikḡni wikblu saka siete yakei sḡ iwakei tsḡta, jewa kiäk jḡkté iwakei ra. Jekäi ijewa dewajulu ra, isḡrkḡ jeska; bata ska ra je ditsä iarkḡwḡ ḡḡna sḡ sḡkätä iialewḡ tsḡta. Je sḡta iḡrmi jira sa tsḡ yakei wa ukḡ jami rä.”
- 46 Iktä kaldu jḡa je chḡlii wa ra, jera iḡmi irä iel wa irä de kajali je tapalewḡ ektaka, jewa ktakle ira.
- 47 Jera yilé te isha iḡa: —ḡIssö! Ma ḡmi irä bä el wa irä de kajali jí sa tsḡ wa ektaka, jewa ktakle ba ra.
- 48 Jera ite jekäi ishḡkḡ iḡa kúka, te isha: —ḡMane rä yis ḡmi rä, mane wa rä yis el wa rä na?
- 49 Jera ijula tkachḡ iwḡ dulanak wa kjḡne te isha: —ḡIsuo! Jí wa ne rä yis ḡmi rä, yis el wa rä.
- 50 Ka irä jiye kuna ta, yi te ji sherḡkḡ yis Ká sḡnak kajöir kḡ ḡnak je wawḡ ra, je ne rä yis el dä, yis kuta rä, yis ḡmi rä.

Mateo 13

- 1 Je kei wà ju ska Jesús mineju jɛtkawà tipä kjä jami.
- 2 Jeska chuliiwà tapanawà iwä jami, je kika ijek jiakà kono jarka, jera ijɛtkawà, ata je chulii wa biköle tapar tsò tipä ksei ki.
- 3 Jera ite ji paka ijewa ià saka saka jile she jami, te isha: “¡Issö! Däli tkäk ekla mineju ituläk.
- 4 Jekäi ite itule rami ra, iwä shà jolona ñala ki, jeska du dejulu te ikatachawà.
- 5 Shà jolona jak yäkä na, ishäkä ka ta bäi shtë ska, tsikinakà mane mane, je rä ka irä ishäkäi ta bäi kika.
- 6 Ata kawä dekaju ra, je te idälawachawà; jera issinachawà, ka irä ñak kicha ta bäi kika.
- 7 Shà jolona dika yäkä na, jera je dika yäkä kibina te ikitiachawà.
- 8 Shà jolona ishäkä bäi kika, je wäna elka cien, ielka sesenta, ielka treinta.
- 9 Yi rä kukä ta ra, jje ku issö!”
- 10 Jera iwà dulanak wa ñasikawà iwä jami te ichaka iia: —¿Jiye ba ktäke ijewa ra jile she jami rä na?
- 11 Jera ite ijewa kúka te isha: —Je rä bas ià kà mēna bas wà kajöir gobiernoi ktei blelewà je juñaklawà kika, ata ijewa ià ka kà mēne jekäi.
- 12 Iwa rä yi wà ji tsò, je ià iki mēmi ukä baklekà. Ata yi wà ka ji kuna, je yika ji tsò iwà kjelabä jibä bakanamiksa.
- 13 Je ne kika yis ktäke ijewa ra jile she jami rä. Je rä ijewa te isuēkē, ata ka ijewa ià ijuer kika, ñakäi ijewa te issēkē, ata ka ijewa ià issēr, ñaebä ka ijewa jēr na idäwà kika.
- 14 Jekäi iona ijewa ià jishtë Isafas wà jile bata yile te ishe rä käi: ‘Bas te issēmi ssēle, ata ani ka bas jēr na idäk, Bas te isuemi sule, ata ani ka bas wäna ijuenak,
- 15 Iwa rä jí ditsä wa jēr doloj tenachawà, ijewa kukä wassēla rä dārērē, ijewa wätiachawà, ka iwà isuaklä kuna wäbala wà, ka iwà issäklä kuna kukä wà, ka ijēr na idäkläwà kuna, ka iñamanewäkläksä kuna, ka yis wà ijewa bänewäklä ye.’
- 16 “Ata bäije bas wäbala rä, iwajuerkē kika, ñakäi bas kukä rä, iwassērke kika.
- 17 Ka irä jiye kuna ta, kte sī wà yie ishe bas ià, jile bata shäk wa bakle chulij, sä wämo wa bakle chulij, jewa ià issēna ime isuawà bas te isuete käi, ata ka iwà isunepa; ñakäi ime issäwà bas te issēte käi, ata ka iwà issēnepa.
- 18 “Ñekja, bas ku je ji pake däli tkäk jami je ssö.
- 19 Mikà yilé te gobierno ktei ssa, ata ka ijēr kōr iia ra, jera ale yakei sī dākeju, te ji tkelewà ijēr ska tsejuekēmi; je ne rä ale iwä jolona ñala kika käi rä.

- 20 Je ijolona jak yäkä na, je ne rä yi te kte ssa, je te ikuke plaa jër ssële ˘anaa rä.
- 21 Ata iwakei rä ka ñak kicha ta bäi, kika ka isenak shkaja; jera mika weikane iräle, sälwi sune iräle dewa kte kjuei ra, plaa ite ijekewa.
- 22 Je ijolona dika yäkä na, je ne rä yi te kte ssa, ata jí kei ska ji te sa jër iawe käi, sa jek wäyuä blune wä käi, je te je kte kitiekewa, je te iawekewa ka wä ta.
- 23 Ata ijolona ishäkä bäi kika, je ne rä yi te kte ssëke je te ijër kueke rä, jera je wärke si, dakeksa elka cien, ielka sesenta, ielka treinta.”
- 24 Jera ite isaka pakani ijewa ia jile she jami te isha: “Kajöir gobiernoí rä jishtë ekla te däli wä bäi tula ishkaßläklä ska käi.
- 25 Ata iwakwa kapachawa dälei jami, ibolki deju, te cizaña wä tula je trigo shana, jekäi iwakei minejumi.
- 26 Mika däli jena, je wäna ra, cizaña juenaña ishana.
- 27 Jera ikjanaklä wa ñasikawa je ka wakei wäjami te ichaka ia: ‘Säkekewa, ¿ka irä ba te däli wä bäi ne tula ma shkaßläklä ska rä na? Jera ¿maka cizaña tsöna rä na?’
- 28 Jera ite isha ijewa ia: ‘Yis bolki ekla ne te iwakbla rä.’ Jera ikjanaklä wa te isha ia: ‘Jera ba ki ishena sä mi ishtäk tulämi na?’
- 29 Ata ije te isha: ‘Kai, bas te cizaña shta tulami ra, tsi trigo yer tuläkaña ira.
- 30 Sa ku ijöwa kibinak ñara ma rä iwätiäklä kei kje. Ata mika iwä ter mar kei ska ra, yie itiäk wa ia ishemi; je cizaña shtökksa säkätäba, tsamuechewa eyaka eyaka dälänakchawa, ata trigo wä tapawo yis wa ibläklä jui ska.’ “
- 31 Jera ite isaka pakani jile she jami ijewa ia, te isha: “Kajöir gobiernoí rä jishtë mostaza wä kukewa ekla te tkeme ite ishkaßläklä ska käi.
- 32 Je rä tsine si jile wä biköle saka katäbäka, ata ikibinaka ra irä tai isaka tkele tsata, dakeka kal käi, du junak kashaka dake ju yuäk ijula naka kje.”
- 33 Ite isaka pakani ijewa ia jile she jami: “Kajöir gobiernoí rä jishtë levadura kukewa alaklä te je wä ite harina mableleksa mañatkä wätueka, je te je yaka kalabe papuweka käi.”
- 34 Jesús te je biköle paka je chulij wa ia rä jile she jami ebä. Ka iwa ji pakane ijewa ia ka yile kuna jile she jami käi.
- 35 Je rä ionaklä jishtë iyile jile bata shäk jami te ishe käi: “Yis ktämika jile she jami. Jile blelewa kajiska yöleksa skaté, shemika yis te.”
- 36 Jekjepa ite je chulij wa jawatana, dewani ju naka. Jeska iwa dulanak wa ñasikawa iwä jami te isha: —Sä jër kuo, jile she cizaña tsö shkaßläklä ska jami, je wä.
- 37 Jera ite ikúka te isha: —Je däli wä bäi tkäk je ne rä ditsä yäbei rä.

- 38 Je shkabläklä kei, je ne rä kajiska rä. Je däli wä bäi, je ne rä je gobiernoí jami wa rä. Ñakäi je cizaña wä, je ne rä je yakei jami wa rä.
- 39 Ale ibolki je ituläk, je ne rä be tsakui rä. Je itiäklä kei, je ne rä sä kei enakläwä kei rä; je itiäk wa, je ne rä ángel wa rä.
- 40 Jishtä je cizaña rä kitānaksä dälānakchawä yökö na, je suta iormi sä kei enakläwä kei ska rä.
- 41 Ditsä yäbei te iángel wa patkemi igobiernoí ska sä shirinewak wa irä, ji wak kawei ukä jami wa irä jewa kalabe shtäkksä,
- 42 jewa tulemi ite tabeli yaka diawäklä yökö wä jui jarka; jeska rä sä jiami, sa kà wätiämi.
- 43 Ata sä wämo wa oloi ñirmikā kawä käi, ijewa Ká gobiernoí ska. Yi rä kukä ta ra, ije ku issö!
- 44 “Kajöir gobiernoí rä jishtä ji säkei ta blelewä ká shanaka kue ekla te ra, ite je blewani, kjepa imiju ni ssële baa te iji tsö biköle watjue tulemi, jera ite je kei tjueksä käi.
- 45 “Ñaebä kajöir gobiernoí rä jishtä däli watjuak te perla babaa yule käi;
- 46 jekäi ite perla säkei ta dārērē etka kuaksä ra, imiju ni te iji tsö biköle watjue tulemi, je ra ite itjueksä käi.
- 47 “Ñakäi kajöir gobiernoí rä jishtä kla jawēmi tipä naka, je jarka nima biköle kolor kjuawa kjuawa käi;
- 48 je pshinawä ra, ite isikeksä tipä ksei kika, ñajäkläwä te ibäi bäi shtekksä jienak jile na, ata iyakeila tuleksä käi.
- 49 Je suta sä er dawä kei ska ra iormi rä: ángel wa bitämi te sa yakeila wa bala butsemiksä sä wämo wa yika,
- 50 jewa tulemi ite tabeli yaka diawäklä yökö wä jui na; jeska rä sä jiami, sä kà wätiämi.”
- 51 ¿Je biköle te bas jer kua na? Jera ijewa te ikúka: —Taa.
- 52 Jera ite isha ijewa ia: —Je ne kika biköle ñayöle kawei wä wa dulale kajöir gobiernoí jami, je rä jishtä ju wakei te iji säkei ta ska jile jeksä spana irä mikle irä käi.
- 53 Ñerä Jesús te je ji paka jile she jami ená ra, jeska iminejumi;
- 54 dejū ni ikei kī te ijewa pakta iwakwa ñapaktäklä jui ska, je te ijewa malechachawä kika ite isha: —¿Maka ije te je jerike tsä rä, tākili ji wäklä tsä rä na?

55 ¿Ka je ne rä ale ju yuäk yaba rä na? ¿Ka je ami ne kie María ni rä na, ñakäi iel wa rä ka Jacobo, José, Simón, Judas rä na?

56 ¿Ka ikuta wa bena tsö rä jí sajewa shana kuna na? Jekäi ra, ¿maka je te je biköle tsä rä na?

57 Je te ijewa ktewä tulakä eena. Ata Jesús te isha ijewa ia: —Ka jile bata shäk mane ani kuna ka dälätsalewä kuna käi, ata iwakei kei ska, iwakei ju ska ka ira dälätsalewä kuna.

58 Jekäi jeska ka iwä ji one tākili ta shkaja, ijewa te ka ibiketse kjuei.

Mateo 14

1 Je kei ska ra Herodes kä bala päle cuatro je eyaka tsakui te Jesús palei ssa.

2 Jekäi ite isha ikjanei wäk wa ia: “Ije rä Juan säwäukewäk, je ne shkinakani dulechawä wa shana rä. Je ne kika ije wä tākili tsö jile wäklä kjuawa rä.”

3 Iwa rä Herodes wä Juan rä kololewä; je muawä ite cadena wä, patkawä ite sä wätiäklä ska, iel Felipe senäklä Herodías kjuei.

4 Je rä Juan te isheke ia: “Je ma wä ikatke ma senäklä ye, ka jekäi ma ia kä kuna,” je kika.

5 Jera issena iktäkwä, ata isuanawä ditsä yika, ijewa ia ra Juan rä jile bata shäk kika.

6 Ata Herodes ki año dekäni, je kei kjewä ite ra, Herodías yaba busi klä jua ijewa shana; je wä Herodes wäbatsawä.

7 Je kika ikabla kable etkabä wä ji mak ia ji kiekë ite käi.

8 Ije rä jer tkele iamä wä, kika ite isha: —Jiska ba te Juan säwäukewäk tsaku ne cheté yis ia plato kika rä.

9 Ñerä kä tsakui jer ianawä, ata ikabla etkabä kjuei, ñakäi ñatululewä yäkäk ira wa kjuei, ite ikaweï ma je menäklä ia.

10 Jekäi ite ditsä patkami Juan tsaku tiäkksä sä wätiäklä ska.

11 Je tsaku detse plato ki tenämi je busi ia, kjepa je te ichami iamä ia.

12 Je ukä ska iwä dulanak wa dejulu, jewa wä inul minetse blenakwä, kjepa iminejulu te je pakani Jesús ia.

13 Jesús te je ssa ra, ijek butsa juami jeska eklabä mineju kono kika, kä wakei ebä ska. Je juñawä chulii te ra, jera jukläyäkä saka saka ska wa minejulumä iitaki klä wä.

14 Ñerä ideksaju ra, ite je chuliiwä sua, jera ijer jami jewa dälänachawä, jekäi ite ijewa shä duë ta wa bäiwani.

- 15 Ata katuir daw ra, iw dulanak wa ñasikawu iwu jami te isha: —Jiska ru ka wakei ebu, ñakui kaw deewu ku iru. Wu je chuli wa patku iminaklu jukluyuku tsudala shtu ska ñanak tjuak iwakwa iu.
- 16 Ata Jesus te isha ijewa iu: —Ka jiye ijewa sher kuna minak, bas ne ku ijewa chewo ru.
- 17 Jera ijewa te ikuka: —Ñera ka su ji ta jiska, ata pan cinco iru nima botubu iru je ebu.
- 18 Jera ite isha: —Ijutue 'siu jika.
- 19 Jekjupa ite chuli wa paka ñajuklukuwa tala ku. Jera ite je pan cinco iru je nima botubu iru kukawu, jera iwu kaka juikje, kaukia iu, kjupa je pan bala butsa ma ite iwu dulanak wa iu, jekui juwa te je ma je chuli wa iu.
- 20 Bikule yaku, jekui issunachawu. Jera ijewa te iukula autana shtani canasta na doce pshipshii.
- 21 Jera yukuk wa ru cinco mil kuena juiyi wa ebu, ka alaklu wa iru yabala iru jeru shtauleuna kuna.
- 22 Jera plaa ite iwu dulanak wa paka ñajiukku kouno jaurka, kjukkusuba aumikata iwutsak, je dulei jami ije wa je chuli wa patkuklumini.
- 23 Jekui ite je chuli wa patkami ni ra, iminekauju ka bata kuka kaukiak iwakei ebu. Kautuinawu ra, jeska ikaldu eklabu.
- 24 Jera kouno dami kua tipu kju ska ra kamii, je tie rami itjuaku yulu te, siuwa te ijewa patke kate shubeka kuka.
- 25 Ñeru su wauñinaklu tuina idukluka cuatro wa ra, Jesus daju ijewa wu ku, klu wu tipu bata ku.
- 26 Ata iwu dulanak wa te isua idajutu tipu bata ku klu wu ra, ijewa maletunachawu te isha ñaia: —Wikblu iru. Jekui ijewa kjoyina tui, sua wa.
- 27 Jera ñawusaka Jesus kta ijewa ra te isha: —¡Bas ssuno tukii! Yis ne iru, ke bas suana.
- 28 Jera Pedro te ikuka te isha: —Sukekewa, ba ne iru ra, yis paku shkukmi diklu bata kuka dukmi ba ska.
- 29 Jera ije te isha: —Bu kute. Jera Pedro juk jauksu kouno na, shkami diklu bata ku, mineju Jesus wu ku.
- 30 Ata ite siuwa tukii sua ra, isuanawu, ñakui iwu itubinami, jera iuana te isha: —¡Sukekewa, yis tsutkusapa!
- 31 Jera ñawusaka Jesus jula tkachu te ikukawu, je te isha iia: —¡Ba ru ka ji biketsak etkabu si kuna, jiye ka ba wa ibiketsane ru na?

32 Ñerä ijewa ñajiaḱa ḱono ḱarka ra, siḱwä wätkenawä.

33 Jera ḱono ḱarka tso wa ñajaklawä wakte iwäjami te isha: —Iyina si ba rä Säkeklä yaba.

34 Jekäi ikjaksajulu demijulu Genesaret ḱei ska.

35 Ñerä senak jeska wa te isua ra ije ne irä, jera ijewa te ibata sha je ḱei pájami biköle ska. Jekäi ijewa te duë ta wa biköle jaté ije wä ḱi,

36 jewa te ḱakia iiä iwä shönak jek ḱi bata passäklawä ḱjelabä, jekäi je passäk wa biköle bänani.

Mateo 15

1 Jekjepa fariseo wa irä ñayöle ḱawei wä wa irä datse Jerusalén ska ñasikawä Jesús wä jami te isha iiä:

2 —¿Jiye ba wä dulanak wa te sä wäkiri wa wädular weikawä rä na? ka ijewa jula skuä kuna iyäkä mar da.

3 Jera ite ijewa kúka te isha: —Ata ñe bas, ¿jiye bas te Säkeklä wä sa pakale ji wäk je weikawä bas wakwa wädular ebä ḱjuei rä na?

4 Ka irä maikäi kuna ta, Säkeklä te isha rä: ‘Ba ká irä ma ami irä dälätsö’, ietkä rä: ‘Yi kta yakei iká iräle, iamiräle ukä jami ra, je kiana duäḱwä.’

5 Ata bas te ishe rä: ‘Yilé te ishe iká iräle, iamiräle ia: “Jile tso yis wä bas tsatḱäklä, je rä yis wä menak Säkeklä ia” ni;

6 jera je ka kiar jia iká dälätsäk’. Ñera je wä bas te Säkeklä ktä wäshewawä bas wakwa wädular ebä ḱjuei.

7 ¡Ji shäk ḱjábata ebä wä wa! Bulee Isaías te bas ktei bata sha rä, je te ishe rä:

8 ‘Jí ditsä wa te yis dälätsēḱe rä ḱjábata ebä ska, ata ijer ska ra ijewa rä butsäle tulämi ḱamii yis yika.

9 Ijewa te yis oloitseḱe rä ka wata, jewa te sa pakteḱe rä kje ditsä wä ḱawei meḱe ebä wä.’

10 Jera ite je chülii wa kiaté iwakei wäjami, jewa ia ite isha: —¿Issö! Jí ḱu bas jer ḱuopa:

11 Ji ḱjäḱwä sä ḱjä na, je wä ka sa ianakwä ñá ye, ata ji dāḱēḱa sä ḱjä ḱiḱa, je ne te sa iawē ñá ye rä.

12 Ñerä iwä dulanak wa ñasikawä iwä jami te isha iiä: —Fariseo wa te je kte ssa ra, je te ikjuatḱewachawä, ¿je te ba jer ḱua na?

13 Ata ije te ikúka te isha: —Ji tkele biköle, ka tkele kuna yis Ká senak ḱajöir wä, je rä yenak tuläkmi.

- 14 Jewa jöwə, ijewa rä ka wä wajuenak kuna, ka wä wajuenak kuna wa wajiäk. Ata ka wä wajuenak kuna te ka wä wajuenak kuna wajia ra, bolwë ijolormi ishäkä wä jar naka.
- 15 Jera Pedro te ikuka te isha iia: —Sá jër kyo je jile she wà.
- 16 Jera ite ikúka: —¿Ata bas ñaebä, ka jër kor ji ia na?
- 17 ¿Ka bas wə ijuñer ji biköle kjäkwa sä kjä na mike rä sä ñabäli ska, je rä kjäkksani ñá jui naka na?
- 18 Ata ji dakeka sä kjä kika, datse rä sä jër ska, je ne te sa iawë ñá ye rä.
- 19 Iwa rä sä jër ska ji dakeksa rä: kabiketse yakei käi, sä ktewa käi, manene käi, kawakblewë käi, jakble käi, kayue sa saka ukä jami käi, sa saka sheka yakei käi.
- 20 Jeshtä wa ne te sa iawë ñá ye rä, ata jula ka sukule kuna waña sa te, je ia ka sa ianakwa ñá ye.
- 21 Jeska Jesús jek tsaksa, mineju Tiro irä Sidón irä kei shana.
- 22 Ñerä alaklä ekla Canaán wa biteju je kei shana, je ana te isha: —Säkekewa, David yabei, ma jër jami yis dälänopa! Yis yaba alaklä rä kololewa eena si be wa.
- 23 Ata ka ije wə ikükane ani. Jera iwə dulanak wa ñasikawa iwä jami, je kaka iia te isha: —Ipatkömi ni, iarke sä itäkika kjuei.
- 24 Jera ite ikúka te isha: —Ka yis patkene yi ia, ata Israel ju ska wa shelechawa oveja käi jewa ebä ia.
- 25 Jera je alaklä deju jetkawa wakte iwä jami, te isha iia: —Säkekewa, yis tsatköpa.
- 26 Jera ite ikúka, te isha: —Yabala yika pan bakesa junakmi chichi ia, ka je rä bäi kuna.
- 27 Ata ije te isha: —Säkekewa, jekäi irä. Jeiräta chichi rä iwakei yäkake mesa ki je pjo jolorke je ña ta.
- 28 Jekjepa Jesús te ikúka, te isha iia: —Sanule nulewa, ba te ji biketse etkabä rä bäi siwa. Ionopa ba ia maikäi ba ki ishena käi. Ñerä je wäsaka ra, iyaba bänani.
- 29 Jeska Jesús bitejuni, dateju Galilea tipei kjä jami; minekaju ka bata kika, jeska ijekawa.
- 30 Jera chulijwa ñasikawa iwä jami; jewa wə isaka date klä ialewa wa käi, ka wä wajuenak kuna wa käi, jula medelewa wa käi, ka ktäk kuna wa käi, dueta wa saka chulij wa käi. Jewa tapawawa ijewa te iklä kicha jami, jekäi jewa bäiwani ite.
- 31 Jera ditsä maletenachawa. Ka irä jiye kuna ta, ite isua ka ktäk kuna wa ktaka, jula medelewa wa bänani, klä ialewa wa shkami, ka wä wajuenak kuna wa wä wajuena. Jera ijewa te Israel wa Keklái kjeisha.

32 Jera Jesús te iwā dulanak wa kia jaté, jewa ia ite isha: —Yis jer jami jí chulij wa dälänachawā. Ka irä jiye kuna ta, tres día kana ijewa senaté yis da, ijewa wā ji ani ka kuna ñanak. Ka yis ssene ijewa patkākmini bāli ebā, iō iwätuir jolormi ñala wà kika.

33 Jera iwā dulanak wa te isha iia: —¿Mai sä te pan tse taj jí ka wakei ebā ska sa wā jí chulijwā kjekla chewāklä na?

34 Jera Jesús te ichaka ijewa ia: —¿Bitäbä bas wā pan shkä rä na? Jera ijewa te ikúka: —Siete, ñakäi nima tsídala elkje.

35 Jera ite je chulij wa paka ñajäkläk wā iski.

36 Jera ite je pan siete irä nima irä kukachawā, je ki ite wekte sha Säkeklä ia, kjepa je bala butsa mā ite iwā dulanak wa ia, jera ijewa te imā je chulij wa ia.

37 Biköle yaká, jekäi issenachawā. Jera ijewa te iukāla atana shtani canasta na siete pshipshii.

38 Jera yäkäk wa jäiyi wa ebä dākā rä cuatro mil, ka alaklä wa irä yabala irä, jewa rä shtaoleña kuna.

39 Jekäi je chulij wa patkami ni ite ra, ijek jiakā kono jarka, dateksani Magdala kei ki.

Mateo 16

1 Fariseo wa irä Saduceo wa irä, ñasikawā te wäsüwa ipaka jile kjashäk ijewa ia kajöir ska ijuenaklä ye.

2 Ata ije te ikúka te isha: “Kamiskla ra bas te ishe: ‘Kā kjämi rä baa, kajöir manakā bātsëë kika,’

3 je suta sañir da ra bas te ishe: ‘Jir kā iarmi wā, kajöir manakā bātsëë, mo janawā tuii kika.’ Bas wädular ji juerke kajöir jami suakksa, ata jishtë sa kei dami rä je juenaklä ka juer bas wāna.

4 Jira sa tso wa rä yakeila ebä, manenak wa ebä, jewa te ji kieke ijuenaklä ye. Ata ka jewa ia ji ani kjayinak ijuenaklä ye, ata Jonás käi ebä ijuenaklä kjayirmi.” Jera ite ijewa jawatana, minejumi.

5 Ñerä iwā dulanak wa kjaksajulu amikata, jera ijewa jer shenachawā pan tsak.

6 Jera Jesús te isha ijewa ia: —¿Issö! Bas seno jer kij fariseo wa irä Saduceo wa irä jewa levadura yika.

7 Jekäi je te ijewa ktewā tulakā te isha: —¿Je rä ka sa wā pan shkä ne ki ite isheke rä!

8 Ata je de Jesús jer na, jera ite isha: —Bas ka ji biketsäk etkabä si kuna wa, ¿jiye bas kteweke ka bas wā pan shkä te rä na?

- 9 ¿Ka bas j̄er na ji d̄äba na? ¿Ka bas j̄er j̄ane j̄ia pan cinco wà cinco mil dele ska, ñakäi canasta bitkä na bas te ishtani rä ska na?
- 10 ¿Ñaebä pan siete wà cuatro mil dele ska, ñakäi canasta bitkä na bas te ishtani rä ska na?
- 11 Jera ka yis w̄a pan s̄i yine bas īa, ¿maikäi je ka denew̄a bas j̄er na rä na? Ata bas sen̄o j̄er k̄ii fariseo wa irä Saduceo wa irä jewa levadura yika.
- 12 Je ne kjepa ijewa j̄er k̄ua ite ra ka iw̄a iyine rä levadura pan papuw̄aklä s̄i yika is̄er j̄er k̄ii kuna, ata fariseo wa irä saduceo wa irä kajũñe ne yika is̄er j̄er k̄ii rä.
- 13 Ñerä Jesús demi Cesarea Filipino kei sh̄ana ra, ite ichaka iw̄a dulanak wa īa, te isha: —¿Jiräni ditsä yäbei she ditsä te, yi iräni na?
- 14 Jera ijewa te ikúka: —Moska te ishe Juan säwäukew̄ak ni; isaka te ishe Elías ni; ata isaka te ishe Jeremías le irä, jile bata shäk wa bakle sh̄a ekla le irä ni.
- 15 Jera ite isha ijewa īa: —Ata ¿ñe jini bas te ishe, yi yis dä na?
- 16 Jera Simón Pedro te ikúka, te isha: —Ba ne rä Säbäkäkks̄a, ale Säkeklä kseka yaba rä.
- 17 Jera Jesús te ikúka, te isha īa: —Simón, Jonás yaba, bäije ba rä, ka yi yakata pita w̄a je kjayine ba īa, ata yis Ká sen̄ak kajöir je ne te ma īa je kjasha rä.
- 18 Ñakäi yie ishe ba īa: Ba rä Pedro, je jak k̄ika yie ñatapaw̄ak yis īa wa yuemik̄a. Jekäi sä wikblu bläklä je k̄jäshtäklä ka t̄unakk̄a ik̄ika.
- 19 Yie ba īa kajöir gobiern̄o je llaveí mem̄i. Jekäi ji muaw̄a ba te kajiska je rä monakw̄a kajöir; ji w̄ayaks̄a ba te kajiska, je rä w̄ayenaks̄a kajöir.
- 20 Jera iw̄a dulanak wa ka pakane iw̄a ishäk kuna yi ani īa, ije rä Säbäkäkks̄a ni.
- 21 Je skaté Jesús te iw̄a dulanak wa j̄er k̄uami ije kiana minakj̄u Jerusalén ska weikanak t̄ai, sä wäkiri wa w̄a, chui ts̄ak̄ui wa w̄a, ñayöle kaw̄ei wà wa w̄a, ñakäi kotan̄akw̄a, ñakäi tres día ra shk̄inakk̄ani je wà.
- 22 Jera Pedro te ikia ts̄ami iwakei ebä, jeska ite iuñami, te isha: —Säkekewa, ma j̄er j̄ami j̄ek dälänopa. ¡Ani ka je onak b̄a ukä j̄ami!
- 23 Ata ij̄ek manew̄até, je te isha Pedro īa: —Satanás, ma j̄ek tso k̄juawa yis yika, ba rä yis wätkew̄ak ebä. Ka ba w̄a ibiketsane Säkeklä käi, ata ditsä käi ebä.
- 24 Jekjepa Jesús te isha iw̄a dulanak wa īa: —Yilé shkakle yis j̄ami ra, ke je j̄ek biketsa, ata je cruz kpök̄a, minak yis da.
- 25 Ka irä jiye kuna ta, yi j̄ek ts̄atkakleks̄a, je weikarmiwa. Ata yi j̄ek juaks̄a weikanakw̄a yis kj̄uei ra, je ts̄atkermiks̄a.
- 26 Ñakäi ikuna kajiska ji biköle deks̄a s̄a īa, ata sa wakei weikanaw̄a ra, ¿jiye je kiar s̄a k̄i na? Jera ¿jibä mem̄i sa te sa wakei j̄ek ts̄atj̄ua juaklämi na?

27 Ka irä jiyē kuna ta, ditsä yäbei je rä dākju oloi kalekə iKá oloi wà, iángel wa ra. Jekjēpa ite ji sākei mēmi sà ià ekla ekla ji wá sà te jami.

28 Kte sī wà yie ishe bas ià, jiska kajali shà wà ka duewà shkəl ssēnak, ata jēwa te ditsä yäbei sūa idaju sà tsakui ye kjēpa.

Mateo 17

1 Je ukä kī seis dīa ra, Jesús te Pedro irä Jacobo irä iel Juan irä kia jámi iwakwa ebä, kətsä bata kəmiika.

2 Jeska ra imanēnaksə kjuawa ijēwa wāna. Iwäktä wāñinakə kawä kái, ipaiklä ianawə suruu kə oloi kái.

3 Jera ñawāsaka ijēwa wānaka Moisés irä Elías irä juena, jēwa kapakə tsə ije ra.

4 Jera Pedro ktakə te isha Jesús ià: —Säkekewa, j̄bäi ebä sa kajali jiska rä! Ba kī ishena ra, yis ma ju yabala yuäk mañatkä: etka ba ià, etka Moisés ià, etka Elías ià.

5 Ñerä ije ktä rami j̄iabä ra, ijēwa k̄ikukawə mə wāñilekə oloo te. Jera kte ssēna mə jarka, je te ishe: “Jí ne rä yis yaba shkəta rä, je ra yis ssēna baa. Je ne ktä ssö rä.”

6 Iwə dulanak wa te je ssa ra, ijēwa ñatulachəwə wakte, isuanachəwə eēna.

7 Ata Jesús jek sikawə, jula tkawə ijēwa jámi te isha: —Bas ñajökəni, ke bas suana.

8 Jekäi ijēwa wəkatulakə isuak ra, ka yi juena j̄ià; ata Jesús wakei ebä kaldu.

9 Jera ijēwa dajuluni kətsä jámi ra, Jesús te isha ijēwa ià: —Ji kjayina ka je she kuna bas te yi əni ià; ata ditsä yäbei shk̄irkekəni dulechəwə wa shəna kjēpa.

10 Jekjēpa iwə dulanak wa te ichaka iia, te isha: —¿Jiyē ñayöle kəwei wà wa te ishe Elías ne rä dākju səkätäba ni rä na?

11 Jera ite ijēwa kúka, te isha: —Iyina sī ra, Elías ne rä dākju ba ji biköle paruakba rä.

12 Ata yie ishe bas ià, Elías rä deleju ená, je ka juene ijēwa wāna, ata je ukä jámi ijēwa te ji wá jishtä iwakwa kī ishena kái. Jekäi ñaebä ditsä yäbei weikarmi ijēwa jula na.

13 Je ne kjēpa iwə dulanak wa j̄er kua ite ra, Juan säwəukewək ne sha ite rä.

14 Ñerä ijēwa dejulu ch̄ulij wa taparte ska ra, jera ekla dejū iwäki, j̄etkawə köchowä kī iwä jámi,

15 te isha: —Säkekewa, ma j̄er bāi shōpa yis yaba dulaklei ià; je kteke wāiane te, je te je weikerawə eēna sī; jera kəraa je te ijəwəkəmi yökö na, ñakäi diklä naka.

16 Yis wə je detsə ba wə dulanak wa wäki, ata ka ijēwa ià ibäir.

- 17 Jera Jesús te ikúka te isha: —¿Bas tso jira wa ka ji biketsäk etkabä kuna, shirilechawä ebä! ¿Bikö räka yis kiana jia senak bas da rä? ¿Bikö räka yis kiana jia bas katabläk rä na? Itsoté 'sia jika.
- 18 Jera Jesús te be uña, jekäi je te ijawatana. Jera je wäsaka je yaba bänani.
- 19 Jekjepa Jesús wä dulanak wa ñasikawä iwä jami te ichaka iia iwakwa ebä: —¿Jiye ka sä ia je kjäierksä rä na?
- 20 Jera ite isha ijewa ia: —Bas dä ka ji biketsäk etkabä si kuna kika. Ka irä jiye kuna ta, kte si wä yie ishe bas ia, bas kuna ji biketsäk etkabä mostaza wä doloï kjelabä ra, bas te ishemi jí katsä ia: ‘Ma jek tso juomi jeska’, jera je tserjumi. Jekäi ka ji ani kuna ka bas ia onak käi.
- 21 Ata jeshtä be kjäier dä kãkie irä bätse irä ebä ne wä.
- 22 Ijewa tapar kajali Galilea ska ra, Jesús te isha ijewa ia: —Ditsä yäbei rä junakksä ditsä jula na;
- 23 jeska jewa te iktemiwa, ata tres día ra ishkirmikani. Jera je te ijewa jer iawachawä tai.
- 24 Ijewa demijulu Capernaúmka ra, jera dracma botkä bäkäk wa ñasikawä Pedro wä jami te isha: —¿Ka bas paktäk te dracma botkä me kuna na?
- 25 Jera ite ikúka: —Taa. Jekäi idewä ju naka ra, Jesús ktakaba ira te isha: —Simón, ¿maikäi ba ia ra irä? ¿Kajiska ka tsakui wa te mane wa ia jile tsatjue bäkeke rä, sa jek tsatjuaklä bäkeke rä na; iwakwa kei ska wa ia, ta kjuawa wa ia?
- 26 Jera ite ikúka: —Kjuawa wa ia. Jera Jesús te isha iia: —Jekäi irä ra, ka jera iwakwa shene je tjuak.
- 27 Ata ka iwa iktewä tuläkläka kuna kika, ma cho tipä kjä jami biklö jawak. Jera ba te nima kukakä säkätä ra, je kukowa, kjä jiatkö; jeska ba te inaklä wäka kuemi. Je tsoksa, chomi ijewa ia yis dä ba irä ñatsatjuaklä.

Mateo 18

- 1 Je kei wä Jesús wä dulanak wa ñasikawä iwä jami te isha: —¿Yi bä rä bakleka bäi si kajöir gobierno jami wa shana rä na?
- 2 Jera ite yaba kiaté, duachä ite ijewa shana.
- 3 Jera ite isha: —Kte si wä yie ishe bas ia, ka bas maneneksä däkwa jishtä yabala käi ra, ani ka bas däkwa kajöir gobierno jami.
- 4 Jekäi yi jek jawä jí yaba käi ra, je ne rä bakleka bäi si kajöir gobierno jami wa shana rä.
- 5 Jekäi yi te yaba jí ije käi kiawä yis kie oloi jami ra, je te rä yis wakei ne kiawä.

- 6 Yi te jí tsídala yis biketsäk wa manele shiriwawä ra, bäi sî ije iä ra rä je wakei kuli kicha jami jak waunak burro wa shtä monokapa, jekäi iwakei wäitabinowapa däyë jar kamii ska.
- 7 ¡Wekte sä shiriwäk shtä kjuei kajiska wa rä! Jekäi sä shiriwäk shtä ka wätkenak, ata ¡wekte sä shiriwäk wakei rä!
- 8 Jekäi bä jula te bä klä te bä shiriwawä ra, je tiökksä juomi. Bäi sî ba iä ra rä bä kjäwä sä senaklä kseka ska jula medelewä klä ialewä, ata ka junakmi kuna jula botkäwe klä botkäwe yökö jekjeye jarka.
- 9 Ñakäi bä wäbala te bä shiriwawä ra, je yöksä juomi. Bäi sî ba iä ra rä bä kjäwä sä senaklä kseka ska wäbala ta etkabä, ata ka junakmi kuna wäbala bötkäwe sä tuläklämi yökö í wäkalekä jarka.
- 10 “¡Issö! Ke bas ku jí tsídala wa mane ani dokoitsa. Ka irä jiye kuna ta, yie ishe bas iä, ijewa ángel í wa kajöir ska te del yis Ká senak kajöir wäktä sue rä.
- 11 Iwa rä ditsä yäbei de rä ji shelewä ne tsätkäksä.
- 12 “¿Jishtä bas iä ra irä na? Ikuna ekla wä oveja tsö cien, ata je etaba shenawä ra, ¿ka iwä noventa y nueve tulunaktäna kabata na iminaklä je shenawä yuläk na?
- 13 Ata ikuna ite je kuani ra, kte sî wä yie ishe bas iä je te issëwëmi ana, isaka noventa y nueve ka shele kuna tsäta.
- 14 Je suta bas Ká senak kajöir je kî jí tsídala wa mane ani ka kiar weikanakwä.
- 15 “Jekäi bä el te yakei wakbla bä ukä jami ra, ma cho iwäki, jekäi iuño, ba irä ije irä ebä. Jera ite bä ktä ssawä ra, je rä ba te bä el jer bäiwani ba ra.
- 16 Ata ka ite issë ra, jera ekla iräle bol iräle kiömiña ba ra, ‘ji yirke biköle juñenaklä bulee isuak wa bol mañal wä yilekä käi.’
- 17 Ata ka ite ijewa ktä ssë ra, jera ishö ñatapawäk wa iä; ata ka ite ñatapawäk wa ktä ssë ra, jera ikuköwä ka Säkeklä jami kuna wa käi, inaklä bäkäk wa käi.
- 18 “Kte sî wä yie ishe bas iä, ji muwä bas te kajiska, je rä monakwä kajöir. Ñakäi ji wäyaksä bas te kajiska, je rä wäyenakksä kajöir.
- 19 “Etäbä kicha yie isheni bas iä, bas bol ñajerkuä kajiska jile kiäk ji kieke ite käi, jera yis Ká ale senak kajöir te je wëmi ijewa iä.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, mai bol iräle mañal iräle ñatapawä yis kie jami ra, jeska yis kaldu jewa shäna.”
- 21 Jekjepa Pedro jek sikawä te isha iä: —Säkekewa, ¿yis el te ji wakbla yis ukä jami ra bitäbä kicha däkä yis kiana je jäkwä bitaba rä na? ¿Siete vece kjë na?
- 22 Jera Jesús te isha iä: —Ka yis te ishe ba iä siete vece ebä, ata setenta vece däkä siete.

- 23 “Je ne k̄ika kajöir gobiernof rä jishtë k̄a ts̄akui ekla ssëna ikjanaklä wa ra nui paruäk käi.
- 24 Jekäi ite ijewa nui paruami ra, ekla detse iwäki nuita diez mil talento.
- 25 Ata ka iwä itjuaklä ta k̄ika iblui te je sha watonakjumi isenaklä ra, iyabala ra, ji biköle tso iwä käi, inui tonakläjumi.
- 26 Jera je kjanaklä jetkawä wakte iwä jami, te isha: ‘Yis k̄issöpa j̄ia yis wä ma tjua juaklämi kalabe.’
- 27 Jekäi je kjanaklä blui j̄er jami idälänawä, je te iwäyaksä, ñakäi inui jawä bitaba.
- 28 “Ata je kjanaklä minejumi, te kjanaklä isaka ekla kua nuita iia cien denario. Je kukawä ite, kuli ñatuawä ite, te isha: ‘Ma nui tjuo juomi!’
- 29 Jekäi je iel jetkawä wakte iwä jami, je k̄akia iia te isha: ‘Yis k̄issöpa j̄ia yis wä ma tjua juaklämi.’
- 30 Ata ka ije k̄i jekäi ishene, je te itsami jiwä sä wätiäklä ska, ma rä inui tjua juami ite kje.
- 31 Jekäi kjanaklä saka te je ona sua ra, ijewa j̄er ianachawä tai; jekäi jewa minejulu te ipakani iblui ia biköle maikäi iona käi.
- 32 Jekjepa iblui te ikiaté, je ia ite isha: ‘Kjanaklä yakei si! Ale ba nui biköle wäshewä wä yis te bitaba, ba te yis ia k̄akia k̄ika;
- 33 ¿ka irä ba kiana ñaebä kjanaklä saka ia j̄er bäi shäk, jishtë yis j̄er bäi sha ba ia käi na?’
- 34 Jera iblui kjuatkawä, te ijuaksä sä jiäkwä wa ia weikanak inui tjua juami ite kalabe kje.”
- 35 Je sutä yis Kä senak kajöir te iwemi bas ukä jami ka bas wakwa wä sa saka janewä bitaba bas j̄er ska ra rä.

Mateo 19

- 1 Jekäi Jesús te je paka enä ra, ijek tsaksä Galilea ska mineju Judea kei k̄i Jordán amikata kjaneka.
- 2 Chulijwä damijulu ira, jewa bäiwani ite jeska.
- 3 Jera fariseo wa ñasikawä iwä jami te isha iia wäsiwa: —¿Kä tso jäiyi wa wä isenaklä jäkläwä, kje jile ka wata k̄ika na?
- 4 Jera ite iküka te isha: —Säkätä sä yuäksä te ‘sa yuaksä rä jäiyi irä alaklä irä,’ ¿ka bas wä je ktei wayile na?’
- 5 Ñakäi ite isha: ‘Je bata k̄ika jäiyi wa rä ikä irä iamirä jäkwatana ijek bawakläwä ialaklä ra. Jekäi je bol wa dämiwä eklabä yaka ye.’

- 6 Jekäi ka ijewa rä bol jja kuna, ata ijewa rä ekla yaka yebä. Je kika sä yälilewä Säkeklä wä ñajami, je ke butsa juami sä kü.
- 7 Jera ijewa te isha iia: —¿Jiye jera Moisés te sa paka ñajewä äyëi çakmi ipatkäklämi rä na?
- 8 Jera ije te isha ijewa ia: —Bas jer dä därerë ki Moisés te ka mä bas ia bas wä bas senaklä wa jäkläwä, ata säkätä ra ka irä jekäi kuna.
- 9 Ata yie ishe bas ia, yi te ialaklä jawatana, ata ka irä ikawakblewä kika kuna ra, je wakei senawani isaka ra, jera je rä imaner.
- 10 Jera iwä dulanak wa te isha iia: —Jekäi jäiyi wa kiana senak ialaklä wa ra rä ra, jera we ke sä senak.
- 11 Jera ije te isha ijewa ia: —Ka biköle ia jekäi ionak, ata yi ia irä mele jekäi ra, jewa ebä ia je ormi rä.
- 12 Ka irä maikäi kuna ta, eunuco wa tsö bitele iamı şa skaté kole jekäi. Eunuco wa tsö ialewä ditsä wä eunuco wa ye. Ñakäi eunuco wa tsö, iwakwa ña iawake eunuco ye kajöir gobiernoi kjuei. Yi ia jekäi iormi ra, je kü je wö.
- 13 Jekjepa yabala de ja iwäki, ijula makläkä ijewa ki, ikäkiäklä, ata iwä dulanak wa te jewa uña.
- 14 Ata Jesús te isha: —Yabala jöwä ibitäklä yis wäkiika, ke iwätkewä. Ka irä jiye kuna ta, ijewa käi wa ne dämiwä kajöir gobiernoi jami rä.
- 15 Jekäi ijula makä ijewa kika. Jeska ra iminejumi.
- 16 Ñerä ekla jek sikawä iwäjami te isha iia: —Sapaktäk, ¿ji wämo käi wë yie, yis ia sene jekjeye däkläksä rä na?
- 17 Jera ije te isha iia: —¿Jiye ba te ji rä wämo ktei chake yis ia na? Ekla ebä ne rä wämo rä. Ata ba jer ssëna senak kseka ra, sa pakale ji wak je wawö.
- 18 Jera je te ichakani: —¿Mane käi? Jera Jesús te ikúka: —‘Ke sa ktawä. Ke ma manena. Ke ba jakbla. Ke ji şakä kayue wä ñakjatiäklä shtë ska.
- 19 Ba ká irä ma ami irä dälätsö. Ba saka şkalıblö jishtë ba wakei jek şkal käi.’
- 20 Jera je dulaklei te isha iia: —Je biköle waöle yis wä, jera ¿jibä ska yis şer jja rä na?
- 21 Jera Jesús te ikúka: —Ba ki sene bulee sı şena ra, ma çö bā ji tsö watjuak tulämi, je säkei mo ka jita wa ia, jekäi ra ba ia ji säkei ta dämiksä kajöir ska. Je ukä ska bā kute minak yis da.
- 22 Ñerä je dulaklei te je kte ssa ra, iminejumi jer ialewä, ije rä jile ta tai kika.
- 23 Jera Jesús te isha iwä dulanak wa ia: —Kte sı wä yie ishe bas ia; blu wa ia ra därerë dewä kajöir gobiernoi jami rä.

- 24 Etäbä kicha yie ishe ni bas iä, tjabana si camello kjäksaju tuluk wä ñala jarra rä, ata därerë si blu däwä Säkeklä gobiernoí jami rä.
- 25 Iwä dulanak wa te je ssa ra, imalētenachawä tai, te isha: —Jekäi ra, ¿yi tsatkermiksa rä na?
- 26 Jera Jesús te jewa sua, te isha ijewa iä. —Ditsä iä ka je onak, ata Säkeklä iä ji biköle or dawä.
- 27 Jera Pedro te ikúka te isha iia: —Ñera sá wä ji biköle rä jalewatana sá minaklä ba ra, jera ¿ji tso sá iä rä na?
- 28 Jera Jesús te ijewa kúka: —Kte si wä yie ishe bas iä, sa manerkeksani spana kei ska, mikä ditsä yäbei jetkärawä ijekäklä sa tsakui ye baa si kika ra, bas minele yis jami wa ñajäklämiwäña sa tsakui wa jetkäklä doce kika, Israel wa ditsei wä doce ktei wabiketsäkksa.
- 29 Ñakäi yi te iju iräle, iel wa iräle, ikuta wa iräle, iká iräle, iamir iräle, isenaklä iräle, iyabala iräle, ikä iräle, je jawatana yis kie kjuei ra, je iä isäkei mermini cien cien, ñakäi je iä sene jekjeye dämiaksa däli ukä ye.
- 30 Ata chulij delewä isäkätä wa ye kolormiwä ibatala ye, ata delewä ibatala ye dämiwani rä isäkätä wa ye.

Mateo 20

- 1 “Kajöir gobiernoí rä jishtë ekla däli klä wakei mijü sañireebä shkabläk wa yuläk shkabläk iia iuva yäkä shana käi.
- 2 Jekäi je shkabläk wa ra inajerkuä un día wä tonak denario etka. Jera ite ipatkami iuva yäkä shana.
- 3 Ñakäi imineju ni las nueve käi. Je te isaka sua kje ikajali sa tapanaklä däli watjuak shtë ska.
- 4 Jewa iä ite isha: ‘Bas choña yis uva yäkä shana, jera yie bas tjuemi sa tor käi bulee.’ Jera ijewa minejulu.
- 5 Etäbä kicha imineju ni las doce käi, ñakäi las tres käi, je te iwani je suta.
- 6 Ñakäi las cinco käi imineju ni te isaka kuä kje ikajali, jewa iä ite isha: ‘¿Jiye jiska bas kajali día kalabe kjermita rä na?’
- 7 Jera ijewa te ikúka: ‘Ñera yi ani wä ka shkable ma ta sá iä.’ Jera ite isha ijewa iä: ‘Jera bas choña yis uva yäkä shana.’
- 8 “Jekäi katuir dawä ra je uva yäkä blui te isha iji tso juñak iä: ‘Shkabläk wa kiö jöté, tjuo tulömi, säkätä ibata jekje ska wa ma rä isäkätä wa ska.’
- 9 Jekäi ale demi las cinco wa dejulu tonami denario wä etka etka.

- 10 Jekäi mikä isäkätä wa dejulu ra, ijewa te ibiketsa itormi baklekä ni; ata itona denario wà etka etka ñaebä.
- 11 Ñerä ijewa te ikukachawä ra, ijewa te däli klä wakei sha yakei,
- 12 te isha: 'Jí ibata jekje wa shkåbla rä una hora ebä, ata ba te itjua sá ra ñaebä, ata sá ne te ji kirii käi, kã bal käi katabla día kalabe rä.
- 13 Jera ite ijewa shã ekla kúka, te isha: 'Salibã rikã, ka yis wã ba weikãne. ¿Ka ba kabla yis iã rä tonak denario etkabã wà na?
- 14 Ji rä ba cha kuköwã, ma chõ ni, ata yis ssëna jí ibata jekje tjuak ba käi ñaebä.
- 15 ¿Ka irã yis iã kã tsõ ji rä yis cha wawåklã maikã 'swakei kï ikiar käi na? ¿Ata ma jër kï yis ianawã yis dã jër bãi kïka na?
- 16 "Je sũta ibata ska wa dämiwã isäkätä wa ye, ata isäkätä wa kolormiwã ibata ska wa ye ni."
- 17 Jesús damikajũ jĩa Jerusalénka ra, ñåla wà ite iwã dulanak wa doce kia jámi iwakwa ebä, te isha ijewa iã:
- 18 —¡Jikã issõ! Sa damikã rä Jerusalén, jeska ditsã yãbei jurmiksã chui tsakũ wa irã, ñayõle kawei wà wa irã iã, jewa te iktei wabiketsemiksã duåkwã,
- 19 kjepa ijewa te je juemiksã kã etkã wa iã ijewa wã jañetsanak, bukanak, wåtenakkã cruz jámi. Ata tres día ra ishkïrmikãni.
- 20 Jekäi Zebedeo yabala ami jek sikawã Jesús wãjami iyabala ra, jëtkawã wakte jile kiäk iã.
- 21 Jera Jesús te isha iã: —¿Ji sherke ba kïka rä na? Jera je te isha iã: —Mikã ba dewã sã tsakũ ye ra, ba kũ kã mo jí yis yabala bol iã iñajåklåklåwã ekla bã jula wåmo kjåne ekla bã jula shule kjåne.
- 22 Jera Jesús te ikúka te isha: —Ka bas jër kõne ji kiekë bas te rä iã. Jera copa waye mar kja yie ¿je wayarmi bas iã na? Jera ijewa te ikúka: —Sá dormi.
- 23 Jera ite isha ijewa iã: —Iyina sï ra, bas te yis copa wayemi, ata jëtkåkwã yis jula wåmo kjåne yis jula shule kjåne, ka yis iã kã kuna je maqlã, ata je rä yi iã irã yolole kja yis Ká wã jewa iã.
- 24 Jekäi isaka diez te je ssa ra, ijewa kjuatkachawã je ñael wa bol ra.
- 25 Ata Jesús te ijewa kia jaté, te isha: —Bas wã ijuñer kajiska wa tsakũ wa te ijewa patkeke, ñakã yi rä oloi ta wa te kawei meke dårërë ijewa iã.
- 26 Ata bas shãna ka jekäi ikiar, ata yi ssëna dekã te bãi sï bas shãna ra, je kiana rä bas kjanaklã ye.
- 27 Ñakã yi ssëna dåkã isäkätä ye bas shãna ra, je kiana rä bas kjanaklã ye,

28 jishtë ditsä yäbei käi: Ka je dene rä kjanak kuna, ata je de rä kjanaklä ye, ñakäi jek juakksa sä chulij wa tsatjuak juami.

29 Jericó ska ijewa minejulumira, chulijwa minemi ira.

30 Ñerä bol ka wä wajuenak kuna wa kajali ñajki ñala kjä jami te issa Jesús damaju ra, ijewa ana jela te isha: —;Säkekewa, David yäbei, ma jer jami sä dälänopa!

31 Jera je chulij wa te ijewa uña isiwatiächakläwa, ata ijewa ana jia kita, te isha: —;Säkekewa, David yäbei, ma jer jami sä dälänopa!

32 Ñerä Jesús jek wäkukawa, je te ijewa kia jaté, te isha: —¿Ji shena bas ki yis wa onak bas ia rä na?

33 Jera ijewa te ikúka: —Säkekewa, sä wäbala ne wajuelepa rä.

34 Jera Jesús jer jami idälänachawa, jekäi ijula tkawa ijewa wäbala jami. Jera plaa ra ijewa wä wajuena, jekäi iminejulu ira.

Mateo 21

1 Mikä ijewa damijulu kja Jerusalén ska, dekajulu Betfagé Olivo Yäkä Bata ñak ska ra, Jesús te iwa dulanak wa patkami bol,

2 jewa ia ite isha: —Bas cho ami bas wäsaka jukläyäkä tsine juerke ska. Jera ñawäsaka bas te burro kuemi molewa yaba ta. Je yeksa, jeté bas te 'sia.

3 Ata yilé te bas ia jinile ishe ra, bas te ikúke: 'Säkekewa ne ki isherke rä, ata jirä ite ipatke tuleténi.'

4 Je biköle ona rä, ionaklä jishtë iyile jile bata shäk jami te ishe käi:

5 "Yaba busi Sión ia ishö: 'Issö! Ma tsakui dajuté bä wäki jek jalewa, jetkeleka burro kika, burro yaba, ale bewak chichanak shtë yaba kika.'

6 Jera iwa dulanak wa minejulu, te iwa maikäi Jesús te ipaka iwak käi.

7 Ñerä ijewa wa je burro detse iyaba ra, jewa kishuawa ijewa te iwakwa wa shönak jek ki wa, jewa ki ijetkaka.

8 Jekäi je chulij wa wäbali wa te iwa shönak jek ki je shuami ñala ki, ata isaka te kal kä tia, shuami ite ñala ki.

9 Jera chulij dami iwätsak wa irä iitaki datse wa irä, kjoyir dami te isha; —;Hosana, David yäbei kjeiyinopa! ;Bäije ale daju Säkekewa kie jami rä! ;Hosana, ikjeiyinopa kashaä si ska!

10 Jekäi ikjawaju Jerusalén ska ra, je jukläyäkä wa biköle maletenachawa, te isha: —¿Yi je rä na?

11 Jera je chulij wa te isha: —Je rä Jesús, jile bata shäk dar Nazaret Galilea ska.

- 12 Jera Jesús kjawaju Templo ska, te jile watjuak wa, jile tjuak wa tso je Templo ska biköle patka tulaksa je ektaka, ñakäi ite inaklä manewak wa mesa irä, namala watjuak wa kalwä irä, je manewä tulami.
- 13 Jera ite isha ijewa ia: —Iyöle katke rä: ‘Yis ju kirmi rä kãkiãklä jui’, ata bas te je iawawä jakbläk wa ñablãklä jui ye.
- 14 Jera ka wä wajuenak kuna wa irä klä ialewä wa irä ñasikawä iwäjami Templo ska; jewa bäiwani ite.
- 15 Ata chui tsakui wa irä ñayöle kawei wä wa irä jewa te isua jishtë ije te iwë kate baa si käi, ñakäi yabala kjoyina täkii jela Templo ska te ishe: “¡Hosana! ¡David yabei kjeiyinopa!” je ra ijewa kjuatkachawä,
- 16 te isha ia: —¿Ijewa te ishe kate ssa ba te na? Jera Jesús te ikúka: —Taa. ¿Ata ka bas wä iyöle jikäi sule na? ‘Ba te yabala tsidala irä, tsu yãkë jia wa irä, kjä kika bã kjeishe tkawä.’
- 17 Jekäi ite ijewa jawatana, biteksajuni je jukläyäkä ska deni Betania ka, jeska ikapawä.
- 18 Sañireebä iminejuni jukläyäkä shana ra, iktawä bäli te.
- 19 Jera ñala wä ite higuera sua, jekäi imine isuak, ata ka iwä juena, kä jar ebä irä. Ñerä ite je ia isha: —¡Ke bã wãno pa mik ani! Jera ñawäsaka je higuera ssinawä.
- 20 Iwä dulanak wa te je sua ra, je te ijewa malechachawä, te isha: —¿Maikäi je higuera ssinawä plaa rä na?
- 21 Jera Jesús te ikúka te isha ijewa ia: —Kte si wä yie ishe bas ia, bas te ji biketsa etkabä ka biketsale kuna kaile ni ra, jera bas te iwëmi ka jishtë jí higuera ia iona käi ebä kuna, ata ñakäi jí katsä ia bas te isha: “Bã tseño junomi dáyë naka” ni ra, jekäi iormi.
- 22 Jekäi ji biköle kiekë bas te käi kãkie na biketsale etkabä ra, je mermi bas ia.
- 23 Ñerä idejuni Templo ska ra, ite ditsä pakte kaldu dälei jami chui tsakui wa irä, je kei ska wäkiri wa irä ñasikawä iwä jami, te ichaka ia: —¿Yibä kawei wä ba te jekäi iwëkë rä na? ¿Yi te ba ia je kawei ma rä na?
- 24 Jera Jesús te ijewa kúka te isha: —Ñaebä yie etka ichake bas ia, bas te yis kúka ra, jera ñakäi yie ishemi bas ia yibä kawei wä yie jekäi iwëkë rä käi.
- 25 Juan te sä wäukewä, ¿je datse rä mai ska? ¿Kajöir ska na, ata ditsä ska na? Jera ijewa te ipaka ñaiä te isha: “Sa te ikúkemi kajöir ska ni ra, tsi ite ishe sa ia rä: ‘Jekäi irä ra, ¿jiye ka bas wä iktä kolone rä na?’
- 26 Ata sa te ikúkemi ditsä ska ni ra, däläna je chulii rä, biköle ia ra Juan rä jile bata shäk kika.”

- 27 Jekäi ijewa te Jesús kúka te isha: —Ka sá wá ijuñer. Jera ije te isha ijewa iä: —Ñaebä ka yis wá iyinak bas iä, yibä kaweí wà yis te jekäi iweke rä ni.
- 28 “Ata, ¿jishtä bas iä irä na? Ekla yabala ta bol, je jek sika wá te isha ikibi iä: ‘Yaba, jir ba ma shkabläk uva yäkä shana.’
- 29 Jera je te ikúka te isha: ‘Ka yis minak.’ Ata jekjepa ite ibiketsaksani, jekäi imineju.
- 30 Jekäi ijek sikawá te isha iel iä, je ssëta. Jera ije te ikúka te isha: ‘Bäirä säkekewa, yis maju.’ Ata ka iminene.
- 31 Jera ¿je bol wa mane te iwá iká kī ishena kái rä na?” Jera ijewa te isha: —Ikibi te. Jera Jesús te isha ijewa iä: —Kte si wà yie ishe bas iä, inaklä bákäk wa irä, alaklä wa patonak shtä wa irä, ñapatkäte kja bas wätsak Säkeklä gobiernoi jami.
- 32 Ka irä jiye kuna ta Juan dastana bas wäkī shke ji wämo jami shäk, ata ka bas wá iktä kolone kuna. Ata inaklä bákäk wa irä alaklä wa patonak shtä wa irä jewa te iktä kuka. Bas te je sua, jeiräta jeska ra ka bas ñamaneneksä, bas wá je ktä kukäklä.
- 33 “Ji pake jile she jami saka ssö: Ekla ká wakei bakle, te uva yäkä jewa bakla, kjätkaksä ite shkiritke, jeska ite iwä wätuäklä bia, ñakäi ikjänanaklä yua kashaa, jekäi ite je peitatana shkabläk wa iä, kjepa iwakei minejumi ká kamii.
- 34 Miká iwä älinaklä kei dewá ra, ije te ikjanaklä wa patkaté je shkabläk wa wäkī, iwä kukäk.
- 35 Ata shkabläk wa te je ikjanaklä wa kukachawá, ekla kpa ite tai, ekla ktawá ite, ekla tia ite jak wà.
- 36 Jera ite kjanaklä wa saka patkaténi ukä ta ale isäkätä wa tsata, ata jewa ukä jami ijewa te iwá je suta.
- 37 “Bata jekje ra ite iwakei yaba patkaté ijewa wäkī, te isha: ‘Yis yaba je dälätsemiwa ijewa te.’
- 38 Ata je shkabläk wa te je yaba sua ra, ite isha ñaiä: ‘Ije ne iä iká däli ukä rä däkksä rä, je kīka sä shkä iktäkwa, kjepa sa ku ji rä däkksä iia je kuköwá saje cha ye.’
- 39 Jekäi ijewa te ikukawá juaksä uva yäkä ektaka, jeska ite iktawá.
- 40 “Jera je uva yäkä wakei deni ra, ¿me ite je shkabläk wa wemi rä na?”
- 41 Jera ijewa te ikúka: —Je yakeila wa weikemi ite eena si, kjepa ite uva yäkä peitemini shkabläk wa saka iä, mane wa te iwä kukäklä kei ska iwä memi iia jewa iä.

42 Jekäi Jesús te isha ijewa iä: —¿Ata kte yöle jikäi rä ka wayile kuna bas wä na? 'Jak juleksä ju yuäk wa wä, je ne rä delewä ju ñak wäkukäk bäi sï ye rä. Säkekewa ne wä je öle rä, juer ta baa sï sä wäna rä.

43 Je kjuei yie ishe bas iä: Säkeklä gobiernoí bakanamiksä bas yika, je mermi ni ditsä saka je gobierno wawänewäk wa iä.

44 Jekäi yi janakä je jak kika ra, je partkämiwä; ñaebä yi kika je jak janakä ra, je te iwëtkemiwä.

45 Ite je paka jile she jami, je ssa chui tsakui wa irä fariseo wa irä te ra, je te ijewa jer küa, ijewa ne sheke ite rä.

46 Jera ijewa te ibiketsa maikäi ra ite ikukemiwä; ata isuanachawä chülüi yika, ijewa te ikuka jile bata shäk ye kika.

Mateo 22

1 Jesús kapaka jia, ktani ijewa ra jile she jami te isha:

2 “Kajöir gobierno je rä jishtë kä tsakui ekla te jile wë kja iyaba jek jula kukäke diei yäklä käi.

3 Jera ite ikjanaklä wa patkami ibata shäk kile jula kolone diei yäk wa iä, ata ka ijewa jer ssëne bitäk.

4 Jekäi ite kjanaklä saka patkami ni iä ite isha: 'Ishö kile wa iä: ¡Issö! Yis ji äliwä ená, yis toro ktachawä, bewak saka olekä ktachawä. Ji biköle rä älile ená; je kï bas kute jula kolone diei yäk.'

5 Jeiräta ka jewa wä iktä ssë ne, ata minejulu iyika, ekla mineju ikä ka, ekla mineju idäli watjuakläka;

6 isaka te je kjanaklä wa kukachawä, weika diekjela, ktachawä ite.

7 Ñerä kä tsakui kjuatkawä, te iguardia wa patkami, je te je sä ktäkwa wa ktachawä, ñakäi ijukläyäkä däläwä wä.

8 Jekjepa ite isha ikjanaklä wa iä: 'Ñera yis yaba jek jula kukäke diei yäklä tso älile ená; ata ale kile wa rä ka bäi kuna.

9 'Je kika bas cho ñala ukä shtë ska, yi küa bas te käi jewa kiäk jula kolone diei yäk.'

10 Jekäi je kjanaklä wa minejulu ñala wä, te biköle yi küa ite käi tapawachawä, sä bäi bäi wa käi, sa yakeila wa käi. Jekäi jula kolone diei yäklä ska ju pshiwawä yäkäk wa te.

11 “Ata kä tsakui dewaju yäkäk wa suak ra, jeska ite ekla sua, je rä ka pajiele kuna ñajulakuke ska jienak shtë wä.

- 12 Je iä ite isha: ‘Salibä, ¿maikäi ba dewajü jiska, ka jek pajiele kuna ñajulakuke ska jienak shtä wà rä na?’ Ata ije siwätawä iyika.
- 13 Jera je kâ tsakui te isha ikjanei wak wa iä: ‘Je muowä ikläka ijulaka, juomi kâ ekta yee sika, jeska rä sä jiami, sä kâ wätiami.’
- 14 Ka irä jiye kuna ta, kinak wa rä chülij, ata elkje ebä ne rä kolonak rä.”
- 15 Jekjepa fariseo wa minejulumi, ñajerkuä maikäi ra ite ije wäbutremiwä manele kte wä käi.
- 16 Jera ijewa wä dulanak wa patkami ijewa te iwäki, Herodes jami wa ra ñara; te isha iä: —Sapaktäk, sä wä ijuñer ba ktä rä bulee, ñakäi ba te sa pakteke rä bulee maikäi shke Säkeklä jami rä je ktei wä, jekäi ba iä ra yi irä käi, ka je rä ji iä kuna. Ka irä jiye kuna ta, ka ba te sä sue rä sa pa juer ebä wä kuna.
- 17 Jekäi sä iä ishö, maikäi ba iä ra irä: ¿Kâ tsö inaklä maklä César iä na, ata kai?
- 18 Ata Jesús jer kuä ijewa jerike yakei te, jekäi ite isha ijewa iä: —Bas ji shäk kjäbata ebä wä wa, ¿jiye bas te yis mable sueke wäsiwa rä na?
- 19 Je inaklä wäka menak kjashö 'siä. Jera ijewa te denario cham iä,
- 20 jera ite ijewa iä ichaka: —¿Yibä meji rä, yibä kie yöle ijami rä na?
- 21 Jera ijewa te iküka: —César je. Jera ite isha ijewa iä: —Jera ji rä César iä, je mo César iä; ata ji rä Säkeklä iä, je mo Säkeklä iä.
- 22 Je ssa ijewa te ra, imaletenachawä. Jekäi ijewa te ijawatana, minejulu iyika.
- 23 Je kei ebä wä saduceo wa ñasikawä iwä jami. Jewa te ishe rä ka sä rä shkinkani kuna; jewa te ichaka iä, te isha:
- 24 —Sapaktäk, Moisés te isha: ‘Ikuna yile duawä ka yabala ta ra, iel serwani je alaklä ra, yaba suak iel yäbei ye.’
- 25 Jekäi sä shana ñael wa ebä bakle siete; ikibi si senawä, ata je duawä ka yäbei ataletana kuna, jekäi je alaklä atana iel iä.
- 26 Je suta iel ukä jami iona ñaebä, je suta idäkläka mañal ukä jami iona ñaebä, mine rä je siete wa kje.
- 27 Je biköle ukä ska, je alaklä duawä ñaebä.
- 28 Jewa kalabe wä je bakle ra, jera sä shkirkëkani ska ra, ¿je siete wa mane si senaklä ye ije dämiksani rä na?
- 29 Jera Jesús te ijewa küka te isha: —Bas shirinachawä. Ka bas jer kone kte yöle iä, ñakäi Säkeklä täkili iä.
- 30 Iwa rä sä shkirkëkani ska ra, ka jewa rä senakwä kuna, ñakäi ka jewa rä menak kuna senakwä, ata jewa rä jishtë ángel wa tsö kajöir ska käi.

- 31 Ata dulechawā wa rā shkīnakkāni je wapakāklā ra, ḡka bas wā Säkeklā wā ji yile bas iā je ktei wayile na? Je te ishe rā:
- 32 ‘Yis dā Abraham Keklāí, Isaac Keklāí, Jacob Keklāí ni.’ Ka ije rā dulechawā wa Keklāí kuna, ata ije rā sā kseka wa ne Keklāí.
- 33 Jekāi chūlij te je ssa ra, ijewa maletēnachawā, ije te sa pakteke te.
- 34 Ñerā fariseo wa te issa ije te Saduceo wa siwatiewachawā, jera ijewa ñatapawawā etka yebā.
- 35 Jekāi ijewa shā ekla jek yöle kawei wà te ichaka iia wāsīwa:
- 36 —Sapaktāk, ḡmane rā kawei ska ra sa pakale ji wāk bāi si rā na?
- 37 Jera ije te isha iia: —‘Ba ku Säkekewa ba Keklāí shkālīblö ma jēr ska ji tso kalabe wà, ba wakei kalabe wà, bā kabiketsä kalabe wà.’
- 38 Je ne rā sa pakale ji wāk bāi si rā, isaka tsata rā.
- 39 Je itākī rā je ssēta: ‘Ba ku ba saka shkālīblö jishtā ba wakei jek shkāl kái.’
- 40 Je botkā sa pakale ji wāk, je ne jami ikawei yöle biköle irā ji yile jile bata shāk wa wā irā bite rā.
- 41 Fariseo wa tapar tso jia ra, Jesús te ichaka ijewa iā,
- 42 te isha: —ḡJirāni bas te Sābākāksā biketse, je rā yi yābei na? Jera ijewa te ikúka: —David jē.
- 43 Jera ije te isha ijewa iā: —Jera ḡmaikāi Säkeklā wikblu oloi jami David te ije kia Säkekewa ni rā na? Je te ishe rā:
- 44 ‘Säkekewa te isha yis Säkekewaí iā: Ma jetkōwā yis jula wāmo kjāne, bikökje yie bā bolki wa tulachawā bā klā tkāklākā ikīka kje.’
- 45 Jekāi David te ikia Säkekewa ni ra, ḡmaikāi jera je rā iyābei rā na?
- 46 Jekāi ka yi āni tāki ta ikúkāk jini āni, ñakāi je kei skaté ka yi āni wā iwāchakewāklei jia.

Mateo 23

- 1 Jekjepa Jesús ktami je chūlij wa irā, iwā dulanak wa irā ra,
- 2 te isha: ñayöle kawei wà wa irā fariseo wa irā tso ñajāklelewā rā Moisés sākei ye.
- 3 Je ne kīka biköle ji sheke ijewa te bas iā kái, je wō, je wawō. Ata ke ji wāk ijewa te ji wēke jami. Ka irā jiye kuna ta, ijewa te ji sheke, ata ka iwakwa te je wē kuna.
- 4 Ijewa te dāli müeke kirii ka kjāk kje, je kpekekā ite sa saka bak kīka, ata ka iwakwa ssēr kuna je kākkaña ijulasku batabā jibā wà.

- 5 Ji biköle weke ite rä ditsä wä sunak ebä. Ijewa te kte yöle tso monak wätsä jami, jula jami, je kicha müeke matsii, ñakäi iwä shönak jek kī kjä yöle tsolo tsolo je kiyueke ite matsii matsii.
- 6 Ijewa wäbätsä rä yakana mar ska ra, oloi ta wa jetkäklä tso wà, ñapaktäklä jui ska ra, oloi ta wa jetkäklä tso wà,
- 7 ime chakarpa sa tapanaklä däli watjuak shtä ska wà, ime kirpa ditsä wä ‘Rabí’ ni wà.
- 8 “Ata ke bas ñama kinak ‘Rabí ni.’ Ka irä jiye kuna ta, bas paktäk rä eklabä, ata bas biköle rä ñawakwa ebä.
- 9 Ñaebä ke bas ku yi ani kia bas ká ni kajiska. Ka irä jiye kuna ta, bas Ká rä eklabä, je ser dä kajöir.
- 10 Ñaebä ke bas ñama kinak sä wäsikäk wa ni. Ka irä jiye kuna ta, bas wäsikäk rä eklabä, je rä Säbäkäkksä.
- 11 Ata bas shana yi rä baklekä bäi si ra, je kiana rä jek jäkwä bas kjanaklä ye.
- 12 Ka irä jiye kuna ta, yi jek ssakä, je rä janakwani, ata yi jek jawä, je oloi karmika.
- 13 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, isäli bas dä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te kajöir gobierno kjätiawä sa saka yika. Ata ñera ka bas wakwa ñapatkäwä, ñaebä yi ñapatkäkewä jeska, jewa ka jewä bas te kjäkewä.
- 14 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, isäli bas dä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te alaklä wa chichö wa ju bäke juekemi, ñakäi bas kakiäke jaree kje juenak ebä. Je kjuei bas bukanami eena si.
- 15 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, isäli bas dä! Bas shkäke kamii däre kī, ishäkä kī, ekla kjela kukäk däkwä bas kajüne jami. Jekäi idewä ra, bas te iiawekewä sä tuläklämi ska tso wa ye, eena si bötäbä kicha bas wakwa tsata.
- 16 “Bas sä wäsikewak ka wä wajuenak kuna wa, isäli bas dä! Bas te ishe rä, yi kabla etkabä Templo wäkata ska ra, je rä ka ji iá kuna; ata yi kabla etkabä oro tso Templo na wäkata ska ra, je ka kiar iwäshewakwä.
- 17 ¿Bas ka jer ta wa, ka wä wajuenak kuna wa! ¿Mane rä bäi si rä, oro, ata Templo je oro siki tewak na?
- 18 Ñakäi bas te ishe rä, yi kabla etkabä jile däläwäklä wäkata ska ra, je rä ka ji iá kuna; ata yi kabla etkabä ji melekä wäkata ska ra, je ka kiar iwäshewakwä.
- 19 ¿Bas ka wä wajuenak kuna wa! ¿Mane rä dälätsalewä si rä, ji melekä, ata idäläwäklä je melekä siki tewak na?

- 20 Je ne kika yi kabla etkabä je ji däläwäklä wäkata ska, jera je rä ikabla etkabä ji däläwäklä irä, ji biköle tsö ikika irä je wäkata ska.
- 21 Ñaebä yi kabla etkabä Templo wäkata ska, jera je rä ikabla etkabä je Templo irä, ale kaldu jeska wakei irä je wäkata ska.
- 22 Ñaebä yi kabla etkabä kajöir wäkata ska, jera je rä ikabla etkabä Säkeklä jetkäklä sä tsakui ye wäkata ska, ñakäi ale katke jetkelewä je kika je wäkata ska.
- 23 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, jsäli bas dä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te menta käi, eneldo käi, comino käi, je diezmoí meke. Ata bas te kawei waonak bäi si jawä, ji wabiketse wämo käi, jer bäi she käi, ji biketse etkabä käi; jera je ne kiana onak rä, ñaebä je isaka ka jäkwa kuna.
- 24 Bas sä wäsikewak ka wä wajuenak kuna wa, bas te yanak na kawak tsila kukekeksä, ata bas te camello male jawekemi.
- 25 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, jsäli bas dä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te vaso, plato paskue ipa kika, ata ijarra rä ji bäke käi, ji we ka wätkelewä ta käi ebä ne tsö rä.
- 26 Ba Fariseo ka wä wajuenak kuna, ba ku vaso jar ne paskuöksäba rä, jekäi ra ipa kika juermi yë.
- 27 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, jsäli bas dä! Ka irä jiye kuna ta, bas dä jishtë sä nul bläklä patele suruu käi; iyina si ra je juer dä baa ipa kika, ata ijarra ra irä dulewä wa chichei ebä, ñá saka saka ebä ne tsö rä.
- 28 Je suta iyina si ra bas pa juer wämo ditsä wäna, ata bas jarra rä kje sä wäyue ebä, ji rä ka kawei jami kuna ebä ne tsö.
- 29 “Bas ñayöle kawei wà wa, bas fariseo wa, bas dä ji shäk kjäbata ebä wà, jsäli bas dä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te jile bata shäk wa nul blele jui yueke, ñakäi bas te ji yölekä sä jer janaklä sä wämo wa ska je kitke baa.
- 30 Jekäi bas te ishe: ‘Sá kajali kuna sa ká wa bakle kei ska ra, ka sá ñapatkeneña jile bata shäk wa pi kjewak tuläkmi kuna.’
- 31 Ata je ebä wà bas ñakjatiachawä bas dä je jile bata shäk wa ktäkchawä wa yäbeila.
- 32 ¡Jekäi ji sher jia onak bas ká wa wä, je ki enewopa bas ku!
- 33 “¡Tkäbe wa, tkäbe si yäbeila! ¿Maikäi bas ia bukane sä tuläklämi ska je termi na?
- 34 Je kjuei kika jikäi issö! Yis te jile bata shäk wa irä kabiketsäk wa irä sa paktäk wa irä patke mar bas wäki. Ata bas te moska ktechemiwä, isaka wätiemikä cruz jami, isaka kpemi bas ñapaktäklä jui na, isaka yulemi weikanak jukläyäkä etkä etkä ska.

35 Jekäi Abel, ale wämo pi bakleju je kei skaté sä wämo wa biköle pi baklejulu ishäkä k_i bite rä Zacarías Berequías yaba pi bakleju kje, ale ktawä bas te Templo irä jile däläwäklä irä moska, je biköle nui jarmikä bas k_ika.

36 Kte s_i wä yie ishe bas ia, je biköle nui jarmikä jira sä tsö wa k_ika.

37 “Jerusalén, Jerusalén! ;Ba te jile bata shäk wa ktechekewä, mane patkele ba ia wa tieke ba te jak wä! ;Bikö yis jer ssëna ba yabala me taparwäpa yis jami jishtä oshkoro amiyake wa te iyabala ble ipik nik_ika käi, jeiräta ka ba k_i jekäi ishene kuna!

38 ;Issö! Bas ju atänami bas ia rä jar ebä.

39 Jekäi yie ishe bas ia, jírami ka bas wä yis sunak j_ia, ata bikökje bas te ishe: ‘;Bäije je daju Säkekewa kie jami rä!’ kjepa bas te yis suemini rä.”

Mateo 24

1 Jesús deksaju Templo ska je damiju ra, jera iwä dulanak wa ñasikawä iwäjami Templo ska ju yöle tsö kjashäk ia.

2 Jera ite ikúka te isha ijewa ia: —;Bas te ka je biköle sua na? Kte s_i wä yie ishe bas ia, jeska jak etka ani ka atänak isaka bata k_ika, ka miletkawä kuna käi.

3 Jekäi ijekawä Olivo yäkä Bata ska ra, iwä dulanak wa ñasikawä iwäjami iwakwabä, te ichaka ia: —Sä ia ishö, ;bikökje jile ormi jekäi rä na? ;Jibä wä ijuermi ba dajuté ni irä, ñakäi sä kei er dawä irä na?

4 Jera Jesús te ikúka te isha ijewa ia: —Bas seno tsana ka yi ani wä bas wäyuäkläwä.

5 Iwa rä chulij dämi j_ia yis kie jami ishäk: “Yis ne rä Säbäkäkksä rä” ni, jewa te chulij wäyuechemiwä.

6 Bas te ipalei ssëmi ñabukanate iräle, ñabukana mar iräle, ata ;issö! Ke bas jer ianak. Ka irä jiye kuna ta, jekäi ikiana onak rä, jeiräta ka sä kei erwäba.

7 Jera kei ta kjuawa kjuawa wa ñajämikä ñakpäk ñara, k_a tsakui wa ñajämikä ñakpäk ñara, k_a etkä etkä ska bäli jarmi sä k_i, ñakäi k_a wäbukanami.

8 Ata je biköle rä weikane säkätäba, alaklä wa duäksä yaba k_i käi.

9 “Jera bas tulumiksä weikanak, bas kotanachamiwä. Jekäi k_a etkä etkä biköle ska wa te bas dokoitsemiwä yis kie kju*e*i.

10 Jera chulij wa te yis jemiwä, ñajuamiksä, ñadokoitsämi.

11 Jekäi sä wäyuäk jile bata shäk ye wa ñajämikä tai, te chulij wa wäyuechemiwä.

12 Ji rä ka kawei jami tsikirmi jöikwä ta, je bata k_ika Säkeklä shkalibläk wa chulij iarmiwa ka ishkalibläk j_ia.

13 Ata yi chatkawä ma rä ibata jekje ra, je rä tsatkenakksä.

- 14 Jera jí Săkeklă gobierno ktei baa wapautanami kă biköle ska sä ditsei wă biköle wă juñenak, je ne kjepa sâ kei ermiwă ră.
- 15 “Je ne kika mikă bas te isue ale ji dokoitsalewă ji weikăkwă eena dewă kă sikii ska ra, ale sha jile bata shăk Daniel te, (je kte washăk jer konopa je ia),
- 16 jera yi tsö Judea ska wa julunomipa kătsă naka iyika.
- 17 Yi kaldu ju tsibata yöle shpatke kî ra, ke je bitawanî jile tsö iju na tsăkksă.
- 18 Yi kaldu shkăblăklă ska ra, ke je bitani shăbeka iwă shönak jek kî tsăk.
- 19 ;Wekte je kei ska alaklă wa tsö kjă ye wa ră, ñakăi tsu makë jia wa ră!
- 20 Bas kăkiö ka bas julunaklămi kuna kă tsel kei wă irăle, sâbado wă irăle.
- 21 Ka iră jiye kuna ta, je wăsaka ra sä weikarmi eena si, ka jekăi weikane bakle mik ani sâkătă kajiska yöleksă skaté bite ră jira kje, ñakăi je suta ji ka onakni mik ani.
- 22 Ikuna je kei ke wăjanopa ra, yi ani ka tsatkenakksă; ata sä kolole wa bata kika je kei wăjarmiwa.
- 23 “Jera ikuna yilé te ishe bas ia: ‘;Issö! Săbăkăkksă kaldu jiska’ ni irăle, ‘ami ska’ ni irăle, jera ke iktă kuka.
- 24 Ka iră jiye kuna ta, sä wăyuäk sä băkăkksă ye wa iră, jile bata shăk ye wa iră, ñajămikă te ijuenaklă eena shtă iră, ji ka sule sâ wă shtă iră kjashemi, sä kolole wa kuna wăyönak ra, jewa wăyönaklăwăpa ye.
- 25 ;Issö! Yis te je bata sha bas ia ñala wătsăkba.
- 26 Je ne kika ikuna sa saka te ishe bas ia: ‘;Issö! Ikaldu kă ssilewă pjoo ska ni ra’, ke bas mina; je irăle ite ishe: ‘;Issö! Ikaldu ju jar etkă na ni ra’, ke iktă kuka.
- 27 Ka iră jiye kuna ta, jishtă kăwă jurketé kăwă dăklăkă wă olotjă ma ră kăwă minaklăwă wă kje, je suta ditsă yăbei dăkeni ră.
- 28 Mai jile nul balakli ska ra, olo taparmiwa.
- 29 “Ata je weikane tai kei kjaju ukă ska plaa ra, kăwă wătuirmiwa, tulu oloi ka ñinak jia, kajöir bekwă jolortémi, ñakăi kajöir ji tsö oloi ta wa wăbukănamikă.
- 30 Jekjepa ditsă yăbei kjayirmi kajöir ska ijuenaklă ye. Jera ditsei wă ta kjuawa kjuawa biköle tsö kajiska jiami tai, jewa te ditsă yăbei dawajuté kajöir mo bata kika oloi ta, wăñilekă tai suemi.
- 31 Kôkô bularmi etka tăkiiwă si ra, ije te iăngel wa patkemi, jewa te iwă kolole wa tapawemiwa etka yebă siwă junak cuatro, jöi wă dia wă ami wă jí wă skaté, kajöir wătkerkewă ska ma ră iwătkerkewă etkă ska kje.
- 32 “Jile she higuera jami, je kukö bas ku: Mikă ijula dului peri jër mar da, je wă bas jer kue ite duas tker dawă kja iră.

- 33 Je suta miḱa bas te jekäi ji biköle sṽa ra, jera je ku bas jḗr kuopa ikei tkenawa kja alemana ju kjä ska irä.
- 34 Kte sṽi wà yie ishe bas ia, je biköle ṽormi jira sṽa tsṽo wa ka tuarchawaba yika.
- 35 Kajöir irä kajiska irä je ḗrmiwa, ata yis ktä ka ḗnakwa mik ani.
- 36 “Ata bikökje je díai, je horaí räle, je ka juñer yi ani wa, ángel kajöir ska wa wa iräle, iyaba wa iräle, ata Sa Ká ebä ne wa je juñer dä.
- 37 “Jishtä Noé bakle kei ska iṽole käi, je suta iṽormi ditsä yäbei däkeni ra rä.
- 38 Je rä jishtä ka diklä talarkaba yikaba ra käi: jera sä yäkä rami, sä ji yä rami, sa sḗr dami, sṽa ñama rami sḗnakwa, mine rämi Noé minewa kono jarka díai ska kje,
- 39 ata ka ijewa jḗr kone mine rämi diklä talanaka kje, jekäi je te ijewa kalabe jámi, je suta iṽormi ditsä yäbei däkeni ra rä.
- 40 Je kei ska ra, sä käjäklämi bol shkabläklä ska, jera ekla rä minaktse, iel dä junaktana.
- 41 Ñakäi alaklä wa bol jak wawa tsṽo, jera ekla rä minaktse, iel dä junaktana.
- 42 “Je ne kṽika bas sḗno jḗr kṽi, ka bas wa ijuñer mane horaí wà bas blui däjuni rä kṽika.
- 43 Ata jí ku bas jḗr kuopa, ju wakei wa ijuñelewapa kawä bikö käi jakbläk daju rä ra, jera iwäñinene wa ka ka mḗne ikjäkläwa iju na.
- 44 Je ne kṽika ñaebä bas sḗno kukale kja, je rä ditsä yäbei je däjuni rä mane hora ka biketsale kuna bas wa ska kṽika.
- 45 “¿Yi rä chatkelewa bäi iblui kjanaklä ye, kabiketsä ta kolole iblui wa iju ska kjanaklä wa tsṽo juñak, jewa chewak hora bulee ska rä na?
- 46 Bäjje je kjanaklä rä, iblui dejuni te ikṽa ite ikjanei wḗte jekäi ra rä.
- 47 Kte sṽi wà yie ishe bas ia, je ia ije te iji tsṽo biköle juemiksa iwä juñenak.
- 48 Ata ikuna je ikjanaklä rä yakei ra, te ibiketse jḗr na: ‘Yis blui ka da juena yewa,’
- 49 jera ijekäka kjanaklä wa saka kpäk, yäkäk tai, ji yäk tai sḗnak diyëe wa ra,
- 50 jera je kjanaklä blui dämijuni ka ite ikei kṽissë kate kuna ska, ka hora juñele kuna iwä ska,
- 51 je te ikshemika te ka mḗmi iia rä mai ji shäk kjäbata ebä wà wa tsṽo shtä ska, jeska rä sṽa jjami, sä kà wätiämi.

Mateo 25

- 1 “Je kei wà ra kajöir gobiernoí rä jishtä busi wa diez te itsini kukechewa mijulu dulaklei jula kolonak ñalei tsak käi.

- 2 Jewa shā cinco rä ka jēr ta, ata cinco rä jēr ta.
- 3 Jekäi je ka jēr ta wa wā tsīni minemi ra, ka iwā idiä mineneña.
- 4 Ata je jēr ta wa wā idiä mine ijui na itsīni ra ñara.
- 5 Ata jula kolonak wätkenawā. Jera biköle käpecheewā, jekäi ikapachawā.
- 6 Ñerä ká shashā ra, ane ssēna: ‘Jissö! Jula kolonak dajuté; bas kute je ñalei tsak.’
- 7 Jera je busi wa biköle ñaja tulakā, te itsīni bäi wāmi.
- 8 Jera ka jēr ta wa te isha jēr ta wa iā: ‘Bas tsīni diä kaku mo sá iā, sá tsīni wäitanacharawā irä kīka.’
- 9 Ata je jēr ta wa te ikúka te isha: ‘Kai, jekäi ra tsi ikiarwā ka dākksā sá wakwa iā irä bas iā irä. Bäi sī ra bas ma itjuak bas wakwa iā iwatjuak wa ska.’
- 10 Ñerä ijewa minejulu itjuak dälei jami je jula kolonak dejuté. Jera kukale ená wa kjawajulu ira jula kolorke ska, jekäi ju kjäitanawā.
- 11 Je itäkīka je busi wa saka dejuluni te isha jela: ‘Säkekewa, Säkekewa, sá kjäyöpa.’
- 12 Ata ije te ijewa kúka te isha: ‘Kte sī wà yie ishe bas iā, ka yis wā bas sule.’
- 13 “Je ne kīka bas seno jēr kij, ka bas wā je díaf iräle je horaf iräle juñer kīka.
- 14 “Ka irä jiye kuna ta, kajöir gobiernof rä jishtë ekla mijū kāmii ra ite ikjanaklä wa kie jeté, jewa iā ite iji tsö juetāna käi;
- 15 ekla iā ite imā cinco talento, iel iā dos talento, iel iā un talento, iwakwa iā iwaor jami ekla ekla. Jekäi iminejū kāmii.
- 16 Jera plaa ebä ra, je cinco talento kukäk te iwawá, kītapawāni ite cinco.
- 17 Je sūta je dos talento kukäk te ikītapawāni dos talento.
- 18 Ata je un talento kukäk minejū te ishäkä jar bia, jeska ite iblui inaklä blawā.
- 19 “Ñerä kāmii pa je kjanaklä wa blui deni, te je inaklä ktei paruami ijewa ra.
- 20 Jekäi cinco talento kukäk dejuté iwäkī, je wā ikīshkāni cinco talento. Je te isha: ‘Säkekewa, ba te cinco talento ma yis iā, ata jisuo! Yis te ikītapawāni cinco talento.’
- 21 Jera iblui te isha iia: ‘Kjanaklä bäi chatkelewā, baa ba te iwá rä. Ba te ji elkje wawá rä bäi, je kīka yie ba iā ji mēmi tai ma wā juñenak. Ba ssēnoña anaa bä blui ra.’
- 22 Jekäi dos talento kukäk dejuté iwäkī te isha: ‘Säkekewa, ba te dos talento ma yis iā, ata jisuo! Yis te ikītapawāni dos talento.’

- 23 Jera iblui te isha iia: 'Kjanaklä bäi, chatkelewa; baa ba te iwá rä. Ba te ji elkje wawá rä bäi, je kika yie ba ia ji memi tai ma wa juñenak. Ba ssënoña ana ba blui ra.
- 24 "Jekäi un talento kukäk dejtuté iwäki, te isha: 'Säkekewa, yis wa ijuñer ba jer dä därerë; ba te däli wä kuke mai ka ba wa itkene shtä ska, ñakäi ba te iwä tie mai ka ba wa itulune shtä ska.
- 25 Jekäi yis suanawa ba yika, je kika yis mine te ba talento blachä ishäkä naka, ata jisuo! Yis wa je rä ba cha je shkäni.'
- 26 Jera iblui te ikúka te isha iia: 'Kjanaklä yakei, kanilbi; ba wa ijuñer yis te däli wäkuke mai ka yis wa itkene shtä ska, ñakäi yie iwä tie mai ka yis wa itulune shtä ska,
- 27 jera ba ku yis inaklä chomipa inaklä bläk wa ia, yis deni ra yis wa ji rä yis cha kuakläni ukä ta.'
- 28 Je kika je talento bököksä iyika, chomini mane wa diez talento kate ra je ia.
- 29 Iwa rä biköle yi wa ji tso je ia ikimermi ukä baklekä; ata yi wa ka ji kuna, je yika ji tso iwä kjelabä jibä bakanamiksa.
- 30 Jekäi jí kjanaklä ka bäi kuna juomi ká ekta yee sika, jeska rä sä jiami, sä kà wätiämi.
- 31 "Mikä ditsä yäbei dajuni oloi kalekä iwakei oloi wä, ñakäi ángel wa biköle darña ije ra, jera je jetkämiwa ijëtkäklä sä tsakui ye baa si kika.
- 32 Jera ká biköle wa taparmiwa ije wäjami, je bala butsemi ite kjuawa kjuawa, jishtë oveja kjänanak wa te oveja bala butse cabra yika käi.
- 33 Jekäi je te oveja tapawemi ijula wämo kjane, ata je te cabra tapawemi jula shule kjane.
- 34 Jera Satsakui te ishemi ijula wämo kjane tso wa ia: 'Bas kjeiyile bäi yis Ká wa wa kute, bas ia gobierno yolole däkksä ka kajiska yörksaba yika, je kukö däli ukä ye.
- 35 Ka irä jiye kuna ta, yis ktawa bäli te ra, bas te yis chewa; yis jer banawa ra, bas te yis tia; yis kjaju ká etkä wa käi ra, bas te yis kiawa;
- 36 ñakäi julishye ra, bas te yis pajiewa; yis duarawa ra, bas te yis pasua; yis kate watelewa ra, bas dastana yis suak.'
- 37 Jera sä wämo wa te ikúkemi te ishemi: 'Säkekewa, ¿bikökje sá te ma sua ba ktawa bäli te je chewa sá te rä na, ma jer banawa je tia sá te rä na?
- 38 ¿Bikökje sá te ma sua ká etkä wa käi je kiawa sá te rä na, julishye je pajiewa sá te rä na?
- 39 ¿Bikökje sá te ma sua ba duarawa, bä kate watelewa, je suak sá dastana rä na?'

- 40 Ata je Satsakui te ikúkemi te ishemi: ‘Kte s̄i wà yie ishe bas ià, bas te ji wá jí yis saka wa manele emana s̄i ià ra, jera je rá yis ne ià bas te je wá.’
- 41 “Jekjepa ite ishemi ñakäi jula shule kjane tsò wa ià: ‘Bas yakeila wa ñatso tulömi yis yika minakmi yökö jekjeye yolole ená be tsakui ià irä, íangel wa ià irä, je jar̄ka.
- 42 Ka irä jiye kuna ta, b̄ali te yis ktawá ra, ka bas wá yis dené; yis j̄er banawá ra, ka bas wá yis tene;
- 43 yis kjaju ká etká wa k̄ai ra, ka bas wá yis kinewá; ñakäi jul̄ishye ra, ka bas wá yis pajiene; yis duaksá ra, ñakäi yis kate wátelewá ra, ka bas dene yis suak.’
- 44 Jera ijewa te ikúkemi te ishemi: ‘Sákekewa, ¿bikökje sá te ma sua b̄ali te ba ktawá k̄ai, ma j̄er banawá k̄ai, ba kjaju ká etká wa k̄ai, jul̄ishye k̄ai, ba duárawá k̄ai, ba kate wátelewá k̄ai, jeska ka sá wá ma tsatkene rá na?’
- 45 Jekjepa ije te ijewa kúkemi te ishemi: ‘Kte s̄i wà yie ishe bas ià, ka bas wá ji one manele jí emana wa ià ra, je rá ka bas wá ji one yis ià.
- 46 Jekäi ijewa mar dá bukanak jekjeye, ata sä wámo wa mar dá senak jekjeye.”

Mateo 26

- 1 Ñerä Jesús te je kte biköle sha ená ra, ite isha iwá dulanak wa ià:
- 2 —Bas wá ijuñer Säktäkwá Bakleju kei kjewáklä sher j̄ia ká böiki ebä. Jeska ditsä yábei rá junakksá wátenakká cruz j̄ami.
- 3 Jera chui tsakui wa irä, je kei ska wákiri wa irä, ñatapawachawá chui wa tsakui kie Caifás je ju ska.
- 4 Jeska ijewa ñajer̄kua iwá Jesús kukäkläwá kayue ebä wà kotanakwá.
- 5 Ata ijewa te isha: —Ke sá kú iwá ikei kjewé shana, iö ditsä wätjirká tai kika.
- 6 Jesús katke Betania ska, Simón ale kotäle lepra wá je ju ska,
- 7 jera alaklä ekla j̄ek sikawá iwäjami, je wá perfume säkei ta doloiebä shkä, jui yöle alabastro wà, je tkaká ite itsakú ki, ijek bákilewá yákak ska.
- 8 Ñerä iwá dulanak wa te je sua ra, ijewa kjuatkachawá te isha: —¿Jiye ite iweikawá jekäi rá na?
- 9 Ñera je kuna watöle julemi ra, je säkei deksá rá shkaja, menak ka jita wa ià.
- 10 Je te Jesús j̄er kua ra, ite isha ijewa ià: —¿Jiye bas te je alaklä weike na? Ije te ji baa ne wá yis ià rá.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, del ka jita wa tsò bas shana rá, ata yis je ka senak del bas shana.
- 12 Jekäi ite je perfume tkaká yis yaka kika, je wá kja ije te rá yis itäbinakläwá.

- 13 Kte s_i wà yie ishe bas ia, kà biköle ska mai jí kte baa wapautanami kái ra, ji wá ije te je ktei pakarmiña sà jër janaklä ije ska.
- 14 Jera ale doce wa shà ekla kie Judas Iscariote wa ni, je minejumi chui tsakui wa wákika,
- 15 te isha: —¿Jibä mak bas ssëna yis ia yis wà ije juakläksa bas ia na? Jekäi ijewa te inaklä wäka mablaksa iia treinta.
- 16 Jeska ra ite ibiketsami maikäi s_i ra kà dämiksa iia iwà ijuakläksa ijewa ia käi.
- 17 Jekäi pan ñaklä ka levadura ta, je kei kjewaklä säkätä dewa ra, Jesús wa dulanak wa ñasikawa iwä jami, te isha: —¿Mai ba k_i sá shena jile äliwak ba ia, ma wà ñanak Säktäkwä Bakleju kei kjewaklä rä na?
- 18 Jera ije te isha: —Bas cho jukläyäkä shana ekla wäki, je ia bas te ishe: ‘Sapaktäk te ishaté: Yis kei tkenawa kja alemana, jekäi yis te Säktäkwä Bakleju kei kjeweke ba ju ska yis wà dulanak wa ra.’
- 19 Ñerä iwä dulanak wa te iwä jishtë Jesús te ipaka iwak käi. Jera ijewa te Säktäkwä Bakleju kei kjewaklä je äliwa.
- 20 Jera katuir dawa ra ije jek baklawä yäkäk ale doce wa ra.
- 21 Jekäi ijewa yäkä tso ra, ite isha: —Kte s_i wà yie ishe bas ia, bas shà ekla te yis juemiksa.
- 22 Jera ijewa jër ianachawa tai, te ishami iia ekla ekla: —Säkekewa, ¿yis le irä?
- 23 Jera ije te ijewa kúka te isha: —Mane jula patkawaña yis da taza na ra, je ne te yis juemiksa rä.
- 24 Iyina s_i ra, ditsä yäbei majumi rä jiräni ije ktei yöle katke rä jami, ata iwekte ditsä yäbei juakksa wakei rä! Ije wakei ia ra bäi s_i rä ke ikonopa.
- 25 Jera Judas ijuakksa te ikúka te isha: —¿Rabí, jera yis le irä? Jera ite isha ia: —Ba te je shaka.
- 26 Ijewa yäkä kajali jia ra, Jesús te pan kukawa, je k_i ikakia, kjepa je butsa ma ite iwä dulanak wa ia, te isha: —Aju, jí ño. Jí rä yis yaka.
- 27 Kjepa ite copa kukawa, je k_i ite wekte sha Säkeklä ia; kjepa ite imä ijewa ia, te isha: —Jí yö bas biköle ku.
- 28 Ka irä jiye kuna ta, jí rä yis pi, sa kablaklä ñaiä späna je pí; je rä tkenakjumi sä chulij wa nui janaklawä bitaba.
- 29 Ata yie ishe bas ia, jí maju jöiwäta ka yis wà jí uva diä yanakni, ma rä ikei dewa yis wà iyäkläni späna bas da yis Ká gobiernoi ska kjepa.
- 30 Jekäi ijewa ksa etka ra, iminejulumi Olivo Yäkä Bataka.

- 31 Jera Jesús te isha ijewa iä: —Jir tuina bas biköle te yis jemiwatana. Ka irä maikäi kuna ta, iyöle katke rä: ‘Yie oveja kjānanak ktemiwā, jera oveja butsanami.’
- 32 Ata yis shkīnakāni ra, yis maju bas wātsakba Galileaka.
- 33 Jera Pedro te ikūka te isha iä: —Bena te bā jawā ra, yis je wā mik āni ka ba janakwā.
- 34 Jera Jesús te isha iä: —Kte sī wā yie ishe ba iä, jir tuina ka oshkoro arkāba yikaba, ba kayuāmiwā mañatābā kicha ka ba wā yis sūle ni.
- 35 Ata Pedro te isha iä: —Ikuna yis kiana duākwāña ba ra, jeirāta āni ka yis kayuākwā ka yis wā ba sūle ni. Jera iwā dulanak wa biköle te isha ñassēta.
- 36 Jekjepa Jesús demi ijewa ra kā kie Getsemaní ska, jera ite isha iwā dulanak wa iä: —Bas ñajöklōwā jiska yis maju āmi ska kākīäk dālei jāmi.
- 37 Ata ite Pedro irä Zebedeo yabala bol irä jewa kia jāmi. Jeska ra ijer ianawā, issēnawā shīana sī.
- 38 Ñerä ite isha ijewa iä: —Yis jer ianawā eēna, sā duārawā kje. Bas atano jiska, bas wāñino yis da.
- 39 Jera imineju āmikwāta, jeska ijētkawā wakteka, je kākia te isha: “Papá rikā, ionopa ra, jí copa kjājupa yis kīka. Ata ka je rä yis wakei kī ishena kāi kuna, ata jishtë ba kī ishena kāi.”
- 40 Jera ideni je iwā dulanak wa ska ra, ite ijewa kūa kāpelechawā. Jera ite isha Pedro iä: —Ata ĵka bas tākili denekā wāñinakña yis da una horabā jibā na?
- 41 Bas wāñino, bas kākīö ka bas shirinaklāwā kuna. Iyina sī ra sā wikblu ssēna ji wāk, ata sa yaka rä ka tāki ta.
- 42 Jera etābā kicha iminejuni kākīäk, te isha: “Papá, ikuna jí copa ka kjeneju yis kīka ka yis wā yale kuna kāi ra, jishtë ba kī isherkē kāi ionopa.”
- 43 Jera idejuni te ijewa kūani kāpelechawā, ka ijewa iä kāpe wākolor jja kīka.
- 44 Jekāi ite itulatana minejuni, je kākiani jini ite isha ssēta dekā mañatābā kicha.
- 45 Jekjepa ideni je iwā dulanak wa ska, te isha ijewa iä: —Ata ĵje rä bas kápā rami jja, bas jerä dami jja ebā na? ĵIssö! Ihoraí dewā ená. Ditsä yābei, je rä junakksā ditsä yakeila jula na.
- 46 ĵBas ñajökā, sā shkā! ĵIsuo! Yis juakksā dajuté ená.
- 47 Ñerä ije te je she kaldu jja kjela bā ra, Judas ale doce wa shā ekla je dejuté chulijwā wa ra, espada ta, kal wälbe ta, patkele chui tsakui wa wā irä, je kei ska sā wākiri wa wā irä.

- 48 Je ijuakksa wā ijewa rä jēr kole ená jikāi: “Mane wājalassërawā yis te ra, je ne irä; je kuköwā.”
- 49 Jera ijek sikawā plaa Jesús wājami, te isha: —¡Rabí! ¿Bäi ebä na? Jera ite iwā jalassawā.
- 50 Ñerä Jesús te isha iia: —Salibä, ji wāk bä de rä ra, je wō. Jera ijewa ñasikawā iwājami, jula tkawā Jesús jami te ikukawā.
- 51 Je ebä ra Jesús da kajali wa shā ekla jula tkawā te iespada sikaksa, je wà ite chui wa tsakui kjanaklä bika, kukä tia juami.
- 52 Jera Jesús te isha iia: —Ba espada patköwani ikjuä na. Ka irä maikāi kuna ta, biköle espada sikäkksa wa rä kotanakchawā espada wà.
- 53 ¿Ata ba te ibiketse ka yis ia kã kinak yis Kã ia na? Jera jí kje ra ite ángel wa patkemi yis ia doce mil tsata.
- 54 Ata jera ¿maikāi iormi jishtë iyöle te ishe ikiana onak jikāi ni, kã rä na?
- 55 Je wäsaka Jesús te isha je chulij wa ia: —¿Bas bite espada ta, kal wälbe ta yis kukäkwa jishtë jakbläk wa kukewā kã na? Buliri buliri yis jëtkawā sa paktäk Templo ska ra, ñera ka bas wā yis kukawā ta.
- 56 Ata jí biköle orte rä ionaklä jishtë kte yöle jile bata shäk wa wā te ishe kã. Jera iwā dulanak wa biköle te ijawatana, julunami iyika.
- 57 Jesús kukäkwa wa wā iminetsë chui wa tsakui Caifás wäki, mai ñayöle kawei wà wa irä sä wäkiri wa irä tapar tsō ska.
- 58 Ata Pedro damiju iitaki kamiika, demi je chui wa tsakui juitaki kje, kjawaju jëtkawā Templo kjānanak wa shāna, me ite iwëkë rä í suak.
- 59 Jera chui tsakui wa irä, sä wäkiri wa irä, Sanedrín wa biköle irä, jewa te Jesús kjatiäklä kayue wà yula ijewa wā iktäkläwā.
- 60 Ata ka iwā ikone, jeiräta ikjatiäk kayue wà wa de tai, bata ska ra bol dejulu,
- 61 te isha: —Jí te isha: ‘Yis dä täki ta Säkeklä Temploí miwatökawā, ata tres día ra iyuäkkani.’
- 62 Jera chui wa tsakui jëkakā te isha iia: —Ata ¿ka ba te ikúke na? ¿Jiräni ijewa te ba kjatiekë wà rä na?
- 63 Ata Jesús siwatiawā. Jera chui wa tsakui te isha iia: —Ba ne rä Säbäkäksa Säkeklä yaba rä ra, yie ba pake Säkeklä kseka wäkata ska ishäkka etkabä sä ia.
- 64 Jera Jesús te ikúka: —Ba te je shakā. Ata yie ishe bas ia, jirami bas te ditsä yäbei suemi jëtkewā ale Täkili ta Taiwā je jula wämo kjane, ñakāi je dawajuté kajöir mō bata kika je suemi bas te.

- 65 Jera chui wa tsakui te iwakei paiklä kshajuami, te isha: —Je kta rä yakei Säkeklä ukä jami. ¿Jiye sä ki ikjatiäk wa shena jia na? Ñera bas te ikta yakei Säkeklä ukä jami je ssa.
- 66 Jekäi ra, ¿jishtä bas ia ra irä na? Jera ijewa te ikúka te isha: —Je kiana rä duäkwä.
- 67 Jera ijewa kjali tjua iwäktä jami, ite itia jula wà, jekäi isaka te ikpa jula ktä wà,
- 68 te isha: —Säbäkäksä, yi si te ba kpa rä shökä sä ia jile bata shäk ye!
- 69 Pedro kalme jetkelewä ju shäbeka juitä ki. Ñerä alaklä ekla jeska wa kjanaklä jek sikawä iwäjami te isha ia: —Ba ñaebä kalduña je Jesús Galilea wa ra.
- 70 Ata ije kayuawä biköle wänaka te isha: —Jibä sheke ba te rä ka juñer yis wä.
- 71 Jekäi imineksaju sä däkläwä ska ra, alaklä saka jeska kjanaklä te isua, je te isha jeska tsö wa ia: —Jí kalduña Jesús Nazaret wa ra.
- 72 Ata ije kayuawäni te isha etkabä: —Ka yis wä yi je rä sule.
- 73 Je berbena ebä ra, jeska kajali wa ñasikawä Pedro wäjami te isha ia: —Iyina si ra ba rä ijewa sha, bä ktä rä ijewa ktä ssëta kika.
- 74 Jera ije te jile shami jek ukä jami onak shiana, te isha etkabä: —Ka yis wä yi je rä sule. Jera je wäsaka oshkoro anakä.
- 75 Jera Pedro jer jana jiräni Jesús te isha ia ska: “Ka oshkoro arkäba yikaba, ba kayuamiwä mañatäbä kicha, ka ba wä yis sule ni.” Ñerä Pedro mineksaju jeska ijiä eena.

Mateo 27

- 1 Jekäi kañinawä ra, chui tsakui wa irä, je kei ska wäkiri wa irä jewa biköle ñajerkuä jile wak Jesús ukä jami iwä iktäkläwä.
- 2 Jekäi ijewa te imuwä tsami juaksä k wäkiri Pilato ia.
- 3 Jekjepa Judas ale ijuaksä te isua Jesús dä ktei wabiketsaleksä enä kotanakwä ra, ijer ianawä tai, kika ije te je inaklä wäka treinta chamäni chui tsakui wa irä sä wäkiri wa irä jewa ia,
- 4 te isha: —Yis te ji wakbla, ka nuita kuna juaksä pi kjäkju. Ata ijewa te ikúka: —¿Je wä ji tsö sä ia na? Ba wakei ne wä je juñer dä.
- 5 Jera ite je inaklä miwä plaa Templo na, jekäi ikjaksaju minejumi, jek kuli sikakä.
- 6 Ñerä chui tsakui wa te je inaklä shtani te isha: —Ka k wä je jäklä ji mele Säkeklä ia ska, je rä pi säkei kika.
- 7 Jekjepa ijewa ñajerkuä, te je wä uyaka yuäk k tjuaksä, k etkä wa itäbiäklä.
- 8 Je kika je k kinawä Sä Pi Kei ni, bite rä jira kje.

- 9 Jekäi iona jishtë iyile jile bata shäk Jeremías jami te ishe käi: “Ekla säkei biketsaleksa Israel batala wa inaklä wäka treinta kjena, je säkei kukawa ijewa te,
- 10 mani ite uyaka yuäk ka tjuaklä, jishtë Säkekewa te yis paka iwak käi.”
- 11 Jesús kaldu ka wäkiri wäjami, jera je ka wäkiri te iwächakewa te isha: —¿Ba ne rä Judío wa Tsakui rä na? Jera Jesús te ikúka: —Ba te je shaka.
- 12 Jera chui tsakui wa irä sä wäkiri wa irä, jewa te ije kjatia ra, ka iwa ikúkane jini ani.
- 13 Jekjepa Pilato te isha ia: —¿Ijewa te ba kjatieke saka saka, ka ssene ma wa na?
- 14 Ata ije wa ka ikúkane jini ani, je te ka wäkiri malechawa tai.
- 15 Ka wäkiri wädular del ikei kjewaklä shana ra, sä watelewa wa sha ekla wäyäkksani ditsä ia, mane sherke ijewa ki käi.
- 16 Jera jeska ekla palei ta yakei si kate watelewa ijewa wa kie rä Barrabás ni.
- 17 Ñerä ijewa tapanawa ra, Pilato te ichaka ijewa ia: —¿Mane sherke bas ki yis wa wäyenakksa bas ia rä: Barrabás na, ata Jesús kinak Säbäkäkksa ni na?
- 18 Je rä ije wa ijuñer ijewa jer ki Jesús ianawa rä chulij wa wäbätsäke Jesús wa ijewa tsata kjuei, je kika ijewa te ijuaksa ia rä.
- 19 Jera ikalme jia jetkelewa sä ktei wabiketsäkläksa ska ra, isenaklä te ishaté ia: “Ka ba te je wämo me we kuna ani. Ka irä jiye kuna ta, jir tuina yis weikana eena kausue na, ije kjuei kika.”
- 20 Ata chui tsakui wa irä sä wäkiri wa irä, jewa te je chulij wa jertka iwa Barrabás kiäkläksani, ata iwa Jesús juakläksa kotanakwa.
- 21 Jekäi ka wäkiri te ijewa kúka, te isha: —¿Jera ji bol mane sherke bas ki wäyenakksani bas ia rä na? Jera ijewa te isha: —¿Barrabás!
- 22 Jera Pilato te ichaka ijewa ia: —¿Jera me yie Jesús kinak Säbäkäkksa ni je we na? Jera biköle te isha: —¿Iwätiökä cruz jami!
- 23 Jera ite isha ijewa ia: —¿Jera ji wá ije te yakei rä na? Ata ijewa kjoyina kita si, te isha: —¿Iwätiökä cruz jami!
- 24 Ñerä Pilato te isua ra ka ije ia ditsä wätker jia, ata eena si iwätjir daka, jera ite diklä kukawa wa ijula skua je chulij wa wänaka, te isha: —Ka yis dä nuita, jí wämo pi tkermi ukä jami, ata bas wakwa ne ki je nui jarmi rä.
- 25 Jera ditsä biköle te ikúka, te isha: —¿Je pi tkermi nui janokapa sa wakwa kika, sa batala kika!
- 26 Jekjepa ite Barrabás wäyäkksani ijewa ia. Ata ite Jesús juaksa bukanak ksa bata wä, kjepa wätenakka cruz jami.

- 27 Jekjepa k̄a w̄äkiri guardiaí wa w̄a Jesús minetsemi Pretorio na, jeska ijewa te guardia eyaka wa kalabe tapaw̄aw̄a ipájami shkiritkeksa.
- 28 Ijewa te ipaya juami, te shónak j̄ek k̄i b̄ätsëe shtä juak̄a iki.
- 29 Jek̄ai ijewa te dika butra corona ye tkak̄a itsak̄u k̄i, ijula w̄ämo kj̄ane ite kata ch̄ami iia. Jera ijewa ñajaklaw̄a köchöw̄a k̄i iw̄a j̄ami, te ijañetsa, te isha: —¡Judío wa tsak̄ui, ma senopa j̄ia maitjä!
- 30 Jera ijewa kjali tjua ijami, te ikata kukaw̄a, je w̄a ite ikpa t̄ai itsak̄u na.
- 31 Jek̄ai ijewa te iweika en̄a ra, ijewa te je shónak j̄ek k̄i ya juamini, jera ite iwakei paiklä j̄iaw̄ani iia, kjepa iw̄a iminetse w̄ätenak̄a cruz j̄ami.
- 32 Ijewa damijulu j̄ia ra, ijewa te ekla Cirene wa k̄ua, je kie rä Simón ni, je paka ijewa te t̄äkili w̄a icruz í kp̄ak ts̄ami.
- 33 Ijewa demijulu k̄a kie Gólgota ni ska, (je w̄a rä “Satsak̄u Chichei Kei”),
- 34 ijewa te itia vino j̄iakalek̄a j̄ile b̄ächii ra je w̄a; ata ite iya ssa ra, ka issene iyäk.
- 35 Ijewa te iw̄atiak̄a cruz j̄ami ra, ijewa ina sua j̄ile w̄a ijewa w̄a ji jienak iw̄a bala p̄jaklä ñaia,
- 36 jeska iña jaklachaw̄a ikj̄ananak.
- 37 Jek̄ai ijewa te ikjatele yöle w̄ätia tka itsaka, je te ishe rä: “Jí ne rä Jesús, Judío wa Tsak̄ui rä.”
- 38 Jekjepa ijewa te jakbläk wa bol w̄ätia tulakaña ira cruz saka j̄ami, ekla ijula w̄ämo kj̄ane, ekla ijula shule kj̄ane.
- 39 Jera yi kj̄äkemi iw̄a j̄ami jewa te isheke w̄asiwa, tsak̄u w̄abuträke,
- 40 te isheke: —¡Ba, Templo miatk̄akw̄a, tres día ra iyuäkk̄ani, ba wakei j̄ek tsatköksa ba rä Säkeklä yaba ra, ba j̄ek w̄äyö jawoté cruz j̄ami!
- 41 Je sut̄a chui tsak̄ui wa te ijañetseke k̄awei w̄a ñayöle wa ra, sä w̄äkiri wa ra, te isheke:
- 42 —Kjuawa je tsatkaks̄a ite, ata iwakei ia ka j̄ek tsatkerksa. ¡Ikuna ije rä Israel wa tsak̄ui ra, ijek w̄äyö jawoté cruz j̄ami jí kje ra! Je ra sä te ije biketsemi.
- 43 Ije j̄er bla Säkeklä j̄ami; jera ije sherke iki ra, je ebä ku itsatköksa jí kje ra. Ka irä maik̄ai kuna ta, ije w̄a iyile rä, yis dä Säkeklä yaba ni.
- 44 Je sut̄a je jakbläk wa w̄äter tkete ije ra wa te iweika ñaebä.
- 45 Jera kaw̄a dek̄a las doce ra, k̄a w̄ätuinaw̄a itjä yee k̄a biköle ska, mine rämi las tres kje.
- 46 Jera je hora kjena, Jesús ana t̄äkii te isha: “Elí, Elí, ¿lama sabactani?” (Je w̄a rä: “Yis Keklái, yis Keklái, ¿jiye ba te yis jawatana rä na?”)

- 47 Jeska kajali wa shā te je ssa ra, jewa te isha: —Elías ne kiekę ite rä.
- 48 Jera ñawāsaka ijewa shā ekla tunami, te esponja kukawā, nuwā ite uva diä jäi wa, tkakā ite kal bata kika, mā ite iia iwā kuyanak.
- 49 Ata isaka te isha: —Ijowā sā wā isuaklä Elías dajuena itsatkäksā í kika.
- 50 Ata Jesús anani etäbä kicha täkii, jekäi ite iwikblu chamitana.
- 51 Ñerä Templo bala tkäkläksā suai klashana junami mokī atjä wawkwäté. Ñakäi ka wäbukanakā, jak ker bala tsikina tulami.
- 52 Jera sä nul bläklä kjäyena tulami, ñakäi sä sikii wa dulechawā nul tso jeska, jewa chulij shkina tulakani.
- 53 Jera Jesús shkinakani ukä ska, ijewa deksajulu sā nul bläklä ska, minemi jukläyäkä dälätsalewā ska, je suani chulij wa te.
- 54 Ñerä guardia wa cien wäsikäk irä, ira kajali Jesús kjänanak wa irä te ka wäbukanakā irä jile ona saka saka irä je sua ra, ijewa suanachawā tai, te isha: — ¡Iyina si jí rä Säkeklä yaba!
- 55 Ñakäi jeska alaklä wa chulij te isue kajali kamiika. Jewa biteleté rä Galilea ska Jesús da ipasuak.
- 56 Jewa shana itso rä María Magdala wa, María ale Jacobo irä José irä jewa ami, ñakäi Zebedeo yabala ami.
- 57 Jekäi katuir dawā ra, ekla blu kie José ni je rä Arimatea wa je deju, je rä jek patkeleña Jesús jami,
- 58 je mineju Pilato wäki Jesús nul kiäksā, jera Pilato te inul sha junakksā iia.
- 59 Jekäi José te inul kukawā butrawā dätsi yëë wa,
- 60 blachā ite jak ker jatkele iwā spana iwakei nul bläklä ye je naka. Jera ite jak tai bulewäté, kjepa ite je wā sā nul bläklä kjäshtawatana, jekäi iminejuni.
- 61 Jera María Magdala wa irä, María saka irä jewa dejäklä je sā nul bläklä ska.
- 62 Bulirishtä ra, je jile waklä sábado yikaba díaí ukä ska, chui tsakui wa irä fariseo wa irä tapanawā Pilato wäjami,
- 63 te isha: —Säkekewa, sá jer jana, je säwäyuäk katke jia ra, je te isha rä: “Tres día ra yis shkirmikani” jeska.
- 64 Je kika ba ku guardia wa patkömi je inul blele kate ska ikjänanak ma rä tres día kje, iwā dulanak wa ka däklä kuna itsakmi jaki, ijewa wā ishäklä ditsä ia ishkinakani dulechawā wa shana ni. Ata jekäi ra, sä wäyormi ibata ska rä eena si isäkätä tsata.
- 65 Jera Pilato te isha ijewa ia: —Jí guardia wa tso bas ia; bas cho ikjänanak maikäi bas wā ijuñer käi.

66 Jekäi ijewa minejulu te jak k_i bawaw_ä, te guardia wa tulatana s_ä n_ul bläklä kjänanak.

Mateo 28

1 Sábado kjaju, ñinaksani semana säkätä kei wà ra, María Magdala wa irä María saka irä jewa minejulu s_ä n_ul bläklä suak.

2 Ñerä plaa ra k_ä wäbukanak_ä tai. Ka irä maikäi kuna ta, Säkekewa ángel í ekla bitejuté kajöir deju, te jak bulew_ä juami, je k_ika ijekaw_ä.

3 Ije juer kaw_ä jur juer käi, ipaiklä rä suruu s_i nieve käi.

4 Je yika ikjänanak wa suanachaw_ä, pajuna tulak_ä, jolonachaw_ä dulechaw_ä käi.

5 Jera ángel te isha je alaklä wa i_ä: —Ke bas suana. Ka jiye kuna ta, yis w_ä ijuñer bas te rä Jesús ale wätelek_ä cruz j_ämi, je ne yulek_e.

6 Ka je kuna j_ia jiska; je shk_inak_äni, jiräni iw_ä iyile käi. Bas kutew_ä is_uak, jí ne ska ijewa te imak_ä rä.

7 Jekäi bas ch_öni plaa ishäk iw_ä dulanak wa i_ä: ‘Ishk_inak_äni dulechaw_ä wa sh_äna. Jikäi issö: Ije majuba bas wätsak Galileaka; jeska bas te isuemini.’ ¡Issö! Je ebä ne sheketana yis te bas i_ä rä.

8 Je ñanera ra s_ä n_ul bläklä ska ijewa minejulu sualechaw_ä, ñakäi ssële ana s_i, julunami ibata shäk iw_ä dulanak wa i_ä.

9 Ñerä Jesús deksaju ijewa wäk_i te isha: —¿Jishtä bas shk_ina? Jera ijewa ñasikaw_ä iwäjami, te iklä kukaw_ä, te ioloitsaw_ä.

10 Jekjepa Jesús te isha ijewa i_ä: —Ke bas suana. Ata bas ch_ö ishäk yis el wa i_ä ima Galileaka, jeska ijewa te yis suemini.

11 Ñerä ijewa dami j_ia ra, guardia wa sh_ä minejulu jukläyäkä na ibata shäk chui tsak_ui wa i_ä ji ona käi biköle.

12 Jera ijewa ñatapawaw_ä sä wäkiri wa ra, ñajerku_ä te inaklä m_ä tai je guardia wa i_ä,

13 te isha: —Bas ku shö rä: Sá kapachaw_ä dälei j_ämi iw_ä dulanak wa dastana tuina, je te inul tsami jaki.

14 Ata je juñaw_ä k_ä wäkiri te ra, je paruemi sá te ije ra bas wetsanakläks_ä ije yika.

15 Jera ijewa te je inaklä kukachaw_ä. Jekäi ite isha jiräni ite ipaka ishäk käi. Jekäi je yir dami j_ia Judío wa sh_äna jira kje.

16 Ata iw_ä dulanak wa once minejulumu Galileaka, k_ä bata mai Jesús w_ä iyile ijewa i_ä rä ska.

17 Ñerä ijewa te isua ra, ijewa te ioloitsaw_ä, ata sh_ä te ibiketsa jerike botkä wa.

18 Jera Jesús jək sikawą ijewa wäjami, kta ijewa ra, te isha: —Yis ia kawei rä mele ji biköle wäklä kajöir ska irä kajiska irä.

19 Je ne kika bas cho sä ditsei wä kjuawa wa biköle kukäk bas wä dulanak, jekäi ijewa wäukewak Sa Kä irä, iyaba irä, Wikblu Sikina irä kie jami,

20 ñakäi ijewa paktäk yis wä bas pakale ji wak je biköle wawäklä ijewa wä. ¡Issö! Yis kaldu bas da buliri buliri ma rä są kei erwä kje.

Marcos

Marcos 1

- 1 Jikäi Säkeklä yaba Jesucristo ktei baa pake säkätä rä.
- 2 Jekäi je ɔna rä jishtë Isaías jile bata shäk wə iyöle katke rä käi: “¡Issö! Yie yis ktei bata shäk patkemi bä wätsakba, je te ma ñalei bäiwemiba.
- 3 Ekla arke ka ssilewə pjoo ska: ‘Ñala bäiwə Säkekewa yika, iñalei paruöksa bulee.’”
- 4 Jekäi ka ssilewə pjoo ska Juan säwäukewək jəkakə sa paktäk, sa kiana wäokanak sə jək manewäkläksə, sə nui janakläwə bitaba.
- 5 Jera Judea kei ska wa biköle irä, Jerusalén ska wa biköle irä, date ije wäkḷ. Jekäi ijewa nui shakə ra, ite ijewa wäukewə tulami Jordán na.
- 6 Juan paiklä rä yöle camello kä wà, ikipa müaklä rä bewak kjuä. Ije te rä bitsiki ne katá, ñakäi bul ñá ka nikika ne diä ya.
- 7 Je te sa pakta te isha: “Yis itäka ekla oloi ta yis tsata daju jja. Jekäi ka yis dä bäi si kuna jək buäkwə ije iä isandalia wämüaklä wäyäkksabä jibä.
- 8 Yis te bas wäukewə rä diklä wà, ata ije te bas wäukewemi rä Wikblu Sikina wà.”
- 9 Jera je kei wà Jesús bitejuté Nazaret Galilea ska. Je wäukewə juami Juan te Jordán na.
- 10 Ñerä idaksaju jja diklä na ra, kajöir kjä bukanajuma sua ite, ñakäi ite Säkeklä wikblu sua idawajuté namala käi iwäkḷ.
- 11 Ñerä kte ssenaté kajöir je te ishe: “Ba ne rä yis yaba shkəta rä, ba ra yis ssəna baa.”
- 12 Jera ñawäsaka Säkeklä wikblu te iwäsikami ka ssilewə pjoo ska.
- 13 Jekäi isəna ka ssilewə pjoo na cuarenta día bala na, je jər kiwə sua Satanás te. Jeska ije sənə bewak sälwii ra, jera ángel wa te ichewə.
- 14 Juan wätenawə itä ska, Jesús dejuni Galilea ska. Je te sa pakta Säkeklä ktei baa wà,
- 15 te isha: “Ikei dewə ená. Yəwə Säkeklä gobierno kjärawə irä. Bas ñamanewöksə, kte baa kukö.”
- 16 Idamiju Galilea tipei kjä jami ra, ite Simón irä iel Andrés irä sua, ikla juə kate tipä na, ijewa rä nima kukäk wa kika.
- 17 Jera Jesús te isha ijewa iä: —Bas kute yis da minak. Yis te bas dulawemi däkwa ditsä kukäk nima säkei ye.
- 18 Jera plaa ijewa te ikla jawatana minejulumi ira.

- 19 Jeska ije mine j̄ia elkje ʔmikwäta ra, ite Zebedeo yaba Jacobo irä iel Juan irä sua, jewa kla wä müa ts̄o kono jarka.
- 20 Jera plaa ite jewa kia; jera ijewa te iká Zebedeo jawatana kono jarka itsatkäk wa ra, jekäi iminejulumira.
- 21 Idemijulu Capernaümka. Jera plaa ebä ikjawaju sábado wä ñapaktäklä jui na sa paktäk.
- 22 Jera ijewa malechachawa ite sa pakteke te. Ka irä maikäi kuna ta, ite ijewa pakteke rä ssër ta oloi ta irä käi, ka je rä ñayöle kawei wä wa käi kuna.
- 23 Jera ijewa ñapaktäklä jui na ekla kololewä wikblu ñá shtä wä katke, je ʔna täkii,
- 24 te isha: —Jesús Nazaret wa, ¿jiye ba bite sá wäki rä na? ¿Ba de rä sá weikächawa na? Yis wä ijuñer yi ba rä; ba ne rä ale patkele Säkeklä wä wämo si rä.
- 25 Jera Jesús te iuña, te isha: —¡Ma siwatiö, ma jek tsoksa ije ska!
- 26 Jekäi je wikblu ñá shtä te je jäiyi pajuwaka eena. Jera iana tai, jekäi ite ijawatana.
- 27 Je te biköle malechachawa, jera ijewa ñachaka iki, te isha: —¿Je rä ji jekäi na? ¿Je rä mane shtä kajuñe spana na? Ije rä kawei ta je wä ite wikblu ñá shtä wa patkekesa, jera jewa te iktä ssëke.
- 28 Jera Jesús palei juñenamika plaa Galilea kei pajami biköle.
- 29 Jera ideksajulu ñapaktäklä jui ska ra, ñawäsaka iminejulu Jacobo irä Juan irä ra, Simón irä Andrés irä juka.
- 30 Ñerä Simón yak duä kalme wäkalewä oloowä, je paka ñane ra ijewa te Jesús ia.
- 31 Jekäi ijek sikawa te ikukawa ijulaka, kaka ite. Jera iwäkarke oloo tsenajumi, kjepa ite ijewa pasua jile wä.
- 32 Katuir dawä, kawä minewaju kja ra, ije wäki duë ta wa irä kololewä be wä wa irä biköle de ja.
- 33 Jera je jukläyäkä wa biköle tapanawa ju kjä ska.
- 34 Jera ite duë ta wa chulii bäiwani, sä kteke duë te kjuawa kjuawa käi, ñakäi ite be kjäiksa chulii. Jekäi ka iwä ká mène be ia iktäkläka, jewa wä ijuñer yi irä kika.
- 35 Jera alejia ká ts̄o j̄ia yee ra, Jesús jekaka minejumi ka yi kuna shtä ska, jeka kakiäk.
- 36 Jera Simón irä isaka wa irä minejulu iyuläk.
- 37 Jekäi jewa te ikua ra, ijewa te isha iia: —Bena te ba yule kate.

- 38 Jera ite ijewa kúka: —Sä shkä k̄a k̄juawaka jukläyäkä saka ts̄o ts̄idala ska, ñaebä yis w̄a sa paktäklä jeska, je ne ye yis de rä k̄ika.
- 39 Jekäi ite sa pakte rami Galilea kei kalabe sh̄ana ijewa ñapaktäklä jui etkä etkä na, ñakäi ite be kjäie tulek̄eks̄a.
- 40 Ekla paiale lepra w̄a dej̄u iwäk̄i k̄akiäk̄ iia, je j̄etkaw̄a köchöwä k̄i, te isha: —Ba k̄i ishena ra, ba ia yis bairmini yëë.
- 41 Jera Jesús j̄er j̄ami idälänaw̄a; jekäi ijula tkaw̄a ij̄ami te isha iia: —Yis k̄i ishena; bä b̄ainoni yëë.
- 42 Jera ñawäsaka lepra ts̄enajunami ij̄ami, jekäi ib̄ainani yëë.
- 43 Kjepa ite ij̄er k̄ua ts̄ana ra, ite ipatkamine plaa
- 44 te isha iia: —¡Issö! Ka bä te je she kuna yi ia jini āni, ata ma ch̄o chui ia j̄ek kjashäk. Jeska bä siki tenaklä je m̄o Säkeklä w̄ana, jir̄ani Moisés w̄a sa pakale iw̄ak k̄ai, ijewa w̄a ijuñaklä.
- 45 Ata ije minej̄u te ji ōna ktei sha, je pakani ite t̄ai. Je kjuei Jesús ka d̄akleiw̄a j̄ia jukläyäkä na juenakw̄a k̄ai, ata is̄ena je ektaka ka yi kuna shtä ska. Ata k̄a biköle ska wa d̄ak̄e ije wäk̄i.

Marcos 2

- 1 J̄ena j̄enapa ra idemini etäbä kicha Capernaúm ka. Jera ipalei juñena ikatke ju ska.
- 2 Jera ch̄ulii tapanaw̄a, maik̄ai āni ka sä kj̄aw̄a j̄ia ju kj̄a skabä jibä, jewa pakta ite Säkeklä ktä w̄a.
- 3 Ñerä ditsä dejulu iwäk̄i ekla karalew̄a w̄akse, je detse rä cuatro w̄a.
- 4 Ata ka sä d̄aw̄a j̄ia iw̄aj̄ami ch̄ulii tapanaw̄a kjuei, je k̄ika ijewa te ju ts̄ibata j̄ar kpajaw̄a Jesús kaldu w̄amo. Ijewa te ij̄ar tkajaw̄a, kjepa je karalew̄a j̄aw̄ami ijewa te ij̄ekatashuäklä naka.
- 5 Ijewa te ji biketsa etkabä sua Jesús te ra, ite isha je karalew̄a ia: —Yaba, ma nui rä jalew̄a bitaba.
- 6 Jera ñayöle k̄awei w̄a wa sh̄a kajali ñajäklelew̄a jeska, jewa te ibiketsa j̄er na:
- 7 “¿Jiye je kta jekäi rä na? Je w̄a ikta rä yakei Säkeklä ukä j̄ami. ¿Yi ia s̄a nui jarmiaw̄a bitaba na? Ata Säkeklä ebä ne ia s̄a nui jarw̄a bitaba rä.”
- 8 Jera ñawäsaka Jesús j̄er na ide jekäi ijewa te ibiketse ts̄o j̄er na rä, je k̄ika ite isha ijewa ia: —¿Jiye bas te ibiketse bas j̄er na jekäi rä na?
- 9 ¿Mane yila tjabana jí karalew̄a ia rä na: ‘Ma nui rä jalew̄a bitaba’ ni ir̄ale, ta ‘ma j̄ekök̄a, ma j̄ekatashuäklä kuköw̄a, bä shk̄ömi’ ni ir̄ale?

- 10 Ata bas wà ijuñaklä ditsä yäbei iä kaweï tsò sà nui jäkläwà bitaba kajiska—jera ite isha je karalewà iä—:
- 11 —Yie ishe ba iä, ma jëkòkà, ma jëkatashuäklä kuköwà, ma chòni bà juka.
- 12 Jera ijëkaka te plaa ijëkatashuäklä kukawà, kjaksaju biköle wàna. Je te biköle malechachawà. Jera jewa te Säkeklä kjeisha te isha: —Ka sà wà ji àni sùle jekäi.
- 13 Jesús minejuni etäbà kicha tipä kjä jami. Jera ditsä biköle demijulu iwäki. Jewa pakta ite.
- 14 Jekäi idamiju ra, ite Leví Alfeo yaba sua jëtkelewà inaklä bäkäklä ska, je iä ite isha: —Sä shkà yis da. Jera je jëkaka mineju ira.
- 15 Je ukä ska Jesús jëk baklawà yäkäk ije ju ska. Jera inaklä bäkäk wa irä, ji yakei wakbläk wa irä chulii ñatulawà yäkäk Jesús irä, iwà dulanak wa irä ra, je rä chulii wa dami ira kika.
- 16 Mikà ñayöle kaweï wà wa irä, fariseo wa irä te iyäkä kalme ji yakei wakbläk wa ra, inaklä bäkäk wa ra sua ra, ijewa te iwà dulanak wa iä ichaka: —¿Jiye ije yäkäke inaklä bäkäk wa ra, ji yakei wakbläk wa ra rä na?
- 17 Je ssa Jesús te ra, ite isha ijewa iä: —Sà tsò bäi wa kï ka sä bäiwak sher kuna, ata sä duäke wa ne kï isherke rä. Ka yis dene rä sä wämo wa kiäk kuna, ata yis de rä ji yakei wakbläk wa ne kiäk.
- 18 Juan wà dulanak wa irä fariseo wa irä bätsäte, ñerä jewa minejulu Jesús wäki te isha iä: —¿Jiye Juan wà dulanak wa irä fariseo wa wà dulanak wa irä, bätsäke, ata ba wà dulanak wa ka bätsä kuna rä na?
- 19 Jera Jesús te ijewa iä isha: —¿Bas iä ra julakolone diei ye ska tsò wa bätsämi jula kolonak kaldu jia ijewa ra bala na ra na? Ñera je jula kolonak kaldu jia ijewa ra, jera ka ijewa bätsäklei.
- 20 Ata ikei dämiwà jia je jula kolonak minaklätsë ijewa yika, je kei wà kjepa ijewa bätsämi rä.
- 21 Yi àni wà paiklä nül da ka wäbatsanak sua kukä spana wà, ata ikuna jekäi ra, je sua kukä spana te inül sikemi tìni, je te ikikshe juemi eena si.
- 22 Ñaebä yi àni wà vino blonajia ka tenak bewak kjuä yöle bolsa ye nül da shtä naka. Ata ikuna jekäi ra, je vino blonajia te bewak kjuä tsikiwe juemi, jera vino irä ijui irä weikarmiwa. Bäi si ra vino blonajia tie rä bewak kjuä spana jarka.
- 23 Etaba kicha sábado wà, Jesús damiju trigo tkele shana, jera iwà dulanak wa dami te je wä butse rami.
- 24 Jera fariseo wa te isha Jesús iä: —Isuo. ¿Jiye ijewa te ji rä ka onak kuna sábado wà, je weke rä na?

- 25 Jera ite ijewa kúka: —Jera ale David wə́ ji ɔ́le, mikə́ idamijú ka jita, ije irä shkək ira wa irä, ktachə́wə́ bə́li te ra, ¿ka bas wə́ je ktei wayile na?
- 26 Ikjawə́ju Säkeklä ju na, Abiatar də́ chui wa tsəkúí ra. Je te pan tsə́ melekə́ ñawə́, je mə́ ite ira shkək wa iə́. Ata ka kə́ kuna je ñaklä́, ata je ñe rá chui wa ebä te.
- 27 Ñakäi ite isha ijewa iə́: —Sábado yónaksə́ rá ditsə́ iə́, ata ka ditsə́ yóneksə́ rá sábado iə́ kuna.
- 28 Je kíkə ditsə́ yə́bei, je rá sábado wəkirií.

Marcos 3

- 1 Etäbä kicha Jesús kjawə́juni ñapaktäklä́ jui na, jeska jäiyi ekla jula ssilewə́ katke.
- 2 Jera moska te isue tsə́ wəsiwa iwə́ je bäiwə́ ta sábado wə́ í kíkə, iwə́ ikjatiäklə́wə́pa.
- 3 Jera ite isha je ekla jula ssilewə́ iə́: —Ma jək duökə́ klä́ kí, biköle shə́na.
- 4 Jera ite isha ijewa iə́: —¿Sábado wə́ kə́ tsə́ ji bäi wə́klä́, ata ji yakei wə́klä́? ¿Sa tsə́tkäklə́ksə́, ta sə́ ktäklə́wə́? Ata ijewa siwə́tiachə́wə́.
- 5 Ñerä ikjuatkawə́ te ipájami tsə́ wa suaksə́, ñakäi ijer ianawə́ ijewa jer də́ dərərḗ kíkə. Jera ite isha je ekla iə́: —Bä́ jula paruöksə́. Jera ite iparuaksə́, jekäi ijula bə́inani.
- 6 Jera fariseo wa mineksajulu ebä́ ra, iñajerkə́ Herodes jami wa ra maikäi ra ite Jesús weikemiwə́ rá wə́.
- 7 Jekjepa Jesús jək tsə́juami tipä́ kjäka iwə́ dulanak wa ra. Jera chulijwə́ dar Galilea ska minemi ira. Ñakäi Judea ska wa,
- 8 Jerusalén ska wa, Idumea ska wa, Jordán ə́mikata wa, ñakäi Tiro irä Sidón irä pájami wa, chulijwə́ date iwə́kí, ji eə́na wəkə́ ite ssa ijewa te kíkə.
- 9 Ñerä ite isha iwə́ dulanak wa iə́, jewa wə́ kono yulə́chə́klä́ kja ije iə́, iöle je chulii wa terwə́ ijami yika.
- 10 Jeska ite sə́ bäiwə́ni chulii kíkə duə́ ta wa biköle ñapatkəkə́ təkili wə́ iwə́ ipassäklə́wə́pa.
- 11 Ñakäi wikblu ñá shtä́ wa te Jesús suekə́ ra, iñajäkləkə́wə́ wakte iwə́jami, iarke jela təkii te isheke: —Ba ne rá Säkeklä́ yaba rá.
- 12 Ata Jesús te iuñekə́ eə́na ka iwə́ yi ije rá shäkləkə́.
- 13 Jekjepa Jesús minekə́ju kə́ bata kí, jeska ra ite mane sherké iwakei kí jewa kia jaté, jera jewa dejulu iwə́kí.
- 14 Jewa kuka ite doce, sənək kə́jəklä́ ije ra, ñakäi iwə́ patkenək sa paktək, ñakäi təkili mə́klä́ ijewa iə́ be kjäiä tuläklə́ksə́. Jewa kia ite iktei bata shək wa ni.

- 16 Jewa kuka ite doce kie rä: Simón, je kiani ite Pedro ni;
- 17 ñakäi Zebedeo yaba Jacobo irä, iel Juan irä, jewa kia ite Boanerges ni (je kte wà rä “Tala käi wa”);
- 18 Andrés irä, Felipe irä, Bartolomé irä, Mateo irä, Tomás irä, Jacobo Alfeo yaba irä, Tadeo irä, Simón ale bakle kjuatkäk gobierno ra irä,
- 19 Judas Iscariote wa, ale Jesús juakksä irä. Jekäi ijewa dejuluni ju ska.
- 20 Jera etäbä kicha chulij tapanani jeska, jekäi ka ijewa deneksä yäkäkbä jibä.
- 21 Je ssa isaka wa te ra, ijewa bitejulu itsakmi, je rä ijewa te isha iwäiarke irä ni kika.
- 22 Jera ñayöle kawei wà wa dar Jerusalén, jewa te isha: “Ije rä kololewä Beelzebú wä, ñakäi be tsakui ne oloi jami ite be kjäiekeksä rä.”
- 23 Ñerä ite ijewa kia jaté iwäjami, jewa ia ite ji paka jile she jami: “¿Maikäi Satanás wakei jek kjäia na?”
- 24 Ikuna gobierno eyaka ñabalabutsa kjuatkäk ñawakwabä ra, jera jewa rä ka täki ta jia ji wak.
- 25 Ikuna el jui ta wa ñabalabutsa kjuatkäk ñawakwabä ra, jera jewa rä ka täki ta jia ji wak.
- 26 Ikuna Satanás jekakä kjuatkäk jek ra, jek bala butsäk ra, jera je rä ka täki ta jia ji wak, ata jera ikei dewä weikanakwä.
- 27 “Yi ani ka kjäkwä ditsä täkii ju naka idäli jakibläk, iwakei ka monewä iwä säkätä ra. Jekäi ebä ne ra ite iju wajemiksä rä.
- 28 “Kte sji wä yie ishe bas ia, ji nui biköle, ktekä yakei Säkeklä ukä jami jini irä käi biköle, je ki sä rä janakwä bitaba.
- 29 Ata yi kta yakei Wikblu Sikina ukä jami ra, mik ani ka je rä janakwä kuna bitaba, ata je ki nui jarmikä jekjeye.”
- 30 Je sha ite rä, ijewa te isha ije jami wikblu ñá shtä tsö kika.
- 31 Jera Jesús ami irä, iel wa irä dejulu ñawäkukachawä je tapalewä ektaka te ekla patkami ikiäk.
- 32 Jera chulij wa tsö ñajäklelewä Jesús pájami, jewa te isha iia: —¡Issö! Ma ami irä bä el wa irä, bä kuta wa irä de kajali jí sä tsö wa ektaka, jewa te ba yuleke.
- 33 Jera ite ijewa kúka te isha: —¿Mane rä yis ami, yis el wa rä na?
- 34 Jera ite ñajäklelewä tsö ipájami shkiritkeksä wa sua, jekäi ite isha: —¡Isuo! Jí wa ne rä yis ami, yis el wa rä.

35 Ka irä jiye kuna ta, yi te ji sherke Säkeklä kī onak je wawá ra, je ne rä yis el dä, yis kuta rä, yis ami rä.

Marcos 4

1 Etäbä kicha Jesús te sa paktamini tipä kjä jami. Jera chulijwá tapanawá iwäjami eena, je kika ijek jiaká kono kate tipä kī jarka, jeska ijekawá. Jera je chulii wa biköle tapanawá tipä kjä jami.

2 Jeska ite ijewa pakta saka saka, jile she jami. Sa pakte kate ite ra ite isha ijewa ia:

3 —Jikái issö! Däli tkäk ekla mineju ituläk.

4 Jekái ite itule rami ra, iwä shá jolona ñala kī, jeska du dejulu te ikatachawá.

5 Shá jolona jak yäkä na, ishäkä ka ta bäi shtä ska, tsikinaká mane mane, je rä ka irä ishäkái ta bäi kika.

6 Ata kawá dekaju ra, je te idälawachawá, jera issinachawá, ka irä ñak kicha ta bäi kika.

7 Shá jolona dika yäkä na, jera je dika yäkä kibina te ikitiachawá, ka wäne.

8 Shá jolona ishäkä bäi kika, je tsikina, kibina, je wána treinta käi, sesenta käi, cien käi.”

9 Jera ite isha: —Yi rä kukä ta wassënak ra, jje kü issö!

10 Miká Jesús kaldu iwakei ebä ra, isäkätä jami kajali wa te ale doce wa ra ñara je ji paka ite jile she jami je wachaka ia.

11 Jera ite ijewa ia isha: —Bas ia Säkeklä gobiernó ji blelewá mena juñenak, ata kjuawa ia, ji biköle yirke rä jile she jami ebä.

12 Je rä ijewa wá isuaklä sule, ata ka iwána ijuenaklä, ñakái ijewa wá issäklä ssële, ata ka ijer na idäklawá. Je rä ka ijewa ñamanewakläksá ijewa nui janaklawá bitaba.”

13 Jekjepa ite isha ijewa ia: —¿Je ji paka yie jile she jami, je ia ka bas jer kone na? Jera ¿maikái bas jer kormi ji pake jile she jami biköle ia na?

14 Je däli wä tkäk te rä Säkeklä ktä ne tula.

15 Je kte tuluna ska, ale ijolona ñala kī, jewa ne rä manele te kte ssá ra, plaa Satanás dakeju te je kte tkelemá ijer ska tsejuekemi.

16 Je ijolona jak yäkä na, jewa ne rä manele te kte ssa ra, ite ikuke plaa jer ssële anaa rä.

17 Ata iwakwa rä ka ñak kicha ta bäi, kika ka isenak shkaja; jera miká weikane iräle, sálwi sune iräle dewá kte kjuei ra, plaa ijewa te ijekewá.

- 18 Je ishā jolona dika yākā na, jewa ne rā kte ssāk wa rā.
- 19 Ata jí kei ska ji te sà jēr iawē kái, sà jek wāyuā blune wà kái, jile saka tker sà jami kái, je kjäkewā te je kte kītiekewā, je te iawekewā ka wā ta.
- 20 Ata ijolona ishākā bāi kī, jewa ne rā manele kte ssāk wa, je kukāk wa rā; jewa wārke treinta kái, sesenta kái, cien kái.”
- 21 Ñakāi ite isha ijewa iā: —¿Baishe sà te tsīni tsemité dunakchā cajón nikīka irāle, jakā nikīka irāle na? ¿Ka je duekā rā iduāklākā kīka na?
- 22 Iwa rā ka ji āni kuna blelewā kái, ata je rā kjayinakwā ebā; ñakāi ka ji āni kuna jaki kái, ata je rā tseñakksā atjā ebā.
- 23 Yile rā kukāta wassēnak ra, jissō!
- 24 Ñakāi ite isha ijewa iā: —Ji ssa bas te wabiketsō tsāna. Ji wà bas te ji mabla sa saka iā, je jami ji mablermi bas iā, ji kīdāmiksā bas iā.
- 25 Iwa rā yi wā ji tsō, je iā ikī mēmi. Ata yi wā ka ji kuna, je yika ji tsō iwā kjelabā jibā bakanamiksā.”
- 26 Ñakāi ite isha: —Sākeklā gobiernōi rā jishtë ekla te dāli wā tule kā kīka kái.
- 27 Tuina ra ije kápākewā, kañinawā ra ijekākekāni, jera je dāli wā tsikirte kibirte, maikāi irāle ka kei ta ije wā,
- 28 ata ishākā te je tsikiweke rā jēr wà; sākātāba itābā, itākī iwārukjei, itā ska iwā tāle.
- 29 Ata mikā iwā ālina ra, plaa itabeli tkārāwā ijāmi, iwā tiāklā kei dewā kī.”
- 30 Ñakāi ite isha: —¿Ji kái jami sà te Sākeklā gobiernōi pakemi na? ¿Mane shtë jile she jami sà te ipake na?
- 31 Je rā jishtë mostaza wā kái. Je tkenawā ishākā na ra, je rā tsīne sī jile wā tsō kajiska bikōle katābāka.
- 32 Jeirāta itkenawā ra, ikibir mar tāj isaka tkele bikōle tsāta, ijula jērke tāj du junak kashāka ju yōr dawā ijula na kje.”
- 33 Jekāi ite ijewa iā kte paka jile she jami saka saka jí ite ishe dar kái, bikō ijewa iā issērke jami.
- 34 Ka iwā ji pakane ijewa iā ka yile kuna jile she jami kái, ata iwakwa ebā ra, ite iwā dulanak wa jēr kyeke je bikōle wà.
- 35 Je kei wà katuir dawā ra, ite isha ijewa iā: —Sā shkāksā tipā āmikata.
- 36 Jekjepa ite je chūlii wa patkami ra, ijewa te je ikatke kōno na kái itsāmi. Ñakāi kōno saka shkāteña ira.

37 Ñerä siwä junaté tai, je tākili te tipä tjuewaka kono jarca. Je te kono pshiwera.

38 Jera Jesús kapawa kono ñak na, tsaku katablakla shta kika. Jera ijewa te ishkiwa te isha ia: —Sapaktak, ¿ba ia ra sa tuar dawä je wa ka ji kuna na?

39 Jera ishkinaka te siwä uña, ñakäi ite isha tipä ia: —Ma siwatiöwä bitaba. Jera siwä wätkenawa, ji biköle wäkolonawa bii.

40 Jera ite isha ijewa ia: —¿Jiye bas suanachawa rä, maikäi ka bas ia ji biketsarba etkabä rä na?

41 Jera ijewa suanachawa eena si te ichaka ñaiä: —¿Jera yi si ije rä, je ktä ssë siwä te tipä te rä na?

Marcos 5

1 Jekäi ikjaksajulu amikata Gadara wa kei ki.

2 Jera Jesús deksaju kono na ebä ra, ekla kololewä wikblu ñá shta wä daksaju sa nul bläklä ska dejuté iwäki.

3 Je ser dä sa nul bläklä ska. Yi ani ia ka imor, cadena wä ji wä ani.

4 Ije rä monak tai ikläka tabeli yaka wä, ñakäi cadena wä, ata ite cadena butse tkekewa, tabeli yaka kuechekewa. Ka yi ani täki ta iwätkewak.

5 Del kapiana tuina, iarke ijek shkawa ke jak wä, sä itäbiäklä ska irä, katsä na irä.

6 Mikä je te Jesús sua kamiika ra, ituna pjoo jetkawa wakte iwäjami.

7 Jekäi ije ana tākii te isha: —Jesús, Säkeklä Ji Biköle Tsata yaba, ¿jiye ba bite yis wäki rä na? Yie ma ia kākie pjoowa si Säkeklä kika, ¿ke yis paka ji shkäl ssäk!

8 Je rä Jesús te isha kja ia: “¿Wikblu ñá shta, ma jek tsoksä ije ska ni!” kika.

9 Jera Jesús te ichaka ia: —¿Jiräni ba kie rä? Jera ite ikúka: —Yis kie rä chülii ni, sá rä chülii kika.

10 Jera ikakia tai Jesús ia, ka iwä ijewa patkäklämi kjuawaka je kei yika.

11 Jeska alemana katsä na köchi kabäi tso chülii.

12 Jera jewa kakia ia te isha: —Sá patkömi köchi ska, sá kjäkläwajulu jewa jarca.

13 Jera Jesús te ka mä ijewa ia. Jekäi je wikblu ñá shta wa kjaksajulu, ñapatkachawa köchi jarca. Je köchi wa rä dos mil käi. Jewa ñatka jolowami ka ukä ki tipä na, shtachawa diklä te.

14 Jera je kjänanak wa julunami te je ktei sha jukläyäkä na irä ipäjami na irä. Jekäi ijewa biterté ji ona rä suak.

15 Jewa dejulu Jesús kaldu ska ra, ijewa te je wäialeksä be chülii wä sua jetkelewa, pajielewani, jer tani bäi; je te ijewa suawachawa.

- 16 Jera je suak wa te ijewa iā ipaka ji ɔna ale wāialeksa be wā iā irā, ji ɔna köchi ukā jami irā käi.
- 17 Jera ijewa ñajaka Jesús iā ishāk pjoo iminakläjupani ijewa kei yika.
- 18 Jekäi ije mawaju kja kono jarka ra, ale säkätä ra wāialeksa be wā te kākia pjoo iia iminakläna ira.
- 19 Jera ka iwā kā mene iia, ata ite isha iia: —Ma choni bä juka ba saka wa wäki, jewa iā ba te ipake ji eena si wā Säkekewa te ma iā käi, ñakäi maikäi ijer bäi sha ma iā käi.
- 20 Jera imineju te Decápolis ska ji eena wā Jesús te iia je pakami; je te biköle malechachawa.
- 21 Jesús deksajuni kono ki tipä jíkata ra, chuliiwā te ipamanewacha. Jera ije kaldu tipä kjä jami.
- 22 Jera ñapaktäklä jui tsakui ekla dejuté, je kie rä Jairo ni. Je te Jesús sua ra, ijekawa wakte iwäjami
- 23 kākia iia pjoo te isha: —Yewa yis yaba alaklä duarawa. Bä kute jula makka ikika, itsatkenakläksa, isenaklä jia.
- 24 Jera ije mineju ira, ñakäi chuliiwā minemi ira, jewa ter dami ijami.
- 25 Ñerä alaklä ekla duäke pi june eena te, bitewa doce año kje.
- 26 Ije jek weika tai sä bäiwak wa chulii wā, je wā ite ji tso iwā biköle ewawa, ka waonepa ani, ata je te iwätjiwami kita ebä.
- 27 Ñerä je te Jesús palei ssa ra, ideju je chulii wa shana ishäbe kjane te iwā shönak jek ki passawa.
- 28 Je rä ite ibiketsa: “Yis te iwā shönak jek ki ebä passawa ra, yis bairmini” kika.
- 29 Je ebä ra ipi jurke wäkolonawa, jera iia issena iyaka ska iweikarke biköle bänani.
- 30 Je wäsaka Jesús wakei iā issena iyaka ska täkili kjaksaju. Jera ijek manewaté je chulii wa suak te isha: —¿Yi te yis wā shönak jek ki passa rä na?
- 31 Jera iwā dulanak wa te ikúka: —Ba te isua chulii wa ne tenachawa ma jami rä, ¿je chaké ba te: ‘Yi te yis passa rä í’ ni rä na?
- 32 Jekäi ije te isäkätä jami tso wa sua, yi te iwā räi kika.
- 33 Jera je alaklä suanawa pajunaka, ije wā ijuñer ji ɔna ije iā rä kika, je deju jetkawa wakte iwäjami te ji biköle shaka iia bulee.
- 34 Jera Jesús te isha iia: —Yaba, ba te ji biketsa etkabä wā ma tsatkenaksa. Ma choni ana. Bä bänoni bä weikarke yika.

- 35 Ñerä ije ktä kaldu jia ra, ale ñapaktäklä jui tsakui ju ska tsö wa dejulu te isha: —Ba yaba duawa. ¿Jiye bä te sa paktäk weikeke jia rä na?
- 36 Ata je ijewa te isheke ssa Jesús te ra, ite isha ñe ñapaktäklä jui tsakui ia: —Ke bä maletenak. Ba kü ji biketsö etka ebä.
- 37 Jera ka iwä kã mene yi ani ia iminakläña ira, ata Pedro irä Jacobo irä iel Juan irä, jewa ebä ia ite kã ma.
- 38 Jekäi idemijulu je ñapaktäklä jui tsakui ju ska ra, ite isua ditsä kjoyirte tai, ijiate tai, iarte tai jela.
- 39 Jera ikjawaju te isha ijewa ia: —¿Jiye bas kjoyirke, bas jiake rä na? Ka je yaba rä dulewã kuna, ata ikapawã irä.
- 40 Jera ijewa te ijañetsa. Ata ije te biköle patka juluwaksã ju shäbeka, kjepa ite je yaba kã irä, iamirä, ira shkã wa irä kia jámi, kjawajulu je yaba kalme ska.
- 41 Je te yaba kukawã ijulaka te isha ia: —Talita, cumi. (Je wã rä: “Yaba, yie ishe ba ia, ma jekoka.”)
- 42 Jera ñawäsaka je yaba jekakã shkamini. Jera je rä doce año. Je te ijewa malechachawã eena si.
- 43 Jera Jesús te ijewa ia isha tsana, je ka kiar juñenakwã yi ani wã.

Marcos 6

- 1 Jeska Jesús mineju demini ikei ki, jera iwã dulanak wa damiña ira.
- 2 Mikã sábadu dewã ra, ije te sa paktami ñapaktäklä jui ska. Jera chulij te ije ktä ssa ra, jewa malechachawã je te, kika ijewa te isha: —¿Mai je te jekäi ji tsã rä na? ¿Je rä mane shtã jerike mena ia rä na? ¿Je rä ji takili ta ona ijula wa rä na?
- 3 ¿Ka je ne rä ale ju yuäk rä, María yaba rä na? ¿Ka je ne rä Jacobo irä, José irä, Judas irä, Simón irä, jewa el dä kuna na? ¿Ka ikuta wa tsö rä jí sajewa shana kuna na? Je te ijewa ktewã tulakã eena.
- 4 Ata Jesús te isha ijewa ia: —Ka jile bata shäk mane ani kuna ka dälätsalewã kuna käi, ata iwakei kei ska, iwakei saka wa ska, iwakei ju ska ka irä dälätsalewã kuna.
- 5 Je ki jeska ka iwã ji wë takili ta waklei ani, ata dueta wa elkje ebä baiwani ite jula meleka ijewa kika.
- 6 Jekäi ije jer ianawã, ijewa rä ka ji biketsäk kuna etkabã kika. Jera imineju sa paktäk je pájami jukläyäkã tsidala shtã ska.
- 7 Je ukã ska ite je doce wa kiaté, kjepa ijekakã te jewa patka bol bol. Jewa ia ite kawei ma ijewa wã wikblu ñá shtã kjäiäkläksã.

- 8 Ka iwā ijewa pakane ji ʻani tsakmi kuna kianak ñala kī kái, dāli tsaklä iräle, ñanak iräle, inaklä tsak ikipa jami iräle, ata kata ebä;
- 9 sandalia ebä jiä jämi, ka paiklä tsak kuna botkä.
- 10 Ñakäi ite isha ijewa iā: —Mai bas kjawā ju etka na ra, jeska ebä bas ser bikö je kei ska bas marmini kje.
- 11 Maile kei ta ska wa te ka bas kiewā ra, ñakäi ka bas ktä ssē ra, jera jeska bas maksajulu ra, bas klä ktä pjoī pakpötana, bas wā jishtë ijewa rä kjashäklä ijewa iā.
- 12 Jekäi ijewa minejulumī te sa pakta, sa kiana jek manewakksa ktei wā.
- 13 Ñakäi be chūlii kjäiaksā ijewa te. Aceite tkakā ite duē ta wa chūlii kīka, jekäi jewa bäiwani ite.
- 14 Kā tsakui Herodes te Jesús palei ssa, ije kie juñenawā biköle wā bäi sī kīka. Jekäi moska te isheke: —Juan säwäukewak ne shkinakani dulechawā wa shana rä. Je ne kīka ije wā tākili tsō jile waklä kjuawa rä.
- 15 Isaka te isheke: —Elías ne irä. Ata isaka te isheke: —Je rä jile bata shäk, jishtë jile bata shäk wa bakle kái.
- 16 Ata je ssa Herodes te ra, ite isha: —Juan ale tsaku teleksa yis wā ne shkinaka rä!
- 17 Iwa rä Herodes ne wā Juan yile kolonakwā rä, je muawā ite cadena wā sä wätiäklä ska Herodías kjuei, je rä iel Felipe senaklä, je ra isenawā kīka.
- 18 Je rä Juan te isheke Herodes iā: “Je ma wā bä el senaklä katke, ka jekäi ma iā ka kuna,” je kīka.
- 19 Je kīka, Herodías jer kī Juan ianawā eena. Je kī ishena kotanakwā, jeiräta ka itäkita maikäi ani.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, Herodes suarke Juan yika, ñakäi ite iwetseke, iwā ijuñer je rä ditsä wämo sikii kīka. Ije te ji sheke ssēke ite ra, je te ijer iaweke tai, jeiräta ite issēke jer bäi wā.
- 21 Bata jekjepa ikei dewā iā. Mikā Herodes kī año deka ra, je diei yäklä ye ite jile yula itsatkäk bäi bäi wa irä, iguardia wa tsakui wa irä, Galilea ska blu wa irä iā.
- 22 Jera Herodías yaba busi dewaju, je klä juā; je wā Herodes irä, ije ra ñatululewā yäkäk wa irä, jewa wäbatsachawā. Ñerä kā tsakui te isha je busi iā: —Ji kiarke ba kī je kiö yis iā, jera je mēmi yis te ma iā.
- 23 Jekäi ikabla iā etkabä: —Ji kia ba te yis iā kái mēmi yis te ba iā, yis dä sā tsakui ye je kei mowämo kje.
- 24 Jera je mineksaju te ichaka iamī iā: —¿Jibä kie yie na? Jera iamī te ikúka: —Juan säwäukewak tsaku ne kiö rä.

- 25 Jera mane manebä idewajuni ka tsakui wäki je kiäk iia, te isha: —Yis ki ishena rä, ba te jí kje ra Juan säwäukewak tsaku ne cheté yis ia plato kika rä.
- 26 Ñerä ka tsakui jer ianawa eena. Ata ikabla etkabä kjuei, ñakäi ñatululewa yäkäk ira wa kjuei, ka iwä je wäshewaklei.
- 27 Jera ñawäsaka je ka tsakui te guardia ekla patkami Juan tsaku tsakté, jekäi je mineju te itsaku tiaksa sä wätiäklä ska.
- 28 Je wa itsaku detse plato ki chami ite je busi ia, kjepa je busi te ichami iam iä.
- 29 Mikä iwä dulanak wa te je juña ra, ijewa dejulu wa inul minetse blacha sa nul bläklä ska.
- 30 Jesús ktei bata shäk wa tapanani iwakei ra. Jera ijewa te ipakani iia biköle ji wä ijewa te käi, jiräni ijewa te sa paktatana käi.
- 31 Jera ije te isha ijewa ia: —Sä shkä kjuawa ka wakei ebä ska, bas jeräklä elkje. Je rä chulij mar irä, idar irä, kika ka ka daksä ijewa ia yäkäkbä jibä.
- 32 Jekäi iminejulu iwakwa ebä kono ki, ka wakei ebä ska.
- 33 Ata chulij te iminejulu sua, jera ijewa jer kua ite. Je kika jukläyäkä biköle ska wa julunami klä wä, demijuluba ijewa wätsak.
- 34 Ñerä ideksaju ra, ite je chulijwa sua, jera ijer jami jewa dälänachawa, ijewa rä oveja ka kjänanak ta käi kika. Jera ite ijewa paktami kte saka saka wa.
- 35 Jera kawä deewa kja ra, iwä dulanak wa ñasikawa iwäjami te isha: —Jiska rä ka wakei ebä, ñakäi kawä deewa kja irä.
- 36 Wë ditsä patkö iminäklä sa pájami ka tsö shtä ska, jukläyäkä tsidala shtä ska, jile tjuak iwakwa wa ñanak.
- 37 Jera ite ijewa kuka te isha: —Bas ne ku ijewa chewo rä. Jera ijewa te isha: —¿Sá ma pan tjuak säkei ta dosciento denario kje, jewa sä te ijewa chewe na?
- 38 Jera ite ijewa chaka: —¿Bitäbä bas wa pan shkä rä? Bas cho isyak. Jera ijewa te isua ra, ite isha iia: —Cinco, ñakäi nima botäbä.
- 39 Jera ite ijewa paka biköle pakäk ñajäkläk tala kika eyaka eyaka kjuawa kjuawa.
- 40 Jekäi iña jakla eyaka eyaka kjuawa kjuawa cien cien käi, cincuenta cincuenta käi.
- 41 Jera ite je pan cinco irä, nima botäbä irä kukawa, jera iwä kaka jöikje kaka iki, kjepa je pan bala butsa ma ite iwä dulanak wa ia ijewa wa wadenak, ñakäi je nima botäbä bala butsa ma ite biköle ia.
- 42 Biköle yaká, jekäi issenachawa.
- 43 Jera ijewa te pan irä, nima irä, ukäla shtani canasta na doce pshipshii.

- 44 Jera je pan ñak jäiyi wa ebä dākā rä cinco mil.
- 45 Jera plaa ite iwā dulanak wa paka ñajiäkkā kōno jarka, kjäkksaba amikata iwätsak Betsaida ka, je dälei jami ije te je chulij wa patke kate.
- 46 Jekäi ite ijewa patkamini ra, iminekaju kā bata kika kikiäk.
- 47 Jera katuinawā ra, kōno dami tipā mōshā, ata Jesús kaldutana kā pjota ki iwakei ebä.
- 48 Je te isua kamiika ra, ijewa chicharte kōno juak, siwā te ijewa patke kate shäbeka kika. Ñerä sä wäninaklä tuina idäkläkā cuatro wa ra, idaju ijewa wäki klä wä tipā bata ki. Jekäi issēna ijewa ktä chak kjäkjuba.
- 49 Ata ijewa te isua idajutē tipā bata ki klä wä ra, ijewa te ibiketsa wikblu irä ni, jera ikjoyina tai.
- 50 Ka irä jiye kuna ta, bena te isua, jekäi imaletenachawā. Jera ñawäsaka ikta ijewa ra te isha ijewa iā: —;Bas ssēno tākii! Yis ne irä, ke bas suana.
- 51 Ñerä ijek jiakaña ijewa ra kōno jarka, jera siwā wätkenawā. Jera ijewa maletenachawā eēna si.
- 52 Ka irä jiye kuna ta, pan kije, je ka wadēne ijewa jer na, ijewa jer kola rä doloiebä kika.
- 53 Jekäi ikjaksajulu demijulu Genesaret kei ska. Jeska ikōno muachatana.
- 54 Ñerä inajolowaksā kōno na ra, ñawäsaka ditsä te isua ra ije ne irä.
- 55 Jera ijewa minemi je kei biköle shāna duē ta wa jäktē ikatashuäklä na mai ije kaldu rä juñer ijewa wā ska.
- 56 Jera mai Jesús dami käi, jukläyäkä tsidala shtä ska iräle, jukläyäkä tai tai shtä ska iräle, ju tsō elkje shtä ska iräle, jera duē ta wa tapawekewā isaka te sa tapanaklä däli watjuak shtä ska, jewa te käkiekē iia ijewa wā iwā shōnak jek ki batabä jibä passäklawāpa, jera ipassäk wa biköle bänani.

Marcos 7

- 1 Jera fariseo wa irä, ñayöle kawei wä wa manele irä, datse Jerusalén ska tapanawā Jesús wäjami.
- 2 Jewa te iwā dulanak wa shā sua ra, ijewa jula rä ñá je wä iyäkä tsō; je rä sä te ishe ra, ka jula sukle kuna.
- 3 (Iwa rä fariseo wa irä Judío wa biköle irä, jewa rä ka iwā diklä tkene ijula ki ra, ka iyäkä kuna; je rä ijewa te sä wäkiri wa wädular je dälätsekē kika.)
- 4 Ñakäi ijewa tsō sa tapanaklä däli watjuak shtä ska je däkeni ka okane ra, ka iyäkä kuna. Jekäi jile saka chulij kuka ite dälätsanak, vaso paskue käi, jarro paskue käi, jile saka waonak yöle bronze yaka wä paskue käi, ji ñaklä jakei käi.)

- 5 Je kika fariseo wa irä ñayöle kawei wà wa irä, jewa te ichaka Jesús ia: —¿Jiye ba wà dulanak wa ka ser sä wäkiri wa wädular jami rä, ata jewa yäkäke ijula rä ñá wa rä na?
- 6 Jera Jesús te ijewa kúka: —¿Ji shäk kjäbata ebä wà wa! Bulee Isaías te bas ktei bata sha rä, iyöle katke käi: ‘Jí ditsä wa te yis dälätseke rä kjäbata ebä ska, ata ijer ska ra ijewa rä butsäle tulämi kamii yis yika.
- 7 Ijewa te yis oloitseke rä ka wata. Jewa te sa pakteke kje ditsä wà kawei mele ebä wà.’
- 8 Jekäi bas te ditsä wädular ebä dälätse, jewa bas te Säkeklä wà sa pakale ji wàk jawatana.
- 9 Jera ite isha jia ijewa ia: —Bäi si ra bas te Säkeklä wà sa pakale ji wàk juaksa rä bas wakwa wädular ebä tkenaklawä jia.
- 10 Ata Moisés te isha rä: ‘Ba ká irä ma ami irä dälätsö’, ietkä rä: ‘Yi kta yakei iká iräle, iamí iräle ukä jami ra, je kiana duäkwä.’
- 11 Ata bas te ishe rä: ‘Yilé te ishe iká iräle iamí iräle ia: “Jile tsö yis wà bas tsatkäklä je rä Corbán” ’ (je kte wà rä: menak Säkeklä ia);
- 12 jera ka bas te kà me kuna jia iia jile wäklä iká irä iamí irä ia.
- 13 Jekäi bas te Säkeklä ktä wäshewawä bas wakwa wädular patkawä bas te ebä wà. Je suta bas te jile saka we rami tai.
- 14 Jera etäbä kicha ite je chülii wa kiaté ni iwäki, jewa ia ite isha: —Bas biköle ku yis ktä ssö, je ku bas jer kuopa:
- 15 Ji ani ka kuna kjäkwä sä kjä na sa iawäkwä ñá ye, ata ji däkeksä sä jer ska je ne te sa iawë ñá ye rä.
- 16 ¿Yile rä kukäta wassënak ra, issö!”
- 17 Jekjepa ite je chülii wa jawatana minewaju ju na ra, iwä dulanak wa te je ite ji paka jile she jami ktei chaka iia.
- 18 Jera ite ikúka: —¿Ata bas ñaebä, ka jer na ji däwä na? ¿Ka bas wä ijuñer ji biköle tsö kjäkwä sä kjä na ka je ia sa ianakwä ñá ye na?
- 19 Ñera je rä ka kjäkwä kuna däkmi sä jer ska, ata je däkemi rä sä ñabäli ska, kjäkksani ñá jui na. Jekäi je wà ite sä jer kua ñanak biköle rä sikina.
- 20 Jekäi ite isha jia: —¿Ji däkeksä sä jer ska je ne te sa iawë ñá ye rä.
- 21 Iwa rä sä jaraka, sä jer ska ji däkeksä rä: kabiketse yakei käi, kawakblewë käi, jakble käi, sä ktewä käi,

- 22 manene käi, jile kitker sa jami käi, ji shiana käi, ñawäyue käi, ji äina tker sa jami ka wätkelewa ta käi, sa jer ki sa saka iar ijile ki käi, sa saka sheka yakei käi, jek ssë käi, jile we ka jer ta käi.
- 23 Je yakei biköle datse rä sa jarka, je ne te sa iawe ñá ye rä.
- 24 Jekäi jeska ijekaka mineju Tiro irä Sidón irä kei shana, jera ikjawaju ju na. Jera ka ije ki yi ani shene ijuñakwa, jeiräta ka ibler ani.
- 25 Jekäi plaa ebä alaklä ekla te ijuñawa. Je yaba alaklä rä kololewa wikblu ñá shtä wa. Je deju jetkawa wakte iklä kicha jami.
- 26 Je alaklä rä Sirofenicia wa delewa Griego wa ye, je kaka iia iwa iyaba kika be kjäiäkläksa.
- 27 Jera ite ikúka: —Yabala ne che säkätäba rä. Ata yabala yika pan bäkeksa junakmi chichi ia, ka je rä bäi kuna.
- 28 Jera ije te ikúka te isha iia: —Säkekewa jekäi irä. Jeiräta chichi rä yabala yäkäke pjo jolorke je ñata mesa nikina.
- 29 Jera ite isha ije ia: —Jekäi ba te isha kika ma choni, ba yaba jawatana ená be te.
- 30 Ñerä je alaklä minejuni ijuka ra, ite iyaba kua ikalme jaka ki, jalewa ená be wa.
- 31 Tiro kei ska Jesús bitejuni Sidón wa, dáteju Decápolis kei shana, deni Galilea tipei kjä jami.
- 32 Jera ekla detse iwäki kukä balewa, ktä wätelewa. Jekäi ijewa kaka iia, ijula makläka ije kika.
- 33 Jera ite ikiami kjuawa chulij wa tso yika. Ñerä ijulasku patkawa ikukä na, ikjali tjuaksä kjepa ikjäktä passawa ite.
- 34 Jera iwä kaka jöikje, una te isha iia: “¡Epata!” (Je kte wä rä: “¡Bä kjäyenojumi!”)
- 35 Jera ñawäsaka ikukä kjäyena, ikjäktä wäkukäk jälena tulami, jera iktakani bäi ebä.
- 36 Jera ka iwa ijewa pakane ishäk kuna yi ani ia, ata ite ijewa uñeke jami kita si ijewa te ipakeke.
- 37 Ijewa maletenachawa eena te isha: “Ji biköle wá ite rä baa. Kukä balewa wa bäiwani ite kte ssäk, ñakäi ktä wätelewa wa bäiwani ite ktäk!”

Marcos 8

- 1 Je bala na etäbä kicha chulijwa tapanani, ata ka ji ani kuna ijewa wa ñanak. Je kika Jesús te iwa dulanak wa kia jaté, jewa ia ite isha:
- 2 —Yis jer jami jí chulij wa dälänachawa. Ka irä jiye kuna ta, tres día kana ijewa senaté yis da, ijewa wa ji ani ka kuna ñanak.

- 3 Jekäi ikuna yie ipatkamini ijuka bäli ebä ra, iö iwätuir jolormi ñala wà, ijewa manele dar dä kāmii kīka.
- 4 Jera iwā dulanak wa te ikúka: —¿Maka sä te pan tsē jí ká wakei ebä ska sá wá jí wa chewāklä na?
- 5 Jera ije te ichaka ijewa iā: —¿Bitäbä bas wā pan shkä rä na? Jera ijewa te ikúka: —Siete.
- 6 Jera ite je chūlii wa paka ñajäkläkwa iski. Jera ite je pan siete kukawa, je ki ite wekte sha Säkeklä iā, kjepa je bala butsa ma ite iwā dulanak wa iā, jewa wā wadenak. Jekäi ijewa te je chūlii wa chewā iwa.
- 7 Ñakäi ijewa wā nima tsídala shkä elkje. Je ki ikākia, kjepa ite ijewa paka iwachewāk.
- 8 Ijewa yaká, jekäi issēnachāwā. Jera iukāla atāna kitānani canasta na siete.
- 9 Ijewa rä cuatro mil kjena. Jekjepa ite ijewa patka tulami.
- 10 Je ukä ska ijek jiakā kono jarka iwā dulanak wa ra, dateksā Dalmanuta kei ki.
- 11 Jera fariseo wa dejulu, ñajakā Jesús wächakewāk. Ijewa te wäsīwa ipaka jile wāk kajöir ska ijuenaklä ye.
- 12 Jera iuna tākii ijarka te isha: —¿Jiye jira sá tsō wa te ji kiekē ijuenaklä ye rä na? Ata kte sī wà yie ishe bas iā, jira sá tsō wa iā ka ji ani kjayinak ijuenaklä ye.
- 13 Jera ite ijewa jawātāna, jekäi ijek jiakāni kono jarka minejumi tipā amikata.
- 14 Jera iwā dulanak wa jēr shenachāwā pan tsāk, ata etababä shkä iwā kono na.
- 15 Jera ite ijewa pakta tsāna, te isha: —¿Issö! Bas sēno jēr kii fariseo wa levadura yika irä, Herodes levadura yika irä.
- 16 Jekäi je te iktewā tulakā te isha: —Je rä ka sá wā pan shkä ne ki ite isheke rä.
- 17 Je de Jesús jēr na, jera ite isha ijewa iā: —¿Jiye bas ktewēke ka bas wā pan shkä te rä na? ¿Ka bas jēr na ji dāba, ka bas jēr kōrba na? ¿Bas jēr kōla rä doloiebä na?
- 18 ¿Bas dä wābala ta, ata ka iwajuer na? ¿Bas dä kukä ta, ata ka iwassēr na? ¿Ka bas jēr jāne jīa na?
- 19 Mikā yie pan cinco bala butsa cinco mil wa iā ra, ¿bitkä canasta pshina bas te iukāla shtani ra rä na? Jera ijewa te ikúka: —Doce.
- 20 —Ñakäi mikā yie pan siete bala butsa cuatro mil wa iā ra, ¿bitkä canasta pshina bas te iukāla shtani ra rä na? Jera ijewa te ikúka: —Siete.
- 21 Jera ite ichaka ijewa iā: —¿Ka bas jēr dāba jeska na?
- 22 Jera idemiju Betsaidaka. Jera ekla ka wā wajuenak kuna detse isaka wā iwäki. Jekäi ijewa kākia iā, ijula tkäklāwā ijami.

- 23 Jera ite je ka wä wajuenak kuna kukawä ijulaka, minetse iwä je jukläyäkä tsine ektaka. Jeska ikjali tjua iwäbala jami ra, ijula maḳa ikika. Ñerä ite ichaka iia: —¿Jile juer ta bä wäna?
- 24 Jera iwächami ḳa suak te isha: —Yis wäna ditsä juerḳe, ata ijuer kal ne shkäke rä käi.
- 25 Jera etäbä kicha ijula tkawä iwäbala jami. Jekäi ite iwasua jaree, jera ibäinani; iwäna ji biköle juenani bäi ebä.
- 26 Jera ite ije patkamini ijuka te ishama iia: —Ka ma miwä kuna jukläyäkä tsine shtä na.
- 27 Jesús minejumi iwä dulanak wa ra Cesarea Filipino ḳei shana jukläyäkä tsidala shtä ska. Ñerä ñala wä ite ichaka iwä dulanak wa ia, te isha: —¿Jiräni ditsä te ishe yi yis dä na?
- 28 Jera ijewa te ikúka: —Moska te ishe ba rä Juan säwäukewak ni; isaka te ishe ba rä Elías ni; ata isaka te ishe ba rä jile bata shak wa bakle shä ekla ni.
- 29 Jera ite ijewa ia ichaka: —Ata ¿ñe jini bas te ishe, yi yis dä na? Jera Pedro te ikúka te isha iia: —Ba ne rä Säbäkäksa rä.
- 30 Jera Jesús wä ka ijewa pakane ishak kuna yi ani ia.
- 31 Jekäi ite ijewa paktami ditsä yäbei kiana weikanak tai, junakksa sä wäkiri wa wa, chui tsakui wa wa, ñayöle kawei wä wa wa, ñakäi kotanakwa, ñakäi je ukä ska tres día ra shkinnakkani.
- 32 Je kte sha ite tsana. Jera Pedro te ikia tsami iwakei ebä, jeska ite iuñami.
- 33 Ata ijek manewaté iwä dulanak wa suak, te Pedro uña, te isha iia: —Satanás, ma jek tso kjuawa yis yika. Ka ba wä ibiketsane Säkeklä käi, ata ditsä käi ebä.
- 34 Jera ite chulij wa kia jaté iwä dulanak wa ra ñara, jewa ia ite isha: —Yilé shkakle yis jami ra, ke je jek biketsa, ata je cruz kpöka, minak yis da.
- 35 Ka irä jiye kuna ta, yi jek tsatkakleksa ra, je wä iweikarmiwa. Ata yi jek juaksa weikanakwa yis kjuei irä kte baa bata kika irä ra, je wä ijek tsatkämiksa.
- 36 Ñakäi ikuna kajiska ji biköle deksa sa ia, ata sa wakei weikanawa ra, ¿jiye je kiar sa ki na?
- 37 Jera ¿jibä memi sa te sa wakei jek tsatjua juaklämi na?
- 38 Jekäi yi ainawa yis kika, yis te ji sheḳe kika, jí sa tso jira manenak wa ebä, ji yakei wakblak wa ebä wäna ra, jera ñaebä je wakei kika ditsä yäbei äirmiwa mika je dajuni oloi kaleka iKá oloi wä, ángel sikii wa ra ñara ḳei ska ra.

Marcos 9

- 1 Ñakäi ite isha ijewa ia: —Kte si wà yie ishe bas ia, bas kajali jiska wa sha manele wa ka duewa shkäl ssënak, ata ijewa te Säkeklä gobiernoí sua ikjawaju oloi ta tai kjepa.
- 2 Je ukä ki seis día ra, Jesús te Pedro irä Jacobo irä Juan irä kia jámi iwakwa ebä, katsä bata kamiika. Jeska ra imanenaksä kjuawa ijewa wäna.
- 3 Ipaiklä wäninakä oloo suruuwa si, kajiska sua skuäk wa ia ka isukanak je kjekla surulita.
- 4 Jera ijewa wänaka Elías juena Moisés da ñara, jewa kapakä tso Jesús da.
- 5 Jera Pedro ktakä te isha Jesús ia; —Rabí, jbai ebä sa kajali jiska rä! Sá ma ju yabala yuäk mañatkä: etka ba ia, etka Moisés ia, etka Elías ia.
- 6 Iwa rä iktakä rä kje ka wabiketsale kuna, je rä ijewa suanachawa kika.
- 7 Ñerä mo janawa te ijewa kikukawa. Jera kte ssëna mo jarka je te ishe: “Jí ne rä yis yaba shkata rä. Je ne ktä ssö rä.”
- 8 Jera plaa ijewa te isua ra, ka yi juena jja ijewa ra, ata Jesús wakei ebä kaldu.
- 9 Jera ijewa dajuluni katsä jámi ra, Jesús te ijewa ia isha ka ijewa kiar ji sua ite shkäl kuna yi ani ia, ata ditsä yabei shkirkëkani dulechawa wa shana kjepa.
- 10 Je kika ijewa te je kte blawa bitaba iwakwa skabä. Ata ñna chakäke iki, jini si ishirkëkani dulechawa wa shana je wä räi kika.
- 11 Jekjepa ijewa te ichaka iia te isha: —¿Jiye ñayöle kawei wà wa te ishe Elías ne rä däkju säkätäba ni rä na?
- 12 Jera ite ijewa kuka: —Iyina si ra, Elías ne rä däkjuba ji biköle paruäkba rä. Jera ¿jiye iyöle katke te ditsä yabei ktei she ikiana weikanak tai, ñakäi dokoitsanakwa biköle wä ni rä na?
- 13 Ata yie ishe bas ia, Elías je rä deleju ená; je ukä jámi ijewa te ji wä jishtë iwakwa ki ishena käi, jishtë iyöle katke wä ije ktei yile käi.
- 14 Ñerä ijewa deni iwa dulanak wa wäki ra, jera ijewa te isua chuliiwa taparte ijewa pájami, ñakäi ñayöle kawei wà wa te ijewa wächakewë kate tai.
- 15 Jera je chulii wa te ije sua plaa ra, imaletenachawa julunaté iwäki ichakäk.
- 16 Jera ite ijewa ia ichaka: —¿Je rä jibä te bas kjuatkewë tso ijewa ra na?
- 17 Jera je chulii wa ekla te ikuka: —Sapaktäk, yis wä yis yaba dulaklei detse ba wäki. Je rä kololewa wikblu sä ktä wäblewakwa shtë wä.
- 18 Mai ite ikukawa käi ra, ite ijawekëmi. Jera ikjali tjuäke juyaa ikjä na, ikä wächichäke, ikararkewa därerë. Yie isha ba wä dulanak wa ia ijewa wä ikjäiäkläksä, ata ka ijewa ia ior.

- 19 Jera ite ikúka te isha ijewa iá: —¡Bas tso jira wa ka ji biketsäk etkabä kuna! ¿Bikö räkä yis kiana jia senak bas da rä na? ¿Bikö räkä yis kiana jia bas katabläk rä na? Itsoté 'sia.
- 20 Jekäi ijewa te itsaté. Jera je wikblu yakei te ije suawá ra, plaa ite je dulaklei pajuaká, je janawá iski, jek chá tai, ikjali tjua juyaa.
- 21 Jera Jesús te ichaka iká iá: —¿Bikökje jí onaté iuká jami rä na? Jera ite ikúka: — Ijia tsine raté.
- 22 Karaa je te ijawékemi yökö na, ñakäi diklä naka, iwá iktäkläwá ye. Ata ba iá ji onopa ra, ¡ma jër jami sá dälänopa, sá tsatkäk!
- 23 Jera Jesús te isha: —¿Maikäi ba iá ji onopa ra ni na? Yi te ji biketse etkabä, je iá ji biköle ormi.
- 24 Jera plaa je dulaklei ká ana te isha: —Yis te ji biketse etkabä, ata yis tsatköpa ka yis iá ji biketsar etkabä kika.
- 25 Jera Jesús te isua chulii ñayitä bitä kja ra, ite je wikblu ñá shtä uña te isha iia: — Wikblu sä ktä wäblewákwa, sä kukä banewákwa, yis te ba iá ishe, ma chöksá ije yika, mik ani ka ba dáwá kunani ijami.
- 26 Ñerä je wikblu ana, te dulaklei pajuwákani eena, kjepa ite ijawatana. Jera ijanawá dulewá käi, je ki chulii te isha iduawá irä.
- 27 Ata Jesús te ikukawá ijulaka, je kaká ite. Jekäi ijek duakani.
- 28 Jesús kjawaju ju jarka ra, iwá dulanak wa te ichaka iia iwakwa ebä: —¿Jiye ka sá iá je kjäierksá rä na?
- 29 Jera ite ijewa kúka: —Je shtä rä ji ani wà ka kjäienaksá kuna, ata je kjäierksá rä kákie irä bätse irä ebä ne wà.
- 30 Jeska ra ijewa bitejulu, datéjulu Galilea kei kjaneka, jera ka ije ki yi ani shene ijuñak mai ikatke rä.
- 31 Ka irä jiye kuna ta, ije te iwá dulanak wa pakteke, te isheke ijewa iá: —Ditsä yäbei rä junakksá ditsä jula na, jeska jewa te iktemiwá, ata iduawá uká ska tres día ra ishkirmikani.
- 32 Jeiräta je kte iá ka ijewa jër kone, ñakäi ijewa suanachawá je chakäk iia.
- 33 Ñerä idejuluni Capernaúm ska. Jekäi ikajali ju ska ra, Jesús te ijewa chaka: — ¿Jibä te bas ktewé dar ñala wà rä na?
- 34 Jera isiwatichawá. Ka irä jiye kuna ta, ñala wà ijewa ktewáká ñara yibä rä bakleká bai si rä te.
- 35 Jera ijekawá, te je doce wa kia jaté, je iá ite isha: —Yi ssëna dákwa isäkätä ye ra, je kiana rä bena bata ye, ñakäi bena kjanaklä ye.

36 Jera ite yaba kukawa, duacha ite ijewa shana, je kukacha ite jula naka, jera ite isha ijewa ia:

37 —Yi te jí yaba kai wa kiawa yis kie oloi jami ra, je te ra yis wakei ne kiawa. Ñakai yi te yis kiawa ra, ka je ra yis ebä kuna, ata je te ra yis patkäkté ne kiawa.

38 Jera Juan te isha ia: —Sapaktäk, sä te ekla sua, je te be kjäie kaldu ba kie oloi jami. Ata ka irä sajewa jami kuna, kika sä te iwätkewa.

39 Ata Jesús te ikúka: —Ka bas te iwätkewe kuna. Ka irä jiye kuna ta, yi te jile wä takili ta yis kie oloi jami ra, jera ka je ia je itä kika yis yinak yakei.

40 Tsana ra, yi ra ka kjuatkäk kuna sa ra, jewa ra saje wa ra.

41 Jekai yi te bas tia etka diklä kjela kakjelabä wä yis kie oloi jami, bas dä Säbäkaksä jami kika ra, jera kte si wä yie ishe bas ia, je wakei ia ji säkei ta dämiksä ka wäshäkwä ani.

42 “Yi te jí tsídala yis biketsäk wa manele shiriwawa ra, bai si ije ia ra ra je wakei kuli kicha jami jak waunak burro wä shtä monokapa, jekai iwakei junomipa däre naka.

43 Jekai bä jula te bä shiriwawa ra, je tiö juomi. Bai si ba ia ra ra bä kjawa sa senaklä kseka ska jula medelewa, ata ka minakju kuna jula botkäwe sä tuläklämi ska, yökö ka wäitanak kuna jarka,

44 mai ijewa chichöñaí rä ka duäk kuna, ñakai yökö rä ka wäitanak kuna ska.

45 Ñakai bä klä te bä shiriwawa ra, je tiö juomi. Bai si ba ia ra ra bä kjawa sa senaklä kseka ska klä ialewa, ata ka junakmi kuna klä botkäwe sä tuläklämi ska, yökö ka wäitanak kuna jarka,

46 mai ijewa chichöñaí rä ka duäk kuna, ñakai yökö rä ka wäitanak kuna ska.

47 Ñakai bä wäbala te bä shiriwawa ra, je yöksä. Bai si ba ia ra ra bä kjawa Säkeklä gobierno ska wäbala ta etkabä, ata ka junakmi kuna wäbala botkäwe sä tuläklämi ska,

48 mai ijewa chichöñaí rä ka duäk kuna, ñakai yökö rä ka wäitanak kuna ska.

49 “Biköle kika yökö mirmi idäyeí ye.

50 Däre rä bai, ata iianawa ka kjei ta jia ra, jera ¿jibä wä je bairmini na? Jekai däre kai senewo bas wakwa jami, ñakai bas seno bitaba ñara ekla ekla.”

Marcos 10

1 Jeska ijekaka mineju demi Judea kei ki, ñakai Jordán amikata. Jekai etäbä kicha chulij wa tapanawa ije katke ska. Jera ite ijewa paktamini iwädular kai.

2 Jera fariseo wa ñasikawa iwajami te iwächakewa wäsiwa: —¿Ka tso jäiyi wa wa isenaklä jäklawa na?

- 3 Jera ite ikúka te isha ijewa ia: —¿Jini Moisés wā bas pakaletana iwāk rä?
- 4 Jera ijewa te ikúka: —Moisés te ká mā rä ñajewā äyēi yuākksā ipatkäklämi.
- 5 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Bas jēr dä dārērē kī ite je kawei yuatana bas ia.
- 6 Ata säkätä ji yönaksā ra, Säkeklä te sa yuaksā rä ‘jäiyi irä alaklä irä.’
- 7 Je bata kīka jäiyi wa rä iká irä iamī irä jäkwatana ijek bawäkläwā ialaklä ra.
- 8 Jekäi je bol wa dämiwā eklabä yaka ye. Jekäi ka ijewa rä bol jja kuna, ata ijewa rä ekla yaka yebä.
- 9 Je kīka sä yälilewā Säkeklä wā ñajami, je ke butsa juami sā ku.
- 10 Ijewa dejuluni ju ska ra iwā dulanak wa te je ktei chakani iia.
- 11 Jera ite ijewa ia isha: —Yi te ialaklä jawatana, senawani isaka ra, jera je rä imaner iukä jami.
- 12 Ñaebä alaklä te ijäiyi jawatana, senawani isaka ra, jera je rä imaner.
- 13 Jera yabala de ja iwäki ijula tkäkläwā ijewa jami, ata iwā dulanak wa te jewa uña.
- 14 Ñerä Jesús te je sua ra, je te ije kjuatkewawā te isha ijewa ia: —Yabala jöwā ibitäklä yis wäki, ke iwätkewā. Ka jiye kuna ta, ijewa käi wa ne dämiwā Säkeklä gobierno jami rä.
- 15 Kte si wä yie ishe bas ia, yi wā ka Säkeklä gobiernoí kinewā jishtë yaba käi ra, ani ka idäkwā je jami.
- 16 Jekäi ite ijewa kukachā jula na, jewa kī ijula māka, jekäi ji bäi sha ite onak ijewa ia.
- 17 Jeska ijek tsaksā minakju ra, ekla daju tülee, jetkawā köchöwä kī iwäjami, te ichaka iia: —Sapaktäk senak wämo, ¿ji wē yie, yis ia sene jekjeye däkläksā däli ukä ye rä na?
- 18 Jera Jesús te isha iia: ¿Jiye ba te yis kie wämo ni na? Yi ani rä ka wämo kuna, ata ekla ebä ne rä wämo rä, je rä Säkeklä.
- 19 Ñera ba wā jini sa pakale ji wāk juñer: ‘Ke sa ktawā. Ke ma manena. Ke ba jakbla. Ke ji shakā kayue wä ñakjatiäklä shtë ska. Ke sa saka waña. Ba ká irä, ma ami irä, dälätsö.’
- 20 Jera ije te isha: —Sapaktäk, je biköle rä waleté yis wā, yis jja tsine raté.
- 21 Jera Jesús te isua jaree, jekäi ijer jami idälänawā te isha iia: —Etkä ska bä sher jja: ma chō bä ji tsō biköle watjuak tulämi, je säkei mo ka jita wa ia, jekäi ra ba ia ji säkei ta dämiksā kajöir ska. Je ukä ska bä kute minak yis da.
- 22 Ñerä idokonawā je kte yika, iminejumi jēr ialewā, ije rä jile ta tai kīka.

- 23 Jera Jesús te ipájami wa sua, jera ite isha iwā dulanak wa ia: —Blu wa ia ra dārērē sī dewā Säkeklä gobiernoí jami rä.
- 24 Je kte te iwā dulanak wa malechachawā, ata Jesús te ishani ijewa ia: —Yabala rikāla, dārērē sī dewā Säkeklä gobiernoí jami rä.
- 25 Tjabana sī camello kjäksaju tuluk wā ñala jarra rä, ata dārērē sī blu dawā Säkeklä gobiernoí jami rä.
- 26 Jera ijewa maletenachawā kīta sī, te isha ñaia: —Jekāi ra, ¿yi tsatkermiksa rä na?
- 27 Jera Jesús te ijewa sua, jera ite isha: —Ditsä ia ka je onak, ata Säkeklä ia ka irä jekāi kuna. Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä ia ji biköle or dawā.
- 28 Jera Pedro te ishami ia: —Ñera sá wā ji biköle rä jalewatana sá minaklä ba ra.
- 29 Jera Jesús te ikúka: —Kte sī wā yis te ishe bas ia, yi te iju iräle, iel wa iräle, ikuta wa iräle, iamí iräle, iká iräle, iyabala iräle, ikā iräle, je jawatana yis kjuei kīka iräle, kte baa bata kīka iräle ra,
- 30 jera jí kei ska je wakei ia je säkei mermini cien cien, ju kái, el wa kái, kuta wa kái, ami wa kái, yabala kái, ká kái, jeirāta sālwi suneje jije; ñakāi sá kei dākewā jia ska, je wakei ia sene jekjeye mermi.
- 31 Ata chūlii delewā isäkātā ye kolormiwā ibatala ye, ata delewā ibatala ye dāmiwāni rä isäkātā wa ye.
- 32 Ijewa damijulu ñala wā dākka Jerusalén ka, jera Jesús damiju ijewa wātsak. Ijewa maletenechawā, ñakāi ira dami wa suanachawā. Jera ite je doce wa kia jámi ni iwakwa ebä, jewa ia ite ji or mar iukä jami rä pakami:
- 33 “¡Jikāi issö! Sa damikā rä Jerusalén ka, jeska ditsä yābei jurmiksa chui tsakui wa irä, ñayöle kawei wā wa irä ia, jewa te iktei wabiketsemiksa duākwa, kjepa ijewa te je juemiksa ká etkā wa ia.
- 34 Jewa te je jañetsemi, ikjali tjuāmi ijami, te ikpemi, kjepa ijewa te iktemiwā. Ata je ukā ska tres día ra ishkirmikani.”
- 35 Jekāi Zebedeo yabala Jacobo irä Juan irä, ñasikawā alemana ije wājami te isha ia: —Sapaktäk, sá kī ba shena ji wak sá ia, ji kiekē sá te ba ia kái.
- 36 Jera ite ichaka ijewa ia: —¿Ji sherke bas kī yis wā onak bas ia rä na?
- 37 Jera ijewa te isha ia: —Kā mō sá ia, ba oloi kanakā ra sá ñajäkläklawā, ekla bä jula wāmo kjane, ekla bä jula shule kjane.
- 38 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Ka bas jer kone ji kiekē bas te rä ia. Jera copa wayanak yis wā ¿je wayarmi bas ia na? Iräle, ji wā yis dä wäokanak ¿je wā bas ia wäokanermi na?

- 39 Jera ijewa te ikúka: —Sá dormi. Jera Jesús te isha ijewa ia: —Copa wayanak yis wā je wayemi bas te, ñakāi ji wà yis dā wāokānak je wà bas wāokānami.
- 40 Ata jētkākwa yis jula wāmo kjanē yis jula shule kjanē, ka yis ia kā kuna je maḱlā, ata je rā yi ia irā yolole kja jewa ia.
- 41 Jekāi isaka diez te je ssa ra, ijewa kjuatkachāwā Jacobo irā Juan irā ra.
- 42 Jera Jesús te ikia jaté te isha ijewa ia: —Bas wā ijuñer manele rā juñenak kajiska wa tsakui wa ye ra, jedigidagawa te ijewa patkeke, ñakāi ijewa shāna oloi ta wa te kawei meke dārērē ijewa ia.
- 43 Ata bas shāna ka jekāi ikiar, ata yi ssēna deka te bāi sī bas shāna ra, je kiana rā bas kjanaklā ye.
- 44 Ñakāi yi ssēna dākwa isakātā ye bas shāna ra, je kiana rā bena kjanaklā ye.
- 45 Ka irā jiye kuna ta, ditsā yābei ka je de ne rā kjanak kuna, ata je de rā kjanaklā ye, ñakāi jek juakksa sā chulij wa tsatjuak juami.
- 46 Ñerā idemijulu Jericó ska. Jera je Jericó ska imineju iwā dulanak wa irā, ditsā chulij wa irā ra, jera ekla ka wā wajuenak kuna kie Bartimeo ni, je rā Timeo yaba, katke ñala kjā jami inaklā kaku kiäk.
- 47 Je te issa Jesús Nazaret wa ne irā ra, ianami te isha: —¡Jesús, David yābei, ma jēr jami yis dālānopa!
- 48 Jera chulij te iuña isiwatiāklāwā, jeirāta ije āna jia kīta sī: —¡David yābei, ma jēr jami yis dālānopa!
- 49 Ñerā Jesús jek wākukawā te isha: —Ikiöté. Jekāi ijewa te je ka wā wajuenak kuna kiaté, te isha ia: —Ba ssēno tākii. Ma jekōka, bā kiekē ite.
- 50 Jera je te ijek kī shōnak juamitāna, ijek kpa plaa dejuté Jesús wāki.
- 51 Jera Jesús te ichaka ia: —¿Ji shena ba kī yis wā onak ba ia rā na? Jera je ka wā wajuenak kuna te isha ia: —Rabí, yis me wā wajuerpa.
- 52 Jera Jesús te isha ia: —Ma chōni. Ba te ji biketsa etkabā wā ba tsatkenaksa. Jera plaa ra ije wā wajuena, jekāi imineju ira ñala wā.

Marcos 11

- 1 Mikā ijewa damijulu kja Jerusalén ska, Betfagé irā Betania irā ska, Olivo Yākā Bata ñak ska ra, Jesús te iwā dulanak wa patkami bol.
- 2 Jewa ia ite isha: —Bas cho āmi bas wāsaka juklāyākā tsine juerke ska. Bas kjawajulu jeska ra, ñawāsaka bas te burro yaba kuemi molewā, yi āni ka jētkerba iki kái; bas te je yeksa tseté.
- 3 Ata yilé te bas ia ishe: ‘Je rā bas ji shā’ í ni ra, bas te ikúke: ‘Sākekewa ne kī isherke rā, ata jirā ite ipatketéni.’

- 4 Jekäi ijewa minejulu, te burro yaba kua molewä ju ektaka ikjäshtäklä ska, ñala ukä botkä ukä ska, jekäi ijewa te je yaksa.
- 5 Jera manele tsö jeska wa te ijewa iia isha: —¿Je rä bas ji shä burro yaba yäksa na?
- 6 Jera ijewa te ikúka jiräni Jesús te ishami ijewa ia käi, jera ite ijewa jawä.
- 7 Ñerä je burro yaba detse ijewa wä Jesús wäki, je kishuawä ijewa te iwakwa wä shönak jek ki wä, je ki ijëtkakä.
- 8 Jekäi chülii te iwä shönak jek ki je shuami ñala ki, ata isaka te kakä tia shuami.
- 9 Jera iwätsak dami wa irä iitaki datse wa irä kjoyir dami: “¡Hosana! ¡Bäije ale daju Säkekewa kie jami rä!
- 10 Bäije ale sa ká David gobiernoí däkewä jia rä. ¡Hosana ikjeiyinopa kashaa si ska!
- 11 Jekäi Jesús kjawaju Jerusalén ska, mineju Temploka. Jeska ite jibä tsö biköle sua. Ata katuir dawä irä kika ibitejuni doce wa ra Betania ka.
- 12 Bulirishtä ra Betania ska iminejuluni, jera iktawä bäli te.
- 13 Jera higuera kate kä ta sua ite beshyeka, jekäi imineju isuak wä ta irä í kika; ata idemi iska ra, ka iwä juena, kä jar ebä irä, ka irä higo wänaklä kei kuna kika.
- 14 Ñerä ite je ia isha: —Mik ani ke yi ku bä wä kätöpa jia. Jera iwä dulanak wa te je ssa.
- 15 Jera idemijuluni Jerusalén ka, kjawaju Templo na. Jera ijekakä jile watjuak wa, jile tjuak wa tsö Templo ska patkä tuläksa je ektaka, ñakäi ite inaklä manewak wa mesa irä, namala watjuak wa kalwá irä, je manewä tulami.
- 16 Ñakäi ka iwä ká mene kuna yi ani ia ikjäklāju däli wäkseka Templo kjane.
- 17 Jera ite sa pakta te isha ijewa ia: —¿Ka iyöle katke rä: “Yis ju kirmi rä kei ta kjuawa kjuawa wa biköle kikiäklä jui ni na?” Ata bas te je iawawä jakbläk wa ñabläklä jui ye.
- 18 Jera chui tsakui wa irä ñayöle kawei wä wa irä jewa te je ktei ssa ra, ijewa te ibiketsa maikäi ra ite iktemiwä. Ata isuanachawä iyika, je rä ditsä biköle malechachawä ite sa pakteke te kika.
- 19 Jekäi katuir dawä kja ra, je jukläyäkä ska iminejulumi.
- 20 Sañireebä ikjamini ra, ijewa te isua ra, ale higuera je ssinawä kalabe ñak kichaje.
- 21 Jera Pedro jer jana te isha Jesús ia: —Rabí, isuo. Je higuera ia ba te ji yakei sha onak, je ssinawä.
- 22 Jera Jesús te ikúka te isha ijewa ia: —Bas ku Säkeklä biketsö.

- 23 Kte s̄i wà yie ishe bas ià, yi te ishe jí k̄atsä ià: “Bä t̄seno j̄unomi d̄äyë naka” ni ra, ka biketsale kuna ij̄er ska kaile ni ra, ata ite ibiketsa ji sha ite je ōrmi s̄i ra, jera je ōrmi iia.
- 24 Je ne k̄ika yie ishe bas ià, ji kiek̄e bas te k̄ai k̄akie wà, je biketsö etkabä, je rä mēle kja bas ià ni, jera je ōrmi bas ià.
- 25 Bas j̄ek duärak̄a k̄akiäk ra, ikuna ji te bas k̄juatkew̄ek̄e sa saka ra, je jöw̄a bitaba bas k̄u, je rä ñak̄ai bas Ká s̄enak kajöir w̄a bas jäkl̄aw̄a bitaba bas shirile k̄ika.
- 26 Ata ka bas w̄a sa saka janew̄a bitaba ra, ñaebä bas Ká s̄enak kajöir w̄a ka bas janakw̄a bitaba bas shirile k̄ika.
- 27 Jek̄ai idemijuluni Jerusalén. Jera ishk̄a kaldu Templo ska ra, chui ts̄ak̄ui wa irä, ñayöle k̄aw̄ei wà wa irä, sä w̄äkiri wa irä, jewa demijulu iw̄äk̄i.
- 28 Jewa te ichaka iia: —¿Yibä k̄aw̄ei wà ba te jek̄ai iw̄ek̄e rä na? ¿Yi te ba ià k̄aw̄ei ma ba w̄a jek̄ai iw̄ak̄lä rä na?
- 29 Ata Jesús te ijewa k̄uka: —Yis ma etka bas chak̄ak, bas te yis k̄uka ra, yie ishemi bas ià yibä k̄aw̄ei wà yie jek̄ai iw̄ek̄e rä k̄ai.
- 30 Juan te sä w̄aukew̄a, ¿je dat̄s̄e rä kajöir ska na, ata ditsä ska na? Yis k̄ükö bas k̄u.
- 31 Jera ijewa te ipaka ñaiä te isha: “Sa te ik̄ükemi kajöir ska ni ra, tsi ite ishe rä: ‘Jek̄ai irä ra, ¿jiye ka bas w̄a iktä kolone rä na?’
- 32 Ata sä te ik̄ükemi ditsä ska ni ra, je rä däläna.” Je rä ijewa suanach̄aw̄a ch̄ulij̄i yika, biköle ià ra iyina s̄i Juan rä jile bata sh̄äk k̄ika.
- 33 Jek̄ai ijewa te Jesús k̄uka te isha: —Ka sá w̄a ijuñer. Jera Jesús te isha ijewa ià: —Ñaebä ka yis w̄a iyinak bas ià, yibä k̄aw̄ei wà yis te jek̄ai iw̄ek̄e rä ni.

Marcos 12

- 1 Jekjepa ite ijewa ià ji pakami jile she j̄ami jik̄ai: “Ekla te uva yäkä j̄ew̄a bakla, kjät̄kaks̄a ite shkiritke, ite iwä wätuäklä bia, ñak̄ai ik̄jänanaklä yua k̄ash̄aa, jek̄ai ite je peitat̄ana shk̄abl̄äk wa ià, kjepa iwakei minejumi k̄a kamii.
- 2 Iwä älinaklä kei ska ra, ite kjanaklä ekla patkaté je shk̄abl̄äk wa w̄äk̄i, uva yäkä wä moska kukäk.
- 3 Ata ijewa te je kukaw̄a kpa t̄ai, patkamini ite jula w̄äyaka.
- 4 Jera ite kjanaklä el patkaténi ijewa w̄äk̄i, ata ijewa te je kpa its̄ak̄u na, iweika diekjela.
- 5 Jera ite iel patkaténi, ata je ktaw̄a ijewa te. Jek̄ai ite isaka patkaténi ch̄ulij̄i, jewa moska kpa ite, moska ktach̄awa ite.

- 6 “Ñerä ekla ebä aṭaṇa iwakei iä, je rä iyaba iwä shkṭa; bata jekje ra ite je patkaté ijewa wäki, te isha: ‘Yis yaba je dälätsemiwa ijewa te.’
- 7 Ata je shkṭlak wa te isha ñaiä: ‘Ije ne iä iká däli ukä rä dākksä rä; je kika sä shkṭ iktākwa, jera ji rä dākksä iia je dämiksä saje cha ye.’
- 8 Jekäi ijewa te je kukawa ktawa, nul juaksä ite uva yäkä etkaka.
- 9 “Jera çjibä wemi je uva yäkä wakei te na? Je bitämi te je shkṭlak wa weikechemiwa, kjepa ite uva yäkä memini isaka iä.
- 10 “çKa bas wa kte yöle jikäi rä wayile na? Je te ishe rä: ‘Jak juleksä ju yuäk wa wa, je ne rä delewa ju ñak wäkukäk bäi si ye rä.
- 11 Säkekewa ne wa je ole rä, juer ta baa si sä wäna rä.’ “
- 12 Jera ijewa jer kua ite ra ijewa ne sha ite je jile she jami rä, je kjuei ijewa te ibiketsa maikäi ra ite ikukemiwa; ata ijewa suanachawa ditsä yika, je kika ijewa te ijava minejulu iyika.
- 13 Je ukä ska ijewa te fariseo wa irä, Herodes jami wa irä sha patkami iwäki iwächakewak wäsiwa, jiräni iwä ishä ta i kika.
- 14 Jewa dejulu te isha iia: —Sapaktäk, sä wa ijuñer ba ktä rä bulee, jekäi ba iä ra yi irä käi, ka je rä ji iä kuna. Ka irä jiye kuna ta, ka ba te sä sue rä sa pa juer ebä wä kuna, ata ba te sa pakteke rä bulee maikäi shke Säkeklä jami rä je ktei wä. Jekäi çka tso inaklä maklä César iä na, ata kai? çSä te ime na, ata ka sä te ime?
- 15 Ata ijewa te ji sheke rä kjäbata ebä wä te ijer kua, jekäi ite isha ijewa iä: —çJiye bas te yis mable sueke wäsiwa rä na? Denario çoté 'sia yis wa sunak.
- 16 Jera ijewa te ichami iia, jera ite ijewa iä ichaka: —çYibä mei jí rä, yibä kie yöle ijami rä na? Jera ijewa te ikúka: —César je.
- 17 Jera Jesús te isha ijewa iä: —Jera ji rä César iä je mo César iä, ata ji rä Säkeklä iä je mo Säkeklä iä. Jekäi jewa maļchachawa ije te.
- 18 Ñerä saduceo wa demijulu iwäki. Jewa te ishe rä ka sä rä shkṭnakkani kuna; jewa te ichaka iia te isha:
- 19 —Sapaktäk, Moisés wa iyöletana sä iä rä: ‘Ikuna manele el duawa te isenaklä juatana, ka yaba aṭaletana kuna ra, iel serwani je alaklä ra, yaba suak iel yäbei ye.’
- 20 Jekäi ñael wa ebä bakle siete; ikibi si senawa alaklä ra, ata je duawa ka yäbei aṭaletana kuna.
- 21 Jekäi iel senawani ira, ata ñaebä je duawa ka yaba aṭaletana kuna. Je suta iel idäkläka mañal ukä jami iona ñaebä.
- 22 Jekäi ebä je siete wa biköle duachawa ka yäbei aṭaletana kuna; bata jekje ra je alaklä duawa ñaebä.

- 23 Jekäi je siete wa wä ibakle ialaklä ye ra, jera sä shkirkekani ska ra ijewa shkinakani ra, ¿mane si senaklä ye ije dämiksani rä na?
- 24 Jera Jesús te ijewa kúka: —Ka bas jër kone kte yöle ia, ñakäi Säkeklä tākili ia; ¿ka irä je ne ki bas shirinachawä rä na?
- 25 Iwa rä ijewa shkirkekani dulechawä wa shana ra, ka jewa rä senakwä kuna, ñakäi ka jewa rä menak kuna senakwä, ata jewa rä jishtë ángel wa tsö kajöir ska käi.
- 26 Ata dulechawä wa rä shkinakkani je wapakäklä ra, Moisés wä äyë yöle ki ipakale, maikäi Säkeklä kta ira kal yaba ska käi, je te isha rä: ‘Yis dä Abraham Keklái, Isaac Keklái, Jacob Keklái’ ni ¿je ktei ka wayíle bas wä na?
- 27 Ka ije rä dulechawä wa Keklái kuna, ata ije rä sä kseka wa ne Keklái. Ata eena bas shirinachawä rä.
- 28 Jera ñayöle kawei wä wa ekla deju, je te ijewa ñawächakewä tsö je ssa. Jera je te isua ite ijewa kúka rä bäi ra, je te ichaka iia: —¿Sa pakale ji wäk etkä etkä biköle ska ra, mane rä isaka tsata rä na?
- 29 Jera Jesús te ikúka: —Jí ne rä ibäi si rä: ‘Israel wa, issö! Säkekewa saje wa Keklái, je Säkekewa rä eklabä.
- 30 Ba kü Säkekewa ba Keklái shkaliblö ma jër ska ji tsö kalabe wä, ba wakei kalabe wä, bä kabiketsä kalabe wä, bä tākili kalabe wä.’
- 31 Je itäki rä jikäi: ‘Ba kü ba saka shkaliblö jishtë ba wakei jek shkal käi.’ Jí sa pakale ji wäk botkä je tsata ka isaka kuna.
- 32 Ñerä je jek yöle kawei wä te isha ia: —Sapaktäk, bäi ba te isha je rä iyina si, ije rä eklabä, ka isaka kuna, ata ije ebä.
- 33 Je kika ishkalible sä jër ska ji tsö kalabe wä, sä jërikäke kalabe wä, sa wakei kalabe wä, sä tākili kalabe wä, ñakäi sa saka shkalible jishtë sa wakei jek shkal käi, je rä jile däläwe, jile mekä iwänaka bena tsata.
- 34 Jera Jesús te issa ra je kawei wä sä yuäk te ikúka rä jër ta käi, jera ite isha iia: —Ka ba rä butsalejumi kuna kamii Säkeklä gobiernoí yika. Jeska ra ka yi ani wä iwächakewaklei jia.
- 35 Jekäi Jesús te sa pakte kate Templo ska ra, ite ijewa chaka te isha: —¿Jiye ñayöle kawei wä wa te ishe Säbäkäkksä rä David yäbei ni rä na?
- 36 Ñera David wakei wä iyile Wikblu Sikina oloi jami rä: “Säkekewa te isha yis Säkekewaí ia: Ma jëtkowä yis jula wämo kjane, bikökje yie bä bolki wa tulachawä bä klä tkäkläkä ikika kje.”
- 37 Jekäi David wakei te ikia Säkekewa ni ra, ¿maikäi jera je rä iyäbei rä na? Jera chulijwä te iktä ssa bäi ebä.

- 38 Jekäi ite sa pakte rami jia te isha: “Bas sēno jēr kii ñayöle kaweï wà wa yika. Jewa ssērke rä shkāk paiklä solörbe wà, ijewa wäbätsä rä ime chakarpa sa tapanaklä däli watjuak shtä ska wà,
- 39 ñapaktäklä jui ska ra, oloi ta wa jētkäklä tsō wà, yakana mar ska ra, oloi ta wa jētkäklä tsō wà.
- 40 Jewa te alaklä wa chichö wa ju bäke juekēmi, ñakäi ijewa kākikiäke jaree kje juenak ebä. Jewa bukanami eēna si.”
- 41 Je ukä ska Jesús jētkawā ofrenda jiäklä jui wājami, je te maikäi biköle te inaklä jie kate ijui naka rä je sūe kalme. Jera blu wa chūlij te ije kate tai.
- 42 Jera ekla alaklä chichö ka jita dejū, je te inaklä wäka botkä tsidala si jiawā, säkei ta cuadrante etka.
- 43 Ñerä ite iwā dulanak wa kia jaté iwājami, jewa ia ite isha: —Kte si wà yie ishe bas ia, je chichö ka jita te ijia rä biköle te ijieke ofrenda jiäklä jui jarka je tsāta.
- 44 Ka irä maikäi kuna ta, biköle te rä iwā ji tsō tai wäukäla ne jia rä, ata je ka jita te rä ji tsō iwā kalabe, ijek sēnewäklä kalabe ne jia rä.

Marcos 13

- 1 Templo ska ideksaju ra, iwā dulanak wa ekla te isha ia: —Sapaktäk, jii kje kje jak tsō suo! jii kje kje ju tsō suo!
- 2 Jera Jesús te isha ia: —¿Bas te ji ju tsō tai tai sua na? Jeska jak etka ani ka atanak isaka bata kika, ka miletkawā kuna kai.
- 3 Jekäi ijētkawā Olivo yäkä Bata ska Templo wäsaka. Jera Pedro irä Juan irä Jacobo irä Andrés irä, jewa te ichaka ia iwakwa ebä:
- 4 —“Sá ia ishö: ¿bikökje jile ormi jekäi rä na? ¿Jibä juermi säkätäba ijuenaklä ye je biköle or mar kja irä na?”
- 5 Jera Jesús te ishami ijewa ia: —Bas sēno tsāna ka yi ani wā bas wäyuäkläwā.
- 6 Chūlij dämi jia yis kie jami ishäk: ‘Yis ne irä’ ni, jewa te chūlij wäyuechemiwā.
- 7 “Mikā bas te ipalei ssa ñabukanate iräle, ñabukana mar iräle, jera ke bas jēr ianak. Ikiana onak rä jekäi, jeiräta ka sū kei erwāba.
- 8 Jera kei ta kjuawa kjuawa wa ñajämikā ñakpäk ñara, kā tsakui wa ñajämikā ñakpäk ñara. Kā wäbukanami kā etkä etkä ska. Bäli jarmi sū ki. Je rä jishtä alaklä wa duäksā yaba ki kai.
- 9 “Ata bas sēno tsāna jēk kika. Ka irä jiye kuna ta, bas tulumiksā sä ktei wabiketsäksā wa ia. Bas bukanami ñapaktäklä jui shtä ska. Bas jāklermikā kā wäkiri wa wājami, kā tsakui wa wājami, yis kjuei, bas wā yis ktei shäklä ijewa ia.
- 10 Ata säkätäba kte baa ne kiana wapautanakksā kā biköle ska rä.

- 11 Jekäi mikä bas ma jar tulunakksä ra, ke bas jër ianak jini bas te ishemi käi. Ata je wäsaka ji merķe bas iä yinak käi, je shö bas kü. Ka irä jiye kuna ta, ka je rä bas wakwa ktäķe kuna, ata je rä Wikblu Sikina ne ktäķe kika.
- 12 Jera iel te iel ebä juemiksä kotanakwä; ñakäi ikä te iyaba juemiksä kotanakwä; ñakäi iyabala manermikä ikä wa ktäkchawä.
- 13 Jekäi biköle te bas dokoitsemiwä yis kie kjuei. Ata yi chatkawä ma rä ibata jekje ra, je rä tsätkenakksä.
- 14 “Ata mikä bas te isue ale ji dokoitsalewä ji weikäkwä eena je dewä mai ka ikiar däkwa shtä ska ra (je kte washäk jër konopa je iä), jera yi tsö Judea ska julunomipa katsä naka iyika.
- 15 Yi kaldu ju tsibata yöle shpatke ki ra, ke je bitawani kjäkwä iju na jile tsö tsakksä.
- 16 Yi kaldu shkabläklä ska ra, ke ibitani shäbeka iwä shönak jek ki tsäk.
- 17 ;Wekte je ķei ska alaklä wa tsö kjä ye wa rä, ñakäi tsu mäkē jia wa rä!
- 18 Bas kākio ka je onaklä kuna ka tsel ķei wä.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, je ķei ska sä weikarmi, ka jekäi weikane bakle mik ani säkätä ji yöleksä yuaksä Säkeklä te skaté bite rä jira kje, ñakäi je suta ji ka onakni mik ani.
- 20 Ikuna Säkekewa kü ke je ķei wäjawopa ra, yi ani ka tsätkenakksä; ata sä kolole wa kolole iwä jewa bata kika ite je ķei wäjawemiwä.
- 21 “Jera ikuna yilé te ishe bas iä: ‘Issö! Säbäkäksä kaldu jiska’ ni iräle, ‘Issö! Ikaldu ami ska’ ni iräle, jera ke iktä kuka.
- 22 Ka irä jiye kuna ta, sä wäyuäk sä bäkäksä ye wa irä, jile bata shäk ye wa irä, ñajämikä te ijuenaklä shtä irä, ji ka sule sä wä shtä irä kjashemi, sä kolole wa kuna wäyonak ra, jewa wäyonakläwapa ye.
- 23 Ata bas seno jër kij, yie ji biköle bata sha bas iä ñala wätsakba kika.
- 24 “Ata je weikane tai ķei kjaju ukä ska ra, kawä wätuirmiwa, tulu oloi ka ñinak jia,
- 25 kajöir bekwä jolortémi, ñakäi kajöir ji tsö oloi ta wa wäbukanamikä.
- 26 Jekjepa ijewa te ditsä yäbei dawajuté mo jarka oloi ta tai, wänilekä oloo suemi.
- 27 Jera ite iángel wa patkemi, ije te iwä kolole wa tapawemiwä etka yebä siwa junak cuatro, jöi wä dia wä ami wä jí wä skaté, ishäkä wätkerķewä ska ma rä kajöir wätkerķewä ska.’
- 28 “Jile she higuera jami, je kukö bas kü: Mikä ijula dului peri jër mar da, je wä bas jër kue ite duas tker dawä kja irä.

- 29 Je suta mikā bas te jekāi ji orke sūa ra, jera je ku bas jer kuopa ikei tkenawā kja alemana ju kjā ska irā.
- 30 Kte sī wā yie ishe bas iā, je biköle ormi jira sā tsō wa ka tuarchawāba yika.
- 31 Kajöir irā kajiska irā je ermiwā, ata yis ktā ka enakwā mik āni.
- 32 “Ata bikökje je díai, je horaí rāle, je ka juñer yi āni wā, ángel wa tsō kajöir ska wā irāle, iyaba wā irāle; ata Sa Ká ebā ne wā je juñer dā.
- 33 “¡Issö, bas seno jerki! Ka irā maikāi kuna ta, ka bas wā bikökje je kei rā juñer kika.
- 34 Je rā jishtë ekla mijū kamii ra, ite iju juetana te ikjanaklä wa iā ji juetana juñenak, te ekla ekla iā shkable metana, te ju kjā kukāk pake senak wāñilee kái.
- 35 Bas seno jer kii. Ka irā maikāi kuna ta, bas wā mikā je ju wakei dāni rāle ka juñer; kamiskla irāle, ka shashā irāle, oshkoro ar wā irāle, sañir da irāle;
- 36 je rā ideju plaa ra, ka iwā bas kuaklä käpelechawā.
- 37 Jishtë yis te ishe bas iā, jekāi biköle iā yie ishe: Bas seno jer kii.”

Marcos 14

- 1 Säktäkwa Bakleju kei kjewaklä, pan ñaklä ka levadura ta je kei sher jia böiki shtë ebā. Jera chui tsakui wa irā ñayöle kawei wā wa irā jewa te ibiketse kate maikāi sī ra iā Jesús kolormiwā kayue wā kotanakwā kái.
- 2 Ata ijewa te isha: —Ke sā ku iwā ikei kjewe shana, iö ditsā wätjirkā taji kika.
- 3 Jesús katke Betania ska ra, ijek baklawā yākāk Simón ale kotāle lepra wā je ju ska. Jera alaklä ekla deju, je wā perfume yöle nardo wak sī wā säkei ta doloiebā shkā, jui ta yöle alabastro wā. Jekāi ite je jui yöle alabastro wā kuli pjaksā, je watkakā ite Jesús tsakū kika.
- 4 Ata jeska moska tsō wa kjuatkachawā te isha ñaiā: —¿Jiye ite je perfume weikawā kjermita jekāi rā na?
- 5 Ñera je perfume kuna watöle julemi ra, je säkei deksā rā tresciento denario tsata, menak ka jita wa iā. Jekāi ijewa te je alaklä sha yakei.
- 6 Ata Jesús te isha: —Ijowā bitaba. ¿Jiye bas te ije weike na? Ije te ji baa ne wā yis iā rā.
- 7 Ka irā jiye kuna ta, del ka jita wa tsō bas shana rā. Jekāi bas kī ishena ra kā tsō bas iā bas wā ji waklä bāi ijewa iā. Ata yis je ka senak del bas shana.
- 8 Ije te iwā bikö iā ior jami; ije te yis yaka jalawā kja ñala wätsakba yis itābinaklawā.
- 9 Kte sī wā yie ishe bas iā, kā biköle ska mai kte baa wapautanami kái ra, ji wā ije te je ktei pakarmiña sā jer janaklä ije ska.

- 10 Jera Judas Iscariote wa, ale doce wa sha ekla, je minejumi chui tsakui wa wakika iwa Jesús juakläksa ijewa ia.
- 11 Jekai ijewa te je ssa ra, issena ana, jera ijewa kabla ia inakla mak. Jeska ra ije te ibiketsami maikai si ra ka damiksa ia iwa ijuakläksa ijewa ia kai.
- 12 Jekai pan ñakla ka levadura ta, je kei kjewaklä säkätä dewa, je kei wa oveja yaba rä kotanakwa, Saktakwa Bakleju kei kjewaklä. Jekai iwa dulanak wa te ichaka ia: —¿Mai ba ki sa shena minak jile aliwak Saktakwa Bakleju kei kjewaklä, je ñakla ba wa rä na?
- 13 Jera ite iwa dulanak wa patkami bol, jewa ia ite isha: —Bas cho jukläyäkä shana, jeska jäiyi ekla damiksa bas waki, je wa u yaka u diklä tsaklä damitse. Je itaki bas mi,
- 14 jera mai imawaju ska ra, ju wakei ia ishö: ‘Sapaktak te ishaté: ¿Mai yis ia ju jar tso yis wa Saktakwa Bakleju kei kjewaklä ñakla yis wa dulanak wa ra rä na?’
- 15 Jera ije te ju jar tai yöle ietkä kika kjashemi bas ia, jar baile ena, jile ta bai. Jeska bas te jile aliweba sa yika.
- 16 Ñerä iwa dulanak wa minemi kjawajulu jukläyäkä naka, te ikua jishta ite isha ia kai. Jera ijewa te Saktakwa Bakleju kei kjewaklä je aliwa.
- 17 Jera katuir dawa ra, ideju ale doce wa ra.
- 18 Ijewa natulawa yakä tso ra, Jesús te isha: —Kte si wa yie ishe bas ia, bas sha ekla yakak yis da te yis juemiksa.
- 19 Jera ijewa jer ianachawa te ichakami ia ekla ekla: —¿Yis le ira?
- 20 Jera ite ijewa kuka: —Je rä doce wa sha ekla. Mane te pan nuweke yis daña taza na ne ira.
- 21 Iyina si ra, ditsä yabei majumi rä jirani ije ktei yöle katke rä jami, ata iwekte ditsä yabei juakksa wakei rä! Ije wakei ia ra bai si rä ke ikonopa.
- 22 Ijewa yakä kajali jia ra, Jesús te pan kukawa, je ki ikakia, kjepa je butsa ma ite ijewa ia, te isha: —Aju. Ji rä yis yaka.
- 23 Kjepa ite copa kukawa, je ki ite wekte sha Säkeklä ia; kjepa ite ima ijewa ia, jekai bikole te je ya.
- 24 Jera ite isha ijewa ia: —Ji rä yis pi, sa kablaklä ñaiä spana je pii; je rä tkenakjumi sä chulij wa kjei.
- 25 Kte si wa yie ishe bas ia, ka yis wa uva diä yanakni, ma rä ikei dewa yis wa iyakläni Säkeklä gobiernoí ska kjepa.
- 26 Jekai ijewa ksa etka ra, iminejulumu Olivo Yakä Bataka.

- 27 Jera Jesús te isha ijewa iä: —Bas biköle te yis jemiwatana. Ka irä maikäi kuna ta, iyöle katke rä: ‘Yie oveja kjānanak ktemiwā, jera oveja butsanami iyika.’
- 28 Ata yis shkīnakāni ra, yis maju bas wātsakba Galileaka.
- 29 Jera Pedro te isha iia: —Bena te bā jawā ra, yis je wā ka ba janakwā.
- 30 Jera Jesús te isha iia: —Kte sī wā yie ishe ba iä, jir tuina ebā ka oshkoro arkāba botābā kicha yikaba, ba kayuāmiwā mañatabā kicha ka ba wā yis sūle ni.
- 31 Ata ije te isha jia kīta: —Ikuna yis kiana duākwāña ba ra, jeirāta āni ka yis kayuākwa ka yis wā ba sūle ni. Jera biköle te isha ñassēta.
- 32 Jera idemijulu kā kie Getsemaní ska, jera ite isha iwā dulanak wa iä: —Bas ñajöklöwā jiska yis maju kākīäk dālei jami.
- 33 Ata ite Pedro irä, Jacobo irä, Juan irä jewa kia jámiña ira. Jeska ra ijer ianawā, issēnawā shīana sī.
- 34 Ñerä ite isha ijewa iä: —Yis jer ianawā eēna, sä duārawā kje. Bas atano jiska, bas wāñino.
- 35 Jera imineju amikwāta, jeska ijetkawā wakteka iski. Jera ikākia je hora kjāklājupa iki, ikuna ionopa ra.
- 36 Je te isha: “Abba, Papá, ji biköle or ba iä. Jí copa tso juomipa yis yika; ata we ka yis wakei kī ishena kái kuna, ata jishtë ba kī ishena kái ionopa.”
- 37 Jera ideni te ijewa kūa kāpelechawā. Jera ite isha Pedro iä: —Simón, ¿ba kapawā na? Ata ¿ka bā tākili denekā wāñinak una horabā jibā na?
- 38 Bas wāñino, bas kākīö ka bas shirinaklāwā kuna. Iyina sī ra sä wikblu ssēna ji wāk, ata sa yaka rä ka tāki ta.
- 39 Jekāi etābā kicha iminejuni kākīäk, te ishani jirāni ite isha ssēta.
- 40 Jera idejuni te ijewa kūani kāpelechawā, ka ijewa iä kāpe wākolor jia kīka. Jekāi ka ijewa jer na idene jirāni ite ikúkeí ska.
- 41 Jera ideni idāklākā mañatabā kicha ra ite isha ijewa iä: —Ata ¿je rä bas kāpä rami jia, bas je rä dami jia ebā na? ¡Bäi irä! Ihoraí dewā ená. ¡Issö! Ditsä yābei, je rä junakksā ditsä yakeila jula na.
- 42 ¡Bas ñajökā, sä shkā! ¡Isuo! Yis juakksā dajuté ená.
- 43 Ije te je she kaldu jia kjela bā ra, Judas ale doce wa shā ekla je dejuté chulii wa ra espada ta kal wälbe ta, patkele chui tsakui wa wā, ñayöle kawei wā wa wā, sä wākiri wa wā.
- 44 Je ijuakksā wā ijewa rä jer kole ená jikāi: “Mane wājalassērawā yis te ra, je ne irä; je kukōwā, tsomi ka yeke julemi ta.”
- 45 Jera ideju ra, ijek sikawā plaa iwājami te isha: —¡Rabí! Jera ite iwā jalassawā.

- 46 Jera ijewa jula tkawā ijami te ikukawā.
- 47 Ata jeska kajali wa ekla espada sikaksa, je wà ite chui wa tsakui kjanaklä bika, kukä tia juami.
- 48 Jera Jesús te isha ijewa ia: —¿Bas bite espada ta, kal wälbe ta yis kukäkwa jishtë jakbläk wa kukewā käi na?
- 49 Buliri buliri yis kaldu bas da sa paktäk Templo ska ra, ñera ka bas wā yis kukawā ta. Ata jí orte rä ionaklä jishtë kte yöle te ishe käi.
- 50 Jera iwā dulanak wa biköle te ijawatana, julunami iyika.
- 51 Ata dulaklei ekla je dami iitaki, jek pabutälewā dätsi ebä wà, je kukawā ijewa te.
- 52 Ata je dätsi yēna junamitana, iwakei tunami julishye.
- 53 Jera Jesús minetse ijewa wā chui wa tsakui wäki. Jera biköle chui tsakui wa irä sä wäkiri wa irä ñayöle kawei wà wa irä jewa ñatapawawā.
- 54 Jera Pedro damiju iitaki kamiika, demi chui wa tsakui juitaki kje, jetkawā Templo kjananak wa shana banakña yökö kjä jami.
- 55 Ñerä chui tsakui wa irä Sanedrín wa biköle irä jewa te Jesús kjatiäklä yula iwā iktäkläwā, ata ka iwā ikone.
- 56 Iwa rä chulij te ikjatia kayue wà, jeiräta ite ikjatia rä ka ñasse ta kuna.
- 57 Jera isha ñajaklakā, je te ikjatia kayue wà te isha:
- 58 —Ije wā iyile ssa sá te jikái: ‘Yie jí Templo yöle jula wà je miętkemiwā, ata tres día ra yie isaka yuemikani ka jula wà kuna.’
- 59 Ata maitjä ka iwā ikjatene ñassēta.
- 60 Jera chui wa tsakui jekakā ijewa shana, je te ichaka Jesús ia, te isha: —Ata ¿ka ba te ikúke na? ¿Jiräni ijewa te ba kjatiekē wà rä na?
- 61 Ata ije siwatiawā, wā ka ikúkane ani. Jera chui wa tsakui te ichakani etäbä kicha te isha ia: —¿Ba ne rä Säbäkaksa, ale Kjeiyinak Baa je yaba rä na?
- 62 Jera Jesús te ikúka: —Yis ne irä. Jekäi bas te ditsä yäbei suemi jetkelewā ale Täkili ta Tai je jula wämo kjane, ñakäi je dawajuté kajöir mo jarka je suemi bas te.
- 63 Jera chui wa tsakui te iwakei paiklä ksha juami, te isha: —¿Jiye sa ki ikjatiäk wa shena jia na?
- 64 Ikta yakei Säkeklä ukä jami, je ssa bas te. Jekäi ra, ¿jishtë bas ia ra irä na? Jera ijewa biköle te isha nui ta irä, je kiana rä duäkwa.

65 Jera ijewa shā kjali tjuami ijami, te iwä pamuawā tiami jula wà, te isha iiā: —Ji shōkā jile bata shāk ye! Jera ñaebä Templo kjānanak wa te ikukawā bukanak jula ktā wà.

66 Pedro katke diakjane juitā kī. Ñerä alaklä wa chui wa tsākui kjanaklä wa ekla deju,

67 te Pedro bar kalme sua ra, jera iwätka isuak te isha: —Ba ñaebä kalduña je Jesús Nazaret wa ra.

68 Ata ikayuawā te isha: —Ka yis wā ije sule; jibä shekē ba te rä ka juñer yis wā. Jera imineksaju sä dāklawā ska ra, oshkoro anakā.

69 Jera je kjanaklä te isuani ra, ibanakani ishāk jeska tso wa iā: —Jí rä ijewa shā ekla.

70 Ata ije kayuawāni. Berbena ebä ra jeska kajali wa te ishani etäbä kicha Pedro iā: —Iyina si ra ba rä ijewa shā ekla, ba rä Galilea wa kika.

71 Jera ije te jile shami jek ukä jami onak shiana, te isha etkabä: —Ka yis wā yi shekē ba te je sule.

72 Jera je wäsaka oshkoro anakani etäbä kicha, jera Pedro jer jana jirani Jesús te isha iiā rä ska: “Ka oshkoro arkāba botäbä kicha yikaba, ba kayuāmiwā mañatäbä kicha, ka ba wā yis sule ni.” Ñerä Pedro jer jana jeska ra, ijiaksa.

Marcos 15

1 Jekäi sañireebä ra, chui tsākui wa ñajerkuā enā sä wäkiri wa ra, ñayöle kawei wà wa ra, Sanedrín wa biköle ra, ijewa te Jesús muawā tsami juaksa Pilato iā.

2 Jera Pilato te iwächakewā: —¿Ba ne rä Judío wa Tsākui rä na? Jera ite ikúka te isha: —Ba te je shakā.

3 Jekäi chui tsākui wa te ikjatia tai.

4 Jera Pilato te iwächakewāni etäbä kicha te isha: —¿Ata ka ba te ikúke na? Ijewa te ba kjatiekē rä saka saka, ssö.

5 Jeiräta del Jesús wā ka ikúkane jini ani, je te Pilato malechawā.

6 Del ikei kjewāklä shāna ra, ije te sä wätelewā wa ekla wäyekēsani ditsä iā, mane kiekē ijewa te iiā käi.

7 Jera ekla kie Barrabás ni kate wätelewā itsatkāk wa ra, ijewa kjuatka kawei ta wa ra ska ijewa te sa ktachawā je kjei.

8 Jekäi chulii wa ñajakā kāküak iwā iwāklä ijewa iā iwädular del käi.

9 Jera Pilato te ijewa kúka te isha: —¿Bas kī yis shena rä Judío Wa Tsākui wäyäkksani bas iā na?

- 10 Je rä ije wā ijuñer chui tsakui wa jer ki Jesús ianawā rä chulii wa wäbätsäke Jesús wà ijewa tsata kjuei, je kika ijewa te ijuaksa iia rä.
- 11 Ata chui tsakui wa te je chulii wa jertka iwā Barrabás wäyäkläksapani ijewa ia.
- 12 Jera etäbä kicha Pilato te ichakani te isha ijewa ia: —¿Jera ji shena bas ki yis wā onak, jí bas wā kinak Judío wa Tsakui ni, je ukä jami rä na?
- 13 Jera etäbä kicha ijewa kjoyinani: —¿Iwätiökä cruz jami!
- 14 Jera Pilato te isha ijewa ia: —¿Jera ji wā ije te yakei rä na? Ata ijewa kjoyina kita si: —Iwätiökä cruz jami.
- 15 Ñerä Pilato wā ditsä ssëwäklä bäi kika ite Barrabás wäyaksani ijewa ia. Ata ite Jesús juaksa bukanak ksa bata wà, kjepa wätenakkä cruz jami.
- 16 Jekäi guardia wa wā iminetsëmi juitä kjätkeleksa, kie Pretorio ni je na. Jeska ijewa te guardia eyaka wa kalabe tapawawā.
- 17 Ijewa te ipajiawā sua siöo yëna wà, jekäi ijewa te dika butra corona ye tkaka itsaku ki.
- 18 Jera ijewa ñajakä ishäk iia: —Judío wa tsakui, ma senopa jia maitjä.
- 19 Jera ijewa te ikpeke kata wà itsaku na, ikjali tjuäke ijami, ñakäi ñajakläkewa köchöwä ki iwäjami.
- 20 Jekäi ijewa te iweika ená ra, ijewa te je sua siöo yëna ya juamini, jera ite iwakei paiklä jiawani iia, kjepa iwā iminetsë wätenakkä cruz jami.
- 21 Jera ekla tsö kjuawaka dajutëni, je rä Simón Cirene wa, Rufo irä Alejandro irä jewa ká, je paka guardia wa te tákili wà Jesús cruz í kpä tsami.
- 22 Ijewa wā iminetsë ká kie Gólgota ni ska, (je wà rä “Tsaku Chichei Kei”).
- 23 Ijewa te itia vino jjakalekã mirra ra je wà, ata ka iwā iyane.
- 24 Jekäi ijewa te iwätiakã cruz jami ra, ijewa ina sua jile wà, ijewa wā ji jienak iwā bala pjäklä, jibä mi ekla ekla wā je suäklä iwā.
- 25 Ijewa te iwätiakã ra, kawä rä las nueve.
- 26 Jera ikjatele yöle katke itsaka te ishe rä: “Judío wa Tsakui.”
- 27 Ijewa te jakbläk wa bol wätia tulakaña ira cruz saka jami, ekla ijula wämo kjane, ekla ijula shule kjane.
- 28 Jekäi iona jishtë iyöle te ishe käi: “Je shtanaña ji yakei wakbläk wa ra.”
- 29 Jera yi kjäkëmi iwä jami jewa te isheke wäsiwa, tsaku wäbuträke, te isheke: —¿Issö! Ba, Templo miätkäkwa, tres día ra iyuäkkani,
- 30 ba wakei jek tsätköksa, jek wäyö jawoté cruz jami.

- 31 Je suta chui tsakui wa te ijañetseke kawei wà ñayöle wa ra, te isheke ñaiä: — Kjuawa je tsatkaksa ite, ata iwakei ia ka jek tsatkerksa.
- 32 Säbäkäkksa, Israel wa tsakui, je jek wäyö jawoté cruz jami sa wä sunak, sa wä ibiketsäkläpa. Jera wäter tkete ije ra wa te iweika ñaebä.
- 33 Kawä deka las doce ra, ka wätuinawä itjä yee ka biköle ska, mine rämi las tres kje.
- 34 Je hora ska Jesús ana täkii te isha: “Eloi, Eloi, ¿loma sabactani?” (Je wä rä: “Yis Kekläi, yis Kekläi, ¿jiye ba te yis jawatana rä na?”)
- 35 Jeska kajali wa sha te je ssa ra, jewa te isha: —Issö! Elías ne kieké ite rä.
- 36 Jera ekla tunami, te esponja nuwä uva diä jäi wä, tkakä ite kal bata kika, mä ite iiä iwä kuyanäk, te isha: —Sa kü ijöwä sa wä isuaklä Elías dajuena iwäyä jawakksa í kika.
- 37 Ata Jesús ana täkii, jera iduawä.
- 38 Jera Templo bala tkäkläksa suai klashana junami mokü atjä wakwäté.
- 39 Ñerä guardia wa cien wäsikäk kaldu ije wäjami te jekäi iduawä rä sua ra, ite isha: —Iyina si jí ditsä rä Säkeklä yaba.
- 40 Ñakäi jeska alaklä wa sha te isue kajali kamiika. Jewa shana itsö rä María Magdala wa, Salomé, ñakäi María Jacobo ale dulaklei jia irä, José irä jewa ami.
- 41 Jewa ne dami ira, ipasuak jile wä ikatke jia Galilea ka ra rä. Ñakäi isaka chulij rä delemikä ira Jerusalén ka.
- 42 Jera je día rä jile waklä sábado yika, je tuir dawä kja irä kika,
- 43 José Arimatea wa deju. Je rä Sanedrín wa sha ekla dälätsalewä, ñakäi je te rä Säkeklä gobiernoí ne küssë kate. Jekäi je kjawaju ka suale kuna Pilato wäki Jesús nul kiäkksa.
- 44 Jera Pilato malechawä iduawä kja te. Jekäi ite guardia wa cien wäsikäk kia te je ia ite ichaka iduawä si irä í kika.
- 45 Ñerä guardia wa wäsikäk te je paka enä iiä ra, ite inul juaksa José ia.
- 46 Jekäi ije te datsi tjuaksa, kjepa ite inul wäya jawaté butrawä ite je datsi wä, blachä ite jak ker jatkele sa nul bläklä naka, kjepa ite jak bulewaté, je wä ite sa nul bläklä kjashtawä.
- 47 Jera María Magdala wa irä, María José ami irä, jewa te mai inul blachä ite rä je sua.

Marcos 16

- 1 Sábado kjaju ra, María Magdala wa irä, María Jacobo ami irä, Salomé irä, jewa te ji jalanak jamaa shtä tjua saka saka iwä minak inul ki tkenak.

- 2 Jekäi semana día säkätä wà sañiree kawä dekajubä ra, ijewa minejulu sa nul bläklä ska.
- 3 Jera ijewa ñachakä rami: —¿Yibä te sa ia jak sa nul bläklä kjashtäklä bulewemi na?
- 4 Ata ijewa wätka isuak ra, je jak rä bulelejumi ená; jera je jak rä taiwä.
- 5 Ñerä ikjawajulu sa nul bläklä na ra, ijewa te dulaklei ekla sua jetkelewä sä jula wämo kjane, jek pajiele paiklä soloo suruu wà. Jera ijewa maletenachawä.
- 6 Ata je te isha ijewa ia: —Ke bas maletena. Bas te rä Jesús Nazaret wa ale wateleka cruz jami je ne yuleke. Je shkinakani ka kuna jia jiska. ¡Isuo! Jí ne ska ijewa te ibla rä.
- 7 Ata bas cho ishäk iwä dulanak wa ia, ñakäi Pedro ia: ‘Ije majuba bas watsak Galileaka; jeska bas te isuemini, jiräni iwä iyile bas ia käi.’
- 8 Jekäi ijewa deksajulu julunaté sa nul bläklä ska, ijewa pajuna tulaka imaletenachawä kika; ka iwä iyine yi ani ia isuanachawä kika.
- 9 Semana säkätä kei wà sañireebä ishkinakani ra, jek kjashani säkätäba rä María Magdala wa ia. Je ne kika iwä be siete kjäieleksa rä.
- 10 Jera ije mineju ibata shäk Jesús da shkak wa jer iarte jela, jiate jela jewa ia.
- 11 Ata ijewa te issa ije kalduni kseka sua María te ni ra, ka iwä iktä kolone.
- 12 Je ukä ska jek kjashani juer ta kjuawa ijewa bol ia ñala wà, ijewa damijulu kjuawa ska.
- 13 Jera ibitejuluni ibata shäk isaka ia, ata ñaebä ka ijewa wä iktä kolone.
- 14 Je ukä ska jek kjashani ale once wa ia ijewa ñatulawä yäkäk ra. Jewa uña ite ka ijewa te ikuke kte si ye kika, ñakäi ijewa jer dä därerë kika. Ka irä maikäi kuna ta, ka ijewa wä ishkinakani suak wa ktä kolone kika.
- 15 Jekäi ite isha ijewa ia: —Bas ma ka biköle ska kte baa wapaktäk sä yöleksa wa biköle ia.
- 16 Yi te je biketsa ra, ñakäi iwäokana ra, je rä tsatkenakksa. Ata yi wä je ka biketsane ra, je rä weikanakwä.
- 17 Jí shtä kjayirmi je biketsäk wa jami: Yis kie wà ijewa te be kjäiemi, iktämi kte saka wà,
- 18 tkäbe kukemiwä ite jula wà. Pöpäli sä ktäkwa yawä ite ra, ka je ia imedäk; ijula mamika duë ta wa ki, jera jewa bairmini.
- 19 Ikta ená ijewa ra ukä ska ra, Säkekewa Jesús minetsemi kajöir ska. Je jekawä Säkeklä jula wämo kjane.

²⁰ Jera ijewa minejulumi k̄a biköle ska sa paktäk. Jekäi Säkekewa te iweteña ijewa ra je kte k̄i kjashäk jile juerkē kjuawa shtä wà.

Lucas

Lucas 1

- 1 Jira chulii te imabla sua ji ona sa shana kalabe je pakakksa bulee,
- 2 jirani suak isakata skate wa delewa kte wakjaneiwak ye wa te ipaka sa ia je jami.
- 3 Je kika sakekewa Teófilo, ñaeba yis ia issër yis kiana je ktei yuakksa ba ia ñakjee, ji bikole chakale tsana isakata skate ma ra ibataje,
- 4 je ra ba pautale juñaklä ba wa iyina si irä ni.
- 5 Herodes bakle Judea kei tsakui ye, je kei ska ra chui ekla bakle kie rä Zacarías. Ije rä ikjanei wakña Abías wa ra. Isenaklä kie rä Elisabet. Je rä Aarón batala ekla.
- 6 Je bol wa ser dä wämo Säkeklä wäna. Säkekewa wa kawei meletana käi, iwa sa pakale ji wak käi, je wawekë ijewa te kalabe ka shirile ta.
- 7 Jewa rä ka yaba ta, Elisabet dä kole ka yaba suak kuna kika, ñakäi je bol wa rä säkibii sanuleei.
- 8 Ñerä mikä ikei dewa chui wa kolole Zacarías da jewa wa ikjanei waklä, jera ije te ikjanei we kate chui ye Säkeklä wäna.
- 9 Chui wa wädular dä imablä suak jile wä, yibä ia idäksami iminakläwa Säkekewa Temploí jarka ji dälänak jalar ta jamaa däläwak. Jera Zacarías ia ideksa iminakläwa.
- 10 Je ji dälänak dälärte dälei jami ra, ditsä chulij bikole kakiäte ju shäbeka.
- 11 Jera ñawäsaka Säkekewa ángel í jek kjasha Zacarías ia, ikaldu je ji dälänak däläwaklä ska sä jula wämo kjane.
- 12 Zacarías te isua ra, imaletenawa isuanawa iyika ka itäkita jia kje.
- 13 Ata je ángel te isha iia: —Zacarías, ke ba suana. Ka irä jiye kuna ta, ba wa kinak Säkeklä ia je rä ssële ená. Ma senaklä Elisabet te ba ia yaba suemi jäiyi; ba te ikiemi rä Juan ni.
- 14 Ba ssërmi baa ana, ñakäi chulij ssërmi ana ikona ra.
- 15 Ka irä jiye kuna ta, ije dämiwa oloi ta tai Säkekewa wäna. Vino irä shkota irä, ka je yanak kuna iwa. Itso jia iam shä wä ra, ipshirmiwa Wikblu Sikina wä.
- 16 Ije te Israel batala chulij jer ssëwemi ñamanewakksa Säkekewa ijewa Keklái ia.
- 17 Ije minami Säkekewa wätsakba jer ssële ta, tākili ta Elías käi. Jekäi ije te yabala ká wa jer ssëwemini bäi iyabala ra; ñakäi ite ka kte ssäk kuna wa jer jawemini jerikäk tsana, sä wämo wa käi. Je te ditsä paruemiba Säkekewa yika, iwa ijewa kuaklä dulale ená bäi.

- 18 Jera Zacarías te isha je ángel ia: —¿Maikái yie je kte kuke iyina s̄i ye na? Ñera yis dá s̄akibii, ñakái yis s̄enaklä rá s̄anulēei.
- 19 Jera je ángel te ikúka: —Yis dá Gabriel, je kaldu rá S̄akeklä wákata ska. Je te yis patkaté ktäk ba ra, ñakái je kte baa bata shäk ba ia.
- 20 ¡Jikái issö! Ba te ibiketsa yis te isha ba ia je ka onak ni. Ata mikā ikei dewā ra, je ormi. Je kika, bá ktä wātermiwa. Jekāi ba s̄ermi siwārbe ma rá iona jekāi kei kje.
- 21 Jera Zacarías k̄issäk ts̄o wa te ibiketsa, jite iwātkewe te jaree Templo jarka rái.
- 22 Ñerä ideksaju ra, ka iia ktener jia ijewa ra. Jera ijewa j̄er na ide jile kjayina sua ite Templo jarka rá. Jera ije kta ijewa ra ka kjayile ebä wà, ka iktä dākā jia kika.
- 23 S̄akeklä k̄janei weke ite je enawa ra, iminejuni iwakei juka.
- 24 Je ukä k̄i isenaklä Elisabet bitewa yaba k̄i; jera isena j̄ek blelewa cinco mes bala na te isha:
- 25 “S̄akekewa te jikāi iwā yis ia. Jí bala na ite yis sua j̄er bāi wà, jekāi yis ss̄erke äile wā ditsä wāna je ts̄ajuami ite.”
- 26 Seis mes deka ra, S̄akeklä te ángel kie Gabriel patkami Galilea kei k̄i jukläyäkä ts̄o etka kie Nazaret ni ska,
- 27 busi ekla ka sele kuna wāki, je kie rá María. Ije rá kablele ená j̄ek jula kukākwa jāiyi ekla kie José ra; je rá David yābei ekla.
- 28 Ñerä je ángel dewaju ije katke ska ra, ite isha iia: —Bä ss̄enopa ana. S̄akeklä j̄er bāi sha ba ia tai. S̄akekewa kaldu ba ra.
- 29 Jera María malechawa ite isha jekāi te. Jekāi ite ibiketsa j̄er na, jirāni jekāi ñachake wà rá í.
- 30 Jekāi je ángel te isha iia: —María, ke ba suana. Ka irä jiye kuna ta, S̄akeklä j̄er ss̄ena bāi ba ra kika.
- 31 Jekāi ba bitāmiwa yaba k̄i; ba te yaba suemi jāiyi, ba te je kiemi rá Jesús ni.
- 32 Je dāmiwa oloi ta tai. Je kirmi rá Ji Biköle Ts̄ata je yaba. S̄akekewa S̄akeklä te ije ia ka m̄emi j̄etkākwa s̄a ts̄akui ye ikalí David itāri wà ni.
- 33 Ije te Jacob batala patkemi s̄a kei etkā etkā marāmi jekjeye. Jekāi ije dewā s̄a ts̄akui ye ra ka ijunakksa kuna.
- 34 Jera María te isha je ángel ia: —¿Maikái je ormi, ka yis wā jāiyi wa juñerba ra na?
- 35 Jera je ángel te ikúka: —Wikblu Sikina dāmiwa ba jami. Jekāi ale Ji Biköle Ts̄ata tākili te ba k̄ikukemiwa ioloi wà. Je kika je Sikii S̄i konak jia kirmi rá S̄akeklä yaba.
- 36 ¡Jikái issö! Ba saka Elisabet dewā sanulēei, ata ñakái je bitewa yaba k̄i. Je kile rá ka yaba suak kuna ni, ata je wā ka ts̄o kja jira seis mes.

- 37 Ka rä jiye kuna ta, Säkeklä iä ra ji ani ka kuna ka onak käi.
- 38 Jera María te isha: —Yis dä Säkekewa kjaney wək. Jishtä ba te isha käi, ionopa yis iä. Ñerä je ángel minejuni.
- 39 Je ukä kika María kukana minejumi mane mane kə bata tsə Judea kei shana jukläyäkä etka ska.
- 40 Jeska ije kjawajü Zacarías ju naka. Jera ite Elisabet chaka.
- 41 Ñerä Elisabet chaka María te je ssa ite ra, iyaba dälinakə təkii ishə wà. Jekäi Elisabet pshiwawə Wikblu Sikina te.
- 42 Jera ite isha təkii: —Ba iä Säkeklä jər bäi sha alaklä wa biköle tsata. Ñakäi ijer bäi sha ba yaba tsə jja ma shə wà je iä.
- 43 ¿Jiye yis iä jikäi iona, ba yis Säkekewaí ami bitäklä yis wäki rä na?
- 44 ¡Jikäi issö! Yis chakakə ba te je ssa yis te ra, je wäsaka yis yaba dälinakə təkii, yis shə wà issəna anaa kika.
- 45 Säkekewa te ji sha ba iä je ormi si. Je kika bäije ba rä, je biketsa ba te iyina si irä je kika.
- 46 Jera María te isha: “Yis jər ska yis te Säkekewa kjeishe eena si,
- 47 ñakäi yis jər ssəna anaa Säkeklä yis Tsatkäksə kika.
- 48 Ka irä jiye kuna ta, ijer jana yis ije kjanaklä emana ska. Jira ma rä jöikwä ta wa biköle te yis shemi, bäije yis dä.
- 49 Ka irä jiye kuna ta, ale Oloi Ta Tai te yis iä ji wá eena si. ¡Ije kie, je rä sikii si!
- 50 Säkeklä jər bäi shəkə iwakei dälätsäk wa iä, ñakäi ijewa batala jewa batala iä maitjä.
- 51 Iwə ji ole ijula wà rä eena si. Jək ssäk wa wə ji biketsale ijer ska, ata ite ijewa bala butsa tulami.
- 52 Ite oloi ta wa tulaksə inajäklelewə ijətkäklä sə tsakui ye ska, ata ditsä emana wa oloikakə ite.
- 53 Yi kteke bäli te wa ssəwəchəwə ite jile baa wà, ata blu wa patka tulamini ite jula wäyaka.
- 54 Iwakei kjaney wək wa Israel wa tsatka ite. Je rä ijer janaklä jər bäi shək,
- 55 jishtä ikabla sa ká wa iä käi, Abraham irä ibatala irä jewa iä del käi.”
- 56 Jekäi María sənə Elisabet ska tres mes kjena. Je ukä ska idejuni iwakei ju ska.
- 57 Elisabet kei dewə iyaba konaklä ra, je kua ite jäiyi.

- 58 Jera senak Elisabet pájami wa irä isaka wa irä, jewa te ipalei ssa Säkekewa jer bäi sha iia tai. Je ne kika ijewa ssënaña anaa ije ra.
- 59 Jekjepa ikona ukäki ocho día ra, idejulu je yaba matsu kjuä tiäk. Jera ijewa te ikie mar Zacarías ni, iká kie wà.
- 60 Ata iamı te isha: —Kai. Ije kir mar dä Juan ni.
- 61 Jera ijewa te isha iia: —Ba saka wa ani ka kuna kie ta jekäi.
- 62 Jera ijewa te ichaka kjayile jula wà iká ia, jiräni ite ikieke rä käi.
- 63 Jera ite kal taklä yönak shtä kia, je ki ite iyua: “Ije kie rä Juan” ni. Je te ijewa biköle malechachawa.
- 64 Jera nawäsaka iktakani, ka iktä wätene jia. Jekäi ite Säkeklä kjeishami kte baa wà.
- 65 Nerä senak ipájami wa biköle suanachawa. Jera senak ka bata na Judea kei shana, biköle te je ona pakeke ñaiä.
- 66 Je palei ssäk wa biköle te ibiketse rami jer na: “¿Jibä ye je yaba dämiwä rä na?” Ka irä jiye kuna ta, iyina si Säkekewa te iki me kate.
- 67 Jekäi Wikblu Sikina te je yaba ká Zacarías pshiwawa bäi si. Jera ite ji bata sha jikäi:
- 68 “¿Säkekewa, Israel wa Keklái, je kjeiyinopa! Ka irä jiye kuna ta, idewä iwakei cha wa tsatkäk, ñakäi ibäkäkksa.
- 69 Ite iwakei kjanaklä David yäbei ekla kuka täki ta sajewä tsatkäkksa.
- 70 Je rä jishtä iwä ji yile iwä kolole jile bata shäk ye wämo wa bakle mikle jewa kjäbata ska käi.
- 71 Ikabla sa tsatkäkksa sä bolki wa yika, ñakäi biköle sa dokoitsäk wa jula yika,
- 72 ijer bäi shäklä sa ká wa bakle mikle wa ia, ñakäi ijer janaklä ikablele sa ia bulee ska,
- 73 ale ikabla etkabä sa ká Abraham ia, ji wak sa ia;
- 74 sä wetsäkksa sä bolki wa yika, sa wä iwakei kjanei waklä ka suale kuna ji yika,
- 75 ji bulee wà, ji wämo wa iwäna sa tsö jia kseka bala na.
- 76 Ata yaba, ba kirmi rä ale Ji Biköle Tsata wä kolole ji bata shäk ye ni. Ka irä jiye kuna ta, ba minami Säkekewa wätsak ñala paruäkba iyika,
- 77 ije cha wa wä ijuñaklä ji yakei wakblele iwä nui rä janakwä bitaba, je wä irä tsatkenakksa;
- 78 je rä saje wa Keklái jer jami sä dälänawä kika, jekäi wä kañir biter oloi te sä yulemi kajöir skaté.

79 Je te kañiwemi sa senak ka yee naka wa kika, ñakäi yewa sä duärawa jewa kika, iwä sa wajiäklä mane ñala wä sä kjämi bäi je wä.”

80 Jekäi je yaba kibir damika, ñakäi ijer ska itäkir damika. Jekäi isena ka ssilewa pjoo ska mine daka ikjayina Israel wa ia kje.

Lucas 2

1 Je kole kei kje César Augusto te kawei ma ka bikole ska wa ñakie maklä yönak.

2 Je ñashtawe säkätä ona rä Cirenio kaldu gobernador ye Siria kei ska kei kje.

3 Jekäi bikole minemi ñakie mak yönak iwakwa dar je kei jami.

4 Jera ñaeba jukläyäkä Nazaret Galilea kei ska, José mineju Judea kei ska mai David kole jukläyäkäi kie Belén ni ska, José rä David yäbei iju ska wa batala sha kika.

5 Imineju ñakie mak yönak isenaklä María ra; je rä kablele José ra jek jula kukakwa, ata je kaldu rä bol.

6 Ñerä jeska ikajali bala na ra, María kei dewa iyaba suaklä.

7 Jekäi iyaba säkätä sua ite jäiyi, je pabutrawa ite sua wä, jiacha ite vaca chewaklä jarra, ka sä kjäwa ja kápäklä jui na kika.

8 Je kei ebä na oveja kjänanak wa wänir kajali tuina ioveja kjänanak.

9 Ñerä Säkekewa ángel í deju ijewa ska, jera Säkekewa oloi te ijewa ñiwatulaka; jekäi isuanachawa tai.

10 Ata je ángel te isha ijewa ia: “Ke bas suana, ata jissö! Yis wa kte baa shka bata yinak bas ia sä ssëwak ana; je rä ditsä bikole ia.

11 Jir bas ia Satsatkaksä kona David jukläyäkäi ska; je rä Säbäkaksä sä Säkekewaí.

12 Jikäi ne wä bas wäna ijuermi ije ne irä; bas te yaba kuemi pabutalewa sua wä, jielecha vaca chewaklä jarra.”

13 Jera ñawäsaka kajöir guardia wa juena chulii je ángel da. Jewa te Säkeklä kjeishe kate baa jikäi:

14 “;Säkeklä oloi kanokapa kashawa si ska! Ñakäi kajiska manele jer ssërke bäi jewa bikole senopa bitaba ñara!”

15 Ñerä ijewa ska ángel wa minejulu ni kajöir ska ra, oveja kjänanak wa te isha ñaia: —Sä shka Belénka, Säkekewa te ji ona bata sha sa ia je suak.

16 Jera ijewa minemi mane mane suak. Jeska ite María irä José irä kua, ñakäi yaba kua ite jielecha vaca chewaklä jarra.

17 Ijewa te je sua ra, je yaba ktei bata yina ijewa ia je pakani ite.

- 18 Jera je ssäk wa biköle malechachawä oveja kjänanak wa te isha te.
- 19 Jera María jer kalme del je biköle ska, je biketseke ite maitjä.
- 20 Ñerä oveja kjänanak wa bitejulu ni te Säkeklä oloike datse ikjeishe datse, ji biköle ssa ite sua ite jishtë ijewa iä iyina käi, je kika.
- 21 Ocho día dekä ra ikei dewä je yaba matsu kjuä tiäklä, jekäi ije kinawä Jesús ni, jishtë ángel wä iyiletana iami ka bitawäba ikika ra käi.
- 22 Ikei dewä ijewa siki tenakläni Moisés kawei jami ra, ijewa te je yaba tsami Jerusalénka kjayinak Säkekewa iä,
- 23 jishtë Säkekewa kawei ska iyöle katke käi: “Sä wakjuä wakona säkätä jäiyi wa ra, je biköle rä junaksa Säkekewa iä.”
- 24 Ñakäi ijewa minemi jile makka jishtë Säkekewa kawei te ishe käi: tórtola botkä, etka jäyiri etka alaki, je iräle namala yabala botkä iräle, je rä menakka iwäna.
- 25 Ñerä ekla senak Jerusalén ska kie Simeón ni, je rä senak wämo Säkeklä dälätsäk; je te rä Israel wa jer pablermi ne kisse kate, ñakäi Wikblu Sikina katke ije jami.
- 26 Wikblu Sikina wä kjayile iä Säbäkaksa patkemi Säkekewa te, je suemi ite ka iduawäba yika.
- 27 Je jer ssewä Säkeklä Wikblu te minak, jekäi idemiju Templo ska. Jekäi Jesús ká wa dejulu jile makka iyaba säkei ye jishtë ikawei te isha käi ra,
- 28 jera jeska Simeón te iyaba kukachä jula na. Jekäi ite Säkeklä kjeisha kte baa wä jikäi:
- 29 “Sä blui, ba kablele yis iä je waona, je kika jira yis ba kanei wak iä ba te ka me iminakläju bitaba.
- 30 Ka irä jiye kuna ta, yis wakei wäbala wä yis te ma wä patkele Satsatkaksa ye je sua,
- 31 je kolole ba wä rä kei ta kjuawa kjuawa wa biköle wäna.
- 32 Ije rä ka oloi ye sä ditsei wä wa wäjatkenaklä, ñakäi Israel ba iä wa ssenaklä baa si ije kika.”
- 33 Ite jekäi je yaba ktei sha, je te iká iami malechachawä.
- 34 Ñerä Simeón te ji bäi sha onak ijewa iä te isha je yaba ami María iä: —Jikäi issö! Jí yaba wabiketsaleksa rä Israel wa chulij oloi janachakläwä, ñakäi chulij oloi kanakläkä. Je rä patkele ijuenaklä ye sä wäna ditsä wä yinak yakei,
- 35 je wä chulij wa jerike juenaklä wä. Ata ba jer jami ije dälarmi tai, jishtë espada wä sä tkeksa dälär kje.

- 36 Jeska ñakäi jile bata shäk kie Ana kalme. Je rä Fanuel yaba, Aser batala shä ekla. Je rä sä nulei. Ije jia busi ra, irä selewä isenaklä ra dekä siete año.
- 37 Jekäi iatana chichö ye dekä ochenta y cuatro año. Del ikatke Templo ska ka minak kuna maka ani; ibätsäke irä ikäkiäke irä, je wä ite Säkeklä kjanei weke tuina kapiana.
- 38 Ñerä je wäsaka ra ije deju Templo ska. Jekäi ite Säkeklä kjeisha kte bäi wä. Jekäi Jerusalén ska sa bakanamiksa küssäk tsö wa biköle ia ite je yaba ktei paka.
- 39 Jekäi ijewa te iwä jishtë Säkekewa kawei yöle te ishe käi biköle, jekjepa ijewa bitejulu deni iwakwa jukläyäkäi Nazaret ska, Galilea kei ki.
- 40 Jera je yaba kibir damika, ñakäi itäkir damika, ikäbiketsä damika kita, ñakäi Säkeklä jer ssëna bäi ira.
- 41 Año año wa ikä irä iamirä shkäke Jerusalénka Säktäkwä Bakleju kei kjewäk.
- 42 Ata idekä doce año ra, imineju ijewa ra Jerusalénka, jishtë iwädular ikei kjewäk käi.
- 43 Ñerä je kei kjewe enawä ra, ijewa bitejulu ni, ata je yaba Jesús atana Jerusalénka ka juene ikä wa wäna.
- 44 Ijewa te ibiketsa idamiña saka chulij shkä shana. Je kika ijewa shka un día kje, jekjepa ijewa te Jesús yulami isaka wa shana iwä sunak wa shana.
- 45 Ata ka ijewa ia ikone, je kika iminejuluni Jerusalén ka iyuläk.
- 46 Ñerä tres día kjepa ijewa te ikuni Templo ska; ije kalme sa paktäk wa shana. Ite ijewa ktä ssë kalme; ñakäi ite jile ktei chake kalme ijewa ia.
- 47 Jera ije ktäke ssäk wa biköle malechachawä ikajuñe rä tai te irä, ite ijewa kúkeke te irä.
- 48 Ikä wa te ikuni ra, ijewa maletenachawä. Jera iamirä te isha iia: —Yaba rikä, ¿jiye ba te jekäi iwä sä ukä jami rä na? ¡Issö! Ba kä irä yis irä te ba yula tai jer ialechawä bäi siwä.
- 49 Jera ite ijewa kúka: —¿Jiye bas te yis yula rä na? ¿Ata ka bas wä ijuñer yis kiana yis Kä wä ji tsö onak je wäk na?
- 50 Ata ji sha ite ijewa ia rä, je ia ka ijewa jer kone.
- 51 Jekjepa Jesús bitejuteni ijewa ra deni Nazaret ska. Jeska ije te ikä wa ktä ssa tsana. Ata iamirä jer kalme del je biköle ska.
- 52 Jera Jesús käbiketsä damika, ikibir damika ebä, ñakäi Säkeklä irä ditsä irä jer ssënamirä bäi ije ra.

Lucas 3

- 1 César Tiberio deka quince año sa tsakui ye ra, jera Poncio Pilato tsö kja patkele Judea ska ka wäkiri ye, ata Herodes dä Galilea kei tsakui, ñakäi itsisek Felipe rä Iturea kei irä Traconite kei irä je tsakui, ata Lisantias dä Abilinia kei tsakui.
- 2 Jera Anás irä Caifás irä jewa rä chui tsakui wa. Je kei kje Säkeklä ktä dewa Juan Zacarías yaba jami ka ssilewa pjoo ska.
- 3 Jekjepa Juan mineju Jordán kei biköle shana, je te sa pakta rä sa kiana wäokanak sa jek manewakläksa, sa nui janakläwa bitaba ni.
- 4 Je rä jishtë Isaías jile bata shäk wa iyile je äyëi yöle katke käi: “Ekla arke ka ssilewa pjoo ska: ‘Ñala bäiwö Säkekewa yika, inñalei paruoksa bulee.
- 5 Ka dochoi biköle wätermika ñakjee. ka bata biköle ka ukä biköle pajarmiwa ñakjee, ñala wäbutälewä parurmiksa bulee, ñala wäkuchi ebä birmiksa ñakjee.
- 6 Jera sa tsatkekeksa Säkeklä te je suemi biköle te.’ “
- 7 Jekäi chulij dake Juan wäki iwa wäokanak ra, ite isheke ijewa ia: “iTkäbe si yäbeila! ¿Yi te bas jer kua Säkeklä kjuatkämiwa kei däkewa je chak rä na?
- 8 Jirä bäi onak sa jek manewaksa ra, je jami bas wäno. Ata ke bas ku ibiketsa jer na: ‘Abraham ne rä sä ká rä’ ni; ka irä jiye kuna ta, yie ishe bas ia, Säkeklä ia jí jak tsö manermiksa Abraham batala ye.
- 9 Jira bak rä tkelewä ená kal ñak jami. Jekäi mane kal wänak wä ta ka bäi kuna, je biköle rä tenak tulämi tulunakka yökö kika. “
- 10 Jera je chulij wa te ichakeke ia: —¿Jera ji we sä te na?
- 11 Jera ite isha ijewa ia: —Yi wa paiklä tsö botkä ra, je ku etka momi yi wa ka ikuna shtë wa ia; ñakäi yi wa ñanak tsö ra, je ku ikaku mo yi wa ka ikuna shtë wa ia.
- 12 Ñakäi inaklä bäkäk wa sha demi wäokanak, jewa te ichaka ije ia: —Sapaktäk, ¿jibä we sä te na?
- 13 Jera Juan te isha ijewa ia: —Ke bas ku inaklä baka kawei te isha bakanak tsata.
- 14 Jera guardia wa te ichaka ia: —Ata ñe sä, ¿jibä we sä te? Jera ite isha ijewa ia: —Ke bas ku yi yika ji baka täkili wä. Ke sa kjatia kayue wä. Bikö bas tona ra, je ku bas ssëwopa bäi.
- 15 Je kei wä ditsä te Säbäkäkksa dake kissë kate pjoo; je ne kika ijewa biköle te ibiketse te ijer ska Juanle irä. Je ne kika
- 16 Juan te isha ijewa biköle ia: “Yis te bas wäukeweke diklä wä; jeiräta ekla daju jia oloi ta yis tsata. Jekäi ka yis dä bäi si kuna isandalia wämuaklä wäyäkksabä jibä. Ije te bas wäukewemi Wikblu Sikina wä, ñakäi yökö wä.

- 17 Ije wə itrigo wäkpäklä kala kja ijula na, iwə ikpäklä kei ska iboroi tuläkläkksə, iwə iwə tapawäklä ibläklä jui ska. Ata ite iboroi tulemiksə dälänakchawə yökö ka wäitanak kuna mik ani jarka.”
- 18 Jekäi Juan te sa pakta kte saka saka chulii wə, je wə ite kte baa bata sha ditsä iə.
- 19 Ñakäi Juan te kə bala päle cuatro je eyaka tsakui Herodes uña, isenawə itsisek senäklä Herodías da je kjuei, ñakäi jile saka wakblele iwə yakei je biköle kika.
- 20 Ata kita Herodes te ji yakei wakbla, je rä ite Juan jiawə sä wätiäklä ska.
- 21 Ñerä biköle wäokanate shana ra, Jesús wäokana ñaebä. Jekäi jeska ikäkiä kaldu jia ra, kajöir kjä bukanajumi,
- 22 jera Wikblu Sikina dewaju yakata namala ye ikika, ñerä kte ssenaté kajöir je te ishe: “Ba ne rä yis yaba shkata rä, ba ra yis ssena baa.”
- 23 Jesús te ikjanei wami ra, jera irä treinta año kjena. Ditsä iə ra Jesús dä José yaba. Ata José rä Elí yaba,
- 24 Elí rä Matat yaba, Matat dä Leví yaba, Leví rä Melqui yaba, Melqui rä Jana yaba, Jana rä José yaba,
- 25 José rä Matatías yaba, Matatías dä Amós yaba, Amós dä Nahum yaba, Nahum rä Esli yaba, Esli rä Nagai yaba,
- 26 Nagai rä Maat yaba, Maat dä Matatías yaba, Matatías dä Semei yaba, Semei rä José yaba, José rä Judá yaba,
- 27 Judá rä Joanán yaba, Joanán rä Resa yaba, Resa rä Zorobabel yaba, Zorobabel rä Salatiel yaba,
- 28 Salatiel rä Neri yaba, Neri rä Melqui yaba, Melqui rä Adi yaba, Adi rä Cosam yaba, Cosam rä Elmadam yaba, Elmadam rä Er yaba,
- 29 Er dä Josué yaba, Josué rä Eliezer yaba, Eliezer dä Jorim yaba, Jorim rä Matat yaba,
- 30 Matat dä Leví yaba, Leví rä Simeón yaba, Simeón rä Judá yaba, Judá rä José yaba, José rä Jonán yaba, Jonán rä Eliaquim yaba,
- 31 Eliaquim rä Melea yaba, Melea rä Mainán yaba, Mainán rä Matata yaba, Matata rä Natán yaba,
- 32 Natán rä David yaba, David rä Isaí yaba, Isaí rä Obed yaba, Obed rä Booz yaba, Booz dä Sala yaba, Sala rä Naasón yaba,
- 33 Naasón rä Aminadab yaba, Aminadab dä Admín yaba, Admín rä Arni yaba, Arni rä Esrom yaba, Esrom rä Fares yaba, Fares dä Judá yaba,
- 34 Judá rä Jacob yaba, Jacob dä Isaac yaba, Isaac rä Abraham yaba, Abraham rä Taré yaba, Taré rä Nacor yaba,

35 Nacor dä Serug yaba, Serug dä Ragau yaba, Ragau rä Peleg yaba, Peleg rä Heber yaba, Heber dä Sala yaba,

36 Sala rä Cainán yaba, Cainán rä Arfaxad yaba, Arfaxad dä Sem yaba, Sem rä Noé yaba, Noé rä Lamec yaba,

37 Lamec rä Matusalén yaba, Matusalén rä Enoc yaba, Enoc rä Jared yaba, Jared dä Mahalaleel yaba, Mahalaleel dä Cainán yaba,

38 Cainán rä Enós yaba, Enós dä Set yaba, Set dä Adán yaba, Adán rä Säkeklä yaba.

Lucas 4

1 Jera Wikblu Sikina wä Jesús dä pshilewä, jekäi Jordán kjä ska ibitejuteni, jeska Säkeklä wikblu te iwäsikami kə ssilewä pjoo ska.

2 Jeska cuarenta día bala na ijer kiwä sua Satanás te. Je bala na ka iyakane. Jekäi je kei kjaju ra, iktawä bäli te.

3 Jera be tsakui te isha iia: —Ba rä Säkeklä yaba ra, ishö jí jak wä ia iianakläwä pan ye.

4 Jera Jesús te ikúka: —Iyöle katke rä: ‘Ka pan ebä oloi jami sä ser dä kuna.’

5 Je ukä ska be tsakui wä iminetse katsä kalekə kamii bata kika. Jeska ite kajiska kə tsakui wa kei biköle kjasha iia plaa kjelabä.

6 Jera be tsakui te isha iia: —Yie ba ia kə memi ba däkläwä je kei biköle tsakui ye, ñakäi ji baa tsə iska biköle memiksa yie ba ia. Ka irä jiye kuna ta, je biköle rä juleksa yis ia kika. Jekäi yis te je meke yi ia yis ssena imak käi.

7 Je ne kika ma jetkawä wakte yis oloitsäk ra, je biköle rä ba ia.

8 Jera Jesús te ikúka te isha iia: —Iyöle katke rä: “Säkekewa ba Keklái oloitsö ba ku; je ebä kjanei wə ba ku.”

9 Je ukäki be tsakui wä iminetse Jerusalén ska te iduakə Templo bata si kika. Jera ite isha iia: —Ba rä Säkeklä yaba ra, ma jek psö juomi janak iski.

10 Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke rä: ‘Ba bata kika ite iángel wa patkemi bä wetsäk,

11 jewa te ma tsemi jula na, ka bä klä tkenaklä kuna jak jami.’

12 Jera Jesús te ikúka te isha iia: —Iyile katke rä: ‘Ke ba ku Säkekewa ba Keklái mabla sua wəsiwa.’

13 Jekäi be tsakui te ijer kiwä sua ji biköle wə ená ra, iminejumi iyika, maiskalepa jer kinak sunak.

14 Ñerä Jesús demini Galilea ska, Säkeklä wikblu tākili ta. Jekäi ije palei juñenami je kei biköle ska.

- 15 Ite sa pakte rami ijewa ñapaktäklä jui saka saka ska. Jera biköle te ije kjeisheke bäi.
- 16 Jera idemi Nazaret mai ikibile ska. Jekäi sábado wà ikjawaju ñapaktäklä jui na iwädular käi. Jeska ijek duaka äyë washäk.
- 17 Jera ijewa te iyöle jile bata shäk Isaías wà je äyëí butälewà çami iia. Jekäi ite ikjäyaksà ra, ite iyula mai jikäi iyöle katke ska:
- 18 “Säkekewa wikblu katke yis jami. Ka irä jiye kuna ta, ite yis kuka yis wà ka jita wa ia kte baa bata shäklä. Je te yis patka ishäk wätelewà wa ia, jewa rä wäyenakksani, ñakäi ishäk ka wä wajuenak kuna wa ia jewa rä wä wajuenakni, ñakäi sä weikalechawà wa bäkäksani,
- 19 ñakäi ditsä ia ibata shäk Säkekewa jer ssenaklä bäi sa ra, je añoí dewà.”
- 20 Jekäi ite je äyë butrawani, çami ite äyë bläk ia, jekjepa ijekawani. Jera biköle tsò je ñapaktäklä jui ska wa te isua jaree.
- 21 Jera ite ishami ijewa ia: —Jir ior te jishtë je yöle wà iyile je ssa bas te käi.
- 22 Jera biköle te ije pake rami bäi, ñakäi iktäke rä baa, je te imalechachawà. Je kika ijewa te isheke ñaia: —¿Ka je rä José yaba kuna na?
- 23 Je kika Jesús te isha ijewa ia: —Tsana ra bas te ishemi yis ia maikäi ishe käi: ‘Sä bäiwak, ba wakei jek bäi wò.’ Tsana ra bas te ishemi yis ia: ‘Sá te issa ji ona Capernaúm ska käi, je suta ba ku ji wò jí ba kibina ska.’
- 24 Jekjepa ite isha jia: —Kte si wà yie ishe bas ia: Jile bata shäk mane ani ka kinakwà iwakei kei ska.
- 25 Jekäi bulee yie ishe bas ia: Elías bakle kei kje, ale kalì ka jane kuna tres año y medio bala na ra, sa tuarcharawà bäli wà je kei biköle ska ra, jera je kei ska alaklä wa chichö wa tsò tai Israel wa shana,
- 26 ata ka Elías patkene je chichö wa mane ani tsatkäk kuna, ata ije patkena rä ka etkä wa chichöi ekla senak Sarepta ska, Sidón kei ki, je ebä tsatkäk.
- 27 Ñakäi jile bata shäk Eliseo bakle kei kje, paiale lepra wà wa tsò tai Israel wa shana, ata ijewa mane ani ka bäneni, ata Naamán Siria wa, je ebä.
- 28 Ñerä ditsä tsò ñapaktäklä jui ska wa te je kte ssa ra, ijewa biköle kjuatkachawà eena.
- 29 Je kjuei ijewa ñajakà te ijuaksà jukläyäkä etkaka. Je jukläyäkä rä yöle kà ukä kika. Jekäi ite itsami junakmi kà ktäka.
- 30 Jeiräta Jesús kjajumi ijewa shana minejumi.
- 31 Jekjepa Jesús demiju Galilea jukläyäkäí Capernaúmka. Jekäi ite ijewa pakteke sábado sábado wà.

- 32 Jera ijewa malechachawā ite sa pakteke te, iktä rä oloi ta kika.
- 33 Jera je ñapaktäklä jui na ekla kolole wā be wikblu ñá shtä wā katke, je ana täkii, te isha:
- 34 —¡Aaj! Jesús Nazaret wa, ¿jiye ba bite sá wäki rä na? ¿Ba de rä sá weikäkchawā na? Yis wā ijuñer yi ba rä; ba ne rä ale patkele Säkeklä wā wāmo si rä.
- 35 Jera Jesús te iuña, te isha: —¡Ma siwätio, ma jek tsoksa ije ska! Jera je be te je jäiyi jawami iski ditsä biköle wāna. Jekäi ite ijawatana ka medele kuna.
- 36 Je te biköle malechachawā. Jera ijewa te isha ñaiä: —¿Je rä mane shtä kte na? ¡Ije rä kawei ta, täkili ta, je wä ite wikblu ñá shtä wa patkekeksa, jera imajulu!
- 37 Jera Jesús palei juñenamika je kei pájami biköle.
- 38 Je ukä ska Jesús jekakā mineksaju ñapaktäklä jui ska, minewaju Simón ju na. Jeska Simón yak kalme wäkalewā oloowā, jekäi ijewa te Jesús payula je kjuei.
- 39 Jera Jesús jek buawā itsaka te iwäkarke oloo uña, jera ipatsenawani. Jera plaa ijekakā te ijewa pasua jile wä.
- 40 Jera kawā mawaju ra, biköle yi rä saka ta duäke duë ta kjuawa kjuawa wa jewa de ja ijewa wā ije wäki. Jera ijula makā ijewa kalabe kika el el, te ijewa bäiwani.
- 41 Ñakäi be kjäienaksa chulii kika. Ijewa arke täkii te isheke: —¡Ba ne rä Säkeklä yaba rä! Ata ka iwā kā mēne ijewa iä iktäkläkā, je rä ijewa wā ijuñer ije rä Säbäkäksa kika.
- 42 Kañinawā ra Jesús deksaju minejumi ka yi kuna shtä ska. Jera je chulii wa te iyulami, jewa demijulu ikatke ska ra, ijewa te Jesús kuka jia tai, ka iminakläju ijewa yika.
- 43 Ata ite isha ijewa iä: —Yis kiana minak jukläyäkä saka saka ska Säkeklä gobierno ktei baa bata shäk, je ne ye yis patkeleté rä kika.
- 44 Jekäi ite sa pakte rami, Judea kei ska ñapaktäklä jui etkä etkä na.

Lucas 5

- 1 Etaba kicha Jesús kaldu Genesaret tipei kjä jami. Jera ditsä chulii ñayataté tenachawā ije jami, ijewa wā Säkeklä ktä ssäklä tsana kika.
- 2 Jera Jesús te kono sua botäbä tipä kjä jami; je na nima kukäk wa ñajolowaksa kja, te ikla paskue tso.
- 3 Je etaba na Jesús jek jiakā; je rä Simón cha. Jera ite iwakei paka ipatkäkmi amikwäta berbena tipä kika. Jekjepa ijekawā je chulii wa paktäk je kono skaté.
- 4 Jera ikta ená ra, ite isha Simón iä: —Ba kono patkömi tipä jar tai ska, jeska bas kla jawami nima kolonaklä.

- 5 Jera Simón te ikúka: —Säkekewa, sá nima kuka kja tuina jaree, ata sá wá ka ikolone etaba ani; ata ba te isha kika we yis ma kla jawakmi.
- 6 Jekäi ite ijawami ra, nima kolona tai, je te ijewa kla jar butse raksá kje.
- 7 Je kika ijula jua isaka tso kono etäbä ki jewa bitäklä itsatkäk. Jekäi jewa bite iwäki, je botäbä we pshiwachawá ijewa te nima wà, yewá je te iwä itäbiechawá kje.
- 8 Je sua Simón Pedro te ra, ijekawá wakte Jesús klä kicha jami, jera ite isha iia: —Säkekewa, ma jek sikö yis yika, yis dä ji yakei wakbläk kika!
- 9 Simón ssëna jekäi, ka jiye kuna ta, nima kolona tai te Simón irä isaka tso ira wa biköle malechachawá.
- 10 Zebedeo yabala Jacobo irä Juan irä, jewa rä nima kukäkña Simón ra, jewa malechachawá je te ñakäi. Ata Jesús te isha Simón ia: —Ke ba suana. Ata jirami ba maju rä ditsä kukäk nima säkei ye.
- 11 Jera ijewa te kono sikaté ká ssilka. Jeska ijile biköle jawatana ite, jekäi iminejulumi Jesús da.
- 12 Etaba kicha Jesús katke jukläyäkä etka ska ra, jeska jäiyi ekla pa kalabe iale lepra wá je deju ikatke ska. Ñerä ite Jesús sua ra, ijekawá wakte iwäjami, kaka iia te isha: —Säkekewa, ba ki ishena ra, ba ia yis bairmini yëë.
- 13 Jera Jesús jula tkawá ijami te isha: —Yis ki ishena; bä bainoni yëë. Jera ñawäsaka lepra tsenajumi ijami.
- 14 Jera ka iwá ipakane je shäk kuna yi ani ia, ata ite isha iia: —Ma cho chui ia jek kjashäk. Jeska bä siki tenäklä je mo Säkeklä wäna, jiräni Moisés wá sa pakale iwak käi, ijewa wá isuäklä.
- 15 Jeiräta Jesús palei juñenamika jöikwä ta kita si. Je ne kika chuliiwá dake iktä ssäk irä, ijewa duäke bäiwäklä iwá irä.
- 16 Ata Jesús mike ka yi kuna shtä ska, jeska ikäkiäke.
- 17 Etaba kicha Jesús te sa pakte kaldu ra, jeska fariseo wa irä ñayöle kawei wà wa irä ñajäklelewá tso. Jewa dar jukläyäkä tsidala biköle tso Galilea ska, Judea ska, Jerusalén ska. Jera Säkekewa täkili tso ije wá sä bäiwäklä.
- 18 Ñerä ekla karalewá detse ditsä wá jek katashuäklä jarka. Jera ijewa kiana itsakmiwá bäklenakwá Jesús wäjami.
- 19 Ata chulii tapanawá kjuei maikä ani ka ijewa däkleiwá. Je ne kika iminekajulu ju tsibata kika te ikjä kpajawá. Jeska je karalewá jawaté ijewa te ijek katashuäklä jarka ditsä chulii shana däkwa Jesús wäjami.
- 20 Ijewa te ji biketsa etkabä sua ije te ra, ite isha: —El dikä, ma nui rä jalewá bitaba.

- 21 Jera fariseo wa irä ñayöle kaweï wà wa irä, jewa te ibiketsa jër na: “¿Yi ije rä, je ktäke yakei Säkeklä ukä jami rä na? ¿Yi ia sã nui jarmiwa bitaba na? Ata Säkeklä ebä ne ia sã nui jarwa bitaba rä.”
- 22 Ata jiräni ijewa jërïka rä te Jesús jër kua. Je ne kika ite ijewa wächakewa: —¿Ji biketsa bas te bas jër na rä na?
- 23 ¿Mane yila tjabana rä na: ‘Ma nui rä jalewa bitaba’ ni iräle, ta ‘ma jëköka shkäk’ ni iräle?
- 24 Ata bas wa ijuñaklä ditsä yäbei ia kaweï tsö sã nui jäkläwa bitaba kajiska—jera ite isha je karalewa ia—: —Yie ishe ba ia, ma jëköka, ma jëkatashuäklä kuköwa, ma chöni bä juka.
- 25 Jera ñawäsaka ijëkaka ijewa wäna, te ijëkatashuäklä kukawa, minejuni ijuka. Je te Säkeklä kjeishe rami ñala wà kte baa wà.
- 26 Je te biköle jër shewa kajakla. Je ne kika ijewa te Säkeklä kjeisha kte bäi wà. Isuanachawa je yika, je kika ite isha: —Jir jile sua sä te, ka sã wa ji sule käi.
- 27 Je itäki Jesús mineju, jera ite inaklä bäkäk wa ekla kie Leví ni je sua jëtkelewa inaklä bäkäklä ska, je ia ite isha: —Sä shkä yis da.
- 28 Jekäi Leví jëkaka te ijile biköle tulatana, mineju ira.
- 29 Jekjepa Leví te iju ska jile äliwa tai Jesús yika. Jeska inaklä bäkäk wa irä, ditsä saka irä jewa chülüwa ñatulawa yäkäk ijewa ra.
- 30 Jera fariseo wa irä, ijewa shana ñayöle kaweï wà wa irä, jewa te Jesús wa dulanak wa sha yakei te isha: —¿Jiye ba te ji ñeke ji yeke inaklä bäkäk wa ra ji yakei wakbläk wa ra rä na?
- 31 Jera Jesús te ijewa kuka: —Sã tsö ka duë ta wa ki ka sä bäiwak sher kuna, ata sä duäke wa ne ki isherke rä.
- 32 Ka yis dene rä sä wämo wa kiäk kuna, ata yis de rä ji yakei wakbläk wa ne pakäk ñamanewakksa.
- 33 Jera jewa te isha Jesús ia: —Juan wa dulanak wa bätsäke karaa, ñakäi ikäkiäke. Je suta fariseo wa te iweke. Ata ba wa dulanak wa te ji ñe rami ji ye rami ebä.
- 34 Jera Jesús te ijewa ia isha: —¿Bas ia ra sä te julakolone diei ye ska tsö wa pakemi bätsäk jula kolonak kaldu jja ijewa ra bala na ra na?
- 35 Ata ikei dämiwa jja je jula kolonak minaklätsë ijewa yika, je kei wà kjepa ijewa bätsämi rä.
- 36 Ñakäi ite ji paka ijewa ia jile she jami jikäi: —Yi ani wa paiklä spana ka kukä tenakksa paiklä nul da wäbätsäklä. Ata ikuna jekäi ra, jera je paiklä spana klashanajumi, ñakäi je spana kukä ka juenak bäi inul jami.

37 Ñaebä yi ani wä vino blona jia ka tenak bewak kjuä yöle bolsa ye nul da shtä naka. Ata ikuna jekäi ra, je vino blona jia te bewak kjuä tsikiwe juemi, jera vino tkerjumi, ñakäi ijui weikarmiwa.

38 Bäi si ra vino blona jia tie rä bewak kjuä spana jaraka.

39 Ñakäi yi te vino shkolewä kja ya ssa ra, ka je jer kinak jia iblona wä, ata je te ishemi rä: 'Shkolewä kja ne rä bäi si rä.'

Lucas 6

1 Etaba kicha sábado wä, Jesús damiju trigo tkele shana. Jera iwä dulanak wa te je wä butse rami, käte rami wä che rami ite jela jula ktä na.

2 Jera fariseo wa shä te isha ijewa ia: —¿Jiye bas te ji rä ka onak kuna sábado wä je weke rä na?

3 Jera Jesús te ijewa kuka: —Jera ale David wä ji ole, mikä ije irä shkäk ira wa irä ktachawä bäli te ra, ¿ka bas wä je ktei wayile na?

4 Ikwawaju Säkeklä ju na, te pan tso melekä je kukachawä, ñawä ite, ma ite shkäk ira wa ia. Ata ka kã kuna je ñaklä, ata je ñe rä chui wa ebä te.

5 Ñakäi ite isha ijewa ia: —Ditsä yäbei, je rä sábado wäkirií.

6 Etäbä kicha sábado wä Jesús kwawaju ñapaktäklä jui na te sa pakta. Jera jeska jäiyi ekla jula wämo ssilewä katke.

7 Jera ñayöle kawei wä wa irä fariseo wa irä jewa te isue tso wäsiwa iwä je bäiwa ta sábado wä í kika, je kju ei jewa wä ije kjatiäkläwäpa.

8 Ata ije wä jekäi ijewa jerika juñer. Jera ite isha je ekla jula ssilewä ia: —Ma jek duökä klä ki, biköle shana. Jera je jek duakä klä ki.

9 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Yie ichake bas ia: ¿Sábado wä kã tso ji bäi wäklä, ta ji yakei wäklä? ¿Sã tsatkäkläksã, ta sä ktäkläwä?

10 Jera ite biköle tso ipäjami suaksã. Jera ite isha je ekla ia: —Bä jula paruöksã. Jera jekäi ite iwä ra, ijula bänani.

11 Jera ijewa kjuatkawä Jesús da eena si. Jekäi ijewa ñachakäke me ite iweke rä í wä.

12 Jekjepa Jesús mineju kã bata na kãkiäk. Jeska ikakia Säkeklä ia tuina jaree.

13 Kañinawä ra, ite iwakei wä dulanak wa kia jaté iwä ki, jewa shä kuka ite däkã doce, jewa kia ite iktei bata shäk wa ni.

14 Jewa kie rä: Simón, je kiani Jesús te Pedro ni; je el Andrés irä; Jacobo irä, Juan irä, Felipe irä, Bartolomé irä,

15 Mateo irä, Tomás irä, Jacobo ale Alfeo yaba irä; Simón ale bakle kjuatkäk gobierno ra irä;

- 16 Judas ale Jacobo el irä; Judas Iscariote wa, ale Jesús juakksa irä.
- 17 Jesús bitewajuni ijewa ra dewani ka kjei ki. Jeska iwä dulanak wa chulijwa tapana iwakei ra, ñakäi Judea kei kalabe ska wa, Jerusalén ska wa, ñakäi Tiro irä Sidón irä dáyë kjái ska senak wa, jewa date chulijwa iktä ssäk irä, ijewa kteke duë te bänaklä irä.
- 18 Jera wikblu ñá shtä wä weikanak wa bäiwani ite.
- 19 Biköle ssëna ipassäk; ka irä jiye kuna ta, takili kjaeksa iska te biköle bäiwëkeni.
- 20 Jera Jesús wä çami iwä dulanak wa suak, te isha: “Bäije bas ka jita wa rä, bas ne ia Säkeklä gobiernó rä kika.
- 21 “Bäije bas kteke bäli te jira wa rä, bas ssërçamiwä jia kika. “Bäije bas jiake jira wa rä, bas jañami jia kika.
- 22 “Bäije bas dä mikä ditsä te bas dokoitsawä, bas tulaksa, bas sha yakei, bas kiyua yakei ditsä yäbei kjuei kika ra rä.
- 23 Je kei wä bas ssëno anaa, bas kassö jaboo, bas ia ji säkei ta tsö däkksa tai kajöir ska kika. Ata je suta ijewa kalí wa te jile bata shäk wa ukä jami iwä rä.
- 24 “Ata säli bas blu wa rä, bas dä jër pablele ená jile wä kika.
- 25 “Säli bas tsö jira yakle wa rä, bäli te bas ktechemiwä jia kika. “Säli bas jañake jira wa rä, bas jër iarchamiwä, bas jiami jia kika.
- 26 “Säli bas dä, ditsä biköle te bas kjeisheke kte baa wä ra rä. Ka irä jiye kuna ta, je suta ijewa kalí wa te sä wäyuäk jile bata shäk wa käi, jewa kjeisha baa.
- 27 “Jekäi yis te isheke bas tsö yis ktä ssäk wa ia: Bas kü bas bolki wa shkaliblö, bas kü bas dokoitsäk wa ia ji wö bäi.
- 28 Ji shäk onak yakei bas ukä jami wa ia, bas kü ji bäi shöpa onak. Bas shäk yakei wa ki bas kakiö.
- 29 Yi te ba kpa ma jakätä kika ra, ma jakätä ekta mo iia iwä bukanak. Ñakäi yi te ma wä shönak jek ki tsami ra, jera ñakäi ka mo iia ba paiklä tsaklämi iwä.
- 30 Ñakäi yilé te ji kia ba ia ra, je ia imo. Yi te bä ji baka tsami ra, ke je kiaksani iia.
- 31 Jishtä bas ki sa saka sherke ji wak bas ia käi, je suta bas kü ji wö ijewa ia.
- 32 “Ata bas te bas shkaliblak wa ebä shkalible ra, ¿je wä ji tsö bäi bas ia na? Ñera je suta ji yakei wakblak wa te ishkaliblak wa shkalible rä.
- 33 Ñakäi bas te ji weke bäi ji wak bäi bas ia jewa ebä ia ra, ¿je wä ji tsö bäi bas ia na? Ñera je suta ji yakei wakblak wa te iwe rä.

- 34 Ñakäi bas te inaklä peite bas wä juñenak sã tjuak shtä ebä iã ra, ¿je wä ji tsõ bäi bas iã na? Ñera je suta ji yakei wakbläk wa te inaklä peite ji yakei wakbläk wa iã rä, je rä je säkei däkläksani iia kalabe.
- 35 Ata bas kü bas bolki wa shkaliblö, ji wõ bäi ijewa iã, ji peitõ ijewa iã ka biketsale kuna säkei menakni. Jekäi ra bas iã je säkei dämiksã tai, ñakäi bas dämiwã rä ale Ji Biköle Tsata je yabala ye. Ka irã maikäi kuna ta, iwakei jër bäi shäke ka ikjeishäk kuna wa iã, ji yakei wakbläk wa iã.
- 36 Je ne kika bas jër bäi shõ sa saka iã, jishtë bas Kä rä jër bäi shäk käi.
- 37 “Ke bas kü sa saka wabiketsaksã, je ne ra ka bas wabiketsanakksã rä. Ke bas kü sa saka ki nui jawakka, je ne ra ka bas ki nui janakka rä. Bas kü sa saka jöwã bitaba, je ne ra bas jarmiwa bitaba rä.
- 38 Bas kü ji mõ, je ne ra bas iã ji mermi rä; je säkei mermi bas iã rä mablele bäi, wätelewã därerë, ñak tele, wäukã mileksã kje. Ka irã jiye kuna ta, ji wã bas te ji mabla sa saka iã, je ebä wã ji mablermini bas iã.”
- 39 Jekjepa ite ijewa iã ji paka jile she jami: “¿Baishe ka wã wajuenak kuna iã isaka ka wã wajuenak kuna wajiermi na? ¿Ka je bolwë jolormi ishäkã wã jar naka na?
- 40 Dulanak rä ka ipaktäk tsata kuna. Ata bena yi rä dulale enã ra, je dämiwã ipaktäk ra ñaebã.
- 41 “¿Jiye ba te kã pjoï sje bã el wãbala na, ata kal kuklei kate ba wakei wãbala na je ka sje bã te rä na?
- 42 Jera, ¿maikäi ba iã iyirmi bã el iã: ‘El dikã, kã mo yis iã je kã pjoï kate bã wãbala na tsäkläksã’ ni, ata ba wakei wãbala na kal kuklei kate ka sje ba te rä na? Ba ji shäk kjäbata ebä wã, säkätã ba kü kal kuklei tsöksã ba wakei wãbala na. Jekäi ra ba wã wajuermi bäi, ba wã kã pjoï kate bã el wãbala na je tsäkläksã.
- 43 “Jekäi kal bäi rä ka wänak kuna wã ta yakei, ñaebã kal yakei rä ka wänak kuna wã ta bäi.
- 44 Iwa rä kal biköle juer dä iwã ne wã. Ñera ka higuera wã shte rä dika yäkã kicha jami kuna, ñakäi ka uva kicha tie rä kaksheï jami kuna.
- 45 Ditsã bäi te ijër ska ji säkei ta bäi tsõ ne jami ji bäi tsöksã rä. Ata ditsã yakei te ji yakei ne jami ji yakei tsöksã rä. Iwa rä sã jër ska ji tsõ, je ne jami sä kjäbata ska sä ktã rä.
- 46 “¿Jiye ba te yis kie: ‘Säkekewa, Säkekewa’ ni, ata ka bas te yis ktã wawë kuna rä na?
- 47 Ata biköle yi däke yis wäki te yis ktã ssëke, je wawã ite ra, jishtë käi je wakei rä pake mar yie:

48 Ije rä jishtë ekla te ju yua käi. Ite ishäkä jar bia kamii, kjepa ite ñak wäkukäklä tkawä jak kika. Jera mikä diklä butsanaté taj ra, iyölí tena je ju jami, ata ka iia iwäbukaneqa, irä yöle bäi ebä kika.

49 Ata yi te kte ssa, ata ka iwä iwaone ra, je rä jishtë ekla te ju yua kje ishäkä kika, ka ñak wäkukäklä ta käi. Je jami diklä yölí tena kjelabä ra ijanawä, jera je ju weikanawä itjä.”

Lucas 7

1 Jekäi Jesús te je ktei biköle sha ená ikukei ssäk wa ia ra, imineju Capernaúmka.

2 Jeska ekla guardia wa cien wäsikewak kjanaklä shkata iwä je duärawä, yee ka tükili ta jia.

3 Jera je te Jesús palei ssa ra, ite Judío wa wäkiri wa patkami Jesús kiäkté pjoo, ikjanaklä bäiwakni.

4 Jekäi jewa demi Jesús wä ki ra, ijewa te ikia pjoo, te isha iia: —Ba kiana ije käi tsatkäk.

5 Ka irä jiye kuna ta, je wä saje ditsei wä shkal, ñakäi ije te sä ia ñapaktäklä jui yuachä.

6 Jekäi Jesús mineju ijewa ra. Ata idamiju kja iju ska alemana ra, je guardia wa wäsikewak te isalibä wa moska patkaté Jesús wäki ishäk iia: —Säkekewa, ke ma jek weika bitäk, ka yis dä bäi kuna je ju na ka ba däkleiwa.

7 Je kjuei ka yis minakleiwa ba wäki ka yis dä bäi kuna kika. Ata ba kü ishö yile ebä, jera yis kjanaklä bäirmini.

8 Ka irä jiye kuna ta, yis wakei rä patkenak yis tsakui wä, ata ñakäi yis wä guardia wa tsö patkenak. Jekäi yie ishe ekla ia: “Ma cho”, jera je majü; isaka ia: “Bä kute”, jera je bitäju; yie ishe yis kjanaklä ia: “Jikäi iwö”, jera je te je wë.

9 Jesús te jekäi issa ra, je te issëwä baa. Jera ijek manewaté je te isha chulij dami ira wa ia: —Yis te ishe bas ia, yis wä Israel wa shana ka yi ani kone ji biketsäk etkabä je kjekla.

10 Jera je patkele wa dejuluni ju ska ra, ijewa te je kjanaklä kua bäilekani kja.

11 Je ukä ska jenanapa Jesús mineju jukläyäkä kie Naín ska. Jera iwä dulanak wa irä, ditsä saka chulij irä damiña ira.

12 Ñerä idamijulu kja jukläyäkä kjäshtäklä ska ra, sä nul damitse itäbinakwä. Je rä iamí yaba eklabä, je iamí rä chichö. Ije ra jukläyäkä wakwa dami chulij.

13 Ñerä Säkekewa te je dulewä ami sua ra, ijer jami idälänawä, jera ite isha iia: —Ke ma jia.

- 14 Jera ijek sikawā jula tkawā s̄a n̄ul tsaklä kalí j̄ami. Jera itsak wa ñawäkukachawā. Ñerä Jesús te isha: —Dulaklei, yis te ishe ma iā: ¡Ma jekökani!
- 15 Jera je dulewā j̄etkaka ktakani. Jera Jesús te ipatkami iami iā.
- 16 Je yika biköle suanachawā t̄ai. Jewa te Säkeklä kjeisha te isha: —S̄a sh̄a ekla dewā jile bata shäk b̄ai s̄i ye. Ñakäi: —Säkeklä dejū iwakei cha wa w̄ak̄i.
- 17 Je ite iwā je palei juñena Judea kei biköle ska, ñakäi je kei pájami biköle ska.
- 18 Juan iā iwā dulanak wa te je biköle ktei pakani. Jera Juan te iwā dulanak wa kia jaté bol.
- 19 Jera ite ijewa patkami Säkekewa w̄ak̄i ichakäk iia: “¿Ba ne rä ale d̄akejū rä na, ata sa kiana isaka k̄issäk j̄ia na?”
- 20 Jekäi je bol demi Jesús ska ra, ijewa te isha iia: —Juan säwäukewak te s̄a patkaté ba iā ichakäk: ¿Ba ne rä ale d̄akejū rä na, ata sa kiana isaka k̄issäk j̄ia na?
- 21 Jera je horaí ebä wà, Jesús te ch̄ulij b̄aiwani, duë ta kjuawa kjuawa wa käi, duë wā weikanak wa käi, wikblu yakeila wā kololewā wa käi, ñakäi ite ka wā wajuenak kuna wa ch̄ulij wā wajuewa.
- 22 Jera ite ijewa kúka te isha: —Bas ch̄oni ipakäk Juan iā, ji sua, ji ssa bas te käi; ka wā wajuenak kuna wa wā wajuerkeni, klä ialewā wa shkākēni, paiale lepra wā wa b̄airkeni yëë, kukä balewā wa kukä wassērkeni, dulechawā wa shk̄ir tuläkekani, ñakäi ka jita wa iā kte baa bata yirte.
- 23 ¡Bäije yi ka dokonewā jishtë yis d̄a käi je wā rä!
- 24 Ñerä je Juan wā patkele wa minejulumini ra, ite Juan ktei chaka je ch̄ulij wa iā: “¿Jibā suak bas dastana k̄a ss̄ilewā pjoo ska rä na? ¿Kje uka w̄akpeke siwā te je suak na?”
- 25 Ata ka irä jekäi kuna ra, ¿ji suak bas dastana rä na? ¿Ekla jek pajiele yëë suak na? Ñera s̄a jek pajielewā baa, senak b̄ai ebä, jewa ts̄o rä s̄a tsakui wa ju na.
- 26 Jera ¿jibā suak bas dastana rä na? ¿Ekla jile bata shäk na? Tsana ra jekäi irä, ata yie ishe bas iā, ka ije rä jile bata shäk ebä kuna.
- 27 Ata ije ne rä ale ktei yöle katke jikäi rä: ‘Issö! Yie yis ktei bata shäk patkemi b̄a watsakba. Je te ma ñalei b̄aiwemiba b̄a yika.’
- 28 Yie ishe bas iā, s̄a k̄ole alaklä wa wā, jewa shana yi ka kuna Juan ts̄ata, jeiräta Säkeklä gobierno j̄ami wa shana yi rä jalēwā biköle katäbäka je rä ije ts̄ata.”
- 29 Je ssa biköle te ra, ñakäi inaklä b̄akäk wa te ra, ijewa te isha Säkeklä te ji w̄e rä wämo, ijewa rä wäokle Juan te sä wäukewe j̄ami je k̄ika.
- 30 Ata fariseo wa irä ñayöle kawei wà wa irä, jewa te Säkeklä wā ibiketsale onak ijewa wā, je juaksa, ijewa ka ñamene iia wäokanak k̄ika.

- 31 Jesús te isha jia: “¿Jibä jami yis te ditsä tsö jira wa pakemi na? ¿Jishtä käi ijewa rä na?
- 32 Ijewa rä jishtë yabala käjäklä sa tapanaklä däli watjuak shtë ska, jewa ar ñawäjami käi, jewa te ishe: ‘Sá bulana bas ia kabe wà, ta ka bas klä ju ta; sá kjoyina sä dulewä jjetsäklä shtë wà, ta ka bas jia ta.’
- 33 Ka irä maikäi kuna ta, Juan säwäukewak deju wä pan ka ñane, vino ka yane, ata bas te ishe: ‘Ije rä kolole wä be wä’ ni.
- 34 Ata ditsä yäbei deju, je te ji ñeķe ji yeķe, ata bas te je she rä: ‘Isuo, ije rä yäkäk tai, vino yäk tai, jek bawak inaklä bäkäk wa ra ji yakei wakbläk wa ra’ ni.
- 35 Ata sä rä biketsä ta ra, je juerķe rä sä te biköle ji weķe jami.”
- 36 Fariseo wa ekla te Jesús kiami yäkäk ira. Jera idewaju je fariseo ju jarka ra, ijek baklawä yäkäk.
- 37 Ñerä alaklä ekla ka senewak yakei senak je jukläyäkä na, je te ijuña Jesús kalme yäkäk je fariseo ju ska ra, jera iwä perfume detse jui ta yöle alabastro wà.
- 38 Je jia kaldu Jesús shäbe kjane iklä säkätä jami. Je iwä riä wà ite ije klä nuweķe, je pjowekeni ite itsaku kä wà, te ikläka iwä jalassëķe, je ki ite perfume tkeķe.
- 39 Ñerä je fariseo ikiäkmi yäkäk te isua ra, ite ibiketsa jer naka: “Ikuna ije rä jile bata shäk si ra; jera ite ijuñemi mane shtë je alaklä iklä passäk rä, ije rä ka senewä yakei kika.”
- 40 Jera Jesús te isha ia: —Simón, yis wä jile tsö yinak ba ia. Jera Simón te ikúka: —Sapaktäk, jera ishö.
- 41 Jera Jesús te isha: —Ekla inaklä peitäk te ditsä bol ñawëķe; ekla ñawëķe ite quiniento denario, iel cincuenta denario.
- 42 Ata ka ijewa wä itjuaklä ta, je kika ipeitäk te je bol wa nui wäshewawä. Jera, ¿jewa mane si te je ipeitäk shkaliblemi bäi si rä na?
- 43 Jera Simón te ikúka: —Yie ibiketse, nui tai jalewä te. Jera Jesús te isha ia: —Ba te ibiketsa rä bulee.
- 44 Jera iwächami je alaklä suak ra, ite isha Simón ia: —¿Ba te jí alaklä sua na? Yis dewaju bä ju na ra, ka ba wä diklä mene yis ia yis klä paskuäklä, ata ije te yis klä nuwä iwakei wäriä wà, je pasikani ite itsaku kä wà.
- 45 Ka ba wä yis chakane wäjalassële, ata yis dewaju bä ju na je bala na ije te yis kläka yis wäjalassa jirä jirä.
- 46 Ka ba wä aceite tkene yis tsaku ki, ata ije te yis klä ki perfume tka.
- 47 Je ne kika yis te ishe ba ia, ji yakei wakblele iwä tai, je rä jalewä bitaba, iwä yis shkal tai kika; ata yi janawä bitaba inui elkje ebä kika ra, je wakei wä sä shkal dä elkjebä.

48 Jera ite isha je alaklä iä: —Ba wä ji wakblele yakei je nui rä jalewä bitaba.

49 Jera isaka tsö ira ñatululewä yäkäk wa te ishami ñaiä: —¿Yi ije rä, je te ñakäi sa nui je wä rä na?

50 Jera Jesús te isha je alaklä iä: —Ba te ji biketsa etkabä wà ba tsätkenaksä. Bäirä ma chöni änaa.

Lucas 8

1 Jera je ukäki Jesús shka jukläyäkä tai tai irä tsidala irä shtä ska Säkeklä gobierno ktei baa wapaktäk, je bata shäk. Jera ale doce wa damiña ira.

2 Ñakäi alaklä wa manele bäileni duë yika, wikblu yakeila yika, jewa damiña ira. Ekla rä María, kinak Magdala wa, je kika be siete rä kjäieleksä;

3 iel dä Juana; je rä Cuza, ale Herodes iä iji tsö suak, je senaklä; ekla rä Susana; ñakäi alaklä wa saka ta chulii. Jewa te ijewa pasueke iwakwa wä ji tsö wa.

4 Jera chuliiwä tapanawä, ñakäi jukläyäkä etkä etkä ska wa date Jesús wäki, jewa iä ite ji paka jile she jami:

5 “Däli tkäk ekla mineju idäli wä tuläk. Jekäi ite itule rami ra, iwä shä jolona ñala ki, jewa wätunachawä, jera du junak kashaka te ikatachawä.

6 Shä jolona jak yäkä na; jekäi je tsikinakä, ata issinachawäni, ka kà rä chii kuna kika.

7 Shä jolona dika yäkä na; je kibina ñara, ata je dika yäkä te ikitiachawä.

8 Shä jolona ishäkä bäi kika; je kibinakä ra, iwäna cien cien.” Je she kate ite ra, iäna täkii: “Yi rä kukäta wassënak ra, ije kü issö!”

9 Jera iwä dulanak wa te ichaka iä: “¿Je ji paka ba te jile she jami, jiräni je wà rä na?”

10 Jera ite isha: “Bas iä kà mēna bas wä Säkeklä gobierno ktei blelewä je juñakläwä, ata kjuawa iä ji yinaklä jile she jami ebä. Je rä ijewa te isua ra, ka ijewa wäna ijuenaklä; ñakäi ijewa te issa ra, ka ijewa jēr na idäkläwä.

11 “Je ji paka yie jile she jami, je wà rä jikäi: Säkeklä ktä ne rä je däli wä rä.

12 Je ijolona ñala ki, jewa ne rä kte ssäk wa rä, ata je ukä ska be tsakui dakeju te je kte tsejuekemi ijer ska, ka iwä ikukäklä itsatkenakläksä ye.

13 Je ijolona jak yäkä na, jewa ne rä manele te kte ssa ra, ite ikuke jēr ssēle änaa rä. Ata iwakwa rä ka ñak kicha ta bäi, kika je kukemi ite elkje bala ta; ata mikä imabler surkē ra, ijek tsaraksa.

14 Je ijolona dika yäkä na, jewa ne rä kte ssäk wa rä. Ata idami shāna ra, ji tsö sä jēr iawak käi, blune käi, ji wà sä wäbätsä sä tsö jia kseka ra käi, je te je kitiekewä, ka wä täler kuna.

- 15 Ata ijolona ishäkä bäi kika, jewa ne rä manele kte ssäk jer bäi wà, jerike bulee wà wa rä, te je kukekewà, jekäi ichatkäkewà wà iwärke bäi.
- 16 “Yi ani wà tsini ka wakanakkà kī kolonakwà u yaka wí wà iräle, dunakchà jakà nikika iräle, ata ite iduekà rä iduäkläkà kī, yi däkewà wa wà oloi sunak.
- 17 Iwa rä ji ani ka kuna blelewà ka kjayinakwà kuna käi, ñakäi ji ani ka kuna jaki ka juñenak wà kuna käi, ka tsenakksà kuna atjä käi.
- 18 “Maikäi bas te kte ssë rä, biketsö tsana. Ka irä jiye kuna ta, yi wà ji tso je ia ikimermi. Ata yi wà ka ji kuna, je te ibiketse iwà ji tsoni, jeiräta je rä bakanakksà iyika.”
- 19 Jera Jesús ami irä iel wa irä dejulu, ata ka idäwà ikaldu ska, sà tso chulii wà kjuei.
- 20 Jera ibata sha ia: —Ma ami irä bä el wa irä de kajali jí sà tso wa ektaka, ijewa kī bä shena sunak.
- 21 Jera ite ijewa kúka te isha: —Säkeklä ktä ssäk, ñakäi ikukäk waonak, jewa ne rä yis ami, yis el wa rä.
- 22 Etaba kicha Jesús jek jiakà kono na iwà dulanak wa ra ñara, jera ite isha ijewa ia: —Sä shkäsà tipä amikata. Jera iminemi.
- 23 Idami jia ra, Jesús kapawà. Ñerä siwà junaté tákii te tipä tjuewakà tai, yewà iwä itäbircharawà däläna si.
- 24 Jera iwà dulanak wa ñasikawà ishkiwäk te isha: —Säkekewa, Säkekewa! Sa tuar dawà irä! Jekäi ishkinakà te siwà irä tipä tjuäke irä je uña. Jera ñawäsaka iwäkolonawà bitaba.
- 25 Jera ite isha ijewa ia: —Bas te ji biketse etkabä me ra na? Jera ijewa suanachawà maletenachawà; jekäi ite ichaka ñaia: —Jera yi si ije rä, je te siwà irä tipä irä patke, jera ite iktä ssë rä na?
- 26 Jekäi ikjaksajulu demi Gadara wa kei kī; je rä Galilea wäsaka.
- 27 Jesús deksaju kono jarka kà pjota kika ra, jeska jäiyi ekla dar je jukläyäkä ska dejuté iwäki. Je rä wäialeksà be wà. Jekäi mikleté ka ijek pajiä kuna, ka iser jia ju na, ata iser dä sà nul bläklä ska ebä.
- 28 Je te Jesús sua ra, iana tákii janawà wakte iski Jesús wäjami te isha tákii: —Jesús, Säkeklä Ji Biköle Tsata yaba, jiye ba bite yis wäki rä na? Dunasi, ke yis paka ji shkal ssäk.
- 29 Ite jekäi isha rä, ije yika Jesús te je wikblu ñá shtä paka jek tsaksà kika. Ka irä maikäi kuna ta, karaa je te ikukeke; jekäi imorke cadena wà, ñakäi tabeli yaka wà ikläka iwätkewäklä, ata ite je butse tulekemi. Jera be te ipatkekemini kà ssilewà pjoo ska.

- 30 Jera Jesús te ichaka iia: —¿Jiräni ba kie rä? Jera ite ikúka: —Yis kie rä chulii ni. Je sha ite wà rä be chulii rä baklewa ijarka kika.
- 31 Jera jewa kàkia Jesús ia ka iwa ipatkäklämi kuna ka jar kamii ska.
- 32 Jera jeska köchi kabia tso chulii katsä jami. Jekäi ijewa kàkia iia iwa ka maklä inapatkäläwa jewa jarca. Jekäi ijewa ia ite ka ma.
- 33 Jera be te je jäiyi jawatana ñapatkachawa köchi jarca. Jera köchi ñatka jolowami ka ukä ki tipä na itanachawa.
- 34 Jera je kjänanak wa te je ona sua ra, ijulunami te je ktei sha jukläyäkä na irä, ipajami na irä.
- 35 Jeka ditsä minejulu ji ona rä suak, demijulu Jesús kaldu ska te ale jäiyi ska be mineleksajulu je wakei kua jetkelewa Jesús klä säkätä jami pajielewani, jer tani bäi; je te ijewa suawachawa.
- 36 Jera je suak wa te ipaka ijewa ia maikäi je wäialeksa be wa tsatkenaksa rä käi.
- 37 Jera Gadara kei ska chulii wa biköle te Jesús ia isha iminakläjupani iyika isuanachawa tai kika. Jera Jesús jek jiaka kono na minejumi.
- 38 Ata ale jäiyi ska be mineleksajulu je wakei te kàkia pjoo Jesús ia iminakläña ira. Ata ite ipatkamini te isha iia:
- 39 —Ma choni bä juka. Jeska ba te ipakeni jishtë Säkeklä te ji eena si wä ma ia käi. Jekäi iminejumi te ipaka jukläyäkä kalabe shana, jishtë Jesús te ji eena si wä iia käi.
- 40 Jesús dateksani jikata ra, chulii wa ssena ana ikiakwa, ijewa te ikissë kate kika.
- 41 Ñerä ekla kie Jairo, je rä ñapaktäklä jui tsakui, je deju jetkawa wakte Jesús klä kicha jami te ikia pjoo minak ijuka.
- 42 Ka irä jiye kuna ta, iyaba alaklä eklabä doce año kjena yewa je duarawa irä kika. Jera Jesús damiju jia ra, chulii ter dami ijami.
- 43 Ñerä alaklä ekla duäke pi june eena te, bitewa doce año kje. Jekäi sä bäiwak wa tje te ije jek senewaklä biköle ewawa, ata ka yi ani ia ibair.
- 44 Je jek sikawa Jesús shäbe kjane, je te iwa shönak jek ki bata passawa, jera ñawäsaka ipi jurke wäkolonawa.
- 45 Jera Jesús te isha: —¿Yibä te yis passa rä na? Jera biköle te iblawä. Jera Pedro te isha: —Säkekewa, chulii tenachawa ma jami ne te ba watie dami rä.
- 46 Ata Jesús te isha: —Yilé te yis passa. Iwa rä yie issa ra, yis yaka ska takili kjaksaju.

- 47 Jera je alaklä te isua ka ibler jia ra, ibiteju pajuleka jetkawä wakte iwäjami. Jera ite ishaka biköle wäna jiye ite ipassa rä käi, maikäi je plaa ra ibäinani rä käi.
- 48 Jera Jesús te isha iia: —Yaba, ba te ji biketsa etkabä wä ma tsatkenaksa. Ma choni ana.
- 49 Ñerä ije ktä kaldu jia ra, ekla biteju ale ñapaktäklä jui tsakui ju ska je deju te isha: —Ba yaba duawa. Ke sa paktäk weika jia.
- 50 Jesús te jekäi issa ra, ite isha Jairo ia: —Ke bä maletenak; ba ku ji biketsö etka ebä, jera ba yaba tsakermiksa.
- 51 Ñerä Jesús demi Jairo ju ska ra, ka iwa yi ani ia ka mene kjakwa ira, ata Pedro ira Juan ira Jacobo ira je yaba kä ira iamira, jewa ebä ia ite ka ma.
- 52 Biköle jiate, jer iarte jela je yaba kika. Ata ite isha: —Ke bas jia. Ka ije rä dulewa kuna, ata ikapawa ira.
- 53 Jera ijewa te ijañetsa, ijewa wa ijuñer iduawa si ira kika.
- 54 Ata Jesús te ikukawa ijulaka te isha takii: —¡Yaba, ma jekoka!
- 55 Jera je yaba wikblu deni; jera ñawäsaka ijekaka. Jekäi Jesús te ijewa paka ichewak jile wä.
- 56 Jera ikä wa maletenachawa, ata Jesús wa ka ijewa pakane ji ona shäk kuna yi ani ia.

Lucas 9

- 1 Jesús te iwa dulanak wa doce tapawawa. Jewa ia ite takili ma kawei ma be biköle kjäiäkläksa iwa, ñakäi sä kteke due te baiwäklä iwa.
- 2 Jera ite jewa patkami sa paktäk Säkeklä gobierno ktei wä, ñakäi sä duäke wa baiwak.
- 3 Ñakäi ite isha iia: —Ji ani ka mi kuna bas wa kianak ñala ki käi, kata iräle, däli tsaklä iräle, ñanak iräle, inaklä iräle, ñakäi ke paiklä etkä tsakmi.
- 4 Mane ju na bas kjawa käi, jera jeska ebä bas ser dä, jeska ebä bas miksajulumini rä.
- 5 Ata mai ka bas kirwa ra, je jukläyäkä ska bas maksajulu ra, bas klä pjoipakpötana ijuenaklä ijewa rä dokoitsalewa.
- 6 Jera ijewa minemi kjajulu jukläyäkä tsidala shtä etkä etkä shana te kte baa bata she rami, ñakäi sä baiwe rami je kei biköle ska.
- 7 Ka bala pale cuatro je eyaka tsakui Herodes te ji or kate biköle je palei juña. Ata ka ijer kor iia. Ka ira jiye kuna ta, manele te isheke Juan ne shkīnakani dulechawa wa shana rä.

- 8 Isaka te isheke Elías ne juenani rä. Isaka te isheke jile bata shäk wa bakle mikle wa je ne shkīnakani rä.
- 9 Jera Herodes te isha: —Ñera Juan rä tsäku teleksa yis wa, jera çyibä Jesús dä je palei ssa rewä yie saka saka rä na? Je kika ite biketse kate maikäi ra ite isuemiwa käi.
- 10 Ñerä Jesús ktei bata shäk wa deni ra, jewa te ipakani iia biköle ji wä ite käi. Jera ite ijewa kia jámi kjuawaka jukläyäkä kie Betsaidaka ka yi kuna shtä ska.
- 11 Ata chulij te je juñawä ra, ijewa minemi iitäki, jera ite ijewa kiawä; jewa ia ite Säkeklä gobierno ktei paka, ñakäi yi ki bäine sherke jewa bäiwani ite.
- 12 Kawä mawaju kja ra, ale doce wa ñasikawä Jesús wäjami te isha iia: —Ji chulij wa patkö ijewa minaklä sa pájami jukläyäkä tsidala shtä ska, ju tsö elkje shtä ska, kápäklä yuläk, ñanak yuläk, jiska sa tsö rä ka yi kuna shtä ska kika.
- 13 Jera ite isha ijewa ia: —Bas ne ku ijewa chewo rä. Jera ijewa te ikúka: —Ñera ka sá ji ta, ata pan cinco irä nima botäbä irä je ebä. Ata bä rä sá ma ñanak tjuak jí ditsä wa biköle chewaklä.
- 14 Jeska jäiyi wa ebä däkä rä cinco mil kjena. Jera ite isha iwä dulanak wa ia: —Ijewa pakö ñajäkläkwa bala pale cincuenta cincuenta käi, eyaka eyaka.
- 15 Jera ijewa te iwä jekäi, jewa te biköle paka ñajäkläkwa.
- 16 Jera ite je pan cinco irä, nima botäbä irä kukawä, jera iwä kaka jöikje kākia iki, kjepa je bala butsa ma ite iwä dulanak wa ia ijewa wä menak je chulij wa ia.
- 17 Biköle yaká, jekäi issenachawä. Jera iukäla juleksa ijewa wä kitānani canasta na doce pshipshii.
- 18 Etaba kicha Jesús kākia katke kjuawaka, jera iwä dulanak wa kajali ira. Ñerä ite ichaka ijewa ia: —Jirāni chulij te ishe yi yis dä na?
- 19 Jera ijewa te ikúka: —Moska te ishe ba rä Juan säwäukewak ni; isaka te ishe ba rä Elías ni; ata isaka te ishe ba rä jile bata shäk wa bakle shä ekla ne shkīnakani rä.
- 20 Jera ite ichaka ijewa ia: —Ata çñe jini bas te ishe, yi yis dä na? Jera Pedro te ikúka: —Ba ne rä kolole Säkeklä wä Säbäkäksa ye rä.
- 21 Jera Jesús te ijewa jer kua tsāna sj, ka ishäk kuna yi āni ia.
- 22 Jera ite isha: —Ditsä yābei kiana weikanak tai, junakksa sä wäkiri wa wä, chui tsakui wa wä, ñayöle kawei wä wa wä, ñakäi kotānakwa, ñakäi tres día ra shkīnakkani.
- 23 Jera ite isha bena ia: —Yilé shkakle yis jámi ra, ke je jek biketsa, ata je cruz kpökä buliri buliri, minak yis da.

- 24 Ka irä jiyē kuna ta, yi jēk tsatkakleksa ra, je wà iweikarmiwa. Ata yi jēk juaksa weikanakwa yis kjuei ra, je wà ijēk tsatkämiksa.
- 25 Ñakäi ikuna kajiska ji biköle deksa sa ia, ata sa junaksa, sa wakei weikanawa ra, jiyē je kiar sa ki na?
- 26 Jekäi yi ainawa yis kika, yis te ji sheke kika ra, jera ñaebä je wakei kika ditsä yäbei äirmiwa mikä je daju oloi kaleka iwakei oloi wà, Sa Kä oloi wà, ángel sikii wa oloi wà kei ska ra.
- 27 Ata yis te ishe bas ia kte siwa ra, bas kajali jiska wa sha manele wa ka duewa shkäl ssenak, ata jewa te Säkeklä gobierno sua kjepa.
- 28 Je sha ite ukä ki ocho día kjena ra, ite Pedro irä Juan irä Jacobo irä kiamiña, jekäi iminekaju katsä bata ki kikiäk.
- 29 Ikäkiä kate ra, iwäktä juena kjuawani, ipaiklä ianawa suruu wänileka oloo.
- 30 Jera ñawäsaka jäiyi wa bol ktä tso ije ra, jewa rä Moisés irä Elías irä.
- 31 Jewa juena oloowa si, jewa te ipake kate rä ije rä minakju, je we mar ite rä Jerusalén ska.
- 32 Jera Pedro irä ira kajali wa irä käpechewa. Ata ijewa wäjiatka bäi ra, ijewa te Jesús wäninakä oloo irä, jäiyi wa bol kajali ije ra irä jewa sua.
- 33 Ata je bol wa majulu kja Jesús yika ra, Pedro te isha iia: —Säkekewa, jba ebä sa kajali jiska rä! Sá ma ju yabala yuäk mañatkä: etka ba ia, etka Moisés ia, etka Elías ia. Ata kje jekäi ite isha rä ka wabiketsale kuna.
- 34 Ñerä ije te je she kate jia ebä ra, mo janawa te ijewa kikukawa. Jekäi mo te ikikukawa ra, isuanachawa.
- 35 Jera kte ssena mo jarka, je te ishe: “Jí ne rä yis yaba kolole yis wa rä. Je ne ktä ssö rä.”
- 36 Jera je kte ssena ena ra, Jesús wakei ebä kaldu. Jekäi ijewa te iblawä je balana, ka iwa iyine yi ani ia ji sua ite rä käi.
- 37 Bulirishtä, ijewa deni katsä ñak ska ra, chulijwa demi ije wäki.
- 38 Ñerä je chulij wa sha ekla ana itsaka: —Sapaktäk, dunasi yis yaba dulaklei suopa ba ku, je ebä ne rä yis yaba rä kika.
- 39 Be te ije kukekewa, je te plaa ianeweke ipajuweke ena, je te ikjali tjeweke juyaa. Je te ishkaweke tai. Ka ite ije yewa.
- 40 Yis te ba wa dulanak wa paka pjowa be kjäiäksa ije ki, ata ka ijewa ia ior.
- 41 Jera Jesús te ikúka te isha: —jBas tso jira wa ka ji biketsäk etkabä si kuna, shirilechawa ebä! jBikö räka yis kiana jia senak bas da rä na, bas katablak rä na? Ba yaba tsoté jika.

- 42 Ñerä je bite tsē j̄ia ebä ra, be te ijawami iski je te ipajuakā eēna; ata Jesús te je wikblu ñá shtä uña, jekäi ite je yaba bäiwani. Jera ite ipatkami iká ia.
- 43 Jekäi Säkeklä oloi juena tai je te biköle malechachawa. Bena maleter dami ji weke Jesús te kika ra, ite isha iwā dulanak wa ia:
- 44 —Jí yie ishe mar ssē bas te tsana: ditsä yäbei rä junaksa jia ditsä jula na.
- 45 Jeiräta je kte ia ka ijewa jer kone, ijewa yika irä blelewā kika, je rä ka ijewa jer konaklä ye; ñakäi ijewa suanachawa je chakäk iia jiräni iwa rä käi.
- 46 Je ukä ska Jesús wā dulanak wa ktewakā ñara mane ijewa sha rä baklekā bäi si rä te.
- 47 Ata Jesús jer na ide jiräni ijewa jericä tsö käi, jera ite yaba kukawa, duacha ite iwakei säkätä jami,
- 48 ñerä ite isha ijewa ia: —Yi te jí yaba kiawa, yis kie oloi jami ra, je te rä yis wakei ne kiawa. Ñakäi yi te yis kiawa ra, je te rä yis patkäkté ne kiawa. Ka irä jiye kuna ta, yi rä jalewā bas bena katäbäka, je ne rä baklekā bäi si rä.
- 49 Jera Juan te ikúka te isha: —Säkekewa, sá te ekla sua, je te be kjäie kaldu ba kie oloi jami. Ata ka irä sajewa jami kuna, kika sá te iwätkewawa.
- 50 Jera Jesús te isha iia: —Ka bas te iwätkewe kuna. Ka irä jiye kuna ta, yi rä ka kjuatkäk kuna bas da, jewa rä bas da.
- 51 Ikei tkenawa kja ikinakläwā kajöir da, ite ibiketsaksa etkabä minak däkmi Jerusalén ska.
- 52 Jera ite ibata shäk wa patkamiba iwätsak, jewa minejulu kjawajulu Samaria kei shana ju tsö elkje shtä etka ska jile wak kja iyika.
- 53 Ata senak jeska wa wā ka Jesús kinewā idami rä Jerusalén ska kika.
- 54 Jekäi iwā dulanak wa Jacobo irä Juan irä te je ssa ra, ijewa te isha iia: —Säkekewa, ¿ba ki ishena sá te yökö jaweté kajöir ijewa tuawachakläwā na?
- 55 Jera ijek manewaté, je te ijewa uña,
- 56 jera iminejulu jukläyäkä tsine saka ska.
- 57 Ñerä idamijulu ñala wà ra, ekla te isha iia: —Yis maju ba ra mai ma mike käi.
- 58 Jera Jesús te isha iia: —Chichi karbä rä ká wäjar í ta, du junak kasha ki rä ju ta, ata ditsä yäbei wā ka ká kuna mai ani itsaku katabläkläwā.
- 59 Jera ite isha isaka ia: —Sä shkä yis da. Ata ite ikúka: —Säkekewa, ká mo yis ia säkätä yis minaklä yis ká itäbiäkwatana.
- 60 Jera Jesús te sha iia: —Tsu dulechawa wa te isaka dulechawa wa itäbie. Ata ba wakei cho Säkeklä gobierno ktei bata shäk.

61 Isaka te sha iia: —Säkekewa, yis shkakle ba ra, ata säkätä yis ia ka mo yis minaklä jek bata shaktana yis ju ska tso wa ia.

62 Ata Jesús te isha: —Yi jula tkawa buey wà ka biäk, ata jeska iwächamini ji tso sä itä wà je suak ra, je shtä ka kiar kolonak Säkeklä gobierno ia.

Lucas 10

1 Je ukä kika Säkekewa Jesús te iwa dulanak wa saka kuka setenta y dos. Jekäi jewa patka ite bol bol iwätsakba jukläyäkä saka saka bena ska irä ikei saka saka bena ska mai iwakei mike dämi käi.

2 Jekäi ite isha ijewa ia: “Iyina si ra, däli wäna rä tai, ata shkabläk wa rä elkjebä. Je kika bas kakiö je däli wakei ia iwa shkabläk wa patkklä idäli wäna tiäk.

3 Jekäi bas cho. ¡Issö! Yis te bas patke mar jishtä oveja yabala patke tulemi lobo shana käi.

4 Ka bas wa inaklä tsaklä jui iräle, däli tsaklä iräle, sandalia saka iräle, je mi kuna, ñakäi ka bas te yi ani chake kuna ñala wà.

5 Mane ju na bas dewajulu käi, jera säkätä bas ku ishö jeska wa ia: “Bas jí ju ska wa jer ssenopa baa.”

6 Jeska ekla rä senak bitaba ra, jera bas te ji sha käi je ormi ije ia. Ata ka ijewa rä jekäi kuna ra, jera je bas te isha ijewa ia je dämiksani bas wakwa ia.

7 Je ju skabä bas seno, jekäi ji merke bas ia käi je ño, je yö. Ka irä jiye kuna ta, shkabläk wa kiana rä tonak. Ata ka bas ser kuna ju etkä ju etkä.

8 Mane jukläyäkä ska bas kjawajulu, ñakäi bas kinawa ra, ji meke ite bas ia käi, je ño.

9 Jeska mane duäke wa bäiwö, ñakäi bas ku ishö ijewa ia: “Yewa Säkeklä gobierno kjarawa bas shana irä.”

10 Mane jukläyäkä ska bas kjawajulu, ata ka bas kinewa ra, bas ma je na ñala wà ishäk:

11 ‘Bas jukläyäkä na ka pjoï bana sä klä jami je bena kpe tuleketana sä te ijuenaklä bas dä dokoitsalewa. Ata bas jer kuopa ikü yewa Säkeklä gobierno kjarawa irä.’

12 Jekäi yis te ishe bas ia, je kei ska ra, je jukläyäkä wa bukanami rä eena si Sodoma wa bukanami tsata.

13 “¡Säli bas Corazín wa rä! ¡Säli bas Betsaida wa rä! Ka irä jiye kuna ta, bas shana ji ona takili ta tai je kuna rä ole Tiro irä Sidón irä ska ra, mik ijewa ñamaneneksä, ñapajiene sua yonak saco ye shtä wà, ñajaklenewa mulitä jarca.

14 Je ne kika sä ktei wabiketsanakläksä kei ska ra, bas bukanami rä eena si, Tiro wa irä Sidón wa irä bukanami tsata.

- 15 Ñakäi bas Capernaúm wa, ¿bas ia ra bas dämikā kajöir ska kje na? Ñera bas dä oloi janakwā sā wikblu bläklä ska kje.
- 16 “Yi te bas ktä ssa ra, je rä ite yis ne ktä ssa rä; ñakäi yi te bas juaksā ra, je rä ite yis ne juaksā rä; jekäi yi te yis juaksā ra, je rä ite yis patkäkté ne juaksā rä.”
- 17 Ñerä je setenta wa deni ssële ānaa te isha iia: —Säkekewa, beje jije te sá ktä dälätseke ba kie oloi jami.
- 18 Jera ite ijewa ia isha: —Yis te Satanás sua ijanaté kajöir ska kawā jur käi.
- 19 ¡Issö! Yis te bas ia kawei me bas klä tkäkläkā tkäbe kika bächí kika, ñakäi sa nāmei tākili bena wātkewāklāwā. Jekäi ji āni ia ka bas meräk.
- 20 Jeiräta ke bas ssëna ānaa jile wikblu te bas ktä dälätseke kika, ata bas ssëno ānaa rä bas kie tsō yöle kajöir ska kika.
- 21 Jera je wäsaka Jesús ssëna ānaa si Wikblu Sikina oloi jami te isha: “Papá, kajöir kajiska wakei, yis te ba kjeishe kte bäi wà. Ka irä jiye kuna ta, ba te jí ktei blawā kabiketsä ta wa yika jēr ta wa yika, ata ba te yabala wājīatkewā je wà. Papá, jekäi irä, ba wäbatsa jekäi kika.
- 22 “Yis Ká wā ji biköle rä juleksā yis ia. Yi āni ka jēr kōr yi rä iyaba rä ia, ata iKá ebä jēr kua ite rä. Ñakäi yi āni ka jēr kōr yi rä iKá rä ia, ata iyaba ebä jēr kua ite rä, ñakäi yi wājīatkewākle iyaba te, jewa ebä jēr kueke ite rä.”
- 23 Jera Jesús jek manewaté te isha iwā dulanak wa wakwa ebä ia: “Yi te isua bas te isuete jira käi, bäije jewa wäbala rä.
- 24 Ka irä jiye kuna ta, yie ishe bas ia, jile bata shäk wa bakle chulij, sa tsakui wa bakle chulij jewa ia issëna ime isuawā bas te isuete käi, ata ka iwā isunepa; ñakäi ime issawā bas te issëte käi, ata ka iwā issënepa.”
- 25 Ñerä ñayöle kawei wà ekla jek duakā te iwächakewā wäsīwa: —Sapaktäk, ¿jibä wāk yis kiana ra, yis ia sene jekjeje dämiksā rä na?
- 26 Jera Jesús te isha iia: —¿Ji ni kawei ska iyöle katke rä na? ¿Jiräni ba te isua rä na?
- 27 Jera ite ikúka: —Ba ku Säkekewa ba Kekläi shkālīblö ma jēr ska ji tsō kalabe wà, ba wakei kalabe wà, bä tākili kalabe wà, bä kabiketsä kalabe wà; ñakäi ba saka shkālīblö jishtë ba wakei jek shkāl käi.
- 28 Jera Jesús te isha iia: —Ba te ikúka rä bäi. Ba te iwā jekäi ra, ba sērmi jia.
- 29 Ata ka ije ki ji nui shene janakkā jek ki, je kjuei ite ichaka Jesús ia: —¿Ata manewa rä yis saka rä na?
- 30 Jera Jesús te ikúka te isha: —Jäiyi ekla biteju Jerusalén ska damiju Jericó ska ra, jakbläk wa te ikukawā. Jewa te ipaiklä baka tsami te iwakei kpa tai, jekäi iminejulu te ijua baklatāna yee iduārawā käi.

- 31 Jera ji wà iräle je ñàlei wà chui ekla damijü. Je te je súa ra, ite iktächä kjaju.
- 32 Jekäi Leví wa ekla damijü jeska te je súa ra, ite iktächä kjaju ñaebä.
- 33 Ata Samaria wa ekla damijü je ñala wà. Je deju isäkätä jami te isua ra, jera je jër jami idälänawa.
- 34 Jekäi je jëk sikawa ijami te aceite irä vino irä tka ishkana wäki, je pamuawa ite, je tkakä ite iwakei burro ki, kjepa iwa iminetsë kápäklä jui ska. Jekäi ite ikjänana jia.
- 35 Ñerä bulirishtä ra ite denario tsäksä botkä chamitana ite kápäklä jui wakei ia te isha ia: "Ikjänano 'sia. Ata ite bä ji enewa kita ra, yis deni ra yie ma ia itjue."
- 36 Jera ba ia ra ¿je mañal wa mane te je ditsä weikale jakbläk wa wä je ia iwä jishtä sa saka käi rä na?
- 37 Jera ite ikúka: —Ale jër bäi shäk ia. Jera Jesús te isha ia: —Ba choni iwak je suta.
- 38 Ijewa damijulu jia ra, iminewaju jukläyäkä tsine shtä na. Jeska ekla alaklä kie Marta, je te ikiawa iju jarka.
- 39 Je rä el ta je kie rä María. Je jëtkawa Säkekewa klä kicha jami te iktä ssë katke.
- 40 Ata Marta jile wate tai je te ijer iawawa. Je ki ijek sikawa Jesús jami te isha ia: —Säkekewa, ba ia ra yis tsisëk te yis jawatana eklabä ji bena wak ¿je rä bäi na? Ata ipakö yis tsatkäk.
- 41 Jera Säkekewa te sha ia: —Marta, Marta, ba jër shewëkë ba jër iawëkë jile saka saka tai te,
- 42 ata etkabä ne rä shenak sä ki bäi si rä. María te ibäi ne kuka rä, ka je bakanakksä ije yika.

Lucas 11

- 1 Etaba kicha Jesús ká kiäte kjuawaka. Je ená ra, iwa dulanak wa shä ekla te isha ia: —Säkekewa, sá yuö kákie wà jishtä Juan te ije wä dulanak wa yua käi.
- 2 Jera ite isha ijewa ia: —Bas ká kiäkë ra, ishö: "Sa Ká senak kajöir, ba kie oloitsanopa. Ba gobierno kjöwapa. Jishtä kajöir ji orkë ba wakei ki isherkë käi, je suta ji onopa kajiska.
- 3 Ba kü ñanak sherke sá ki buliri buliri, je mopa sá ia jir.
- 4 Ba kü ji yakei wakblele sá wä je nui jöwapa bitaba, je rä sá te nui ta sá ra wa biköle jekëwä bitaba kika. Ke ba kü sá jawä jër kinak sä me ji yakei wakbläk käi. Ata ba kü sá wetsöksä ale yakei yika."
- 5 Jekjepa Jesús te ijewa ia isha: —Kje sä te ishe ra, bas shä ekla kuna salibä ta je wäki ije kuna minak tuina ká shashä ishäk ia: 'Salibä, pan peitö 'sia mañatäbä.

- 6 Ka irä jiye kuna ta, yis yuläk deju, je bite rä kãmii, ata ka yis wä ji kuna menak iia.'
- 7 Jera tsi je ju wakei te ikúkemi ju na rä: 'Ke yis weika. Yis ju kjäshtawä ená, yis yabala ñatulawä kja yis da jakä kika; ka yis jekäkleikä ji mak ba ia.'
- 8 Jekäi yie ishe bas ia: Kale ijekäkka isalibä irä kika kuna, ata ikjana ikiäk iia tai kika tsi ijekämikä imak iia bikö iki isherke käi.
- 9 Je ne kika yie ishe bas ia: Bas kü ji kiö, jera je mermi bas ia; bas kü ji yulö, jera je korpi bas ia; bas kü ju kjä bulawö, jera je kjä yermi bas ia.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, ji kiäk wa biköle ia ji mermi; ji yuläk wa ia ji korpi; ju kjä bulawak wa ia ikjä yermi.
- 11 "Ikuna ba yaba te nima kia ra, ¿bas shä iká wa mane te tkäbe memi iia nima säkei ye na?"
- 12 Ñakäi ikuna ite oshkoro sia kia ra, ¿bas te bächi memi iia na?"
- 13 Jekäi bas senak yakei wa wä ijuñer ji bäine me bas yabala ia rä ra, jera je tsata si bas Kä senak kajöir te Wikblu Sikina memi je kiäk iwakei ia wa ia."
- 14 Etaba kicha Jesús te be sä ktä wäblewäk kjäie kate ekla kika. Jera be kjäienaksa ra, je ktä wäblelewä ktakani. Je te chülii wa malechachawä.
- 15 Ata ijewa shä te isha: "Be tsakui Beelzebú ne oloi jami ite be kjäiekesä rä."
- 16 Jera isaka te wäsiwa ije paka jile wak kajöir ska ijuenaklä ye.
- 17 Ata ijer na idewä jiräni ijewa jerikä tso rä käi; je kika ite isha ijewa ia: "Gobierno eyaka ñabalabutsa kjuatkäk ñawakwabä ra, jera je shtä biköle rä weikanakwä itjä. Jekäi ñaebä el jui ta ska wa ñabalabutsa kjuatkäk ñawakwabä ra, jera jewa weikarmiwa.
- 18 Ikuna Satanás jek bala butsä kjuatkäk jek ebä ra, jera ¿maikäi je gobierno tkermiwa jia idel ye na? Yis te jekäi ishe, je rä bas te ishe yis te be kjäieke rä Beelzebú oloi jami ni kika.
- 19 Jekäi ikuna yis te be kjäieke Beelzebú oloi jami ra, jera ¿yi oloi jami bas ktä ssäk wa te be kjäie rä na? Ñera je wä tsu ijewa te bas kjashewä.
- 20 Ata yis te be kjäie tulekesä rä Säkeklä julasku oloi jami ra, iyina si Säkeklä gobiernoi rä delewä ená bas shana.
- 21 "Ditsä täkii jek tsatkäklä ta bäi te iju kjänaneke ra, jera idäli tso rä bäi ebä.
- 22 Ata isaka täki ta itsata deju tunakä ikika ra, je te ijek tsatkäklä iwä biketsanak bäkemiksa iyika. Jekjepa ite idäli bala pjemi isaka wa ia.
- 23 "Jekäi yi rä ka yis jami kuna, jewa rä kjuatkäk yis da. Ñakäi yi rä ka ji tapawak yis daña, je rä ituläk juami ebä.

- 24 “Mikā wikblu ñá shtä jək tsaksā manele ska ra, imikē kə ssilewā pjoo ska kə yulāk ijērāklä; ata ka iwā ikōne ra, ite ishe: ‘Yis majuni yis ju mai yis bitele ska.’
- 25 Ñerä ideni ra, ite ikua jar sikle yëë, bäileni baa.
- 26 Jera imikēni wikblu saka siete yakei sī iwakei tsata jewa kiäk jäkté. Jekäi ijewa dewajulu ra iserke jeska; bata ska ra, je ditsä iarkewā eēna sī sākätä iialewā tsata.”
- 27 Ñerä ite ishe kaldu jja jekäi ra, ditsä chūlii wa shā alaklä ekla ana tākii te isha iia: —Bäije ma tsak ishā wà je wakjuä rä, ma wā tsu yale je tsu rä.
- 28 Jera ite ikúka: —Bäi sī ra bäije Säkeklä ktä ssäk wa je wawak wa ne rä.
- 29 Chūlii tapar dami Jesús pájami ra, ite ishami ijewa ia: “Jira sā tsō wa rä yakeila ebä, jewa te ji kiekē ijuenaklä ye. Ata ka jewa ia ji ani kjayinak ijuenaklä ye, ata Jonás käi ebä ijuenaklä kjayirmi.
- 30 Ka irä jiye kuna ta, jishtë Jonás ukä jami ji ole Nínive ska wa ia ra ijuenaklä ye, je sūta ditsä yābei ukä jami ji ormi jira sā tsō wa ia ra ijuenaklä ye.
- 31 Ñakäi sä ktei wabiketsanakläksā kei ska, alaklä kə tsakui dar sur wa jekämikā te jira sā tsō wa kjatiemikā. Ka irä jiye kuna ta, je bitejū ishākä wätkerkewā ska Salomón kabiketsäk tai te ji pake ssäk. Ata jissö! Jiska ekla kaldu, je rä Salomón tsata.
- 32 Jekäi sä ktei wabiketsanakläksā kei ska, Nínive wa ñajämikā te jira sā tsō wa kjatiemikā. Ka irä jiye kuna ta, Jonás te sa pakta ra ijewa ñamanewaksā. Ata jissö! Jiska ekla kaldu, je rä Jonás tsata.
- 33 “Yi ani wā ka tsini wākanakkā dunakchā blelewā käi, cajón nikika käi, ata ite iduekā rä iduäklākā ki, yi dākewā wa wā oloi sunak.
- 34 Ba wābala rä tsini käi ba wakei ia; jekäi ba wābala rä bäi ra, ba wakei kalabe rä wāñilekā, ata ba wābala rä ka bäi kuna ra, jera ba wakei rä wātuilewā.
- 35 Tsana ta iöle kə oloi tsō ma jami rä ka kə oloi sī kuna, ata kə yee ebä irä.
- 36 Jekäi ba wakei kalabe rä wāñilekā ra, mai ani ka kə yee ta ra, jera je kalabe rä wāñinakā, jishtë tsini te sā ñiwe ioloi wà käi.”
- 37 Jesús kta ená ra, fariseo wa ekla te ikiami yäkäk ira, jekäi Jesús dewajū iju jar ka jək baklawā yäkäk.
- 38 Ata je fariseo te isua ra ka ijula sukane iyäkä mar yika, je te imalechawā.
- 39 Je ne kika Säkekewa te isha ijewa ia: —Bas fariseo wa te vaso plato paskue ipa kika, ata bas jar ka rä ji bāke käi, ji shiana käi ebä ne tsō rä.
- 40 Bas ka jer ta wa, ĩipa kika iyuäk je wā ka ijar yöneksā ñaebä na?
- 41 Ata bas ku ji tsō ijar ka je mo ji kaku ye, jera ji biköle rä bas ia ra yëë.

- 42 “İSäli bas fariseo wa rä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te menta käi, ruda käi, kākä saka tkele käi, jewa kä diezmoı meke, ata ji wabiketse wämo käi, Säkeklä shkalible käi je jawā bas te; jera je ne kiana onak rä, ñaebä je isaka ka jākwa kuna.
- 43 “İSäli bas fariseo wa rä! Ka irä jiye kuna ta, bas wäbätsä rä ñapaktäklä jui ska ra, oloi ta wa jetkälä wä, bas me chakarpa sa tapanaklä däli watjuak shtä ska wä.
- 44 “İSäli bas dä! Bas dä jishtä s̄a n̄ul blelewā ka juer sä wäna k̄ika yile shkä ka juñele kuna iwā käi.”
- 45 Ñerä ñayöle kawei wä wa ekla te isha iia: —Sapaktäk, je ba te isha wä ba te sä kukawā diekjela ñaebä.
- 46 Jera ite iküka: —İSäli ñakäi bas ñayöle kawei wä wa rä! Bas te däli kpekeka sa saka k̄i ka iia ikjä kje, ata bas wakwa rä ka je kāk kuna itjä julasku batabä jibä wä.
- 47 “İSäli bas dä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te jile bata shäk wa n̄ul blele jui yueke, ata bas ká wa ne wā jewa kotälechwā rä.
- 48 Je ebä wä bas te ikjashawā bas te ibiketse bas ká wa te iwā rä bäi ebä ni. Iyina s̄i ra, ijewa te iktachawā, ata bas te rä in̄ul blele ne jui yueke.
- 49 “Je kjuei k̄ika Säkeklä kabiketsäk t̄ai te isha: ‘Yis te jile bata shäk wa irä, yis ktei bata shäk wa irä patkemi ijewa wäki. Ata ijewa te jewa shā ktechemiwā, isaka yulemi ite weikanak.’
- 50 Je rä jile bata shäk wa biköle pi baklejulu säkätä kajiska yöleksā skaté bite rä jira kje, je nui janakläka jira s̄a tso wa k̄ika;
- 51 je rä Abel pi bakleju bite rä Zacarías pi bakleju kje, ale kotälewā Templo irä jile däläwäklä irä moska. Yie ishe bas ia, jekäi irä, je nui jarmikā jira s̄a tso wa k̄ika.
- 52 “İSäli bas ñayöle kawei wä wa rä! Ka irä maikäi kuna ta, bas te sameishärä llave baka sa saka yika, ka ikjäklawā kuna iwa s̄i juñaksā. Ata ñera ka bas wakwa ñapatkenewā, ñaebä yi ñapatkäkewā, je wätkewawā bas te.”
- 53 Jekäi jeska iminejumi ra, ñayöle kawei wä wa irä fariseo wa irä ñajakā iweikäk eena s̄i, ñakäi iwächakewāk wäs̄iwa jile saka saka k̄ika.
- 54 Jekäi ijewa te ikissa iwā jile shäkläpa yakei iwā ikjatiäklawāpa ik̄ika.

Lucas 12

- 1 Je bala na chulij tapana miles miles sä klä jarke ñakika kje, jera Jesús te ishami säkätä iwā dulanak wa ia: “Fariseo wa levadura rä jile weke ite sunak ebä, je yika bas seno jer kij.
- 2 Ka irä jiye kuna ta, ka ji ani kuna k̄ikololewā ka juenakwā kuna käi. Ñakäi ka ji ani kuna blelewā ka juñenakwā kuna käi.

- 3 Je ne k̄ika ji sha bas te k̄a yee na, je ss̄er̄mi k̄a oloika, ñak̄ai ji sha bas te jalmana kj̄atelewa ju na, je yirmik̄ani ju ts̄ibata ȳole shpatke k̄ika.
- 4 “Yis te ishe bas yis salib̄a rik̄a wa īa; ke bas suana yi r̄a s̄a kt̄ak uk̄a ska ka īīa s̄a mer̄ak j̄ia jewa yika.
- 5 Ata mane yika bas kiana suanak r̄a, je she mar yie bas īa: Bas suano r̄a yi te sa ktawa uk̄a ska ra, ir̄a k̄awei ta s̄a tul̄ak s̄a tul̄akl̄ami j̄arka je wakei yika. Yis te ishe bas īa jek̄ai ir̄a, je ne yika bas suano r̄a.
- 6 “¿Baishe ka du yuleila cinco watjue r̄a inakl̄a w̄aka botk̄a eb̄a na? Ata je du etka ani ska S̄akekl̄a ka j̄er sher kuna,
- 7 ñak̄ai je w̄a bas ts̄aku k̄a kalabe r̄a shtaoleks̄a. Ke bas suana. Bas s̄akei r̄a du yuleila ch̄ulij̄ s̄akei ts̄ata k̄ika.
- 8 “Yie ishe bas īa, bik̄ole yi te yis shak̄a dits̄a w̄akata ska ra, jera ñaeb̄a dits̄a ȳabei te ije shemik̄a S̄akekl̄a ángel wa w̄akata ska.
- 9 Ata yi te ka yis shek̄a dits̄a w̄akata ska ra, jera je wakei ka yinakk̄a S̄akekl̄a ángel wa w̄akata ska.
- 10 “Yi te ji sha dits̄a ȳabei uk̄a j̄ami wa bik̄ole r̄a janakw̄a bitaba. Ata yi kta yakei Wikblu Sikina uk̄a j̄ami ra, ka je r̄a janakw̄a kuna bitaba.
- 11 “Mik̄a bas ma jar ñapakt̄akl̄a jui ska ir̄ale, s̄a ts̄akui wa w̄ak̄i ir̄ale, k̄awei ta wa w̄ak̄i ir̄ale ra, ke bas j̄er ianak maik̄ai ir̄ale jini ir̄ale bas ñawets̄ami k̄ai, bas te ishemi k̄ai.
- 12 Ka ir̄a jiye kuna ta, je w̄asaka ra Wikblu Sikina te bas j̄er k̄uemi jir̄ani bas kiana ish̄ak r̄a k̄ai.”
- 13 Jera je ch̄ulij̄ wa sh̄a ekla te isha īīa: —Sapakt̄ak, ish̄o yis el īa, s̄a k̄a d̄ali uk̄a bala pj̄e ite yis īa ni.
- 14 Jera ite ik̄uka: —El dik̄a, ata ¿yi te yis kuka bas ktei wabikets̄akks̄a ye bas īa d̄ali bala pj̄ak ye r̄a na?
- 15 Jekjepa ite isha ijewa īa: —Bas s̄eno ts̄ana, jile saka saka k̄i tker s̄a j̄ami yika. Ka ir̄a jiye kuna ta, ka s̄a s̄er d̄a s̄a w̄a jile ts̄o t̄ai oloi j̄ami kuna.
- 16 Jekjepa ite ijewa īa ji paka jile she j̄ami te isha: “Blu ekla d̄ali w̄ana t̄ai ik̄a k̄i.
- 17 Jek̄ai ite ibiketsa j̄er na: ‘¿Ji w̄e yie? Ka yis w̄a yis d̄ali bl̄akl̄a ta ra.’
- 18 Jek̄ai ite ibiketsa: ‘Jik̄ai yis ma iw̄ak. Yis ma yis d̄ali bl̄akl̄a jui ts̄o mīatk̄akw̄a, je it̄ak̄i yis ma is̄akei yūak tul̄akk̄ani t̄ai t̄ai. Jeska yie yis d̄ali w̄a dekeks̄a bena tapaw̄emi, ñak̄ai yis jile saka ts̄o tapaw̄emi.’
- 19 Jera yis j̄erik̄ami j̄er na: ‘Yis w̄a d̄ali blele ts̄o t̄ai, año kj̄ami t̄ai ra ka je enakw̄a. We yis j̄e r̄a, yis ji ña, yis ji ȳa, yis ss̄er̄ ana.’

- 20 Ata Säkeklä te isha iia: ‘Ba rä ka j̄er ta. Ata ji jarere tuina bä duämiwä. Jera ji tso blele ma wä, ¿yi te je kukemi na?’
- 21 Je s̄uta yi te ji säkei ta ble j̄ek ia, ata ka ite blune m̄e Säkeklä ia kuna ra, je wakei ia iormi rä.”
- 22 Ñerä ite isha iwä dulanak wa ia: “Je ne k̄ika yie ishe bas ia: Ke bas j̄er iana bas j̄ek senewäklä k̄i, jibä ñe sä te, ñakäi bas yaka k̄i, jibä jie sä te.
- 23 Iwa rä s̄ene kseka rä ka ñanak kjelabä kuna; sa yaka rä ka pajienak kjelabä kuna.
- 24 Jishtë zanate te ji w̄e rä je biketsö. Ka jewa rä däli tkäk kuna, iwä kukäk kuna; ñaebä ka jewa wä cuarto iräle ju iräle kuna ibläklä. Ata Säkeklä ne te jewa chewe rä. Ata bas säkei rä tai s̄i du tsata.
- 25 Jekäi ¿mane bas sh̄a s̄ermi j̄ia k̄ita baklekä una horabä jibä ij̄er ianawä ebä oloi jami na?
- 26 Je kjelabä ka onak bas ia ra, jera jiye bas j̄er iaw̄ek̄e jile saka te na?
- 27 “Jishtë tsitsi wä j̄er dä je biketsö. Ka irä shk̄abläk kuna, ka irä sua yuäk kuna. Ata yie ishe bas ia, Salomón bakle j̄ek pajiäk baawä s̄i, ka j̄ek pajiene ijewa sh̄a mane ani käi.
- 28 Ikuna k̄akä j̄enak k̄a k̄ika jir ebä, ata bulia ra irä tulunakmi yökö ye pan kukäklä jarka, je pajie Säkeklä te jekäi ra, jera je tsata s̄i ite bas ka ji biketsäk etkabä s̄i kuna wa pajiemi.
- 29 Je ne k̄ika ke bas k̄u ji ñe sa te käi, ji ye sa te käi j̄er ianetsa, ke je biketsa.
- 30 ¿Ka irä jiye kuna ta, kajiska wa te je shtë biköle yule rami, ata bas Ká wä je shtë sherke bas k̄i juñer.
- 31 “Ata bäi s̄i ra bas k̄u rä Säkeklä gobiernoí ne yulö rä, jera je shtë k̄idämiksä bas ia.
- 32 “Oveja elkjebä wa, ke bas suana. Ka irä jiye kuna ta, bas Ká j̄er ssëna bas ia igobierno m̄aksä bas wä juñenak k̄ika.
- 33 Bas wä ji tso watjuo, je säkei kaku mo ka jita wa ia. Bas k̄u inaklä bläklä jui ka k̄enak kuna shtë yuö bas wakwa ia. Je ne rä ji säkei ta ka enak kuna kajöir ska rä, mai jakbläk ka däkwa, mai ji wak wä ka iweikanakwä kuna ska.
- 34 Ka irä jiye kuna ta, mai bas ji säkei ta tso blele ra, je ne ska bas j̄er kāmami rä.
- 35 “Bas s̄eno j̄ek pajiele kja ts̄ini wäkalek̄a kja.
- 36 Bas k̄u iwö jishtë kjanaklä wa te iblui mijū julakolone k̄is̄uak je dākeni k̄issē käi. Je rä mikā iblui deju te ju kjä bulawä ra, ijewa wä ikjāyāklä plaa.

- 37 Iblui dejuni ra ite ikjanaklä wa kua jia kseka ra, baije ijewa rä. Kte si wà yie ishe bas ia, je iblui jek pajiämini ijile waklä. Jera ite ijewa pakemi ñatuläkwä yäkäk, jeska idämi ijewa chewak.
- 38 Ikuna ideni wäñine säkätä itäki wà iräle, wäñine däkkä mañatäbä kicha wà iräle, jera ite ikuani ijewa te ikissë tso jia ra, baije je kjanaklä wa rä.
- 39 Ata jí ku bas jer kuopa, ju wakeiwa ijuñelewapa kawä bikö käi jakbläk däju rä ra, jera ka iwa ka mene ikjäläwä iju na.
- 40 Je suta bas seno kukale kja, je rä ditsä yäbei je däjuni rä mane hora ka biketsale kuna bas wä ska kika.”
- 41 Jera Pedro te isha iia: —Säkekewa, ¿je ba te ji paka jile she jami, je rä sá ebä ia na, ata ñaebä biköle ia na?
- 42 Jera Säkekewa te ikúka: “¿Yi rä chatkelewä bai iblui ju kjanei wak kabiketsä ta, kolonaktana iblui wä iju ska kjanaklä wa tso juñak, ijewa ia ñanak bala pjak hora bulee ska rä na?
- 43 Jera iblui dejuni te ikua ite ikjanei wete jekäi ra, baije je kjanaklä rä.
- 44 Kte si wà yie ishe bas ia, je ia ite iji biköle tso juemiksa iwa juñenak.
- 45 Ata ikuna je ikjanaklä te ibiketse jer na: ‘Yis blui ka da juena yewa’, jera ijekäka kjanaklä wa saka kpäk jäiyi wa käi alaklä wa käi, yäkäk tai, ji yäk tai, senak diyëe ebä,
- 46 jera je kjanaklä blui dämiijuni ka ite ikei kissë kate kuna ska, ka hora juñele kuna iwa ska, je te ikshemika te ka memi iia rä mai ka ji biketsäk etkabä kuna wa tso shtä ska.
- 47 “Mane kjanaklä jer kua ji kiarke iblui ki iwa onak te, ata ka iwa ji ani one idajuni yika, ka iwa ji sherke iki one ra, je bukanami eena si.
- 48 Ata mane ka jer kone iia, je kuna iwak sä bukanaklä ikika käi ra, je bukanami elkjebä. Jekäi yi ia imena tai kjanei onak ra, je wakei pakarmi iwak bai si. Yi ia ijunaksa tai iwa juñenak ra, je ki isäkei jarmika kita.
- 49 “Yis de rä yökö jawakka kajiska ki. Yis ki je shena pjowa je kunapa rä wäkaleka enä käi.
- 50 Yis kawä ta wäokanak jia weikane sälwi wà, je te yis jer iaweke eena si ma rä iona kje.
- 51 “¿Bas te ibiketse yis de rä sa senaklä jer bai wà ñara kajiska ni na? Yie ishe bas ia, ka irä jekäi kuna. Ata yis de rä sa ñabalabutsä tuläklämi ñayika.
- 52 Je wà rä jí maju jöikwä ta ikuna el jui ta wa rä cinco ra, jewa ñabalabutsämi ñayika. Mañal kjuatkämi bol da, ñakäi bol kjuatkämi mañal da.

53 Jekäi iká kjuatkämi iyaba jäiyi ra, ñakäi iyaba jäiyi kjuatkämi iká ra. Iami kjuatkämi iyaba alaklä ra, ñakäi iyaba alaklä kjuatkämi iami ra. Sanule nulewa kjuatkämi iyak ra, ñakäi iyak kjuatkämi ije ra.”

54 Ñakäi Jesús te isha chulij wa ia: “Mika mo sje bas te itker doloo kawä minakläwä wä ra, bas te ishe rä, ‘kalij jarmiwa’ ni. Jera jekäi iorke.

55 Je suta mika siwa datse sur wä ra, bas te ishe rä, ‘tsi ka bärka tai ni.’ Jera jekäi iorke.

56 Ji shäk kjäbata ebä wä wa! Bas wädular ji juerke kajöir jami käi, kajiska jami käi suakksa ra, ¿maikäi ka bas wäna jishtë jira sa kei dami rä juer dä na?

57 “¿Jiye ka bas wakwa te ibiketseksa jibä rä wämo rä na?

58 Jekäi ba dami ba kjatiäk ra sa tsakui wä ki ra, je ktei paruö suo iia pjoowa si ñala ebä wä. Ata kai ra, tsi ite ma tsemi sä ktei wabiketsäkksa wä kika, jera sä ktei wabiketsäkksa te bä jueksä guardia ia, jera guardia te bä wätiewä.

59 Yie ishe ba ia, ka bä däkksa jeska, ata ba te ma nui tjua juami kalabe inaklä wäka tsineje kjepa bä dämiäksa rä.”

Lucas 13

1 Je kei ebä wä moska kajali wa te ipaka Jesús ia Galilea wa te bewak kte tso Säkeklä wäna ra, Pilato te ijewa ktachawa, pi jiakaka ite je bewak menakka pi ra ñara.

2 Jera Jesús te isha ijewa ia: “¿Bas te ibiketse je Galilea wa wa ji yakei wakblele rä eena si Galilea wa saka biköle tsata je kjuei iona jekäi iukä jami rä na?

3 Yis te ishe bas ia, ka irä jekäi kuna; ata ka bas wakwa ñamaneneksä ra, bas bena weikarchamiwa je suta.

4 Ñakäi ale ju yöle kashaä kie Siloéni mileka sa kika te sa tuawachawa dieciocho ra, ¿bas te ibiketse ijewa rä nui ta eena si isaka tso senak Jerusalén ska wa biköle tsata na?

5 Yis te ishe bas ia, ka irä jekäi kuna; ata ka bas wakwa ñamaneneksä ra, bas bena weikarchamiwa je suta.”

6 Jekjepa Jesús te ji paka jile she jami: “Ekla wa higuera tker kalme iuva yäkä shana, je wä yuläk imineju, ata ka iwä iwä kone.

7 Jera ite isha uva yäkä pasuak ia: ‘Issö, jí higuera wä yuläk yis shkaté tres año bala na, ata yis wa ka iwä kone. Je kika itiö juomi. ¿Jiye je kate jia ka kewak na?’

8 Jera ije te ikuka: ‘Säkekewa, ba ku ijowapa jia jí año wä yis wa ñak pakshaklä ñakäi yis wa jile ña miaklä je kika.

9 Jeska iwänawa ra, bäi irä; ata kai ra, sä te itie juemi.’ “

- 10 Etaba kicha sábadu wà Jesús te sa pakte kaldu ñapaktäklä jui etka ska.
- 11 Ñerä alaklä ekla kololewā wikblu sä weikäk duë wà shtä wā dieciocho año bala na kaldu. Je rä jakulewā, ka maikāi ani je iā jek parunerka bulee.
- 12 Jesús te je sua ra, ite ikiaté, je iā ite isha: —Sanule nulewa, bä wetsanaksā bä duë yika.
- 13 Jeska ijula maķa je alaklä kīka, jera ñawāsaka ijek paruakani te Säkeklä kjeisha kte bäi wà.
- 14 Ata je ñapaktäklä jui tsakui kjuatkawā Jesús da, ite sä bäiwani sábadu wà kīka. Jera je te isha tapale chulij wa iā: —Seis día bala na sa kiana shkabläk rä. Je ne kīka je bala na bas bitä bäinak, ata ka sábadu wà kuna.
- 15 Jera Säkekewa te isha iia: —Ba rä kje ji shäk kjäbata ebä wà. ¿Ka bas wakwa te sábadu wà bas buey bas burro kjätele tso kjäyekesā sikekemi diklä yäk na?
- 16 Jekäi ra jí alaklä Abraham bata mōlewā Satanás wā dieciocho año kjekla, ¿ka irä je kiana wäyenaksā jí imolewā yika sábadu kei wà na?
- 17 Ñerä Jesús te isha jekäi ra, je kjuatkäk ira wa biköle äinachawā; ata isaka chulij biköle ssēna ana, ite ji wēkē rä baa si kīka.
- 18 Jera Jesús te isha: “¿Jibā suta Säkeklä gobierno juer dä na? ¿Ji käi jami yie je pake na?”
- 19 Je rä jishtë mostaza wā kukewā ekla te tkemē ite ijuitä kī käi, je kibina deķa kal kje, jekäi du junak kashaka ju yua ijula na.”
- 20 Jera ite ishani: “¿Ji käi jami yie Säkeklä gobierno pake na?”
- 21 Je rä jishtë levadura kukewā alaklä te je wà ite harina mableleksā mañatkä wätueķa, je te je yaka kalabe papuwēķa käi.”
- 22 Jesús shka jukläyäkä tai tai irä tsidala irä je shtä naka sa paktäk. Jera idami rä Jerusalén ska.
- 23 Ñerä ekla te ichaka iia: —Säkekewa, ¿tsatkenaksā wa rä elkje ebä na? Jera Jesús te ijewa iā isha:
- 24 —Bas chichano bas kjäklawā ju kjäshtäklä bala siklewā tsine jarķa. Ka irä jiye kuna ta, yis te ishe bas iā: Chulij ñajämikā kjäkwā jeska, jeiräta ka ikjäkwā jeska.
- 25 Jekäi je ju wakei jekakā te ju kjäshtawā enā ra, bas tso ju ektaka wa te ju kjä bulawēmi jaree, bas te ishemi: ‘Säkekewa, sá kjäyöpa.’ Ata ije te bas kükemi: ‘Ka yis wā ijuñer mai bas dar dä.’
- 26 Jera bas te ishemi ije iā: ‘Sá yaká sá ji ya ba wāna; ba te sá pakta sá wakwa ñala ki.’

- 27 Ata ije te ishemi: ‘Yie ishe bas ia, ka yis wa ijuñer mai bas dar dä. Bas ji wakbläk kawei ukä jami wa biköle cho kjuawa yis yika.’
- 28 Jeska bas te Abraham irä Isaac irä Jacob irä, ñakäi jile bata shäk wa biköle baklewajulu Säkeklä gobiernoí ska sua ra, ata bas tulunaksa ra, bas jjami bas ka wätiämi.
- 29 Ata ditsä bitämi kawä däkläka wä irä kawä minakläwa wä irä, norte wä irä sur wä irä, jewa ñatulämiwa yäkäk Säkeklä gobiernoí ska.
- 30 Jekäi ibata ska wa moska rä däkwa isäkätä wa ye, ata isäkätä wa moska rä janakchawatana ibata ska wa ye.
- 31 Je kei ebä wä fariseo wa sha dejulu iwäjami te isha ia: —Jiska ma cho kjuawa Herodes ki ba shena kotanakwa je yika.
- 32 Jera ite isha ijewa ia: —Bas choni ishäk je chichi karba ia: ‘jikäi issö! Jir irä bulia irä yis te be kjäie, ñakäi sä bäiwe. Ata tres día ra yis te iñewawa.’
- 33 Ata yis kiana minak jja mai yis dami wä, jir irä bulia irä böikia irä. Ka irä jiye kuna ta, ka jile bata shäk wa duakwa ka kjuawa ska kuna, ata Jerusalén ska ebä.
- 34 “jJerusalén, Jerusalén! jBa te jile bata shäk wa ktechekewa, mane patkele ba ia wa tieke ba te jak wä! jBikö yis jer ssëna ba yabala me taparwapa yis jami, jishtë oshkoro amiyake wa te iyabala ble ipik nikika käi, jeiräta ka ba ki jekäi ishene kuna!
- 35 jIssö! Bas ju atanami bas ia rä jar ebä. Jekäi yie ishe bas ia, ka bas wa yis sunak jja, ata bikökje bas te ishe: ‘jBäije je daju Säkekewa kie jami rä!’, je kei dewa kjepa bas te yis suemini rä.”

Lucas 14

- 1 Etaba kicha sábado wä Jesús minewa yäkäk fariseo wa tsakui ekla ju naka, jera ijewa te isue kate wäsiwa.
- 2 Jera jeska jäiyi jielekä nul katke iwäjami.
- 3 Ñerä Jesús te ichaka ñayöle kawei wä wa irä fariseo wa irä ia te isha: —jKa tso sä bäiwäklä sábado wä na, ata kai?
- 4 Ata ijewa siwatiachawa. Jera ite je kukawa bäiwani ite, jekäi ite ipatkamini.
- 5 Jera ite ishani ijewa ia: —Bas manele yaba iräle buey iräle janami ishäkä jarna ra, jka ije wa je tsenakkani plaa sábado wä ji wä na?
- 6 Jera ka maikäi iwa ikúkäklei jja.
- 7 Jekjepa ite isua ra kile wa te sä baklekä wa jetkäklä yuleke. Jewa ia ite ji paka jile she jami te isha:

- 8 —Bas kia yile te jula kolone diei yäk ra, ke ma jętkä sä bakleką wa jętkäklä kika, ata iöle isaka bakleką ba tsąta rä kile iwą,
- 9 jera bas bol kiäk tsi dąju ishäk ma ia: ‘Ką mo ije ia ije jętkäklä jiska.’ Je ra tsi ma mijų rä äilewą jęk tkäklä shiana sį kukäkwą.
- 10 Je ne kika ba kina ra, we bäi sį ma jętkö jęk tkäklä shiana sį kika, je rä bä kiäk deju ra iwą ishäklä ma ia: ‘El dikä, ma jętköwą ji jętkäklä baa sį kika.’ Jekäi jeska bä juermini oloi ta, bena ñajäklelewą tsö yäkäk ba ra wa wäna.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, yi jęk ssaką je rä janakwani, ata yi jęk jawą ra je rä oloi kanakkani.
- 12 Ñakäi ite isha ikiäk ia: —Miką ba te jile äliwą sa saka kiäklä kawä wä iräle kamiskla iräle ra, ke ba kų ba salibä wa iräle, ba el wa iräle, ba saka wa iräle, blu wa senak ba pájami wa iräle, jewa kia, iö ijewa te ba kieni nui kį yäkäk kjuei, jera je rä ba ia isäkei deksą ená.
- 13 Ata miką ba te jile äliwą tai sa saka kiäklä ra, ba kų rä ka jita wa, jula medelewą wa, klä ialewą wa, ka wä wajuenak kuna wa ne kiö rä.
- 14 Jekäi ra bäije ba rä. Ka irä jiye kuna ta, ka ijewa ia isäkei menakni ba ia. Ata sä wämo wa shkırkekani ska ra, ba ia je säkei mermini.
- 15 Jera ñatululewą yäkäk wa shä ekla te je ssa ra, ite isha Jesús ia: —;Bäije yäkäk Säkeklä gobierno ska wa rä!
- 16 Jekäi Jesús te isha ia: —Ekla te jile äliwą shkaja; jekäi ite chulij kia.
- 17 Miką hora dewą iyäkäklä ra, ite ikjanaklä patkami ishäk kile wa ia: ‘Bas kute, jile tsö rä öle ená kika.’
- 18 Ata ijewa biköle ñajaką ñawetsäk ekla ekla. Isäkätä te isha: ‘Yie ma ia ká kieke ba wá 'sjäkläwapa. Iwa rä yie ká tjua, je suak 'skiana minak pjoo.’
- 19 Iel te isha: ‘Yie ma ia ká kieke ba wá 'sjäkläwapa. Iwa rä yie buey tjua diez, je mabläk yis maju pjoo.’
- 20 Ata iel te isha: ‘Ka yis däkmi yis senawą jirpa kjuei.’
- 21 Jera ikjanaklä deni te je pakani iblui ia. Ñerä je ju wakei kjuatkawą te isha ikjanaklä ia: ‘Ba chö mane mane jukläyäkä na ñala tai tai wä irä, ñala tsidala wä irä ditsä kiäk jäkté; ka jita wa irä, jula medelewą wa irä, ka wä wajuenak kuna wa irä, klä ialewą wa irä.’
- 22 Ñerä ikjanaklä te isha: ‘Säkekewa, ñekja iona ba te isha käi, ata ñera ká tsö jia.’
- 23 Jera iblui te isha ikjanaklä ia: ‘Ma chö jukläyäkä ektaka ñala tai wä irä ñala tsine wä irä, sa kukäk tákili wä patkenakchawą yis ju pshinakläwą.
- 24 Ata yis te ishe bas ia, kile säkätä wa mane aniwą ka yis ji äliwą kjei ssenak.’

- 25 Chulii wa dami Jesús da, jera iwāmanewaté je te isha ijewa ia:
- 26 “Yi dewa yis jami ra, ata ka iwa iká, iamí, isenaklä, iyabala, iel wa, ikuta wa dokoitsa ne ra, ñakái ka iwakei jek dokoitsa ne ra, ka je donak yis wa dulanak ye.
- 27 Ñakái yi wa ka icruz bukaneka bitak yis da ra, ka je donak yis wa dulanak ye.
- 28 Jekái bas manele ki ju shena yonak kasha ra, zka irä säkätä ije kiana jetkakwa ibiketsak bikö inaklä shermi iki iwa isuaklä isakei tso iwa inewaklawá iräle kai iräle kai na?
- 29 Ata ka jekái kuna ra, ite ñak wäkukäklä tkawa, kjepa ka itaki ta inewakwa kalabe ra, tsi je suak wa biköle te ijañetsemi,
- 30 te ishemi: ‘Je ditsä te ju yuami, ata ka itaki ta inewak wa.’
- 31 Ñakái sa tsakui manele maju kjuatkak sa tsakui saka ra, zka irä säkätä ije kiana jetkakwa ibiketsak ije ia jek tsatkermi guardia wa diez mil ebä wà, sa tsakui el daju kjuatkak ira guardia wata veinte mil je yikai kai na?
- 32 Ata ka idonak ra, jera iel tso jja kamii ra, ite isaka wa patkemi ichakak iia jibä shermi iki iwa ijäklawapa rä.
- 33 Je suta bas sha manele wa ka ji biköle tso iwa je janewatana ra, ka je donak yis wa dulanak ye.
- 34 “Däyë rä bäi, ata iianawa ka kjei ta jja ra, jera zjibä wà je bairmini na?
- 35 Ka je kiar ishaka wajewaklä iräle, jjabikanak bewak ñá ra ishaka baiwaklä iräle, ata je rä tulunakmi ebä. Yi rä kukä ta wassenak ra, jje ku issö!”

Lucas 15

- 1 Jekái inaklä bakak wa biköle irä ji yakei wakblak wa biköle irä dake Jesús waki iktä ssak.
- 2 Jekái fariseo wa irä ñayöle kawei wà wa irä te isha yakei ñaiá: —Ije te yakei wakblak wa kiekewa bäi ebä, ñakái iyakake ijewa ra.
- 3 Je ne kika ite ji paka jile she jami ijewa ia:
- 4 “Ikuna bas sha manele wa oveja tso cien, je sha etaba shenawa ra, zka iwa noventa y nueve tulunaktana tala ki iminaklä je shenawa itaki ikonani kje na?
- 5 Mika ite ikuni ra, ite ikpemika kuli kicha kika jer sselawa anaa.
- 6 Jekái ideni iju ska ra, ite isalibä wa irä senak ipajami wa irä tapawemiwa jewa ia ite ishemi: ‘Bas ssenoña anaa yis da, yis te yis oveja shelewa kuni kika.’
- 7 Jekái yis te ishe bas ia, je suta ji yakei wakblak ekla jek manewaksa ra, jera kajöir ska wa ssirmi anaawa si ije kika, isaka wämo wa noventa y nueve ki jek manewaksa ka sher kuna jewa tsata.

- 8 “Jekäi ikuna alaklä manele wä inaklä wäka tsö diez, je etka shenawä ra, ¿ka iwa tsini wakanakka, ju jar sikanakmi, iwa iyuläklä tsana bikö ikonani kje na?”
- 9 Mikä ite ikuani ra, ite isalibä wa irä alaklä wa saka senak ipájami wa irä jewa tapewemi jewa ia ite ishemi: ‘Bas ssenoña ana yis da, yis te yis inaklä shelewä kuani kika.’
- 10 Jekäi yis te ishe bas ia je suta ji yakei wakbläk wa ekla jek manewaksa ra, jera Säkeklä ángel wa wäjami tsö wa ssërke ana ije kika.”
- 11 Ñakäi ite isha jja: “Säkekewa ekla, yabala bakle bol jäiyi wa,
- 12 jera iyaba tsisek te isha iká ia: ‘Papá, däli ukä däkksa yis ia ba duawa ra je mo kja yis ia jí kje ra.’ Jekäi iká te iji biköle bala pja ijewa ia.
- 13 Je ukä ki elkjebä ra iyaba tsisek te ji mena iia jaksä kalabe. Jekäi imineju kamii ka kjuawaka jeka ite iji bena ewawa ji ka wata bata kika.
- 14 Jekäi ite iji biköle ewawa ra, jera däli wäsikanawa eena si je kei ki. Je ukä ska ije ki jile shenami tai.
- 15 Jeska imineju shkable kiäk ekla senak je kei ska ia. Jekäi je te ipatkami ikaka köchi chewak.
- 16 Jera ije jer ssenawa ime jile wä ñeke köchi te nawä käi, ata ka yi ani te ji me iia.
- 17 Jekjepa ijer na ka dewani. Jekäi ite isha: ‘¡Yis ká ju ska shkabläk wa chulij wa wa ñanak tsö ukä ta bakleksa kje, ata jiska yis kterawa bäli te!
- 18 Yis ma jekäkkä minakjuni yis ká wäki. Jeska yis te ishemi iia: Papá, yis te ji yakei wakbla yi katke kajöir ukä jami irä ba ukä jami irä.
- 19 Jekäi ka yis kiar jja kinak ba yaba ni, ata we yis kukö ba ia shkabläk wa käi ebä.’
- 20 “Jera ijekaka minejumi iká wäkikani. Ata idamiju jja beshyee ra, jera iká te isua, jera ijer jami idälänawa tai. Jekäi itunami iyaba wäkika te ikuka yita tsaku maka ibak ki te iwä jalassa.
- 21 Jera iyaba te isha iia: ‘Papá, yis te ji yakei wakbla yi katke kajöir ukä jami irä ba ukä jami irä. Jekäi ka yis kiar jja kinak ba yaba ni.’
- 22 Ata iká te isha ikjanaklä wa ia: ‘Paiklä bäi si tsoté, mane mane je wä ipajiöwa, anillo jiöwa ijulasku jami, sandalia jiöwa iia.
- 23 Ale vaca yaba kate onak tsoté ktöwa, sä yäkö, sä sseno ana.
- 24 Ka irä jiye kuna ta, jí yis yaba rä dulewa je ne deni kseka rä. Je rä shelewä je ne konani.’ Jekäi iña jaka ssenak ana.
- 25 “Jera iyaba kibi tsö shkabläk, ata mikä je daju kjani ju ska alemana ra, ite ditsä bularte tai iklä juate tai ssa.
- 26 Jeska ite kjanaklä ekla kiate, je ia ite ichaka: ‘¿Jibä or kate jekäi rä na?’

27 Jera je te isha iia: ‘Ma tsisek dejuni; jekai ba ka te sa paka vaca yaba kate onak ktakwa, idejuni bai ka medele ta kika.’

28 Jera ikibi kjuatkawa, ka miwa ju na. Je kika iká deksaju iwakika je te ikia pjoo minakwa ju naka.

29 Ata ije te isha iká ia: ‘Issö! Bikö año yis te ba kjaneyi wate, mik ani ka yis wa ba ktä janewa kuna, jeirata je bala na mik ani ka ba wa yis ia cabra yababä jibä mene kuna yis ssenaklä ana yis saliba wa ra.

30 Ata je ba yaba te ba ji weikawa kjermita alaklä wa patonak shta wa ebä kika deni ra, jera je ia ba te vaca yaba kate onak ktawa jia.’

31 “Jera iká te isha iia: ‘Yaba, ba ser da yis da del. Yis ji tso kalabe ra ba ia.

32 Ata jira sa kawä ta ssenak ana. Ka ira jiye kuna ta, ji ba el da dulewa je ne deni kseka ra; je ra shelewa je ne konani.’ ”

Lucas 16

1 Ñakai Jesús te ipaka iwa dulanak wa ia jikai: “Ekla blu däli suak kjatena iblui ia idali wawak yakei kai.

2 Je ne kika iblui te ikiate te isha ia: ‘Yie ba palei ssa, ¿je ra ji? Jishta ba te ji wa ra je ayei kjashö yis ia. Ka ira jiye kuna ta, ka ka kuna jia ba wa yis däli suaklä.’

3 Jera je däli suak te ibiketsa jer na: ‘Jira ¿ji we yie na? Yis blui te ka yis pake idali suak jia. Jera ka yis ia shkablenak pala wa, ñakai yis ainawa jile kaku kiäk.

4 Ata jirje ji we mar yis te ka yis pakane jia däli suak ra, je de 'sjer na; yis kinakläwa sa saka ju na.’

5 Jekai ite nui ta iblui ia wa kia te ekla ekla. Isakata ia ite ichaka: ‘¿Bikö ba nui yis blui ia ra na?’

6 Jera ite ikuka: ‘Aceite cien pichinga.’ Jera ite isha iia: ‘Ji ma nui ayei kukowa, ma jetkowa mane mane, ba ku ba nui yuö cincuenta ebä.’

7 Jekjepa ite ichaka iel ia: ‘Ata ñe ba rikä ¿bikö ma nui ra?’ Jera ite ikuka: ‘Trigo wa imablaklä na daka cien. Jera ite isha iia: ‘Ji ma nui ayei kukowa, ba ku ba nui yuö ochenta ebä.’

8 Jekai je blu te je idali juñak yakei kjeisha bai, ite iwa ra jer ta tai kika. Jekai ji kei ska wa te iwe ñaia ra jer ta tai ka oloika wa tsata.

9 “Je ne kika yis te ishe bas ia: Bas ku blune ka wamo kuna je wa ji wo bai sa saka jer ssenaklä bai bas da, je oloi jami mikä ka bas jita jia ra, bas kinakläwa ju jekjeje ska.

10 “Yi te ji elkjeba wawe bulee ra, ñaeba je te ji shkaja wawe ra bulee. Jekai yi te ji elkjeba wawe shiana ra, ñaeba je te ji shkaja wawe ra shiana.

- 11 Jekäi bas wā blune ka wāmo kuna ka waḡne bulee ra, ḡyi te blune si mēmi bas iā bas wā waḡnak na?
- 12 Jekäi ka bas wā kjuawa däli waḡne bulee ra, ḡyi te bas iā ji mēmi bas cha ye na?
- 13 “Ka kjanaklä ekla āni iā blu wa bol kjānei ḡnak. Ka irā maikāi kuna ta, ite ekla dokoitsemi, ata ite iel shkāliblemi, ite ekla bawēmi, ata iel iarmi ijer kī. Jekäi ka bas iā Säkeklä irā blune irā kjānei ḡnak ñara.”
- 14 Fariseo wa te je ssa ra, ite ijañetsa, ijewa rä inaklä ebä biketsäk kīka.
- 15 Jera ite isha ijewa iā: “Bas te ji wēkē ditsä wāna ijuenaklä bas dä wāmo ni. Ata Säkeklä wā bas jerike juñer. Jekäi ji rä ditsä iā ra bäi si, je rä Säkeklä iā ra dokona si.
- 16 “Kāwei yöle, ñakāi kte yile jile bata shäk wa wā, je waḡna deka rä Juan deju kje. Jeskaté Säkeklä gobierno ktei baa bata yinaté, jekäi biköle ñapatkäte täkili wā je jami.
- 17 “Tjabana si kajöir irā kajiska irā ermiwā, kāwei yöle äyē wāi tsätkelebä jibä wäterjumi tsāta.
- 18 “Yi te ialaklä jawātana, senawāni isaka ra, jera je rä imaner. Ñaebä je jalewātana ijäiyi wā ra yi senawā ra, jera je rä imaner.
- 19 “Ekla bakle blu tai, je jek pajiä rä sua siöo yēna ebä wā, lino shtä yöle bäitsaa ebä wā. Je te jile baa baa ebä tapawēkē iwā ñanak buliri buliri.
- 20 Ata je ju kjä ska ka jita ekla ser dä jek tsatele bäklä pa ta wāli ebä, je kie rä Lázaro ni.
- 21 Je jer ssēna ime ji jolorkē blu mesa nikīka je ñakwā käi. Ata ñakāi jeska chichi dāke iwāli pakuyäk.
- 22 Jekjepa je ka jita duawā. Jera ángel wa te itsami yitawā Abraham jami. Jera je blu duawā ñaebä, jekäi iitābinawā.
- 23 “Ñerä ije weikarte tai sä wikblu bläklä ska ra, jeska iwā kaka te Abraham sua kāmii ka, ñakāi Lázaro kalme yitālewā ijami sua ite.
- 24 Jekäi iāna Abraham tsaka: ‘¡Papá Abraham, ma jer jami yis dälānopa! Lázaro patkö ijulasku bata jawākchā diklä na, je wā iwā yis kjäktä bata patsewāklä, yis weikar kate tai jí yökö jarka kīka.’”
- 25 Ata Abraham te isha iā: ‘Yaba, ma jia kseka ra ji bäi deksā ba iā ba cha ye, ata Lázaro iā ji shiana deksā, jeska ma jer jāno. Ata jira Lázaro jer pablenani jiska, ata ba weikar kate tai.
- 26 Ka irā je ebä kuna. Ata bas tsḡ kjāne irā sá tsḡ kjāne irā, je moska kā kjlöi kāmii jalechātana kate; je rä jí kjāne wa shkacle bas kjāne ra ka jewa kjäkläksā, ñakāi ami kjāne wa ka dākläksā jí kjāne.’”

- 27 “Ñerä je blu te isha iia: ‘Jera Papá, dunaſi ba ku Lázaro patkömi yis ká ju ska,
 28 yis el wa tso cinco jewa jer kuak ka jewa dâklâña kuna jí sâ weikanaklä ska.’
 29 Ata Abraham te isha iia: ‘Moisés irä jile bata shäk wa irä wä kte yöletana je juñer ijewa wä: ¡Je ssöpa ijewa ku!’
 30 Jera ite ikúka: ‘Kai, Papá Abraham, ikuna rä dulechawä wa shä ekla delemipa iwäki ra, ijewa ñamanewamiksa.’
 31 Ata Abraham te isha iia: ‘Moisés irä jile bata shäk wa irä wä kte yöletana je ka ssë ijewa te ra, je suta ekla kuna shkilekani sâ dulechawä wa shana ra, je ka ktä kolonak ijewa wä.’”

Lucas 17

- 1 Jesús te isha iwä dulanak wa ia: “Del jile ormi sâ wä butanakläwä, ata ¡sali yi te sâ wäbutrewewä wakei rä!
 2 Je wakei kuli kicha jami jak waunak monakapa jekäi ijunomipa dáyë na ka. Je ne rä bäi si ije ia rä, jí tsidala maneleshiriweke ite ra.
 3 Bas seno jer kii jek ki. “Ba el te ji wakbla ra, ba ku ije uño; jekäi ijek manewaksa ra, ba ku ijöwä bitaba.
 4 Ji yakei wakbla ite bä ukä jami día wä dâkâ siete vece ra, jekjepa idajuni ishäk ba ia día wä siete vece: ‘Ka yis te jekäi iwë kuna jia ni,’ jera ba ku ije jöwä bitaba.”
 5 Jekjepa Säkekewa ktei bata shäk wa te isha iia: —Ba ku sâ tsatkö ji biketsäk etkabä kita.
 6 Jera Säkekewa te isha: —Bas kuna ji biketsäk etkabä mostaza wä doloijelabä ra, bas ia iyirmi jí sicómoro ia: ‘Bä yeno junomi tkenakni dáyë ki,’ jera bas ktä ssëmi ite.
 7 “Maneles bas shä kjanaklä ta, je tso kâ kika buey wä kâ biäk iräle, oveja kjananak iräle, je dejuni ra, çite ishemi iia: ‘Bä kute plaa, jek bâklâkwä yâkâk’ ni na?
 8 Ata çka ite ishemi iia rä: ‘Ba ku jile äliwo yis ia, je ukä ska ma jek pajiö ma wä yis pasuaklä. Yis ji ña yis ji ya ená kjepa bä ji ña bä ji yä’ ni na?
 9 Jera çba te ishemi ba kjanaklä ia: ‘Wekte ba ra’ ni, ite iwä jishtë ipakana iwâk käi kika na?
 10 Je suta bas pakana ji wâk je biköle ewawä bas te ra, bas ku ishö: ‘Sâ rä kjanaklä wa ka bäi kuna. Ka irä jiye kuna ta, sâ te iwä bikö sa pakana iwâk kjelabä.’ “
 11 Ñerä Jesús damiju Jerusalén ska ra, ikjaju Samaria kei wä irä Galilea kei wä irä, je bala na
 12 ikjawaju ju tso elkje shtë na ra, jeska jäiyi wa diez paiale lepra wä wa bitejulu iwäki, ñawäkukachawä beshyeka,

- 13 jewa kjoyina te isha: —¡Jesús, Säkekewa, ma j̄er j̄ami sá dälänopa!
- 14 Ije te ijewa s̄ua ra, ite isha ijewa īa: —Bas ch̄o ñakjashäk chui wa īa. Ñerä idamijulu j̄ia ñala k̄i ebä ra, ijewa b̄ainani ȳëë.
- 15 Jera ijewa sh̄a ekla j̄ek s̄ua ib̄ainani ra, jeska ibitej̄uteni sh̄äbeka, je te Säkeklä kjeishami āle t̄äkii.
- 16 Je j̄etkaw̄a wakte w̄atkaw̄a īski Jesús klä kicha ska te wekte sha īia. Ata ije rä Samaria wa.
- 17 Jera Jesús te ikúka te isha: —¿B̄ainani ȳëë wa rä ka diez na? Ata ¿ñe isaka nueve wa me de na?
- 18 ¿Ka ijewa mane āni bitene Säkeklä kjeishäk kte b̄ai wà na? ¿Ata jí k̄a k̄juawa wa ebä na?
- 19 Jera ite isha ije īa: —Ma j̄ekök̄a, ma ch̄o ne. Ba te ji biketsa etkabä wà ba ts̄atkenaksa.
- 20 Ñerä fariseo wa te ichaka Jesús īa: —¿Bikökje Säkeklä gobiernoí kj̄amiw̄a rä na? Jera ite ikúka: —Ka Säkeklä gobiernoí kj̄akw̄a rä juenakw̄a kuna.
- 21 Ka yi w̄a iyinak: ‘¡Is̄uo! Jiska its̄o, āmi ska its̄o!’; ata ts̄ana ra Säkeklä gobiernoí katke kja bas sh̄ana.
- 22 Jekjepa ite isha iw̄a dulanak wa īa: —Maiskale ra bas īa iss̄ermi s̄a me ditsä ȳabei kei bakle s̄uaw̄a un díabä jibä k̄ai, ata ka bas w̄a is̄unak.
- 23 Bas īa ijewa te ishemi: ‘¡Is̄uo, āmi ska ikaldu!’ ‘¡Is̄uo, jiska ikaldu!’ Jera ke bas mina is̄uak, ke bas mina ijewa j̄ami.
- 24 Ka irä jiye kuna ta, jishtä k̄aw̄a j̄urke olotj̄a te kaj̄oir ñiw̄e āmi wà jí wà kalabe, je s̄uta ditsä ȳabei juermi ije díai wà ra rä.
- 25 Ata säkätä ije kiana ji shk̄al ssäk t̄ai, ñak̄ai j̄unaksa jira s̄a ts̄o wa w̄a.
- 26 Jishtä Noé bakle kei ska iole k̄ai, je s̄uta iormini ditsä ȳabei je kei ska rä.
- 27 Je kei ska sä ȳäkä rami, sä ji yä rami, s̄a s̄er dami, s̄a ñama rami senakw̄a, mine r̄ami Noé minew̄a k̄ono j̄arka día ska kje. Jeska ra diklä talanaka te sa tuaw̄achaw̄a kalabe.
- 28 Ñaebä jishtä iona Lot bakle kei ska je s̄uta iormi: Sä ȳäkä rami, sä ji yä rami, sä ji t̄jua rami, sä ji wat̄jua rami, sä d̄ali tkä rami, sä ju yuä rami.
- 29 Ata Lot j̄ek ts̄aksa Sodoma ska ra, je día ebä wà kaj̄oir ska yökö wäkata jolonaté azufre ra ñara k̄al̄i k̄ai, je te bena tuaw̄achaw̄a.
- 30 Je s̄uta iormi ditsä ȳabei kjayinaklä díai wà rä.
- 31 “Je kei wà yi kaldu ju ts̄ibata yöle shpatke k̄i ra, ke je bitaw̄ani iw̄a jile ts̄o ju na ts̄akksa. Yi kaldu shk̄abläklä ska ra, ke ibitani sh̄äbeka.

32 Bas j̄er j̄ano Lot senaklä ska.

33 Jekäi yi j̄ek wetsakleks̄a duew̄a yika ra, je wà iweikarmiwa. Ata yi j̄ek juaks̄a weikanakw̄a ra, je wà ij̄ek ts̄atk̄amiks̄a.

34 “Yis te bas īa ishe; je tuinei wà ra sä k̄atulämi j̄ak̄a etkabä k̄ika bol, jera ekla rä minaktse, iel dä junakt̄ana.

35 Ñakäi alaklä wa bol käj̄äklämi jile wäk ñara, jera ekla rä minaktse, iel dä junakt̄ana.”

36 Bol käj̄äklämi jile tk̄äklä ska, ekla rä minaktse, iel dä junakt̄ana.

37 Ijewa te je ssa ra, ite ichaka ije īa: —Säkekewa, ¿mai je or̄mi rä na? Jera ite isha ijewa īa: —Mai jile nul balakli ska ra olo taparmiwa.

Lucas 18

1 Jera Jesús te ijewa j̄er k̄ua jile she j̄ami sa kiana k̄akiäk maitj̄a ka shtirile ta,

2 te isha: “Jukläyäkä etka ska sä ktei wabiketsäk bakle ekla ka suanak kuna Säkeklä yika, ñakäi ka yi ani dälätsäk kuna.

3 Ñakäi je jukläyäkä ska ekla alaklä chichö bakle, je d̄ake k̄araa sä ktei wabiketsäk wäk̄i ishäk īa: ‘Yis ts̄atk̄öpa yis da k̄juatk̄äk yika.’

4 Säkätä ra ka ite iktä ssë, ata je ukä ska ite isha j̄ek īa: ‘Ka yis suar Säkeklä yika, ñakäi ka yis te yi ani dälätse,

5 jeiräta jí chichö te yis weikek̄e t̄ai. Je ne k̄ika yis ma its̄atk̄äk ka ibit̄äklä j̄ia yis wäk̄ika ka jalew̄a ta, yis shtiriw̄ak.’ “

6 Jera Säkekewa te isha: “Bas k̄u ji sha sä ktei wabiketsäk yakei te je ssö.

7 ¿Bas īa ra, sä kolole Säkeklä w̄a iwakei īa wa te iwakei anetse k̄apiana irä tuina irä jewa ka ts̄atkenak iw̄a na? ¿Ite ijewa pakemi ik̄issäk jaree na?

8 Yis te ishe bas īa, ite ijewa ts̄atk̄emi rä mane manebä. Jeiräta mik̄a ditsä yäbei dene ra, ¿je te ji biketsäk etkabä wa kuemi j̄ia k̄ajiska na?”

9 Jeska ijewa sh̄a te ibiketse iwakwa oloi j̄ami irä delew̄a j̄erikäk wämo ni, je k̄i ijewa te isaka bena dokoitse, je k̄j̄uei jewa īa Jesús te ji paka jile she j̄ami jik̄ai:

10 “Jäiyi wa bol minek̄ajulu Temploka k̄akiäk. Ekla rä fariseo wa, iel dä inaklä b̄äkäk.

11 Jekäi je fariseo wa k̄akia klä k̄i j̄er na jik̄ai: ‘Wekte ba ra Säkeklä, ka yis dä ditsä saka k̄ai kuna k̄ika: jakbläk wa k̄ai kuna, ka wämo wa k̄ai kuna, manenak wa k̄ai kuna, ñaebä jí inaklä b̄äkäk k̄ai kuna.

12 Yis b̄ätsä rä semana wà botäbä kicha, ñakäi ji d̄akeks̄a yis īa biköle je j̄ami yie diez sh̄a etka ts̄ekeks̄a menak.’

- 13 Ata je inaklä bākāk kaldu jək butsäle elkje, ka ijer ssēne wä kākķābā jibā kajōir wā, ata ijer bata pakpa ebā te isha: 'Sākeklā, yis ji wakblāk yakei nui tsō juomi.'
- 14 Yis te ishe bas iā, ije bitewajuni ijuka wabiketsaleksā wāmo ye, je iel sākei ye. Ka irā jiye kuna ta, yi jək oloi kaka ra, je rā janakwani; ata yi jək jawā ra, je rā oloi kanakka.'
- 15 Jera yabala tsidala de ja iwākī ijula tkäklāwā ijewa jami, ata iwā dulanak wa te je sūa ra, jera ijewa te jewa uña.
- 16 Ata Jesús te yabala kiaté iwākī te isha: —Yabala jōwā, ibitāklā yis wākīka, ke iwātkewā. Ka irā jiye kuna ta, ijewa kāi wa ne dāmiwā Sākeklā gobierno jami rā.
- 17 Kte sī wā yie ishe bas iā, yi wā ka Sākeklā gobierno kinewā jishtā yaba kāi ra, ani ka idākwa je jami.
- 18 Judío tsakui wa ekla te ichaka iia te isha: —Sapaktāk senak wāmo, ¿ji wēmi yie yis iā sene jekjeje dāklāksā dāli ukā ye rā na?
- 19 Jera Jesús te isha iia: —¿Jiye ba te yis kie wāmo ni na? Yi ani rā ka wāmo kuna, ata ekla ebā ne rā wāmo rā, je rā Sākeklā.
- 20 Ñera ba wā jini sa pakale ji wāk juñer: 'Ke ma manena. Ke sa ktawā. Ke ba jakbla. Ke ji shakā kayue wā ñakjatiāklā shtā ska. Ba ká irā ma ami irā dālātsō.'
- 21 Jera ije te isha: —Je bikōle rā waōleté yis wā, yis jia tsine raté.
- 22 Jesús te je ssa ra, ite isha iia: —Etkā ska bā sher jia, bā ji tsō bikōle watjuo tulōmi, je sākei mo ka jita wa iā, jekāi ra ba iā ji sākei ta dāmiksā kajōir ska. Je ukā ska bā kute minak yis da.
- 23 Ñerā ije te je ssa ra, ijer ianawā bāi siwā, ije rā blu tai kika.
- 24 Jesús te isua ijer ianawā bāi siwā ra, ite isha: —Blu wa iā ra dārērē sī dewā Sākeklā gobierno jami rā.
- 25 Tjabana sī camello kjāksaju tuluk wā ñāla jarka rā, ata dārērē sī blu dāwā Sākeklā gobierno jami rā.
- 26 Je ssāk wa te isha: —Jekāi ra, ¿yi tsatkermiksā rā na?
- 27 Jera ite ijewa kúka: —Ji ka onak ditsā iā, je or dawā Sākeklā iā.
- 28 Jera Pedro te isha: —Ñera, sá ji tsō, je rā jalewātana sá wā sá minaklä ba ra.
- 29 Jera ite isha ijewa iā: —Kte sī wā yis te ishe bas iā, yi te iju irāle, isenaklä irāle, iel wa irāle, ikā wa irāle, iyabala irāle, je jawātana Sākeklā gobierno bata kika ra,
- 30 jera jí kei ska je wakei iā je sākei mermini kīta, ñakāi sā kei dākewā jia ska, je iā sene jekjeje mermi.

- 31 Jesús te doce wa kiami iwakwa ebä, jewa ia ite isha: —¡Jikái issö! Sa damiká rá Jerusalén ka. Jeska iormi biköle jishtë jile bata shák wa wá ditsä yábei ktei yöle te ishe rá kái.
- 32 Jeska ijurmiksa ká etká wa ia. Jekái ije jañetsarmi, iweikarmi diekjela, kjali tjurmi ikíka.
- 33 Ibukána ená ra ijewa te iktemiwá. Ata tres día ra ishkirmikáni.’
- 34 Ata ijewa ani ka jér kóne je ia, je kte rá blelewá ijewa yika kíkka. Jekái ka ijewa jér na idene ji sha ite rále.
- 35 Ñerá Jesús dami kja alemana Jericó ska ra, ekla ka wá wajuenak kuna katke ñála kjá jami inaklä kaku kiäk,
- 36 je te ditsä chulij wa damar ssa ra, ite ichaka ji je rá.
- 37 Jekái ijewa te ijér kua Jesús Nazaret wa ne damaju rá.
- 38 Jera iana itsaka: —¡Jesús, David yábei, ma jér jami yis dälánopa!
- 39 Ditsä dami iwätsakba te iuña isiwañiäkläwá, jeiräta ije ana jia kíta si: —¡David yábei, ma jér jami yis dälánopa!
- 40 Ñerá Jesús jék wäkukawá te yilé paka itsakté iwäki. Idetsé ra, ite ichaka iia
- 41 te isha: —¿Ji shena ba kí yis wá onak ba ia rá na? Jera ite ikúka: —Säkekewa, yis me wá wajuerpa.
- 42 Jera Jesús te isha iia: —Bä wá wajueno. Ba te ji biketsa etkabä wà ba tsatkenaksa.
- 43 Jera ñawäsaka ije wá wajuena, jekái imineju ira te Säkeklä kjeishe rami. Jekái bena tsó te je sua ra, ijewa te Säkeklä kjeisha kte bäi wà.

Lucas 19

- 1 Jekái Jesús kjawaju Jericó ska, jera je shana idamiju.
- 2 Ñerá ekla kie Zaqueo, je rá inaklä bákäk wa tsakui ekla, ñakái irä blu tai.
- 3 Je kí yi Jesús rá shena sunak pjoo, ata ka iwä deneká isuakwá isaka chulij shanaka, ije rá tsinekla kíkka.
- 4 Jera ije tunamiba minekaju sicómoro julaka isuak, je wá Jesús kjäkeju rá kíkka.
- 5 Ñerá jeska Jesús demi ra, iwä kaká jöikje te isua, je te isha iia: —Zaqueo, bá kutewani mane mane iski, jir yis kiana kápäk bá kjá ka kíkka.
- 6 Jekái ijék jawateni mane mane te ikiami ana ijuka.
- 7 Ñerá ditsä tsó jeska wa te je sua ra, biköle te Jesús sha yakei: ‘Iminewaju ñayuläk ji yakei wakbläk ju na.’

- 8 Jekjepa Zaqueo jək duakə te isha Säkekewa iə: —Säkekewa, jikāi issö! Yis ma yis ji tsə je moska məksə ka jita wa iə; maile yis wə sa saka wañalewə ra, yis te je säkei məmini iwakwa iə tkitkä dəkə.
- 9 Jera Jesús te isha iia: —Jir jí ju ska tsə wa tsətkenaksə, ije rä Abraham yäbei ñaebä kika.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, ditsä yäbei de rä ji shelewə, yuläksə, tsətkäksə.
- 11 Ijewa te je ssə tsə jia ra, ite iki paka jile she jami. Ka irä jiye kuna ta, idami kja alemana Jerusalénka, ñakāi ditsä te ibiketse tsə plaawə Säkeklä gobiernof kjämiwə rä.
- 12 Je kika ite isha: “Sə tsəkui wa batala ekla minejumi kə etkä kamiika jeska kolonawə sə tsəkui ye, jekjepa däkni.
- 13 Ka imijuba ra ite ikjanaklä wa kiaté diez, jewa iə ite mina ma diez, kjepa jewa iə ite isha: ‘Bas ji wə iwa ka yis däba dälei jami.’
- 14 Ata iwakei kei ska tsə wa jər ki iianawə tai. Je kika ijewa te isaka patkami ije itäki ibata shäk: ‘Ka sá ki ije shene dəkəwə sá tsəkui ye.’
- 15 “Jeiräta ije kolona sə tsəkui ye. Je dene ra, ikjanaklä wa iə iwə inaklä mele jewa kia jaté ite, iwə ichakäklä ji wə ite inaklä wə rä kai.
- 16 Jera isäkätä deju, te isha: ‘Säkekewa, ba te mina ma yis iə je kitapana dekə diez.’
- 17 Jera ite ikuka: ‘Kjanaklä bäi, baa ba te iwə rä. Ba te ji elkjebä wawə rä bäi, je kika ba ku jukläyäkä diez kuköwə ba wə juñenak.’
- 18 Je itäki iel deju, te isha: ‘Säkekewa, ba te mina ma yis iə je kitapana dekə cinco.’
- 19 Jera je iə ite isha ñaebä: ‘Ba ku jukläyäkä cinco kuköwə ba wə juñenak.’
- 20 “Je itäki iel deju te isha: ‘Säkekewa, jí ba mina sūo. Yis te je sənəwə blele pañuelo na,
- 21 je rä yis suanawə ba yika kika. Ka irä jiye kuna ta, ba rä səlwi; ba te ji ka blele kuna ma wə ne tsəkəksə, ñakāi ba te ji ka tkele kuna ma wə ne wə kukekə.’
- 22 Jera je iə ite isha: ‘Kjanaklä yakei, je ba te ji sha ebä wə yis te ba wabiketsemiksə. Ba wə ijuñer yis dä ditsä səlwi, je te rä ji ka blele kuna yis wə ne tsəkəksə, ñakāi ji ka tkele kuna yis wə ne wə kukekə.
- 23 ¿Jiye jera ka ba wə yis inaklä patkenewəpa ibläklä ska, yis dene ra yis wə ikuakläni ukä ta rä na?’
- 24 Jekjepa ite isha jeska tapar tsə wa iə: ‘Je mina bököksə iyika, chomini mane wə diez mina kate ra je iə.’
- 25 Jera ijewa te isha iia: ‘Säkekewa, jata ije wə mina tsə kja diez!’

- 26 Jera ite ikúka: ‘Yis te ishe bas ia, biköle yi wá ji tso, je ia ikimermi; ata yi wá ka ji kuna, je yika ji tso iwá kjelabä jibä bakanamiksa.’
- 27 Ñakäi ale yis bolki wa kî ka yis shene dákwa ijewa tsakui ye, jewa jöté jiska, ktöchowa yis wána.
- 28 Jesús te jekäi isha ená ra, iminejuba dákka Jerusalénka.
- 29 Yëe idamiju kja Betfagé irä Betania irä ska, ka kichei kie Olivo Yäkä je ñak ska ra, ite iwá dulanak wa patkami bol,
- 30 jewa ia ite isha: —Bas cho ami bas wäsaka jukläyäkä tsine juerke ska. Bas kjawajulu jeska ra, bas te burro yaba kuemi molewa, yi ani ka jetkäba iki käi; bas te je yeksa tseté.
- 31 Ata yilé te bas ia ichake: ‘¿jiye bas te iwäyeye rä?’ jera bas te ikúke: ‘Säkekewa ne kî isherke rä.’
- 32 Jera je patkele wa minejulu te ikua jishtë Jesús te isha iia käi.
- 33 Ite burro yaba ye kate ra, iwakwa te ichaka iia: —¿Jiye bas te je burro yaba yekeksa rä na?
- 34 Jera ijewa te ikúka: —Säkekewa ne kî isherke rä.
- 35 Ñerä ijewa te itsaté Jesús wäki, je kishuawa ijewa te iwakwa wa shönak jek kî wà, kjepa ijewa te Jesús paka jetkákka iki.
- 36 Jekäi idamiju ra, ijewa te iwá shönak jek kî je shuami ñala kî.
- 37 Yëe imawaju kja Olivo Yäkä Bata ktä jami ra, jera iwá dulanak wa chulij biköle ssëna ana, te Säkeklä kjeishami tákii ji ole tákili ta sule ijewa wa je biköle kika.
- 38 Jewa te ishe rami: “¡Bäije Sa tsakui daju Säkekewa kie jami rä! ¡Kajöir ska wa ssënopa baa! ¡Iwakei oloitsanopa kasha sî ska!”
- 39 Ñerä je chulij wa shana fariseo wa tso te isha Jesús ia: —Sapaktäk, ma wa dulanak wa uño.
- 40 Jera Jesús te ikúka: —Yis te ishe bas ia, ijewa siwatiachawa ra, jera jak kjoyirmika.
- 41 Ñerä idamiju kja alemana te je jukläyäkä sua ra, jera ite ijetsa,
- 42 te isha: “Säli ma wa ijuñelewapa jí ba díabä jibä wà, ji wà ba kjämi bäi, ata jira je rä kîkololewa ka je juer ba wána.
- 43 Jekäi maiskale ra jile dämiwa ba kî. Jekäi kjuatkäk ba ra wa te jile tapewemika dákka ju kjätkele wäsaka. Jekäi ite bä kjä butremiksa, bä kjäshtemiwa kalabeksa.
- 44 Jeska ijewa te ba miëtkemiwa iski, ñakäi ba yabala tso ma shana ktechemiwa. Ka ijewa wa jak junaktana etka ani isaka bata kika ma shana. Ka irä jiye kuna ta, bikökje Säkeklä dastana ba yuläk, ka je juene ba wána.”

- 45 Jera ikjawaju Templo ska ra, ijekaka jile watjuak wa patkä tuläksa je ektaka,
 46 te isha ijewa ia: —Iyöle katke rä: ‘Yis ju rä kãkiäklä jui’, ata bas te je iawawa jakbläk wa ñabläklä jui ye.
 47 Buliri buliri ite sa pakteke Templo ska. Ata chui tsakui wa irä, ñayöle kawei wà wa irä, sä wäkiri wa irä, jewa te ibiketse kate maikäi ra ite iktemiwa.
 48 Ata ka maikäi iwa imewaklei biköle te iktä ssëke tsana kika.

Lucas 20

- 1 Etaba kicha Jesús te sa pakte kaldu Templo ska, ñakäi ite kte baa bata she kate. Ñerä chui tsakui wa irä, ñayöle kawei wà wa irä, sä wäkiri wa irä jewa demijulu Jesús wäki.
 2 Jewa te isha ia: —Ishöka sä ia, ¿yibä kawei wà ba te jekäi iweke rä na? ¿Yi si wa ba ia je kawei mele rä na?
 3 Jera ite ijewa kuka te isha: —Ñaebä yie etka ichake bas ia, je kukö bas ku.
 4 Juan te sä waukewa, ¿je datse rä kajöir ska na, ata ditsä ska na?
 5 Jera ijewa te ipaka ñaia: “Sa te ikúkemi kajöir ska ni ra, tsi ite ishe rä: ‘Jekäi irä ra, ¿jiye ka bas wa iktä kolone rä na?’
 6 Ata sä te ikúkemi ditsä ska ni ra, jera bena te sä ktechemiwa jak wà, ijewa te ibiketse iyina si Juan rä jile bata shäk ni kika.”
 7 Jekäi ijewa te ikúka: —Ka sä wa ijuñer mai je datse räle.
 8 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Ñaebä ka yis wa iynak bas ia, yibä kawei wà yis te jekäi iweke rä ni.
 9 Jekjepa ite sa paktami jile she jami jikäi: “Ekla te uva yäkä jewa bakla, jekäi ite je peitatana shkabläk wa ia, kjepa iwakei minejumi ka kamii däkni jenaapa.
 10 Iwä älinäklä kei ska ra, ite kjanäklä ekla patkaté je shkabläk wa wäki ijewa wa uva yäkä wä moska maklä ia. Ata je shkabläk wa te ikpa tai, patkamini ite jula wäyaka.
 11 Je ukä ska ite kjanäklä el patkaténi, ata ñaebä ijewa te je kpa tai weika diekjela, patkamine ite jula wäyaka.
 12 Je ukä ska ite isaka patkaténi idäkläkä mañal, ata ñaebä ijewa te je shkawa tai juaksa ite.
 13 “Ñerä uva yäkä wakei te isha: ‘¿Ji we jia yie na? Wë yis ma yis yaba shkata patkäkmi, bäräle je dälätsemiwa ijewa te.’
 14 Ata je shkabläk wa te isua ra, ite isha ñaia: ‘Ije ne ia iká däli ukä rä däkksa rä; je kika sä shkä iktäkwa, ji rä däkksa ije ia je däkksa saje cha ye.’

- 15 Jekäi ijewa te ijuaksa uva yäkä ektaka, jeska ite iktawa. “Jera ¿je uva yäkä wakei te me ijewa wemi na?
- 16 Je bitämi te je shkabläk wa weikechemiwa, kjepa ite uva yäkä memini isaka ia.”
Ijewa te jekäi issa ra, ite isha: —¿Ke jekäi si ionopa rä!
- 17 Ata Jesús te ijewa sua jaree te isha ijewa ia: —Jera iyöle katke jikäi: ‘Jak juleksa ju yuäk wa wa, je ne rä delewa ju ñak wäkukäk bäi si ye rä’, ¿jiräni je wà rä na?
- 18 Jekäi biköle yi janaka je jak kika ra, je partkämiwa; ñaebä yi kika je jak janaka ra, je te iwëtkemiwa.
- 19 Chui wa tsakui wa irä ñayöle kawei wà wa irä jewa jer kua ite ra, ijewa ne sha ite je jile she jami rä, je kika ijewa te ibiketsa maikäi ra ite ikukemiwa je kei ebä wà. Ata ijewa suanachawa ditsä yika.
- 20 Jekäi ijewa te ijer me kate kika ijewa te isaka patkami iwäki, juer ta sä wämo wa käi, iwächakewak wäsiwa, jiräni iwa ishä ta í kika, ijewa wa ijuakläksa ka wäkiri ia, me ite iwë käi, jini ite biketseksa käi.
- 21 Jekäi ijewa te ichaka ia te isha: —Sapaktäk, sä wa ijuñer ba ktä rä bulee, ba te sa pakteke rä bulee, ñakäi ka ba te sa wabiketseksa kuna sa pa juer wà, ata maikäi shke Säkeklä jami rä je ktei wà ba te sa pakteke rä bulee.
- 22 Jekäi ¿ka tso sä ia inaklä maklä César ia na, ata kai?
- 23 Ata Jesús jer kua ite ra, wäsiwa ijewa te iwächakeweke rä, jekäi ite isha ijewa ia:
- 24 —‘Denario kjashö 'sia.’ ¿Yibä mei jí rä, yibä kie yöle ijami rä na? Jera ijewa te ikúka: —César je.
- 25 Jera ite isha ijewa ia: —Jera ji rä César ia, je mo César ia, ata ji rä Säkeklä ia, je mo Säkeklä ia.
- 26 Jekäi ka ijewa ia iwäbutanewa kte etka ani wà ditsä wäna, ata ite ikúka te imalechachawa, jekäi isiwatiachawa.
- 27 Ñerä saduceo wa sha ñasikawa iwä jami. Jewa te ishe rä ka sä rä shkinnakkani kuna; jewa te ichaka ia,
- 28 te isha: —Sapaktäk, Moisés wa iyöletana sa ia rä: Ikuna manele el duawa senaklä ta, ata ka iyaba atanetana ra, iel serwani je alaklä ra, yaba suak iel yäbei ye.
- 29 Jekäi ñael wa ebä bakle siete; ikibi si senawa alaklä ra, ata je duawa ka yaba ta.
- 30 Je suta iel ukä jami iona ñaebä.
- 31 Jekäi iel idäkläka mañal je senawa ira ñaebä. Jekäi ebä je siete wa biköle duachawa ka yabala ta;

- 32 bata jekje ra je alaklä duawä ñaebä.
- 33 Jekäi je siete wa wä ibakle ialaklä ye ra, jera sä shkırķekani ska ra, ħmane sı senaklä ye je alaklä dämiksani rä na?
- 34 Jera Jesús te ijewa kúka: —Jí ķei ska wa serķewä, ñakäi iña maķe senakwä.
- 35 Ata mane wa rä biketsale kianak senak jia je ķei wä, ñakäi shkınakkani dulechawä wa shana, ka jewa rä senakwä kuna, ñakäi ka jewa rä menak kuna senakwä,
- 36 ka jewa rä duäk kuna kika. Ka irä jiye kuna ta, jeska ra ijewa rä jishtë ángel wa käi, ñakäi ijewa rä Säkeklä yabala ijewa rä shkilekani kika.
- 37 Ata dulechawä wa rä shkınakkani je wajerkua Moisés te ñaebä, ale kal yaba ska ite Säkekewa kia Abraham Keklái, Isaac Keklái, Jacob Keklái ni ska.
- 38 Jekäi ka ije rä dulechawä wa Keklái kuna, ata ije rä sä kseka wa ne Keklái, ije ia ra sä tsö kalabe wa rä kseka kika.
- 39 Jera ñayöle kawei wä wa sha te ikúka te isha: —Sapaktäk, bulee ba te isha rä.
- 40 Jekäi ka ijewa wä iwächakewaklei jia.
- 41 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Ķjiye ishe sä bākākksä rä David yäbei ni rä na?
- 42 Ñera David wakeiwä iyile Salmos äyēi kika rä: “Säkekewa te isha yis Säkekewaí ia: Ma jętköwä yis jula wämo ķjane,
- 43 bikökje yie bä bolki wa tulachawä bä klä tkäkläķa ikika kje.”
- 44 Jekäi David te ikia Säkekewa ni ra, ħmaikäi jera je rä iyäbei rä na?
- 45 Ditsä biköle te issē tsö ra, ite isha iwä dulanak wa ia:
- 46 “Bas seno jer ķij ñayöle kawei wä wa yika. Jewa ssērķe rä shkäk paiklä solorbe wä, ijewa wäbätsä rä ime chakarpa sa tapanaklä däli watjuak shtë ska wä, ñapaktäklä jui ska ra, oloi ta wa jętkäklä tsö wä, yakana mar ska ra, oloi ta wa jętkäklä tsö wä.
- 47 Jewa te alaklä wa chichö wa ju bäke juķemi, ñakäi ijewa kaķiäķe jaree kje juenak ebä. Jewa buķanami eena sı.”

Lucas 21

- 1 Templo ska Jesús wä kakä te blu wa te iji tsö menak jie kate ofrenda jiäklä jui jarka je sua.
- 2 Ñaebä ite isua alaklä chichö ka jita te jeska inaklä wäka botkä tsidala sı jiawä.
- 3 Jera ite isha: —Kte sı wä yie ishe bas ia, je chichö ka jita te ijia rä biköle tsata.
- 4 Ka irä maikäi kuna ta, ijewa biköle te rä iwä ji tsö tai wäukäla ne jia ofrenda ye rä, ata je ka jita te rä ji tsö iwä ijek senewaklä kalabe ne jia rä.

- 5 Moska te ipake kate, Templo rä k̄itkele jak babaa wà, jile saka mēle ofrenda ye wà. Ñerä Jesús te isha:
- 6 —¿Bas te je sua na? Ikei dāmiwā j̄ia jak etka ̄ani ka ātanaklā isaka bata k̄ika, ka miletkāwā kuna k̄ai.
- 7 Jera ijewa te ichaka iia: —Sapaktāk, ¿bikökje je or̄mi rä na? ¿Jibā juermi sākätāba ijuenaklā ye je or̄ mar kja irā na?
- 8 Jera ite isha: “Bas s̄eno j̄er k̄ij ka bas wāyönaklāwā kuna. Iwa rä ch̄ulii dāmi j̄ia yis kie j̄ami ishāk: ‘Yis ne irā’, ñakāi ishāk: ‘Ikei tkenawā alemana.’ Ata ke bas mina ijewa j̄ami.
- 9 Mikā bas te ipalei ssa ñabukanate, sã gobiernof̄ bukanate t̄aj ra, ke bas suana je yika. Ka irā jiye kuna ta, je rä kjäk̄ju sākätāba, ata ka sã kei ̄enakwā plaa.’
- 10 Jera ite ik̄i sha j̄ia ijewa ia: “Kei ta k̄juawa k̄juawa wa ñajāmikā ñakpāk ñara, ka tsāk̄ui wa ñajāmikā ñakpāk ñara.
- 11 Kā wābukānami ̄ena, ñakāi k̄a etkā etkā ska bāli j̄armi duē j̄armi sã k̄i; ñakāi sã malechāk shtā juermi, jile kjayirmi kajöir ska ̄ena s̄i.
- 12 “Ata je yikaba, bas kolormiwā, bas yolormi weikanak, bas tulumiksā ñapaktāklā jui ska tsō wa ia, sã wātiäk wa ia, ñakāi bas dā janakmi k̄a tsāk̄ui wa wāk̄i k̄a wāk̄iri wa wāk̄i yis kie kjuei.
- 13 Je oloi j̄ami bas te yis ktei shemi.
- 14 Ata bas k̄u iwabiketsö bas j̄er ska, ka ibiketsäk kuna iwätsākba jini sã te ikúkemi k̄ai.
- 15 Ka irā jiye kuna ta, yis te bas ia kte m̄emi j̄erike m̄emi, je ka wätkenak je ka kúkanak bas da k̄juatkāk wa mane ̄ani ia.
- 16 Bas ká wabä, bas el wabä, bas saka wabä, bas salibä wabä te bas tulemiksā. Jekāi ijewa te bas manele ktemiwā.
- 17 Jekāi biköle te bas dokoitsemiwā yis kie kjuei.
- 18 Ata ka bas tsāk̄u k̄a etaba ̄ani weikanakwā.
- 19 Jekāi bas chatkawā ra, je wà bas j̄ek tsätkāmiksā.
- 20 “Mikā bas te isua guardia wa te Jerusalén kjä kukaksā shkiritke ra, bas j̄er kuopa ik̄u ikei dewā ̄ená iweikanaklāwā.
- 21 Jera yi tsō Judea ska wa julunomipa k̄atsä naka iyika, yi tsō je juklāyākā na wa julunoksapa iyika, yi tsō jile tkāklā shāna ke bita je juklāyākā jarka.
- 22 Ka irā jiye kuna ta, je kei ska sã rä bukanak nui k̄i ionaklā iyöle tsō biköle te ji she je j̄ami.

- 23 ;Wekte je kei wà alaklä wa tsò kjä ye wa rä, ñakäi tsu maķe jia wa rä! Ka irä jiye kuna ta, sä weikarmi kajiska eena si, ñakäi Säkeklä kjuatkämiwä jí sà tsò wa ra.
- 24 Ijewa rä kotanakchawä espada wà, ñakäi minak jar ka etkä kjuawa kjuawa bena ska. Ñakäi Jerusalén wäturmiwä ka etkä wa klä nikika, bikö ijewa ia ka merķe kjaju kje.
- 25 “Jile kjayirmi kawä jami tulu jami bekwä jami; ñakäi kajiska sä ditsei wä biköle jer iarchamiwä, je rä dāyē tjuāmikā tai bularmi tai te imaleķeķemiwä kika.
- 26 Suane irä, ji kjāmi jia ka biköle ska biketse irä, je te sà jalmaweķemiwä. Ka irä jiye kuna ta, kajöir ji tsò oloi ta wa wäbukānamikā.
- 27 Jekjepa ijewa te ditsä yābei dawaju mō jarka oloi ta, wāñilekā tai suemi.
- 28 Mikā jekāi iorķe kja ra, jera bas ñajöklökā wākökā jöikje. Ka irä jiye kuna ta, bas bakanakläksā kei tkenawā alemana kika.’
- 29 Ite ijewa ia jile paka jile she jami jikāi: “Higuera irä kal biköle irä suo.
- 30 Mikā ikā perí jer mar sua bas te ra, je te bas jer kue duas tker dawā kja irä.
- 31 Je suta mikā bas te jekāi ji orķe sua ra, jera je ku bas jer kuopa Säkeklä gobiernoí kjäklāwā tkenawā kja alemana irä.
- 32 “Kte si wà yie ishe bas ia, je biköle ormi jira sà tsò wa ka tuarchawāba yika.
- 33 Kajöir irä kajiska irä je ermiwā, ata yis ktā ka enakwā mik āni.
- 34 “Bas seno jer kij jek ki, ka bas jer ssēwāklā shtirilewā ji wakble ka wata di ye shāna kāi wā, sene diyēē kāi wā, jek senewāklā te sà jer iawē kāi wā, ka je dīa dāklā wā bas ki plaa jishtā ji kuke jama te kāi.
- 35 Ka irä jiye kuna ta, je dīa dāmiwā senak kajiska jewa biköle ki.
- 36 Je ne kika bas seno jer kij del kākīāk bas tākili dāklākā je ji shena dāk wā jia je bena čak, bas jek duāklāwā ditsä yābei wājami.’
- 37 Kapiana ra Jesús te sa pakteķe Templo ska, tuina ra imiķe ka bata kie Olivo yākā ska.
- 38 Ata sañiree ra ditsä biköle dāķe iwākī Templo ska ji sheķe ite ssāk.

Lucas 22

- 1 Pan ñaklä ka levadura ta kei kjewāklā kie Saktāk wā Bakleju je kei tkenawā kja.
- 2 Jera chui tsakui wa irä ñayöle kawei wà wa irä, jewa te ibiketse kate maikāi si ra iia Jesús dāmiksā kotanakwā kāi, je rä isuanachawā ditsä yika kika.
- 3 Jera Satanás kjawā Judas kinak Iscariote wa ni je jer na; ije rä ale doce wa sha ekla.

- 4 Je minejumi chui tsakui wa irä Templo kjānanak wa wāsikāk wa irä ra, ipakāk maikāi ra ite Jesús juemiksa ijewa iā kái.
- 5 Jera ijewa ssēna ānaa, jekāi ijewa ñajerkuā iā inaklā mak.
- 6 Jera Judas te ikúka bāi, jeska ra ite ibiketsami maikāi si ra ká dāmiksa iā iwā ijuaklāksa ijewa iā, ka juñele kuna ditsā wā kái.
- 7 Jekāi pan ñaklā ka levadura ta je díai dewā, je kei wà oveja yaba kiana kotanakwā Saktākwa Bakleju kei kjewaklā.
- 8 Jera Jesús te Pedro irä Juan irä patkami, jewa iā ite isha: —Bas cho Saktākwa Bakleju kei kjewaklā āliwāk, sa wā iñaklā.
- 9 Jera ijewa te ichaka iā: —¿Mai ba ki sá shena je āliwāk rá na?
- 10 Jera ite ijewa iā isha: —¡Issö! Bas demijulu juklāyākā shāna ra, jāiyi ekla dāmiksaju bas wāki, je wā u yaka uí diklā tsaklā damitse. Je itāki bas mi ma rá mai imikewā ju na ska.
- 11 Jera je ju wakei iā ishō: ‘Sapaktāk te ishaté yinak ma iā: ¿Mai ju jar tso yis wā Saktākwa Bakleju kei kjewaklā ñaklā yis wā dulanak wa ra rá na?’
- 12 Jera ije te ju jar tai yöle ietkā kika kjashemi bas iā, jar bāile ená. Jeska bas te ji āliwēba.
- 13 Ñerā ijewa minejulu; je te ikua jishtë ite isha iā kái. Jera ijewa te Saktākwa Bakleju kei kjewaklā je āliwā.
- 14 Jera kawā dewā iwā iñaklā ska, jera Jesús jek baklawā yākāk iktei bata shāk wa ra ñara.
- 15 Ñerā ite isha ijewa iā: —¡Eena yis ssēna jí Saktākwa Bakleju kei kjewaklā je ñak bas da ka yis wā ji shkal ssērba yika rá!
- 16 Ka irä jiye kuna ta, yis te ishe bas iā, ka yis wā je ñanakni, ata jiye wata je rá je wakjayina ená Sakeklā gobiernoi ska kjepa yie je ñemini rá.
- 17 Jera ite copa etka kukawā, je ki ite wekte sha Sakeklā iā, jera ite isha: —Jí kukö, je yö ñara.
- 18 Ka irä jiye kuna ta, yis te ishe bas iā, jí maju jöiwāta ka yis wā uva diā yanakni, ata Sakeklā gobiernoi kjawaju kjepa yie je yemini rá.
- 19 Jera ite pan kukawā, je ki ite wekte sha Sakeklā iā, kjepa je butsa mā ite ijewa iā, te isha: —Jí rá yis yaka. Je rá meleksa bas kjuei. Jikāi bas ku iwō bas jer janaklā yis ka.
- 20 Je suta iyaká ená ra, ite copa kukawā te isha: —Jí copa ne rá sa kablāklā ñaiā spana ji wak yis pi wā rá; je rá tkenakjumi bas kjuei.
- 21 Ata yis juakksa je wakei kalmeña yis da mesa ska.

- 22 Iyina s̄i ra ditsä yäbei majumi rä jiräni ibiketsaleksā käi, ata ʃsäli je juakksā wakei rä!
- 23 Jera ijewa te ichakami ñaiä mane s̄i te je wemi räí.
- 24 Je ukä ska ijewa kjuatkakā ñara yi rä bäi s̄i rä k̄i.
- 25 Jera Jesús te isha ijewa ia: “Kajiska wa tsakui wa te isaka patkeke, ñakäi je ipatkäk wa kieke ijewa te rä sā iā ji wäk bäi ni.
- 26 Ata bas shana ka jekäi ikiar. Ata bas shana yi rä baklekā bäi s̄i ra, je jek jöwopa idulunaí ye. Jekäi yi rä sä wäsikäk, je jek jöwopa ikjanaklä ye.
- 27 Jekäi bas iā ra ʒyi rä bäi s̄i rä na, jek bäkläkwā yäkäk na, ata sä chewak na? ʒKa irä jek bäkläkwā yäkäk na? Jeiräta yis kaldu bas shana sä chewak käi.
- 28 “Bas ne chatkawā yis jami yis mablerke shana rä.
- 29 Je k̄ika yis te bas kuke ka tsakui wa ye jishta yis Ká te yis kuka sā tsakui ye käi,
- 30 bas ji ñaklä, bas ji yäklä yis mesa ska, mai yis dä sā tsakui ska, ñakäi bas ñajäkläkläwā sā tsakui wa jekäklä k̄ika, Israel wa ditsei wä doce ktei wabiketsäkksā.”
- 31 Jera Säkekewa te isha Pedro ia: —Simón, Simón, jikäi issö! Satanás te ba kiaksa, iwä bas wäkpäkläksā trigo p̄joi kpeksā käi.
- 32 Ata yis k̄akia ba k̄i ba wä ji biketsäklä etkabä j̄ia ka shirilewā ta. Jekäi ba dewani ra, ba kü ba el wa täkiwo.
- 33 Jera Pedro te isha ia: —Säkekewa, yis kaldu kja minakña ba ra ka sä wätiäklä ska ebä kuna, ata duäkwaña.
- 34 Jera Jesús te ikúka: —Pedro, yie ishe ba ia, jir ebä ka oshkoro ar̄kaba yikaba, ba kayuämiwā mañatabä kicha ka ba wä yis sule ni.
- 35 Jekjepa ite ijewa iā isha: —Yis te bas patkami ka inaklä tsaklä jui ta, ka jile tsaklä ta, ka sandalia saka ta ra, jera ʒjile shena j̄ia bas k̄i na? Jera ijewa te ikúka: —Ji ani.
- 36 Jera ite isha ijewa ia: —Ata jira yi wä inaklä tsaklä jui tsö ra, je kü itsomi jile tsakläje, ñakäi yi wä ka espada kuna ra, je kü iwä shönak jek k̄ika watjuo juomi, je säkei wä itjuoksā.
- 37 Ka irä jiye kuna ta, yis te ishe bas ia, ikiana onak yis ukä jami jishta iyöle katke käi: “Ije shtanaña ji yakei wakbläk kaweí ukä jami wa ra ñara.” Iwa rä yis ktei yöle rä bata enakwā k̄ika.
- 38 Jera ijewa te isha: —Säkekewa, jiska espada tsö botkä. Jera ite ijewa kúka: —Bäi rä, je ebä.

- 39 Jera ikjaksaju, minejumi dākmi Olivo Yākä Bata ska iwädular käi, jera iwa dulanak wa damiña ira.
- 40 Jekäi idemiju jeska ra, ite isha ijewa ia: —Bas kākio ka bas shirinaklawā kuna.
- 41 Jera ijek butsa juami ijewa yika sä te jak jue dämi kjena. Jeska ijekawa köchöwä kī kākia, k
- 42 te isha: “Papá, ma jer ssëwopa iku ra, jí copa tso juomipa yis yika. Ata we ka yis kī ishena käi kuna, ata jishtë ba kī ishena käi ionopa.”
- 43 Ñerä ángel dar kajöir ekla juena iwäna, je te itäkili jiewa.
- 44 Jera ijer ianawa eena si. Je ne kika ikakia jia kita, jera iparina pi käi wäta tai tai jolona ishäkä kika.
- 45 Ikakia katke käi ijekaka deni iwa dulanak wa ska ra, ite ijewa kua käpelechawa, je rä ijer ianachawa kika.
- 46 Jera ite ijewa ia isha: —¿Jiye bas kapachawa rä na? Bas ñajoka. Bas kākio ka bas shirinaklawā kuna.
- 47 Ñerä ije te je she kaldu jia kjela bä ra, chulij patkena ñakataka, jewa wäkse ale doce wa sha ekla kinak Judas ni je daju, je jek sikawa Jesús wäjami iwa jalassakwa.
- 48 Ñerä Jesús te isha ia: —Judas, ¿sä wä jalassë wä ba te ditsä yäbei juekëksa na?
- 49 Jera Jesús da kajali wa te ji or mar sua ra, ijewa te ichaka ia: —Säkekewa, ¿sä te ijewa bike espada wä na?
- 50 Jekäi ijewa sha ekla te chui wa tsakui kjanaklä bika, ikukä wämo tia juami.
- 51 Jera Jesús te ijewa kuka te isha: —We irä; ijowa. Jera ijula tkawa ikukä jami te ibaiwani.
- 52 Jera Jesús te isha chui tsakui wa irä, Templo kjananak wa wäsikäk wa irä, sä wäkiri wa irä dejulu ikukakwa wa ia: —¿Bas bite espada ta, kal wälbe ta, jishtë jakbläk wa kukewa käi na?
- 53 Buliri buliri yis kaldu bas da Templo ska ra, ñera ka bas jula tkawa ta yis kukakwa, ata jí ne rä bas horaí rä, katuil tsakui horaí rä.
- 54 Ijewa te Jesús kukawa tsami patkawa chui wa tsakui ju na. Jera Pedro damiju iitä wä kamiika.
- 55 Je juitä kī ijewa te yökö wäkawaka je kjä jami iña jaklawā, jera Pedro jekawaña ijewa ra.
- 56 Ñerä alaklä ekla jeska wa kjanaklä te ije sua ikalme yökö kjä jami. Jera ite isua jaree te isha: —Ñera ije ne kalduña Jesús da rä.
- 57 Ata ije kayuawa te isha: —Sanule nulewa, ka yis wa ije sule.

- 58 Je berbena ebä ra, isaka te isua te isha: —Ba rä ijewa shä ekla. Jera Pedro te isha: —Säkekewa, ka yis dä ijewa kuna.
- 59 Je itä kika una hora käi, isaka te isha jia: —Iyina si ra ije kalduña Jesús da, ije rä Galilea wa kika.
- 60 Jera Pedro te isha: —Säkekewa, jibä sheke ba te rä ka juñer yis wä. Ñerä iktä kalme jia wäsaka ra, oshkoro anakä.
- 61 Jera Säkekewa wä manewaté Pedro suak, jera Pedro jer jana Säkekewa ktä ska, je te isha iia rä: “Jir ebä ka oshkoro arkäba yikaba, ba kayuämiwä mañatäbä kicha, ka ba wä yis sule ni.”
- 62 Ñerä Pedro mineksaju jeska ijiá eena.
- 63 Jera ditsä tso Jesús kjānanak wa te ijañetseke, ñakäi ite ikpeke.
- 64 Ijewa te iwä pamuawä, jera ite isheke iia: —Yi si te ba kpa rä shökä jile bata shäk ye!
- 65 Jekäi ijewa te jile sha tai iia saka saka iweikäklä.
- 66 Jekäi kañinawä ra, je kei ska wäkiri wa, ale chui tsakui wa irä ñayöle kawei wä wa irä tapanawä ñara. Jera ijewa wä iminetsemi ijewa Sanedrín wa tapanawä wäki.
- 67 Jera ijewa te isha iia: —Ba rä Säbäkäksä ra, jishökä sä ia! Jera ite ijewa ia isha: —Yis kuna ishakkä bas ia ra, ka bas wä yis ktä kolonak.
- 68 Ñakäi yis kuna bas wächakewäk ra, ka bas wä yis kúkanak.
- 69 Ata jirami ditsä yäbei je jetkämiwä Säkeklä tākili ta tai jula wämo kjane.
- 70 Jera ijewa biköle te iwächakewä: —Jera, ¿ba rä Säkeklä yaba na? Jera ite ikúka: —Bas ne te je sheke yis dä ije ni rä.
- 71 Jera ijewa te isha ñaia: —¿Jiye sä ki ikjatiäk wa shena jia na? Ñera sa wakwa te ji sha ite iwakei kjäbata wa rä je ssa.

Lucas 23

- 1 Jera je chulij wa biköle ñajakä, jewa wä iminetse Pilato wäki.
- 2 Jera ijewa te ikjatiami te isha: “Sä te jí kua dua. Ije te sä kei ska tso wa jer tkeke tai, ije te ishe ka sa kiar César ia inaklä mak, ñakäi ite ishe iwakei rä Säbäkäksä ni, je wä rä irä sä tsakui.”
- 3 Jera Pilato te iwächakewä te isha: —¿Ba ne rä Judío wa Tsakui rä na? Jera ite ikúka: —Ba te je shakä.
- 4 Jera Pilato te isha chui tsakui wa ia, ñakäi isaka tso jeska chulij wa ia: —Ka yis wäna ijuer ta jí ditsä rä nui ta käi.

- 5 Ata jeska ijewa te isha j̄ia k̄ita: —Ije te ditsä bena wätjiweḱe ite sa pakteḱe wà Judea kei bena ska. Je te je wáté Galilea kei skaté, je bite rä jiska kje.
- 6 Ñerä Pilato te je ssa ra, ite chaka je ditsä rä galilea waí.
- 7 Ata ite issa jekäi irä ni ra, ite ipatkami Herodes wäki, Herodes dä Galilea kei tsakui kika. Je kei wà ra ñakäi je katke Jerusalén ska.
- 8 Jekäi Herodes te Jesús sua ra, issëna ana. Ka irä jiye kuna ta, mikleté ijer ssëna ime isuawa käi, iwa ije palei ssële tai kika, ñakäi iia issërke ime ite jile we ijuenaklä ye suawa käi.
- 9 Jekäi ite iwächakewa tai, ata Jesús wa ka ikúkane jini ani.
- 10 Jeska chui tsakui wa irä, ñayöle kawei wà wa irä kajali; jewa te ikjatieke takili wà.
- 11 Jera Herodes irä iguardia wa irä te Jesús kukawa weikanak jañetsanak, jekäi ite ipajiawa baa si, kjepa ite ipatkamini Pilato wäki.
- 12 Je kei ebä wà Pilato irä Herodes irä jer bänani ñara, ata säkätä ra iña sua rä sälwii ebä.
- 13 Jekjepa Pilato te chui tsakui wa irä, sa tsakui wa irä, ditsä saka irä tapawachawa.
- 14 Jera ite isha ijewa ia: —Bas wa jí detse yis wä ki sa jer tkäk käi; ata yis te iwächakewa bas wäkata ska. Ñera ka yis wäna ijuer ta irä nui ta etka ani bas te ikjatia käi.
- 15 Ñaebä Herodes wäna ka ijuer ta irä nui ta käi, je kika ite ipatkaténi sá wäki. ¡Issö! Ka iwa ji ani one je kika iktäkläwa käi kuna.
- 16 Ata yie ikpa ksa bata wà ená ra yis te iyemiksani.
- 17 Je rä ije kiana ekla wäyäkksani del ijewa ia ikei kjewe shana kika.
- 18 Ata chulii wa kjoyina takii ñakataka te isha: —¡Iweiköwa! ¡Barrabás ne wäyöksani sá ia rä!
- 19 Barrabás kate wätelewa rä iwa je jukläyäkä wa wäsikle kjuatkäk kawei ta wa ra kjuei, ñakäi irä sä ktäk kjuei.
- 20 Ata Pilato te Jesús wäyakleksa, je ki iktani etäbä kicha ijewa ra,
- 21 ata ijewa kjoyina jia te isha: —¡Iwätiökä cruz jami! ¡Iwätiökä cruz jami!
- 22 Jera Pilato te ishani idäkläkä mañatäbä kicha: —¿Jera ji wá ije te yakei rä na? Ka yis wäna ijuer ta nui ta irä, iktäkläwa ikika käi kuna. Ata yis te ikpemi ksa bata wà kjepa yis te iwäyemiksani.
- 23 Ata ijewa kjoyina tkelewa takii ipakäk iwätiäkkä cruz jami. Ñerä ijewa kjoyina wà itunaka.

- 24 Jekäi Pilato te iwabiketsaksa iwak maikäi ijewa te ikia iia käi.
- 25 Jera ñe wätelewä sä wäsikle iwä kjuatkäk kika, ñakäi irä sä ktäk kika, ale kiekeksa ijewa te, je wäyaksa ite. Ata ite Jesús juaksa ijewa ia me ite iwe käi.
- 26 Jera ijewa wä je dami tse ra, ekla Simón Cirene wa tso kjuawaka dajutëni, je kukawä ijewa te kika ite cruz kpaqä tsenakmi iwä Jesús itä ki.
- 27 Jera ditsä dami chulij iitä ki, ñakäi alaklä wa damiña jewa te ijietse dami, kjoyir dami.
- 28 Ñerä Jesús wämanewatë ijewa suak te isha ijewa ia: —Alaklä wa Jerusalén wa, ke yis jietse, ata bas wakwa ne ñajietsö rä, ñakäi bas yabala ne jietsö rä.
- 29 Ka irä jiye kuna ta, ikei dämiwä ska ra bas te ishemi: “Bäije alaklä wa kole ka yaba suak kuna wa rä, ka wakjuä wakole kuna wa wakjuä rä, ka tsu wayale kuna wa tsu rä.”
- 30 Je ra ite ishemi katsä ia: ‘¡Ma minoté sá kika!’, ñakäi ka ukäla ia: ‘¡Sá ki kuköwä!’
- 31 Ka irä jiye kuna ta, jí käi ijewa te ji weke kal spana ukä jami ra, ¿ ji ormi kal ssil ukä jami rä na?
- 32 Jera ñaebä ijewa wä ditsä saka bol ji yakei wakbläk wa damiña ira kotanakchawä.
- 33 Ijewa demijulu ka kie “Satsaku Chichei” ni ska ra, jeska ijewa te iwätiakä cruz jami, ñakäi je ji yakei wakbläk wa wätia tulakä ijewa te, ekla ijula wämo kjane, ekla ijula shule kjane.
- 34 Jera Jesús te isha: “Papá, ba ku ijewa jöwä bitaba, ji weke ite rä je ia ka ijewa jer kone kika. Jera ijewa ina sua jile wä ijewa wä ji jienak iwä bala pjaklä ñaia.
- 35 Ditsä te isue tso klä kika, jera ñakäi sa tsakui wa te ije jañetseke, te isheke: —Kjuawa je tsatkaksa ite; ikuna ije rä Säbäkäkksa kolole Säkeklä wä ra, iwakei jek tsatköksa.
- 36 Ñakäi guardia wa te ijañetseke, ñasikäkewä iwä jami uva diä jäi mak iia,
- 37 te isheke: —¡Ba ne rä Judío wa Tsakui rä ra, ba wakei jek tsatköksa!
- 38 Ñakäi itsaka iyör katke te ishe rä: “Jí ne rä Judío wa Tsakui rä.”
- 39 Ale ji yakei wakbläk wa wäter tkete je ekla te Jesús weika te isha: —¡Ba ne rä Säbäkäkksa rä ra, ba wakei jek tsatköksa, ñaebä sá tsatköksa!
- 40 Ata iel te iuña te sha iia: —Ba weikarke ije käi ñaebä; jera ¿ka ba suane Säkeklä yika na?
- 41 Sa je weikarke rä wata, jishtë sä te iwä jami ideksa sa ia rä. Ata ije wä ka ji ani yakei one kuna.

- 42 Jekjepa ite isha: —Jesús, mikā bä dewā Satsakui ye ra, ma jēr janopa yis ska.
- 43 Jera Jesús te isha iia: —Kte sī wà yie ishe ba ia, jir bä dämikā kätkäña yis da ka baa ska.
- 44 Kawā deka las doce käi ra, ka wätuinawā itjä yee ka biköle ska mine rämi las tres kje.
- 45 Jera kawā wätuinawā, ñakäi sua Templo bala tkäkläksa klashanajumi moki.
- 46 Jera Jesús ana täkii, te isha: —¡Papá, yis te yis wikblu juetana ba jula na! Je sha ite ra, iduawā.
- 47 Ñerä guardia wa cien wäsikäk te ji ona sua ra, ite Säkeklä kjeisha kte baa wà te isha: —Iyina sī jí ditsä rä wämo.
- 48 Jera chūlii tapar tso iki suak wa biköle te ji ona sua ra, iminejuluni jēr bata pakpä rami jela.
- 49 Ata iwā sunak wa kajali kamiika, ñakäi alaklä wa biteleté ira Galilea ska jewa te ji or te sue tso.
- 50 Ditsä ekla kie José ni, je rä Sanedrín wa sha, je rä ditsä bäi, ñakäi wämo.
- 51 Isaka te iwabiketsaksa irä, ijewa te iwā irä, je ia ka issene bäi. Ije rä Judea jukläyäkäi Arimatea wa, je te Säkeklä gobiernoí kisse kate.
- 52 Je mineju Pilato wäki Jesús nul kiäkksa iia.
- 53 Jekäi ite iya jawaksa ra, ite ibutrawā dātsi wà, blachā ite jak ker jatkele sa nul bläklä naka, je na yi ani ka blerba.
- 54 Je día rä jile waklä sábado yika, jera sábado dawaju kja irä.
- 55 Jekäi alaklä wa bitele Jesús da Galilea ska wa minemiña José ra te sa nul bläklä sua, ñakäi maikäi inul menakā rä käi je sua.
- 56 Jera ijewa dejuluni te ji jalanak jamaa shtä yula saka saka irä perfume irä. Ata ijewa jerachawā sábado wà jishtä sa pakale ji wak rä jami.

Lucas 24

- 1 Semana día säkätä sañireebä ra, ijewa minejulu sa nul bläklä ska, jewa wa ji jalanak jamaa shtä yolole iwā saka saka je shkä.
- 2 Ñerä ijewa te jak sa nul bläklä kjashtäklä kua bulelejumi kjuawa,
- 3 ata ikjawajulu ra, ka iwā Säkekewa Jesús nul kone kuna.
- 4 Ñerä je te ijewa maleche kajali ra, ñawäsaka jäiyi wa bol ñajaklakā ijewa wäjami ñapajiele wänilekā olóo.
- 5 Jera ijewa suanachawā wäbuachawā iski. Jera je jäiyi wa te isha ijewa ia: —¿Jiye bas te yi rä kseka yuleke dulechawā wa shana rä na?

- 6 Ka je kuna jia jiska, ata ije shkīnakani. Bas jēr jano ikatke jia Galilea ska ra jirani iwā iyile bas ia rā jeska.
- 7 Ite isha rā ditsā yābei shena junakksā ditsā yakeila wa jula na wātenakka cruz jami, ata tres día ra shkīnakani.
- 8 Jekjepa ijewa jēr jana iwā iyile ska.
- 9 Jera sā nūl blāklā ska ijewa bitejuluni te je bikōle bata shani once wa ia, ñakāi isaka kalabe ia.
- 10 Jewa rā María Magdala wa irā, Juana irā, María Jacobo ami irā, isaka tsōña ijewa ra irā; jewa ne te ji ona bata sha Jesús ktei bata shāk wa ia rā.
- 11 Ata ijewa ia iktā ssēr ka wata kāi, je kika ka iwā iktā kolone kuna.
- 12 Jeirāta Pedro jekaka mineju tūlee sā nūl blāklā ska. Jera iwātka ijar suak ra, ite ibutrāklā ebā sua. Jera ibitejuni maletēlewā jekāi ji ona te.
- 13 Ñerā je día ebā wā ijewa shā bol dami juklāyākā tsīne kinak Emaús nika, je rā Jerusalén ska ra once kilómetro kāi.
- 14 Jewa te ji ona bikōle pake rami ñaiā.
- 15 Ñerā ijewa te ipake rami, iñawāchakewā rami ra, Jesús wakei jek sikawā shkamiña ijewa ra.
- 16 Ata ijewa yika irā blelewā, ka iwāna ijuenaklā yi irā kāi.
- 17 Jera ite isha ijewa ia: —¿Je rā jibā pake rami bas te ñaiā jí bas dami ra rā na? Jera ijewa ñawākukachawā jēr ialechawā tai.
- 18 Jekāi ijewa ekla kie Cleofas ni te ikúka te isha ia: —¿Ka etkā wa déle Jerusalén ska wa shāna, ba ebā ne wā ji ona jeska jí bala na ka juñer dā na?
- 19 Jera ite isha ijewa ia: —¿Jibā kāi na? Jekāi ijewa te ikúka: —Ñe Jesús Nazaret wa jē. Ije rā jile bata shāk, jekāi Sākeklā wāna irā, ditsā bikōle wāna irā ite ji wā rā tākili ta bāi sī, ñakāi je te sa pakta rā tāki ta bāi sī.
- 20 Jekāi chui tsakui wa irā, sá tsakui wa irā, jewa te ijuaksā ktei wabiketsanakksā kotanakwā, je wātiakā ite cruz jami.
- 21 Ata sá te ibiketsa ije ne te sá Israel wa wetsemiksā rā. Ka je ebā kuna, ata jira je ona wā ká tsō kja tres día.
- 22 Ñakāi alaklā wa tsō sá shāna jewa te sá malechachawā. Iminejulu sā nūl blāklā ska, kapañir dawā kja ra,
- 23 jeska ka ijewa wā inūl kōne jia, jekāi idejuluni te isha ángel wa kjayina sua ite; jewa te ishe ije katke rā kseka ni.
- 24 Je ukā ska sá shā moska mine sā nūl blāklā ska te ikua jishtā alaklā wa te isha kāi, ata ka ijewa wā ije sune.

- 25 Jera ije te isha ijewa iā: —Bas ka j̄er ta wa, ji yile jile bata shāk wa wā bikōle je biketseke bas te bas j̄er ska rā j̄enaapa.
- 26 ¿Ka irā Sābākāksā shena ji shkāl ssāk je iōna k̄ai na, ñakāi oloi kanakā ioloi wa na?
- 27 Jera ite ijewa j̄er kūa bikōle kte yöle wā iwakei k̄tei pakale k̄ai je wā. Je shami ite Moisés wā iyile skaté mine rāmi jile bata shāk wa wā iyile ska.
- 28 Jera idemijulu juklāyākā tsine na mai ijewa mīke ska ra, ije juer imajū j̄ia k̄ai.
- 29 Jekāi ijewa te ikúka j̄ia te isha iīā: —Ba k̄apōwā sá kjāka, k̄amiskla k̄awā dewā k̄ja rā k̄ika. Jekāi iminewājū ijewa kjāka k̄apāk.
- 30 Ñerā ijek baklawā yākāk ra, ite pan kukawā. Jekī ikākia, kjepa je butsa ma ite ijewa iā.
- 31 Jekjepa ijewa wāj̄iatkena, jera ijewa wāna ijuena ije irā. Ata jeskabā ra ka ijuene j̄ia ijewa wāna.
- 32 Jera ijewa te isha ñaiā: —Ije k̄apakā rami sa ra ñāla wā ra, ñakāi ite s̄a j̄er k̄ue rami kte yöle wa ra, ¿ka irā s̄a j̄er ska issēr baliī wākalekā k̄ai na?
- 33 Jera je hora ebā wā iña jakā bitejulu dekāni Jerusalén ska, jeska ijewa te ale once wa kūa tapalewā isaka tsō ira wa ra ñara,
- 34 jera jewa te isha je bol wa iā: —¿Iyina s̄i Sākekewa shk̄inakāni! Ijek kjasha Simón iā.
- 35 Jera ijewa te ipaka ji ōna ijewa iā ñāla wā k̄ai, ñakāi maikāi Jesús te pan butsa ra ijewa wāna ijuena yi irā k̄ai.
- 36 Ijewa te jekāi ipake rami j̄ia ra, plaa ra Jesús kaldu ijewa shā moska, te isha ijewa iā: —Bas ssēnopa baa.
- 37 Jera ijewa malet̄enachawā t̄ai, isuanachawā t̄ai. Ijewa te ibiketsa wikblu iā ne s̄ute ijewa te rā ni.
- 38 Ata ije te isha ijewa iā: —¿Jiye bas malet̄enachawā rā na? ¿Jiye bas j̄er ska bas j̄erika jekāi rā na?
- 39 Jikāi yis jula s̄uo, yis klā s̄uo. Yis wakei s̄i irā. Yis passō bas wā is̄uaklā. Ka irā jiye kuna ta, wikblu iā rā ka yakata ka chichei ta, ata bas te yis s̄ua yis dā yakata yis dā chichei ta.
- 40 Ite jekāi isha ra, ite ijula irā iklā irā kjasha ijewa iā.
- 41 Ata ka ijewa wā ikolone iyina ye. Ka irā jiye kuna ta, ijewa ssēna ānaa k̄ika, ñakāi imalet̄enachawā t̄ai k̄ika. Je ne k̄ika Jesús te isha ijewa iā: —¿Bas wā jile tsō ñanak jiska na?
- 42 Jekāi ijewa te nima kúkle kaku ma iīā, ñakāi bul ña ma ite iīā.

- 43 Jekäi ite ikukawa, je katá ite ijewa wána.
- 44 Jera ite isha ijewa ia: —Jí ne yile yis wa bas ia yis kaldu jia bas da ra rä, ishena onak biköle jishtë yis ktei yöle Moisés kawei kika irä, jile bata shäk wa wa irä, Salmos kika irä te ishe rä käi.
- 45 Jekäi ite ijewa wäjatkewa ijewa jer na kte yöle däkläwa,
- 46 jera ite isha ijewa ia: —Jikäi iyöle katke rä: Säbäkäksa rä weikanak kjepa tres día ra shkinnakkani dulechawa wa shana,
- 47 ñakäi iwakei kie wà sä ditsei wä kjuawa wa biköle rä pautanak säkätäba jí Jerusalén skami sa kiana ñamanewakksa sa nui janakläwa bitaba.
- 48 Jekäi bas dä je ji ona biköle sua bas te je pakäk wa.
- 49 ¡Issö! Yis Kä kabla ji mak, je patkemi yis te däkwa bas jami. Ata bas atano jí jukläyäkä ska täkili datse kasha ki je wà bas pajiena kje.
- 50 Jera Jesús te ijewa kia jami jukläyäkä ektaka marä Betania ska, jeska ije jula tkacha te ji bäi sha onak ijewa ia.
- 51 Ñerä ite jekäi ji bäi sherami jia ijewa ia ra, ijek bala butsa ijewa yika, kjepa iminetsemi kajöir ska.
- 52 Jera ijewa te iwakei oloitsa ená ra, iminejulu ni Jerusalén ka ssële ana si.
- 53 Jera del ye ikajali Templo ska Säkeklä kjeishäk kte bäi wà. Amén.

Juan

Juan 1

- 1 Säkätä ra Kte ne tso rä. Je Kte katke rä Säkeklä ra, ñakäi je Kte rä Säkeklä.
- 2 Säkätä ra je katke rä Säkeklä ra.
- 3 Ije ne oloi jami ji biköle yöleksä rä. Ke ije kuna ra, ji tso yöleksä, je etka ani ka yöneksä kuna.
- 4 Ije ne wä sene kseka tso rä. Je sene kseka rä kã oloi ye ditsä ia.
- 5 Je kã oloi ñirte kãtuil shana, ata kãtuil ka tunekã ikika.
- 6 Ekla bakle patkele Säkeklä wã, je kie rä Juan.
- 7 Ije de rä ji sule iwã je ktei shäk ye, iwã je kã oloi ktei shäklä, je wã biköle wã je biketsäkläpa.
- 8 Ka ije rä je kã oloi kuna, ata ije de rä je kã oloi ktei shäk.
- 9 Je kã oloi, ale ditsä biköle ñiwãkkã, je ne däkewã kajiska rä.
- 10 Je katke kja kajiska, je ne oloi jami kajiska yöleksä rä. Ata kajiska wa wãna ka ijuene yi irä.
- 11 Ije de rä ji rä iwakei cha ska, ata iwakei ia wa wã ka ikinewã kuna.
- 12 Ata ikiãkwã wa, ñakäi ikie biketsäk wa, jewa ia ite kã mã idãklãwã Säkeklä yabala ye.
- 13 Ijewa kãna rä ka sa yabala korke pi ta käi wã kuna, sa yaka kã isherke käi wã kuna, jäiyi wa kã isherke käi wã kuna, ata ijewa kãna rä Säkeklä ne oloi jami.
- 14 Je Kte manenaksã yaka ye, je sene sã shana. Sá te iji wã baa sã tsana, je iji wã baa je rä Sa Kã yaba eklabã je ne oloi. Ije rä jër bã shäk ebã, kte sã shäk ebã.
- 15 Je ktei sha Juan te tãkii: "Jí ne rä ale ktei yile yis wã ekla dãkjũ yis itã kãka, je ne kjakãni yis tsãta, ije rä yis yikaba kãka ni rä."
- 16 Ije wã ji biköle tso, je jami sä biköle ia ideksã. Ije jër bã sha sã ia ra, jeska kãta ije jër bã sha jã sã ia.
- 17 Kãwei meletãna rä Moisés oloi jami. Ata jër bã she irã, ñakäi ji rä iyina sã irã, je deksã sã ia rä Jesucristo ne oloi jami.
- 18 Yi ani wã ka Säkeklä rä sule kuna mik ani, ata iyaba eklabã kalme yitãlewã Sa Kã jami, je ne te ipaka sã ia rä.
- 19 Judío wa senak Jerusalén ska wa te chui wa irã Leví wa irã patkami iwãki ichakãk iia: "¿Yi ba rä na?" Jera jikã Juan jek paka.

- 20 Ite ishaka bulee, ka iwā iblenewā. Ata bulee ite ishaka rä: —Ka yis dä Säbäkäksä kuna.
- 21 Jera ijewa te ichaka iia: —¿Jera yibä ba rä? ¿Ba rä Elías na? Jera ite ikúka: —Ka yis dä je kuna. —¿Jera ba ne rä ale jile bata shäk rä na? Jera ite ikúka: —Kai.
- 22 Jera ijewa te ichaka iia: —¿Yibä ba rä na? Sá kī ishena juñenak sá patkäkté wa iā yinak. Jera ¿jirāni ba jēk pakāmi rä na?
- 23 Jera ite isha: —Yis ne rä ekla anak ka ssilewā pjoo ska rä. Je te ishe: ‘Ñāla paruōksā Säkekewa yika’, jishtë Isaías jile bata shäk wā iyile rä kái.
- 24 Je iwächakewāk wa rä patkele fariseo wa wā.
- 25 Jewa te iwächakewāni jikāi: —Jera ka ba rä Säbäkäksä kuna, Elías kuna, ale jile bata shäk kuna ra, jera ¿jiye ba te sä wäukewēkē rä na?
- 26 Jera Juan te jewa kúka te isha: —Yis te sä wäukewēkē diklä wà, ata ekla ka bas wā juñele kuna je kaldu bas shāna.
- 27 Je ne rä ale dajū jīa yis itāka rä, ata ka yis dä bäi kuna isandalia wāmūaklä wäyäkksābā jibā.
- 28 Je ona rä Jordán ami kata Betania ska. Je kei kje ra Juan te sä wäukewēte jeska.
- 29 Bulirishtë ra Juan te Jesús sua idajū iwākī. Jera ite isha ditsä iā: “¿Issö, ami ne rä Säkeklä Oveja yaba, kajiska wa te ji yakei wakble nui tsāk juami rä!
- 30 Je ne rä ale yis wā ktei yile: ‘Yis itā kīka ekla dākeju, je ne kjakāni yis tsāta, ije rä yis yikaba kīka ni rä.’
- 31 Yis wā ka ijuñer ije ne irā, ata yis dewā sä wäukewāk diklä na rä ije kjayinaklä Israel wa iā.”
- 32 Jera Juan te Jesús ktei sha jikāi: —Yis te Säkeklä wikblu dawajū kajöir namala kái sua, sená ikīka.
- 33 Ka yis wā ijuñer ije ne irā, ata Säkeklä yis patkāk sä wäukewāk diklä na je wā iyile yis iā: “Yi jami ba te isue Säkeklä Wikblu dawajū senak ikīka ra, je ne rä sä wäukewāk Wikblu Sikina wà rä.”
- 34 Jekāi yie isua, ñakāi yis te iktei she ije ne rä Säkeklä yaba rä.
- 35 Bulirishtë ra Juan kalduni jeska iwā dulanak wa bol da,
- 36 jera ite Jesús sua idamajū, jera Juan te isha ijewa iā: —¿Issö, ami ne rä Säkeklä Oveja yaba rä!
- 37 Je iwā dulanak wa bol te je ssa ra, iminejulumi Jesús itā kī.
- 38 Jera Jesús jēk manewaté te isua ra idajulu iitā kī. Jera ite ichaka ijewa iā: —¿Ji shena bas kī rä? Jera ijewa te ikúka: —Rabí, ¿mai ba katke rä? (Je wà rä Sapaktäk).

- 39 Jera Jesús te ikúka: —Sä shkã isuak. Jera ijewa minemi te mai ska ikatke rä sua. Jera kawã rä las cuatro käi. Je kika ijewa sena jia ira je kei ska.
- 40 Je Juan wã iyile je ssäk wa bol minele Jesús da, jewa ekla kie rä Andrés ni. Je rä Simón Pedro el.
- 41 Jekäi säkätäba Andrés te iel Simón kua, je ia ite isha: —Sá te Mesías kua. (Je wã rä Cristo).
- 42 Jera Andrés te Simón kia tsami Jesús wäki. Je sua Jesús te ra, jera ite isha ia: —Ba rä Simón, Jonás yaba, ata ba kirmi rä Cefas ni. (Je kte wã rä Pedro).
- 43 Bulirishtä ra Jesús te ibiketsaksa minak Galilea kei ska. Jera ite Felipe kua. Jekäi ite isha ia: —Sä shkã yis da.
- 44 Je Felipe rä Betsaida wa. Je jukläyäkã ska Andrés irã Pedro irã ser dä.
- 45 Jekäi Felipe te Natanael kua ra, ite isha ia: —Ekla ktei yöle Moisés wã kawei ska, ñakäi ktei yöle jile bata shäk wa wã, je wakei kua sã te. Je rä ale José yaba, Jesús Nazaret wa.
- 46 Jera Natanael te isha: —¿Jibã bäi je dar Nazaret ska na? Jera Felipe te ikúka: —Sä shkã isuak.
- 47 Ñerã Jesús te Natanael daju iwäki sua ra, ite isha: —Isuo, ami daju rä Israel wa sj, ka irã sä wäyuäk kuna.
- 48 Jera Natanael te ichaka ia: —¿Mai ba wã yis sule na? Jera Jesús te ikúka: —Ka Felipe wã ba kirba ra, jera yis te ma sua ba kalme higuera nikina.
- 49 Jera Natanael te isha Jesús ia: —Rabí, ba ne rä Säkeklä yaba rä. Ba ne rä Israel wa tsakui rä.
- 50 Jera Jesús te isha ia: —Yie isha yis te ba sua higuera nikina, ¿je kjuei ba te yis biketsa na? Ata je tsata ba te jile suemi jia.
- 51 Ñakäi ite ijewa ia isha: —Kte si kte si wã yie ishe bas ia: Bas te kajöir suemi kjä buklejumi, ñakäi Säkeklä ángel wa marka, darwã ditsä yäbei bata ki, je suemi bas te.

Juan 2

- 1 Tres día ra jula kolone diei yana Caná Galilea ska. Jera jeska Jesús ami katke.
- 2 Ñakäi Jesús irã iwã dulanak wa irã kina jula kolone kisuk.
- 3 Ñerã vino enawã. Jekäi Jesús ami te isha ia: —Vino enawã ijewa kika.
- 4 Jera Jesús te ikúka: —Sanule nulewa, ¿jiye ba te yis ia je she na? Ka yis kei dawa.
- 5 Jera iamí te isha jeska kjanaklä wa ia: —Ji sheke ije te bas ia käi, iwõ bas ku.

- 6 Jeska jak yöle diklä bläklä jui ye kajali seis. Je diklei rä Judío wa ñasikitewäklä iwädular käi. Je diklä jui na diklä kjäwä rä cincuenta litro käi, setenta litro käi ekla ekla.
- 7 Ñerä Jesús te isha kjanaklä wa ia: —Je diklä bläklä na diklä tiö tulökä pshi pshii. Jera ijewa te itia ina pshi pshii.
- 8 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Iyäkökä tsomi iwatiäk tsakui ia. Jera ijewa te itsami ia.
- 9 Ñerä je te diklä ialewä vino ye ya ssa ra, ka iwä ijuñer maka je tsöna, ata kjanaklä wa tsö iwayäkäk wa wä ijuñer. Jera ite jäiyi jula kolonak kiaté.
- 10 Jera ite isha ia: —Bena te sä tiekë säkätä rä vino bäi sï shtä wà, ata ijewa te iya kja taji ra, jekjepa ite vino ka bäi sï kuna shtä tsëkëksä. Ata ba te vino bäi sï shtä tsatana watenak jí kjepa.
- 11 Je ne rä säkätä Jesús te ji wami kjuawa ijuenaklä ye. Je wä ite Caná Galileaka. Je wà ite ioloi kjasha ditsä ia. Je kika iwä dulanak wa te ije biketsa.
- 12 Je itä ki Jesús bitewaju iam ra, iel wa ra, iwä dulanak wa ra, demi Capernaúmka. Jeska ijewa sēna ka taji kuna.
- 13 Ikei tkenawä Judío wa wä Säktäkwä Bakleju kei kjewäklä. Jekäi Jesús mineju däkkä Jerusalénka.
- 14 Jera Templo ska buey käi, oveja käi, namala käi watjuak wa tsö, ñakäi inaklä manewak wa tsö ñajäklelechawä, jewa kua Jesús te.
- 15 Jera ksa simana butra ite ksabata ye. Jekjepa je wà ite biköle patka tulaksa Templo ektaka, ovejaje, bueyje; ñakäi inaklä miä juami ite imanewak wa yika, ñakäi mesa manewä tulami ite.
- 16 Jekäi ite isha namala watjuak wa ia: —Jiska jí wa jömi, ke bas ku yis Ká ju iawä wä jile watjuaklä jui ye.
- 17 Jera Jesús wä dulanak wa jer jana iyöle katke etka ska, je te ishe rä: “Yis te bä ju kjueitketse itjä ka yis tākili ta jia kje.”
- 18 Jera Judío wa te isha Jesús ia: —¿Jibä kjashemi ba te kjuawa ijuenaklä sá wāna ba ia kawä tsö jekäi iwäklä rä na?
- 19 Jera Jesús te ikúka: —Jí Templo miotköwä bas ku, jera tres día ra yie iyuemikani.
- 20 Je kika Judío wa te ikúka: —Jí ju yöle cuarenta y seis año kje, jera ¿maikäi ba ia je yormikani tres día ebä ra rä na?
- 21 Ata je Templo jami rä iwakei yaka ne sha ite.

22 Je kika Jesús shkinakani dulechawa wa shana ra, jera iwa dulanak wa jer jana iwa je ktei yileba ska. Jekjepa kte yole ira, Jesús wa iyile ira, je kuka ijewa te iyina si ye.

23 Nerä Jesús kalme Jerusalén ska Saktakwa Bakleju kei kjewaklä bala na ra, ite ji weke kjuawa kjuawa ijuenaklä ye je sua chuli wa te. Jekai ijewa te ije kie biketsa.

24 Ata ka Jesús wayone ijewa ia, jishta ijewa bikole jerika rä juñer iwa kika.

25 Ka ije ki yi ani shene sa jerike pakak ije ia, ije wa ijuñer kja ji tso sa jer ska kai kika.

Juan 3

1 Judío wa tsakui wa ekla, je rä fariseo wa kie rä Nicodemo ni.

2 Tuina je deju Jesús waki te isha ia: —Rabí, sa wa ijuñer ba patkeleté rä Säkeklä wa sa paktak ye. Ka ira maikai kuna ta, ba te ji weke kjuawa ijuenaklä ye je ka onak yi ani ia, ka ije ra Säkeklä kaldu kuna ra.

3 Jera Jesús te ikuka: —Kte si kte si wa yie ishe ma ia, ka sa koneni spana ra, ka sa wa Säkeklä gobierno sunak.

4 Jera Nicodemo te isha ia: —¿Maikai sä dewa säkibii ra je korni rä na? ¿Jera je damiwani etäbä kicha iam ska konakni na?

5 Jera Jesús te ikuka: —Kte si kte si wa yie ishe ma ia; ka sa kone diklä jami, ñakai Säkeklä wikblu jami ra, ka sä dakwa Säkeklä gobierno jami.

6 Sa kole ditsä jami, je rä yaka ia. Ata sa kole Säkeklä wikblu jami, je rä wikblu ia.

7 Ke ba maletena yie isha: ‘Bas kiana konakni spana’, je yika.

8 Siwa jur maka ima kai. Ba te je bular ssë, ata ka ba wa ijuñer mai idar, mai imar. Je suta bikole sa kole Säkeklä wikblu jami wa rä.

9 Jera Nicodemo te ichaka ia: —¿Maikai je or na?

10 Jera Jesús te ikuka: —Ba rä Israel wa paktak, ata ka ba wa je juñer na?

11 Kte si kte si wa yie ishe ba ia; ji juñer sa wa je pakeke sa te, ji sule sa wa je ktei sheke sa te, ata ka bas jer ssene je sa te iktei sheke kukakwa kte si ye.

12 Yis te ji pake bas ia kajiska ji tso jami, je ka kuke bas te kte si ye ra, yis me ji pakä bas ia kajoir ji tso jami ra, ¿maikai bas ia je kolor kte si ye na?

13 “Yi ani ka delekä kajoir ska. Ata ale biteleju kajoir ska je ebä, je rä ditsä yäbei.

14 Jekai jishta Moisés wa tkäbe mei tkelekä kasha ki ka ssilewa pjoo shana, je suta ditsä yäbei kiana tkenakä rä kasha ki,

15 je rä yi te ije biketsa ra, jewa bikole senakläni jekjeye.

- 16 “Iwa rä Säkeklä wä kajiska wa shkaḷ eēna, ite iyaba eklabä maḡsa kje. Je rä yi te ije biketsa ra, jewa biköle ka weikanachakläwä kuna, ata jewa senaklä jekjeje.
- 17 Jekäi ka Säkeklä wä iyaba patkeneté kajiska rä kajiska wa ktei wabiketsäksa bukanak kuna, ata je rä kajiska wa tsatkenakläksa ije oloi jami.
- 18 “Yi te ije biketsa ra ka je rä ktei wabitsaleksa bukanak kuna, ata yi wä ka ije biketsane ra, je rä ktei wabiketsaleksa enä bukanak. Ka irä jiye kuna ta, ka iwa Säkeklä yaba eklabä kie biketsane kuna kika.
- 19 Jikäi ijewa ktei wabiketsanaksä rä. Ka oloi dewä kajiska sä shana. Ata ijewa wäbatsa katuil wä rä je ka oloi tsata, ijewa te ji wakbleke yakei kika.
- 20 Iwa rä biköle ji yakei wakblak wa te je ka oloi dokoitseke, ñakäi ka je jek yitawä je ka oloi jami. Je rä ite ji yakei weke ka je juenaklä ye.
- 21 Ata senak ji rä iyina si jami wa ñayitakewä je ka oloi jami, ijuenaklä ji weke ite rä Säkeklä oloi jami.”
- 22 Je itä ki Jesús irä iwa dulanak wa irä dejulu Judea kei ska. Jeska isena jia ijewa ra. Jekäi ditsä wäukewä ite.
- 23 Jera ñakäi Juan te sä wäukewete Enón ska, je rä Salim ska ra alemana, jeska diklä tsö tai kika. Jekäi ditsä däke tai wäokanak.
- 24 Ka irä maikäi kuna ta, je kei ska ka Juan jierwäba sä wätiäklä ska.
- 25 Ñerä Juan wä dulanak wa irä Judío wa ekla irä, jewa kjuatka ñara jek siki tewē ktei bata kika.
- 26 Jekäi jewa demijulu Juan wäki te isha iia: —Rabí, ale shkele ba ra Jordán ami kata ktei yile ba wä, ñera je te sä wäukewē kate. Jebä jami biköle marmi.
- 27 Jera Juan te ikúka: —Ke ji menopa kajöir skaté ra, yi ani ia ka ji däkksa.
- 28 Bas wakwa ia iyirmi jiräni yie isha käi, ka yis dä Säbäkäksa kuna, ata yis dä patkele ije wätsakba.
- 29 Dulaklei jula kolonak busi ra, je ne ia je busi rä däkksa rä. Jekäi je dulaklei tsatkak kaldu te iktä ssa ra, jera issērke ana, iktä ssērke kika. Jekäi jira yis ssēna anaawa.
- 30 Ije oloi kiana kanakka jöikwäta, ata yis oloi kiana janakwä wakwäta.
- 31 Ale dar kajöir je rä biköle tsata. Ata yi datse kajiska je rä kajiska wa ebä, ñakäi iktäke rä kajiska ji tsö jami. Ale dar kajöir ska je rä biköle tsata.
- 32 Iwakei wä ji sule iwakei wä ji ssēle, je ktei sheke ite. Ata ije wä ktei yinak je ka kuke yi te kte si ye.
- 33 Ata yi te ije wä ktei yinak kuka kte si ye ra, je wä ijuena ite ibiketse Säkeklä ktä rä iyina si.

34 Ka irä jiye kuna ta, je patkeleté Säkeklä wä je te rä Säkeklä ktä she. Je rä Säkeklä te iwikblu meke eena si ka mablenak kje kika.

35 Sa Kä wä iyaba shkäl, jekäi ite ji biköle juaksä ije iä iwä juñenak.

36 Yi te iyaba biketsa ra, je sermi jekjeye. Ata yi wä ka iyaba ktä ssene ra, je ka senak jia, ata je ra Säkeklä kjuatkämiwä.

Juan 4

1 Iyirke Säkekewa te sä kukete iwä dulanak wa ye, ite jewa wäukewete Juan cha wäukewate tsata. Je yirke ssa fariseo wa te (ata ka Jesús si wä sä wäokane kuna, ata iwä dulanak wa te.) Ñerä Jesús te je juña ra,

3 jera ite Judea jawatana mineju etäbä kicha däkmini Galileaka.

4 Ije kawä ta kjäkju Samaria kei wä.

5 Jekäi idemi jukläyäkä tsö etka Samaria kei ki kie Sicar ni ska. Je rä alemana ka mele mikle Jacob wä iyaba José iä ska.

6 Jeska ishäkä jar bile Jacob wä diklä talanäklä. Ñerä Jesús demi shtirinawä jetkawä je kjä kika. Jera kawä rä las doce kjena.

7 Jera aläklä ekla Samaria wa dejuté diklä wayäkäk. Jera Jesús te isha iä: —Diklä mö 'sia 'swä yanak.

8 Ata jera iwä dulanak wa minemi jukläyäkäka ñanak tjuak.

9 Jera je Samaria wa te ikúka: —¿Ba rä Judío wa, ata yis dä aläklä Samaria wa, maikäi je iä ba te diklä kie yanak na? Je sha ite rä, ka jiye kuna ta, Judío wa irä, Samaria wa irä, jewa rä ka däkwa kuna ñaska.

10 Jera Jesús te ikúka: —Ba wä ijuñelewä kuna ji tsö Säkeklä wä menak sä iä, ñakäi yi te ma iä isheke diklä mö 'sia rä ra, je iä ba te ikiemi, jera ije te ba iä diklä kseka memi.

11 Jera je aläklä te ikúka: —Säkekewa, je diklä jar dä kamii, ñakäi ka ba wä ji kuna iwayäkäkläka. ¿Mai jera ba te je diklä kseka tse na?

12 Ata ¿ba rä sä cá Jacob tsata na? Ije te jí diklä talanäklä biatana sä iä. Je ya ije te, iyabala te, ibewak te.

13 Jera Jesús te ikúka: —Jí diklä yäk wa biköle jer barmi ni,

14 ata yi te diklä meke yie je ya ra, ka je jer banak jia mik ani. Jekäi je diklä meke yie je tsikirmi ije jar ka jöikwä jöikwä, ije senäklä kseka jekjeye.

15 Jera je aläklä te isha: —Säkekewa, je diklä mö 'sia ka yis jer banäklä jia, ñakäi ka yis däkla jia jiska diklä wayäkäk.

16 Jera Jesús te isha: —Ma cho ma senäklä kiäk, jekäi bä bitäni.

- 17 Ñerä je alaklä te ikúka: —Ka yis dä senaklä ta. Jera Jesús te isha iia: —Bäi ba te isha rä, ka yis dä senaklä ta ni.
- 18 Ma wä ibakle cinco, ata jira ma wä itsö je rä ka ma senaklä si kuna. Jekäi ba te isha rä iyina si.
- 19 Jekäi je ssa je alaklä te ra, jera ite isha iia: —Säkekewa, yie issa ra, ba rä jile bata shäk.
- 20 Sá ká wa mikle wa te Säkeklä oloitsa rä jí kätäsa bata ska, ata bas te ishe Säkeklä oloitsäklä kei rä Jerusalén ska ebä.
- 21 Jera Jesús te ikúka: —Sanüle nulewa, yis ktä kukö. Ikei dämiwä jia bas wä Sa Ká oloitsäklä ka jí kätäsa ska kuna, ñakäi ka Jerusalén ska kuna.
- 22 Bas ka jër kone jibä oloitseke bas te rä ia, ata sá wä ijuñer jibä oloitseke sá te rä. Ka irä maikäi kuna ta, tsatkeneksä datse rä Judío wa jami kika.
- 23 Ikei däkewä jia, jira je dewä kja, Säkeklä oloitsäk si wa wä Sa Ká oloitsäklä iwikblu wà, ñakäi iwä ioloitsäklä si. Sa Ká te jekäi ioloitsäk wa ne yuleke rä.
- 24 Säkeklä rä wikblu iá. Je kika ioloitsäk wa kiana ioloitsäk rä wikblu wà, ñakäi ioloitsäk si.
- 25 Jera je alaklä te isha Jesús ia: —Yis wä ijuñer Mesías daju, ale kinak Cristo ni. Mikä je dejü ra, ije te sá jër kuemi ji biköle wà.
- 26 Jera Jesús te isha: —Yis ne irä, je ne ktä kaldu ba ra rä.
- 27 Jera ñawäsaka iwä dulanak wa dejuluni. Jera iktäte alaklä ra te ijewa malechachawä. Ata yi ani wä ka ichakane: “¿Ji sherke ba ki rä?” “¿Jiye ba kapakake ije ra rä?”
- 28 Jekäi alaklä te iuyaka wi duachatana. Jekäi imineju jukläyäkä na. Jera ite isha ditsä ia:
- 29 —Sä shkä ekla suak. Ji biköle wakblele yis wä je sha tulakani ite yis ia. Je rä le Sábäkäksä rä.
- 30 Jekäi je jukläyäkä ska ditsä bitejulu Jesús suak.
- 31 Je dälei jami ra iwä dulanak wa te isha iia: —Rabí, bä yäkö.
- 32 Jera ite ikúka: —Yis wä ji tsö ñanak ka juñer bas wä.
- 33 Jera iwä dulanak wa te isha ñaiä: —Bäräle yilé wä jile de iia iwä ñanak.
- 34 Jera Jesús te isha: —Yis patkäkté ki ji shena onak je we irä, ji mele iwä yis ia onak je enewewä irä, je ne rä yis ia ra ñanak käi rä.
- 35 ¿Ka irä bas te ishe: ‘Däli tiäklä kei sher jia rä cuatro mes’ na? Ata yie ishe bas ia, bas wätkö däli tkele kisuk, iälinawä kja suruu tenak.

- 36 Itiäk wa t_orte kja. Jekäi ijewa te iwä senak jekjeye shtä tapawę kate. Je rä itkäk irä itiäk irä jewa ssenaklä ąnaa ńara.
- 37 Je rä jishtä ishe käi: 'Ekla rä itkäk, isaka rä itiäk.' Je rä iyina s_i.
- 38 Jekäi yis te bas patka dāli tiäk, mai bas wakwa ka shkablele kuna shtä ska. Kjuawa wa shkablā kja, ata jira bas dewańa ijewa ra shkabläk.
- 39 Jekäi je jukläyäkä ska Samaria wa chulij te Jesús biketsa je alaklä te ji paka ijewa ia kika. Ije te iktei sha rä jikäi: "Ji biköle wakblele yis wā je shani ite yis ia."
- 40 Je Samaria wa demi Jesús wāk_i ra, jewa te ikuka jja senak iwakwa shāna. Jekäi isena jeska k_a böiki.
- 41 Jera Jesús te ijewa pakta oloi jami ditsä saka chulij te ibiketsa.
- 42 Je itä k_i ijewa te isha je alaklä ia: —Jira sá te ije biketsa, ka irä ba te isha ebä kika kuna, ata sá wakwa te ije ktä ssa kika. Je wà sá wā ijuńer iyina s_i ije ne rä kajiska wa tsatkäkksa rä.
- 43 Dos día deka ra, jeska Jesús minejumi dākmini Galileaka.
- 44 Ka irä jiye kuna ta, iwakei wā iyile rä: "Jile bata shäk rä ka dälätsalewā kuna iwakei kei ska."
- 45 Idemi Galilea kei ska ra, Galilea wa te ikiawā jer baa wà. Ka irä jiye kuna ta, Jesús te ji wā saka saka Jerusalén ska ikei kjewę shāna je sua ijewa te, ijewa dastanańa ikei kjewak kika.
- 46 Jekäi Jesús demini Caná Galilea ska, ale iwā diklä ialewā vino ye ska. Jekäi Capernaúm ska sa tsakui kjanei wak ekla yaba jāiyi duārawā.
- 47 Jera ije te ijuńa Jesús bitejuté Judea ska deni Galilea ska ra, iminejumi Jesús yuläk. Jekäi ite ikia pjoo minak iyaba bāiwakni, yēē iduārawā kika.
- 48 Jera Jesús te isha je sa tsakui kjanei wak ia: —Ke bas ku jile ole kjuawa ijuenaklä ye irä, ji ka sule sa wā shtä irä, je suopa ra, ka bas wā yis biketsanak kuna.
- 49 Jera je sa tsakui kjanei wak te ikúka: —Säkekewa, sä shkä ka yis yaba duāwāba yika.
- 50 Jera Jesús te isha iia: —Ma choni. Ba yaba sermi jja. Jera ije te Jesús ktä kuka iyina s_i. Jekäi iminejumini.
- 51 Jera bulirishtä idamiju jja ra, ikjanaklä wa bite ińalei tsak. Jekäi ijewa te isha iia: —Ba yaba kalme jja kseka.
- 52 Jera ite ichaka ijewa ia: —¿Bikö kawā ra ijālmanani rä na? Jera ijewa te ikúka: —Yiki la una ipatsenani rä.

53 Jera iká jēr kua ite je hora ne ska Jesús te isha iia: “Ba yaba sermi jia” ni rä. Je ne kika ije te Jesús biketsa, ñakäi iju ska tso kalabe te.

54 Je ne rä Jesús te ji wá idäkläkä botäbä kicha ijuenaklä ye Galilea ska, itso Judeaka deni ra rä.

Juan 5

1 Je itä kī Judío wa wā jile kei kjewāklä je dewāni. Jekäi Jesús minejumi dākka Jerusalén ska.

2 Je jukläyäkä kjätkeleksa kjäshtäklä etka kie Oveja ni, jeska diklä talanaklä yöle tso je kie Hebreo wa ktä wà rä Betesda ni. Je kjä jami ju jarbe tso yöle cinco.

3 Je nikina duë ta wa tso tapalewā tai diklä wäbukānakē kīssäk: ka wä wajuenak kuna wa käi, klä ialewā wa käi, karalewā wa käi.

4 Ka irä jiye kuna ta, maiskale maiskale ra, ángel bitäkejüté te diklä wäkpeke. Jekäi je diklä wäbukānakē ukä ska yi jek jawachāba sākätä ijarka ra, jera mane shtä duë te ikteke käi je rä bāinakni.

5 Jeska jäiyi ekla kalme. Je duaté treinta y ocho año kje.

6 Je kalme sua Jesús te ra, ite ijuña mikle iduaté rä. Jera ite ichaka iia: —¿Ba kī ishena ma me bāirpa na?

7 Jera je duë ta te ikúka: —Säkekewa, diklä wäbukānakē ra ka yis wā yi kuna yis tsakmiwā diklä na, ata yis jekäkekä minakwā diklä na ra, jera kjuawa ebä kjäkewā yis wätsakba.

8 Jera Jesús te isha iia: —Ma jekōka, ma jekatashuäklä kukōwā, bä shkōmi.

9 Jera ñawāsaka ibāinani. Jekäi ite ijekatashuäklä kukawā, shkami. Ata je ona rä sábadō wà.

10 Je ne kika Judío wa te isha je bāinani ia: —Jir dä sábadō. Ka ká kuna bä jekatashuäklä tsäklämi.

11 Jera ije te ikúka: —Ñera yis bāiwak ne te yis ia isha: ‘Bä jekatashuäklä kōka, ma cho ni rä.’

12 Jera ijewa te ikúka: —¿Yi te ma ia isha: ‘Bä kápäklä kōka, ma cho’ ni rä na?

13 Ata je bāinani wā ka ijuñer yi irä. Ka irä maikāi kuna ta, Jesús jek tsaksā jeska ditsä tso chulij shāna.

14 Jarere shtä ra Jesús te je bāinani kuni Templo ska. Jera ite isha iia: —Issö, bä bāinani, ata ke ba kū ji yakei wakbla jia, ka jile eena sī onaklä bä ukä jami.

15 Jekäi imine te Judío wa ia ishani Jesús ne te ibāiwāni rä.

16 Je bata kika Judío wa te Jesús weikami, sábadō wà ite jekäi iweke kjuei.

- 17 Jekäi Jesús te isha ijewa iä: —Yis Ká shkáblä kate jia. Jekäi yis shkáblä kate ñaebä.
- 18 Je kjuei kíta ijewa te Jesús ktaklewa. Ka je rä ite iwá sábado ukä jami ebä kika kuna, ata je rä ñakäi ite isha Säkeklä rä iKá kika. Je wà ijek sha irä Säkeklä ra ñaebä ni.
- 19 Je kika Jesús te isha ijewa iä: “Kte si kte si wà yie ishe bas iä, Säkeklä yaba je wakei iä ka ji onak, ata iKá te ji weke je sueke ije te, je jami ebä ije te ji weke. Jekäi ji weke iKá te käi, ñaebä je weke iyaba te.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, iKá wä iyaba shkal tai. Jekäi ji weke ite je kjasheke ite iyaba iä. Ata ji ole iwä je tsata iKá te ikjashemi iyaba iä iwä onak. Je te tsi bas malechechewa.
- 21 Maikäi iKá te sä shkiwekekani sä senaklä kseka je suta iyaba te sene kseka meke yi iä issena imak käi.
- 22 Jekäi ñakäi iKá wä ka yi ani ktei wabiketsanakksa, ata iyaba ne kuka ite sä ktei wabiketsakksa rä.
- 23 Je rä biköle wä iyaba oloitsäklä jishtë ijewa te iKá oloitse käi. Ata manele wä ka iyaba oloitsane ra, je wä ñakäi ka iKá ipatkäkté oloitsane.
- 24 “Kte si kte si wà yie ishe bas iä: Yi te yis ktä ssa ra, ñakäi yis patkäkté biketsa ra, je sermi jekjeye. Ka je rä ktei wabiketsanakksa kuna bukanak, ata je rä deleksa duewa ska, baklewani sene kseka ska.
- 25 Kte si kte si wà yie ishe bas iä, ikei tkenawa, jira je dewa kja, jeska dulechawa wa te Säkeklä yaba ktä ssämi. Jekäi je ktä ssak wa sermi kseka.
- 26 Jishtë iKá ser jek oloi jami, je suta ite imä iyaba iä ije senaklä jek oloi jami.
- 27 Ñakäi ite kawä mä iyaba iä iwä sä ktei wabiketsäkläksa, je rä ditsä yäbei kika.
- 28 Ke bas maletena je ktei yika. Ka irä jiye kuna ta, ikei dämiwä jeska ra sä tso sä itäbiäklä ska biköle te ije ktä ssämi.
- 29 Jekäi ijewa dämiksa. Sä sele wämo wa shkirmikani senak kseka; ata sä sele yakei wa shkirmikani bukanak.
- 30 “Ka yis iä jile onak jer wà. Ata yis te issäke käi, je jami yie sä ktei wabiketseksa rä. Je ne kika yis te sä ktei wabiketseksa rä wämo ebä. Ka irä jiye kuna ta, yis te iweke rä ka yis wakei ki ishene onak käi kuna, ata jishtë yis patkäkté ki isherke onak käi.
- 31 Ikuna yis wakei jek pakä ra, je rä ka iyina si kuna.
- 32 Ata yis ktei shak rä kjuawa. Jekäi yis wä ijuñer je te yis ktei sheke rä iyina si.
- 33 Bas te yis ktei chakäk wa patkami Juan säwäukewak wäki, jera ije te ji rä iyina si je ktei sha.

- 34 Ka yis k̄i yi sher kuna yis k̄tei shāk, ata yie jí shek̄e rä bas ts̄atkenakläks̄a.
- 35 Juan bakle rä jisht̄a ts̄ini wākalek̄a oloo k̄ai kañiwāk. Bas ss̄ena ss̄enak̄ aṇaa ije oloika berbena bala na.
- 36 Ata jile ts̄o yis k̄tei shāk Juan te yis k̄tei sha ts̄ata. ¿Ka je rä maik̄ai kuna ta? Yis te iw̄ete jisht̄a Sa Ká te ijuat̄ana yis w̄a ɔnak̄ k̄ai, je ne te ikjasheke Sa Ká w̄a yis patkeleté rä.
- 37 Jek̄ai Sa Ká yis patk̄akté, je wakei te yis k̄tei sha. Ka bas w̄a ije rä kt̄a ss̄ele kuna; ñak̄ai ka bas w̄a iwakei rä s̄ule kuna.
- 38 Ñak̄ai ka bas w̄a ije kt̄a kuna bas j̄er na del ye. Ka ir̄a jiye kuna ta, ka bas w̄a ale patkeleté ije w̄a je biketsane k̄ika.
- 39 Bas j̄ek̄ yuäk̄e ts̄ana kte yöle w̄a. Ka ir̄a jiye kuna ta, bas te ibiketse je kte oloi j̄ami bas s̄er̄mi jek̄jeye. Jek̄ai je yöle te yis ne k̄tei shek̄e rä.
- 40 Ata ka bas ss̄ene d̄akw̄a yis j̄ami bas s̄enaklä kseka.
- 41 “Dits̄a te s̄a k̄jeisheke, ka je kiew̄a yie.
- 42 Ata yis w̄a bas juñer b̄ai bas j̄er ska ka bas w̄a Säkeklä shk̄al.
- 43 Yis de rä yis Ká kie j̄ami, ata ka bas w̄a yis kinew̄a, ata yilé me bitäk̄ iwakei kie j̄ami ra, jera je kiemiw̄a bas te.
- 44 Ka bas īa yis biketsanak. Ka ir̄a jiye kuna ta, bas wakwa ñak̄jeishäk̄e je kiek̄ew̄a bas te, ata Säkeklä eklab̄a me s̄a k̄jeishäpa, ka je payule kuna bas te.
- 45 Ke bas k̄u ibiketsa yie bas k̄jatiemi Sa Ká īa ni. Ata Moisés, ale bas w̄a biketsanak b̄ai s̄i, je ne te bas k̄jatiemik̄a rä.
- 46 Ata bas k̄u Moisés kt̄a kuköpa kte s̄i ye ra, bas te yis kt̄a kukemi kte s̄i ye. Ka ir̄a jiye kuna ta, Moisés te yis ne k̄tei yuat̄ana rä.
- 47 Ata ka bas w̄a Moisés w̄a iyöle je kolone kte s̄i ye kuna ra, ¿maik̄ai bas īa yis kt̄a kolor kte s̄i ye na?”

Juan 6

- 1 Je it̄a k̄i Jesús minej̄umi Galilea tipei aṇi kata, je tip̄a kie etk̄a rä Tiberias ni.
- 2 Jera ch̄ulij̄iw̄a dami ije it̄a k̄i. Ka ir̄a jiye kuna ta, ijewa te is̄ua ra Jesús te duë ta wa b̄aiw̄e rak̄a ijuenaklä ye.
- 3 Jera Jesús minek̄a k̄a kichei k̄i, jeska ij̄etkaw̄a iw̄a dulanak wa ra.
- 4 Jera Judío wa w̄a Säktäk̄w̄a Baklejū kei kjew̄aklä je kei sher j̄ia elk̄je.
- 5 Ñer̄a Jesús wākak̄a ra, ite is̄ua ch̄ulij̄iw̄a dar iw̄a k̄i. Jera ite ichaka Felipe īa: — ¿Mai s̄a ma pan t̄juak̄ jí dits̄a w̄a ñanak na?

- 6 Jesús te jekäi ichaka iia iwä ijuñaklä jiräni iwä ikúkä ta í, ata iwakei wä ijuñer kja ji wë mar ite käi.
- 7 Jera Felipe te ikúka: —Dosciento denario ka je däckä pan tjuaklä menak ijewa biköle ia kje berberiri ani.
- 8 Ñerä Jesús wä dulanak wa saka Andrés, je rä Simón Pedro el, je te isha Jesús ia:
- 9 —Jiska dulaklei yaba kaldu wä cebada wä yöle pan ye shkä cinco, ñakäi nima botäbä, ata ¿maikäi je kjela däckä je chülüi wa kika na?
- 10 Jera Jesús te isha: —Ditsä pakö ñajäkläkwa. Jeska ka rä tala ebä, jekäi inajaklawä. Jera jäiyi wa ebä däckä rä cinco mil kjena.
- 11 Ñerä Jesús te pan kukawä. Jera ite wekte sha Säkeklä ia, kjepa ite ibala butsa mä ditsä tsö ñajäklelechawä wa ia. Je suta ite nima bala butsa bikö ijewa ki isherke käi.
- 12 Jera biköle ssenachawä ra, Jesús te isha iwä dulanak wa ia: —Iukäla atana je tapawoni ka iweikanaklawä kuna ani.
- 13 Jekäi cebada wä yöle pan ye cinco je ukäla juleksä yäkäk wa wä je tapawani ijewa te, je te canasta pshiwachawä doce.
- 14 Ñerä Jesús te jekäi iwä kjuawa ijuenaklä ye je sua ditsä te ra, ijewa te isha: —Iyina si ije ne rä ale jile bata shäk dake kajiska rä.
- 15 Jesús jer na ide ditsä datse kja iwäki itsakmi takili wä kolonakwä ijewa tsakui ye. Je kika ije minekajuni eklabä ka bata kika.
- 16 Katuir dawä ra iwä dulanak wa minejulumini tipä kjä ska.
- 17 Jeska inajiakä kono jarra minemi tipä ami kata däkmi Capernaúm ska. Jera katuinawä kja yee, ata ka Jesús dajuena.
- 18 Ñerä siwä junaté tai te tipä tjuewakä tai.
- 19 Ijewa te kono jue rami cinco seis kilómetro kjena ra, ijewa te isua Jesús dajuté tipä bata ki klä wä alemana kono säkätä jami. Jekäi ijewa suanachawä.
- 20 Jera ije te isha: —Yis ne irä, ke bas suana.
- 21 Jekäi ijewa ssena bäi ikiäkwa kono jarra. Jera ñawäsaka idemi mai imike rä ska.
- 22 Bulirishtä ra je chülüi wa atanatana ami kata ibitejulu ska, jewa jer kua ite ra jebä kono rä, ata ka je ki Jesús mataña iwä dulanak wa ra, ata ijewa ebä minemi ikika rä.
- 23 Jera kono saka dar Tiberias ska dejulu mai ale Säkekewa te wekte sha Säkeklä ia enä ra, ijewa te pan ña ska.

- 24 Jekäi je chuliï te isua ra ka Jesús juena jia jeska, ñakäi iwä dulanak wa ka juena jia jeska, jera ñajiaakä je kono dejulu naka minejulumi Capernaüm ska Jesús yuläk.
- 25 Jewa te Jesús kua tipä ami kataka ra, jera ite ichaka ia: —Rabí, ¿bikökje ba de jí ka rä na?
- 26 Jera Jesús te ijewa kúka: —Kte si kte si wà yie ishe bas ia, bas te yis yuleke, ka je rä yis wä ji ole ijuenaklä ye je sua bas te kika kuna, ata je rä bas te pan ña je te bas ssëwächawä ebä ne kika.
- 27 Ke bas shkåbla ñanak weikanakwä shtä ebä yuläk, ata wë bas shkåblö rä ñanak sä senewak jekjeye ka weikanakwä kuna shtä je ne yuläk. Ditsä yäbei je te bas chewëmi je shtä wä. Ka irä jiye kuna ta, Sa Ká Säkeklä te rä ije ne nia ioloi wä.
- 28 Jera ijewa te ichaka Jesús ia: —¿Jibä wak sä kiana sä wä ji sherke Säkeklä ki onak je waklä rä na?
- 29 Jera Jesús te ikúka: —Ji sherke Säkeklä ki onak je rä iwä patkeleté je ebä biketsäk.
- 30 Jera ijewa te isha ia: —¿Ji wëmi ba te ijuenaklä ye sä wä sunak sä wä ba biketsäklä ye ra rä na? ¿Ji wë mar ba te rä na?
- 31 Sá ká wa te maná ña ká ssilewä pjoo ska. Je rä jishtë iyöle katke käi: ‘Ije te pan dar kajöir mä ijewa ia iwä ñanak.’
- 32 Jera Jesús te ijewa kúka: —Kte si kte si wà yie ishe bas ia, je pan dar kajöir ka je mène bas ia Moisés wä kuna. Ata yis Ká ne te pan si dar kajöir je meke bas ia rä.
- 33 Iwa rä je pan meke Säkeklä te, je ne rä ale kajöir ska dawaju sene kseka mak kajiska wa ia rä.
- 34 Jera ijewa te isha Jesús ia: —Säkekewa, ba kü je pan mo sä ia del.
- 35 Jera Jesús te isha: —Yis ne rä pan sä senaklä kseka rä. Jekäi yi däkewä yis jami, je ka kotanak jia bäli wä mik ani. Yi te yis biketsa, je ka jër banak jia mik ani.
- 36 Ata je rä jishtë yis te isha bas ia käi, bas wä yis sule, ata ka bas wä yis biketsane kuna.
- 37 Ata bena yi meke Sa Ká te yis ia, jewa ne rä däkewä yis jami. Ñakäi yi däkewä yis jami, je ka junaksä yis wä mik ani.
- 38 Ka irä jiye kuna ta, yis biteju kajöir, ka je rä ji sherke yis wakei ki je wak kuna, ata je rä ji sherke yis patkäkté ki je ne wak.
- 39 Yis patkäkté ki isherke rä jikäi: Yi mele ije wä yis ia, ka jewa mane ani weikanakläwä kuna yis ukä jami, ata sä kei bata jekje ra yis wä ijewa shkïwåklåkäni kseka.

- 40 Yis Ká k̄i isherk̄e r̄a jik̄ai: je r̄a bik̄ole iyaba s̄uak wa k̄ai, ibikets̄ak wa k̄ai, jewa s̄enakl̄a jekjeye; ñak̄ai s̄a kei bata jekje ra, yis w̄a ijewa shk̄iw̄akl̄ak̄ani.
- 41 Jera Judío wa te Jesús sha yakei ñaīa, ije te isha: “Yis ne r̄a pan bitelejū kajöir d̄a,” je k̄ika.
- 42 Jek̄ai ijewa te isha ñaīa: —¿Ije r̄a ka Jesús José yaba na? ¿Ik̄a ir̄a īami ir̄a jewa r̄a ka s̄a w̄a s̄unak na? ¿Maik̄ai jira je te ishe yis bitelejū r̄a kajöir ska ni r̄a na?
- 43 Jera Jesús te isha ijewa īa: —Ke bas k̄u yis sha yakei ñaīa.
- 44 Sa Ká yis patk̄akté, je w̄a ka s̄a ss̄ene d̄akw̄a yis j̄ami ra, jera yi āni ka d̄akw̄a yis j̄ami. Jek̄ai s̄a kei bata jekje ra, yis te yi dew̄a yis j̄ami wa shk̄iw̄emik̄ani.
- 45 Jile bata sh̄ak wa w̄a iyöle te ishe r̄a: ‘Ijewa bik̄ole paktemi S̄akekl̄a te.’ Jek̄ai bena yis Ká kt̄a ss̄ak wa, ñak̄ai yönak yis Ká j̄ami wa, jewa d̄amiw̄a yis j̄ami.
- 46 “Ka yi āni w̄a Sa Ká s̄ule; ata ale dar S̄akekl̄a ska, jeb̄a ne w̄a isule r̄a.
- 47 Kte s̄i kte s̄i w̄a yie ishe bas īa, yi te yis biketsa je s̄ermi jekjeye.
- 48 Yis ne r̄a pan s̄a s̄enakl̄a kseka r̄a.
- 49 Bas kalí wa te maná ña k̄a ss̄ilew̄a pjoo ska, jeir̄ata ijewa duach̄aw̄a.
- 50 Ata jí ne r̄a pan daw̄ajū kajöir ska, yi te je ñara je ka dūakl̄aw̄a ye r̄a.
- 51 Yis ne r̄a pan kseka bitelejū kajöir d̄a. Yilé te je pan ñara, je s̄ermi j̄ia jekjeye. Je pan men̄ak yis w̄a k̄a bik̄ole ska wa s̄enakl̄a kseka, je r̄a yis wakei yaka.”
- 52 Jesús te jek̄ai isha te Judío wa k̄juatkew̄ak̄a ñara. Jek̄ai ijewa te isha ñaīa: —¿Maik̄ai ije te iwakei yaka memi s̄a īa kat̄anak r̄a na?
- 53 Jera Jesús te isha ijewa īa: —Kte s̄i kte s̄i w̄a yie ishe bas īa, ka bas w̄a dits̄a ȳabei je yaka kat̄ane ra, ñak̄ai ka je pi yane ra, ka bas d̄a kseka kuna.
- 54 Yi te yis yaka katá ra, yis pi ya ra, je s̄ermi jekjeye. Jek̄ai s̄a kei bata jekje ra, yis te ije shk̄iw̄emik̄ani.
- 55 Ka ir̄a jiye kuna ta, yis yaka r̄a kat̄anak s̄i, yis pi r̄a yanak s̄i.
- 56 Yi te yis yaka katá ra, yis pi ya ra, je s̄er d̄a balew̄a yis j̄ami, ñak̄ai yis s̄er d̄a balew̄a ije j̄ami.
- 57 Jisht̄a Sa Ká s̄enak kseka te yis patkaté, jek̄ai yis s̄er d̄a ije oloi j̄ami, je s̄uta yi te yis yaka katá ra, jera je s̄ermi yis oloi j̄ami.
- 58 Je ne r̄a pan bitelejū kajöir ska r̄a. Ka je r̄a jisht̄a sa kalí wa w̄a iñale bata ska ra del ijewa duach̄aw̄a k̄ai kuna. Ata yi te je pan ña ra, je s̄ermi j̄ia jekjeye.
- 59 Je ktei w̄a Jesús te sa pakta Capernaúm ska ñapakt̄akl̄a jui na.
- 60 Ñer̄a ijewa te je ssa ra, Jesús w̄a dulanak wa ch̄ul̄i te isha: —Je kte r̄a d̄ar̄er̄e. ¿Yi īa je kolor na?

- 61 Jesús j̄er k̄ua ite ra, iw̄a dulanak wa ktew̄e kate je te, jera ite isha ijewa īa: —¿Je ne te bas ktew̄e kate r̄a na?
- 62 Jek̄ai ra ikuna r̄a bas te dits̄a ȳabei mākaj̄uni mai ik̄atk̄a s̄ak̄at̄a ska je s̄ua ra, ¿jera me je w̄emi bas te na?
- 63 S̄akekl̄a wikblu ne r̄a s̄ene kseka māk s̄a īa r̄a, ata sa yaka īa ka s̄a ts̄atkenak. Yis w̄a ji yile bas īa je kte r̄a wikblu īa, ñak̄ai je r̄a s̄ene kseka.
- 64 Ata bas sh̄a ts̄o ka jewa w̄a yis biketsane kuna. Jesús te jek̄ai isha r̄a iw̄a ijuñer kja s̄ak̄at̄a mane wa w̄a ka ije biketsane kuna r̄a k̄ika, ñak̄ai yib̄a te ije juemiksa ikuk̄akw̄a wa īa r̄a k̄ika.
- 65 Jera ite isha: —Je ne k̄ika yie isha kja bas īa, yi ̄ani ka d̄akw̄a yis j̄ami, ka Sa K̄a w̄a iss̄ene d̄akw̄a yis j̄ami ra.
- 66 Jera je kei w̄a iw̄a dulanak wa ch̄ul̄ii te ijaw̄at̄ana ka shkene j̄ia ira.
- 67 Jera Jesús te ichaka iw̄a dulanak wa doce īa: —¿Je s̄uta bas j̄er ss̄ena yis j̄akw̄a na?
- 68 Jera Simón Pedro te ik̄uka: —S̄akekewa, ¿yib̄a j̄ami s̄a mimi? Ba te ji shek̄e ne w̄a s̄a s̄er̄mi jekjeye r̄a.
- 69 S̄a te ba biketsa, ñak̄ai s̄a w̄a ijuñer ba ne r̄a ale sikii patkele S̄akekl̄a w̄a r̄a.
- 70 Jera Jesús te isha: —Yis w̄a bas doce kolole yis w̄a dulanak wa ye, ata bas sh̄a ekla r̄a be.
- 71 Je r̄a Judas ne sha ite r̄a, ale Simón Iscariote wa yaba. Ije r̄a iw̄a dulanak wa doce ekla, ata je ne te Jesús juemiksa j̄ia ikuk̄akw̄a wa īa r̄a.

Juan 7

- 1 Je it̄a k̄ika Jesús shka Galilea sh̄ana. Ka iss̄ene shk̄ak Judea sh̄ana, je r̄a jeska Judío wa k̄i ishena kot̄anakw̄a k̄ika.
- 2 Ata ikei tkenaw̄a kja Judío wa w̄a Ju Yabala Yūakl̄a je kei kjew̄akl̄a ra,
- 3 jera Jesús el wa te isha ije īa: —Ma ch̄o jiska d̄akmi Judea kei ska, ba te ji w̄ek̄e kjuawa suakl̄a jeska ba w̄a dulanak wa w̄a.
- 4 Yi ss̄ena palei juñenak ra, je ka kiar ji w̄ak jakika. Ba te jek̄ai ji w̄ek̄e ra, jera je w̄o bik̄ole w̄ana.
- 5 Iwakei el wab̄a jib̄a w̄a ka ije biketsane kuna, je k̄ika ite isha jek̄ai īa.
- 6 Ñer̄a Jesús te isha ijewa īa: —Ka ikei d̄aw̄aba yis minakl̄a, ata bas īa ra k̄a ts̄o r̄a kjermita minak.
- 7 Kajiska wa j̄er k̄i ka bas iar kuna, ata jewa j̄er k̄i yis ne iarke r̄a, je r̄a ji w̄ek̄e ijewa te je shek̄e yis te je r̄a yakei ni k̄ika.

- 8 Jekäi bas cho je kei kjewak. Ata ka yis mi kuna jí kje ra je kei kjewak, ka yis kei dawaba kika.
- 9 Jekäi ite isha ená ra, jera iatana Galilea ska.
- 10 Ata Jesús el wa minejulu kja ikei kjewak ra, jera ñakäi ije mineju, ata jakika, ka juñele kuna.
- 11 Ñerä Judío wa te Jesús yule dami ikei kjewe ska. Jekäi jewa te ichake rami: —¿Me ale ekla de na?
- 12 Ñakäi ditsä tapana chulij te ipake tso ñaiä jalmana. Moska te ishe: “Je rä ditsä bäi”; ata isaka te ishe: “Kai, je te rä sä wäyueke.”
- 13 Ata yi ani wä ka iyineka biköle wä ssenakwä käi, isuanachawä Judío wa yika kika.
- 14 Jera je kei kjewaklä dami kja moshä ra, Jesús dekaju Templo ska te sa paktami.
- 15 Jera Judío wa malechachawä ije te ji sheke te. Je kika ijewa te ichaka ñaiä: —Ka ije rä yöle kuna. ¿Jera maikäi ije wä ji juñer bäi na?
- 16 Jera Jesús te ijewa kúka te isha: —Yis kajüne ka je rä yis wakei cha kuna, ata je mele rä yis patkäkté ne wä.
- 17 Yilé jer ssena iwak Säkeklä kishena käi ra, jera je jer kuemi ite yis kajüne rä mele Säkeklä wä iräle, ata ji sheke yie rä yis wakei jer wä iräle.
- 18 Yi te sa pakteke iwakei jer wä ra, je te iweke rä iwakei kjeishäkläpa ditsä wä. Ata yi kishipatkäkté ne shena kjeiyinak bäi rä ra, je te ji we rä bulee. Ka je jami ji yakei kuna.
- 19 “Bas ia kawei meletana Moisés wä, ata bas shä yi ani te ka je wawe kuna. ¿Jiye jera bas kishipatkäkté ne shena kotanakwä na?”
- 20 Jera je chulij wa te Jesús kúka: —Ba rä kololewä be wä. ¿Yi kishipatkäkté ne shena kotanakwä na?
- 21 Jera Jesús te ikúka: —Etkabä yis te ji wä, je te bas biköle malechachawä.
- 22 Jekäi Moisés wä bas pakale tene shkiri wak, ata ka je rä Moisés te kuna, ata je rä sa kalí wa te. Ñera sábado wä yabala jäiyi wa ia bas te tene shkiri we rawä.
- 23 Ikuna ikei deka sábado wä yabala jäiyi wa ia tene shkiri waklä, jera je weke bas te kawei mele Moisés wä ka shiriwaklä ra, ¿jiye bas kjuatkachawä yis da, yie ekla bäiwani bäi sábado wä kika rä na?
- 24 Ke bas ku ji wabiketsaksa kje ji juerke jami kuna, ata bas ku ji wabiketsöksa bulee si.
- 25 Jera senak Jerusalén ska wa shä te isha ñaiä: —¿Ka je Jesús ne ktekwä ijewa te rä na?

- 26 Ñera je ktä kaldu biköle wäkata ska, ata yi ani wä ka ji shä ta iia. Bäräle sa tsakui wa te ibiketsa iyina si Säbäkäkksa irä.
- 27 Sa wä ijuñer mai je Jesús dar dä, ata mika Säbäkäkksa de ra, yi ani wä ka ijuñer mai idar dä.
- 28 Ñerä Jesús te sa paktami Templo na. Jekäi ite isha täkii: —Bas wä yis sule, ñakäi bas wä ijuñer mai yis dar dä. Ata ka yis dene rä yis wakei jer wä kuna. Yis patkäkté ka sule bas wä, je te ji we rä bulee.
- 29 Ata yis wä ije sule, yis bitele rä ije ska kika, ñakäi ije ne te yis patkaté rä.
- 30 Jekäi ite isha kika, ñawäsaka ditsä te ije kukekewa. Ata ka yi ani wä ikolonewa si, ka ikei dawaba kika.
- 31 Ata sa tapar tso eena shana chulii te ije biketsa. Jekäi ite isha ñaia: —Mika Säbäkäkksa de ra, jera ¿je te ji wemi kjuawa ijuenaklä ye ije tsata na?
- 32 Fariseo wa te issa je chulii wa te jekäi Jesús pake tso ñaia jalmana. Je kju ei chui tsakui wa irä, fariseo wa irä te Templo kjananak wa patkami Jesús kukakwa.
- 33 Jera Jesús te isha: —Yis sermi jia rä elkjebä bas shana, jera yis majumini yis patkäkté wä kika.
- 34 Bas te yis yulemi, ata ka bas ia yis konak. Mai yis katke ska, ka bas däkmi.
- 35 Jera Judío wa te ichaka ñaia: —¿Maka ije te ibiketsa minak ka konak sa ia rä na? Bäräle iminaju rä Judío wa minelemi Griego wa shanaka, jeska Griego wa paktäk.
- 36 Ije te isha: ‘Bas te yis yulemi, ata ka bas ia yis konak, ñakäi ka bas däkmi mai yis katke ska.’ ¿Jiräni je wä rä na?
- 37 Jera je kei kjewaklä bata rä dältsalewa si. Je diai wä Jesús jek duaka te isha täkii: —Yi jer bärke ra, jewa kutepa yis ska iyäk.
- 38 Yi te yis biketsa ra jewa ia iormi jishta kte yöle te ishe käi, jewa jarka diklä kataka kseka tsikirmika.
- 39 Je rä Säkeklä Wikblu ne sha ite. Je rä däkksa Jesús biketsäk wa ia. Ata je kei wä ka Säkeklä Wikblu Sikina merba, ka Jesús oloi karkaba kika.
- 40 Je chulii wa te je kte ssa ra, moska te isha: —Iyina si ije ne rä jile bata shäk dake rä.
- 41 Ata isaka te isha: —Ije ne rä Säbäkäkksa rä. Ata isaka te isha: —¿Baishe Säbäkäkksa bitämi Galilea ska na?
- 42 Ñera kte yöle te ishe rä Säbäkäkksa dake rä David batala ekla, ñakäi je bitämi rä ju tso elkje kie Belén ska, mai David datse ska.
- 43 Jekäi ijewa ñabalabutsa Jesús kju ei.

- 44 Ijewa moska ssëna ikukäkwa, ata yi ani wa ka ikolonewa.
- 45 Ñerä Templo kjänanak wa patkelemi Jesús kukäkwa wa dejuluni chui tsakui wa irä fariseo wa irä jewa wäkini. Jera jewa te ichaka je Templo kjänanak wa ia: —¿Jiye ka bas te itse te rä na?
- 46 Jera Templo kjänanak wa te ikúka: —Mik ani ka yi ani ktä ta ije ktäke kai.
- 47 Jera fariseo wa te isha: —¿Bas wakwa ñajawa wäyönakchawa ñaebä na?
- 48 ¿Mane sa tsakui wa irä fariseo wa irä te Jesús biketsa rä na?
- 49 Ata je chülii wa wa ka kawei juñer, jewa rä weikalechawa.
- 50 Jera Nicodemo, ale delestana Jesús wäki, je rä ijewa sha ekla, je te isha ijewa ia:
- 51 —¿Ka irä sa kawei te ishe, säkätä yi rä kjatele kiana ktä ssënak ijuñaklä ji wa ite kai, kjepa iktei wabiketsekeksa rä na?
- 52 Jera jewa te ikúka: —¿Jera ñaebä ba rä Galilea wa na? Ma jek yuö tsana kte yöle jami. Je wa ba te ijuñemi jile bata shak mane ani ka je bitele Galilea ska kuna.
- 53 Jeska biköle minejulumi ijukani ekla ekla.

Juan 8

- 1 Ata Jesús minejumi Olivo Yäkä Bata ska.
- 2 Bulirishtä sañireebä ra idejuni Templo ska. Jera biköle ñatapawani ira. Jekai ijekawa te ijewa pakta.
- 3 Ñerä alaklä konawa ikawakblewa jäiyi saka ra kai, je detse Jesús wäki ñayöle kawei wa wa irä fariseo wa irä wa. Je paka ijewa te jek duäkcha ijewa sha moska.
- 4 Jekai ijewa te isha Jesús ia: —Sapaktäk, jí alaklä konawa ikawakblewake ska.
- 5 Jera kawei yöle ska Moisés te sa paka je shtä wa ktäkwa tele jak wa. Ata ¿jirani ba te je she na?
- 6 Je chaka ite Jesús ia wäsiwa jirani iwa ikükä ta í kika, jewa ijewa wa ije kjatiäkläwapa. Ata Jesús jek buawa te ishäkä yua ijulasku bata wa.
- 7 Jekai ijewa te iwächakewa kita. Ñerä ijek paruakani te isha ijewa ia: —Bas shana yi tsö ka nui ta, je ku je alaklä tiö jak wa säkätä.
- 8 Jera Jesús jek buawani te ishäkä yuani.
- 9 Ijewa te je ssa ra, jera iminemi ekla ekla, säkätä rä säkeyake wa. Jera Jesús irä, je alaklä kaldu ijewa sha moska irä, jewa ebä atana.
- 10 Ñerä Jesús jek paruakani te ichaka iia: —Sanüle nulewa, ¿me ijewa re na? ¿Yi ani ka kuna jia ba ki nui jawakka na?

- 11 Jera je alaklä te ikúka: —Säkekewa, ka yi kuna jja. Jera Jesús te isha ia: —Ñaebä ka yis wä nui janakka ba kika. Ma choni, ka bä te ji yakei wakble kuna jja.
- 12 Jeska Jesús ktani ijewa ra te isha: —Yis ne rä ka oloi ye kajiska wa ia rä. Jekäi yi mikë yis da ra, jera ka je shkäk jja ka yee naka mik ani. Ata je dami rä ka oloi sa senaklä kseka oloika.
- 13 Jera fariseo wa te isha Jesús ia: —Je wä ba wakei jek pakäke, je rä ka iyina si kuna.
- 14 Jera Jesús te ikúka: —Ikuna yis wakei jek pakä ra, je rä iyina si. ¿Ka je rä jiye kuna ta? Yis wä ijuñer mai yis dar dä, maka yis ma rä. Ata ka bas wä ijuñer mai yis dar dä, maka yis ma rä.
- 15 Bas wakwa jerike jami bas te sä wabiketseksa, ata ka yis te yi ani wabiketseksa.
- 16 Ata ikuna yis te sa wabiketsaksa ra, je rä wabiketsaleksa bulee. Ka irä jiye kuna ta, ka yis wä je onak rä eklabä kuna, ata yie je wë rä Sa Kä yis patkäkté jera ñara.
- 17 Bas kawei yöle te ishe rä, isuak bol te ishaka ra, je rä iyina si.
- 18 Jekäi yis wakei jek pakä jishtë isuak ekla käi, ñakäi Sa Kä yis patkäkté je te yis ktei shekë jishtë isuak el käi.
- 19 Jera ijewa te isha Jesús ia: —¿Mai ba kä katke rä? Jera Jesús te ikúka: —Ka bas jer kor yi yis dä ia, ñakäi yi rä yis Kä rä ia. Ikuna rä yi yis dä ku bas jer kuopa ra, jera ñaebä bas jer kuemi yi rä yis kä rä te.
- 20 Jesús te je kte wä sa pakta Templo na mai ofrenda jiäklä ska, ata yi ani wä ka ije kolonewä. Ka irä jiye kuna ta, ka ikei däwäba kika.
- 21 Etäbä kicha Jesús te ishani ijewa ia: —Yis majumi; bas te yis yulemi, ata bas duämiwä ji yakei wakblele bas wä je nuije. Mai yis ma rä jeska ka bas däkmi.
- 22 Jera Judío wa te isha ñaia: —¿Ijek ktäkewä le irä? ¿Jiye ite isha: ‘Mai yis maju jeska ka bas däkmi’ ni rä?
- 23 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Bas dar dä kajiska; yis dar dä kajöir ska. Bas dä kajiska wa; ka yis dä kajiska wa kuna.
- 24 Yie isha, bas duämiwä ji yakei wakblele bas wä je nuije. Ka irä jiye kuna ta, ka bas wä ibiketsane yis ne ije rä ra, bas duämiwä ji yakei wakblele bas wä je nuije.
- 25 Jera ijewa te ichaka Jesús ia: —¿Yi ba rä na? Jera Jesús te ikúka: —Je rä jishtë säkätä yis wä bas ia iyileté je rami jja käi.
- 26 Yis wä kte tso jja yinak tai bas ia, ñakäi yis kiana bas wabiketsäkksa jja. Ata yis patkäkté ktä rä iyina si. Jekäi ije wä ji yile ssële yis wä je ebä shekë yie kajiska wa ia.
- 27 Ata ka ijewa jer kone Jesús te Sa Kä ne shekë rä ia.

- 28 Je ne kika Jesús te isha ijewa ia: —Mika bas te ditsä yäbei tkaka kasha kika ra, je ne kjepa bas jer kuemi ite yis ne ije rä. Ñakäi jekjepa bas jer kuemi ite ka yis wa ji ani one yis wakei jer wa kuna, ata Sa Kä wa yis pautäle je ebä sha yis te rä.
- 29 Yis patkäkté je kaldu yis da. Sa Kä wa ka yis dä jalewa kuna eklabä, je rä ji te ije ssëwe bäi je ebä weke yis te maitjä kika.
- 30 Jesús te jekäi isha ra, jera chulij te ije biketsa.
- 31 Jera Jesús te isha je Judío wa ibiketsäk wa ia: —Bas chatkawa yis te kte sha jami ra, bas dämiwa yis wa dulanak wa sij ye,
- 32 ñakäi bas jer kuemi ji rä iyina sij te. Jekäi ji rä iyina sij te bas bäkemiksa.
- 33 Jera ijewa te isha Jesús ia: —Sä rä Abraham batala. Jekäi mik ani ka sä rä kololewa kuna yi ani kjanaklä ye. Jera ¿maikäi ba te ishe sä ia bas bakanamiksa ni na?
- 34 Jera Jesús te ikúka: —Kte sij kte sij wa yie ishe bas ia, ji yakei wakbläk je rä kololewa ji yakei wakble wa ikjanaklä ye.
- 35 Jekäi kjanaklä ka senak iblui ju na jekjeye, ata blu yaba sermi iju na jekjeye.
- 36 Jekäi Säkeklä yaba te bas bakaksa ra, jera bas dämiksa kjermita sij.
- 37 Yis wa ijuñer bas dä Abraham batala. Ata bas kij yis shena rä kotanakwa, ka bas kij yis ktä kiar kika.
- 38 Sa Kä ra yis kaldu ra, ji sua yis te käi, je ne pakeke yis te rä. Ata ji sha bas kä te ssële bas wa, je ne weke bas te rä.
- 39 Jera ijewa te ikúka: —Abraham ne rä sä kä rä. Jera Jesús te isha: —Ikuna iyina sij bas dä Abraham batala ra, bas te iwemi jishtë Abraham wa iole käi.
- 40 Säkeklä wa ji rä iyina sij yile ssële yis wa, je ebä ne sha yie bas ia rä, ata jira bas kij yis shena rä kotanakwa. Abraham wa ka jekäi ione.
- 41 Ata bas te iweke jishtë bas kä te iweke käi. Jera ijewa te ikúka: —Ka sä kole rä ñala wa wa käi kuna. Sä kä rä eklabä, je rä Säkeklä.
- 42 Jera Jesús te ijewa ia isha: —Ikuna rä Säkeklä rä bas kä ra, bas te yis shkaliblemi. Ka irä jiye kuna ta, yis bite rä ije ska, je ne deju jiska rä. Ka yis dene kuna yis wakei jer wa, ata ije te yis patkaté kika yis de rä.
- 43 ¿Jiye ka bas jer kor yie ji sheke je ia na? Je rä ka bas ia yis ktä kolor kika.
- 44 Bas dä bas kä be tsakui jami. Jekäi bas ssërke iwak jishtë je bas kä kij ishena onak käi. Säkätä sij bite rä jira, ije rä sä ktakwa, ñakäi ije rä ji rä iyina sij dokoitsäk, ije jami ji rä iyina sij ka kuna kika. Ije kayuäke ra, jera ite isheke iwakei del jami, idel dä kayuäk kika, ñakäi ije ne rä kayue wätsikiwakkä rä.
- 45 Je kika yis te kte sij sha, je ka kuke bas te.

- 46 ¿Mane bas shā iā yis kjatermi yis dä ji yakei wakbläk ni na? Yis te kte sĭ ne sha ra, ¿jiye ka bas te yis ktä kuke na?
- 47 Yi rä Säkeklä jami ra, je te ji sheķē Säkeklä te ne ssë. Ata ka bas dä Säkeklä jami kuna, je kĭka ka bas te ji sheķē ite je ssë rä.
- 48 Jera Judío wa te Jesús kúka: —Sá te isha ba rä Samaria wa, ñakäi ba rä kololewā be wā, ¿ka je sha sá te rä bulee na?
- 49 Jera Jesús te ikúka: —Ka yis dä kololewā kuna be wā. Yis te rä yis ká ne oloi kekā. Ata bas te yis kukawā diekjela.
- 50 Ka yis wakei kĭ ishene yis me oloi karkāpa. Ata ekla kaldu je kĭ ishena rä yis me oloi karkāpa. Jekäi ije rä sä ktei wabiketsäkksā.
- 51 Kte sĭ kte sĭ wà yie ishe bas iā, yi te yis ktä wawā ra, mik āni ka je duäk wā.
- 52 Jera Judío wa te ikúka: —Jirje sa te isua ra ba rä kololewā be wā. Abraham duawā, ñaebä jile bata shäk wa duachawā, ata ba te ishe yi te ba ktä wawā ra, mik āni ka je wā duewā shkāl ssënak.
- 53 ¿Ata ba rä sa ká Abraham tsata na? Je duawā, ñaebä jile bata shäk wa duachawā. Ata ¿yi ba rä je jĕk shā jekäi rä na?
- 54 Jera Jesús te ikúka: —Ikuna yis jĕk oloi kakā ra, je rä ka wata. Ata yis oloi kākka je rä yis Ká, ale bas wā kinak bas Kekläi ni.
- 55 Ka bas wā ije sūle, ata yis wā ije sūle. Yis kuna ishäk ka yis wā ije sūle ni ra, jera yis dä kayuäk bas käi. Ata yis wā ije sūle, ñakäi yis te iktä wawē.
- 56 Bas ká Abraham ssëna ānaa sĭ, ije te yis díai sūemi kĭka. Jekäi ite je sua; je te issëwā ānaa.
- 57 Jera Judío wa te ikúka: —Ka ba dākāba cincuenta año, jera ¿maikäi ba wā Abraham sūle na?
- 58 Jera Jesús te ikúka: —Kte sĭ kte sĭ wà yie ishe bas iā, ka Abraham kunaba yika, yis dä.
- 59 Je ne kĭka ijewa te jak katulakā iwā itiäklä. Ata ije jĕk blawā ijewa yika. Jekäi Templo ska iminejumi.

Juan 9

- 1 Jekäi Jesús damiju ñāla wà ra, ekla kōle ka wā wajuenak kuna sua ite.
- 2 Jera Jesús wā dulanak wa te ichaka iia: —Rabí, ¿yi wā je ñak kate ije kōnaklä ka wā wajuenak kuna rä na? ¿Iwakei wā na, ata iami wā, iká wā?
- 3 Jera Jesús te ikúka: —Ka je ñak kuna iwakei wā, iami wā, iká wā. Ata je rä ji őr Säkeklä iā je kjayinaklä ije jami.

- 4 Kəwä kalme j̄ia ra, yis kiana yis patkäkté je kj̄anei wək. Ata kətuirmiwa, je kej wà yi ʔni iə ka ji ʔnak j̄ia.
- 5 Ata jí yis kaldu j̄ia kajiska ra, jera yis dā kə oloi ye kajiska wa iə.
- 6 Je sha ite ukä ska ra, ikjali tjua ishäkä k̄i je wəjabawa ite, je dölií wà ite je ka wə wajuenak kuna wəbala pacha.
- 7 Jera ite isha iia: —Ma chə wə paskuäkni diklä talawaḱlä kie Siloéni ska. (Je kte wà rä patkelemi). Jekäi iminejü wə paskuäk; je dajuni ra iwəbala wajuena bäi.
- 8 Jera senak ipájami wa irä, ñakäi yi wə irä sunak del jile kaku kiäk irä, jewa te ichaka ñaiə: —¿Ka je ne rä ale del kätkä jile kaku kiäk rä na?
- 9 Jera moska te isha; —Je ne irä. Ata isaka te isha: —Ka irä je kuna, ata ijuer ije s̄uta. Ata iwakei te isha: —Yis ne irä.
- 10 Jera ijewa te ichaka iia: —Jera, ¿maikäi bə wə wajuena rä na?
- 11 Jera ite ikúka: —Ekla kie Jesús, je te döli wəjabawa, je wà ite yis wəbala pacha. Jera ite isha 'sia: 'Ma chə Siloé ska wə paskuäk.' Jekäi yis dastana wə paskuäk. Jera yis wə wajuena.
- 12 Jera ijewa te ichaka iia: —¿Me je de? Jera ite ikúka: —Ka 'swə ijuñer.
- 13 Jera ijewa te je bakle ka wə wajuenak kuna je tsami fariseo wa wək̄ika.
- 14 Ka irä jiye kuna ta, Jesús te döli wəjabawa, ñakäi iwə wajuewa rä sábado wə k̄ika.
- 15 Je ne k̄ika fariseo wa te iwächakewa maikäi iwəbala wajuena rä käi. Jekäi ite isha ijewa iə: —Ite yis wəbala pacha döli wə; jekäi yis wə paskua ra, jera yis wə wajuena.
- 16 Jera fariseo wa sha te Jesús sha ñaiə: —Ka je rä patkele kuna Säkeklä wə, ka ite sábado dälätse k̄ika. Ata ijewa sha te isha: —Ikuna ije rä ji yakei wakbläk ra, ¿maikäi ije iə ji ʔr jekäi ijuenaklä ye na? Jekäi ijewa te ibiketsa kjuawa kjuawa.
- 17 Jera etäbä kicha ijewa te je ka wə wajuenak wächakewani: —¿Ji ni ba wakei te bə wə wajuewak wakei she na? Jera ite ikúka: —Je rä jile bata shäk.
- 18 Ata Judío wa wə ka ibiketsane ije rä ka wə wajuenak kuna, je ne wə wajuena rä, ata ijewa te je wə wajuete ʔmi irä iká irä kiajaté wächakenak kjepa ijewa te ibiketsa ije ne irä.
- 19 Jera ijewa te ichaka iia: —¿Jí rä bas yaba na? ¿Jí ne rä bas wə yinak ikole rä ka wə wajuenak kuna ni rä na? Jera ¿maikäi jira iwə wajuerke na?
- 20 Jera ijewa te ikúka: —Iyina s̄i je rä sá yaba, iyina s̄i je kole rä ka wə wajuenak kuna.

- 21 Ata maikäi iwä wajuenani räle je ka juñer sá wä. Yi te iwä wajuewä räle je ka juñer sá wä. Je rä säkenawä, je wakei iä ichakö. Iwakei te bas kükemi.
- 22 Iká irä iami irä suanachawä Judío wa yika kjuei ijewa te ikúka jekäi rä. Ka irä jiye kuna ta, Judío wa rä ñajerköle kja, manele te ishe Jesús dä Säbäkäksä ni ra, je rä junakksä ñapaktäklä jui ska.
- 23 Je ne kika iká iami te isha: “Je rä säkenawä, je wakei iä ichakö.”
- 24 Jekäi etäbä kicha jewa te je bakle ka wä wajuenak kuna kiateni. Jewa te isha iia: —Säkeklä ne kjeishö kte bäi wä. Ata sá wä ijuñer je ditsä rä ji yakei wakbläk.
- 25 Jera ite ikúka: —Yis wä ka ijuñer ije rä ji yakei wakbläk räle, kai räle, ata yis wä jí ebä ne juñer dä: Säkätä ra ka yis dä wä wajuenak kuna, ata jira yis wä wajuena.
- 26 Jera jewa te ichakani iia: —¿Me ma wä ite rä na? ¿Maikäi ba wäbala wajuewä ite rä na?
- 27 Jera ite ijewa kúka: —Yis te isha kja bas iä, ata ka bas wä issene. Jera ¿jiye bas te issakle ni? Ata ¿bas ssena däkwaña ije wä dulanak wa ye na?
- 28 Jera jewa te ijañetsa te isha: —Ba rä ije ktä kukäk. Ata sá rä Moisés ktä kukäk.
- 29 Sá wä ijuñer iyina si Säkeklä kta Moisés da. Ata ka sá wä ije juñer maka ije datse räle.
- 30 Jera je wä wajuete te ijewa kúka: —¿Je rä maikäi na? Ije te yis wäbala wajuewä, ata ka bas wä ijuñer maka idatse rä.
- 31 Sä wä ijuñer Säkeklä wä ji yakei wakbläk wa ka ktä ssenak, ata yi rä Säkeklä oloitsäk ñakäi ji wak jishta iki ishena käi, je ne ktä ssë ite rä.
- 32 Mikle bite rä jira kje ka yi wä issële sä köle ka wä wajuenak kuna je wä wajuewä yi te.
- 33 Ikuna ije rä ka patkele kuna Säkeklä wä ra, ka je iä ji onak.
- 34 Jera ijewa te isha: —Ba köle del ji yakei ebä wakbläk ¿maikäi je iä sá pautanak na? Jera ijewa te ijuaksa.
- 35 Jesús te issa ijewa te ijuaksa, kjepa ite je kuani ra, ite ichaka iia: —¿Ba te ditsä yäbei biketsa na?
- 36 Jera ite ikúka: —Säkekewa, yis iä ishö yi irä yis wä ije biketsäkläpa.
- 37 Jera Jesús te ikúkani: —Ba wä ije sule kja. Je ne ktä kaldu ba ra rä.
- 38 Jera ite isha Jesús iä: —Säkekewa, yie ba biketsa si. Jera ijekawä wakte iwäjami.
- 39 Jera Jesús te isha: —Yis de kajiska rä sä ktei wabiketsäksä, sä ka wä wajuenak kuna wa wä wajuenaklä, ñakäi sä wä wajuenak wa je ianaklawä ka wä wajuenak kuna.

40 Jera fariseo wa shə tsə Jesús səkätä jami wa te je ssa ra, ijewa te ichaka iia: — Jera ¿sá rä ka wä wajuenak kuna na?

41 Jera Jesús te ikúka: —Bas kuna ka wä wajuenak kuna ra, jera ka bas dä nui ta. Ata bas te ishe: ‘Sá wä wajuer’, je kika bas dä nui ta jia.

Juan 10

1 Kte si kte si wà yie ishe bas ia, yi ka bakənewə oveja kjätkeleksə kjäshtäklä si ska ra, ata ikjawaju kjuawa ska ra, je wakei rä jakbläk, sə kissäk jakiblenak ñala ki.

2 Ata yi kjawaju ikjäshtäklä ska ra, je ne rä oveja kjānanak si rä.

3 Je ia ikjä kukäk te ikjäye jawəke. Ñakäi je ktä ssə oveja te. Jekäi ite ioveja chakeke ikie jami; jekjepa ite ijekeksə iektaka.

4 Jekäi ioveja biköle jaksə ite ra, ije mike iwäkse. Jekäi jewa mar iitä ki, ijewa wə iktä rä ssənak kika.

5 Ka oveja minak kjuawa itä ki, ata je yika ijewa julurtkämi, ka ijewa wə kjuawa wa ktä rä ssəle kuna kika.

6 Jekäi Jesús te ipaka ditsä ia jile she jami, ata ka ijewa jər kəne ji sha ite rä ia.

7 Je ne kika Jesús ktani ijewa ra te isha: “Kte si kte si wà yie ishe bas ia, yis ne rä oveja kjäkläwə rä.

8 Biköle bakle yis yikaba jewa rä jakbläk wa ebä, sə kissäk jakiblenak ñala ki ebä. Ata je oveja wa wə ka ijewa ktä ssəne.

9 Yis ne rä sä kjäkläwə rä. Yilé kjawaju jeska ra, je rä tsatkenakksə. Jekäi ije kjämiwaju dämiksaju. Jekäi ite tala kuemi.

10 “Jakbläk wa dake rä oveja jakibläk, iktäkchawə, iweikäkchawə. Ata yis de rä ijewa sənäklä kseka, ka kseka ebä kuna, ata isənäklä bäi si.

11 Yis ne rä oveja kjānanak bäi si rä. Oveja kjānanak bäi rä jək juakksə duäkwə oveja tsatkenakläksə.

12 Ata oveja kjānanak tənək, ka je rä iwakei si kuna, ka je rä ikjānanak si kuna. Jekäi mikə je te lobo sua idaju ra, ite oveja jekəwatəna, iturkəmi iyika. Jekäi lobo te oveja kteke, je te isaka juluwetkekəmi iyika.

13 Ikjānanak turkəmi ije rä tənək ebä kika, ñakäi ka je jər jami oveja dälär kuna kika.

14 “Yis ne rä oveja kjānanak bäi si rä. Yis wə yis oveja rä sənək, ñakäi yis oveja wə yis dä sənək.

15 Je rä jishtä Sa Ká wə yis dä sənək, ñakäi yis wə ije rä sənək käi. Jekäi yis dä jək juakksə duäkwə yis oveja tsatkenakläksə.

- 16 Yis wə oveja saka tso, ka je rä jí oveja kjätkele tso wa kuna. Yis kiana ijewa jäkté ñaebä. Jewa te yis ktä ssëmi. Jekäi oveja biköle dämiwə eyaka yebä, kjānanak ta eklabä.
- 17 Yis Ká wə yis shkəl. Ka irä jiye kuna ta, yis dä jək juakksə duäkwə, je ukä ska yis jəkäkläkəni sənakni.
- 18 Yi ʼani iə ka yis kotānakwə kuna, ata yis wakei jək juakeksə duäkwə. Jekäi yis iə kə tso yis jək juakläksə duäkwə, ñakäi yis iə kə tso yis jəkäkläkəni sənakni. Yis iə je kəwei mə rä yis Ká te.
- 19 Jera Jesús te jekäi isha bata kika Judío wa ñabalabutsaksəni.
- 20 Jekäi chūlii te isha: —Je rä kololewə be wə. Je rä yuletelewə. ¿Jiye bas te ije ktä ssëke jja rä na?
- 21 Ata moska te isha: —Ikuna ije rä kololewə be wə ra, jera ka ije iə utānak jekäi. ¿Maikäi be iə ka wəbala wajuenak kuna bairni na?
- 22 Templo siki teleni mikle je kei kjewəklä dewəni. Je rä kə tsel kei wə.
- 23 Jera Templo juitä ki ju yöle jarbe kie Salomón ni, je nikika Jesús shkä kaldu.
- 24 Jera Judío wa te Jesús kjä butrawə te ichaka iia: —¿Bikö sá kiana ikissäk ba wə ishäklä sá iə rä na? Ba rä Sábäkəksə ra, ishökə sá iə bulee.
- 25 Jera Jesús te ikúka: —Je rä yile kja yis wə bas iə, ata ka bas wə yis ktä kolone iyina si ye. Ñakäi yis te ji wəkə kjuawa yis Ká kie oloi jami, je te ikjasheke yi yis dä.
- 26 Ata ka bas wə je biketsane, bas dä ka yis oveja wa kuna kika.
- 27 Yis oveja wa te yis ktä ssëke; ñakäi yis wə ijewa rä sunak. Jekäi ijewa mike yis itä ki.
- 28 Yie ijewa iə sene jekjeye meke. Je kika ka ijewa rä weikanakchəwə kuna mik ʼani; ñakäi yi ʼani iə ka ijewa bakanakksə yis jula na.
- 29 Yis Ká ijewa mək yis iə, je rä biköle tsəta. Je kika yi ʼani iə ijewa ka bakanakksə Sa Ká jula na.
- 30 Yis irä Sa Ká irä je rä etka yebä.
- 31 Jera etäbä kicha Judío wa te jak katulakəni iwə Jesús tiäklä.
- 32 Jera Jesús te isha ijewa iə: —Yis te ji wə bäi taji bas wəna jishtä Sa Ká te yis paka iwək käi. ¿Je shə mane bata kika bas te yis ktekəwə jak wə rä na?
- 33 Jera Judío wa te ikúka: —Ka sá te ba tie jak wə rä ji ole bäi ba wə kika kuna, ata ba kta yakei Säkeklä ukä jami kjuei, ñakäi ba rä ditsä ebä, jeiräta ma jək shə ba rä Säkeklä ni je kjuei.

- 34 Jera Jesús te ijewa kúka: —Ata ¿ka bas kawei kika iyöle te ishe rä: ‘Yie isha bas dä säkeklä wa ni na?’
- 35 Jekäi kte yöle rä ka tsenakjumi kuna. Jekäi ikuna rä yi ia Säkeklä ktä rä mele je wakwa sha ite säkeklä wa ni ra,
- 36 jera ¿maikäi ale Sa Ká wä kolole patkeleté iwä kajiska, je she bas te iktäke yakei Säkeklä ukä jami, je ite isha: ‘Yis dä Säkeklä yaba’ ni je bata kika rä na?
- 37 Jekäi yis Ká te yis paka ji wäq je ka one yis wä ra, ke yis biketsa.
- 38 Ata ka bas wä yis ktä biketsane iyina si ra, jera wë bas kü yis biketsö yis Ká te yis paka iwäq je weke yis te kika. Jekäi ra bas jer kormi, ñakäi bas te ibiketsemi Sa Ká rä yis jami, ñakäi yis dä Sa Ká jami.
- 39 Ñerä etäbä kicha Judío wa te Jesús kukekewä, ata ikjaksaju ijewa yika.
- 40 Jekäi iminejumii Jordán ami kata mai Juan wä sä wäokle säkätä ska. Jeka isena.
- 41 Jeska chulij date iwäki. Jera ijewa te isha: —Ñera Juan säwäukewäq wä ka ji öle kjuawa kuna ijuenaklä ye. Ata jini ije te Jesús ktei sha je biköle rä iyina si.
- 42 Jekäi jeska chulij te Jesús biketsa.

Juan 11

- 1 Ekla kie Lázaro duärawä. Je ser dä jukläyäkä tsine Betania ska. Jeska María irä iel Marta irä ser dä.
- 2 Je María ne rä ale Säkekewa klä kika perfume tkäkjumi rä, ñakäi iklä pasikäk itsaku kä wä rä. Lázaro, ale duärawä, je rä ijewa jake.
- 3 Ñerä ikuta wa te kte patkami Jesús ia jikäi: —Säkekewa, ma wä shkätä duärawä.
- 4 Ata Jesús te issa ra, ite isha: —Je duë ia ka iduäkwä kuna, ata je duë rä Säkeklä oloi kanakläkä, je wä Säkeklä yaba oloi kanakläkä.
- 5 Jesús wä Marta irä iel irä, Lázaro irä jewa shkal dä tai.
- 6 Ata ite issa Lázaro duärawä ra, jera isena jia kä böiki ikatke ska.
- 7 Je ukä ki ite isha iwä dulanak wa ia: —Sä shkäni etäbä kicha Judea kei ska.
- 8 Jera ijewa te isha ia: —Rabí, ata jí kukjuna Judío wa te bä ktekewä kia jak wä. ¿Jera ma mikenj jeska na?
- 9 Jera Jesús te ikúka: —¿Ka irä kapiana rä doce hora na? Jekäi sä me shkä kapiana ra, ka sa klasku tkenakwä. Ka irä jiye kuna ta, kä oloi tsö kajiska je wä sä wä wajuerke.
- 10 Ata sä me shkä katuil na ra, jera sä rä klasku tkenakwä, ka sä wäna kä oloi juer kika.

- 11 Jesús te je sha ená ra, jera ite isha iwā dulanak wa ia: —Sā wā shk̄ata Lázaro kapawā, ata yis majumi ishkiwākni.
- 12 Jera iwā dulanak wa te isha iia: —Sākekewa, ikuna ikapawā irā ra, tsi ibäirkāni.
- 13 Jesús te rā Lázaro duawā ne sha, ata ijewa te je biketsa ite rā sā k̄apā s̄i ne sha.
- 14 Je k̄i Jesús te ijewa ia ishaka bulee: —Lázaro duawā.
- 15 Ata yis ssēna ānaa ka yis katke kuna jeska k̄ika. Ka irā jiye kuna ta, je rā kianak bas ia, bas wā yis biketsāklā. Jeirāta sā shk̄a iwāk̄i.
- 16 Jera iwā dulanak Tomás kie etkā Kōlō ni, je te isha isaka Jesús wā dulanak wa ia: —Sā shk̄a ira duākchawāña.
- 17 Jesús demiju ra, ite ijuña Lázaro itābinawā kja cuatro día.
- 18 Betania rā alemana Jerusalén ska tres kilómetro kjena.
- 19 Jekāi Judío wa demi chulij Marta irā María irā jer pablāk, ijāke duawā k̄ika.
- 20 Ñerā Marta te ijuña Jesús daju ra, jera imineju iñalei tsāk, ata María atana ju ska.
- 21 Jera Marta te isha Jesús ia: —Sākekewa, ikuna ba katkepa jiska ra, ka yis jāke dunewā.
- 22 Ata yis wā ijuñer del maitjā ji bikōle kiekē ba te Sākeklā ia je mēmi ite ba ia.
- 23 Jera Jesús te isha iia: —Bā jāke shk̄irmikāni.
- 24 Jera Marta te isha: —Yis wā ijuñer ije shk̄irmikāni rā mikā bikōle shk̄irkēkani sā k̄ei bata jekje ska.
- 25 Jera Jesús te ikúka: —Yis ne rā sā shk̄iwākkanī rā, yis ne rā sene kseka rā. Jekāi mane yis biketsāk wa duawā ra, jewa s̄ermi j̄ia.
- 26 Je s̄uta bena yi tsō j̄ia kseka wa te yis biketsa ra, mik āni ka jewa duākchawā. ¿Ba te je kte biketsa na?
- 27 Jera ite ikúka: —Sākekewa, jekāi irā, yis te ibiketsa iyina s̄i ba ne rā Sābākākksa rā, Sākeklā yaba rā, ale dākeju kajiska rā.
- 28 Marta te jekāi isha ra, imineju iel María kiäk. Jera ite isha iia jakika: —Sapaktāk deju. Je te ba kia.
- 29 María te je ssa ra, ijēkaka plaa minejumi iwāk̄i.
- 30 Jera ka Jesús dāmiba je ju tsō elkje ska, ata ikaldu j̄ia mai Marta te ikua ska.
- 31 Jera Judío wa kajali María ra ju naka ijer pablāk te isua ijēkaka plaa mineju ra, jera ijewa minejulumi iitā k̄i. Ijewa te ibiketsa imineju rā sā nul blāklā ska j̄iak.

- 32 Jekäi María demi Jesús kaldu ska te isua ra, ijek jawami plaa wakte iklä säkätä jami te isha iia: —Säkekewa, ikuna ba katkepa jiska ra, ka yis jäke dunewa.
- 33 Jesús te María jiake sua, ñaebä Judío wa de ira wa jiate jela sua ra, issenawa shiana, ijer ianawa tai.
- 34 Jera Jesús te ichaka ijewa ia: —¿Mai bas te iblawä rä na? Jera ijewa te ikúka: —Säkekewa, sä shkä isuak.
- 35 Jera Jesús jiaкса.
- 36 Je ne kika Judío wa te isha ñaia: —Ije suo. Je rä iwä shkata tai.
- 37 Ata moska te isha: —Ije te ale ka wä wajuenak kuna je wä wajuewa ra, ¿maikäi ka je ia ji or ka Lázaro duäkläwä ye rä na?
- 38 Jera Jesús ssenawani shiana. Jekäi idemi sa nul bläklä ska. Je rä ishäkä wä jar kjaitäle jak wä.
- 39 Jera Jesús te isha: —Jak tso juomi. Ata je duawa kuta Marta te isha: —Säkekewa, ije jalanaka kja nuu, je wa ka tso cuatro día kika.
- 40 Jera Jesús te isha iia: —Ata ¿ka yis wä iyine ma ia ma jer jano ra, ba te Säkeklä te ji we baa suemini na?
- 41 Jera ijewa te jak tsajuami. Jera Jesús wäkaka jöikje te isha: —Wekte ba ra Papá, ba te yis ktä ssa kika.
- 42 Yis wä ijuñer ba te yis ktä ssë maitjä. Ata yie ishe jikäi, yis säkätä jami tapar tso wa wä issäklä, ijewa wä ibiketsäklä iyina si ba ne wä yis patkeleté rä.
- 43 Ite je sha ená ra, jera iana takii: —Lázaro, bä kuteкса.
- 44 Jera je dulewä deksaju klä pabutälewä jula pabutälewä sua kukäla wä, ñakäi wä pabutälewä sua kukä saka wä. Jera Jesús te isha ijewa ia: —Ipayöksani, ijöwä minak.
- 45 Ñerä Judío wa dele María wäkika wa te ji wä Jesús te je sua ra, jewa sha chulii te Jesús biketsa.
- 46 Ata moska minemi fariseo wa wäki, jewa te ji wä Jesús te pakani.
- 47 Je kika chui tsakui wa irä, fariseo wa irä, jewa te Sanedrín wa tapawawa. Jeska ijewa te ichaka ñaia: —¿Me sa te iwë na? Ije te ji weke tai ijuenaklä ye.
- 48 Jekäi sa te ije jawä bitaba ra, jera biköle te ije biketse mar. Jekjepa ra Roma wa dämiulu sa kikiäklä jui irä, sä ditsei wä irä, weikäkchawa.
- 49 Jera ijewa sha kie Caifás, je rä chui wa tsakui je año wä, je te isha ijewa ia: —Ka bas wä ji ani juñer.
- 50 Ka bas wä ibiketsane saje wa ia ra bäi si rä eklabä me duawa sajewa biköle säkei ye, ka saje ditsei wä kalabe tuanakläwä ye.

- 51 Jekäi ite isha rä ka iwakei jer wà kuna. Ata ije rä chui wa tsakui je año bala na kika, ite ibata shaba jishtë Jesús kiana duäkwä ijewa biköle säkei ye rä käi.
- 52 Ata ka ijewa ditsei wä ebä säkei ye kuna, ata ñakäi Säkeklä yabala tsö bala butsäle ká biköle ska jewa biköle tapanakläwä etka yebä.
- 53 Jekäi je día skami ijewa te ibiketsaksá Jesús ktäkwä.
- 54 Je kika ka Jesús shkene jia sunak yile wä käi Judío wa shana, ata ijek tsajuami kjuawa demi jukläyäkä kie Efraín ska. Je kei rä alemana ká ssilewä pjoo ska. Jeska isena iwä dulanak wa ra.
- 55 Judío wa wä Säktäkwä Bakleju kei kjewäklä je kei tkenawä. Je kika Judío wa dar je kei biköle ska minejulumiba chulii Jerusalén ska jek siki tewak, je kei kjewe mar yika.
- 56 Jewa te Jesús yule rami. Jekäi idäke Templo ska ra, ite ichakeke ñaiä: —¿Maikäi irä bas iä ra? ¿Ka idäk ikei kjewak na?
- 57 Ñerä chui tsakui wa irä, fariseo wa irä, jewa wä kawei mele rä manele te ijuña mai Jesús katke ra, je wä ibata shäklä ijewa iä, ijewa wä ikukäkläwä.

Juan 12

- 1 Jekäi Säktäkwä Bakleju kei kjewäklä sher jia seis día ra, Jesús demiju Betania ska mai Lázaro katke ska. Ije ne rä ale shkilekani Jesús wä dulechawä wa shana rä.
- 2 Jeska ijewa te jile äliwä Jesús iä. Je wachewä Marta te. Jeska Jesús da ñatululewä yäkäk wa shana Lázaro kalmeña.
- 3 Ñerä María te perfume yöle nardo wak si wä säkei ta doloiebä je tsaksá una libra. Jekäi je tkaká ite Jesús klä kika, pasikani ite itsaku kä wä. Je te ju jar kalabe jalawaká jamaa.
- 4 Jekäi Jesús wä dulanak wa ekla Judas Iscariote wa, je ne te ijuemiksá ikukäkwä wa iä rä, je te isha:
- 5 —¿Jiye ka je perfume watonejumi tresciento denario kjena säkei menak ka jita wa iä rä na?
- 6 Ka iwä je yine rä ijer jami ka jita wa dälärke kika kuna, ata ije rä jakbläk ne ki ite jekäi isha rä. Ka irä maikäi kuna ta, ije ne rä ijewa inaklä jui tsak rä, ata je te ijierke ina je kaku jakibleke.
- 7 Jera Jesús te isha: —Ije jöwä bitaba. Je bla ite rä waonak yis itäbir mar díaí wä.
- 8 Ka irä jiye kuna ta, del ka jita wa tsö bas shana rä, ata yis je ka senak del bas shana.

- 9 Judío wa chuliiwā te ijuña Jesús katke Betania ska ra, jera iminejulumí jeka, ka Jesús ebā suak kuna, ata iwā Lázaro shkilekani dulechawā wa shana iwā je suak ñabä.
- 10 Ata chui tsakui wa te iwabiketsaksa ñabä Lázaro ktäkwa.
- 11 Ka irä jiyé kuna ta, je shkilekani bata kika Judío wa chulii ñabutsäte ijewa yika Jesús biketsäk.
- 12 Bulirishtä ra je chuliiwā dele Jerusalén ska ikei kjewak jewa te ijuña Jesús daju.
- 13 Jekäi ijewa te jäyuk kä tia, je wäkseka iminejulumí iñalei tsak. Jewa te ikjeisha ale täkii: “¡Hosana! Bäije ale daju Säkekewa kie jami rä, ale Israel wa tsakui rä.”
- 14 Jera Jesús te burro yaba kua, je ki ijētkakā. Je rä iyöle katke käi:
- 15 “Yaba busi Sión, ke ba suana ji yika; isuo, ba tsakui dajuté jētkelēkā burro yaba kika.”
- 16 Je ona kei ska ra Jesús wā dulanak wa ka jēr kone iā. Ata Jesús oloi kanakā kjepa ijewa jēr kua ite ra jekäi iona je rä ije ne ktei yöle, ñakäi je kte te ishe ssēta ditsä te iwā iā rä.
- 17 Ditsä tsō Jesús da iwā Lázaro kileksa ishākä wājar naka iwā ishklekani dulechawā wa shana ra, jewa te je ktei pakani.
- 18 Je ne kika je ditsä chulii minejulumí Jesús ñalei tsak rä. Ka irä jiyé kuna ta, jewa te issa Jesús te jekäi iwā ijuenaklä ye kika.
- 19 Ata fariseo wa te isha ñaiā: —¡Isuo! Itjä ka bas waor. Ñera biköle marmi ijbä ra.
- 20 Je ditsä delemi Jerusalén ska Säkeklä oloitsäk ale ikei kjewē marmi ska, jewa shana Griego wa tsō.
- 21 Ijewa demi Felipe wäki. Felipe dar Betsaida ska, je rä Galilea kei ska. Ije iā ijewa te isha pjoo: —Säkekewa, sá kiana Jesús suak.
- 22 Jera Felipe mineju je bata shäk Andrés iā. Jekäi Andrés mineju Felipe ra je bata shäk Jesús iā.
- 23 Jera Jesús te isha ijewa iā: —Ikei dewā kja ditsä yäbei oloi kanakläkā.
- 24 Kte si kte si wā yie ishe bas iā, ke trigo wädoloi janowāpa ishākä kika duäkwa ra, jera maitjä irä etka wā ebä. Ata iduawā ra, jera ijermikā wānak tai.
- 25 Je suta yi jek shkalibla ra, je rä weikanakwā. Ata yi jek dokoitsa kajiska ra, je rä ijek tsatkaksa senak jekjeje.
- 26 Yilé ssēna yis kjānei wāk ra, je kiana minak yis da. Jekäi ra mai yis katke ska, yis kjānei wāk kätkämiña. Yilé te yis kjānei wēkē ra, jera yis Ká te je oloi kemikā.

- 27 “Jira yis j̄er ianaw̄a t̄ai. ¿Ata jir̄ani yie ishe na? ‘¿Papá, yis b̄äköks̄a jí hora yika ni na?’ Ata je ne ye yis de jí hora ska rä.
- 28 Papá, ba kie oloi k̄ökapa.” Jera kte ss̄enaté kaj̄öir, te isha: —Yis te ioloi kaka k̄ja, ata yis te ioloi kemik̄ani et̄abä kicha.
- 29 Ñerä ch̄ulij̄ tapar tso jeska wa te je ssa ra, jera moska te isha ñaīa: —Tala ne bulana rä. Ata isaka te isha: —Ángel ne kta Jesús da rä.
- 30 Jera Jesús te isha ijewa īa: —Je kte ss̄enaté rä wata ye bas ne īa; ka je rä yis īa kuna.
- 31 Jira kaj̄iska wa ktei wabiketsarmik̄sa, jira kaj̄iska ts̄akui jurmik̄sa.
- 32 Ata mik̄a yis tkenak̄a k̄ash̄a k̄ika ra, yie biköle ss̄ew̄emi d̄akw̄a yis j̄ami.
- 33 Ije te isha jek̄ai w̄a rä dits̄a w̄a ijuñakl̄a jisht̄a ije dūamiw̄a rä.
- 34 Jera dits̄a te isha: —Sá w̄a iss̄ele k̄awei yöle te ishe rä S̄abäk̄akks̄a ser̄mi rä jekjeye. ¿Jera maik̄ai ba te ishe dits̄a ȳabei kiana tkenak̄a k̄ash̄a k̄i ni na? Ata yib̄a je dits̄a ȳabei rä na?
- 35 Jera Jesús te ikúka: —K̄a oloi ñirmi j̄ia elkje bas sh̄ana. Jek̄ai k̄a oloi tso j̄ia ra, bas shk̄a eb̄a, ka katuil w̄a bas kuk̄akl̄aw̄a kuna. Ata yi shk̄ake katuil na ra, ka iw̄a ijuñer maka imar d̄a.
- 36 Ata je k̄a oloi tso j̄ia bas sh̄ana ra, jera je k̄a oloi biketsö bas k̄u bas d̄akl̄aw̄a je k̄a oloi ȳabeila ye. Jesús te isha en̄a jek̄ai ra, ijek butsj̄umi jek blaw̄a dits̄a yika.
- 37 Jesús w̄a ji ole k̄juawa ijuenakl̄a ye ijewa w̄ana t̄ai, ata maitj̄a ka ijewa w̄a je biketsane kuna.
- 38 Je rä ionakl̄apa jisht̄a jile bata sh̄ak Isaías te isha k̄ai. Je te isha: “S̄äkekewa, ¿yi te sä kt̄a kuka na? S̄äkekewa, ¿yi īa ba jula t̄akili k̄jayile rä na?”
- 39 Je k̄ika ka ijewa īa ije biketsanak. Ka ir̄a jiye kuna ta, Isaías te ietk̄a sha j̄ia rä:
- 40 “Ite ijewa iaw̄ach̄aw̄a ka w̄a wajuenak kuna, ñak̄ai ite ijewa j̄er doloitew̄ach̄aw̄a. Je rä ka ijewa w̄a wajuenakl̄a kuna, ka ijewa j̄er na ji d̄akl̄aw̄a kuna, ka ijewa j̄erike manenakl̄aks̄a kuna, ka yis w̄a ijewa b̄ainew̄akl̄a ye.”
- 41 Isaías te jek̄ai isha rä. Ka ir̄a jiye kuna ta, ite ije oloi sua k̄ika, jek̄ai ite ije paka.
- 42 Jeir̄ata Judío wa ch̄ulij̄ te Jesús biketsa. Ñak̄ai its̄akui wa sh̄a manele te ibiketsa. Ata ka iw̄a iyineka kuna yi ani īa, isuanach̄aw̄a fariseo wa yika iö itulurks̄a ñapakt̄akl̄a jui ska k̄ika.
- 43 Ka ir̄a jiye kuna ta, ijewa k̄i ishena dits̄a me sä k̄jeish̄apa S̄äkekl̄a me sä k̄jeish̄apa je ts̄ata.
- 44 Jera Jesús te isha t̄akii: “Yi te yis biketsa ra, ka je w̄a yis eb̄a biketsane kuna, ata yis patk̄akté ne biketsa ite rä.

- 45 Jekäi manele te yis sua ra, je rä sameishärä yis patkäkté ne sua ite rä käi.
- 46 Yis de kajiska rä kã oloi ye, yis biketsäk wa biköle ka senaklä kuna jia kautil na.
- 47 Mane yis ktä ssäk wa wã ka yis ktä dälätsane ra, jera ka yis wã ije ktei wabiketsanaksã bukanak kuna. Ka irä jiye kuna ta, ka yis de ne rä kajiska wa ktei wabiketsäksã bukanak kuna, ata yis de rä kajiska wa tsatkäksã.
- 48 Ata mane yis dokoitsäk wa, ñakäi ka yis ktä kukäk kuna wa, jewa rä ktei wabiketsäksã ta. Ale kte yile yis wã; je ebä te iktei wabiketsemiksã sã kei bata jekje ra.
- 49 Ka irä jiye kuna ta, ka yis wã kte yine rä yis wakei jer wà kuna, ata Sa Ká yis patkäkté je wakei te yis iã kawei mã jishtë yis kiana ishäk käi, jini yis kiana ipakäk käi.
- 50 Yis wã ijuñer ije wã kawei mele je oloi jami sã sermi jekjeje, jekäi ji sheke yis te je rä jiräni Sa Ká wã yis iã ji yile je jami bulee.”

Juan 13

- 1 Säktäkwa bakleju kei kjewäklä tkenawa kja ra, Jesús wã ijuñer ihoraí dewa iminakläju kajiska däkmi Sa Ká wäki. Ije wã iwakei jami wa tso kajiska jewa rä shkaliblenak, jekäi ite ijewa shkalibla ma rä ibata jekje.
- 2 Jekäi kauiinawa ra ijewa yäkã kajali. Jera Judas, Simón Iscariote wa yaba, jer ssëwã kja be tsakui te Jesús juakksã ikukäkwa wa iã.
- 3 Ata Jesús wã ijuñer Sa Ká wã ji biköle rä juleksã ije iã iwã juñenak. Ñakäi irä patkeleté Säkeklä wã, je majumini Säkeklä wäkika, je juñer iwã.
- 4 Jekäi ijek duakã iyäkã tso ska te ijek ki shönak ya juami, jekäi ite paño muawã ikipa jami.
- 5 Jera ite diklä tia u yaka yöle naka, je wà ite iwã dulanak wa klä paskuami, je pasikani ite paño mölewã ikipa jami wà.
- 6 Ñerä ideju Simón Pedro kalme ska ra, je te isha iia: —Säkekewa, ¿ba te yis klä paskueke na?
- 7 Jera Jesús te ikúka: —Ji weke yis te, ka je iã ba jer kone jira, ata jena jena ra, je te ba jer kuemi.
- 8 Ata Pedro te isha: —Ka yie kã me ba wã yis klä paskuäklä mik ani. Jera Jesús te ikúka: —Ka yis wã ba klä pasukane ra, jera ka ba rä yis jami kuna.
- 9 Jera Simón Pedro te isha: —Säkekewa, jera ke yis klä ebä paskua, ata ñakäi yis jula irä yis tsaku irä paskuö.
- 10 Jera Jesús te isha: —Sä rä okle kja ra, ka jiye sä shene jia ukäk. Ata sä klä ebä ne sherke pasukanak rä, je ekta rä yeë kika. Bas dä yeë, ata ka bas bena rä yeë kuna.

- 11 Jesús wá ijuñer yibä te ijuemiksa ikukäkwa wa iä rä. Je kika ite isha: “Bas bena rä ka yëë kuna.”
- 12 Ñerä Jesús te ijewa klä paskua ená ra, ite iwá shónak jek ki jiawani jek baklawani yäkäk, jera ite ichaka ijewa iä: —¿Bas jer kua je yis te iwá te na?
- 13 Bas te yis kie Sapaktäk ni, Säkekewa ni. Jera je sha bas te rä bäi, yis dä jekäi kika.
- 14 Jeiräta yis bas Paktäk bas Säkekewaí ne te bas klä paskua rä ra, je suta bas kiana ñaklä paskuewak.
- 15 Yis te je wá rä bas wá mablenak, bas wá iwäklä jishtë yis te iwá bas iä käi.
- 16 Kte si kte si wä yie ishe bas iä, kjanaklä rä ka iblui tsata kuna, je suta yi rä patkeleté je rä ka ipatkäkté tsata kuna.
- 17 Jekäi bas te je juña, je wawá bas te ra, bäije bas dä.
- 18 Ka yis wá bas bena yine kuna. Mane wa rä kolole yis wá jewa juñer yis wá. Ata ishena onak jishtë kte yöle te ishe käi: “Pan ñak yis dañä, je klä ñak kakani ji wak yis ukä jami.”
- 19 Jira yie je she ka iorba yikaba. Je rä mikä je ona ra bas wá ibiketsäklä yis ne irä.
- 20 Kte si kte si wä yie ishe bas iä, yi te yis wá patkele kiawä ra, je rä ite yis ne kiawä rä; jera yi te yis kiawä ra, je rä ite yis patkäkté ne kiawä rä.
- 21 Jesús te jekäi isha ená ra, jera ijer ianawä tai te ishaka: —Kte si kte si wä yie ishe bas iä, bas sha ekla te yis juemiksa.
- 22 Je kika iwä dulanak wa ñasua bena, ka iwä ijuñer manebä si sha ite rä.
- 23 Jera jewa sha ekla, ale Jesús wá shkata, je kalme jek külewä Jesús pja jami,
- 24 je jer kua Pedro te julasku bata wä iwä ichakäklä Jesús iä manebä sha ite rä í.
- 25 Jera je jek kuwawä Jesús jer bata jami, te ichaka iä: —Säkekewa, ¿yibä irä na?
- 26 Jera Jesús te ikúka: —Mane iä yis te pan nuwe che mar da ra, je ne irä. Jekäi ite pan nuwachä, chami ite Judas, ale Simón Iscariote wa yaba iä.
- 27 Judas te je pan ñara, jera ñawäsaka Satanás kjawä Judas jarra. Jera Jesús te isha Judas iä: —Ji weke ba te, je wo mane mane.
- 28 Jera ñatululewä yäkäk wa mane ani ka jer kone iä jiye ite jekäi isha iä rä.
- 29 Ata Judas ne wá ijewa inaklä jui tso rä, je kika ijewa manele te ibiketsa Jesús te isheke iä rä: “Jile sherke sa wä ikei kjewäklä je tjuo” iräle, ata ite ipatkeke jile mak ka jita wa iä iräle.
- 30 Jekäi ite je ña ená ra, iminejumi. Jera katuinawä kja.

- 31 Judas mineju kja ra, jera Jesús te isha: —Jira ditsä yäbei oloi karmika, jekäi je wà Säkeklä oloi karmika.
- 32 Je wà Säkeklä oloi kanaka ra, jera ñaebä Säkeklä te ije oloi kemika iwakei ra. Je oloi kemika ite rä plaa.
- 33 Yabala rikä wa, yis sermi jia berbena bas da. Bas te yis yulemi, ata yie ishe bas ia jishta yis wä iyile Judío wa ia käi: ‘Mai yis ma rä jeska ka bas däkmi.’
- 34 Jira yis te kawei spana me bas ia, je rä bas ñashkaliblö. Jishta yis te bas shkalibla käi, bas ñashkaliblö.
- 35 Jekäi bas ñashkalibla ra, je wà biköle te isüemi bas dä yis wä dulanak wa.
- 36 Jera Simón Pedro te isha Jesús ia: —Säkekewa, ¿maka ba maju rä? Jera Jesús te ikúka: —Mai yis ma rä, jeska ka ba kjäk yis itä kji jira, ata jena jena ra bä kjämi yis itä kji jeska.
- 37 Jera Pedro te ichaka iia: —Säkekewa, ¿jiye jí kje ra ka yis kjäk ba itä kji na? Yis jek juamiksa ba kjuei.
- 38 Jera Jesús te ikúka: —¿Ba jek juamiksa duakwa yis kjuei na? Kte si kte si wä yie ishe ba ia, ka oshkoro arkaba yikaba, ba kayuämiwa mañatäbä kicha ka ba wä yis sule ni.

Juan 14

- 1 Ke bas jer iana. Bas te Säkeklä biketse käi, bas ku yis biketsö ñaebä.
- 2 Yis Ká ju ska ijar bala tkeleksa tso tai. Ke ikuna jekäi ra, ka yis wä iyinak. Yis maju ka yuläkba bas ia.
- 3 Jekäi yis maju te ka yula bas ia ra, jera yis däni bas jäkmi yis da. Je rä bas senaklä mai yis katke rä ska.
- 4 Bas wä mai yis maju je juñer, ñakäi bas wä je ñalei juñer.
- 5 Jera Tomás te isha iia: —Säkekewa, ka sá wä ijuñer maka ba maju rä, jera ¿maikäi sá wä je ñalei juñer na?
- 6 Jera Jesús te ikúka: —Yis ne rä ñala rä, ji rä iyina si rä, ñakäi sene kseka rä. Yi ani ka däkmi Sa Ká wäki, ka idenewa yis oloi jami ra.
- 7 Ikuna yi yis dä ku bas jer kuopa ra, jera ñaebä yi rä yis Ká rä te bas jer kuemi; ata jirami bas jer kua ite, ñakäi bas te ije sua ená.
- 8 Jera Felipe te isha: —Säkekewa, Sa Ká kjashö sá ia, je ne kjela sherke sá kji rä.
- 9 Jera Jesús te ikúka: —Felipe, tai yis sena bas shana, ¿ata ka ba jer kor yi yis dä ia na? Yi wä yis sule ra, je wä Sa Ká sule; jera ¿maikäi ba te ishe: ‘Sa Ká kjashö sá ia ni?’

- 10 ¿Ka ba wā ibiketsane iyina sī yis tsō rā Sa Ká jami, ñakāi ije tsō rā yis jami na? Kte yinak yis wā bas iā, ka je she kuna yis te yis wakei jēr wā. Ata Sa Ká senak yis jarka te ji tsō iwā onak je ne wē kate rā.
- 11 Yie isha yis dā Sa Ká jami, ñakāi Sa Ká rā yis jami, je kukō bas kū kte sī ye. Ata ka bas wā ikolone kte sī ye ra, bas kū yis ktā kukō kte sī ye ji ole yis wā kjuawa je kika.
- 12 Kte sī kte sī wā yie ishe bas iā, yi te yis biketsa ra, ñaebā ji wēkē yis te je wēmi ije te. Ijewa te je wēmi yis wā ji ole tsāta, je rā yis majūmi Sa Ká wāki je kika.
- 13 Ji kiekē bas te yis kie jami ra, je bikōle wēmi yis te Sa Ká oloi kanaklākā iyaba oloi jami.
- 14 Jekāi bas te jile kia yis iā yis kie jami ra, yie je wēmi.
- 15 “Bas wā yis shkāl da, jera yis wā ji yile onak je wawēmi bas te.
- 16 Jekāi Sa Ká iā yis kākīami, jekāi ite Sā Tsātkāk saka memi bas iā, je wā bas wapeblāklā jekjeye.
- 17 Je rā iwikblu ktāk bulee. Ka je kolonak kajiska wa iā. Ka irā jiye kuna ta, ka ijewa wāna ije juer, ñakāi ka ijer kōr yi irā iā. Ata bas jēr kūa ite yi irā. Ka irā jiye kuna ta, ije sēr dā bas da, ñakāi ije sērmi bas jarka.
- 18 “Ka yis wā bas janakwātāna shchul wa kāi. Ata yis dāmini bas wāki.
- 19 Berbena ebā ra kajiska wa wā ka yis sunak jia, ata bas te yis suemi jia. Yis dā kseka. Je kika bas sērmi kseka.
- 20 Je kēi wā bas jēr kōrmi yis dā yis Ká jami, ñakāi bas dā yis jami, ñakāi yis dā bas jami.
- 21 Yi wā yis wā ji yile onak juñer, ñakāi je wawā ite ra, je ne wā yis shkāl dā. Jekāi yi wā yis shkāl da, je shkāliblemi yis Ká te. Jekāi yie ije shkāliblemi, ñakāi yis jek kjashāmi ije iā.”
- 22 Jera Judas, ka Iscariote wa kuna te ichaka Jesús iā: —Sākekewa, ¿jiye ba jek kjashāmi sá ebā iā, ata ka kajiska wa iā kuna rā na?
- 23 Jera Jesús te ikúka: —Manele wā yis shkāl da, je te yis ktā wawēmi. Jekāi yis Ká te ije shkāliblemi. Ñakāi sá dāmiwā ije ska, jekāi sá sērmi ije ra.
- 24 Yi wā ka yis shkāl da, ije wā ka yis ktā waonak. Jí kte ssēnak bas wā je rā ka yis ktā kuna, ata je rā Sa Ká yis patkakté je ne ktā.
- 25 “Yis te je sha bas iā yis kaldu jia bas shāna ra.
- 26 Ata Sātsātkāk, ale Wikblu Sikina patkenak jia Sa Ká wā yis kie jami, je te bas jēr kuemi ji bikōle wā, ñaebā ite bas jēr jawēmini ji bikōle yile yis wā bas iā jeska.”

27 “Yis te ssēne baa j̄ueket̄ana bas īa. Jishtë yis ssēr baa k̄ai yie bas īa imēke. Je ssēne baa menak yis w̄a bas īa, ka je r̄a jishtë kajiska ji ts̄o te s̄a ssēw̄e baa k̄ai kuna. Jek̄ai ke bas j̄er iana, ke bas suana.

28 Yis te isha bas īa yis maju, ata yis d̄ani bas w̄ak̄ika, je ssa bas te. Ikuna r̄a bas w̄a yis shk̄al da, jera yis maju Sa K̄a w̄ak̄ika te bas ssēw̄emi r̄a ̄anaa, je r̄a Sa K̄a r̄a yis ts̄ata k̄ika.

29 Jí kje ra yie je sha bas īa, ka je ̄orba yika; je r̄a mik̄a je ̄ona ra, bas w̄a yis bikets̄ak̄l̄a.”

30 “Ka yis kt̄a j̄ia jaree bas da, kajiska ts̄ak̄ui daju kja k̄ika. Ka je t̄unakk̄a yis k̄ika.

31 Ata je r̄a kajiska wa w̄a isuak̄l̄a yis w̄a Sa K̄a shk̄al, ñak̄ai jishtë Sa K̄a te yis paka iw̄ak ra, jek̄ai yie iw̄eke. “Jek̄ai bas ñajök̄a, s̄a shk̄a.”

Juan 15

1 “Yis ne r̄a uva kicha s̄i r̄a. Yis K̄a ne r̄a uva kicha pasuak r̄a.

2 Jek̄ai bena ijula tkelew̄a yis j̄ami ka w̄anak kuna shtë, jewa tie tulek̄eks̄a ite. Ata ijula w̄anak shtë, jewa b̄ai w̄eke ite iw̄anakl̄a k̄ita.

3 Jek̄ai bas d̄a ijula b̄aile kja, kte yile yis w̄a bas īa oloi j̄ami.

4 Bas s̄eno balew̄a yis j̄ami, jera yis s̄er̄mi balew̄a bas j̄ami. Ka ijula w̄anak j̄er w̄a, ata je shena r̄a s̄enak balew̄a ikicha j̄ami. Je s̄uta ka bas s̄ene balew̄a yis j̄ami ra, jera ka bas w̄anak.

5 “Yis ne r̄a ikicha r̄a, bas d̄a ijula. Yi s̄er balew̄a yis j̄ami ra, ñak̄ai yis d̄a balew̄a ije j̄ami ra, jera je w̄armi t̄ai. Ata bala but̄s̄ale yis yika ra, ji ̄ani ka ̄onak bas īa.

6 Yi ka s̄ene balew̄a yis j̄ami ra, je r̄a j̄unakks̄a ka kianak j̄ia ijula ye. Je r̄a ss̄inakw̄a kit̄anakni tulunakk̄a yök̄o k̄ika d̄äl̄anakw̄a.

7 “Bas s̄er d̄a balew̄a yis j̄ami ra, ñak̄ai yis kt̄a ts̄o r̄a balew̄a bas j̄ami ra, ji sherke bas k̄i k̄ai je kiö bas ku, jera je ̄ormi bas īa.

8 Bas w̄ana t̄ai ra, je w̄a bas te ikjashemi bas d̄a yis w̄a dulanak wa. Je w̄a yis K̄a oloi karmik̄a.

9 Jishtë Sa K̄a w̄a yis shk̄al, je s̄uta yis w̄a bas shk̄al. Jek̄ai bas s̄eno balew̄a yis w̄a bas shk̄al j̄ami.

10 Yis w̄a ji yile ̄onak waw̄a bas te ra, bas s̄er̄mi balew̄a yis w̄a bas shk̄al j̄ami, jishtë yis K̄a w̄a kaw̄ei mēle yis īa je waw̄a yie, je k̄ika yis s̄er d̄a balew̄a ije w̄a yis shk̄al j̄ami k̄ai.

11 “Yie jek̄ai isha bas īa je r̄a bas ss̄enakl̄a ̄anaa, yis k̄ai, ñak̄ai bas ss̄enakl̄a ̄anaa w̄a s̄i.

12 Jik̄ai yie bas pake iw̄ak r̄a: Bas ñashkal̄ibl̄o, jishtë yis te bas shk̄al̄ibla k̄ai.

13 Sā jək̄ juaks̄ā duäk̄w̄ā sā w̄ā shk̄ata wā ki, jera je ts̄ata ka sā īā ñashkal̄iblenak̄ j̄ia.

14 Ji sheket̄ana yis te je w̄ā bas te ra, bas d̄ā yis w̄ā shk̄ata wa.

15 Ka jira yie bas kie kuna j̄ia kjanakl̄a wa ni. Ka ir̄ā jiye kuna ta, kjanakl̄a wa w̄ā ka ijuñer̄ ji wek̄ē iblui te r̄ā k̄ai. Ata yie bas kie r̄ā yis w̄ā shk̄ata wa ni, ji biköle yile yis k̄ā w̄ā je ssa yis te, je shani yie bas īā je k̄ika.

16 Ka bas w̄ā yis kolone kuna, ata yis ne te bas kuka r̄ā, bas minakl̄a w̄anak; ñak̄ai je bas w̄ark̄ē ka weikanakl̄aw̄ā kuna. Jek̄ai ra ji kiek̄ē bas te Sā K̄ā īā yis kie j̄ami k̄ai, je makl̄a iw̄ā bas īā.

17 Jik̄ai yie bas pakek̄ē iw̄ak̄ r̄ā: Bas ñashkal̄ibl̄o.

18 “Kajiska ts̄o wā j̄er̄ k̄i bas iana ra, bas kū ijuñopa s̄ak̄at̄a ra yis ne iana ijewa j̄er̄ k̄i r̄ā.

19 Bas kuna r̄ā kajiska wa ye ra, jewa te bas shk̄al̄iblemi bas d̄ā ijewa j̄ami k̄ika. Ata ka bas d̄ā kajiska wa kuna, ata kajiska wa sh̄ana yis w̄ā bas kolole, je ne k̄ika kajiska wa j̄er̄ k̄i bas iar̄k̄ē r̄ā.

20 Yis w̄ā bas īā iyile: ‘Kjanakl̄a r̄ā ka iblui ts̄ata kuna’, jeska bas j̄er̄ j̄ano. Ijewa te yis kukaw̄ā weikanak ra, jera ite bas kukemiw̄ā weikanak je s̄uta. Jek̄ai jewa te yis kt̄a waw̄ā ra, jera ite bas kt̄a kukemi waonak.

21 Ata ijewa te je biköle w̄emi bas uk̄ā j̄ami yis kie kjuei. Je r̄ā ka iw̄ā yis patk̄akt̄ē juñer̄ k̄ika.

22 “Ke yis döpa, ke yis kū ijewa īā ji shöpa ra, jera ka ijewa r̄ā nui ta. Ata jira ka ijewa j̄ek̄ wets̄aklei j̄ia ji yakei wakblele iw̄ā yika.

23 Yi te yis dokoitsaw̄ā ra, je te yis K̄ā dokoitsaw̄ā ñaeb̄a.

24 Ke yis kū ji ka ̄ole kuna yi ̄ani w̄ā je w̄opa ijewa sh̄ana ra, jera ka ijewa r̄ā nui ta kuna. Ata jira ijewa te je s̄ua, jeir̄ata jewa te yis ir̄ā yis K̄ā ir̄ā je dokoitsa.

25 Je r̄ā ionakl̄apa jisht̄a kte ts̄o ijewa kaw̄ei ska yöle te ishe k̄ai: ‘Jewa te yis dokoitsaw̄ā ka ji ̄ani wata k̄i.’

26 “Ata Sā Ts̄atk̄äk̄ deju ra, je te yis ktei shemi. Je patkemi yis te bas īā. Je m̄emi Sā K̄ā te. Je r̄ā iwikblu kt̄äk̄ bulee, je daks̄aju r̄ā Sā K̄ā ska.

27 Ñak̄ai bas te yis ktei shemi. Ka ir̄ā jiye kuna ta, bas kja yis da s̄ak̄at̄a ska bite r̄ā jira kje k̄ika.

Juan 16

1 “Yie jek̄ai isha bas īā ka bas w̄abut̄anakl̄aw̄ā kuna.

2 Ijewa te bas tulemiks̄ā ñapakt̄akl̄a jui ska, ñak̄ai ik̄ei d̄amiw̄ā j̄ia mik̄a yil̄e te bas ktaw̄ā ra, ijewa te ibiketsemi r̄ā ite S̄akekl̄a ne kjanei wek̄ē r̄ā.

- 3 Ite jekäi iwəmi ka iwə Sa Ká juñer kika, ñakäi ka iwə yis juñer kika.
- 4 Jekäi yis te je ktei sha bas ia, je rä mikə je kei dewə ra, bas jər janaklä yis wə iyile bas ia ska. “Ka yis wə je yine bas ia säkätä ra, yis katke jia bas shana kika.
- 5 Ata jira yis majumi yis patkäkté wäki. Jeiräta bas shana yi ani wə ka ichakane yis ia: ‘¿Maka ma maju rä?’
- 6 Ata bas jər ianachawə yie isha jekäi kika.
- 7 Ata yis te kte si she mar bas ia: Yis majuni je rä kianak bas ia. Ka irä jiye kuna ta, ka yis minene ra, ka Sə Tsatkäk däkju bas ska. Ata yis mineju ra, jera yie ipatkemi bas ia.
- 8 Jekäi ije de ra, jera ite kajiska wa ia ikjashemi ijewa rä nui ta, ñakäi ji wämo kjashemi ite ia, ñakäi ktei wabiketsaneksə je kjashemi ite ia.
- 9 Ka irä maikäi kuna ta, ijewa rä nui ta, je juermi ka iwə yis biketsane kika.
- 10 Ñakäi ji wämo juermi yis majumi Sa Ká ska je kika, jekäi ka bas wə yis sunak jia.
- 11 Ñakäi ktei wabiketsaneksə juermi, kajiska tsakui rä ktei wabiketsaleksə enä kika.
- 12 “Yis wə itsə jia tai yinak bas ia, ata jí kje ra ka bas täki ta iwə kukäk.
- 13 Ata mikə iwikblu ktäk bulee si dewə ra, jera ite bas jər kuemi ji rä iyina si biköle wə. Ka irä maikäi kuna ta, ka iwə ji yinak iwakei jər wə kuna, ata ji ssa ite käi je biköle shemi ite, ñakäi ji dämi jia sə kika je bata shemi ite bas ia.
- 14 Je te yis oloi kemikə. Ka irä maikäi kuna ta, ji tsə yis wə je kukemi ite yinakni bas ia.
- 15 Ji tsə Sa Ká wə je biköle rä yis cha. Je ne kika yie isha rä je iwikblu te ji tsə yis wə je kukemi yinakni bas ia.
- 16 “Jirä berbena ra ka bas wə yis sunak jia, ata je itä ska berbena ra bas te yis suemini.”
- 17 Jera iwə dulanak wa shə te ichaka ñaiä: —Je ite isha: ‘Jirä berbena ra ka bas wə yis sunak jia, ata je itä ska berbena ra bas te yis suemini’, ¿jiräni je wə rä na? Ñakäi ite isha: ‘Yis majumi Sa Ká ska,’ ¿jiräni je wə rä na?
- 18 Jekäi ite ichaka ñaiä: —¿Je berbena sheke ite je wə rä jiräni na? Ji sheke ite je ia ka sə jər kone.
- 19 Jesús jər kua ite ijewa te ichakakle ikika. Je kika ite isha ijewa ia: —Je yie isha: ‘Jirä berbena ra ka bas wə yis sunak jia, ata je itä ska berbena ra bas te yis suemini’, ¿je ne chakeke bas te ñaiä rä na?

- 20 Kte s̄i kte s̄i wà yie ishe bas ià, bas j̄iami bas kjoyirmi, ata kajiska wa ss̄ermi ànaa. Jek̄ai bas j̄er iarchamiwà, ata je j̄er iane rà ts̄enakj̄umi, jek̄ai bas j̄er ss̄ermi ànaa.
- 21 Mikà alaklä wa jula wak̄or mar da, jera ij̄er iarkē ikēi dewà k̄ika. Ata mikà iyaba s̄ua ra, ka ij̄er j̄ar kuna j̄ia idua ska, je rà iyaba k̄ona te iss̄ewani ànaa k̄ika.
- 22 Je s̄uta jira bas j̄er ianachawà, ata yie bas suemini, jera bas ss̄ermi ànaa. Jek̄ai yi àni ià je ss̄ene ànaa ka ts̄enak j̄unami kuna bas yika.’
- 23 “Je kēi wà ka bas wà ji chakanak j̄ia yis ià àni. Kte s̄i kte s̄i wà yie ishe bas ià, ji kia bas te yis kie j̄ami Sa Ká ià k̄ai, je m̄emi ite bas ià.
- 24 Ka bas wà ji àni kirba yis kie j̄ami, ata bas k̄u ji kiö, jera je d̄amiksa bas ià, bas ss̄enaklä ànaa wà s̄i.
- 25 “Yie ji paka jile she j̄ami, ata ikēi d̄amiwà ka yis kt̄äklä kuna j̄ia jile she j̄ami, ata yis te Sa Ká ktei pakemi bulee.
- 26 Je kēi wà bas te jile kiemi yis kie j̄ami. Ka yie ishe yis k̄akiämi Sa Ká ià bas säkei ye ni.
- 27 Ka irä jiye kuna ta, Sa Ká wakei wà bas shk̄al bas wà yis shk̄al k̄ika, ñak̄ai bas te ibiketsa yis dar d̄a Säkeklä ska je k̄ika.
- 28 Yis bite Sa Ká ska je dej̄u kajiska, ata kajiska jek̄ewà yie, jek̄ai yis maj̄uni Sa Ká ska.”
- 29 Jera iwà dulanak wa te isha: —Jirje ba te isha rà bulee ka jile she j̄ami kuna.
- 30 Ba wà ji biköle juñer, je te jira sá j̄er k̄ua. Ñak̄ai ka jiye ba k̄i yi sher kuna ba wächakewàk, je te jira sá j̄er k̄ua. Ata je ba te isha wà sá te ibiketse ba dar d̄a Säkeklä ska.
- 31 Jera Jesús te ichaka ijewa ià: —¿Jí kjepa bas te yis biketsa rà na?
- 32 ¡Issö! Hora d̄akewà je dewà k̄ja bas butšana tuläklämi ekla ekla, maka bas mar k̄ai. Jek̄ai bas te yis jemiwatana eklabä, ata ka yis at̄anak eklabä, je rà Sa Ká kaldu yis da k̄ika.
- 33 Yie jek̄ai isha bas ià bas ss̄enaklä baa bas d̄a yis j̄ami k̄ika. Kajiska bas weikarmi tai, ata bas j̄er ss̄eno t̄akii. Ka irä jiye kuna ta, yis d̄a t̄ulekà kajiska ji ts̄o je k̄ika.

Juan 17

- 1 Jesús te je sha ená ra, jera iwà kakà kajöir te isha: “Papá, ikēi dewà ená. Ba k̄u ba yaba oloi kökà, je ba yaba wà ba oloi k̄äkläkà.
- 2 Ba te kawà m̄a ije ià ditsä biköle juñaklä, je rà iwà s̄ene jek̄jeye m̄aklä ba wà m̄ele ije ià wa biköle ià.

- 3 Jí ne rá sene jekjeje rá, je rá ijewa ñayitáklä ba Säkeklä sî eklabä jámi, ñakäi Jesucristo patkeleté ba wá je jámi.
- 4 “Yie ba oloi kaká kajiska. Ji má ba te yis iá onak je ewawá yis te.
- 5 Jekäi Papá, jira ba ku yis oloi kökani ba wakei ra jishtë yis dá oloi kalekú ba ra kajiska ka yörksaba yika käi.
- 6 “Ditsä má ba te yis iá kajiska wa shána, jewa iá yie ba kie paka. Ijewa rá ba cha; jewa má ba te yis iá, jekäi ijewa te ba ktá wawá.
- 7 Jira ijewa wá ijuñer ji biköle mele ba wá yis iá je dar dá ba ska.
- 8 Ka irá jiye kuna ta, ba te yis iá kte má, je máni yis te ijewa iá. Ijewa te je kuka, ijewa jer kua ite sî yis bite rá ba ska, jekäi ijewa te ibiketsa ba ne te yis patkaté rá.
- 9 “Yis kákiäke rá ijewa kika. Ka yis kákiä kuna rá kajiska wa kika kuna. Ata yis ká kieke rá ba wá mele yis iá wa kika, jewa rá ba cha kika.
- 10 Ji rá yis cha je biköle rá ba cha, ji rá ba cha je biköle rá yis cha. Jewa jámi yis oloi kanaká.
- 11 “Ka yis kátkák jia kajiska, ata ijewa kájäklämi jia kajiska, jekäi yis majumi ba ska. Papá sikina sî, ba ku ijewa kjánanopa ba kie mele ba wá yis iá je oloi jámi, ijewa dáklawá etka yebá jishtë saje wa rá etka yebá käi.
- 12 Yis kja ijewa shána kajiska ra, jera yis te ijewa kjánana ba kie mele ba wá yis iá je oloi jámi. Yis te ijewa wetsa, jekäi jewa mane ani ka weikanewá kuna, ata ekla bitele weikanakwá je ebä ne weikanawá rá. Je rá ionakläpa kte yöle kalme te ishe käi.
- 13 “Jira yis majú ba wáki. Je kika yie jí sheke kajiska ka yis mijuba yika ijewa ssenaklä anaa wá sî ijer ska, jishtë yis sséna anaa wá sî käi.
- 14 Yie ba ktá má ijewa iá. Ata kajiska wa te ijewa dokoitsa ka ijewa rá kajiska wa kuna kika, jishtë ka yis dá kajiska wa kuna käi.
- 15 Ka yis kákiä kuna ba wá ijákläksá kajiska, ata ba wá ikjánanaklä ale yakei sî wakei yika.
- 16 Ka ijewa rá kajiska wa kuna, jishtë ka yis dá kajiska wa kuna käi.
- 17 Ba ku ijewa siki tewo ji rá iyina sî wá, ba ktá rá kte sî.
- 18 Jishtë ba te yis patkaté kajiska wa shána, jekäi ñaebá yis te ijewa patkami kajiska wa shána.
- 19 Jekäi ijewa bata kika yis jek juakeksá, je rá ijewa siki tenaklä ji rá iyina sî wá.
- 20 “Ka yis kákiä kuna ijewa ebá kika, ata ijewa te sa pakteke oloi jámi yi dámiwá jia yis biketsák ye, jewa kika ñaebá yis ká kiäke,

21 ijewa biköle dāklāwā etka yebā, ijewa dāklāwā saje wa jami, jishtë Papá ba rä yis jami, ñakāi yis dā ba jami kái. Je rä kajiska wa wā ibiketsāklā ba ne te yis patkaté rä.

22 Ba wā yis iā oloi mele je mā yie ijewa iā, ijewa dāklāwā etka yebā jishtë saje wa rä etka yebā kái.

23 Yis dā ijewa jami, ba rä yis jami, je rä ijewa dāklāwā etka yebā sī. Je rä kajiska wa wā isuāklā ba ne te yis patkaté rä, ijewa wā isuāklā ba wā ijewa shkāl jishtë ba wā yis shkāl kái.

24 “Papá, je mele ba wā yis iā wa, sherke yis kī senakña yis da mai yis kätkä ska, je rä ijewa wā yis oloi suāklā. Je oloi rä mele ba wā yis iā. Ka irā jiye kuna ta, ba wā yis shkāl kajiska ka yörksāba yika.

25 Papá wāmo sī, yi ba rä je iā kajiska wa ka jēr kōne. Ata yi ba rä je te yis jēr kua, ñakāi jí wa jēr kua ite ba ne te yis patkaté rä.

26 Yie ijewa jēr kua ba kie wà, jekāi yie ijewa jēr kuemi jīa je wà, je rä ijewa ñashkalīblāklā, jishtë ba wā yis shkāl kái, ñakāi yis dāklāwā ijewa jami.”

Juan 18

1 Jesús te je sha ená ra, iminejumi iwā dulanak wa ra diklä dochoi kie Cedrón ami kata dākmi mai kal yākā wābala jele bāklā ska, je na ikjawaju iwā dulanak wa ra.

2 Judas, ale Jesús juakksā ikukākwā wa iā, je wā je kei rä sūle, je ne ska Jesús ñatapawā karaa iwā dulanak wa ra rä kīka.

3 Jeska Judas deju guardia eyaka wa wākse, ñakāi Templo kjānanak wa patkele chui tsākui wa wā, fariseo wa wā jewa wākse, tsīni ta, kal bata wākalekā ta, ñakpāklā ta.

4 Ata Jesús wā ijuñer kja jibā ormi iukā jami biköle kái, je kīka imineju ijewa wākīka te ichaka ijewa iā: —¿Yi yulekē bas te rä?

5 Jera ijewa te ikúka: —Jesús Nazaret wa. Jera ite isha: —Yis ne irā. Judas ale ijuakksā kalduña ijewa ra.

6 Jesús te isha ijewa iā yis ne irā ra, jera ñawāsaka iñasikani shābeka jolonachawā iski.

7 Jera ite ichakani ijewa iā: —¿Yi yulekē bas te rä? Jera ijewa te ikúka: —Jesús Nazaret wa.

8 Jera ite isha: —Yis te isha yis ne irā. Jekāi bas te yis yulekē ra, jí wa jōwā minakjulu bitaba.

9 Ite jekāi isha ionāklā jishtë iwakei wā iyile kái: “Ba wā mele yis iā wa mane ani ka weikanewā kuna yis ukā jami.”

- 10 Simón Pedro wà espada shkä, je sikaksa ite, je wà ite chui wa tsakui kjanaklä bika, ikukä wämo tia juami. Je kjanaklä kie rä Malco.
- 11 Jera Jesús te isha Pedro ia: —Ba espada patkōwani ikjuä na. Sa Kä ne te yis ia copa chäte ra, ¿ka irä yis kawä ta je yäkwä na?
- 12 Jera je guardia eyaka wa irä, itsakui irä, Templo kjānanak wa patkele Judío wa wä irä, jewa te Jesús kukawä muawä,
- 13 je minetse iwä säkätä rä Anás wäki, je rä Caifás nuakji kika. Jera je Caifás ne rä je año wà ra chui wa tsakui rä.
- 14 Je ne wä iyile Judío wa ia: “Bäi si rä eklabä me duawä saje wa biköle säkei ye” ni rä.
- 15 Simón Pedro irä Jesús wä dulanak el irä, jewa minejulu iitä ki. Je iel dä sule chui tsakui wä. Je kika je kjawaju Jesús da chui wa tsakui juitä ki.
- 16 Ata Pedro atana juitä kjätkeleksä kjä ska. Jera je iel dulanak Jesús wä je rä sule chui tsakui wä, je deksaju te kākia busi ikjä kukäk ia. Jera ite Pedro kiawä ijarka.
- 17 Jera je kjanaklä ikjä kukäk te ichaka Pedro ia: —¿Ka ba rä ije wä dulanak wa shä ekla kuna na? Jera ite isha: —Ka yis dä jewa kuna.
- 18 Jeska kjanaklä wa irä, Templo kjānanak wa irä, jewa wä yökö wäkar katke ka tseli tai kika, jeska ijewa tapar tsö klä ki bānak. Je ra Pedro bár kalduña ijewa ra.
- 19 Chui wa tsakui te Jesús wächakewä iwä dulanak wa kika irä ikajuñe kika irä.
- 20 Jera Jesús te ikúka: —Yis te ji sha kajiska wa ia biköle wäkata ska. Del yis te sa pakta rä ñapaktäklä jui ska, ñakäi Templo ska. Jeska rä Judío wa biköle ñatapawäklä. Ka yis wä ji ani yine rä jaki käi kuna.
- 21 Jera ¿jiye ba te yis wächakewē na? Manele wä yis ktä rä ssēnak, ijewa ia ichakö jirāni yis wä iyile rä. Ijewa wä ijuñer ji ni yis te isha rä käi.
- 22 Ite jekäi isha ra, jera Templo kjānanak wa ekla kaldu jeska, je te Jesús kpa jula wà te isha ia: —¿Jiye ba te chui wa tsakui kúke jekäi rä na?
- 23 Jera Jesús te ikúka: —Yis te isha rä yakei ra, ishō yis ia, ¿ji sha yis te yakei rä na? Ata yis te isha rä bäi ra, ¿jiye ba te yis kpa na?
- 24 Jera Anás te ipatkami mōlewä chui wa tsakui Caifás wäki.
- 25 Je dälei jami Pedro bár kaldu yökö kjä jami, jera jeska tsö wa te isha ia: —¿Ka ba rä ije wä dulanak wa shä ekla kuna na? Jera ite iblawä te isha: —¿Ka yis dä jewa kuna!
- 26 Chui wa tsakui kjanaklä ekla, je rä ale Pedro wä kukä telejumi je saka wa, je te iwächakewä: —¿Ka ba ne súa yis te kal yäkä wäbala na Jesús da rä na?
- 27 Jera Pedro kayuawani. Jera je wäsaka oshkoro anakä.

28 Ñerä kañir dawā kja ra, Caifás ska ijewa wā Jesús minetse Pretorio ska. Ata ka ijewa minenewā Pretorio na. Je rä ka ijewa ianachakläwā kuna ñá ye, je rä ijewa wā Säktäkwā Bakleju kei kjewaklä je kätäkläña.

29 Je kika Pilato deksaju ijewa wäki te isha: —¿Ji kjuei bas te jí ekla kjatieke rä na?

30 Jera ijewa te ikúka: —Ke ije kuna ji yakei wakbläk ra, ka sá wā idenetse bä wäki.

31 Jera Pilato te isha ijewa ia: —Bas wakwa ku itsomi ktei wabiketsöksa bas wakwa kawei jami. Jera Judío wa te isha ia: —Ata ka sá ia kawei kuna yi ani ktäkläwā.

32 Je sha ijewa te je rä ionaklä jishtë Jesús wā iyile käi. Je sha ite rä ijuñenaklä jishtë iduämiwā rä käi.

33 Jera Pilato minewajuni Pretorio na. Jeska ite Jesús kiami iwäki. Jera ite isha ia: —¿Ba ne rä Judío wa Tsakui rä na?

34 Jera Jesús te ikúka: —¿Je ba te ichaka biketsa rä ba wakei te na, ata kjuawa te ma ia yis paka rä na?

35 Jera Pilato te ikúka: —Ka yis dä Judío wa kuna. Ata ba wakei kei ska wa irä, chui tsakui wa irä, jewa ne te ba juaksā yis ia rä. ¿Jera ji wā ba te rä na?

36 Jera Jesús te ikúka: —Yis dä sa tsakui ka je kei rä kajiska kuna. Ata yis kuna sa tsakui ye kajiska ra, jera yis tsatkäk wa kjuatkämi ka yis junakläksa kuna Judío wa ia. Ata yis dä sa tsakui ka je kei rä kajiska kuna.

37 Jera Pilato te isha ia: —¿Jera iyina si ba rä sa tsakui na? Jera Jesús te ikúka: —Ba te ishe yis dä sa tsakui. Ata je ne ye yis kona rä, ñakäi je ne ye yis de kajiska rä, je rä yis wā ji rä iyina si ktei shäklä. Jekäi mane wa rä ji rä iyina si jami wa biköle te yis ktä ssëke.

38 Jera Pilato te ichaka Jesús ia: —¿Jibä rä ji rä iyina si rä na? Ñerä Pilato te jekäi isha ená ra, ideksajuni Judío wa wäki te isha ijewa ia: —Yis wäna ijuer ka irä nui ta ani.

39 Ata bas wädular dä Säktäkwā Bakleju kei kjewe shāna yis te sä wätelewā wa shā ekla wäyeksañi bas ia. ¿Jekäi bas ki yis shena Judío wa Tsakui wäyäkksañi bas ia na?

40 Ata ijewa te ishani täkii: —Ke je juaksani, ata Barrabás ne juoksani rä. Je Barrabás dä sa kissäk iwā sä ji jakibläklä.

Juan 19

1 Jekjepa Pilato te Jesús patkami bukanak ksabata wä.

2 Jera guardia wa te dika butra corona ye tkakā itsaku kika, jekäi ite shönak jek ki siöo yēna shuakā iki.

- 3 Jera ijewa ñasikäkewā jirā jirā iwājami te isheke iā: —Judío wa tsākui, ma senopa jīa maitjā. Ñākāi ite itieke jula wā.
- 4 Jekjepa Pilato deksajuni Judío wa wākika te isha ijewa iā: —jīkai issō! Yis ma itsakksā bas wākī bas jēr kōnaklā yis iā ra ka irā nui ta.
- 5 Jera Jesús deksaju dika butālewā corona ye tkelekā itsaku kīka, pajielewā shōnak jek kī solōō siōō yēna wā. Jera Pilato te isha Judío wa iā: —Isuo, jí ne rā ije rā.
- 6 Jera chui tsākui wa irā, Templo kjānanak wa irā, te Jesús sua ra, jera ijewa kjoyina tākii: —jīwātiökā cruz jami! jīwātiökā cruz jami! Jera Pilato te isha ijewa iā: —Bas wakwa ku itsomi wātenakka. Ata ka yis wāna ijuer ta nui ta irā kái.
- 7 Jera Judío wa te ikúka: —Sá wā kawei tso, je sá kawei jami ra ikiana duākwa, ijek sha irā Sākeklā yaba ni kīka.
- 8 Pilato te je ssa ra, isuanawā kīta.
- 9 Je kīka ite Jesús tsāmiwāni etābā kicha Pretorio na. Jeska ite ichaka Jesús iā: —¿Mai ba dar dā? Jera Jesús wā ka ikúkane.
- 10 Je kīka Pilato te isha iā: —¿Ka bā ktā yis da na? ¿Ka ba wā ijuñer yis iā kawā tso bā yāklāksā irāle, bā wātiāklākā cruz jami irāle na?
- 11 Jera Jesús te ikúka: —Ke ba iā kawā menopa kajōir skaté ra, ka ba iā ji onak yis iā. Je ne kīka yis juakksā ba iā, je rā nui ta ba tsāta.
- 12 Jeska ra Pilato te ibiketsami maikāi ra ite Jesús yemiksā kjermita. Ata Judío wa te isha tākii Pilato iā: —jīBa te ije yaksāni kjermita ra, ka ba rā César jami kuna! jīYi jek kukāke sā tsākui ye ra, jewa mar dā César bolki ye!
- 13 Ñerā Pilato te je ssa ra, ije te Jesús tsaksā ju shābeka. Jekāi ijētkawā iwā sā ktei wabiketsāklāksā ska. Je juitā kie rā Wātele Jak Wa ni. Hebreo wa ktā wā je kie rā Gábata ni.
- 14 Je dīa rā jile wāklā Sāktākwa Bakleju kei kjewē mar yika. Jera kawā rā las doce kái. Jera Pilato te isha Judío wa iā: —jīJí bas tsākui suo!
- 15 Jera ijewa kjoyina tākii: —jīIweikōwā! jīIweikōwā! jīWātiökā cruz jami! Jera Pilato te ichaka ijewa iā: —¿Jera yis kiana bas tsākui wātiākkā cruz jami na? Ata chui tsākui wa te ikúka: —Ka sá wā sā tsākui saka kuna, ata César ebā.
- 16 Jera ite ijuaksā ijewa iā wātenakka cruz jami. Jekāi ijewa te Jesús tsāmi.
- 17 Jera iwakei wā icruz minetse demi kā kie Satsaku Chichei Kei ska, (Hebreo wa ktā wā je kie rā Gólgota ni).
- 18 Jeska ijewa te iwātiakā cruz jami. Ditsā saka bol wātena tulakaña ije ra cruz saka jami, ekla ijula wāmo kjāne, ekla ijula shule kjāne. Ata Jesús dā ijewa moska.

- 19 Jera Pilato te kte yua wätia tka cruz jami itsaka, je yöle te ishe rä: “Jesús Nazaret wa, Judío wa Tsakui.”
- 20 Jesús wätenakā rä jukläyäkā ska ra alemana. Je ne kika Judío wa chulij te je kte yöle katke sua. Je yöle rä Hebreo wa ktä wà, Latín wà, Griego wa ktä wà.
- 21 Je kika Judío wa chui tsakui wa te isha Pilato ia: —Ke iyua: ‘Je rä Judío wa tsakui’, ata iyuö rä: ‘Jí te isha yis dä Judío wa tsakui’ ni.
- 22 Jera Pilato te ikúka: —Yis te iyua ená, tsu itsö jekäi.
- 23 Guardia wa te Jesús wätiakā ená cruz jami ra, jera ijewa te ji jienak iwā bala pja iwakwa cuatro jami, dākksā iwakwa ia ekla ekla. Ata Jesús paiklä rä takärbe ka batsäle kuna, yöle etka yebä, wäbatsälemi wakwämi.
- 24 Je ne kika ijewa te isha ñaiā: —Ke sã ku ikshatkawā; ata sã ina suo jile wà sã wã isuaklä yi ia idämiksā rä kika. Je wá ijewa te rä ionaklä jishtë kte yöle kalme te ishe käi: “Jewa te yis sua bala pja ñaiā. Jewa inami jile wà isuaklä yi ia yis paiklä dämiksā rä kika.” Jera je suta guardia wa te iwá.
- 25 Jesús ami irä, iamí el irä, María Cleofas senaklä irä, María Magdala wa irä, jewa kajali Jesús wätenakā cruz jami ska.
- 26 Ñerä Jesús te iamí sua ra, ñakäi iwā dulanak shkãta iwā kaldu iamí ra je sua ite ra, jera ite isha iamí ia: —Sanule nulewa, je kaldu rä ba yaba.
- 27 Jera ite isha je iwā dulanak ia: —Ami rä ma ami. Jekäi je kei skami iwā dulanak te ikiawā iwakei ju ska.
- 28 Je ukä ska Jesús jer kua ite ra ji bena ona ená. Jekäi kte yöle waonaklä kika ite isha: —Yis jer bñawā.
- 29 Jeska uva diä jã tsö jile jui na pshii. Jekäi ijewa te je uva diä jã wà esponja nuwā, je tkakā ite hisopo bata ki, je tka ite Jesús kjä jami.
- 30 Jesús te je uva diä jã kuya ená ra, ite isha: —Iona ená. Jera itsaku jawawā, jekäi ijek jawā duäkwa.
- 31 Je día rä jile waklä Sãktãkwā Baklejü kei kjewë mar yika, je kika ka Judío wa ki sã nul shene atanak cruz jami je sábado wà, (je sábado rä dälãtsalewā eena kika) ijewa te kãkia Pilato ia iwā ijewa klã pjãchãklãwã iduãchãklãwã nul wãyã tulãklãksã jeska.
- 32 Jera guardia wa minejulu jeka te bol tsö wäteletulãkã Jesús da je sãkãtä klã pjãwã, je itã ki iel ñaebã.
- 33 Ata idemijulu Jesús ska ra, ite isua iduawã ená. Je ne kika ka iwã iklã panewã.
- 34 Ata guardia wa ekla te itka uka bata wã ipare na. Jera ñawäsaka pi irä diklä irä deksajü ñara.

- 35 Je suak te je ktei she kate. Je te iktei she rä iyina si. Ije wä ijuñer kte si ne sheke ite rä. Je rä bas wä ibiketsäkläña.
- 36 Jekäi je biköle ona rä idäkläksä jishtë kte yöle te ishe käi: “Ichichei mane ani rä ka panakwä kuna.”
- 37 Ñakäi iyöle etkä te ishe: “Iwä tkeleksä je kisuemi iwakwa te tsana.”
- 38 Je itä ki José Arimatea wa te Pilato ia kākia iwä Jesús nul tsäklämi. Je José rä jek patkele Jesús jami jakika, isuarke Judío wa yika kika. Jekäi Pilato te ka mä iia, jera imineju te inul tsami.
- 39 Jera Nicodemo, ale delestana tuina Jesús wäki je demiña. Je wä mirra irä aloes irä jikaleka je demi cien libra käi.
- 40 Jekäi ijewa bol te Jesús nul butrawä sua suruu wä ijalawäklä jamaa ra ñara, jishtë Judío wa wädular sä nul bläk käi.
- 41 Jesús wäteleka cruz jami ska kal yäkä wäbala tso. Je kal yäkä wäbala ska sä nul bläklä kate spana, je na yi ani ka nul blerba.
- 42 Je día rä Judío wa wä jile wäklä sábado yika. Jera sábado dawaju kja irä kika, ñakäi je sä nul bläklä kate rä alemana kika, ijewa te Jesús nul blachä jeska.

Juan 20

- 1 Semana día säkätä wä alejia ka jia yee ra, María Magdala wa demiju sä nul bläklä ska. Ñerä ite isua ra, jak sä nul bläklä kjäshtäklä tsena junami.
- 2 Jera itunamini Simón Pedro irä Jesús wä dulanak el shkata iwä irä jewa wäki, te isha ijewa ia: —Ijewa te sä nul bläklä ska Säkekewa nul tsami, ata ka sä wana ijuene mai ijewa te iblani räle.
- 3 Jera Pedro irä Jesús wä dulanak el irä jewa minejulu inul blenawä ska.
- 4 Je bol julunami ñara. Ata iel tuna rä Pedro tsata, demi säkätäba sä nul bläklä ska.
- 5 Jekäi ijek buawä te isua ra ibuträklä suruu ebä kalmetana. Ata ka iminenewa ijarka.
- 6 Jekjepa Simón Pedro demi iitä ki, kjawaju sä nul bläklä jarka. Je te isua ra, ibuträklä ebä kalme.
- 7 Ñakäi ite isua ra, itsaku pabuträklä kalme ka ibuträklä ra kuna, ata pälema kjuawaka.
- 8 Jera Jesús wä dulanak el ale demiju säkätäba sä nul bläklä ska je kjawajuña ira. Je te isua, jekäi ite ibiketsa iyina si irä.
- 9 Jeiräta kte yöle wä iyile ishena rä shkinnakkani dulechawä wa shana, ka je ia ijewa jer korba.

- 10 Jera je Jesús wə dulanak wa bol bitejuluténi isaka wa tsə ska.
- 11 Jekäi María Magdala wa jiá kaldu sə nül bläklä ektaka. Je jiá kaldu ra, ijek buawə ijar suak.
- 12 Jera ite ángel wa sua bol pajiele sua suruu wà. Jewa kajali ñak kī inul melekə ska, ekla itsəkū kjane, iel iklä kjane.
- 13 Jewa te isha María iə: —Sanule nulewa, çjiye ma jiakə rä na? Jera ije te ikúka: —Ijewa te yis Säkekewaí tsami. Ata ka yis wə ijuñer mai ite je blani räle.
- 14 Ite jekäi isha ra, ijek manewə shäbeka. Jera Jesús kaldu sua ite, ata ka iwäna ijuene ije ne irä.
- 15 Jera Jesús te isha iiə: —Sanule nulewa, çjiye ma jiakə rä na? ¿Yibä yulekə ba te rä na? Ata María te ibiketsa ije rä je kal yäkə wäbala pasuak. Je kika ite isha iiə: —Säkekewa, ba ne te inul tsami rä ra, ishö yis iə mai ba te iblani rä yis wə itsäkläténi.
- 16 Jera Jesús te isha: —¡María! Jera María jek manewani te isha iiə Hebreo ktä wà: —¡Raboni! (Je wà rä Sapaktäk.)
- 17 Jera Jesús te isha iiə: —Yis jöwə. Ka irä jiye kuna ta, ka yis dämikəba Sa Ká wäki. Ata ma çə yis el wa iə ishək: “Yis makaju yis Ká ska, bas Ká ska, yis Keklái ska, bas Keklái ska.”
- 18 Jekäi María Magdala wa mineju Jesús wə dulanak wa iə ibata shäk, te isha ijewa iə: “Yis te Säkekewa suani.” Jera ite ipaka ijewa iə jiräni ije te isha iiə käi.
- 19 Ñerä je semana día säkätä tuir dawə kja ra, iwə dulanak wa tapar tsə ñakjätelechəwə, isuanachəwə Judío wa yika kika. Jera plaa ra Jesús de kaldu ijewa shə moska, te isha ijewa iə: —Bas ssənopa baa.
- 20 Ite jekäi isha ra, ite ijula irä ipare irä kjasha ijewa iə. Jekäi iwə dulanak wa te Säkekewa suani ra, ijewa ssəna ənaa.
- 21 Jera Jesús te ishani ijewa iə: —Bas ssənopa baa. Jishtä Sa Ká te yis patkaté käi, je suta yis te bas patkeke.
- 22 Ite jekäi isha ra, ite ijewa wəkjuə te isha ijewa iə: —Wikblu Sikina döksapa bas iə.
- 23 Bas te yi nui jawə bitaba ra, je rä jalewə bitaba Säkeklä wə. Jekäi ka bas wə yi nui janewə bitaba ra, ka je rä jalewə bitaba kuna.
- 24 Jesús dastana ra, Tomás ale doce wa sha ekla, kie etkä Kəlo ni, je ka kaldu kuna ijewa ra.
- 25 Je iə Jesús wə dulanak wa saka te isha: —Sá te Säkekewa suani. Ata Tomás te ijewa iə isha: —Ka yis wə ijula kī clavo itäri sune ra, ka yis julasku patkenewə

clavo itäri na ra, ka yis julasku patkenewā ipare na ra, mik ani ka yis wā ikolonak kte s̄i ye.

26 Ñerä ocho día ukäki Jesús wā dulanak wa tapanawāni etäbä kicha ju jarka. Jera Tomás kalduña ijewa ra. Jera ju rä kjäitälewā, ata Jesús dejū jək duawā ijewa shāna te isha ijewa iā: —Bas ssēnopa baa.

27 Jera ite isha Tomás iā: —Bä julasku tköwā jiska; yis jula s̄uo. Bä jula siköte patköwā yis pare na. Ke ba kü ibiketsa ka irä iyina kuna, ata ibiketsö iyina s̄i irä.

28 Jera Tomás te ikúka: —¡Yis Säkekewaí, yis Kekläí!

29 Jera Jesús te isha iā: —Ba te yis s̄ua k̄ika ba te ibiketsa iyina s̄i irä. Ata, ¡yi wā ka isune te ibiketsa iyina s̄i irä ra bäije jewa rä!

30 Jesús te jile saka wá tai ijuenaklä ye iwā dulanak wa wāna, ata jewa ka yöne jí äyē k̄ika.

31 Ata jí yöle rä bas wā ibiketsäklä Jesús ne rä Säbäkäksā rä, je ne rä Säkeklä yaba rä, jekäi bas te ibiketsa ra, je rä bas senaklä kseka ije kie oloi jami.

Juan 21

1 Je ukä k̄i Jesús jək kjashani etäbä kicha iwā dulanak wa iā tipä Tiberias kjä jami. Ijek kjasha rä jikäi:

2 Simón Pedro irä, Tomás kie etkä Kōlō ni irä, Natanael dar Caná Galilea kei ska irä, Zebedeo yabala bol irä, Jesús wā dulanak wa saka bol irä, jewa tapar kajali ñara ra.

3 Ñerä Simón Pedro te isha ijewa iā: —Yis majū nima kukäk. Jera ijewa te isha: —Sá marmiña ba ra. Jekäi iminemi ñajiakā kōno na. Ata je tuinei wā ka iwā nima kolone itjä.

4 Jera kañir dawā kja ra, Jesús jək duawā tipä ksei k̄ika. Ata iwā dulanak wa wāna ka ijuene Jesús ne irä.

5 Jera Jesús te ichaka ijewa iā: —Yabala, ¿ka sä ji kätäpa na? Jera ijewa te ikúka: —Kai.

6 Jera ite isha ijewa iā: —Bas kla juomi kōno ektaka sä jula wāmo kjāne. Jeska bas te ikukemi. Jekäi ijewa te ijuami je kjāne. Jera iwakolona tai ka ijewa iā isikanakkā kjekla.

7 Jera Jesús wā dulanak shkāta iwā te isha Pedro iā: —¡Säkekewa ne irä! Simón Pedro te issa Säkekewa ne irä ni ra, jera ite ipaiklä jiani plaa, irä jək payelejumi k̄ika. Jekäi ijētkā jawāmi diklä k̄ika.

8 Ata iwā dulanak saka bite kōno wākseka. Jewa te nima kolona kla na sike dar iitä k̄i, jeska tipä kjä rä alemana cien metro kjena k̄ika.

- 9 Iñajolowaksá tipä kjä ska ra, ijewa te isua yökö wäkata katke, je kika nima kukana kalme pan ra ñara.
- 10 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Je bas nima kuka jirä shä jöté.
- 11 Jera Simón Pedro jek jiachä kono jarka te kla sikaksa ká pjota ki. Je na nima tai tai tsö pshii ciento cincuenta y tres. Je kjekla irä jeiräta ka kla butsañe tkäwä ia.
- 12 Jera Jesús te isha ijewa ia: —Bas kute yäkäk. Jera iwä dulanak wa mane ani wa ka ichakäklei ia: “¿Yi ba rä na?”, iwä ijuñer Säkekewa ne irä kika.
- 13 Jera Jesús dejü te pan kukawä, je wà ite ijewa chewä, jekäi ñaebä ite ichewa nima wà.
- 14 Je ne rä Jesús shkilekani dulechawä wa shana ukä ska ra jek kjasha deka mañatäbä kicha iwä dulanak wa ia rä.
- 15 Ijewa yaká ená ra, Jesús te ichaka Simón Pedro ia: —Simón, Jonás yaba, ¿ba wä yis shkal jí wa tsata na? Jera Pedro te ikúka: —Säkekewa, jekäi irä. Ba wä ijuñer yis wä ba shkal. Jera Jesús te isha ia: —Jera yis oveja yabala pasuo ba kü.
- 16 Jera etäbä kicha Jesús te ichakani ia: —Simón, Jonás yaba, ¿ba wä yis shkal na? Jera Pedro te ikúka: —Säkekewa, jekäi irä. Ba wä ijuñer yis wä ba shkal. Jera Jesús te isha ia: —Jera yis oveja wa kjänano ba kü.
- 17 Jera Jesús te ichakani ia idäkläkä mañatäbä kicha: —Simón, Jonás yaba, ¿ba wä yis shkal na? Jera Pedro jer ianawä, ite ichaka ia mañatäbä kicha: “¿Ba wä yis shkal na?” je kika. Jera ite ikúka: —Säkekewa, ba wä ji biköle juñer. Ba wä ijuñer yis wä ba shkal. Jera Jesús te isha ia: —Jera yis oveja wa pasuo ba kü.
- 18 Kte si kte si wà yie ishe ba ia, ma jia dulaklei ra, ba jek pajiäke ma mike maka ba shkakle käi; ata mikä bä dewä säkibii ra, jera ba jula jiatkämi jekjepa kjuawa te ba pajiemi ba tsemi mai ka bä shkakle ska.
- 19 Jesús te jekäi isha ijuñenaklä maikäi Pedro duämiwä rä käi, je wä iwä Säkeklä oloi käkläkä. Jesús te je sha ená ra, ite isha ia: —¿Sä shkä yis da!
- 20 Jera Pedro wämanewä shäbeka te isua Jesús wä dulanak shkata iwä daju ijewa itä wà. Je ne jek kuwawä Jesús jer bata jami ijewa yakatana ska ichakäk ia: “Säkekewa, ¿mane te ba juemiksa ba kukäkwä wa ia rä na?”
- 21 Je sua Pedro te ra, jera ite ichaka Jesús ia: —Säkekewa, ¿ata me ije dämiwä rä na?
- 22 Jera Jesús te Pedro kúka: —Ikuna yis ki ije shena senak jia yis däni kei kje ra, ¿je wä ji tsö ba ia na? Ata ba shkä yis da.
- 23 Je kika iyina sä el wa shana, je iwä dulanak rä ka duäkwä kuna. Jeiräta ka Jesús wä iyine ka iduäkwä kuna, ata ite isha rä: “Ikuna yis ki ije shena senak jia yis däni kei kje ra, ¿je wä ji tsö ba ia na?”

24 Je iwā dulanak ne te jí ipakale je ktei she iyina s̄i irä. Je ne te je yua rä. Jekäi sa wā ijuñer je te je ktei sha rä iyina s̄i.

25 Jesús te jile saka wá rä tai. Ata yie ibiketse je ktei biköle kuna yöleksa etka etka ra, je äyë kjuä kalabe ka kjäkwā kajiska.

Hechos

Hechos 1

- 1 Teófilo, yis äyë yöle säkätä ska yie iyua, ji wami Jesús te käi biköle, jini ite sa paktami käi biköle,
- 2 ma rä iminetse kajöir kei kje. Jekäi ka imitseba yika, ite ji shatana Wikblu Sikina oloi jami iwä kolole iktei bata shäk ye wa ia ijewa wä onak.
- 3 Jekäi ije te ji shkal ssa itä ska ijek kjashani ijewa ia kseka, ite ji wä rä saka saka ijuenaklä iyina si ishkinakani. Cuarenta día bala na ijek kjashäte ijewa ia, ite kajöir gobierno ktei pakete ijewa ia.
- 4 Jekäi etaba kicha Jesús yäkä kalme ijewa ra ra, ite isha ijewa ia rä: “Ke bas minaksajulu Jerusalén ska, ata Sa Kä kablele ji mak, ale yis wä iyile ssële bas wä je kissö bas ku.
- 5 Ka irä maikäi kuna ta, Juan te sä waukewä rä diklä wä, ata kukjunabä ra bas dä wäokanak tulämi Wikblu Sikina wä.”
- 6 Jera sä tsö tapale wa te ichaka ia: —Säkekewa, çjira ba te Israel wa ia ka memini sa wakwa nawäsikewaklä na?
- 7 Jera ite ijewa kuka: —Sa Kä ne wä ibiketsale mane kei wä ji wemi ite räle bikökje je räle jini iwakei te ibiketse käi, ata ka bas ia ka mene je juñaklä.
- 8 Ata Wikblu Sikina dewä bas jami ra, bas ia takili mermi. Bas dä yis suak wa ye, je jami bas te yis pakemi Jerusalén ska, Judea kei kalabe ska, Samaria kei ska, ka biköle ska mai ishäkä wätkerkewä kje.
- 9 Ite jekäi isha enä ra, jera ibutsanakä kasha ki ijewa wäna. Jeska mo te iblawä ijewa yika.
- 10 Jekäi ijewa wäkatulakä kajöir ska imakä juerke jia suak ra, je ebä ra jäiyi wa bol napajiele suruu juena plaa ijewa säkätä jami.
- 11 Je bol te isha ijewa ia: —Bas galilea wa, çjiye bas nadiatulakä iweibläk jia kajöir ska rä na? Je Jesús minetse bas yika kajöir ska, je wakei damijuni jishta imineju kajöir ska sua bas te suta.
- 12 Jera ka kichei kie Olivo Yäkä Bata ni ska ijewa minejuluni Jerusalénka. Je rä sábado wä shke kjena.
- 13 Mikä idemijuluni ra, jera iminekajulu ju jar yöle ietkä bata ki je jarka. Ijewa rä Pedro irä, Jacobo irä, Juan irä, Andrés irä, Felipe irä, Tomás irä, Bartolomé irä, Mateo irä, Jacobo Alfeo yaba irä, Simón ale bakle kjuatkäk gobierno ra irä, Judas Jacobo yaba irä.
- 14 Ijewa biköle chatkawä etka yebä kakiäk, alaklä wa ra nara irä, Jesús ami María ra irä, Jesús el wa ra irä.

- 15 Je kei wà Pedro jek duakà sà el wa tapanawà shàna, je tapalewà wa dākà rà ciento veinte kjena. Jewa ià ite isha:
- 16 “El wa, Wikblu Sikina ktele ñàla wätsakba David kjäbata jami, je te Judas ale Jesús kukäkwa wa kiäk jami je ktei sha, je ktei yöle wà iyile jami ikiana onak.
- 17 Ka irä jiye kuna ta, ije rä shtaoleña saje wa ra, jí ikjanei wë je wäkña.
- 18 Jekäi ite ji yakei wakbla je säkei wà ite kà tjua. Jeska ijanami tsabatata, iyaka tsikinaju, iñá minaksa.
- 19 Je palei juñaksa senak Jerusalén ska wa biköle te. Je kika je kei kinawà iwakwa ktä wà Acéldama ni. Je wà rä sà Pi Kei.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, iyöle Salmos äyëi kika je te ishe rä: ‘Je ju janowopa. Yi ani ke senopa jia jeska.’ Ñakäi ietkä te ishe rä: ‘Yilé saka kjowapa ije säkei ye.’
- 21 “Je kika shkäkña sa ra del Säkekewa Jesús shka sà shàna jöiki diaki je bala naka,
- 22 Juan te iwäukewà kei skaté bite rä iminekatsë sà shàna kei kje, je shà ekla kiana kolonak däkwa saje wa ra ije shkilekani je ktei pakäkña.”
- 23 Jekäi ijewa te bol kuka. Ekla rä José, kinak Barsabás ni. Je kie etkä rä Justo ni. Ekla rä Matías.
- 24 Jeska ijewa kàkia te isha: “Säkekewa, ba wà sà biköle jerike juñer. Ikjashö jí bol mane rä kolole ba wà rä
- 25 däkwa jí Jesús ktei bata she jí ikjanei wë je wäkña. Je jawà Judas te iminaklä mai ije shena minak rä jeska.”
- 26 Jekäi ijewa te imabla sua jile wà ijuenaklä yi ià idäksa käi. Jekäi Matías ne ià ideksa rä. Jekäi ije dewaña Jesús ktei bata shäk ye ale once wa ra.

Hechos 2

- 1 Pentecostés kei kjewaklä díaí dewà ra, jera ijewa kalabe tapar tsö etka yebä.
- 2 Jera plaa ra ji rä bular tákii kajöir ska. Je ssër siwà jur tákii ssër käi, je bular kjaju mai itsö ñajäklelewà ska ju jar kalabe na.
- 3 Jera ijewa te isua ra yökö käi bala butsanami juer ta kjäktä iá jana iwakwa ki ekla ekla.
- 4 Jekäi ijewa biköle pshiwachawà Wikblu Sikina te. Jera ekla ekla iktami kte kjuawa kjuawa shtä wà, jiräni Säkeklä Wikblu te iktewëkë je jami.
- 5 Jerusalén ska Judío wa senak tsana wa chulij tapar kajali. Jewa dar dä kei ta kjuawa kjuawa kà biköle ska.

- 6 Ñerä jekäi ji rä bulana ssëna ra, jera ditsä tapanawā chulii, jewa jēr shewā jakla je te. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te issa ra ijewa ktä kate rä iwakwa ktä wà kjuawa kjuawa.
- 7 Je te ijewa malechachawā jēr shewā kajakla te isha ñaiā: —¿Je rä ji? ¿Ka je ktä tsō wa kalabe rä Galilea wa na?
- 8 ¿Jera maikäi sä biköle te je ssa bäi, sa wakwa ktä käi, mane sä ktä jami sä kibile käi rä na?
- 9 Sā tsō jiska wa rä Partia wa, Media wa, Elam wa, senak Mesopotamia ska wa, Judea ska wa, Capadocia ska wa, Ponto ska wa, Asia ska wa,
- 10 Frigia ska wa, Panfilia ska wa Egipto ska wa, Libia wa senak Cirene pájami wa, ñakäi deleté ñayuläk dar Roma ska wa;
- 11 shā rä Judío wa sī, shā rä ñaialechawā Judío wa ye, Creta wa, Arabia wa, je tsō jiska. Ata ñewa te Säkeklä wā ji ole eēna sī ne she kate rä, ssa sa te sa wakwa ktä käi kjuawa kjuawa.
- 12 Jekäi je te ijewa biköle jēr shewachawā, ka ijewa jēr kōr iia. Jekäi ijewa te isha ñaiā: —¿Jini je wà rä na?
- 13 Ata isaka te je ktäte wa jañetsa tai te isha: —Ijewa tsō rä diyëë.
- 14 Jera Pedro jek duakā isaka once wa ra. Jekäi ikta tākii te isha ijewa ia: “Bas Judío wa, bas biköle senak Jerusalén ska wa, yis ktä ssö bas ku tsana, je ku bas jēr kuopa,
- 15 ka jí wa rä diyëë jishtë bas te ibiketsa käi kuna, kañina rä tres hora ebä kika.
- 16 Ata jí ne rä iyile jile bata shäk Joel jami rä:
- 17 ‘Sā kei bata jekje kei wà ra, iormi rä jikäi: —jekäi Säkeklä te ishe rä—, Yis te yis wikblu tkejuemi sä biköle kika. Bas yabala jäiyi wa irä, bas yabala alaklä wa irä, jewa te jile bata shemi. Bas shāna dulaklei wa tsō te jile kjayile suemi, bas shāna säkekewa shtë kausuami.
- 18 Iyina sī je kei ska yis kjanei wāk wa jäiyi wa käi, alaklä wa käi, jewa kika yis te yis wikblu tkejuemi. Jekäi ijewa ktämikā jile bata shäk wa ye.
- 19 Yie ji ka sūle sā wā shtë wēmi kajöir kashaka, ñakäi jile kjashemi ijuenaklä ye kajiska iskika, pi juermi, yökö juermi, shkala bukanamikā tai.
- 20 Kawā wätuirmiwa, tulu iarmiwa pi käi. Je ormi rä Säkekewa wā ji wāklä eēna sī oloi ta tai, ka je kei dāwāba yika.
- 21 Jera biköle yi te Säkekewa anetseke ikie wà, jewa rä tsatkenakksa.”
- 22 “Bas Israel wa, jí kte ssöpa bas ku: Jesús Nazaret wa rä patkele Säkeklä wā je kjasha ite bas ia rä, ji wā ite tākili ta wà, ji ka sūle sā wā shtë wà, jile kjayile

ijuenaklä ye je wà. Je wá Säkeklä te ije oloi jami bas shana maikäi bas wä ijuñer käi.

23 Jekäi ije junaksa, jishtë Säkeklä wä iwabiketsale ená, juñele kja ená käi. Je ktawä bas te wätelekä cruz jami ditsä yakeila oloi jami.

24 Ata je wakei shkiwākani Säkeklä te. Je wà ite ibakaksa duewä shkālī yika, maikäi ani duewä iā ka ikolonakwatana kīka.

25 Ka irä jiye kuna ta, David wä ije ktei yile rä jikāi: “Yie Säkekewa sua del yis wājami. Ikaldu yis jula wāmo kjane, kīka ka yis pajunakka.

26 Je kīka yis jēr ssēna ānaa, yis kta ānaa, je kīka yis duawä ra, yis te ji bäi kīssēmi.

27 Ka irä jiye kuna ta, ba wä yis wikblu ka janakwä sä wikblu bläklä ska. Je wāmo kolole ba wä ka janakwä ba wä yaka tjabanakwä.

28 Jekäi ba te sene kseka ñālei kjasha yis iā. Ba te yis ssēwēmi ānaa ba te yis sūe kaldu kī.”

29 “El wa, yis wä ijuñer ji sheke yis te je rä iyina sī, sa ká David je rä dulewä itābilewä. Jira je nul bläklä kate jīa sā shana.

30 Ata ije rä jile bata shäk. Jekäi iwä ijuñer Säkeklä kabla iīā etkabä ji she etkabä wà ibatala shā ekla tkākwa ijētkäklä kī iitāri wà sā tsākui ye.

31 Jekäi David jēr kūa kja je te, kīka ite Sābākākksā shkīrmikāni je paka, ka iwikblu janewä sä wikblu bläklä ska, ka iyaka tjabanewä.

32 Jekäi je Jesús shkiwākani Säkeklä te. Sá biköle rä je suak wa.

33 Jeska ra ipakana jētkākwa Säkeklä jula wāmo kjane, je wà ioloi kanakā. Jeska Sa Ká te Wikblu Sikina mā iīā, jishtë ikablele iīā käi. Jekäi je ne tka juaté ite, sua bas te, ssa bas te rä.

34 Ka David minenekā kajöir, ata ite isha rä: “Säkekewa te isha yis Säkekewaí iā: ‘Ma jētköwä yis jula wāmo kjane,

35 bikökje yie ba bolki wa tulachawä bä klä tkäklākā ikīka kje.’ “

36 “Jekäi bas Israel wa biköle, jí juñopa bas kū iyina sī irä. Je Jesús ale wätelekä bas wä cruz jami, je wakei ebä ne kuka Säkeklä te Säkekewa ye, Sābākākksā ye rä.”

37 Je ssa ijewa te ra, ijewa jēr ssēnawä shīana sī. Je ne kīka ijewa te ichaka Pedro irä isaka Jesús ktei bata shäk wa irä, jewa iā: —El wa, ¿ji wē sá te na?

38 Jera Pedro te ijewa iā isha: —Bas ñamanewōksā, bas ñawäukewō tulömi ekla ekla, Jesucristo kie jami, bas nui janakläwä bitaba. Jekäi ra Wikblu Sikina menak dāksami bas iā.

- 39 Ka irä jiyē kuna ta, jekäi ikablele bas iä rä, bas yabala iä rä, biköle senak kamii wa iä rä, biköle yi kieķē Säkeķewa saje wa Keklāi te käi jewa iä rä.
- 40 Jekäi ite ji sule iwā ktei paka jia kīta ijewa iä, ite ijewa pakta jia jikāi: —Jira sa tsō wa rä shirilewā, jewa yika bas jek tsatķōksā.
- 41 Jekäi iktā kukāk wa wāokāna tulami. Jekäi je ķei wā sä kītapana deķā tres mil kjena.
- 42 Jekäi ijewa chatkawā senak jirāni Jesús ktei bata shāk wa te ipakteķē jami, senak ñara etka yebā irä, pan bala butsäķ ijēr janaklä Jesús dulewā ska irä, kaķiāk irä.
- 43 Jera biköle suanachawā tai, Jesús ktei bata shāk wa te ji ka sule sā wā wā rä tai ijuenaklä ye kīka.
- 44 Jera Jesús biketsäk wa biköle sena ñara rä etka yebā. Ijewa te idāli bena senewā rä etka yebā.
- 45 Jekäi ijewa jile watjuake ķā käi, däli käi, je säķei bala pjeķē ite ñaiā, yi ka jita kī ji sherķē käi, je jami.
- 46 Jera buliri buliri ijewa chatkawā ñakjee tapanak Templo ska. Ñakäi ju etkā ju etkā ipan bala butsäķē ijēr janaklä Jesús dulewā ska. Iyäkäķē ñara ana ka biketsale ta,
- 47 ijewa te Säkeķlä kjeisheķē. Jekäi biköle ssēna ijewa ra bäi. Jera buliri buliri Säkeķlä te mane wa rä tsatķenakksā jewa ijewa kītapawē kate.

Hechos 3

- 1 Pedro irä Juan irä demikajulu Templo ska kaķiäklä horaí ska. Je rä las tres.
- 2 Jera jāiyi ekla kole ka shkāk kuna je dāķetse buliri buliri junaktāna Templo kjāshtäklä kie Baa Si ni ska inaklä kaku kiäk yi kjäķewā Templo na jewa iä.
- 3 Je te Pedro irä Juan irä mawajulu kja Templo jarka sua ra, jera ite ijewa iä inaklä kaku kia.
- 4 Jekäi Pedro irä Juan irä te isua jaree, jera ite isha iiā: —Sá suo.
- 5 Jera je karalewā te isua. Ite ibiketsa ijewa te rä jile kaku ne meķē iiā rä.
- 6 Ata Pedro te isha iiā: —Ka yis dä inaklä ta, oro ta ani. Ata ji tsō yis wā je meķē yis te ba iä. Jesucristo Nazaret wa kie wā ma jekōķā, bä shkōmi.
- 7 Jekäi ite ikukawā ijula wāmo kjāne je kaka ite. Jera ñawāsaka iklā shpatke irä iklā wākuchi irä je tākina.
- 8 Ñerä ijek kpakā plaa klā kīka shkami, jekäi ikjawaju ijewa ra Templo ska, shkami klā wā, turķē psupsuu, te Säkeķlä kjeishami.
- 9 Jekäi biköle te ishķäķē sua, ite Säkeķlä kjeisheķē sua.

- 10 Jera ijewa te isua ra je ne rä ale kätkä Templo kjäshtäklä kie Baa Si ni ska inaklä kaku kiäk rä. Ñerä ji ona ije ia te biköle malechachawa, ijer shewa kajakla.
- 11 Jera ije te Pedro irä Juan irä kukawa därerë. Jera biköle maletenachawa julunaté ijewa wäki Templo juitei ki ju yöle jarbe kie Salomón ju jarbe ni ska.
- 12 Je sua Pedro te ra, ite isha ijewa ia: “Bas Israel wa, ¿jiye je te bas malechachawa rä na? ¿Jiye bas te sä sue jaree sameishärä sä te jí jäiyi shkewami rä sä wakwa takili wä, sä wakwa te ji we wämo oloi jami käi rä na?”
- 13 Ata Abraham irä, Isaac irä, Jacob irä Kekläi, sa ká wa Kekläi, je te iwakei kjanei wak Jesús oloi kaka. Je ne juaksa bas te, je ne sha bas te Pilato ia ka sä ki isher, ale Pilato te ibiketsa wäyenakksani ra rä.
- 14 Je sikii si, wämo si ka shene bas ki. Ata bas te sä ktäk ekla kiakksani ia.
- 15 Jekäi je sene kseka tsikiwakkä ktawa bas te. Ata Säkeklä te je shkiwakkani dulechawa wa shana. Sä rä je suak wa.
- 16 Jekäi ije kie biketse oloi jami jí ekla sunak bas wa juñenak bas wa je takinani rä, je ona rä Jesús kie ne wä. Jesús te sä täkiwe ibiketsäk je ne te jikäi ibaiwani bäi ebä bas biköle wäna rä.
- 17 “El wa, yis wa ijuñer bas te je wä rä ka bas jer kone kika, bas wäkiri wa ñaebä.
- 18 Ata je ne wä Säkeklä te iwä jishtë iwä ibata yileba jile bata shäk wa kjäbata ska käi, ale ite isha, iwä kolole Säbäkäkksa ye je kiana ji shkal ssäk.
- 19 Je ne kika bas ñamanewoksa, bas ñaparuö bas nui wätenatkäkläwa, ikei däkläwa Säkekewa wa bas jer ssëwäkläni bäi,
- 20 ñakäi iwä Säbäkäkksa patkäklaté. Je rä kolole kja Säkeklä wa säkätäba bas ia, je ne rä Jesús dä.
- 21 Kajöir ska ji tsö kiana ije ia ka mak isenaklä jeska, ma rä Säkeklä wa ji biköle baiwäkläni je kei dewa kje, je rä yile iwä kamikleté, iwä kolole jile bata shäk wa sikii wa ye jewa kjäbata ska.
- 22 Ñera Moisés te isha: ‘Säkekewa bas Kekläi te bas wakwa shana ekla kukemi jile bata shäk ye bas ia yis käi. Bas kiana je ktä ssäk ji biköle ska ji sheke ite bas ia käi.
- 23 Ata jikäi iormi, yi te ka je jile bata shäk ktä ssë ra, jewa rä tulunakksa sa shana ekwäta ye.’
- 24 “Jekäi jile bata shäk wa biköle Samuel skaté jöiwäta bena yi kta käi, jewa te ji ona jira bata sha ñaebä.
- 25 Jekäi jile bata shäk wa wa ji yile je wadeksa bas ia. Ñakäi Säkeklä kablele bas ká wa ia ji wak je deksa bas ia. Je ne sha ite Abraham ia: ‘Ba batala oloi jami ji bäi ormi kajiska sä ditsei wä tsö biköle ia.’

26 Jekäi Säkeklä te ikjanaklä shkiwākani ra, säkätä ite ipatka ji bäi wāk bas ia, bas ji shiana wāke dokoitsäklāwā bas wā.”

Hechos 4

1 Ñerä ijewa ktä kate jja ditsä ra, jera chui wa irä, Templo kjānanak wa tsākui irä, saduceo wa irä, dejulu ijewa wāki.

2 Jewa kjuatkachawā, ite ditsä pakte tsō kika, ijewa te Jesús dä sä shkiwākani sä dulechawā wa shāna je ktei bata she tsō kika.

3 Jekäi ite ijewa kukachawā wātiachawā bulirishtāpa ktei wabiketsanakksā, kätuir dawā irä kika.

4 Ata yi te iktä ssa jewa chūlii te je biketsa iyina ye. Jera jäiyi wa ebä dekā rä cinco mil kjena.

5 Jekäi bulirishtä ra sä tsākui wa irä, säwäkiri wa irä, ñayöle kawei wā wa irä, jewa ñatapawawā Jerusalén ska.

6 Jera chui wa tsākui Anás irä, Caifás irä, Juan irä, Alejandro irä, ñakäi chui tsākui saka wa biköle irä, jewa tapanawaña ijewa ra.

7 Jera ijewa te Pedro irä Juan irä, jaklawā ijewa moska, jewa wāchakewā ijewa te: —¿Yibä täkili wā, yibä kie wā bas te iwā jekäi rä na?

8 Jera Pedro pshiwawā Wikblu Sikina te, jera ite isha ijewa ia: —Bas sä tsākui wa irä, bas sä wäkiri wa irä,

9 ekla duäke ia ji ona bäi kika jir bas te sä wāchakeweke, ji wā ibäinani räi ni ra,

10 jera bas biköle ku ijuñopa, ñaebä Israel wa biköle ku ijuñopa, je ona rä Jesucristo Nazaret wa ne kie oloi jami, je ne rä ale wātelekā bas wā cruz jami rä, ale Säkeklä wā shkilekani dulechawā wa shāna rä, je ne oloi jami jí ekla kaldu klä ki bäi bas wāna rä.

11 Ije ne rä ale jak juleksā bas ju yuäk wa wā, je ne dewā ju ñak wäkukäk bäi si ye rä.

12 Ka yi saka kuna Satsatkäksā ye. Ka irä jiye kuna ta, ka yi saka ia kie mele kajiska ije käi je oloi jami sä tsatkenakläksā.

13 Ñerä ijewa te issa ra Pedro irä Juan irä ka suar, ñakäi ite issa ra ijewa rä ditsä emana wa ka yöle kuna ra, jera imaletenachawā. Ijewa jer kua ite ra ijewa rä shkeleña Jesús da.

14 Ñakäi jewa te je ekla bäileni kaldu klä ki ijewa ra je sua ra, jini ani ka ijewa wā ishäklei jia.

15 Jera ijewa paka ñatsakksā kjuawaka Sanedrín wa tapar kate ska, jeska ite iwabiketsaksā iwakwa ebä.

- 16 Ite isha ñaia: —¿Me sä te jí bol wa wẹ na? Tsana ra iwa rä biköle senak Jerusalén ska wa wạ ijuñer, ji kjuawa si ọna ijuenaklä ye ijewa oloi jami, je ka shäklei sạ wạ kayue irä ni.
- 17 Ata ka je pakanaklä jia joiwata sạ shana ra, sạ ku ijewa wäsuawo je kie ka pakaklä jia kuna ijewa wạ yi ani ia.
- 18 Jera ijewa te ikia jaténi; jekäi ite kawei ma ijewa ia ka ijewa wạ Jesús kie pakaklä jia, wapaktaklä jia itjä.
- 19 Jera Pedro irä Juan irä te ijewa kúka: —Bas ku ibiketsö, mane rä bäi Säkeklä wana rä, ¿bas ktä ssë Säkeklä ktä ssë tsata na?
- 20 Iwa rä ka sá ia ji sule ji ssële sá wạ je pake janak.
- 21 Ijewa te iuña jia kíta, je ukä ska ra ite ijewa yatulaksani. Ji ani kika ka ijewa wạ ikpaklei iö ditsä wätjirka kjuei, biköle te Säkeklä kjeisheke ji ọna kika.
- 22 Je wà rä je jäiyi wạ ka tsö cuarenta año tsata jami ji eena kjayina je kika.
- 23 Ñerä ijana tulamini ra, iminejulu isaka wa tsö ska. Jera jiräni chui tsakui wa irä, sä wäkiri wa irä te isha ijewa ia käi, je pakani ijewa te isaka wa ia.
- 24 Ñerä isaka wa te je ssa ra, jera ijewa te Säkeklä anetsa takii etka yebä te isha: “Sä blui, ba ne te kajöir irä kajiska irä dáyë irä, ji biköle tsö jeska käi jewa yuaksa rä.
- 25 Ba wạ bä Wikblu Sikina oloi jami sa ká David ba kjanaklä kjäbata ska iyile: ‘¿Jiye ditsei wä ta kjuawa kjuawa wa wätjinaka rä, jiye kei ta kjuawa kjuawa wa te wäsiwa jile biketseke ka wata rä na?’
- 26 Kajiska ka tsakui wa ñajaka kja kjuatkäk. Sä wäkiri wa ñatapawachawa kjuatkäk Säkekewa ra, iwạ kolole Säbäkäksa ye je ra.’
- 27 “Ka irä jiye kuna ta, iyina si ra Herodes irä Poncio Pilato irä ñawätkaka jí jukläyäkä ska, ka etkä wa irä Israel wa irä jewa ra ñara, ba kjanaklä sikina Jesús ale ma wạ kolole je ra kjuatkäk.
- 28 Je rä ijewa wạ iwaklä jishtë ba te ka ma kja iwaklä käi, jiräni ba wạ iwabiketsaleksaba onak käi.
- 29 Jekäi Säkekewa, ijewa te sá pauña je ssö ba ku. Sá ba kjanaklä wa tsatkö sá wạ ba ktä wapaktaklä ka suale ta kuna.
- 30 Ñakäi ba jula tköchopa sä bäi wạk, jile kjashäk ijuenaklä ye, ji ka sule sạ wạ shtë wạk, ba kjanei wạk sikii Jesús kie oloi jami.”
- 31 Ñerä ijewa kaka ená ra, jera iwäbukana ka tai itapar tsö ska. Jera ijewa biköle pshiwạ Wikblu Sikina te. Jekäi ijewa te Säkeklä ktä wapakta ka suale ta kuna.

32 Jekäi je chūlij̄ Jesús biketsäk wa jerikä rä, jer ssër dä etka yebä ñara. Mane ani wä ka iyine je rä yis ebä ne cha ni, ata ji biköle tsö iwä rä iwakwa biköle wä kanak.

33 Jera Säkekewa Jesús shkilekani je ktei pake kate iktei bata shäk wa te ssër ta oloi ta tai. Ñakäi Säkeklä te ijewa biköle tsatke kate bäi si.

34 Ijewa shana mane ani ki ka ji ani sher kuna. Ka irä jiye kuna ta, ijewa sha manele ka ta ju ta, jewa te je watjueke je säkei dake iwä,

35 je chekemi ite Jesús ktei bata shäk wa ia bala panak ekla ekla ia, ijewa ki ji sherke je jami.

36 Jekäi ekla Leví wa dar Chipre ska je kie rä José ni. Ata Jesús ktei bata shäk wa te ikie rä Bernabé ni. (Je wä rä sa jer pablak ni.)

37 Ñerä je te ka tsö iwä watjua juami, je säkei detse iwä chami ite Jesús ktei bata shäk wa ia.

Hechos 5

1 Ata ekla kie Ananías te ka tsö iwä watjua juami isenaklä Safira ra ñara.

2 Jekäi Ananías te je säkei tsaksatana elkje, ata iwä iekta detse chami ite Jesús ktei bata shäk wa ia. Jera je juñer isenaklä wä.

3 Jera Pedro te isha: —Ananías, ¿maikäi Satanás dewä ba jer na ma kayuäklä Wikblu Sikina ukä jami ba wä je ka säkei tsaklätaana elkje rä na?

4 Ka ba wä je ka watorjuba yika ra, jera ¿ka irä ba cha kuna na? Ñakäi ba te iwatjua juami itä ska ra, jera ¿ka je säkei rä ba wakei ji wä iwä käi kuna na? ¿Jiye ba te ibiketsa jekäi ma jer ska iwak rä na? Ka ba kayöne rä ditsä ukä jami kuna, ata Säkeklä ne ukä jami ba kayua rä.

5 Ñerä Ananías te je ssa ra, idua janami. Jekäi je palei ssäk wa biköle suanachawa tai.

6 Ñerä dulaklei wa ñajakä te inul pabutrawä, te itsami itäbiawä.

7 Je itä kika tres hora kjena isenaklä deju, je wä ji ona rä ka juñer.

8 Jera je ia Pedro te ichaka: —Ishö yis ia, ¿bas ka watjua säkei rä jeska na? Jera ite ikúka: —Taa, jeska itona rä.

9 Jera Pedro te isha ia: —¿Jiye bas ñajerkuä Säkekewa wikblu wätjiwak rä na? Isuo, ma senaklä itäbiäk wa dajulu kja ju kjä ska; jewa te ba nul tsemi.

10 Jera ñawäsaka idua janami Pedro klä säkätä jami. Ñerä je dulaklei wa dewajulu ra, jera jewa te ikua dulewä. Jera jewa te inul tsami, itäbiawä isenaklä ra ñara.

11 Jekäi tapanak wa kalabe irä je palei juñak wa biköle irä, jewa suanachawa tai.

- 12 Jekäi Jesús ktei bata shäk wa jula wà ijuenaklä ye käi orke, ji ka sule sa wä shtä käi orke saka saka ditsä shana. Jekäi biköle däkewä etka yebä Salomón ju jarbe ska.
- 13 Ata ditsä saka mane ani ka dāwä ijewa ska isuanachawä kika, jeiräta biköle te ijewa sheke bäi ebä.
- 14 Säkekewa biketsäk wa kitapar damikā jöikwäta taiwä, jäiyi wa irä alaklä wa irä.
- 15 Jewa te duë ta wa jekeksa ñalaka tapawēke jakā kika jekatashuäklä kika; je rä Pedro kjäkejū ra, kje ioloibä jibä tenakläwä ijewa manele jami.
- 16 Ñaebä jukläyäkä saka tso Jerusalén pájami wa dāketé tai. Ijewa wä duë ta wa dākeja, kololewä wikblu ñá shtä wä wa dākeja. Jera jewa biköle bairkeni.
- 17 Jera je kī chui wa tsakui irä ije tsatkäk wa kalabe irä, jer kī ijewa ianachawä. Jewa rä ale saduceo wa kajūñe jami. Jera ijewa ñajaka,
- 18 te Jesús ktei bata shäk wa kuka jámi jiachawä sä wätiäklä ska.
- 19 Ata je tuinei wà Säkekewa ángel ekla te sä wätiäklä jui kjäya juami, te ijewa jaksä, te isha:
- 20 “Bas choni Templo ka. Jeska bas ñaduöjöklo jí sene kseka je ktei biköle bata shäk ditsä ia.”
- 21 Je ssa ijewa te ra, sañirebä ikjawajulu Templo ska, te sa paktami. Je dälei jami chui wa tsakui irä itsatkäk wa irä jewa ñatapawawä. Jewa te Sanedrín wa irä Israel batala wäkiri wa kalabe irä kia jaté tapanakwä. Kjepa ijewa te Templo kjānanak wa patkami sä wätiäklä ska ijewa jäkté.
- 22 Ata jewa demijulu ra, ka ijewa juena jia sä wätiäklä ska. Ñerä ibitejuluténi ibata shäk,
- 23 te isha: —Sá te sä wätiäklä jui kua kjätelewä tsana si, je kjä ska sá te ikjānanak wa kua jakla klä kī. Ata sá te ikjäya jawä ra, yi ani ka juena jia ijaraka.
- 24 Ñerä Templo kjānanak wa tsakui irä chui tsakui wa irä jewa te je ssa ra, ka ijewa jer kone me ijewa de í ia. Jekäi ijewa jerika: “¿Ji si te je wätkewemiwä na?”
- 25 Jera ekla dejté ibata shäk ijewa ia jikāi: —Issö! Ale jäiyi wa wätiachawä bas te jewa demi jäklāni Templo ska, jewa te sa pakte tso.
- 26 Jera Templo kjānanak wa tsakui minejū ikla wa ra, te ijāmini. Ata ka iwa iweikane tākili wà, isuanachawä iö ditsä te iktechewä jak wä kika.
- 27 Ñerä ijewa wä ide ja dua jakla Sanedrín wa tapar tso wājami. Jera chui wa tsakui te iwächakewä,

- 28 je te isha: —¿Ka sá te bas paka rá ka sa pakták kuna jía itjá je kie ktei wà na? Ata jira bas te Jerusalén wa biköle pakta bas kajuñe wà. Ñakái bas ssëna rá ije kotálewá je nui jawakká sá kika.
- 29 Jera Pedro irä isaka Jesús ktei bata shák wa irä jewa te ikúka: —Bái sí ra Säkeklä ktä ssë rá ditsä ktä ssë tsata.
- 30 Sa ká wa Kekläí te Jesús ale bas wá kotálewá tkeleká kal jámi, je shkiwákani.
- 31 Jekái ite ipaka jetkákwa iwakei jula wämo kjane ioloi kanakläkä, Satsakui ye, Satsatkáksa ye, ije wá Israel wa ssëwáklä ñamanewáksa, ñakái iwá ijewa nui jáklawá bitaba.
- 32 Sá rá je ji sule sá wá je ktei pakák wa, ñaebä Wikblu Sikina rá je ktei pakák. Je rá mele Säkeklä wá mane wa te iktä ssëké jewa iá.
- 33 Jera ijewa te je ssa ra, ikjuatkachawá tai. Ijer ssëna ijewa ktákchawá.
- 34 Jera ekla fariseo wa kie Gamaliel ni, ije rá säyuák kawei wà, ije rá dälätsalewá tai biköle wá, je jek duaká je Sanedrín wa tapar tsó shána, je te Jesús ktei bata shák wa sha janakksá kjuawaka berbena.
- 35 Kjepa ite isha ijewa iá: —Bas Israel wa, ji wë mar bas te ijewa uká jámi je biketsö tsána.
- 36 Ka irä jiye kuna ta, mikle Teudas jekaká ishák: Ije rá bái sí. Jekái cuatrociento kjena minemi ije jámi. Ata miká ije kotánawá ra, je shkák ira wa butsanami kjuawa kjuawa. Jekái iwáshawá.
- 37 Je itákí sa shtawáklä kei ska Judas Galilea wa jekaká chulij wásikák minak ijami. Ata ñaebä ije weikanawá. Jekái ije jámi wa biköle butsanami.
- 38 Je kika yie ishe bas iá, ke ijewa mewák, ijöchowá bitaba. Ka irä jiye kuna ta, ikuna jí ijewa wá ji biketsaleksá iräle, jí ijewa te ji wëké iräle, je rá ditsä ebä oloi jámi ra, je wáshámiwá.
- 39 Ata je rá Säkeklä oloi jámi ra, jera ka je wätkenak bas iá. Ata je rá bas kjuatká Säkeklä ra ebä.
- 40 Ñerä ijewa te Gamaliel ktä ssawá. Jera ijewa te Jesús ktei bata shák wa kia jaténi, jewa kpa ijewa te ksa bata wa, jera ka iwá ijewa pakane Jesús kie pakák jía. Jekái ijewa te ijatulami.
- 41 Jera Sanedrín wa tapar tsó ska Jesús ktei bata shák wa mineksajulu ssële ánaa. Ka irä jiye kuna ta, ijewa rá biketsale kianak weikanak Jesús kie bata kika.
- 42 Jekái buliri buliri Templo ska, ju etká ju etká ska, ijewa te Jesús dá Sábákáksa ktei baa bata she rami wapakte rami ka jalewáta kuna.

Hechos 6

- ¹ Je kei ska ra kte kukäk wa wanakä tai. Jera Judío wa ktäk Griego wa ktä wà, jewa te ktäk Hebreo wa ktä wà wa dälänetsa, je rä buliri buliri jile waderke ra, ktäk Griego wa ktä wà shä alaklä wa chichö wa ka der kuna ñakjee kjuei.
- ² Je kika ale doce wa te kte kukäk chulii wa tapawawa. Jewa te isha: —Jile wachewaklä bata kika sá te Säkeklä ktä wapakte jewa ka je rä bäi kuna.
- ³ Je kika el wa, bas shana jäiyi wa sule bas wä palei ta bäi kukö siete, Wikblu Sikina ta bäi siwä käi, kabiketsä ta bäi siwä käi. Jewa kuke sá te je wakjaneiwak ye.
- ⁴ Je rä sá däkläksä kakiäk irä, kte wapaktäk irä.
- ⁵ Jera je ibiketsanaksä te chulii wa biköle jer ssëwä bäi. Jekäi ijewa te Esteban kuka. Ije rä Säkeklä biketsäk bäi si, Wikblu Sikina ta bäi si. Ñakäi ijewa te Felipe, Próculo, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás jewa kuka. Nicolás dä Antioquía wa jek ialewä Judío wa ye.
- ⁶ Jekäi ijewa te jewa kjasha Jesús ktei bata shäk wa iä. Jera ijewa kaka kjepa ijula makä ijewa kika.
- ⁷ Jekäi Säkeklä ktä minemi jja jöiwäta. Ñakäi kte kukäk wa wanakä tai Jerusalén ska. Ñaebä chui wa chuliiwä najachawa Jesús biketsäk.
- ⁸ Esteban ra Säkeklä rä jer ssële bäi si, ije iä tükili rä mele bäi si. Jekäi ije te ji ka sule sä wä shtä weke, ji kjuawa weke ite ijuenaklä ye sä shana.
- ⁹ Ata ñapaktäklä jui kie “Sä Deleksä Kjermita wa” jeska tapanak wa shä manele dar Cirene ska wa, Alejandría ska wa, ñakäi isaka dar Cilicia ska wa, Asia ska wa, jewa banakä kjuatkäk Esteban ra.
- ¹⁰ Ata Esteban ktäke rä jeriketa tai Säkeklä wikblu oloi jami. Je jami ka ijewa dor.
- ¹¹ Je kika ijewa te kjuawa wa patjua ishäk kayue wà: “Sá te issa ikta yakei Moisés irä Säkeklä irä ukä jami.”
- ¹² Jekäi ijewa te jeska wa irä säwäkiri wa irä, kawei wà ñayöle wa irä, jewa wätjiwaka. Jekäi ijewa najakä te isikami demitse iwä Sanedrín wa wäki.
- ¹³ Jeska iwä isaka date Esteban kjatiäkwä kayue wà. Jewa te isha: —Jí ekla te jí ju sikina irä, kawei irä, sheke yakei ka jalewä ta.
- ¹⁴ Ka irä maikäi kuna ta, sá te issa ite isheke rä je Nazaret wa, ale Jesús je te jí ju weikemiwä, sä wädular juletana Moisés wä je manewemiksa.
- ¹⁵ Jera najäklelewä Sanedrín ska wa biköle te Esteban sua jaree, ñerä ijewa te isua ra iwäktä juer sameishärä ángel ne wäktä irä käi.

Hechos 7

- ¹ Jera chui wa tsakui te isha Esteban iä: —¿Je ba kjaterke rä iyina si na?

- 2 Jera ite ikúka: “El wa, 'ská wa, issö. Säkeklä baa si jek kjasha saje wa ká Abraham ia ikatke jia Mesopotamia kei ska, ka ibitájuba Harán ska ra.
- 3 Je te isha iia: ‘Ma kei jowatana. Ba saka wa jowatana, ba ma mai yie ma ia ka kjasheke ska.’
- 4 Jekai Caldea wa kei ska ijek tsaksa minejumi sená Harán ska. Iká duawa uká ska ra Säkeklä te ipatkaté senak jí ka ska. Je ne ska bas ser jira rä.
- 5 Ka iwa jeska ka mene iia idali uká ye iklä tkäkläwä kjelabä kabä. Ije rä ka yaba ta jeiräta Säkeklä kabla je ka mak iwakei ia irä, ibatala ia irä iwakwa cha ye.
- 6 Jekai Säkeklä te isha iia: ‘Ba batala sermi ka etkä wa ye kjuawa wa kei ki. Jeska jewa kolormiwa patkenak därerë. Jekai ijewa weikarmi cuatrociento año bala na.’
- 7 Ata Säkeklä te isha: ‘Yis te ijewa kukäkwä ikjanaklä ye wa kpemi. Jekai je uká ska ijewa bitämijulu te yis kjanei wemi jí ka ska.’
- 8 Ite Abraham paka tene shkiri wak, je wä ikabläklä ñaiä. Je suta iyaba Isaac kona ra, ocho día ra ite imatsu kjuä tia juami. Je suta Isaac te iwä Jacob ia. Jekai Jacob te iwä sa kalí wa doce ia.
- 9 “Jera sa kalí wa te José kei ssëke säli ebä kika ijewa te iwatjua juami, minaktsemi Egipto ska. Ata Säkeklä kaldu ije ra.
- 10 Je te itsatkaksa iweikana biköle yika. Jekai ite Egipto kei tsakui Faraón jer ssëwä ira bäi, ñakäi jerike ma ite iia iktäklä Faraón ra. Je ne kuka Faraón te Egipto kei wäkiri ye rä, iju wäkiri ye rä.
- 11 “Je uká ki däli wäsikanawä Egipto irä, Canaán irä kei biköle ska, jekai sä weikana eena. Jera ka sa kalí wa ia ñanak kor jia.
- 12 Jera Jacob te issa trigo wä tsö Egipto ska ra, jera ite saje wa kalí wa patkami jela itjuak, je ne rä ijewa patkenami säkätäba rä.
- 13 Ata ijewa patkenani etäbä kicha ra, jeska José jek shakä iel wa ia. Jekjepa Faraón te José juñawä mane shtä ditsei wä irä.
- 14 Je itäki José te iká Jacob irä isaka wa kalabe irä kia jámi Egiptoka. Jewa däkä rä setenta y cinco.
- 15 Jekai Jacob mineju Egipto ska. Jeska ije irä saje wa kalí wa irä duachawä.
- 16 Jekjepa ijewa nul mine jámi Siquem ska, je blena Siquem ska sä nul bläklä tole Abraham wä inaklä wäka wä Hamor yabala ia.
- 17 “Ata mikä ikei tkenawä kja Säkeklä kablele Abraham ia je onaklä ra, jera ijewa wanakä tai Egipto ska,
- 18 jera Egipto tsakui saka dewani. Ata ka je wä José pake juñer.

- 19 Je j̄erika w̄asıwa ji w̄ak saje wa ditsei w̄ä ukä j̄ami, te sa kalí wa weika t̄ai te ijewa paka yabala dulunala tuläkk̄s̄a iduäch̄akl̄aw̄a.
- 20 Je kei ska Moisés k̄ona. Je juena Säkeklä w̄ana baa s̄i. Jekäi je s̄enena tres mes balana ika ju ska.
- 21 Ata mik̄a ij̄unaks̄a duäkw̄a ra, jera Faraón yaba alaklä w̄a iminetse kibiw̄a ite iyaba ye.
- 22 Jekäi Moisés yöna Egipto wa kaj̄uñe biköle w̄a. Iktäke irä ite ji w̄eke irä je w̄a ijuer d̄a oloi ta käi.
- 23 “Mik̄a idek̄a cuarenta año ra, jera ij̄er ska iss̄ena ime mij̄u isaka wa Israel batala s̄uak.
- 24 Jekäi ite ekla weikar kate s̄ua, je wetsaks̄a ite, jekäi ite ñe Egipto wa ktaw̄a. Je w̄a ite je ale weikanak nui kpa.
- 25 Ije te ibiketsa isaka wa j̄er kuemi ite ije ne oloi j̄ami Säkeklä te ijewa b̄äkemiks̄a rä ni. Ata ijewa ka j̄er k̄one je iä.
- 26 Jekäi bulirishtä ra ite Israel wa bol kua iñakpäte. Jera ij̄ekak̄a ijewa j̄er b̄aiw̄akni ñara, jekäi ite isha ijewa iä: ‘Bas dik̄ala bas d̄a ñawakwa ebä, ¿jiye bas ñaweikäke rä na?’
- 27 Jera ale iel weikäk je te Moisés tia j̄ua. Jekäi ite isha iia: ‘¿Yi te ba kuka s̄a ts̄akui ye sä ktei wabiketsäkks̄a ye rä na?’
- 28 ¿Ba ss̄ena yis ktäkw̄a, jishtä ba te je Egipto wa ktaw̄a yiki käi na?’
- 29 Ñerä Moisés te je ssa ra, je ra itunami ich̄ak. Jekäi is̄ena rä k̄a etkä wa ye Madián kei ska. Jeska iyabala k̄ona bol jäiyi wa.
- 30 “Jekäi cuarenta año ukäk̄i k̄a ss̄ilew̄a pjoo k̄atsä Sinaí ska ángel ekla j̄ek kjasha Moisés iä kal yaba w̄äkalek̄a oloo je w̄äkataí j̄arka.
- 31 Moisés te je kjayina iia s̄ua ra je te imalech̄aw̄a t̄ai. Ata ij̄ek sikaw̄a is̄uak ra, jera Säkekewa ktaté ira te isha:
- 32 “Yis d̄a ba ká wa Keklái, Abraham irä Isaac irä Jacob irä Keklái.” Jera Moisés pajunak̄a t̄ai, suanaw̄a is̄uak.
- 33 Jera Säkekewa te isha iia: “Ba sandalia yö tulöks̄a b̄a klä j̄ami, ba kaldu ska k̄a rä sikina k̄ika.
- 34 Yis cha wa weikarte t̄ai Egipto ska je s̄ua yie. Ijewa ur̄ke ssa yie. Je ne k̄ika yis bitew̄a ijewa b̄äkäkks̄a. Jekäi b̄a kute; yis te ba patkek̄emi Egipto ska.”
- 35 Ale iyina Moisés iä: “¿Yi te ba kuka s̄a ts̄akui ye, sä ktei wabiketsäkks̄a ye rä?”, je w̄a ijewa te ijuaks̄a. Ata je ne kuka Säkeklä te d̄äkw̄a ijewa ts̄akui ye ibäkäkks̄a ye rä. Je kolona rä ale ángel j̄ek kjayile iia kal yaba j̄ami je oloi j̄ami.

- 36 Jekäi je ne te ijewa jaksä Egipto ska rä. Ije te ji ka sule sä wä shtä wá, ji kjuawa wá ijuenaklä ye Egipto ska, Däyë Bätseë ska, ká ssilewä pjoo ska, cuarenta año bala na.
- 37 Je Moisés ne te isha Israel batala ia: ‘Säkeklä te bas wakwa shana ekla kukemi jile bata shäk ye bas ia yis käi.’
- 38 Je ne bakle ijewa tapalechä shana ká ssilewä pjoo ska rä, je ne bakle ángel ale ktäk ira kätssä Sinaí ska ra rä, je ne bakle sa ká wa ra rä. Ije ia kte kseka mena iwä yinakni sä ia.
- 39 “Ata sa ká wa ka jër ssëne ije ktä ssäk. Jewa te iktä juaksä. Ata ijewa jër ssëna rä minakni Egipto ska.
- 40 Je ne kika ijewa te isha Aarón ia: ‘Je Moisés sä jaksä Egipto kei ska, me je da räle, ka sä wä ijuñer. Je kika ba kü jile keklái wa meï yuö sä ia sä wäsikewäk wa ye.’
- 41 Jekäi je kei wä ijewa te vaca yaba meï yuaksä. Jera ite bewak mä tulakä je meï wäjami. Jekäi ijewa te ji yöleksä iwakwa jula wä diei ya anaa.
- 42 Ata Säkeklä jek butsa juami ijewa yika, jera ite ijewa tulaksä kajöir ska ji tsö je kjanei wäk. Je rä jishtë jile bata shäk wa wä äyë yöle te ishe rä käi: “Bas Israel wa, bas te bewak kta mä tulakä ká ssilewä pjoo ska cuarenta año bala na ra, ¿jera bas te je wá rä yis ia na?
- 43 Bäi sï ra, bas wä rä Moloc jui wäjienak irä, bekwä etka Renfán bas keklái je meï irä, jile saka meï yöle bas wä oloitsanak irä, je ne dami rä. Je kjuei yis te bas patkemi Babilonia ektaka.”
- 44 “Jekäi ká ssilewä pjoo ska sa ká wa wä ju wäjienak bakle ji yiletana yöle sënëwäklä. Je ju yöle rä jishtë ale ktäk Moisés da te ipaka iyuäk käi, jishtë ije ia imeï kjayina rä je jami.
- 45 Sa ká wa ia je ju deksä. Jekäi ijewa te Josué ra ñara ditsei wä ta kjuawa kjuawa wa kei bakaksä, jewa tulaksä Säkeklä te sa ká wa ia, jera je ju damiña ijewa wä, jekäi je ju sēna dekä David bakle kei kje.
- 46 Säkeklä jër ssëna bäi David da. Je kika ije kákia ká menaklä iia iwä ju yuäklä Jacob Kekläi ia.
- 47 Ata Salomón ne te je ju yua rä.
- 48 Jeiräta ale Ji Biköle Tsata ka sēnak ju yöle jula wä jarka, jishtë jile bata shäk te ishe rä käi:
- 49 “Säkekewa te isha rä: Kajöir dä yis jëtkäklä sä tsakui ye. Kajiska rä yis klä tkäkläwä. Jibä wä bas ia yis jui yörmí na? ¿Mane rä yis jëräklä rä na?
- 50 ¿Ka irä je biköle yöle rä yis wakei jula wä kuna na?”

- 51 “Bas tsakū rä doloiebä. Bas jerike irä, bas kukä irä, je rä jishtë ka tene shkiri ta käi. Bas dä kjuatkäk Wikblu Sikina ra del. Jishtë bas kalí wa rä je suta bas dä.
- 52 ¿Mane jile bata shäk wa ka weikane bas kalí wa wä rä na? Jewa te ale wämo däkejü bata shäkba wa ktachawä. Ñakäi jira je juaksä bas te, ktawä bas te.
- 53 Bas ia kawei mena jini ángel wa te sa paka iwak käi, ata ka bas wä je dälätsane kuna.”
- 54 Ijewa te Esteban ji sha ssa ra, jera ijewa kjuatkachawä eena ijewa kà wätiachawä kje.
- 55 Jera Wikblu Sikina te Esteban pshiwawä. Jekäi iwäkakä kajöir suak, jeska ite Säkeklä oloi ñir kate sua. Ñakäi Jesús kaldu Säkeklä jula wämo kjane je sua ite.
- 56 Jera ite isha: —Issö, kajöir kjä bukanaju, jeska yie ditsä yäbei kaldu Säkeklä jula wämo kjane je sue kate.
- 57 Ata ijewa kukä kjäshtachawä iyika. Jera ijewa kjoyina tai minakä iki.
- 58 Jera ijewa te isikami je jukläyäkä ektaka, jeska ite itiami jak wà. Ikjatiäk wa paiklä tulatana dulaklei ekla kinak Saulo ia.
- 59 Ijewa te Esteban tie kate jak wà ra, jera ikakia te isha: “Säkekewa Jesús, yis wikblu kuköwä ba kü.”
- 60 Jera ijanawä köchöwä kika ana takii: “Säkekewa, jí ji wakbla ijewa te ke je nui jawakkä ijewa ki.” Jekäi ite je sha ená ra, iduawä.

Hechos 8

- 1 Ñerä Esteban duawä, je te Saulo ssëwä bäi. Je kei ska tapanak Jerusalén ska wa sälwi suami ditsä te eena. Jera biköle pokonami, jewa minemi Judea kei ska, Samaria kei ska. Ata Jesús ktei bata shäk wa ebä atana jia jeska.
- 2 Jera jäiyi wa jer ta bäi wa te Esteban itäbiawä. Jekäi ijewa te ijjetsa tai.
- 3 Jera Saulo te tapanak wa weikami sälwi wà. Ikjäkewä ju etkä ju etkä jaraka isikäk jami, jäiyi wa käi, alaklä wa käi, iwä patkenakmi sä wätiäklä ska.
- 4 Jera je pokonami wa te kte baa bata shami mai imine rä käi.
- 5 Jekäi Felipe minejü Samaria jukläyäkäi ska. Jeska jewa ia ite Säbäkäkksä ktei wapakta.
- 6 Mikä ditsä te ji sheke Felipe te ssa ra, ite jile weke ijuenaklä ye sua ra, jera ijewa te etka yëbä iktä ssa tsana.
- 7 Je rä wikblu ñá shtë ta wa chulij jami je wikblu mikeksajulu ra iarke takii, ñakäi karalewä wa irä, klä ialewä wa irä chulij bairkeni kika.
- 8 Je kika je jukläyäkä ska wa ssëna anaawä si.

- 9 Ata mikle kja je jukläyäkä ska ekla kaldu kie Simón ni, je rä k̄a chakäk, je wà iwā Samaria wa rä wäyölechawā. Je te ishe ije ne rä baklekā bāi s̄i rä.
- 10 Je k̄ika je ktā ssēkē biköle te baklekā wa k̄ai, emana wa k̄ai jewa te. Ijewa te ishe: 'Ije ne rä Säkeklä tākili ta kinak oloi ta t̄ai ni rä.'
- 11 Ijewa te iktā ssēkē tsāna, mikleté iwā ijewa maleteteleté k̄a chake wà ji wēkē ite wà k̄ika.
- 12 Ata mikā Felipe te Säkeklä gobiernó irā Jesucristo kie irā je ktei baa bata sha ra, ijewa te iktā kukawā. Jekāi jāiyi wa irā alaklä wa irā ñawāukewā tulami.
- 13 Je Simónje jije te iktā kukawā. Jekāi iwāokāna junami, jera ibanakā shkākña Felipe ra. Je te ji kjuawa orkē ji orkē tākili ta ēēna ijuenaklä ye sua ra, je te imalechawā.
- 14 Jera Jesús ktei bata shäk wa kajali Jerusalén ska te issá Samaria wa te Säkeklä ktā kukawā ni ra, jera ijewa te Pedro irā Juan irā patkami ijewa suak.
- 15 Jewa demijulu jeska ra, ikākia ijewa k̄ika Wikblu Sikina menaklä ijewa iā.
- 16 Ka irā maikāi kuna ta, ka je jarwāba ijewa mane āni k̄ika. Ata irā wäokle tulāmi ebā, Säkekewa Jesús kie jāmi.
- 17 Ñerā jewa jula makā ijewa k̄ika, jera Wikblu Sikina deksā ijewa iā.
- 18 Jesús ktei bata shäk wa jula makēkā ditsā k̄ika ra Wikblu Sikina rä menak, je sua Simón te ra, ite inaklä washa ijewa iā,
- 19 te isha: —Je tākili moña yis iā, yis jula makläkā yilé k̄ika ra, Wikblu Sikina dākläksā je iā.
- 20 Jera Pedro te ikúka: —¡Bā inaklä weikanowāpa ba wakei ra, ba te ibiketsa ji rä menak Säkeklä wā dāksā rä inaklä wà tole ni k̄ika!
- 21 Ka ba iā k̄a menak itjā je wāklāña, je rä ka ba jerike rä bulee kuna Säkeklä wāna k̄ika.
- 22 Ata je ma wā ji tsō yakei manewōksā. Ma kākio Säkekewa iā, jekāirale ba jarmiwā bitaba ba te ibiketsa jekāi ma jer ska k̄ika.
- 23 Ka irā jiye kuna ta, yie isua ra ma jerike rä kjei ta bāchii s̄i, ba rä mōlewā ji yakei wā.
- 24 Ñerā Simón te ikúka, te isha: —Bas k̄a kiōpa Säkekewa iā yis k̄ika, je bas te isha mane āni ka onaklä yis ukā jāmi.
- 25 Jekāi ijewa te ji sūle iwā je ktei paka ená ra, ñakāi ijewa te Säkekewa ktā paka ená ra, jera ibitejulutēni Jerusalénka. Jewa te Samaria wa kei shāna jukläyäkä tsídala tsō saka saka ska kte baa bata sha.

- 26 Ñerä Säkekewa ángel í ekla kta Felipe ra, te isha: “Ma jəkōkə, ma chō sur wà ñāla tsō dākksə Jerusalén ma rā Gaza ska je wà.” Je kjäke rā kə ssilewə pjoo kjane.
- 27 Jekäi ije jəkakə minejumi. Ñerä ite Etiopía wa ekla eunuco sua, je rā alaklä kie Candace Etiopía wa tsəkui je tsatkäk bäi sī, iji säkei ta kalabe bläk wäkirií. Je tsō rā Jerusalénka Säkeklä kjanei wək.
- 28 Je ne damijuni jətkelekə icarreta kika rā, je te jile bata shäk Isaías wə äyē yöle je washe rami.
- 29 Jera Säkeklä wikblu te isha Felipe ia: “Ma jək sikōwə je carreta səkätä jami.”
- 30 Jera Felipe tunami jək sikawə te issa ra ije te jile bata shäk Isaías wə äyē yöle je washe rami. Jera ite ichaka ia: —¿Je ba te iwashe rami te ma jər kuə na?
- 31 Jera ite ikúka: —Ka yi kuna yis paktäk ra, ¿maikäi yis jər kōr je ia na? Jera ite Felipe kiakə jətkekkaña ira.
- 32 Je kte yöle washe rami ite, je te ishe rā: “Ije mineletse rā oveja tsemi kotanakwə käi. Jishtä oveja yaba kə tieke ra, ka iar kuna ikä tiäk wāna käi, je suta ka iwə ji ani yine.
- 33 Ijewa te iweika diekjela ra, ka ijewa wə ji one ia bulee. Ije rā tselejumi ka isenaklä jia kajiska. Jekäi ka ije rā yabeila ta pakanak kuna.”
- 34 Jera eunuco te isha Felipe ia: —Dunasī ishō 'siə. Jí kte yile jile bata shäk wə, ¿je te yibä paka rā na? ¿Iwakei na, ata kjuawa na?
- 35 Jera Felipe te ipaktami je iyöle skaté. Jekäi ite Jesús ktei baa sha ia.
- 36 Jekäi ijewa dami jia ñāla wə ra, idemijulu diklä balakli ska ra, je eunuco te isha: —Diklä suo. ¿Ji tsō yis wätkewək ka yis wäokanaklä kuna na?
- 37 Jera Felipe te ikúka te isha: —Ba te ibiketsa sī ra, kə tsō ma ia. Jera ije te ikúka: —Yie ibiketse iyina sī Jesús dä Säbäkäkksə, je rā Säkeklä yaba.
- 38 Jera eunuco te carreta sha wäkolonakwə. Ñerä Felipe irä eunuco irä minewajulu bolwe diklä na. Jekäi ite iwäukewə juami.
- 39 Ijewa deksajulu diklä na ra, Säkekewa wikblu te Felipe tsami. Jekäi je eunuco wə ka isune jia, ata iminejumi ssēle ana.
- 40 Jera Felipe juenani Azoto ska. Jekäi mai idami käi ite kte baa bata she dami jukläyäkä saka saka biköle ska demi Cesarea ska kje.

Hechos 9

- 1 Jera Saulo te ñapatkelewə Säkekewa jami wa pauñe rami jia weikanak irä kotanakchawə irä. Jekäi imineju chui wa tsəkui ia,

- 2 äyë kiäkksa tenakmi iwä ñapaktäklä jui tsö Damasco ska je wakwa ia. Je rä ikuna ite Jesús ñalei wà minak wa kua ra, je äyë wà iwä ijewa kukä jäkläté jäiyi wa iräle, alaklä wa iräle, wätenakchawa Jerusalén ska.
- 3 Ñerä Saulo damiju ñala wà tkenawa kja Damasco ska alemana ra, jera plaa kajöir ska ka oloi ñinaté ije jami shkiritkeksa.
- 4 Jekäi ijanawa iskika, te kte ssa, te ishe ia: —Saulo, Saulo, çyiye ba te yis yuleke weikanak rä na?
- 5 Jera ije te isha: —Säkekewa, çyi ba rä na? Jera ite ikúka: —Yis dä Jesús je ne yuleke ba te weikanak rä.
- 6 Ata ba jekoka cho je jukläyäkä na. Jeska ba ia iyirmi ji wak ba kiana rä käi.
- 7 Ñerä Saulo ra dami wa ñawäkukachawa maletenachawa, ka ijewa ia utaner jia kje. Ijewa te kte ssa, ata yi ani ka juena.
- 8 Jera Saulo jek duakani wäjiatka ra, ka iwä wajuer jia. Je kika ijewa te iwajiami däkmi Damasco ska.
- 9 Jeska isena tres día ka wä wajuele kuna, ka ji ani ñale yale kuna.
- 10 Damasco ska kte kukäk ekla kie Ananías ni je ia ji kjayile na Säkekewa te isha: —Ananías! Jera ite ikúka: —Çji irä Säkekewa?
- 11 Jera Säkekewa te isha ia: —Ma jekoka, ma cho ñala kie Bulee ni wà Judas ju ska. Jeska ekla kinak Saulo ni dar Tarso ska je yulö. Iwa rä ije kakiä kate,
- 12 jera ia ekla kie Ananías ni kjayina je dewaju jula makka ije kika iwä wajuenakläni.
- 13 Jera Ananías te ikúka: —Säkekewa, ñera je pake ssële yis wa eena, bikö iwä jile ole yakei ba wa sikii wa tsö Jerusalén ska jewa ukä jami käi.
- 14 Ñaebä jika kje ije rä kawei ta mele ia chui tsakui wa wa, je wà iwä ba anetsäk ba kie wà wa biköle kukächakläwa.
- 15 Jera Säkekewa te isha ia: —Ma cho. Ije rä yis wa kolole waonak, yis kie bata shäk, ka Judío kuna wa ia irä, ka tsakui wa ia irä Israel batala ia irä.
- 16 Yie ikjashemi je ia bikö ije kiana ji shkal ssäk yis kie kjuei rä käi.
- 17 Jekäi Ananías mineju kjawaju Saulo kalme ska, jula maka ikika, te isha: —El dikä Saulo, Säkekewa Jesús ale jek kjasha ma ia ñala wà ba daju ra, je te yis patka bä wä wajuenakläni, ñakäi Wikblu Sikina wa ba pshinaklä.
- 18 Jera ñawäsaka iwäbala na jile jolonaksa nima kjuä käi, jekäi iwä wajuenani kjepa ijekaka wäokana junami.
- 19 Ñerä iyakani ra, itäkinani. Jekäi isena jia elkje kte kukäk wa tsö Damasco ska jewa ra.

- 20 Je ukä ska plaa ra Saulo te sa paktami Jesús ktei wà ñapaktäklä jui tsö naka. Je te isha: —Ije rä Säkeklä yaba.
- 21 Jera je ssäk wa biköle maletenachawä te isha: —¿Ka je ne rä ale je anetsäk ikie wà wa weikäk tai Jerusalén ska rä na? ¿Ka irä ije de jiska rä sä kukäk jämi minak iwä chui tsakui wa wäki rä na?
- 22 Ata Saulo täkinami kita. Jekäi ite ikjasha Judío wa senak Damasco ska wa ia iyina si Jesús ne rä Säbäkäksä rä. Je wà ite ijewa kpachawä.
- 23 Jenaapa Judío wa ñajerkuä maikäi ra ite iktemiwä wà.
- 24 Ijewa ñajerkuä iwäk jekäi je juñawä Saulo te. Jekäi kapiana irä tuina irä ijewa te jukläyäkä kjätkeleksä kjäshtäklä ska ikissëke kotanakwä.
- 25 Je kika katuil na kte kukäk wa te jukläyäkä kjätkeleksä ekta wa ijawami ksä jämi jaba jarä.
- 26 Saulo mineju dekä Jerusalén ska ra, ije ssëna jek bawäk kte kukäk wa ra. Jeiräta ijewa biköle suanachawä iyika, ijewa wä ka ibiketsane ije rä Jesús ktei kukäk si kika.
- 27 Jeiräta Bernabé te ikiawä te itsami Jesús ktei bata shäk wa wäki, te ijewa ia ipaka jishtë Säkekewa sua Saulo te ñala wä käi, jiräni ikta ira käi, jishtë Damasco ska Jesús kie wapakta ite ka suale ta käi.
- 28 Jekäi Saulo shka ijewa ra jöina diana Jerusalén na.
- 29 Jekäi Säkekewa kie wapakta ite ka suale ta kuna, ite je pakeke Judío wa ktäk Griego wa ktä wä jewa ra, je wä ijewa ñaktewakä. Je kika ijewa te imabla sua iktäkwa.
- 30 Mikä sä el wa te je juña ra, ijewa te itsami Cesareaka. Jeska ite ipatkami Tarso ska.
- 31 Je balana tapanak eyaka eyaka wa Judea ska irä, Galilea ska irä, Samaria ska irä, kja bäi. Jekäi ijewa täkili jena. Ijewa dami sualechawä Säkekewa yika, ñakäi ijewa tsätke dami Wikblu Sikina te kika ijewa war ebä.
- 32 Jera Pedro shkä dami je kei biköle saka saka ska. Jekäi idemiju sä sikii wa senak Lida ska wa suak.
- 33 Ñerä ite jeska jäiyi ekla kie Eneas ni kuä. Je rä karalewä. Je senaté ocho año jakä ki ebä.
- 34 Jekäi Pedro te isha ije ia: —Jesucristo te bä bäiwëkeni. Ma jeköka; ma jakä kishuöni. Jera ñawäsaka ijekakani.
- 35 Jekäi senak Lida ska wa irä Sarón ska wa irä biköle te je sua, jera ijewa biköle ñamanewäksä Säkekewa ia.

- 36 Ñerä Jesús ktei kukäk senak Jope ska wa ekla alaklä kie rä Tabita ni. Je manelé sä ktä wà ra, je rä Dorcas ni. Ije rä ji wàk bäi del, ka jita wa tsatkäk del.
- 37 Ata je kei ska iduaksà, jekäi iduawà. Je nul paskua isaka te, jekjepa ijewa wà iminekatsë ju jar etkä yöle ietkä bata kika je naka.
- 38 Lida ska ra Jope rä kukjuna. Jera kte kukäk wa te ijuña Pedro katke jeska ni, jera ijewa te bol patkami ishäk iia: “Bä shkä sá wäki mane mane.”
- 39 Jera Pedro jekakà mineju ijewa ra. Ñerä idemiju ra, ijewa te ikiakà ju jar etkäka. Jeska alaklä wa chichö wa biköle ñayitawà Pedro wäjami. Jewa jia tso, te paiklä käi dätsi käi, yöle Dorcas wà ijewa ia ikatke jia ijewa ra ra, je kjasha ije ia.
- 40 Jera Pedro te biköle patka tulaksà. Jekjepa ijëtkawà köchöwä kika kikiäk. Jekäi iwächami inul suak te isha iia: —¡Tabita, ma jëkökà! Jera iwäjiatkaksani te Pedro sua ra, ijëtkakà.
- 41 Jera ite ikukawà kakà ijulaka. Jekäi ite sä sikii wa irä alaklä wa chichö wa irä kia jaté, jewa ia ite ikjashani kseka.
- 42 Je palei juña Jope wa biköle te. Je kika chulij te Säkekewa biketsa.
- 43 Jera Pedro sena jia tai Jope ska Simón bewak kjuä suiwak ju ska.

Hechos 10

- 1 Cesarea ska ekla kie Cornelio ni, je rä guardia wa cien wäsikäk. Je rä guardia wa eyaka kie Italia wa shà cien.
- 2 Ije ser dä tsana, ije rä Säkeklä dälätsäk iju ska tso wa biköle ra ñara. Ije rä ka jita wa tsatkäk bäi si, Säkeklä payuläk tkelewà del.
- 3 Je ia kawä wà las tres käi, Säkeklä ángel ekla kjayina je sua ite sulewà si, je dewa ije wäjami te isha iia: —¡Cornelio!
- 4 Jera ite je ángel sua jaree, jekäi isuanawà iyika te isha iia: —¿Ji irä Säkekewa? Jera ite ikúka: —Ba kà kiäke irä, ba te ka jita wa tsatkeke irä, je demikà Säkeklä wäki, je te ijer jawà ba ska.
- 5 Jekäi ba kü yile patkö jikje ra Jope ska ekla kie Simón kinak Pedro ni je kiäk tsaté jika.
- 6 Je katke ekla bewak kjuä suiwak kie Simón ni je ju ska. Je ju katke rä dáyë kjä jami.
- 7 Je ángel kta ená Cornelio ra minejumini, jera ite ikjanaklä wa bol irä, guardia wa ekla Säkeklä dälätsäk iwakei kjanei wàk irä kia jaté.
- 8 Jewa ia ite ji ona biköle paka ená ra, ite ijewa patka Jope ska.
- 9 Bulirishtä las doce käi ijewa damijulu tkenawà kja alemana je jukläyäkä ska ra, je wäsaka Pedro minekaju ju tsibata yöle shpatke ki kikiäk.

- 10 Jera iktawaḡ bāli te, issēna ime jile ñawaḡ kái. Ata jile äliḡ kate jja iiaḡ dälei jami ijeḡ na kaḡ shena itjä,
- 11 jera ite isua kajöir kjä bukana junami jeska jile sua iá tai molechawaḡ ibata daka cuatro ska, je dewajuté kajiska.
- 12 Je jarka bewak klä ta jula ta wa kái, jek sikäk iskika wa kái, du junak kashaḡa wa kái, biköle tso saka saka.
- 13 Jera kte yinaté iiaḡ, te ishe: “Pedro, ma jekokaḡ, je ktö ma waḡ katanak.”
- 14 Jera Pedro te isha: “Ka irä jekäi kuna Säkekewa! Ñera jile ñá kái, ka sikina kuna kái, mik ani ka katäle yis waḡ.”
- 15 Jera kte ssēnani, je te ishe iiaḡ: “Ji rä siki tele Säkeklä waḡ, ke je sha ñá irä” ni.
- 16 Jekäi iona daka mañatäbä kicha, jera ñawāsaka je sua iá minekatseni kajöir ska.
- 17 Ñerä ji kjayina Pedro iaḡ sua ite je biketse kaldu jja ite jiräni jewa rä ra, jera Cornelio waḡ patkelemi wa te ichake dar mai Simón ju rä. Jera ijewa demijulu iju kjä ska.
- 18 Jera ijewa ana te ichaka: —¿Ekla kie Simón kinak Pedro ni, je katke jiska na?
- 19 Jekäi Pedro te je ji kjayina iiaḡ biketse kate jja ra, Säkeklä wikblu te isha iiaḡ: “¿Ba te issa na? Jäiyi wa mañal te ba yulekeḡ.
- 20 Ma jekokaḡ; ma chowani iski. Jekäi ma miña ijewa ra ka ji ani biketsale kuna, yis ne te ijewa patkaté rä kika.”
- 21 Jekäi Pedro bitewaju ñe patkele wa wäki, te ichaka ijewa iaḡ: —¿Bas te issa na! Yis ne yulekeḡ bas te rä. ¿Jibä kjuei bas bite rä na?
- 22 Jera ijewa te ikúka: —Guardia wa cien wäsikäk kie Cornelio ni, je rä wämo, Säkeklä dälätsäk, palei ta bäi Judío wa biköle waḡ, je paka ángel sikina te ba kiäkmi iju ska, ji tso ba waḡ yinak je ssäklä iwaḡ.”
- 23 Jera Pedro te ijewa kiawaḡ ju naka, jeska ite ikäpewaḡ. Jekäi bulirishtä ra ijekaka minejuña ijewa ra. Ñakäi sa el wa tso Jope ska shaḡ minemiña ije ra.
- 24 Jera bulirishtä ra ijewa demi Cesarea ska, jeska Cornelio te ikissē kate, je te isaka wa irä isalibä wa irä tapawaḡaḡ kja iyika.
- 25 Jera Pedro mawaju kja ju na ra, jera Cornelio deksaju ikiäkwaḡ, jetkawaḡ wakte iklä säkätä jami ioloitsäk.
- 26 Ata Pedro te ikakaḡ, te isha iiaḡ: —Ma jek duökani, yis dä ditsä ebä ba kái.
- 27 Iktä rami jja ije ra, jera iminewaju ju jarka, te ditsä kua tapalewaḡ kja chulij.
- 28 Jera ite isha ijewa iaḡ: —Bas waḡ ijuñer shiana siḡ sá Judío wa jek bawá kjuawa wa ra iräle, dawá kjuawa wa ra etka yebä iräle rä. Ata Säkeklä te yis iaḡ ikjasha ka yis kiar yis ani shäk irä ñá ka sikina kuna ni kái.

- 29 Je k̄ika yis kinaté ra, yis bitej̄u ka ji ʼani biketsale ta kuna. Je k̄ika yis te ichake, ʼji ye wata ba te yis kiaté rä na?
- 30 Jera Cornelio te ikúka: —Jir da cuatro día jí hora ska, kamiskla las tres yis k̄akiä katke yis ju ska ra, jera ñawäsaka ekla pajiele sua wãñilek̄a olóo wa de kaldu yis wäjami,
- 31 te isha yis ia: ‘Cornelio, ba k̄akia je ssa Säkeklä te. Ba te ka jita wa tsatkeke, jeska ije j̄er j̄ana.
- 32 Jekäi yile patkō Jope ska Simón kinak Pedro ni kiäk tsaté. Je katke Simón bewak kjuä suiw̄ak ju ska, je rä d̄äyē kjä j̄ami.’
- 33 Je plaabä ra, yie ijewa patkami bä w̄aki. Bäije ba dej̄u rä. Jekäi jiska sá biköle tapana rä Säkeklä w̄ana, ji shäk Säkekewa te ba paka rä je biköle ssäk.
- 34 Jera Pedro ktami te isha: —Iyina s̄i yis j̄er k̄ua ite ra ka Säkeklä te ji w̄e rä kjuawa kjuawa sa wakwa j̄ami kuna.
- 35 Ata ditsei ta kjuawa kjuawa jewa biköle mane te Säkeklä dälätseke irä, jile w̄eke w̄amo irä ra, je wà ije wäbätsä.
- 36 Jekäi Säkeklä te kte patkaté Israel batala ia, je kte baa te rä ñaj̄erbäiwe Jesucristo ji biköle Säkekewaí oloi j̄ami ne bata she.
- 37 Bas w̄a ji ʼona Judea kei biköle ska juñer. Je ʼonami rä Galilea ska, Juan te sa pakta wäokane ktei wà je itä ska.
- 38 Je rä Jesús Nazaret wa k̄i maikäi Säkeklä te Wikblu Sikina irä t̄akili irä tkajuaté rä käi. Jekäi mai idami käi je te ji w̄ä bäi, sä weikalech̄aw̄a diekjela be tsak̄ui w̄a wa, je biköle bäiw̄ani ite, Säkeklä kaldu ije ra k̄ika.
- 39 Sá rä ji biköle w̄ä ije te, Judea kei ska käi, Jerusalén ska käi je suak wa. Je ne ktaw̄a ijewa te wätelek̄a kal j̄ami rä.
- 40 Ata tres día ra Säkeklä te ishk̄iw̄ak̄ani, ikjashani,
- 41 ka jeska wa biköle ia kuna, ata iw̄a kolole ñala wätsak isuak wa ye jewa ebä ia ite ikjasha rä, sá yäkäk ji yäk ije ra ishkilek̄ani dulech̄aw̄a wa sh̄ana ukä ska jewa ia.
- 42 Je te sá paka sa paktäk, ñakäi ibata shäk Säkeklä te ije ne kuka sä kseka wa irä sä dulech̄aw̄a wa irä jewa ktei wabiketsäks̄a ye rä.
- 43 Jile bata shäk wa biköle te ije ktei sha rä yi te ije biketsa ra, jewa biköle nui jarmiwa bitaba ije kie oloi j̄ami.
- 44 Pedro te jekäi ishe kaldu j̄ia ebä ra, Wikblu Sikina janawa je kte ssäk wa biköle k̄i.

45 Jera Jesús biketsäk wa de Pedro ra şa manele rä sa pakäk tene shkiri wäk. Jewa malechachawä Wikblu Sikina menak şa ia je tkenaju ñaebä ka Judío kuna wa kika te,

46 ka irä maikäi kuna ta, ijewa te issa ra, ijewa ktäkē kte saka wa irä, ite Säkeklä kjeishete irä. Jera Pedro te isha:

47 —Wikblu Sikina deksa ijewa ia jishtë sajewa ia irä deleksa käi. Jera çyi je te ishe ka ka kuna ijewa ia iwäukewäklä na?

48 Jera ite isaka paka ijewa wäukewäk tulämi Säkekewa Jesucristo kie jami. Je ukä ska ijewa te Pedro kuka jia senak elkje ijewa kjäka.

Hechos 11

1 Jesús ktei bata şäk wa irä, sa el wa tsö Judea ska wa irä te issa ka Judío kuna wa te Säkeklä ktä kukawä.

2 Jera Pedro dekani Jerusalén ska ra, sa pakäk tene shkiri wäk wa kjuatkakä ira,

3 jewa te isha: —çJiye ba dastana ka tene shkiri ta wa ju na rä na? çJiye ba yakä ijewa ra rä na?

4 Jera Pedro banakä iwapakäk tsana iwa jami, te isha:

5 —Yis kakiäte Jope jukläyäkäi ska ra, yis jer na ka shena itjä, jera yis ia ji kjayina sua yis te. Jile sua ia tai bitewä kajöir ska molechawä ibata daka cuatro ska, je dewaju yis katke ska.

6 Yis wätka isuak ra, yie je jarka bewak klä ta jula ta wa tsö kajiska käi, bewak sälwii käi, jek sikäk iskika wa käi, du junak kashaka wa käi je shtë sua.

7 Jera yie kte ssa, je te 'sia ishe: 'Pedro, ma jekoka, je ktö ma wa katanak.'

8 Jera yie isha: 'çKa irä jekäi kuna Säkekewa! Ñera jile ñä käi, ka sikina kuna käi, mik ani ka baklewä yis kjä na.'

9 Jera etäbä kicha yis kukanani kajöir ska, te ishe: 'Ji rä siki tele Säkeklä wa ke je sha ña irä ni.'

10 Jekäi iona deka mañatäbä kicha, kjepa je kalabe minekatseni kajöir ska.

11 Ñerä je wäsaka jäiyi wa mañal patkeleté Cesarea ska yis wäki, jewa demi mai sä kajali jui ska.

12 Jera Säkeklä wikblu te yis paka minak ijewa ra ka ji ani biketsale ta kuna. Ñakäi ji sä el wa seis minemiña yis da, jekäi sä kjawajulu je säkekewa ju naka.

13 Jeska ije te ipaka jishtë ángel de kaldu sua ite iju naka te isha iia käi: 'Yile patkö Jope ska Simón kinak Pedro je kiäk tsaté.

14 Je te kte shemi ba ia maikäi ra ba irä ba ju ska tsö wa kalabe irä tsatkermiksa käi.'

- 15 Jekäi yis ktami ra, Wikblu Sikina janawa ijewa kika, jishta ijale säkätä saje wa kika käi.
- 16 Jera yis jer jana Säkekewa wa iyile ska, ale ite isha: 'Juan te sä wäukewa rä diklä wà, ata bas dä wäokanak tulämi Wikblu Sikina wà.'
- 17 Jekäi ijewa ia Säkeklä te iwä menak ma ñaebä, jishta ite saje wa Säkekewa Jesucristo biketsäk wa ia imä käi ra, çyi yis dä te Säkeklä wätkewe rä na?
- 18 Ñerä ijewa te je ssa ra, jera ijewa siwätiaçawä te Säkeklä kjeisha, te isha: — Ñera Säkeklä te ka ma ka Judío kuna wa ia ñaebä ñamanewäkläksa isenaklä kseka!
- 19 Jekäi ale pokolemi Esteban kotälewä kei ska weikane dewä kjuei jewa minemi Fenicia ska, Chipre ska, Antioquía ska. Jekäi ka ijewa wa Jesús ktei pakane yi ani ia, ata Judío wa ebä ia ite ipaka rä.
- 20 Ata ijewa sha Chipre wa, Cirene wa minejulu Antioquía ska. Jeska ijewa te Säkekewa Jesús ktei baa bata sha Griego wa ia.
- 21 Jeska Säkekewa jula täkili te ijewa tsatka kika çulij te je ktei kuka iyina ye, jewa ñamanewäksa Säkekewa ia.
- 22 Jera tapanak Jerusalén ska wa te ipalei ssa jekäi ra, ijewa te Bernabé patka däkmi Antioquía ka.
- 23 Je demiju te isua maikäi Säkeklä jer bäi shä kate iwak käi ra, jera ije ssena ana. Jekäi ite ijewa täkiwä chatkäkwä jer ssële tkelewä del Säkekewa jami.
- 24 Bernabé ser dä bäi, Wikblu Sikina ta bäi si, ji biketsäk etkabä bäi si. Jekäi çulij kiwäjienami jia Säkekewa jami.
- 25 Je itäki iminejumi Tarso ska Saulo yuläk. Je kua ite, jekäi ite ikia tsami Antioquía ska.
- 26 Jeska ijewa ñatapawä tapanak wa ra un año kalabe. Jekäi ijewa te çulij pakta. Je Antioquía ne ska kte kukäk wa kina säkätä "Cristo jami wa" ni rä.
- 27 Je kei wà jile bata shäk wa sha minejulu Jerusalén ska jewa demijulu Antioquía ska.
- 28 Ijewa sha ekla kie Agabo ni, je jek duakä ishäk Säkeklä wikblu oloi jami däli wäsikanamiwä eena si ka biköle ska mai sa serke kjaju käi. Jekäi je ona Claudio rä sa tsakui kei wà ra.
- 29 Jera kte kukäk wa te ibiketsaksa inaklä mak ekla ekla iwakwa wa itsö jami, patkenak sä el wa senak Judea ska wa tsatkäklä.
- 30 Jekäi ijewa te iwä. Je çami ite Bernabé irä Saulo irä ia tenakmi tapanak wa wäkiri wa ia.

Hechos 12

- 1 Jera je kei ska ka tsakui Herodes te tapanak wa manele kukawa weikanak.
- 2 Jekai ite kawei ma Juan el Jacobo ktaklawawa espada wa.
- 3 Judio wa wabatsa je wa sua ite ra, jera ite kawei ma Pedro kukaklawawa naeba. Je ona ra pan ne ka levadura ta kei kjewakla shanaka.
- 4 Jekai ite ikukawa jiwawa sa watiakla ska ra, jera ite ijuaksa kjananenk guardia wa eyaka cuatro eyaka cuatro daka cuatro jewa wa. Jekai ite ibiketsa tsenakksani Saktakwa Bakleju kei kjewakla kjaju ukä ska wabiketsanakksa ditsa wakata ska.
- 5 Jera Pedro kate ra kjä kololewawa guardia wa wa sa watiakla ska, ata tapanak wa te Säkeklä payule kate ikika ka jalewata.
- 6 Ata Herodes wa itsakläksa kja ra, je tuinei wa Pedro kapawa guardia wa bol moska mowawa ijewa jami cadena botäba wa. Ata guardia wa saka kajali sa watiakla jui kjä ska ikjananak.
- 7 Jera plaa ra Säkekewa angel í ekla dewa, jera je jui jar ninaka. Jekai ije te Pedro pakpa ikipa ki, jera ishkinaka ra angel te isha ia: "Ma jekoka mane mane." Jera cadena jolonaksa ijula jami.
- 8 Nerä je angel te isha ia: "Ba kipa muowa, ba sandalia jiowa." Jera ite iwa jekai, kjepa ite isha ia: "Ba jek ki shonak juoka jek kika. Sa shka yis da."
- 9 Jera ibiteju iitaki. Ata ka ijer kone iyina si angel te je weke ra ia. Ata ite ibiketsa jile kjayirke ia ira.
- 10 Jera ijewa kjajulu guardia wa kajali sakata ska, je itaki isaka tso ska. Jekai ijewa demijulu ju kjashtakla yole tabeli yaka wa sa kjaklaksaju juklayaka shana ska ra, jera je kyayena junami jer wa ijewa ia. Jekai ijewa deksajulu minejulu nala wa. Jeska plaa ra je angel jek tsajumi ije yika.
- 11 Jekjepa Pedro jer na ka deni ra, ijerika: "Jirje ite 'sjer kua ra, iyina si Säkekewa te iangel patkaté, je wa ite 'sbakaksa Herodes jula naka, nakai Judio wa te ibiketse kate nekai iormi yis ukä jami je yika."
- 12 Je te ijer kua ra, iminejumi Maria ju ska. Je ra Juan kinak Marcos ni je ami. Jeska chulij tapale tso kakiak.
- 13 Pedro te sa kjaklawawa kjashtakla bulawa ra, kjanakla ekla busi kie Rode, je deksaju isuak yi ira í.
- 14 Nerä ite issa Pedro ne kta ira ra, issena ana wa ka ikjeyene, ata itunamini ju jarka ibata shak Pedro kaldu sa daklawawa kjashtakla ska ni.
- 15 Ata ijewa te isha ia: —;Ba waiarke ira! Ata ije te isha jia: —Iyina si ije ira. Jera ijewa te isha ia: —Iwikblu ira.

- 16 Ata je dälei jami Pedro te ju kjä bulawę kate jja. Jera ijewa te ju kjäyajumi ra, ijewa te ije isua, jera imaletenachawa.
- 17 Jera Pedro jula tkacha ijewa siwatiachaklawä. Jera ite ipaka ijewa ia maikai Säkekewa te itsaksa sä wätiäklä ska kai, kjepa ite isha: —Ji ktei shö Jacobo ia, ñakai sä el wa ia. Jera imineju ka kjuawa ska.
- 18 Ñerä kañinawa ra guardia wa kjoyinaka ka elkje kuna me siwa Pedro de i kika.
- 19 Jera Herodes te iyula, ata ka iwa ikone ra, ite guardia wa wachakewa. Jekjepa ite kawei ma je guardia wa ktachaklawä. Je itaki Judea ska iminejumi senak Cesarea ska.
- 20 Herodes dä kjuatkelewa eena Tiro wa irä Sidón wa irä ra. Ata jewa te Blasto je ka tsakui ju wakjaneiwak jertka ijewa ktei shak Herodes ia, jekai idejulu iwaki ñajer kole etka ye ebä te kaka ia ijer bainakläni ijewa ra. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te ñanak tseke rä je ka tsakui kei ska kika.
- 21 Jekai je dia biketsale dewa ra, jera Herodes jek pajiawa sa tsakui wa jienak shta wa, jekawa sä ktei wabiketsäklä ska. Je kta sser ta baa ijewa ra.
- 22 Ñerä bikole kjoyinaka takii: “Säkeklä wa ekla ne kta rä, ka je rä ditsä kuna.”
- 23 Je wasaka Säkekewa angel i ekla te due jawaka ije kika, ka iwa Säkeklä oloi kaneka kuna kika. Jekai ikatami chichöña te, kjepa iduawa.
- 24 Ata Säkeklä ktä kibinami wanami.
- 25 Ñerä Bernabé irä Saulo irä patka ji wak Jerusalén ska je wa ena ijewa te ra ibiterne. Jera ijewa te Juan kinak Marcos ni kiateña.

Hechos 13

- 1 Tapanak Antioquia ska jile bata shak wa irä sa paktak wa irä tsö. Jewa sha rä Bernabé irä, Simón kinak Dolona ni irä, Lucio cirene wa irä, Manaén ale kibile Herodes ka bala pale cuatro je eyaka tsakui ra ñara irä, Saulo irä.
- 2 Ijewa te Säkekewa kei kisse te irä, ibätsate irä, shana ra Wikblu Sikina te isha: “Bernabé irä Saulo irä jötulöksa jiye yis wa ijewa kolole rä je wakjaneiwak.”
- 3 Jekai ijewa batsa, ikakia, jera ijewa jula makä jewa kika, kjepa ite ijewa patkami.
- 4 Jekai ijewa patkami Wikblu Sikina te kika iminejulu Seleucia ska. Jeska ijunami kono kika demi Chipre ska.
- 5 Idemijulu Salamina ska ra ijewa te Säkeklä ktei bata sha Judío wa ñapaktäklä jui tsö na. Jera ijewa wa Juan minetseña itsatkak.
- 6 Ijewa kjaksajulu je däre wäbala ektaka, demijulu Pafos ska kje. Jeska ijewa te Judío wa ekla ka chakak, sä wäyuak jile bata shak ye je kua. Je kie rä Barjesús ni.

- 7 Je katke rä je kei wäkiri patkele Roma wa wä kie Sergio Paulo ra. Je rä jerikäk tsana. Jekäi je te Bernabé irä Saulo irä, kia jaté iwäki, ijer kia Säkeklä ktä ssäte kika.
- 8 Ata je Elimas (je kie wä rä kə chakäk ni) je te ijewa wätkewə ka je kə wäkiri wə Jesús biketsäklä kuna.
- 9 Jera Saulo kinak Pablo ni je pshiwəwə Wikblu Sikina te, je te isua jaree iwäki.
- 10 Jera ite isha iia: —;Ba rä sä wäyuäk ebä, ji biköle yakei ebä tsə ma wə! ;Ba rä be tsəkui yäbei, kjuatkäk ji wämo biköle ra. Ba te Säkekewa ñalei bulee je shiriweke zje ka je ba te na?
- 11 ;Issö! Jíkje ra Säkekewa te ba kpe mar, ka bä wä wajuenak jia, kawä oloi ka sunak jia ba wə elkje bala na. Je ebä ra mo irä katuil irä janakə ikika. Jekäi ite kə passami yilé yuläk iwajiäk.
- 12 Ñerä je kə wäkiri te je ɔna sua ra, jera ite Jesús biketsa, Säkekewa ktei te imalechəwə kika.
- 13 Pafos ska Pablo irä shkäk ira wa irä jewa junami kono kika, demijulu Perge ska, je rä Panfilia kei. Ata jeska Juan te ijewa jawə bitejuni Jerusalén.
- 14 Ñerä Perge ska ijewa minejulumi däkmi Antioquía, je rä Pisidia kei. Jera sábado wə ijewa kjawajulu ñapaktäklä jui na, ñajaklachəwə.
- 15 Jera kawei yöle irä, jile bata shäk wa wə iyöle irä je wayina ená ra, je ñapaktäklä jui tsəkui wa te isha ijewa iə yinak: —El wa bas wə kte sä täkiwäklä tsə yinak ra, jera ishö.
- 16 Jera Pablo jəkakə jula tkachə ijewa wə iktä ssäklä, te isha: —Bas Israel wa irä bas Säkeklä dälätsäk wa irä, jikäi issö.
- 17 Jí saje Israel wa Kekläi te sa kalí wa kuka. Ijewa bakle Egipto kei ska kjuawa wa ye ra, ite ijewa oloi kakə. Jeska ite ijewa jaksə iwakei jula tkachə wa.
- 18 Jekäi ite ijewa katabla cuarenta año kjena kə ssilewə pjoo shəna.
- 19 Jekjepa ite Canaán kei ska ditsei wə ta kjuawa kjuawa wa dəkə siete tuawachəwə, jewa kei məksə ite ijewa iə däli ukä ye.
- 20 Je ɔna rä cuatrociento cincuenta año bala na kjena. Je ukä ska ra ite manele kuka ijewa iə ji ktei paruäk ye mine dämi jile bata shäk Samuel dewə kje.
- 21 Jekjepa ijewa te kəkia Samuel iə iwə itsəkui kukäklä. Jera Säkeklä te Saúl Quis yaba Benjamín ditsei wə kuka ijewa iə itsəkui ye, cuarenta año bala na.
- 22 Säkeklä te je juaksə ukä ska ra, ite David kuka ijewa iə itsəkui ye, je ne ktei yile iwə: “Yis te David Isaí yaba ne kuaksə. Ije jerikä rä yis jerikä käi. Yis kī ji sher onak je biköle wemi ije te.”

- 23 Säkeklä te David batala ekla patkaté Israel wa tsatkäksä ye, jishtë ikablele käi, je rä Jesús.
- 24 Ata ka ije däba yika ra, Juan te Israel wa biköle pakta rä wäokane sä jek manewäkläksä ktei wä.
- 25 Jera Juan te je kjanei wë ewerawä kja ra ite isha: ‘¿Bas te ibiketse yis ne irä na? Ka yis dä ije kuna. Ata issö, ekla daju jja yis itäka, jekäi ka yis dä bäi kuna isandaliabä jibä wäyäkksä.’
- 26 “Jekäi el wa Abraham batala wa, ñakäi bas shana Säkeklä dälätsäk wa, saje wa ne ia je tsatkeneksä ktei patkena rä.
- 27 Ata senak Jerusalén ska wa irä iwäkiri wa irä ka jër kone yi Jesús dä je ia, ñakäi jile bata shäk wa wä iyöle wayirke sábado sábado wä je ia. Je kika ijewa te iwabiketsaksä kotanakwä ra, je wä ite iwä jini jile bata shäk wa wä iyile käi.
- 28 Ka iwä inui kone ani iwä iktäkläwä, ata ikakia Pilato ia iwä iktäkläwä.
- 29 Ijewa te iwä biköle jishtë iyöle wä ije ktei yile jami, kjepa ijewa te inul wäya jawaté kal jami, bla ite sä nul bläklä ska.
- 30 Ata Säkeklä te ishkiwäkani dulechawä wa shana.
- 31 Je kjayinani shkajä bala ta, bitele ira Galilea ska ma rä Jerusalén ska jewa ia. Je isuak wa ne rä jira iktei pakäk sä ia rä.
- 32 “Ñaebä sä te kte baa bata sheke bas ia, je rä Säkeklä kabla ji wak sa kalí wa ia je ktei,
- 33 je ne wä ite saje iyabala ia rä. Je rä ite Jesús shkiwäkani, jishtë iyöle Salmo dos kika te ishe käi: ‘Ba ne rä yis yaba rä; jir yis ne te ba wätsikiwä rä.’
- 34 Säkeklä te ishkiwäkani kseka dulechawä wa shana ka tjabanakwä jja kuna. Je sha ite jikäi: ‘Yis kablele David ia ji wak bäi ka jalewä ta, je suta yie iwemi bas ia.’
- 35 Je kika ietkä ska iyöle te ishe rä: ‘Ba wä je wämo kolole ka janakwä ba wä yaka tjabanakwä.’
- 36 Jekäi David te ikjanei wä je kei ska tsö wa ia, jishtë Säkeklä ki ishena käi. Je ukä ska ikapawä, demiña ikalí wa tsö ska. Jekäi ije tjabanawä.
- 37 Ata ale Säkeklä wä shkilekani ka je tjabanewä kuna.
- 38 Jekäi el wa, jí ku bas jër kuopa, ije oloi jami sä rä nui janakwä bitaba, je ne ktei sheke sä te bas ia rä,
- 39 ñakäi ji nui ka tserjumi bas kika Moisés wä kawei meletana oloi jami, je nui tserjumi rä ije ne oloi jami, biköle yi te ije biketsa käi.
- 40 Tsana bas seno ka ionaklä bas ukä jami jishtë jile bata shäk wa wä iyiletana te ishe käi:

41 “Issö, bas ji jañetsäk wa, bas maletēnopa, bas weikanowapa. Ka irä jiye kuna ta, yis te ji wē mar bas tso jja kseka kei shana. Yilé kuna je ji ormi pakākba bas ia, jera ka bas wā ikolonak iyina ye.”

42 Mikā ijewa majulu kja ra, jera jeska wa te ikiani pjoo je ktei pakākni ijewa ia je sábadō etkā wà.

43 Ñatapana ená ra, Judío wa chulii irä, ñaialechawā Judío wa ye Säkeklä dälätsäk wa chulii irä, minemi Pablo irä Bernabé irä ra. Jekäi ijewa kapaka jja jewa ra, ite ipaka çatkäkwā Säkeklä jer bäi shakē sã ia je jami.

44 Sábado etkā wà ni ra, elkje ra je jukläyäkä ska wa biköle ñatapawāwā Säkekewa ktä ssäk.

45 Je chulii wa sua Judío wa te ra, jewa ianachawā ijewa jer ki. Jera ijewa te Pablo te ji shekē sha yakei, je kukawā diekjela.

46 Ata Pablo irä Bernabé irä kta ka suale kuna, te isha: —Tsana ra bas ne ia Säkeklä ktä kiana yinakba rä. Ata bas te je juaksa; ka bas jek biketsane bas dä kianak sene jekjeye kukäkwā ni. Issö, je ne kika sã te ka Judío kuna wa ebã pakte mar.

47 Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa te jekäi sã paka iwak rä, je te ishe: ‘Yie ba tkawā kã oloi ye ka Judío kuna wa ia, je oloi jami sã tsatkenakläksã ma rä ishäkã wätkerkewã kje.’

48 Jera je ssa ka Judío kuna wa te ra, ijewa ssēna anaã sã, te Säkekewa ktei kjeisha bäi ebã. Jera bil dä biketsale Säkeklä wã senak jekjeye jewa te Jesús biketsa.

49 Jekäi Säkekewa ktä minemikã jöiwã ebã je kei biköle ska.

50 Ata Judío wa te alaklä wa Säkeklä dälätsäk wa juñele bäi wa, ñakäi jäiyi wa oloi ta je jukläyäkä ska wa jewa jertka ijewa wã Pablo irä Bernabé irä sãlwi suaklä. Jekäi jewa te itulaksã je kei ska.

51 Jera ijewa klä papjoi kpatana ji onaklä ijewa ukã jami. Jekäi iminejulu Iconio ska.

52 Ata kte kukäk wa ssēna anaawã sã, ñakäi ijewa rä pshilewã Wikblu Sikina wã bäi sã.

Hechos 14

1 Ñerã Iconio ska ijewa kjawajulu Judío wa ñapaktäklä jui ska. Jeska ijewa te sa pakta ssēr ta bäi ebã, je kika chulii wa te Jesús biketsa, Judío wa irä Griego wa irä.

2 Ata Judío wa ka je kte kukäk kuna wa te ka Judío kuna wa wätjijwãkã, jewa jertka ite ikjuatkäklä sä el wa ra.

- 3 Ata ijewa te sa pakta j̄ia t̄ai ka suale kuna, Säkekewa ebä biketsale. Ije te ij̄er b̄ai shäke k̄tei k̄jasheke iyina s̄i irä, ite ijewa iä t̄äkili meke wà, je wà ijewa wà ijula wà ji ka sule s̄a wà w̄aklä, ji k̄juawa w̄aklä ijuenaklä ye.
- 4 Ata jukläyäkä ska ts̄o wa ñabalabutsaksa, moska Judío wa j̄ami, moska Jesús k̄tei bata shäk wa j̄ami.
- 5 Jera ka Judío kuna wa irä Judío wa irä ñajerkuwa iwäkiri wa ra ijewa weikäk diekjela irä, itiäk jak wà irä.
- 6 Je juñawa ijewa te ra, ijulunami Licaonia jukläyäkái Lистра irä Derbe irä ska, ñakäi je kei p̄ajami na.
- 7 Jeska ijewa te kte baa bata sha.
- 8 Lистра ska ekla klä ialewa, kole del ka shkäk kuna, ka shkele kuna ani,
- 9 je te Pablo ktä ssë kalme. Je wanana Pablo te jaree, ite isua ra je te ji biketsa etkabä wà tsi ibäirkani.
- 10 Jera ite isha t̄äkii: —Ma j̄eköka j̄ek duäkkä klä k̄i. Jera ij̄ek kpaka plaa shkami.
- 11 Jekäi mikä ditsä tapar ts̄o ch̄ulij̄ te ji w̄a Pablo te sua ra, ijewa kjoyina t̄äkii Licaonia wa ktä wà: —iSä keklái wa dewajulu s̄a shana ditsä ye!
- 12 Je k̄ika ijewa te Bernabé kia rä Zeus ni, Pablo kia ite rä Hermes ni, ije ne ktäke rä k̄ika.
- 13 Ñerä jukläyäkä na sä kjäklawa ska Zeus temploí kate, je chui te toro jaté, tsitsia wä butäle ksá j̄ami jaté je jukläyäkä kjäshtäklä ska. Jera ditsä ch̄ulij̄ wa ra ñara issëna je mačkä ijewa wäna.
- 14 Jera Jesús k̄tei bata shäk Bernabé irä Pablo irä te je ssa ra, ite ipaiklä ksha tkawa, ijuluna je ch̄ulij̄ wa shana kjoyina jela te isha:
- 15 —Bas dikäla, ¿jiye bas te jekäi weke rä na? Sá rä ditsä ebä bas käi ñaebä. Sá te bas iä kte baa bata sheke, je rä bas wà jekäi ji we ka wata jäklawa, bas ñamanewäkläksa Säkeklä kseka kajöir irä kajiska irä, d̄ayë irä, ji biköle ts̄o jeska irä je yuäksa wakei iä.
- 16 Mikle sa bakle wa kei ska sä ditsei wä biköle jawä Säkeklä te shkäk iwakwa k̄i ji shena j̄ami.
- 17 Jeiräta ite ji weke b̄ai iwakei j̄ek kjashäklä ye ka janewa iwa, bas iä kal̄i patkäk kajöir ska käi, d̄ali wawak iwänaklä kei ska käi, ji ñanak yanak biköle mak käi, ñakäi bas j̄er ssëwak ana käi.
- 18 Jekäi ite jile sha, jeiräta je ch̄ulij̄ wa te ji mekekä iwäna elkje ra ka je wätkenewa.

- 19** Jera Judío wa datse Antioquía ska Iconio ska jewa dejulu te je chulij wa jertka, jekäi jewa te Pablo tia tai jak wà, sika tsami jukläyäkä ektaka, ijewa te ibiketsa iduawà ni.
- 20** Ata kte kukäk wa ñatapawà ipájami shkiritke, jera ijekakani minejuni je jukläyäkä na. Jekäi bulirishtä ra iminejumi Bernabé ra Derbe ska.
- 21** Je jukläyäkä ska ijewa te kte baa bata sha, chulij kuka Jesús ktei kukäk wa ye, je ukä ska ra, ijewa bitejuluni Listra ska, Iconio ska, Antioquía ska,
- 22** ijewa te kte kukäk wa kitäkiwà, ikipakta ji biketsäk etkabä maitjä. Ijewa te isha: —Bäi si ra sa kiana weikane tai dälär ssäk, sä kjäklawà Säkeklä gobiernoi jami.
- 23** Jera ijewa te tapanak wa wäkiri kuka iwakwa kei jami. Jekäi ikakia ibatsa ijewa kika ená ra, ite ijewa tulaksà Säkekewa ijewa wà biketsanak wakei ia iwà juñenak.
- 24** Idatéjuluni Pisidia wà dejulu Panfilia ska.
- 25** Jekäi ijewa te kte wapakta Perge ska, kjepa imineni Atalia ska.
- 26** Jeska ijunaté kono ki däkni Antioquía ska. Je ne ska Säkeklä jer bäi shäk sà ia wakei ia ijewa tululeksà iwà juñenak, ijewa wà ikjanei wäklä rä. Je ne wawà ená ijewa te rä.
- 27** Ijewa dene ra ite tapanak wa tapawawà. Jewa ia ite bikö Säkeklä te ji wà ijewa oloi jami käi, maikäi Säkeklä te ka Judío kuna wa jer kua ji biketse etkabä wà käi, je biköle paka.
- 28** Jeska ijewa sena tai kte kukäk wa shana.

Hechos 15

- 1** Jera manele datse Judea ska te sä el wa pakta, “Moisés wà sa pakale tene shkiri wak ka one bas wà ra, ka bas tsatkenakksa.”
- 2** Je te Pablo irä Bernabé irä kjuatkewachawà tai ijewa ra, je ki ina uña ka elkje kuna. Je ne kika Pablo irä Bernabé irä ijewa shà manele irä kolona patkenak däckä Jerusalénka je ktei chakäk Jesús ktei bata shäk wa ia irä tapanak wa wäkiri wa ia irä.
- 3** Jekäi je tapanak wa wà patkele wa kjajulu Fenicia wa, Samaria wa, jewa te ipaka maikäi ka Judío kuna wa dewà Jesús biketsäk wa ye. Je te sä el wa biköle ssëwà baawà si.
- 4** Ijewa demijulu Jerusalén ska ra, jera tapanak wa irä iwäkiri wa irä Jesús ktei bata shäk wa irä jewa te ijewa kiawà. Jekäi ijewa te ji wà Säkeklä te ijewa ia je biköle paka.

- 5 Jera fariseo kajũne jami wa manele rä Jesús biketsäk jewa ñajaklakã te isha: — Sa kiana ijewa ia tene shkiri wãk, ñakãi ijewa pakãk Moisés wã kawei meletãna je wawãk.
- 6 Jera Jesús ktei bata shãk wa irã, tapanak wa wãkiri wa irã ñatapawãwã je ktei wabiketsäk.
- 7 Jekãi ijewa ñaktewã tai, jera Pedro jekakã te ijewa ia isha: —El wa, bas wã ijuñer sãkãtã Sãkeklã te yis kuka bas shãna ka Judío kuna wa paktãk Jesús ktei baa wã, ijewa wã je ktei ssãklã, je biketsãklã.
- 8 Sãkeklã sã jerike suãk, je te Wikblu Sikina mã ijewa ia, saje wa ia ite imã kãi. Je wã ite ikjasha ijewa rä kolole iwã.
- 9 Saje wa irã, ijewa irã ka sunẽ iwã kjuawa kjuawa kuna. Ka irã maikãi kuna ta, ji biketse etkabã kika ijewa jerike siki tewã ite.
- 10 Jekãi ra, ¿jiye bas te Sãkeklã wãtjiwẽ kte kukãk wa kuli kicha kika bas wã yugo jawãklãkã rä na? Ñera sa kalí wa irã saje wa irã ka donak je jami.
- 11 Tsãna ra saje wa te ibiketse sã rä tsãtkeleksã Sãkekewa Jesús jẽr bãi sha sã ia kika, je ne sũta ijewa rä.
- 12 Jera je chulij wa bikõle siwãtiachawã, Bernabé irã Pablo irã te jishtã Sãkeklã te ji kjuawa ka sũle sã wã shtã wã ijuenaklã ye ijewa oloi jami ka Judío kuna wa shãna je pakekẽ ssãk.
- 13 Ijewa kapaka enã ra, Jacobo kta te isha: —El wa, yis ktã ssõ.
- 14 Simón Pedro te ipaka maikãi sãkãtã Sãkeklã jẽr ssẽna ka Judío kuna wa sha kukãk iwakei ia ye kinak ije kie jami rä kãi.
- 15 Je ssẽta jile bata shãk wa wã iyile rä, jishtã iyõle katke kãi:
- 16 ‘Jí itã ska yis dãmuni. Jera yie David ju wãjienak jalẽwã bãiwẽmini. Yis te je weikalewã nul bãiwẽmikãni, yie je kemikãni.
- 17 Je rä Sãkekewa payulãklãpa ditsã saka tsõ jja wa wã, ñakãi ka Judío kuna wa bikõle kile yis kie jami wa wã.
- 18 Jekãi Sãkekewa sã jẽrkuak je wã kamikleté te ishe rä.’
- 19 “Je ne kika yie ibiketse ka sa kiar ka Judío kuna wa ñamanewãkẽksã Sãkeklã ia ra jewa jẽr iawãk.
- 20 Ata sa kiana äyẽ yuãkmi ijewa ia ijewa ñabutsã tulãklãmi ji yakei telewã jile keklãi meji wã yika, ñakãi kawakblewẽ irã, jile kuli siklekã irã, jile pi irã, je yika.
- 21 Iwa rä sa bakle mik keji kjeté juklãyãkã etkã etkã ska Moisés wã ji yõle wapaktãk wa tsõ, jekãi sãbado sãbado wã je wayirke ñapaktãklã jui ska.

- 22 Jera Jesús ktei bata shäk wa irä, tapanak wäkiri wa irä, tapanak wa biköle irä ia issëna bäi ishā mane le kukäk patkenak Antioquía ska Pablo irä Bernabé irä ra. Jera Judas kinak Barsabás ni irä, Silas irä kuka ijewa te. Jewa rä palei ta bakleka sä el wa shāna.
- 23 Jekäi ijewa te äyë yuami jikäi ijewa wā minak: “Sá Jesús ktei bata shäk wa irä, sä wäkiri wa irä, sä el wa irä, sä te bas sä el wa ka Judío kuna wa tsö Antioquía ska, Siria ska, Cilicia ska jewa chakami.
- 24 Sá te ijuña sä shā minemi bas wäki, jewa ka patkene sä wā. Jewa te bas jēr iawawā ijewa te ji sha wà, je wà ite bas jēr shewachawā.
- 25 Je ne kika sä ñajerkua etka yebä, jekäi sä ia issëna bäi mane le kukäk patkenak bas wäki, sä wā shkata Bernabé irä Pablo irä jewa ra.
- 26 Ijewa kja ñatululeksā duäkchawā saje wa Säkekewaí Jesucristo kie bata kika.
- 27 Je kika sä te Judas irä Silas irä patkami bas wäki, jewa te ji shemi bas ia jini jí äyë patkami sä te je te ishe ssë ta.
- 28 Jekäi Wikblu Sikina irä sä irä ia issëna bäi, ka jile saka jawakkā kuna bas kika, ata jí kawei kianak pjoo ebä:
- 29 Je rä bas kiana jek wätkewak ji melekā jile keklái meí wājami irä, jile pi irä, jile kuli siklekā irä, kawakblewe irä je yika. Bas jek wätkewā je shtä yika ra, bas te ji wá rä bäi. Bas kjöpa bäi.”
- 30 Jekäi ijewa ñabatashatāna ra, iminejulu Antioquía, jeska ijewa te Jesús biketsäk wa tapawawā ra, jera ite je äyë chami ijewa ia.
- 31 Ijewa te je washa ra, je te ijewa ssëwā baa, je kte te ijewa jēr pablani kika.
- 32 Judas irä Silas irä jewa rä ñaebä jile bata shäk wa. Jekäi ijewa te ji sha tai wà, ite sä el wa jēr pabla, ikitäkiwā.
- 33 Jekäi ijewa sena jia jeska. Je ukä kika sä el wa te ijewa patkaténi jēr baa wà ipatkäkmi wa wä ki.
- 34 Ata Silas ia issëna bäi ime atāna jeka käi.
- 35 Jera Pablo irä Bernabé irä sena jia Antioquía ska. Jeska ijewa te sa pakta Säkekewa ktä wà, ñakäi kte baa bata sha ite isaka chulij wa ra ñara.
- 36 Je ukä ska jēnaapa Pablo te isha Bernabé ia: —Sä shkani jukläyäkä etkä etkä mai sa bakle Säkekewa ktä bata shäk jeka sä el wa suak, jishtä idami jia rä í käi.
- 37 Jera Bernabé ssëna Juan kie etkä Marcos ni je kiäk tsamiña.
- 38 Ata Pablo ka ssëne bäi ikiäkmiña. Ka irä jiye kuna ta, je te ijewa jawatāna Panfilia ska ka shkene jia ijewa ra Säkeklä kjanei wak kika.

39 Jekäi ka ijewa iä ibiketsar etkabä k̄ika ijewa ñabalabutsa tulami. Jera Bernabé te Marcos tsami, j̄unami k̄ono k̄ika Chipre ska.

40 Ata Pablo te Silas kia. Jekäi iminej̄u ra sä el wa te ijewa tulaks̄a Säkekewa iä ijer b̄ai shäklä ijewa iä.

41 Jekäi jeska imine kjaj̄u Siria wa, Cilicia wa. Jeska ite tapanak eyaka eyaka wa k̄it̄akiw̄a.

Hechos 16

1 Jekäi Pablo demij̄u Derbe ska, je itäk̄i Lистра ska. Jera jeska kte kukäk ekla kaldu kie rä Timoteo ni. Je rä ekla alaklä Judío wa Jesús biketsäk yaba, ata iká rä Griego wa.

2 Sä el wa ts̄o Lистра ska, Iconio ska, jewa te ije sha ipalei rä b̄ai.

3 Jera Pablo ssëna ikiäkmiña ira. Jekäi ite tene shkiri w̄a iia, Judío wa ts̄o je naka wa te ishemik̄a k̄ika, biköle w̄a ijuñer Timoteo ká rä Griego wa k̄ika.

4 Jera ijewa kjajulu jukläyäkä etkä etkä sh̄ana ra, ijewa te Jesús ktei bata shäk wa irä tapanak wa wäkiri wa irä ts̄o Jerusalén ska wa te ji biketsaks̄a je wapaka ijewa iä, ijewa w̄a dälätsanak.

5 Jekäi tapanak eyaka eyaka wa k̄it̄akir damik̄a ji biketsäk etkabä, ñakäi buliri buliri ijewa wanamik̄a.

6 Ijewa kjaksajulu Frigia irä Galacia irä kei sh̄ana, ata Wikblu Sikina te ijewa wätkew̄aw̄a ka ijewa w̄a kte shäklä Asia ska.

7 Jekäi ijewa demijulu Misia kjä ska, jera ijewa ssëna minak Bitinia ska. Ata Jesús wikblu w̄a ka k̄a m̄ene ijewa iä iminaklä jeka.

8 Jekäi ikjajulu Misia kei säkätä j̄ami demijulu Troas ska.

9 Jekäi tuina Pablo iä ikjayina, ekla Macedonia wa kaldu te ikieke p̄joo te isha: “Bä kuteks̄a j̄ikata Macedonia wà sä ts̄atkäk.”

10 Je kjayina iia s̄ua ite ra, ñawäsaka sä kukana minakmi Macedonia, biketsale iyina s̄i Säkeklä te sä kia jeska wa iä kte baa bata shäk rä ni.

11 Jera Troas ska sä j̄unami k̄ono k̄ika bulee demi Samotracia ska. Jekäi bulirishtä sä demijulu Neápolis ska.

12 Jeska sä minemi Filipino ska. Je ne rä jukläyäkä b̄ai s̄i Macedonia kei ska rä. Je k̄a ne kolole Roma wa w̄a isenaklä rä. Jeska sä s̄ena juajuana.

13 Jera sábado wà sä minejulumi jukläyäkä kjätkeleks̄a kjäshtäklä etkaka diklä kjäka, sä te ibiketsa jeska k̄akiäklä kei ts̄o k̄ika. Jeska sä ñajaklaw̄a. Jera sä te alaklä wa ts̄o tapalew̄a jeska wa pakta.

- 14 Ijewa shā ekla te iktā ssē kate kie rā Lidia ni. Je rā sua siöo yēna watjuak, je datse Tiatira ska. Je rā Säkeklä dälätsäk. Je jēr ssēwā Säkekewa te Pablo ktā kukäk tsāna.
- 15 Jekäi ije irä, iju ska tsō wa irä wäokāna tulami, jera ite sá kia pjoo, te isha: — Bas te ibiketse yis dä Säkekewa biketsäk si ra, jera bas shkä yis ju ska senak. Jekäi sá kuka ite jeka senak.
- 16 Etaba kicha sá damijuluni kākīäkläka ra, sá wākī kjanaklä busi ekla deju, je rā wikblu ji juñakksā shtā ta. Je ite ji juñekeksā wà inaklä dākeksā tai iblui wa iā.
- 17 Je shkä dami Pablo irä sá irä itākī, arke te isheke: —Jí jāiyi wa rā Säkeklä Ji Biköle Tsāta kjanaklä wa! Jewa te tsatkeneksā ñālei ne bata sheke bas iā rā.
- 18 Kāraa je wēke ite. Je te Pablo dokowawā kīka ijek manewaté, te isha je wikblu iā: —Yie ba pake Jesucristo kie oloi jami jek tsaksā je alaklä ska. Jera ñawāsaka ijek tsaksā ije ska.
- 19 Jera iblui wa te isua ka ji kuna jīa iñabluwāklä ra, ijewa te Pablo irä Silas irä kukachawā sika jami sa tapanaklä däli watjuak shtā ska kawei ta wa wākī,
- 20 te ikjatia iwākiri wa iā, te isha: —Jí jāiyi wa rā Judío wa, jewa te jí sá jukläyākāi ska sá wätjīwēke.
- 21 Jewa te kajuñe kjuawa bata sheke, ka kawei kuna sā wā je kukäklä iräle, je wawāklä iräle, sajewa rā Roma wa kīka.
- 22 Jekäi jeska wa biköle ñajakā kjuatkäk ijewa ra. Jera iwākiri wa te ipaya tulami kjepa ite isha bukanak kata wà.
- 23 Ite ijewa kpa eēna ra, ijewa te ijiachawā sā wātiäklä ska. Jeska ite sā wātiäklä jui kjānanak paka ikjānanak tsāna.
- 24 Ije pakana jekäi iwāk ra, ite ijewa patkawā sā wātiäklä jui jar etkä doloiebä jarka, wātiachawā ikläka cepo wà.
- 25 Ata kā shashā ra Pablo irä Silas irä kākīäte, ijewa ksäte Säkeklä iā. Jera je ssē tsō wātelechawā wa te.
- 26 Ñerä plaa ra kā wābukānakā tai, sā wātiäklä jui ñak katabläklä wākpakā kje. Jera ñawāsaka ju kjäyena tulami kalabe, cadena wà sā tsō molechawā wa biköle wäyena tulami.
- 27 Jera ikjānanak shkīnakā te isua sā wātiäklä jui kjäyena tulami ra, ite iespada sikaksā ijek ktäkläwā, ite ibiketsa wātelechawā wa biköle kjaksajulu kīka.
- 28 Ata Pablo āna itsāka: —Ke ma jek ktawā, sá biköle tapar tsō jīa jiska.
- 29 Jekäi ite tsīni kia. Jera imine tūlee ju jarka jētkawā wakte pajulekā Pablo irä Silas irä wājami.

- 30 Jera ite ijewa jaksá. Jekäi ite ichaka ijewa iá: —Sákekewa, ¿ji wẹ yie yis tsatkenakläksá na?
- 31 Jera ijewa te ikúka: —Sákekewa Jesucristo biketsö, jera ba irä bä ju ska tsö wa irä tsatkermiksa.
- 32 Jera ijewa te Sákekewa ktä sha iia, ije irä, iju ska tsö wa irä biköle iá.
- 33 Jera je tuinei ebä wà ite Pablo irä Silas irä shkàna paskua. Jera ije irä je ju ska tsö wa irä wäokàna tulami.
- 34 Jekäi ite ijewa kiawá iju na, te ichewá. Jera issëna ànaa si, ite Sákeklä biketsa iju ska tsö wa biköle ra kika.
- 35 Jera kañinawá ra jukläyäkä wäkiri wa te guardia wa patkami ishák: “Je jáiyi wa wäyö tulömi” ni.
- 36 Jera je ikjänanak te je shani Pablo iá: —Sá wäkiri wa te ishate yis iá bas wäyekسانی. Je kika bas chöni ka ji biketsale käi.
- 37 Ata Pablo te ijewa iá isha: —Sá rä Roma wa, ata ijewa te sá kpa ditsä wàna ka ktei wabiketsale kuna, jekäi ite sá wätiachawá. ¿Ata jir ijewa te sá jetulekēsani jakika käi na? Ka irä jekäi kuna, iwakwa ne kiana bitäk sá jätuläksani rä.
- 38 Jekäi je guardia wa te je ktei pakani iwäkiri wa iá. Jekäi ijewa te issá Pablo irä Silas irä jewa rä Roma wa ra, isuanachawá.
- 39 Jekäi ijewa dejulu ñawetsa iwá ijäklawá bitaba. Jera ijewa te ijaksá, te ipaka minak kjuawa je jukläyäkä ska.
- 40 Jekäi ijewa deksajulu sä wätiäklä ska ra, iminemi Lidia juka. Jekäi ijewa ñasua sa el wa ra, jekäi ite ijewa paka chatkákwa, kjepa iminejulumi.

Hechos 17

- 1 Jera ijewa kjajulu Anfípolis irä Apolonia irä wà demi julu Tesalónica ska. Jeska Judío wa ñapaktäklä jui kate.
- 2 Pablo wädular käi, ikjawaju tapanak ijewa ra. Jekäi sábadó sábadó dáká mañatäbä kicha ite ji paka iyöle kalme jami ijewa ra.
- 3 Je wà ite ijewa jēr kua, ijewa iá ikjasha Säbäkäkksá kiana ji shkäl ssäk, ñakäi shkīnakkani dulechawá wa shana. Jera ite isha: —Jesús ale ktei yinak yis wá bas iá, je ne rä Säbäkäkksá rä.
- 4 Jera ijewa shá te je kte kuka iyina ye, dewá Pablo irä Silas irä ra. Ñakäi Griego wa chulii Sákeklä dälätsäk wa irä, alaklä wa palei ta bakleká wa irä, dewaña ka elkje kuna.
- 5 Ata Judío wa jēr kī Pablo ianawá. Je kjuei ijewa te kje ditsä ka bäi kuna wa, ka ji wák kuna wa tapawawá chulii. Jera ra ijewa te ditsä wätjīwáká, jekäi je

jukläyäkä wa kjoyinakä tai, julunami kjawajulu Jasón ju naka, Pablo irä Silas irä jäkmi ditsä wäki.

⁶ Ata ka iwä ikone kjuei ijewa te Jasón irä sä el wa shä irä sika jámi jukläyäkä wäkiri wa wäki. Jewa kjoyina täkii: —Jí sä wätjwäkä ká biköle ska, jewa dejulu jíkka sä wätjwäkä ñaebä.

⁷ Jewa kiawä Jasón te. Jewa biköle te ji wekë César kawei mele ukä jámi. Jewa te ishe sä tsakui kjuawa tso, je rä Jesús ni.

⁸ Je chülii wa irä, iwäkiri wa irä te je ssa ra, je te ikjuatkewachawä.

⁹ Ñerä ijewa te Jasón irä, isaka irä paka ñatsatjuak tulämi ra, ite ija tulamini.

¹⁰ Je tuinei ebä ra, sa el wa te Pablo irä Silas irä patkami Bereaka. Jekäi ijewa demijulu jeka ra, ikjawajulu Judío wa ñapaktäklä jui na.

¹¹ Jeska wa rä ji ssäk tjabana Tesalónica wa tsata. Ka irä maikäi kuna ta, ijewa te je ktei kuka jer bäi wä, ñayuwäke buliri buliri kte yöle wä iwä isuaklä ji yirke rä iyina si í kika.

¹² Je ne kika ijewa chülii te Jesús biketsa. Griego wa chülii jäiyi wa irä, alaklä wa palei ta baklekä wa irä jewa te ibiketsa ñaebä.

¹³ Ata mikä Judío wa senak Tesalónica ska wa te ijuña Pablo te sa pakte kate Säkeklä ktä wä Berea ska ñaebä, jera ijewa bitejulu dejulu jeska. Jekäi jeska ijewa te biköle wätjwä tulakä ikjuatkächäkläwä.

¹⁴ Jera sa el wa te Pablo patkami mane mane minakju dáyë kjäka. Ata Silas irä Timoteo irä atanatana.

¹⁵ Jekäi Pablo ñalei juak wa wä imine demi Atenas ska. Jera ite ijewa iä Silas irä Timoteo irä ktei patkaté ibitä mane mane iwäki. Jera jewa bitejulu.

¹⁶ Pablo te ijewa kissä katke jia Atenas ska bala na ra, je jukläyäkä ska jile kekläi wa meí yöle tso eena sua ite. Je te issëwä dokolewä.

¹⁷ Je kika ñapaktäklä jui ska ite ipakeke Judío wa ra irä, Säkeklä dälätsäk wa ra irä. Ñakäi sa tapanaklä däli watjuak shtä ska däke wa ra ite ipakeke buliri buliri.

¹⁸ Ñakäi kajuñe epicúreo wa irä, estoico wa irä, jewa shä ñaktewäkä Pablo ra. Je rä ite ijewa iä Jesús irä sä shkirkekani irä ktei baa bata sheke kika. Jekäi ijewa shä te isha: —¿Je ktäk ka wata te jibä pakeke rä na? Isaka te isha: —Issër ije te rä ká etkä wa wä jile kekläi wa tso je ne ktei sheke rä.

¹⁹ Jera jewa te Pablo kia tsami Areópago ska. Jeska ijewa te isha iia: —¿Je kajuñe spana ba wä pakanak je ka pakanak ba wä sá iä sá wä ssënak na?

²⁰ Ka irä jiye kuna ta, ba te ji pakeke kjuawa ssá sá te, je kika sá jerkia je ssäk jiräni iwa rä käi.

- 21 Iwa rä Atenas wa irä k̄a etkä wa senak jeska wa irä te ka ji saka w̄e kuna. Ata ijewa ss̄er d̄ä jile pake s̄pana je ebä pakäk, je ebä ssäk.
- 22 Jera Pablo j̄ek duak̄a ijewa sh̄ana je Areópago ska te isha: —Bas Atenas wa, yie is̄ua ra ji biköle ska ra bas te rä jile oloitseke b̄ai s̄iw̄a.
- 23 Ka irä jiye kuna ta, yis shka jí naka ra, jera yis te bas w̄a jile yöle oloitsanak je s̄ua. Ata etka yie jile mākläk̄a s̄ua, je j̄ami iyöle katke te ishe rä: ‘Jí rä Säkeklä Ka Juñele Kuna je īa.’ Jekäi je bas w̄a kj̄anei onak ka juñele yi irä käi, je ne ktei pake mar yie bas īa rä.
- 24 “Je Säkeklä ne rä kajiska yuäkks̄a rä, ji biköle ts̄o ik̄ika je yuäkks̄a rä, ije rä kajöir irä kajiska irä wakei. Je k̄ika ka je senak templo yöle jula w̄a j̄arka.
- 25 Ka ije pasunak s̄a īa jula w̄a, ka je k̄i jile sher kuna k̄ika. Ata ije ne te sä biköle īa s̄ene kseka mēke rä, s̄iw̄ei sike mēke rä, ji biköle mēke rä.
- 26 “Jekäi ditsä eklabä w̄a ite ditsei w̄a ta kjuawa kjuawa wa biköle wawak̄a rä, ijewa senaklä kajiska kei biköle ska. Jekäi bikö ijewa sermi, mai ijewa k̄a kukä kj̄ami isenaklä käi, je rä wabiketsaleks̄aba iwakei w̄a.
- 27 Je rä ijewa w̄a Säkeklä yuläkläpa k̄a passe w̄a ji w̄a, je rale ite ikuemiks̄a. Ata ka ikaldu rä kamii kuna sa wakwa ska.
- 28 Ka irä jiye kuna ta, ije oloi j̄ami s̄a ser d̄ä, s̄a dami rä, s̄a ts̄o rä. Je rä jishtä bas sh̄ana ji ksetsäk wa manele w̄a iyilet̄ana käi: ‘Je rä sä rä ije yäbeila k̄ika.’
- 29 “Jekäi sä rä Säkeklä yäbeila ra, ka sa kiane ibiketsäk sä Kekläí rä ji mēi yöle oro w̄a, inaklä w̄a, jak w̄a käi kuna, yöle sa wakwa wädular ji mēi yuäk j̄ami, sa wakwa te ji biketse j̄ami käi kuna.
- 30 Sa bakle ka j̄er kor ji īa, je katabla Säkeklä te ka ji yile kuna, ata jira Säkeklä te sä biköle k̄a bena ska wa paka ñamanewaks̄a.
- 31 Ka irä jiye kuna ta, ite ikei biketsaks̄a k̄a iw̄a kajiska wa ktei wabiketsäkläks̄a bulee, jäiyi ekla kolole iw̄a je oloi j̄ami. Jekäi je w̄emi ite si, je kjasha ite rä ite ishkiw̄ak̄ani dulechaw̄a wa sh̄ana je w̄a.”
- 32 Ñerä ijewa te sä dulew̄a shk̄inak̄ani ktei ssa ra, manele te ijañetsa. Ata manele te isha: —Je ba te ipakeke je ss̄emi j̄ia s̄a te mai skalepa.
- 33 Jera je itapar ts̄o ska Pablo minejumi.
- 34 Ata manele ñapatkaw̄a ij̄ami, jewa te je kte kuka iyina ye. Jewa sh̄a rä Dionisio, ale tapanak Areópago ska wa ekla irä, alaklä ekla kie Dámaris ni irä, ditsä saka irä.

Hechos 18

- 1 Je on̄a itäk̄i Atenas ska Pablo mineju demiju Corinto ska.

- 2 Ñerä ite Judío wa ekla kua, je kie rä Aquila ni. Je rä Ponto wa, ata ije biteleju Italia ska deju rä jirpa jia isenaklä Priscila ra. Je rä Claudio te kawei ma Judío wa biköle patkä tuläkläksa Roma ska kika. Jekäi Pablo mineju jewaka.
- 3 Ije shkable rä ijewa ra ñaebä. Jekäi isena ijewa ra shkabläk, ijewa rä ju jiatkenak shtä yuäk kika.
- 4 Jekäi sábado sábado wà ite jile pakeke ñapaktäklä jui ska. Jeska ije te Judío wa irä Griego wa irä jer sseweke iktä kukawa.
- 5 Silas irä Timoteo irä bitejulu Macedonia ska dejulu Corinto ska, jera Pablo jek tsaksä kte wapaktäk ebä. Je te Judío wa ia Jesús ne rä Säbäkäksä je ktei pakeke.
- 6 Ata ijewa kjuatkami ije ra, te je kte shami yakei. Jera ije te ipaiklä wäkpä te isha ijewa ia: —Bas weikarmiwa je nui janokapa bas wakwa kika. Ka je rä yis nui kuna. Jí maju joiwäta yis majumi ka Judío kuna wa paktäk.
- 7 Jeska ijek tsaksä mineju ekla kie Justo ni juka, je rä Säkeklä dälätsäk. Je ju rä ñapaktäklä jui säkätä jami.
- 8 Crispo je ñapaktäklä jui tsakui te Säkekewa biketsa iju ska tso wa biköle ra ñara. Jekäi Corinto ska wa chulij te kte ssa ra, ijewa te ikukawa iyina ye, jekäi iwökana tulami.
- 9 Jekjepa tuinaka ra Säkekewa te isha Pablo ia ji kjayile na: “Ke ba suana. Ata bä ktö jia. Ke ma siwatiawa.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, yis kaldu ba ra. Ka yi ani jula tkakwa ji yakei wak bä ukä jami, yis wa sa tso tai däkwa yis ia ye jí jukläyäkä ska kika.”
- 11 Jekäi jeska isena jia un año y medio ijewa shana sa paktäk Säkeklä ktä wä.
- 12 Galiön tso jia ka wäkiri ye Acaya kei ska ra, Judío wa ñajaka etka yëbä kjuatkäk Pablo ra, te ikuka tsami sä ktei wabiketsäkläksä ska,
- 13 jewa te isha: —Jí te sa pakeke Säkeklä kjanei wak ssër ta kjuawa saje wa kawei ukä jami.
- 14 Pablo ktä marmi kja ra, Galiön te isha Judío wa ia: —Bas Judío wa, ikuna rä ije te ji shiana wä ra ji eena si wakbla ra, yie bas katablemi jishtä ishena onak jami.
- 15 Ata bas kjuatkeweke rä kje kte ebä te, kje sä kie ebä te, bas wakwa kawei ebä te ra, jera bas wakwa ku ije ktei paruö. Ka yie je shtä ktei parue.
- 16 Jera ite ijewa patka tulaksä sä ktei wabiketsäklä ska.
- 17 Jera ijewa biköle te Sóstenes ñapaktäklä jui tsakui kukawa, kpa ijewa te tai sä ktei wabiketsäkläksä wäsaka, ata Galiön ia je rä ka jishtä kuna.
- 18 Jekäi jeska Pablo sena jia tai. Je ukä ska ijek bata shatana sä el wa ia. Jera jeska ijunaté kono ki däkju Siria. Jera ije ra Priscila irä Aquila irä biterña. Jera Cencrea ska itsaku kä sikajumi. Je rä ikablele Säkeklä ia kei deka enä kika.

- 19 Idejulu Éfesoka. Jeska ite ijewa tulatana, jekäi ikjawaju ñapaktäklä jui na, te jile paka Judío wa ra.
- 20 Jera ijewa te Pablo kuka jia senak, ata ka ikolor jia.
- 21 Ata ijek bata shatana ijewa ia te isha: “Säkeklä ki ishena ra yis däni bas suak.” Jekäi Éfeso ska ijunaté kono ki.
- 22 Ideju Cesareaka ra, imineju däkka Jerusalénka tapanak wa chakäk. Je itä kika imineju Antioquíaka.
- 23 Jeska isena jia, jekjepa imineju kjaju Galacia irä Frigia irä kei etkä etkä ska. Je te kte kukäk wa biköle kitäkiwa jia.
- 24 Ñerä Judío wa ekla kie Apolos ni, je rä Alejandría wa, je demiju Éfeso ska. Iktäke ssër ta baa, täki ta kte yöle wajerkuak bäi si.
- 25 Je rä pautäle Säkekewa ñalei ktei wà. Ije jër ssërke täkii ji wak, je te Jesús ktei pakeke, wapakteke tsana. Ata Juan wa sa pautäle wäokane ktei wà je ebä ne juñer iwa rä.
- 26 Jekäi ite sa paktami ka suale kuna ñapaktäklä jui ska. Jera Priscila irä Aquila irä te iktä ssa ra, jewa te ije kia tsami kjuawaka, kipakta ite bulee si Säkeklä ñalei ktei wà.
- 27 Je itäki Apolos ssëna minak Acaya ska. Jekäi sä el wa te isha je rä baa si. Je ne kika ijewa te äyë yuami kte kukäk wa ia, jewa wa ije kiäkläwa. Jekäi idemiju jeska ra, ite jër bäi yirke sa ia oloi jami kte kukäk jewa tsatka tai.
- 28 Ka irä maikäi kuna ta, kte yöle wà ite sa jër kueke Jesús dä iyina si Säbäkäkksa. Jekäi täkiwa si wà ite Judío wa siwatiewechekewa biköle wäkata ska.

Hechos 19

- 1 Apolos katke jia Corinto ska ra, je bala na Pablo shka ka bata kamii wà dejuté Éfeso ska. Jeska ite kte kukäk wa kua elkje.
- 2 Jewa ia ite ichaka: —¿Bas te Jesús biketsa ra, Wikblu Sikina mena bas ia na? Jera ijewa te ikúka: —Ka sá wa issëlebä jibä Wikblu Sikina tso ni.
- 3 Jera ite ichaka: —¿Ji jami bas wäokana rä na? Jera ijewa te ikúka: —Juan te sä wäukewa jami.
- 4 Jera Pablo te isha: —Juan te sä wäukewa rä wäokane sa jek manewäkläksa shta wà. Je te isha ditsä ia, sa kiana ije itäki däkju biketsäk, je rä Jesús.
- 5 Ijewa te je ssa ra, iwäokana tulami Säkekewa Jesús kie jami.
- 6 Jekjepa Pablo jula makä ijewa kika, jera Wikblu Sikina dewaju ijewa ki. Jekäi ijewa ktami kte kjuawa kjuawa wa, ñakäi ijewa te jile bata sha.
- 7 Jewa rä jäiyi wa daka doce kjena.

- 8 Jekäi tres mes bala na Pablo te sa pakta ñapaktäklä jui na ka suale ta kuna. Ite Säkeklä gobiernoi ktei pakeke ijewa ra, ite ijewa jer ssëweke je kte kukäkwä.
- 9 Ata ijewa manele jer doloj tenachawä, ka jerkine je kte kukäkwä. Jekäi ijewa te Jesús ñalei sha yakei je chulij wa wäna. Je kjuei Pablo jek butsa juami ijewa yika, te kte kukäk wa kia jámi kjuawaka. Jekäi Tirano wä sä yuäklä jui ska, ite ji paka buliri buliri.
- 10 Jekäi je wä ite dekä dos año kje. Je kika biköle senak Asia ska Judío wa käi, Griego wa käi, jewa te Säkekewa ktä ssa.
- 11 Jeska Säkeklä te ji wä tákili ta ka sä wä ji süle käi Pablo jula oloi jámi.
- 12 Jekäi pañuelo käi, paiklä jienak ietkä kika käi, yitäle Pablo yaka jámi je mike duë ta wa ia, jera ijewa jekewatana duë te, ñakäi wikblu yakeila mikeksajulu ijewa yika.
- 13 Ata Judío wa sha shkäk wikblu yakeila kjäiäk, jewa te imabla sua Säkekewa Jesús kie oloi jámi wikblu yakeila ta wa ki je kjäiäk, te isheke: “Yis te bas pake ñatsakksä Jesús ale Pablo wä wapautanak je oloi jámi.”
- 14 Judío wa ekla chui wa tsakui kie Esceva ni, je yabala siete wa ne tso je wak rä.
- 15 Ata je wikblu yakei te ikúka te isha: “Yis wä Jesús juñer, yis wä yi rä Pablo juñer. Ata zyibä bas dä na?”
- 16 Jera je jäiyi kololewä wikblu yakei wä je junami ijewa kika, te ijewa kukawä diekjela tunakä ijewa kalabe kika. Jekäi je ju ska ijewa julunami julishye, shkale tai.
- 17 Éfeso ska senak wa biköle te je juñawä, Judío wa käi, Griego wa käi, jera suane janakä ijewa biköle ki. Ñakäi Säkekewa Jesús kie oloi kanakä.
- 18 Jekäi Jesús biketsäk wa chulij dejulu te ji wakbleke ite käi shekëkä pakekä.
- 19 Jera chulij jalibashäk wa te iäyë tapawawä däläwächawä biköle wäna. Je äyë kjuä säkei shtawä ijewa te ra isäkei rä cincuenta mil denario.
- 20 Jekäi Säkekewa ktä minemikä tákii jöikwä jöikwä kíta kíta.
- 21 Je ona ukä ska Pablo te ibiketsa ijer ska minak Jerusalénka, kjäkju säkätä Macedonia irä Acaya irä wä, te isha: “Yis ñayula ená Jerusalén ska ra, yis kiana jia minak Roma wa suak.”
- 22 Jera ite itsatkäk wa bol Timoteo irä Erasto irä patkami Macedoniaka. Ata ije sena jia elkje Asia ska.
- 23 Ñerä je kei ska sä wätjinakä ka elkje kuna Jesús ñalei ktei kjuei.
- 24 Je wä rä ekla jile yuäk inaklä yaka wä kinak Demetrio ni, je te Diana temploí meí yueke inaklä yaka wä; je wä ite ji meí yuäk wa bluwakä ka elkje kuna.

- 25 Je ne kika ite shkable jeshtä wà wa saka tapawachawà, jewa ia ite isha: “El wa, bas wà ijuñer jí sà shkable ne wà sä blurke rä.
- 26 Ata bas wà isule, bas wà issële, ka jí Éfeso ska ebä kuna, ata ñaebä elkje ra Asia kei kalabe ska, jí Pablo wà chulij wa jertkele, wäyöle, je te ishe ji yöle jula wà je rä ka säkekläi wa si kuna.
- 27 Ka jí sà shkable yirmi yakei ebä rä däläna kuna, ata ñaebä säkekläi oloi ta Diana, je temploí kolormiwà ka säkei ta jia. Jekäi ra je oloitsanak Asia ska wa biköle wà, ñakäi kà biköle ska wa wà, je oloi tsi jalmarwà.”
- 28 Ijewa te je ssa ra, ikjuatkachawà eëna, kjoyina te isha: “Diana Éfeso wa kekläi je ne rä oloi ta tai rä.”
- 29 Jekäi je jukläyäkä wa biköle wätjinakà. Jera jewa julunami etka ye ebä te Pablo tsatkäk Gayo irä Aristarco irä sika jámi demi sa tapanaklä jui ska. Jewa rä Macedonia wa.
- 30 Pablo ssëna minak je chulij wa wäki, ata kte kukäk wa wà ka iia kà mène.
- 31 Ñakäi Asia kei wäkiri wa shà Pablo salibä wa te ishaté iia: “Dunasì ka ma miwà kuna ijewa tapanaklä jui ska.”
- 32 Ijewa kjoyinakà ñashana kjuawa kjuawa, jekäi je tapalewà wa jër shena kajakla, ñakäi iwäbäli wa wà ka ijuñer jiye itapar tsö räle.
- 33 Jera Judío wa te Alejandro patkami ditsä bena wäki, jekäi je chulij wa moska te ije jër kua ji shäk. Jekäi ijula tkachà ijewa siwätiačkawà ijek wetsäklä ditsä wäna.
- 34 Ata ije rä Judío wa, je te ijewa jër kua ra, iñajakà kjoyinak etka yebä, elkje ra dos hora kje: “Diana Éfeso wa kekläi, je ne rä oloi ta rä.”
- 35 Jera je jukläyäkä ska äyë yuäk te je chulij wa paka siwätiačkawà ra, ite isha: “Bas Éfeso wa, çbaishe yi je wà ka ijuñer Éfeso jukläyäkäi ska wa ne rä Diana ale oloi ta, temploí irä imei jaleté kajöir ska irä je kjänanak wa rä ni na?”
- 36 Yi ani wà ka ishäklei kayue irä ni. Je ne kika bas kiana siwätiačkawà, ke ji wàk pa pa käi.
- 37 Ka irä maikäi kuna ta, bas te jí ditsä jaté jiska. Jewa wà ka ji wakblene je templo ukä jámi, ka ijewa wà saje wa kekläi yine kte yakei wà.
- 38 Je ne kika ikuna rä Demetrio irä ji meji yuäk ije ra wa irä, jewa ssëna yilé ra kjuatkäk ra, je ne ye sä ktei wabiketsäkläksà tsö rä, kà wäkiri wa tsö rä; jeska ijewa ñakjatiö.
- 39 Ata bas ki ishena jia yinak ra, jera je parurmi rä sa taparkë jile paruäk tsana shtä ska.

40 Ata jir ji ɔna kɪ däläna sɪ iö sa kjaterwä, tɔi sɔ kjuatkaka. Ikuna rä jekäi ra, ¿jini sä te ikúkemi na? Ñera sä wätjínaka rä ka wata.”

41 Jekäi ite je sha ɛná ra, ite je taparte wa patka tulaksa jeska.

Hechos 20

1 Ñe iwätjina ukä ska ra Pablo te kte kukäk wa kia jaté. Je te ijewa jɛr kuatana, jera ijek bata sha minejumi däkmi Macedonia ska.

2 Jera ikjaju je kei saka saka shanaka, te ijewa kijerkua jia. Jekäi idemiju Greciaka.

3 Jeska ije sɛna tres mes, ata Judío wa ñajerkua iktäkwa imajumi kja kono kɪ däkmi Siria ska ra. Je kɪka ite ibiketsaksa minakjuni Macedonia wà.

4 Jera ije ra shkäkña wa rä Pirro yaba Sópater, je rä Berea wa; Aristarco irä Segundo irä, jewa rä Tesalónica wa; Gayo irä Timoteo irä, jewa rä Derbe wa; Tíquico irä Trófimo irä, jewa rä Asia wa.

5 Jekäi jewa minejulumbiba ñala wätsakba te sá kɪssa Troas ska.

6 Jekäi pan ñaklä ka levadura ta je kei kjewɛ je ɛná ra, Filipino ska sá junaté kono kɪka, jekäi cinco día ra sá ñakɔani ijewa ra Troas ska. Jeska sá sɛna siete día.

7 Jera semana díaí säkätä wa sá taparte pan bala butsäk sɔ jɛr janaklä Jesús dulewä ska ra, jera Pablo te ijewa pakta, ite ibiketsa imaju bulirishtä kɪka, ikapaka jaree deka kɔ shasha kje.

8 Jeska tsini tsɔ wäkale chulii ju jar yöle kasha kɪ mai sá tapar kate ska.

9 Jera dulaklei ekla kie Eutico ni je kalme jek tkelewä ventana kjä kɪka, kápärawa yëë. Jera Pablo kapakä dami jia shana je dulaklei kapawa kee, bukana janaté ju yöle ñabata kɪka mañatkä ska janani iski. Jera ijewa te ikaka dulewä.

10 Jera Pablo bitewaju iski. Je jek maka je dulaklei kɪka te ikuka yitawa. Jera ite isha: —Ke bas jɛr iana kseka irä.

11 Jera Pablo minekajuni. Jekäi ite pan bala butsa mä sɔ jɛr janaklä Jesús dulewä ska. Jekäi ite je ña ɛná ra, ikapaka jia mä rä kañir suruu. Jekjepa ibiteju.

12 Jekäi je dulaklei minetseni ijewa wä kseka. Jekäi ijewa jɛr pablana tɔi.

13 Jeska sá bitejuluba kono kɪka juna de Asón ska, jeska ñakɔakni Pablo ra. Ije wä ibiketsale rä jekäi, issëna bitäk däkju jeska rä klä wa kɪka.

14 Ñerä sá kua ite Asón ska ra, ibitéjuña sá ra kono kɪ, dejulu Mitilene ska.

15 Jeska bulirishtä ra sá junaté dejulu Quío wäsaka. Je bulishtä ra sá dejulu Samos ska. Je bulirishtä ra sá dejulu Mileto ska.

16 Pablo wä ibiketsale kja rä kjäkju kjuawa, ka Éfeso wa kuna, ka iwätkenaklä kuna Asia ska. Ka irä jiye kuna ta, ikiana däkmi mane mane Jerusalén ska Pentecostés díaí kei kjewakña, ikuna rä ionopa ra.

- 17 Mileto ska Pablo te yile patkami Éfeso ska tapanak wa wäkiri wa kiäk jäté.
- 18 Ijewa dejulu iwäki ra, ite ijewa ia isha: “Bas wa jishta yis se le bakle del bas shana, säkätä yis de Asia ska raté käi, je juñer bäi.
- 19 Je rä yis te Säkekewa kjaney wá del jek jalewa wà, yis wäriä kja tai wà, ñakäi Judío wa te ibiketsaksa onak yis ukä jami je katable wà.
- 20 Ñaebä bas wa ijuñer ka yis wa ji sherke yinak kianak bas ki wätkenewa ani, bas paktäk bena wäkata ska, ju etkä ju etkä ska je ani ka yine yis wa ka yie je she ni.
- 21 Jekäi yie Judío wa irä ka Judío kuna wa irä ia, jek maneweksa Säkeklä ia ktei paka, saje wa säkekewaí Jesús biketse ktei paka.
- 22 Issö, jira yis damiju Jerusalén, ssëlewa mölewa käi. Ka yis wäna ijuene me 'sdämi jeska räle.
- 23 Ata jukläyäkä etkä etkä ska Wikblu Sikina te yis ia ishe dami rä yis kisse te wätenewa irä, weikane irä te.
- 24 Jeiräta ka yis wakei jek biketsä yis ser kseka rä sameishärä säkei ta tai käi, ata yis pakale tunak, ñakäi Säkekewa Jesús wa ji mele yis ia yis wa kjaney onak je ne elewapa yis ia rä, yis wa Säkeklä jer bäi shäke je ktei baa shäklä.
- 25 “Ata jir issö, yis wa ijuñer, bas shana yis bakle sa paktäk Säkeklä gobierno ktei wà, jewa mane ani wa ka yis sunak jia.
- 26 Je kika jir yie ishe bas ia, manele weikanawa ra, ka yis wa je mane ani nui kuna.
- 27 Ka irä jiye kuna ta, yis wa ji sherke Säkeklä ki sa wa onak je ktei ani ka blenewa kuna.
- 28 Bas wakwa seno tsana jek ki, ñakäi oveja kalabe ki. Jewa ne ia Wikblu Sikina wa bas kolole ikjananak wa ye rä, je rä bas wa tapanak Säkeklä ia wa toleksa iwa iwakei pi wà, jewa kjananaklä.
- 29 Ka jiye kuna ta, yis wa ijuñer yis maju itä ska ra, lobo sälwii wa dämiwa bas shana, jewa wa je oveja wa ka janakwa bitaba.
- 30 Ñakäi bas wakwa ebä sha manele ñajämika ji shiana shta pakäk, je wà iwa kte kukäk wa sikä jäklämipa minak ijewa jami.
- 31 Je kika bas seno jer kii. Bas jer jano yis te bas ia ji sha ekla ekla ka jalewa ta jieleksa wà kje, tres año bala na kapiana irä tuina irä jeska.
- 32 “Ata jira el wa, yie bas tuletana Säkeklä ia, wetsanak iwakei jer bäi yile sa ia je ktei wa. Je kte rä täkili ta sa jerike kiwäjiäk, ji tsö däkksa sä siki tele wa biköle ia je däklaksa sa ia.
- 33 Yis jami yi ani inaklä iräle, oro iräle, sua iräle ka tkene kuna.

34 Ata bas wakwa wə ijuñer yis shkəbla jí yis wakei jula wà ji sherke yis kḷ irä yis da shkək wa kḷ irä je dākləksə sá iə.

35 Ji bena wá yis te kái, je wà yis te ikjasha bas iə shkəble jekái ne wà sa kiana ka jita wa tsatkək rä. Je rä sə jər janəklä jini Säkekewa Jesús wakei wə iyile ska: ‘Bäi sḷ ra ji mē ne rä, ji kuke tsata rä.’ “

36 Ite jekái isha ená ra, ijətkawə köchöwə kḷ kəkək ijewa biköle ra.

37 Jekái ijewa biköle jḷa jela eena sḷ, ijewa te Pablo kuka yita ikuli kichaka te iwä jalassa.

38 Ijewa jər ianachawə eena sḷ rä, ite isha ka ijewa wə isunak jḷa kḷka. Ñerä ijewa minemi inəlei juaktəna kono ska.

Hechos 21

1 Sá ñabatashatəna ená ijewa iə ra, sá ñajiakə kono kḷ bitəjulu bulee dejulu Cos ska. Bulirishtä sá dejulu Roda ska. Jeska sá bitejulu dejulu Pátara ska.

2 Jeska sá te kono saka kua je kjəkejḷ rä Fenicia wà. Je kḷka sá ñajiakə bitejuluté.

3 Jekái sá dajulu ra Chipre sua sá te. Je atənatəna sá jula shule kjəne. Jekái sá juna Siria wami dejulu ñajolowəksə Tiro ska, jeska kono na dāli shkə jolowəkəkəsətəna kḷka.

4 Jeska sá te kte kukək wa kua. Jekái sá sənə siete día ijewa ra. Jera Säkekəlä wikblu oloi jami ijewa te ishekə Pablo iə: “Ke ma minak Jerusalén ska.”

5 Siete día kjajḷ ra, sá bitejuluté. Jera ijewa biköle biterña sá ra, isənəklä waje iyabalaje je jukləyəkə ektaka kje. Jeska sá ñajaklawə köchöwə kḷ kəkək dāyē kseḷ kḷ.

6 Jeska sá ñabatashatəna ñaiə, kjepa sá ñajiakə kono na. Jera ijewa minejulumini iwakwa jukani.

7 Jekái Tiro ska sá junaté dejulu Tolemaida. Jeskabä sa shkatəna kono kḷ. Jeska sá mine jḷa sa el wa chakək, jekái sá sənə ijewa ra kə etka.

8 Bulirishtä ra sá bitejulu de Cesarea ska, dejulu Felipe kte baa bata shək ju ska. Je rä ale kolole siete wa shə ekla. Je kjəka sá sənə.

9 Ije rä yabala busi wa ta cuatro, ka seḷe kuna. Jewa rä ji shək jile bata shək wa ye.

10 Jeska sá sənə shkəjə, bala na ekla jile bata shək kie Agabo ni bitejuté Judea ska.

11 Je dejuté sá wəkḷ, te Pablo kipa muəklä yaksə, je wə ijək muawə ikləka ijulaka, te isha: —Jikái Wikblu Sikina te ishe: “Jí kipa muəklä wakei muemiwə jikái Judío wa te Jerusalén ska. Jekái ite ijuemiksə ka Judío kuna wa jula na.”

12 Mikə sá te je ssa ra, sá irä sənək je keḷ ska wa irä te isha iə: —Dunasḷ ke ma minak Jerusalénka.

- 13 Jera Pablo te sá kúka: —¿Ji te bas jiewekē rā je wà bas te yis jēr iawekewā na? Yis kaldu kja rā ka monakwā ebā kuna, ata duākwā Jerusalén ska Säkekewa Jesús kie bata kīka.
- 14 Jekāi ka sá iā iwätker jīa ra, sá te ijawā te isha: —Ionopa jishtā Säkekewa kī isherkē kái.
- 15 Je ukā ska sá kukana bitejulu dākka Jerusalénka.
- 16 Ñakāi kte kukāk Cesarea ska wa shā biteña sá ra. Jewa wā ekla Chipre wa kie Mnasón ni shkāña. Je rā kte kukāk mikle wa, jera je ne ju ska sá kápā mar dā.
- 17 Sá dekajulu Jerusalénka ra, sä el wa te sá kiawā jēr ssēle ānaa.
- 18 Jekāi bulirishtā ra Pablo kjawajuña sá ra Jacobo suāk. Jeska ñatapawāk wa wākiri wa bikōle tapanawā.
- 19 Jewa ñachaka enā ra, jile saka saka ole Säkeklā wā ka Judío kuna wa shāna ije te ikjanei wā oloi jami je paka ite ijewa iā.
- 20 Je ssa ijewa te ra, ijewa te Säkeklā kjeisha, te isha iia: —El dikā, ba wā ijuñer, Judío wa dākā miles miles kje, jewa rā delewā Jesús biketsāk. Jewa kalabe rā kawēi meletāna wetsāk.
- 21 Ata ijewa iā ba ktei pakale rā ba te Judío wa tsō ka Judío kuna wa shāna bikōle pakekē ñabutsāk tulāmi Moisés wā kawēi meletāna yika, te isheke ijewa iā, ka ijewa kiar jīa iyabala iā tene shkiri wāk, ka ikiar sä wādular wawāk jīa ni.
- 22 ¿Jera ji wēmi sa te na? Iyina sī ra ijewa te ba palei ssēmi ba dekaju ni.
- 23 Je ne kīka ba kū iwō jí sá te isheke ma iā kái. Jiska sá shāna ditsā tsō cuatro kablele Säkeklā iā ji wāk.
- 24 Jewa kiōmiña ba ra, jekāi ma jek siki tewoña ijewa ra. Jekāi ijewa tsākū kā sikā juakēmi kalabe tsatjuo ba kū. Jera bikōle te isuemi ba palei yile rā ka iyina kuna, ata ba te kawēi meletāna dälätsekeña.
- 25 Ata Jesús biketsāk ka Judío kuna wa, jewa iā sā wā äyē yöle rā jini sā wā ibiketsaleksā kái. Je rā ijewa ñabutsā tulāklāmi ji rā melekā jile keklāi mei wājami irā, jile pi irā, jile kuli siklekā irā, kawakblewē irā je yika.
- 26 Jera Pablo te ñe cuatro wa kiami ira. Ñerā bulirishtā ijek siki tewāña ijewa ra enā ra, imineju Temploka ibata shāk bikökje inasikitewākē díai erkewā rā, jera idāklā ji rā menak ijewa ñasikitewā kī je mak ekla ekla Säkeklā iā.
- 27 Jekāi inasikitewāklā siete día er dawā kja ra, Judío wa dar Asia ska wa te isua Templo na. Jera ijewa te ditsā bikōle wätjīwākā. Jekāi ijewa te ikukawā,
- 28 kjoyina tākii: “¡Israel wa, sá tsatkō! Jí ne te bena pakte rami kā bikōle ska ji wāk saje wa irā, kawēi meletāna irā, jí kei irā ukā jami rā. Ka je ebā kuna, ata ite jí Templo jarka Griego wa kiawā je wà ite jí kei sikina yakeitewawā.”

- 29 Iwa rä je yikaba ijewa te Trófimo Éfeso wa sua idami ira je jukläyäkä shana, je biketsa ijewa te rä Pablo te je kiawa Templo na ni.
- 30 Jekäi je jukläyäkä wa kalabe wätjinakä, ditsä julunakä ñashana ji wäk täkili wà, te Pablo kukawa sika tsami Templo ektaka. Jera ijewa te ju kjä kjätiawa plaa.
- 31 Ijewa te ikterawa kja ra, guardia wa eyaka wa tsakui ia ibata yina, Jerusalén wa biköle wätjinakä ni.
- 32 Jera plaa ite guardia wa irä guardia wa cien wäsikäk wa irä kia jaté, tunami ijewa wäki. Mikä ijewa te guardia wa irä itsakui irä jewa sua ra, ijewa te Pablo jawä ka bukane jia.
- 33 Jekäi guardia wa tsakui deju te ikukawa. Jekäi ite isha monakwa cadena botäbä wà. Jera ite ijewa wächakewa yi ije rä í, ji wá ite rä í kika.
- 34 Ata je chulii wa kjoyina ñashanaka kjuawa kjuawa. Jekäi jibä iwà sî rä je ia ka ije jër kone, ijewa kjoyinakä tai kjuei. Je kika ite isha tsenakmi guardia wa jui ska.
- 35 Ijewa demijulu kläkata ska ra, guardia wa te itsami kalekä je chulii wa kjuatka tulakä eena sî kjuei.
- 36 Je rä ditsä chulii wa dami itäkika kjoyir dami: “Iktöwa” ni kjuei.
- 37 Ijewa wä imawatse kja guardia wa jui na ra, Pablo te isha guardia wa tsakui ia: —¿Ba te ka memi 'stäklä ba ra na? Jera ije te isha: —¿Ba wä Griego wa ktä juñer na?
- 38 Jera ¿ka ba rä Egipto wa ekla kjuatkäk sa tsakui ra ale bajaa sä ktäk wa jäkmi cuatro mil ka ssilewa pjoo ska je kuna na?
- 39 Jera Pablo te isha: —Ñera yis dä Judío wa, dar Tarso ska, je rä Cilicia ska ra jukläyäkä bäi sî shtä. Dunasi ka mo 'sia, 'sktäklä ijewa ra.
- 40 Jekäi ite ka mä iia ra, Pablo jek duakä kläkata kika, jula tkacha. Ñerä biköle siwätiachawa bii, jera iktami ijewa ra Hebreo tä wa, je te isha:

Hechos 22

- 1 “El wa, 'ská wa, jir yis jek wetsäke bas ia ssö.”
- 2 Ijewa te issá Pablo ktakä ijewa ra Hebreo wa ktä wà ra, ijewa siwätiachawa itjä sî. Jera ite isha:
- 3 “Yis dä Judío wa kole Tarso Cilicia ska, ata yis kibina rä jí jukläyäkä ska, dulale Gamaliel wä, sa kalí wa ia kawei meletana je dälätsäk tsana sî. Ñakäi yis dä Säkeklä kî ji sherke wetsäk, jishtä jira bas biköle rä käi.
- 4 Jera yis te jí Jesús ñalei jami wa yula iktäkchawa kje, yie ijewa kuka wätenakchawa jäiyi wa irä alaklä wa irä.

- 5 Jekäi chui wa tsakui si irä sä wäkiri wa biköle irä jewa rä je suk wa. Ñakäi jewa ne te yis ia äyë mä tenakmi sa el wa ia. Jekäi yis mineju Damasco ska yis wä jeska tsö wa kukä jäkläté bukanak jí Jerusalénka.
- 6 “Ata jikäi yis ia iona rä. Kä mokü käi yis tkenawä kja Damasco ska alemana ra, jera plaa kajöir ska kä wäninaté olowä si yis pájami shkiritkeksä.
- 7 Jera yis janawä iski, te kte ssa, te ishe yis ia: “Saulo, Saulo, çjiye ba te yis yuleke weikanak rä na?”
- 8 Jera yie ikúka: “Säkekewa, çyi ba rä na?” Jera ite yis ia ishe: “Yis dä Jesús Nazaret wa, je ne yuleke ba te weikanak rä.”
- 9 Yis da shkä wa te je kä oloi sua, ata ka ijewa jer kōne je ikta yis da je ia.
- 10 Jera yis te ichaka: ‘Säkekewa, çjibä wë yie na?’ Jera Säkekewa te yis kúke: ‘Ma jekökä chö Damasco ska. Jeska ji rä biketsale onak ma wä je yirmi ba ia.’
- 11 Ñerä je kä oloi rä oloo si te yis wäbala salawawä. Je kika yis da shkä wa te yis wajiami 'sjulaka demiju Damasco ska.
- 12 “Jera ekla kie Ananías ni je rä senak tsana kawei wä iyile jami. Je rä yinak bäi Judío wa senak jeska wa biköle wä.
- 13 Je dewä jek duawä yis wäjami, te ishe yis ia: “El dikä Saulo, bä wä wajueno.” Jera nawäsaka yie ije sua.
- 14 Jera ije te yis ia ishe: ‘Sa ká wa Kekläi wä ba rä kolole ñala wätsakba ije ki ji sherke onak je wä jer konak, ba wä ale wämo suaklä, ji sheke ite ssaklä.
- 15 Ka irä maikäi kuna ta, ba te ije ktei pakemi ditsä biköle ia, ji sua ba te käi, ji ssa ba te käi.
- 16 Jera, çji küssëke jia ba te rä na? Ma jek wäukewö, ianetsö ikie wä ba yakei pasukanaklä.”
- 17 “Jekjepa yis deni Jerusalén ska, je kākia katke Templo na ra, yis jer na kä shena itjä.
- 18 Jera yis te Säkekewa sua, je te ishe yis ia: ‘Ma chöksä jí Jerusalén ska mane mane, ba te yis ktei she kate je ka kinakwä ijewa wä kika.’
- 19 Jera yie ikúka: ‘Säkekewa, ijewa wä ijuñer bäi ñapaktäklä jui saka saka ska yis te ba biketsäk wa kukechekewä jienak, ñakäi ikpeke,
- 20 ñakäi bä ktei shäk Esteban pi tkerte ra, jeska yis kalduña ssëwä je te bäi, ñakäi yis te iktäkwä wa paiklä bla iia.’
- 21 Ata ije te yis ia isha: ‘Ma chö. Ka irä jiye kuna ta, yie ba patke mar kamii ka Judío kuna wa shana.’

- 22 Jekäi ijewa te iktä ssa deka ite jekäi ishaka ska ra, ijewa kjoyina täkii te isha: — Je ditsä weiköwä, je shtä ka kiar jia senak kajiska.
- 23 Jekäi ikjoyinaka, ipaiklä tulami, ijewa te ishaka pjoit tula kasha kika.
- 24 Je kika guardia wa tsakui te Pablo sha tsenakmi je guardia wa jui jarka. Jera ite kawei ma Pablo bukanaklä ksa bata wa, jiye ditsä kjoyirte ji shak ije ukä jami je shakläka iwa.
- 25 Ijewa te ijula jiatkete monakwa ra, Pablo te guardia wa cien wasikak kaldu ia isha: —Ka tso bas ia Roma wa kpaklä ka iktei wabiketsarksaba yika na?
- 26 Je guardia wa cien wasikak te je ssa ra, imine ishak guardia wa tsakui ia: —Ji we mar ba te ra na? Nera ije ra Roma wa.
- 27 Jera guardia wa tsakui deju iwajami te isha ia: —Isho 'sia za ra Roma wa na? Jera ije te ikuka: —Taa.
- 28 Jera guardia wa tsakui te isha: —Yis jek tsatjua tai, yis ayei yonaklawä Roma wa ye. Jera Pablo te isha: —Ta yis da ijewa, yis kona ijewa jami kika.
- 29 Jeba ra tso kja ikpak wa natsatulami iyika. Nakai guardia wa tsakui jer kua ite ra Pablo ra Roma wa, je ne muawa ite ra, je te isuawawa.
- 30 Jekai bulirishta ra je guardia wa tsakui ssena ijuñete ji si kjei Judío wa te ikjatiawa ra kai. Je kika ite iwayaksa, te chui tsakui wa ira Sanedrín wa bikole ira paka natapawakwa. Jera ite Pablo tsaksa, tsami ijewa waki.

Hechos 23

- 1 Jera Pablo te Sanedrín wa sua jaree te isha: —El wa, yis senaté Säkeklä wana ji bikole ska jer ssela ka nuita daka jira kje.
- 2 Jera chui wa tsakui Ananías te kajali Pablo sakata jami wa paka ikpak ikjataba ki.
- 3 Jera Pablo te isha ia: —Säkeklä te ba juer ta wamo kai kpemi. Ba jetkawa yis ktei wabiketsaksa kawei jami, ata ba te ditsä paka yis kpak ra, je wa ka ba te je kawei shiriwawa na?
- 4 Jera kajali jeska wa te isha ia: —Za te chui wa tsakui kolole Säkeklä wa she yakei na?
- 5 Jera Pablo te isha: —El wa, ka yis wa ijuñer ije ra chui wa tsakui ni. Ata iyole katke ra: 'Ke ba ku sa tsakui sha kte yakei wa.'
- 6 Jera Pablo jer na ide Sanedrín wa moska ra saduceo wa, moska ra fariseo wa. Je kika ana takii Sanedrín wa ska: —El wa, yis da fariseo wa, yis da fariseo wa yabei, yis ktei wabiketsarte ra sa dulechawa wa shkirmikani je kisse kjei.

- 7 Mikā ite jekāi isha ra, je te fariseo wa irā, saduceo wa irā kjuatkewā tulakā ñara. Jera je tapalewā wa ñabalabutsa.
- 8 Iwa rā Saduceo wa te ishe rā shkinekāni kāi, ángel wa kāi, jile wikblu kāi, je ka kuna. Ata fariseo wa iā ra je biköle tsö.
- 9 Ñerā ijewa kjoyinakā tai. Jera fariseo wa shā kawei wà ñayöle wa ñajakā ñauña saduceo wa ra, te isha: —Ka sá wā ji ani kone jí kaldu shäklä nui ta irä ni; bäräle wikblu manele iräle, ángel manele iräle kta ira rā.
- 10 Jekāi ijewa ñaktewākā kīta, je yika guardia wa tsākui sūanawā iö ijewa te Pablo butse tkewā. Je kīka ite guardia wa paka bitäk itapar tsö ska Pablo bākākksā, tsenakmi guardia wa jui ska.
- 11 Je tuinei wà Säkekewa deju iwākī te sha iiā: “Bä sseno tākii. Jishtä ba te yis ktei sha Jerusalén ska, je sūta ba kiana yis ktei shäk Roma ska.”
- 12 Ñerā kañinawā ra Judío wa ñajerküa, kabla etkabä ñashaksā weikanakwā Säkeklä wā, iji ñawā iji yawā ka iwā Pablo kotānawāba yika ra.
- 13 Je ñajerköle iktākūwā wa dākā rā cuarenta tsāta.
- 14 Jewa minejulumi chui tsākui wa irā, sä wākiri wa irā wākika te isha ijewa iā: —Sá rā kablele etkabä ka ji ñak kuna, ka sá wā Pablo kotānawāba yika. Ata ka je one ra sá weikanowāpa.
- 15 Je kīka bas irā Sanedrín wa irā jewa ku kā kiö guardia wa tsākui iā, iwā Pablo tsäkläté bulia bas wākī, sameishärä bas kī ishena ktei chakanak bulee si kāi. Ata sá te ikissēmi kukale enā iktākūwā ka ije dājūba yika.
- 16 Ata Pablo kuta yaba te ijewa te ikissē mar ktei ssa ra, imineju kjawaju guardia wa jui ska je bata shäk Pablo iā.
- 17 Jera Pablo te guardia wa cien wäsikäk ekla kiaté, je iā ite isha: —Jí dulaklei tsömi bas tsākui wākī, je wā jile tsö yinak ije iā kīka.
- 18 Jera ite itsami guardia wa tsākui wākī, te isha iiā: —Pablo, ale wätelewā te yis kiami, jekāi ite yis paka jí dulaklei tsäkté bä wākī, ije wā jile tsö yinak ba iā kīka.
- 19 Jera guardia wa tsākui te ikukawā ijulaka te itsami kjuawaka, te ichaka iiā: —¿Ji tsö ba wā yinak yis iā rā na?
- 20 Jera ije te ikúka: —Judío wa ñajerküa kākīäk ba iā, ba wā Pablo tsäklämi bulia Sanedrín wa wākī, sameishärä ije ktei chakäklä bulee si kāi.
- 21 Ata ke iktä kuka. Ka jiye kuna ta, ijewa shā jäiyi wa cuarenta tsāta te ikissē kate kotānakwā. Ijewa kabla etkabä ñashaksā weikanakwā Säkeklä wā, iji ñawā iji yawā ka iwā Pablo kotānawāba yika ra. Jekāi ijewa rā kukale kja iwāk, ata ijewa te rā ba kabläke ipatkäkmi ebä ne kissēke.

- 22 Jera je guardia wa tsakui te je dulaklei patkamine, je ia ite isha: —Ka ba te ishe kuna yi ani ia ba te je bata sha yis ia ni.
- 23 Ñerä je guardia tsakui te guardia wa cien wäsikäk kiaté bol te isha ijewa ia: —Tuina las nueve ra guardia wa kukanewo, dosciento shkäk klä wà, setenta shkäk caballo ki, dosciento ukabata ta, minakmi Cesareaka,
- 24 ñakäi caballo kijiöchawä Pablo ia itsäklämi ka medele ta kã wäkiri Félix wäki.
- 25 Ñakäi je guardia wa tsakui te äyë yuami, te ishe rä jikäi:
- 26 “Yis Claudio Lisias, je te iyuami ba kã wäkiri bäiwä si Félix ia: Ba senopa bäi.
- 27 Jí ekla kukawä Judío wa te, yëë kterawä ijewa te. Ata yie ijuña ije rä Roma wa ni ra, yis mine guardia wa ra, te iwetsaksa.
- 28 Jekäi yis ki ishena juñenakwä ji kjuei ijewa te ikjatiekë rä kika yis wä iminetse ijewa wä kolole sä ktei wabiketsäksä wa ska.
- 29 Jekäi yis te issa ra ijewa te ikjatiekë rä iwakwa kawei bata kika. Ata ka iwä ji ani nui kuna, iktäkläwä iräle iwätiäkläwä iräle.
- 30 Ata yis ia ibata yina ijewa rä ñajerköle ená iktäkwä ra, ñawäsaka yie ije patkami bä wäkika. Ñaebä yie ije kjatiäk wa paka minak bä wäki jeka ikjatiäk.”
- 31 Ñerä guardia wa te iwä jishtë ipakana iwäk käi. Jewa wä Pablo minetse tuina demi Antípatris ska.
- 32 Bulirishtë ra ijewa te caballo ki shkä wa ebä patkami ira, ata iwakwa bitejuluni guardia wa juika.
- 33 Ñerä jewa demi Cesarea ska ra, ite äyë çami kã wäkiri ia, ñakäi iwä Pablo demitse iwäjami.
- 34 Jera kã wäkiri te je äyë washa, jera ite ichaka mai kei ta ska idar dä. Ite ijuña Pablo rä Cilicia wa ni ra,
- 35 ite isha iia: —Ji kjuei ba kjaterkë rä je ssëmi yie, mikä ba kjatiäkwa dejulu kjepa. Jekäi ite ijewa paka ikjänanak Herodes pretorio ska.

Hechos 24

- 1 Cinco día ukä ska ra, chui wa tsakui Ananías dejuté sä wäkiri wa shä maneie irä, ekla sä ktäklei kie Tértulo irä jewa ra. Jewa tapanawä kã wäkiri ia Pablo kjatiäk.
- 2 Ñerä Pablo kinaté ra, Tértulo te ikjatiami te isha: —Ba ktä wà sä serkë bitaba, ba te ji biketse tsana, je wà ba te ji bäiwä tai jí sä kei ska,
- 3 ba Félix bäiwä si, del kã biköle ska, sá te isua ra iyina irä, je kika sá te ba kjeishe jer baa wà.
- 4 Ata ka yis wä ba weikäklä issäk jaree kika yis te ba ia kãkiekë ba rä jer bäi kika ba wä sá ktä ssäklä berbena.

- 5 Iwa rä sä te ikuaksa ra jí ekla ne rä sä weikäk eena sî rä, sä wätjîwək Judío wa biköle shana ka biköle ska rä. Ije ne rä ale Nazaret wa kajuñe jami wa wäkiri ekla rä.
- 6 Ije te Templo yakei tewaklewa, ata sä te ikukawa, jekäi sä ssena ije ktei wabiketsaksa sä kawe jami.
- 7 Ata guardia wa tsakui Lisias deju, je te takili wà ije bakaksa sä jula na.
- 8 Jekäi je te ikjatiäk wa patkaté ba wäki, jekäi ba te iwachakewa ra, ba te isuemi ji ni sä te ikjatieke je biköle wà rä käi.
- 9 Jera Judío wa te ishaña je biköle rä iyina sî.
- 10 Jera ka wäkiri te Pablo ia ikjasha jula wà iktäklä. Jera ite isha: —Yis wa ijuñer kamikleté ba rä jí kei ska wa ktei wabiketsäk, je kika ka yis suane jek wetsäk ba ia.
- 11 Ba te ichakakle ra ba te ijuñemi, jira doce día ebä yis deka Jerusalénka Säkeklä kjanei wak rä.
- 12 Ata ka ijewa wa yis kone Templo ska iräle, ñapaktäklä jui ska iräle, jukläyäkä shana iräle, yis ñauña kate yilé ra käi, yis te sä wätjîwe kate käi kuna.
- 13 Je kika ijewa te jí yis kjatieke ba ia je ka yinak ijewa ia iyina ye.
- 14 Ata yis te ba ia jí ne sheke rä: yis dä yis kalí wa Keklái kjanei wak, jishtë Jesús ñalei kinak ijewa wa kajuñe saka ni je kiana kjanei onak rä je jami. Ñakäi kawe irä jile bata shak wa wa iyöle irä je bena biketsäk yis dä.
- 15 Ata ji etka Säkeklä wa menak kissenak yis wa, je ebä ne kissäke ñaebä ijewa te rä; je rä sä rä shkinakkani, sä wämo wa käi, ka sä wämo kuna wa käi.
- 16 Je kjuei yis chichar dami del ji wak tsana, ka yis ssenaklä nui ta käi, Säkeklä wana iräle, ditsä wana iräle.
- 17 “Ñerä año kja tai ukä ska yis deni inaklä juak yis ditsei wä shä ka jita wa ia, ñakäi jile mak Säkeklä ia.
- 18 Yie je we kate ra, Judío wa datse Asia ska wa te yis kua Templo ska jek siki tele ená. Ka yi kuna yis da chulij, ñakäi ka yis wa yi wätjineka.
- 19 Jekäi ikuna jile wata ki ijewa te yis kjatieke ra, bäi sî iwakwane shena däkjulu jiska bä wäki yis kjatiäk rä,
- 20 ata kai ra, jí wakwa ku ishoka, ji kua ite yis wa öle yakei käi, yis wachakena yis kaldu Sanedrín wa wana ra rä.
- 21 Ata bäräle jeska ijewa shana yie isha takii: “Jir yis ktei wabiketsarte rä, sä dulechawa wa rä shkinakkani ktei kjuei.’ Je kile yis dä nui ta rä.”

- 22 Jera Félix dä jēr kole tsana Jesús ñalei ktei wā. Je kika ite iwätkewawā, te isha: —Mikā guardia wa tsakui Lisias deju ne kjepa yie bas te isheke biketsemiksa tsana rä.
- 23 Jekäi ite guardia wa cien wäsikäk paka Pablo kjānanak, ata kã mak iia ju na ikäruäklä kjermita, ñakäi isaka wa däkewā ji mak iia ka wätkewak kuna.
- 24 Je itäki jena jenapa Félix deju isenaklä Drusila ra, je rä Judío wa. Jekäi Félix te Pablo sha tsenakté. Ñerä Pablo te Cristo Jesús biketse paka, je ssa ije te.
- 25 Jekäi Pablo te ji wāmo käi, jek wätkewe ji yika käi, sä ktei wabiketsanakläksa kei däkewā käi, je ktei paka ra, Félix suanawā te isha iia: —Bäi rä, ma choni. Ata bikökje yis wä katke ra yie bä kieni.
- 26 Ka je rä isuanawā ebä kuna, ata ñakäi je rä ite ikissäte tsu Pablo te inaklä me iia, iwā iyäkläksani. Je kika ite ikieke karaa iktäklä ñara.
- 27 Jera dos año deka ra Porcio Festo dewā Félix säkei ye. Jera Félix wā Judío wa ssēwäklä bäi kika ite Pablo juatana wätelewā.

Hechos 25

- 1 Jekäi Festo dewā je kei wäkiri ye ukä ska tres día ra Cesarea ska ibitejuté deka Jerusalén.
- 2 Jera chui tsakui wa irä sä wäkiri bäi siwā wa irä dejulu iwäki Pablo kjatiäk. Jewa te kākia Festo ia,
- 3 ijēr bäi shäkläpa Pablo patkäkté Jerusalénka. Ata ijewa rä ñajer kole kja ikissäk ñala wä kotanakwā.
- 4 Ata Festo te isha: —Ñera Pablo tsō rä wätelewā Cesareaka. Ata yis mikenjeka jäkä rä plaa yena.
- 5 Jekäi ite isha: —Bas shā mane kjöpa ra ima yis da jeka, ikuna ije wā ji yakei rä wakblele ra, ikjatiäk.
- 6 Festo sena ijewa shāna ocho día käi, diez día käi, jera iminejuni Cesareaka. Bulirishtä ra ijēkawā sä ktei wabiketsäkläksa ska, jera ite Pablo sha tsenakté.
- 7 Idetsē ra, Judío wa minele Jerusalén ska wa te ipajiaksā shkiritke, jewa te ikjatia saka saka nui ta eena käi. Ata ka ijewa ia iyir kte si käi.
- 8 Jera Pablo jek wetsa te isha: —Ka yis wā ji ani one nui ta käi, Judío wa kawei ukä jami iräle, Templo ukä jami iräle, César ukä jami iräle.
- 9 Ata Festo kiana Judío wa jēr ssēwak bäi kika ite ichaka Pablo ia: —¿Ba ssēna minak Jerusalénka, jeska ktei wabiketsanakksā yis wāna jí ktei kika na?

- 10 Jera Pablo te ikúka: —Yis kaldu ená sä ktei wabiketsäklä tkelewá César wá ska. Je ne ska yis kiana wabiketsanakksá rá. Ka yis wá ji ani yakei one Judío wa uká jami, jishtë ba wá ijuñer bái kái.
- 11 Ata ikuna yie ji wá yakei nui ta kika yis shena kotanakwá ra, ka yis wá iynak ke 'sktawá. Ata je yis kjatieke ijewa te je ktei rá ka iyina si kuna ra, yi ani ia ka ka kuna yis juakläksá ijewa ia. Je kika yis ia ka mo ktei wabiketsanakksá César wakei wá.
- 12 Ñerá Festo te ipaka itsatkák wa ra, jekái ite isha: —Ba te kákia ktei wabiketsanakksá César wakei wá, jera je wáki ba ma rá.
- 13 Je uká kika plaa yena ka tsakui Agripa irá Berenice irá demijulu Cesareaka Festo suak.
- 14 Jeska jewa sena tai. Jera Festo te Pablo ktei paka ka tsakui Agripa ia te isha: —Jiska Félix te ditsá ekla juatana wátelewá.
- 15 Yis dastana Jerusalénka ra, chui tsakui wa irá, Judío wákiri wa irá dejulu yis wáki, te kákia ije wabiketsäkläksá weikanak.
- 16 Jera yie ijewa kúka, Roma wa ka wádular yi ani juakksá kotanakwá kjermita, ata säkätäba ka tsó je kjatele wa ia ijek tsatkäklä ikjatiäk wa wána je ikjaterke yika.
- 17 Je ne kika ijewa dejulu etka ye jiska ra, ka yis wá iwátkene, ata bulirishtë ebá yis jetkawá sä ktei wabiketsäkläksá ska. Jera yie ije sha tsenakté.
- 18 Ata ikjatiäk wa ñajaklaká ikjatiäk ra, ka ijewa wá iyine jishtë yie ibiketsa kái kuna.
- 19 Ata ijewa kjuatkäke ira rá iwakwa kajuñe ebá kika, ekla dulewá kie Jesús sheke Pablo te ikatkeni kseka kika.
- 20 Jekái ka yis wá ijuñer me yie je weke rále. Je ne kika yie ichaka Pablo ia: ‘¿Ma jer sséna minak Jerusalénka ktei wabiketsanakksá je ktei kika na?’
- 21 Ata Pablo te kákia iatanaklä wátelewá Augusto wá wabiketsanakksá jia. Jekái yie kawei ma isenaklä wátelewá, bikökje yie ipatkeke César wáki kje.
- 22 Jera Agripa te isha Festo ia: —Yis jer sséna Pablo ktá sséte. Jera ite ikúka: —Bulia ba te iktá ssémi.
- 23 Jera bulishtë ra Agripa irá Berenice irá jewa dewajulu ñasséle yëë, kjawajulu ji ktei pakäklä ska guardia wa tsakui wa irá, jáiyi wa bakleká wa irá, jewa ra. Jera Festo te Pablo sha tsenakté, je ki idetse.
- 24 Jera Festo te isha: —Satsakui Agripa, ñakái biköle bas tsó jiska sá ra wa; jí ekla suo, je kjatia yis ia Judío wa kalabe te, Jerusalén ska irá, jiska irá. Ijewa kjoyinaka tai, ka ije kiar jia senak kseka ni.

25 Ata yis te isua ra, ka ije wā ji ʾani ʾone nui ta kái iktäkläwā, ata ije kākia ktei wabiketsanakksa Augusto wakei wā. Je ne kī yie ibiketsa patkenakmi je wākī.

26 Ata ka yis wā ji kuna yönak ishäklä tsana sī kái yis tsākui ia. Je kīka yis wā idetse bas wākī, bāi sī ra ba sa tsākui Agripa wākī, je rä iwabiketsanaksa ra, je jami yis wā iyuäklä.

27 Ka irä jiye kuna ta, yis ia ra wätelewā patkemi ka bata yile kuna tsana ji kī ikjatena rä kái ra, je rä ka wata.

Hechos 26

1 Jera Agripa te isha Pablo ia: —Yie ká mē ba ia ba jek tsatkäklä. Jera Pablo jula tkachā, jek wetsami jikái:

2 “Yis ia ra bāije jir yis ia ká tsō jek wetsäk ba Satsākui Agripa ia, ji kjuei Judío wa te yis kjatiekē rä je biköle yika,

3 bāi sī ra, sá Judío wa wädular irä, ji te sá kteweke irä, je biköle juñer bāi ba wā kīka. Je kīka yis te ba ia kākīe yis ktä ssöpa jēr bāi wà.

4 “Jishtä yis ser yis jia dulaklei raté, ale yis sēna yis ditsei wä wa shāna Jerusalén ska ra, je juñer Judío wa biköle wā.

5 Ijewa wā yis dä sule mikté. Jekái jewa kuna je ktei shäk ra, ijewa te ishemi rä, yis sele rä fariseo ye, jewa ne rä sá kajūñe wawāk tsana sī isaka tsata rä.

6 Ata jir yis ktei wabiketsarte Säkeklä kablele sá kalí wa ia kīssē kjuei.

7 Satsākui Agripa, je ikablele kīssēnak sá ditsei wä doce wa wā, je däkläksa sá ia kīka sá te ikjanei wēkē tkenawā tuina, kapiana. Je kīssē ebä kīka Judío wa te yis kjatie kate rä,

8 ¿Jiye bas manele te ka ibiketse Säkeklä ia dulechawā wa rä shkīnakkāni rä na?

9 “Iyina sī yis wakei ia ra yie ibiketsa jile wāk saka saka Jesús Nazaret wa kie ukä jami.

10 Jekái yie je wā Jerusalén ska. Chui wa tsākui wa te kawei mā yis ia, je wā yis te chūlij sā sikii wa jiachawā sā wātiäklä ska. Mikā ijewa te iktechekewā ra, yie ishaña je rä bāi ebä ni.

11 Jekái kārāa yis mikē ñapaktäklä jui etkä etkä ska ijewa kpäk. Jekái yie ijewa kukekewā tākili wä ijewa wā Jesús shäkläkā kte yakei wä. Yis kjuatkawā eēna sī ijewa ra, je kī yis te jukläyäkä tsō ká etkä ska kje ijewa yule dami weikanak.

12 “Jekái je ebä wē kīka yis damiju Damascoka patkelemi chui tsākui wa wā kawei mele wä.

- 13 Satsakui Agripa, ñerä ñala k̄i yis damiju k̄a mo k̄i ra, yie isua kajöir ska k̄a oloi ñinaté kawä oloi tsata te kañiwaks̄a yis pájami shkiritke, ñakäi yis da shkäk wa pájami shkiritke.
- 14 Jekäi sá kalabe jolonachaw̄a kipaka. Jera yie kte ssa Hebreo wa ktä wà, te ishe yis ia: Saulo, Saulo, ¿jiye ba te yis yulek̄e weikanak rä na? Eena ma jek weikäk̄e rä, jishtë buey te iñatkäklä kà sibuu tie klä wà käi.
- 15 Jera yie ichaka ije ia: “Säkekewa, ¿yi ba rä na?” Jera Säkekewa te yis kúka: “Yis dä Jesús je ne yulek̄e ba te weikanak rä.
- 16 Ata ma jekök̄a klä k̄ika. Ka irä jiye kuna ta, yis jek kjasha ba ia rä, ba kukäk yis kjanei wak ye, yis ktei pakäk ye, ka ji sua ba te ebä ktei pakäk kuna, ata yis jek kjashämi j̄ia yie ba ia ji kjashek̄e na je ktei pakäk.
- 17 Yie ba wetsemiks̄a Judío wa yika, ka Judío kuna wa yika, jewa ne ska jira yie ba patke mar dä,
- 18 ba w̄a ijewa w̄ajiatkewaklä, sene k̄a yee na yika ijewa ñamanewakläks̄a k̄a oloika, ñakäi Satanás tākili yika, idäklaw̄a Säkeklä j̄ami, ijewa nui janaklaw̄a bitaba, iw̄a däli ukä kukäklaw̄aña siki tele wa ra, yis biketse k̄ika.”
- 19 Satsakui Agripa, je ne k̄ika je kjayile yis ia kajöir skaté ka weikanew̄a yis w̄a.
- 20 Ata säkätä s̄i yie Damasco ska wa pakta. Je itäk̄i Jerusalén ska wa irä, Judea kei biköle ska wa irä, ka Judío kuna wa irä, ijewa ñamanewakläks̄a, iñaparuäklä Säkeklä ia, ji rä kianak s̄a jek manewaks̄a ra onak je wak.
- 21 Je ne kjuei Judío wa te yis kukaw̄a Templo ska yëe ite 'steraw̄a.
- 22 Ata Säkeklä te yis bakaks̄a, jekäi yis chatkarami j̄ia jira kje, je ktei pakäk emana wa ia, oloi ta wa ia, Moisés irä, jile bata shäk wa irä jewa w̄a ji ormi j̄ia yile käi ebä, ka ji saka yile ta.
- 23 Je yile rä Säbäkäks̄a shena weikanak, ñakäi shk̄inakk̄ani säkätäba dulechaw̄a wa shana, je rä iw̄a k̄a oloi bata shäklä Judío wa ia, ñakäi ka Judío kuna wa ia.”
- 24 Ñerä Pablo jek wetsä dami j̄ia jekäi ra, Festo te isha tākii: —Pablo, ba yuletenaw̄a, ba jek yua t̄ai, je te ba yuleteaw̄a.
- 25 Jera Pablo te ikúka: —Säkekewa bäiw̄a s̄i Festo, ka yis dä yuletelew̄a kuna. Ata yis te kte wata s̄i ne shek̄e rä.
- 26 Ñera jí s̄a tsakui Agripa wākata ska yis ktäk̄e ka suale ta, je j̄er kua je te bäi. Ka irä jiye kuna ta, yis te ibiketse je w̄a je juñer bäi, je ona rä ka jakika kuna k̄ika.
- 27 Satsakui Agripa, ¿jile bata shäk wa w̄a iyile, je kuka ba te na? Yis w̄a ijuñer ba te je kuka.
- 28 Jera Agripa te isha Pablo ia: —¿Je elkjebä wà ba te yis j̄er ssëw̄e dākwa Cristo j̄ami wa ye na?

- 29 Jera Pablo te ikúka: —Elkjebä wà iräle, shkajä wà iräle, Säkeklä kī ishenopa ra ka ba ebä kuna, ata bena jir yis ktä ssäk wa döwapa yis käi, ata ka jikäi cadena ta kuna.
- 30 Ñerä są tsakui irä, kâ wäkiri irä, Berenice irä, ijewa ra ñajäklelewä wa irä, ñajaklakä.
- 31 Jekäi ijewa mineksajulu ra ijewa te ipaka ñara te isha: —Ka ije wä ji ani one nui ta käi, iktäkläwä iräle, iwätiäkläwä iräle.
- 32 Ñakäi Agripa te isha Festo ia: —Ije rä wäyenaksani kjermita, ke ikü kâ kiöpa ktei wabiketsanakksä César wä ra.

Hechos 27

- 1 Mikä ijewa te ibiketsaksä enä sä patkäkmi kono kī Italiaka ra, ijewa te Pablo irä, kololechawä wa saka irä, tulaksä guardia wa cien wäsikäk ekla kie Julio ia. Je rä guardia wa eyaka wa kie Augusto ni wa shä.
- 2 Jera sä ñajiakä kono dar Adramitio ska na, je maju rä däkmi Asia ska, däjë kjä kono däkläwä etkä etkä ska. Je kī sä junami. Jera Aristarco Macedonia wa dar Tesalónica ska minejuña sä ra.
- 3 Je bulirishtäi sä demi Sidón ska. Jekäi Julio jer bäi sha Pablo ia te kâ mä iia iminaklä isalibä waka jewa wä Pablo pasuaklä.
- 4 Jeska sä junamini, kjajulu Chipre ekta kjane siwä te sä tie juekë ktä chäk.
- 5 Jera sä kjajulu Cilicia irä, Panfilia irä wäsaka, däjë wakei ebä kī demijulu Mira ska, je rä Licia jukläyäkäi.
- 6 Jeska guardia wa cien wäsikäk te kono saka dar Alejandría ska kua, je maju rä Italia ska, je naka ite sä jiakä.
- 7 Sä juna jënaa, kâ kja tai, därerë sä shka kjepa sä demi Gnido wäsaka, je rä siwä te sä wätkewë kate kika, je kjuei sä junami Creta ekta kjane ichäk Salmón wäsaka.
- 8 Jekäi sä dami jia kâ säkätä ebä jami, ka sä kjä yee. Jekjepa sä demijulu kâ kie Kono Däkläwä Bäi ska. Jeska ra alemana jukläyäkä Lasea rä.
- 9 Kâ kjaju kja tai kika, ñakäi kono kī shke rä däläna si kika, ñakäi bätsäklä kei kjaju kja kika, Pablo te ijewa jer kua
- 10 te isha: —Bas dikäla, yie isua ra, są juna jia ra sä weikarmi eëna, jile weikarmi tai, ka däli irä, kono irä ebä kuna, ata sa wakwa duächamiwä ñaebä.
- 11 Ata guardia wa cien wäsikäk wä ka Pablo ktä ssëne, ata ite kono juak irä kono wakei irä jewa ebä ktä ssa.
- 12 Ñakäi jeska kono däklä rä ka bäi si kuna, kâ yakei küssäklä. Je kika wäbäli te ibiketsa junakmi jia imablä suak, tsule sä dämijulu Fenice ska, kâ yakei küssäk. Je

rä kono däklä etkä, je Creta ska. Je rä kjä kololewä norte wà ra kawä minakläwä wami yena, sur wà ra kawä minakläwä wami yena.

13 Jekäi siwä junami sur wami ra, jera ijewa te ibiketsa je rä bäi sá minaklämi. Jera ijewa te tabeli yaka kono wäkukäklä je sikakä, te kono juami Creta säkätä jami alemana.

14 Ata berbena ra siwä täkiwä si kinak noreste ni junaté te kono tia juami.

15 Jera siwä te kona tia juami kjuawami, ka sá ia iwämaner jia siwä wami. Je kika sá ñajawä siwawä minaktsemi mai sá mi iwä käi.

16 Sá jur dami dáyë wäbala tsine kie Clauda ekta jami ra, je dälei jami sá te kono tsine shkä iwä iitä wa sikakä, je sikla rä däreë.

17 Jekäi ijewa te je makä ietäbä kika, ñakäi kono tai pamuawä ijewa te. Jera ijewa te siwä kukäk ya jawaté, isuanachawä iö kono wäterwä Sirte ksei naka yika. Jekäi ite kono jawä siwä ebä wä patkenak.

18 Bulirishtä ra siwä jurte jia täkii te sá wäkke kate. Je kika ijewa te däli tulami ijaboktenaklä.

19 Tres día ra jile shkä kono ia kianak käi je tulami ite iwakwa jula wà.

20 Kä kja tai je bala na kawä ani bekwä ani ka juer kuna, ata siwä ebä jurte ka elkje kuna. Jekäi sá te ibiketsa ka sá däkksä jia.

21 Sá sena tai ka yakle kuna. Je kika Pablo jek duakä ijewa shana te isha: —Bas dikäla, bas kü yis ktä ssöpa ra, ka sä bitenejulu Creta ska, jera ka sä weikar kate kuna, ñakäi ka däli weikanewä.

22 Ata jir yie isheni bas ia, bas sseno täkii. Bas shä mane ani ka duäkwä, ata kono ebä ne weikarmiwa rä.

23 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä ale yis kukäkwä, ale yis wä kjanei onak je ángel í dewä yis wäki jir tuina,

24 je te isha yis ia: “Pablo, ke ba suana. Bä dämi jia César wäki je wä ktei wabiketsanakksä. Issö, Säkeklä jer bäi shämi te ba ra shkäk kono ki wa biköle tsatkemiksa.”

25 Je kika bas dikäla, ke bas jer iana, yis te Säkeklä biketse, ije oloi jami iormi jishtä yis ia iyina käi.

26 Ata kono rä banakwä maile dáyë wäbala kjä jami alemana.

27 Jekäi katuina dekä catorce ra, sá dami jia patkele siwä wä dáyë kie Adriático na. Jera kä shashä ra kono juakwa ia issëna, sa damijulu kja alemana ishäkä kika käi.

- 28 Je k̄ika ijewa te d̄ayē jar mabl̄äklä ksaí jaw̄ami, jera ite isua ra ijar d̄a sä jula j̄iatk̄a j̄ami d̄äka veinte. Ite ipatka j̄ia amiw̄ata ra, ite k̄sá jaw̄amini, jera ite isua ra, ijar d̄a sä jula j̄iatk̄a j̄ami d̄äka quince.
- 29 Jera isuanach̄aw̄a iö k̄ono terw̄a jak j̄ami, k̄ika ite iw̄äkuk̄äklä jolow̄ami cuatro k̄ono ñak kjane. Jera ijewa ia issena ka me ñirw̄apa käi.
- 30 Jera k̄ono juak wa ssena minakjulu te k̄ono jaklech̄atana. Je k̄ika ijewa te k̄ono tsine jaw̄ami d̄ayē k̄ika, ijuenaklä ijewa te rä k̄ono taj̄ w̄äkuk̄äklä ne jolow̄e kate k̄ono w̄a kjane käi.
- 31 Ata Pablo te isha guardia wa cien w̄asik̄äk ia, ñakäi iguardiaí wa ia: —Ijewa minejulumi ra, ka bas ts̄atkenakks̄a.
- 32 Jera guardia wa te k̄ono tsine ksei tia tulakss̄a, jaw̄a ijewa te weikanakw̄a.
- 33 Jera kañir daw̄a kja ra, Pablo te ijewa biköle paka yäk̄äk, te isha ijewa ia: —Jir da catorce día bala na bas s̄ena rä w̄añile ebä, bali ebä, ka ji ani ñale kuna.
- 34 Jekäi yis te ishe bas ia, bas yäköpa, bas täkinaklä jek ts̄atk̄äk. Ka irä jiye kuna ta, bas ts̄ak̄u kä etaba ani ka weikanakw̄a kuna.
- 35 Ite jekäi isha ra, ite pan kukaw̄a, je k̄i ite wekte sha Säkeklä ia biköle w̄ana. Jekäi ite je butsakss̄a ña ite.
- 36 Jekäi biköle ssenani bäi, jera ijewa ji ña ñaebä.
- 37 Sá shk̄a k̄ono na d̄äka rä doscientos setenta y seis.
- 38 Jewa ss̄ew̄ach̄aw̄a iyaka te ra, ijewa te trigo tulami d̄ayē na k̄ono jaboktenaklä.
- 39 Jekäi kañinaw̄a ra ka ijewa w̄ana ijuene mai kei ta its̄o rä. Ata d̄ayē kjä kololew̄a ka bala na bäi ksei ta atj̄a s̄ua ijewa te, je biketsa ijewa te tsile sä dämi jeska, je k̄ika ijewa te k̄ono juami d̄äkmi jeska.
- 40 Jera ite k̄ono w̄äkuk̄äklä kicha tia tulami jolonakmi d̄ayē na. Ñakäi ijewa te k̄ono w̄amanew̄aklä m̄olech̄aw̄a w̄jälew̄a tulami. Jera ijewa te siw̄a kuk̄äk j̄iatkakani siw̄a w̄a ipatk̄äklä d̄äkmi d̄ayē kseika.
- 41 Ata idemi d̄ayē tjuäke ami w̄a jí w̄a bala na ra, ijewa te ibaw̄aw̄a ks̄a na. Jekäi iyik tkenaw̄a doloiebä ka w̄ädälir ta, jera d̄ayē tjuäte täkii te ñak butse kate.
- 42 Jera guardia wa te ibiketsakss̄a kololech̄aw̄a wa ktäkch̄aw̄a, yi ani ka minaklä okle tkuäk tulämi.
- 43 Ata guardia wa cien w̄asik̄äk te ijewa te jekäi iw̄eke je w̄atkew̄aw̄a, ije te Pablo wetsakleks̄a k̄ika. Je k̄ika ite manele w̄adular uk̄äk wa paka ñapsäk tulämi säkätäba d̄ayē k̄i kjäksajulu ka pjota k̄i.
- 44 Ata ite isaka paka minakmi moska tabla taklä k̄ika, moska jile saka ts̄o k̄ono na k̄ika. Jekäi biköle deksajulu bäi ebä ka pjota k̄i.

Hechos 28

- 1 Ñerä sä deksajulu bäi ebä, jera sä jēr kua ite ra, je dāyē wābala kie rä Malta ni.
- 2 Je wakwa jēr bäi sha sä ia baa, jewa te sä biköle kiawā bäi ebä, jewa te yökö wākawākā sä bānaklä, kalī jarte tai, ka tselī tai kjuei.
- 3 Jera Pablo te yökö batala ssil shta tukii. Ñerä je tulakā ite yökö na ra, tkābe si tuwaksā yökö bali te, je te ikuawā ijula ka.
- 4 Mikā jeska senak wa te tkābe kalmo ijula jami sua ra, jewa te isha ñaiā: —Je ditsä rä sä ktäk siwā. Ije tsatkenaksā dāyē naka, jeirāta sä kpäk sa nui kika te ka ka me ia isenaklä jia.
- 5 Ata ijula wākpa ra tkābe janaksā yökö naka, je ia ka imedene.
- 6 Ijewa te isuete ijiēr ta í, plaa iduāwā ta í. Je ki ijewa te ikissa tai, ata ijewa te isua ra ka imedā ta. Je ne kika ijewa te ibiketsa Pablo rä säkeklä wa ekla.
- 7 Jeska alemana kā balakli tai wakei kie rä Publio ni. Je rä je dāyē wābala ska oloi baklekā bäi si, je te sä kia jami, sä kápewā jēr baa wā, tres día bala na.
- 8 Jera Publio ká kalme jakā kika, kterawā kolone irä, kjune pi ra irä te. Pablo kjawaju ikalme ska, jera ikakia kjepa ijula makā ikika, te ibaiwani.
- 9 Je ona ukā ska duē ta wa saka tsō je dāyē wābala ska, jewa date iwākī. Jekai ijewa bainani.
- 10 Jekai ijewa te sä kjeisha jile wā tai. Sä ñajiakā kja kono ki ra, ji shenak sä ki kai, je mā ite sä ia.
- 11 Tres mes kjaju ra, sä junami kono datse Alejandría dele je dāyē wābala ska, ka yakei kissäk je kika. Je kono jami Cástor irä Pólux irä meī yöle tsō.
- 12 Jekai sä demijulu Siracusa ska ra, jeska sä sena tres día.
- 13 Jeska sä junami dāyē kjä ebä jami, demijulu Regio ska. Je bulirishtā ra siwā junaté sur wā. Jekai böikishtā ra sä demijulu Puteoli ska.
- 14 Jeska sä te sa el wa kua, jewa te sä kuka senak jia ijewa kjāka siete día. Jekjepa sä demijulu Roma ska.
- 15 Ñerä sä el wa senak Roma ska wa te sä damijulu palei juña ra, ijewa date sä ñalei tsak Foro de Apio ska, ñakai Cantina Mañatkä ska. Pablo te ijewa sua ra, ite Säkeklä kjeisha je ki. Jekai je te Pablo takiwani.
- 16 Sä demi Roma ska ra, guardia wa cien wäsikäk te kololechawā wa tulaksā guardia wa tsakui ia, ata Pablo ia ka mena isenaklä kjuawaka, guarda ekla ra, je wā ikjänanaklä.
- 17 Je ukā ska tres día ra Pablo te Judío wa wäkiri wa kia jaté. Jekai ijewa tapanawā etka yebā ra, ite isha ijewa ia: —El wa, yie ishe bas ia, ka yis wā ji ani one saje

saka wa ukä jami, sa kalí wa wädular ukä jami. Jekäi Jerusalén skaté yis junaksa Roma wa jula na.

18 Jekäi ijewa te yis wächakewā ra, ijewa ssēna yis wāyāksani yis wā ji ani nui ka kuna yis ktäklāwā kika.

19 Ata Judío wa te ijewa wätkewāwā. Je kika yis kākia yis patkenakläté César wäki. Ata ka je rä yis wā yis ditsei wā wa kjatiäklä ji ki käi kuna.

20 Jekäi je bata kika, yie bas kiaté yis wā bas suaklä, yis ktäklä bas da. Ka irä jiye kuna ta, Israel wa wā küssēnak kjuei yis kaldu mölewā jí cadena wà rä.

21 Jera ijewa te isha iia: —Ñera Judea ska wa wā ka ba ktei patkä ta sá iā äyē ki. Ñakäi sä el wa mane ani ka juena jika ibata shäk iräle, ba shäk yakei iräle.

22 Ata sá ssēna jini ba te ibiketse rä je ssäk. Ka irä jiye kuna ta, sá wā ijuñer ka biköle ska wa te je kajüñe sheke yakei.

23 Ñerä ijewa ñajerkuā ñatapawāk. Je díai wa ra, chüliiwā si de iwäki, mai ije katke ska. Jewa iā ite Säkeklä gobiernoí ktei wajerkuā, ktei paka, sañirebä ma rä kamiskla kje. Jekäi ite Jesús paka, kawei meletana Moisés wā jami, ñakäi jile bata shäk wa wā iyile jami, iwā ijewa ssēwāklä ikukäkwa.

24 Jekäi manele te ji sheke ite kuka, ata isaka wā ka ikolone.

25 Jekäi ka ijewa iā ji biketsarksā etkabä, ñerä ñajakā kja minakjulu ra, Pablo jí kte shatana ijewa iā: —Wikblu Sikina te isha rä bulee, jile bata shäk Isaías jami, yinak bas ká wa iā, je te ishe rä:

26 “Ma chō je ditsä wa ska, jekäi ishō: ‘Bas te issēmi ssēle, ata ani ka bas jēr na idäk, bas te isuemi sule, ata ani ka bas wāna ijuenak.

27 Iwa rä jí ditsä wa jēr doloí tenachāwā, ijewa kukä wassēla rä dārērē, ijewa wätichāwā, ka iwā isuaklä kuna wābala wa, ka iwā issäklä kuna kukä wa, ka ijer na idäklāwā kuna, ka ñamanewākläksā kuna, ka yis wā ijewa bāinewāklä ye.’ “

28 Je kika bas ku ijuñopa, jí sa tsätkekeksā Säkeklä te je ktei patkena ka Judío kuna wa iā. Jekäi ijewa te je ssēmi.

29 Ije te jekäi isha ra, Judío wa minejulumí, ijewa kjuatka tulakā eēna ñara kika.

30 Pablo sēna deka dos año ju peitale iwā tsätōnak naka. Jeska biköle dāke iwäkika wa kiekewā ite bäi ebä.

31 Ite sa pakteke Säkeklä gobierno ktei wà. Ñakäi ite sa jēr kueke Säkekewa Jesucristo ktei wà, ka suale ta, ka wätkele ta yi wā.

Romanos

Romanos 1

- 1 Pablo, Jesucristo kjanaklä, kile dākwā iktei bata shäk ye, tseleksā Säkeklä ktei baa wapaktäk ye,
- 2 ije kablele kamikle jile bata shäk wa wā iyile jami, kte dälätsalewā yöle ska.
- 3 Je rä iyaba ne ktei. Ditsä jami ra, je rä David yäbei.
- 4 Ñakäi ji sikina Wikbluí oloi jami ije kjayina ji täkii wà ije rä Säkeklä yaba ni, je rä ishkinakani dulechawā wa shana je wà. Je rä saje wa Säkekewaí Jesucristo.
- 5 Ije oloi jami sá iā täkili mena, sá kolona iktei bata shäk ye, sá wā kei ta kjuawa kjuawa wa biköle jer kuaklä, ijewa ñajächakläwā ji biketsäk etkabä ije kie kjuei.
- 6 Bas dä ñaebä ijewa shā, kile dākwā Jesucristo cha ye.
- 7 Jí äyë rä bas tso Roma ska shkata Säkeklä wā, kile iwakei wā dākwā sikii wa ye jewa iā. Säkeklä Sa Ká irä Säkekewa Jesucristo irä jer bäi shöpa bas iā, jewa ku bas jer ssëwopa baa.
- 8 Säkätä yie wekte she yis Keklái iā bas biköle kika Jesucristo oloi jami. Je rä bas te ji biketsa etkabä palei yirkē kā biköle ska kika.
- 9 Säkeklä, ale yis wā kjanei onak yis wikblu wà iyaba ktei baa shäk, je dul yis suak ye, yis dä bas ktei shäk kakē naka ka jalewā ta.
- 10 Del yis kā kiäkē, maikäi sī ra yis dāklāmi ba ska Säkeklä k̄i ishena ra.
- 11 Iwa rä yis ssëna bas suak pjoo, yis wā bas tsatkäklä Säkeklä wikblu wā itso menak shtä manele wà bas täkinaklä.
- 12 Je rä sā ñatäkiwäklä amijiā amijiā, sa te ji biketse etkabä wà, bas te ji biketse etkabä wà irä, yis te ji biketse etkabä wà irä.
- 13 Ata el wa, yis kiana jewa bas jer kuak bitäbä kicha yis wā ibiketsale minak bas ska, yis wā däli wä käi kukäklä bas shana, jishtä yis wā iole kei ta kjuawa kjuawa wa shana käi, ata mik yis wätkenaté dākā jira kje.
- 14 Yis jana Griego wa irä, ka Griego kuna wa irä, ñayöle wa irä, ka ñayöle kuna wa irä jewa tsatkäk.
- 15 Je ne kika yis shkacleju pjoo kte baa bata shäk bas tso Roma ska wa iā ñaebä.
- 16 Ka irä maikäi kuna ta, ka yis äinak kte baa kika. Je rä Säkeklä täkili je oloi jami je biketsäk wa biköle tsatkermiksā kika, säkätä Judío wa irä, ñaebä Griego wa irä.
- 17 Je kte ne wà Säkeklä te sä wabiketseksā wämo ye juenawā rä, sa te ji biketse etkabä oloi jami, sā wā ji biketsäklä etkabä, jishtä iyöle katke käi: “Yi rä wämo sermi rä ji biketse etkabä oloi jami.”

- 18 Säkeklä kjuatkawā ji ka bäi kuna, ji ka wämo kuna je wakbläk wa biköle ra, je kjayinaté kajöir ska, jewa te ji ka wämo wà ji rä iyina sī wätkewēkē kīka.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, ji rä Säkeklä rä, je rä juñenakwā. Je kjayinawā ijewa wāna, Säkeklä te ikjasha ijewa iā kīka.
- 20 Iji ka juenak kuna, itäkili jekjeye käi, ije rä säkeklä iá käi, je juenaté bäi kajiska yöleksā kei skaté. Ji yöleksā te je wà sā jēr kūa. Je kīka ka ijewa ñawetsäklei jīa.
- 21 Iwa rä ijewa jēr kūa yi rä Säkeklä rä te, ata ka ijewa wā ije oloi tsane Säkeklä käi, ñaebā ka ijewa wā wekte yine iīa, ata iianachawā jērīkāk kje ka wata ebā, wātuilewā ka kā ta jīa ijer ska.
- 22 Ijewa ñashā irä kabiketsäk ni, ata iianachawā ka jēr ta.
- 23 Jekäi Säkeklä ka meräk kuna je oloi baa manewāksā ijewa te jile meī ebā wà, ditsā duäk wā käi, du iá käi, bewak iá käi, jēk sikāk iá käi ebā wà.
- 24 Je ne kīka Säkeklä te ijewa tulaksā ji shīana ebā iā, ji tkerkē ijewa jami ijer ska kjuei, iwakwa ñayaka kukäklāwā äina ka dälä ta jīa.
- 25 Ijewa te ji rä Säkeklä iā ra iyina sī je manewāksā kayue wà. Jekäi ite ji yöleksā dälätsami, kjānei wāmi iyuākksā säkei ye. Jeirāta ije ne rä kjeiyinak bäi jekjeyemi rä. Amén.
- 26 Je kjuei Säkeklä te ijewa tulaksā ji äina tkerkē pjoo iwakwa jami je ebā wakbläk. Jekäi alaklä wa del dä senak jāiyi wa ra, je manewāksā ijewa alaklä wa te ji wāk sä del ukä jami.
- 27 Je sūta ñaebā jāiyi wa te idel dä senak alaklä wa ra je jawā, ata ijewa jami jāiyi wa ebā ne tkena pjoo rä. Jekäi ijewa ñajakā ji wakbläk äina ñara jāiyi wa jāiyi wa ebā. Jekäi bata kīka ijewa iā weikane deksā iwakwa jēk kīka tōne käi, ijewa wäyönachawā jami.
- 28 Jekäi ka ijewa iā issēr ta sā me Säkeklä biketsä käi, je bata kīka iwakei te ijewa tulaksā jērīkāk weikalewā, ijewa wā ji rä ka onak kuna shtä wakbläklä.
- 29 Jekäi iianachawā ji biköle wakbläk, ji ka wämo kuna käi, ji shīana käi, ji kītker sā jami käi, ji wē wāsīwa käi, jēr kī sa saka iane ijile kī käi; ñakäi ñaktewā wā, kjuatke wā, ñawāyue wā, ñaweike wā, ñakīyue wā, je ebā wā ijewa rä kololechawā.
- 30 Ijewa rä sä shäk sālwi wà, Säkeklä dokoitsäk, kulitkāk, jēk biketsäk bäi sī, jēk ssäk, ji yakei biketsäkksā onak, ka iká iāmi ktä ssäk kuna,
- 31 ka jēr ta, ka ji wāk sa kablākē käi kuna, ka ñashkālībläk kuna, ka jēr shkānak kuna.
- 32 Ijewa wā ijuñer ji wakbläk jekäi wa biketsale Säkeklä wā rä ikiana duäkchawā. Jeirāta ka jekäi ebā ijewa te iwē kuna. Ata ñaebā kjuawa wa te iwēkē jekäi ra, je te ijewa ssēwēkē baa.

Romanos 2

- 1 Je ne kika ba, sa wabiketsäkksa yi ba räle käi, ka maikäi ba jek wetsäklei. Ka irä jiye kuna ta, ba te sa saka wabiketseksa ra, je ebä wà ba te nui jawekeka jek kika, ba iwabiketsäkksa rä ji wakbläk ñaebä kika.
- 2 Sa wà ijuñer Säkeklä rä je shtä wäk wa ktei wabiketsäkksa rä ji rä iyina si jami.
- 3 Jekäi ba je shtä wäk wa wabiketsäkksa je te iwe ñaebä ra, ¿ba te ibiketse ba ia sa wabiketseksa Säkeklä te je termi na?
- 4 ¿Ata ijer bäi shäke eena si irä, sa katableke ite eena si irä, ijer dä bäi si irä, je dokoitsawa ba te na? ¿Ka ba jer kone Säkeklä jer bäi shä rami ma ia rä ba jek manewäkläksa je ia na?
- 5 Ata ba jer dä därerë kjuei, ñakäi ka ma jerike manewäksa kjuei, Säkeklä kjuatkäklä irä, sa wabiketsanäkläksa bulee kjayinäklä irä, je kei ska ra, ba te kjuatke kiemika jek kika.
- 6 Je kei ska ite sa ia isäkei memi ekla ekla jishta sa wà iole jami.
- 7 Chatkäkwä del ji wäk bäi, ikjeiyinäklä ioloi kanäkläka, ñakäi ka iduäkläwä, jewa ia sene jekjeye mermi.
- 8 Ata ji wäk jek ssë tuleka wà, ka jek jäkwä ji rä iyina si ia, ata jek jäkwä ji ka wämo ia, jewa ia Säkeklä kjuatkämiwä irä, ijer ki iarmiwa irä, je ne dämiksa rä.
- 9 Weikane irä jer iane irä, jarmika ji yakei wäk wa biköle ki, säkätä Judío wa kika, ñaebä Griego wa kika.
- 10 Ata kjeiyine, oloi kaneka, jer ssëne baa, dämiksa ji wäk bäi wa ia, säkätä Judío wa ia, ñaebä Griego wa ia.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä rä ka ji wäk sa ia kjuawa kjuawa kuna.
- 12 Jekäi sä ka kawei ta wa te ji yakei wakbla ra, jewa biköle weikarchamiwa, ata ka kawei bata kika kuna. Ata sä kawei ta wa te ji yakei wakbla ra, jewa biköle wabiketsarmiksa kawei jami.
- 13 Ka irä jiye kuna ta, ka irä kawei ssäk wa rä wämo Säkeklä wäna kuna, ata yi te kawei wawë ra, jewa wabiketsarmiksa wämo ye.
- 14 Mikä ka Judío kuna wa ka kawei ta wa te ji wë jer wà kawei te sa pake jami ra, ka ijewa rä kawei ta, jeiräta je ebä dewä iwakwa ia ikawei ye.
- 15 Jekäi jewa te ji wëke ebä wà ite je kawei tso yöle ijer ska kjasheke. Jishta ijewa jer ssërke je ne rä ijewa suak ye rä. Jekäi ijewa jerike te issëwëmi kjatele iräle wetsaleksa iräle,
- 16 sa jërikäke blelewä wabiketsäkläksa Säkeklä wä Jesucristo oloi jami je kei ska. Je rä jishta yis wä kte baa yinak te ishe käi.

- 17 Ata ba jek kiä Judío wa ni ra, ba te kawei biketse ra, ba jek ssä Säkeklä wà ra,
- 18 ba wà ji rä sherke ije ki juñer da, ba rä yöle kawei wà kika ba wà ijuñer jibä rä bäi si ra,
- 19 ba te ibiketse ba rä ka wä wajuenak kuna wa wajiäk ra, ka oloi ye senak katuil na wa ia ra,
- 20 ka jer ta wa paruäk ra, ka jer kole wa paktäk ra, jera je rä kawei jami kajüne kalabe irä ji yina si kalabe irä je tsö ba wà kika,
- 21 jekäi ba rä sa saka yuäk ra, jera çjiye ka ba wakei jek yuä rä na? Ba te sa pakte, ka jakbler ni ra, çjiye ba jakbläke na?
- 22 Ba te ishe, ka manener ni ra, çjiye ba manerke na? Ba te jile kekläi meji dokoitse ra, çjiye ba jakbläke je shtä meji jui na rä na?
- 23 Ba jek ssä kawei wà. Ata ba te kawei shiriweke ra, çka irä je wà ba te Säkeklä kukawà diekjela na?
- 24 Je rä jishtë iyöle katke käi: "Säkeklä kie yirke yakei bas kjuei kika, ka Judío kuna wa shana."
- 25 Tsana ra, tene shkiri kiar ikuna ba te kawei wawá ra. Ata ba te kawei shiriwawà ra, ba ianawà sameishärä ka tene shkiri ta wa käi.
- 26 Je ne kika ikuna ka tene shkiri ta wa te sa pakale kawei wà je wawé ra, ije rä ka tene shkiri ta, çka je biketsarmi rä tene shkiri ta käi na?
- 27 Jekäi yi rä ka tene shkiri ta iyaka ska, ikuna je te kawei wawá bulee ra, je te ba kjatiemiwà. Ka irä maikäi kuna ta, ba rä kte yöle ta, tene shkiri ta jeiräta ba rä kawei shiriwàk kika.
- 28 Ka irä maikäi kuna ta, sä Judío wa rä ka sä juer jekäi ebä kika kuna, ñakäi tene shkiri rä ka juenak sa yaka ska ebä kuna.
- 29 Ata ji ka juer ne wà sä rä Judío wa rä. Je rä sa jer ska sä rä tene shkiri ta, öle Säkeklä wikblu wà ka kte yöle wà kuna. Jera rä ka kjeiyinak kuna ditsä wà, ata Säkeklä ne wà.

Romanos 3

- 1 Jekäi ra, sä rä Judío wa çje wà ji tsö bäi na? Ñakäi çjiye tene shkiri kiar na?
- 2 Je rä kianak taji ji biköle ska. Säkätä iwa rä Säkeklä te ijewa ne biketsa ji yile iwa je bläk rä.
- 3 Çjera mane käi je rä na? Iwa rä ikuna ijewa manele wà ka ji biketsane etkabä ra, çbaishe ijewa wà ka ji biketsane etkabä kika, ka Säkeklä chatkàkwà ji wàk jia bulee na?

- 4 ;Ka irä jekäi kuna! Sä biköle rä kayuäk ebä ra, del Säkeklä ktä rä iyina si, jishtë iyöle katke käi: “Je rä bä ktä däkläksa iyina ye, ñakäi ma tunakläka bä ktei wabiketsarkeksa ska.”
- 5 Ikuna saje wa yakei ne jami Säkeklä rä wämo je juerke ra, çjini sa te ishe na? Säkeklä kjuatkäke sa ra çje rä yakei ni na? Yie isha jekäi rä ditsä te ji she jami.
- 6 ;Ka irä jekäi kuna! ;Ata maikäi jera Säkeklä te kajiska wa ktei wabiketsemiksa na?
- 7 Ñakäi yis kayuäke wà ji rä Säkeklä ia ra iyina si, je kanaka kita ikjeiyinaklä ra, çjiye yis dä wabiketsanaksa jia ji yakei wakbläk ye rä na?
- 8 Jera jiye ka sa te ishe: “Sa ku ji yakei wakblö ji bäi onaklä”, jishtë moska te sä kiyue sä le te jekäi ishe ni käi. Je ne kika bäije ijewa rä, ijewa rä wabiketsanaksa bukanak.
- 9 ;Jera maikäi irä na? ;Saje wa rä Griego wa tsata na? ;Ka irä jekäi kuna! Ata je rä jishtë sa te isha kja käi; Judío wa irä, Griego wa irä, jewa rä kololewa ji yakei wakble wa,
- 10 jishtë iyöle katke käi: “Ka yi kuna wämo, ekla ani;
- 11 ka yi kuna jer kole, ka yi kuna Säkeklä payuläk.
- 12 Biköle minemi kjuawani, kalabe ianachawa ka kianak jia. Ka yi kuna ji wak bäi, ekla ani ka ikuna.
- 13 Ijewa siwei ñala rä sa nul bläklä kjäyelecha käi. Ijewa kjäktä wà ite sä wäyueke. Ijewa kjäbata ska rä tkäbe kablali ne tso.
- 14 Ijewa kjä jar dä pshilewa ji sälwi she wa, ji bächii ebä wa.
- 15 Ijewa klä rä iminaklä plaa sä pi tkewäk jumi.
- 16 Maka ishkäke käi, ijewa rä sä weikäkwä, ji shiana ebä wak.
- 17 Ka iwa sene bitaba ñalei juñer.
- 18 Ji rä suane Säkeklä yika ka kuna ijewa wa.”
- 19 Ata sa wa juñer ji she kawei te je bena sheke ite rä, sä kololechawa kawei wa wa ia, je rä biköle siwatiächakläwa, ñakäi kajiska wa biköle kolonakläwa ktei wabiketsanaksa Säkeklä wa.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, kawei wawe wá, ka yi ani wabiketsanaksa wämo ije wäna, je rä kawei ne wà sa jer kueke ite jibä rä ji yakei wakble rä kika.
- 21 Ata jira Säkeklä wa sä wabiketsäklä wämo ye je kjayina ená sa ia. Ka je rä kawei wawe wà kuna. Je bata yile rä kawei ska irä jile bata shäk wa wa irä.
- 22 Je rä Säkeklä te sä wabiketseksa wämo ye rä sa te Jesucristo biketse kika. Je rä biköle ia, yi te ibiketse käi, ka sa kuna kjuawa kjuawa kika.

- 23 Iwa rä biköle te ji yakei wakbla, je kika ijewa kianawātana ka denekā Säkeklä rä baa käi.
- 24 Ata ijer bäi sha wà ijewa wabiketsanaksā kjermita wāmo ye, sä rä toleksā Cristo Jesús wā kika.
- 25 Je ne maḡsā Säkeklä te sā nui wāshewākwā sa te ipi biketsa kika, je wà iwā irā wāmo kjashäklä. Je kjuei ji yakei wakblele kja sā wā jawā ite bitaba, ije rä ji katabläk kika.
- 26 Je wà iwā irā wāmo kjashäklä jí kei ska, ijuenäklä ije rä wāmo, ñakäi ije rä sä Jesús biketsäk wa wabiketsäksā wāmo ye.
- 27 Jekäi ra, ¿ji wà sā jek ssämi na? Je rä juleksā. ¿Jibä kawei wà na? ¿Jile wē kawei wà na? Kai. Ata ji biketse etkabä ne kawei wà.
- 28 Jekäi sā jer kua ite, sä rä wabiketsaleksā wāmo ye, sa te ji biketsa etkabä wà. Ka je rä sa te kawei wawá wà kuna.
- 29 Jera ¿Säkeklä rä Judío wa kekläi na? ¿Ka ije rä ñaebä ka Judío kuna wa kekläi na? Ñera ije rä jewa kekläi ñaebä,
- 30 je rä Säkeklä rä eklabä kika. Jebä te tene shkiri ta wa wabiketseksā wāmo ye ijewa te ji biketsa etkabä oloi jami, ñakäi ka tene shkiri ta wa wabiketseksā wāmo ye ijewa te ji biketsa etkabä oloi jami.
- 31 Jekäi ra ¿sa te ji biketsa etkabä wà sa te kawei wāshewāwā na? ¿Ka irä jekäi kuna! Tsana ra je wà sa te kawei sha irä iyina si.

Romanos 4

- 1 ¿Jini sä te ditsä jami ra sä säkätä Abraham pake na? ¿Ji kua ite rä na?
- 2 Ikuna Abraham wabiketsanaksā wāmo ye rä ije te ji wá kika ra, ije ia ká tsō jek ssäklä je ki, ata ka Säkeklä wänaka kuna.
- 3 ¿Jiräni iyöle te ishe rä na? “Abraham te Säkeklä biketsa, je wà iwabiketsanaksā wāmo ye tōne käi.”
- 4 Jekäi yi shkābla ra, ka je säkei tōrke rä mele iia kjermita käi kuna, ata je rä nui iá.
- 5 Jekäi yi wā ji ka one, ata ite ka sä bäi kuna wa wabiketsäksā wāmo ye je biketsa ra, je ite ji biketsa etkabä wà iwabiketsarmiksā wāmo ye tōne käi.
- 6 Ñakäi je ssēta, bäije yi ka chichane ji wāk kuna je sheke Säkeklä te wabiketsaleksā wāmo ni rä, je sha David te rä:
- 7 “Bäije jalewā bitaba ji ole iwā ka kawei jami kika wa rä, ñakäi nui kīkololewā wa rä.
- 8 Bäije yi ka ñawē kuna Säkekewa te inui kika je wakei rä.”

- 9 Jekäi ra, ¿je yile bäi wa rä tene shkiri ta wa ebä na? ¿Ka irä ka tene shkiri ta wa ñaebä na? Iwa rä sa te ishe datse rä Abraham te ji biketsa etkabä wà iwabiketsanaksä wämo ye tōne käi.
- 10 Jera ¿maikäi je deksä iia rä na? ¿Irä tene shkiri ta kja kjepa na, ata ka iia tene shkiri orba yikaba ra na? Ka ideneksä iia rä ije rä tene shkiri ta kja kjepa kuna, ata ka ije iia tene shkiri orba yikaba ideksä iia rä.
- 11 Jekäi ije ia tene shkiri mena rä ijuenaklä ye, je rä iniaklä ije rä wabiketsaleksä wämo ye ite ji biketsa etkabä kika, ka tene shkiri orba iia yikaba ra, je rä idäkläwä sä ji biketsäk etkabä wà ka tene shkiri ta wa biköle kái ye, je wà ijewa wabiketsanaklä wämo ye tōne käi,
- 12 ñaebä idäkläwä tene shkiri ta wa kái ye, ka irä yi rä tene shkiri ta wa ebä kuna, ata ñakäi yi te sa ká Abraham bakle itäri mable ji biketsäk etkabä ka ije ia tene shkiri orba ra, jewa kái ye ñaebä.
- 13 Iwa rä Säkeklä kabla Abraham irä ibatala irä ia kajiska maksä idäli ukä ye, ka je rä ijewa te kawei wawä kika kuna, ata iwabiketsanaksä wämo ye rä ite ji biketsa etkabä ne kika.
- 14 Ikuna rä kawei jami wa ne ia däli ukä däkeksä rä ra, ji biketse etkabä wadäkeksä rä ka wata, ñakäi ikablele rä wäshäkwa.
- 15 Iwa rä kawei bata kika kjuatke tsikirke. Ata ke kawei kuna ra, ka sä shirinak ji ukä jami.
- 16 Je ne kika je wadäkeksä rä ji biketse etkabä wà, je rä iwadäkläksä ijer bäi shäke wà, jekäi ra je ikabla däkläksä Abraham batala biköle ia, ka ibatala kawei jami shtä wa ebä ia kuna, ata ibatala ji biketsäk etkabä ije käi jewa ia ñaebä. Jekäi ije ne rä sä biköle kái rä,
- 17 jishtä iyöle katke käi: “Yis wä ba kolole ditsei wä kjuawa kjuawa chülii kái ye.” Jera jekäi Säkeklä wäna irä, je ne rä iwä biketsanak rä, ale sä dulechawä wa ia sene kseka makni, ale ji ka kuna shäk itso kja enä ni.
- 18 Jekäi Abraham te ji ka kissänak sä wä, kissa jia biketsale iormi si. Jekäi idewa ditsei wä kjuawa kjuawa chülii kái ye, jishtä iia iyile käi: “Jekäi ba batala warmika rä”.
- 19 Jekäi ije te ji biketsa etkabä ka shtirilewä ta. Jeiräta ije jer kua ite ra iyaka rä dulewä käi, ije rä cien año käi kika, ñakäi isenaklä Sara rä wakjuä dulewä kja käi kika.
- 20 Jeiräta Säkeklä kablele iia ka biketsane iwä ka le ionak ni, ata ite ji biketsa etkabä kika itäkina, ñakäi ite Säkeklä kjeisha,
- 21 je rä ite ibiketsa si ije rä täkili ta iwak maikäi ikablele iia käi kika.
- 22 Je bata kika iwabiketsanaksä wämo ye tōne käi.

- 23 Ata je iyöle wā ije iā ideksā tōne kái ka je ebä yine kuna,
- 24 ata saje wa iā irä dākksā tōne kái, je sha ite ñaebä. Je rä saje wa, ale sä Säkekewaí Jesús shkīwakkāni dulechawā wa shāna je biketsäk wa.
- 25 Ije rä juleksā saje wa shirilewā wa kjuei, ata irä shkīlekāni saje wa wabiketsanakläksā wāmo ye.

Romanos 5

- 1 Jekäi sä rä wabiketsaleksā wāmo ye sa te ji biketsa etkabä kīka, je kīka Säkeklä jēr bāinani sa ra saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi jami.
- 2 Ñakäi ije oloi jami jēr bāi yina sā iā, sa te ibiketsa etkabä kīka. Je jami sä rä chatkelewā. Jekäi Säkeklä ji baa kīssēnak sā wā kīka sā ñassäke.
- 3 Ka je ebä kuna, ata ñaebä sā ñassäke weikane shāna, sā wā ijuñer weikane te sä dulawē chatkākwa kīka.
- 4 Jekäi chatkewā te sä dulawēmi ji wāk bāi. Ji wē bāi te sä dulawēmi ji kīssäk.
- 5 Jekäi ji kīssēnak je wā ka sä tsulenakwā. Ka irä jiye kuna ta, sā shkālible Säkeklä te je rä tkelejūmi sā jēr ska, Wikblu Sikina mele sā iā oloi jami.
- 6 Jekäi saje wa dami jīa ka tāki ta ra, ikei dewā ra, Cristo duawā sä ka bāi kuna wa kīka.
- 7 Dārērē sī yilé duāwā sä wāmo kīka rä. Bārāle sä bāi kīka ra, tsile sā jēk māksā duākwa.
- 8 Ata saje wa dami jīa ji yakei wakbläk ra, Säkeklä wā sā shkāl kjasha ite sā iā, je rä Cristo duawā saje wa kjuei.
- 9 Jekäi ipi wà jira sä rä wabiketsaleksā wāmo ye ra, je tsāta ije oloi jami sā tsāttermiksā Säkeklä kjuatkäke sa ra yika.
- 10 Ka irä maikāi kuna ta, ikuna sa dami jīa Säkeklä bolki wa ye kái ra, ijer bāinani sa ra iyaba duawā oloi jami, jera je tsāta sī sā tsāttermiksā isēr kseka oloi jami Säkeklä jēr bāinani sa ra kīka.
- 11 Ka je ebä kuna, ata ñakäi sā ñassäke Säkeklä wà saje wa Säkekewaí Jesucristo kjuei. Je ne oloi jami jira Säkeklä jēr bāinani sa ra rä.
- 12 Jekäi jishtë ji yakei wakble dewā kā biköle ska ditsä ekla bata kīka, kjepa duewā dewā ji yakei wakble kjuei, je sūta duewā kjaksā biköle iā, biköle te ji yakei wakbla kīka.
- 13 Jekäi ka kaweī kuna yikaba ra, ji yakei wakble tsō kja kajiska. Ata ka kaweī kuna ra, ji yakei wakblerke rä ka nui bāke ta.

- 14 Jeiräta Adán ska bite dākā Moisés ska, duewā rä delewā s̄a tsākui ye. Jekäi mane wa wā ka ji yakei ɔne jishtä Adán shirinawā käi, jewa tsākui ye duewā dewā ñaebä. Jekäi Adán rä ale dākwa j̄ia je mēi.
- 15 Ata Säkeklä j̄er bäi yile ka je rä jishtä je shirine rä käi kuna. Ka irä maikäi kuna ta, ikuna ekla shirinawā bata k̄ika ch̄ulii wa duachawā ra, je tsata si Säkeklä j̄er bäi shä irä ji m̄enak irä deksa ch̄ulii wa iā rä, ale ditsä ekla Jesucristo j̄er bäi sha oloi j̄ami.
- 16 Jekäi ji m̄enak, ka je rä ale ekla wā ji wakblele käi kuna. Ka irä maikäi kuna ta, je ji etka yakei ɔle bata k̄ika sä rä ktei wabiketsanakksa bukanak. Ata je ji m̄enak s̄a iā, je wà sä shirile t̄ai wabiketsanakksa wāmo ye.
- 17 Jekäi ikuna ekla shirinawā bata k̄ika duewā dewā s̄a tsākui ye ra, je tsata si yi te ij̄er bäi shä t̄ai je kuka ra, ñakäi s̄a iā ji m̄enak sä wabiketsanakläksa wāmo ye je kuka ra, jewa s̄ermi kseka s̄a tsākui wa ye, ale ditsä ekla Jesucristo oloi j̄ami.
- 18 Jekäi shirine etka bata k̄ika ditsä biköle rä bukanak, je s̄uta etka ji wāmo ɔle k̄ika, ditsä biköle rä wabiketsanakksa wāmo ye, s̄a senaklä kseka.
- 19 Jekäi jishtä ditsä ekla te Säkeklä ktä weikawā k̄ika ch̄ulii ianachawā ji yakei wakbläk wa ye, je s̄uta ñaebä ekla te Säkeklä ktä dälätsa k̄ika ch̄ulii dewā wāmo ye.
- 20 Jekäi kawei dewā sä shirinaklä k̄ita. Ata mikā ji yakei wakblena k̄ita ra, ij̄er bäi sha k̄ita si.
- 21 Jekäi jishtä ji yakei wakble dewā s̄a tsākui ye sä duäklawā ra, je s̄uta j̄er bäi she dewā s̄a tsākui ye sa wabiketsanakläksa wāmo ye s̄a senaklä jekjeye, saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi j̄ami.

Romanos 6

- 1 Jera, ¿jini sa te ishe na? ¿Sā k̄u ji yakei wakblöpa j̄ia ij̄er bäi shäklä k̄ita na?
- 2 ¡Ka irä jekäi kuna! Saje wa rä dulechawā, ka kuna j̄ia ji yakei wakbläk, ¿jera maikäi sa te je w̄e j̄ia na?
- 3 ¿Ata ka bas j̄er k̄or sä wäokana Cristo Jesús j̄ami ra, sä wäokana rä sä duäklawāña ira na?
- 4 Jekäi wäokane wà, sä rä itäbilewāña ije ra, je tso rä dulewā kja. Je rä sa senakläni s̄pana jishtä Cristo rä shk̄ilekani dulechawā wa shana, Sa Ká tākili baa oloi j̄ami käi.
- 5 Jekäi ikuna sä dewā Cristo j̄ami dulewā ije käi ra, je s̄uta s̄a shk̄irmikani ije käi.
- 6 Jikäi s̄a wā ijuñer dä. Sä del mikle wätenakāña ira, sa yaka ji yakei wakbläk weikanakläwā ka kolonakläwā j̄ia ji yakei kjanaklä ye.
- 7 Ka irä jiye kuna ta, yi dulewā rä wabiketsaleksa wāmo ye ka nui ta j̄ia.

- 8 Jekäi ikuna sa duawā Cristo ra, jera sa te ibiketse iyina sī sã s̄ermi iwakei ra.
- 9 Sã wã ijuñer Cristo shk̄inak̄ani dulechawã wa shãna, ka je duãkwãni, ñakãi duewã ka tunakã j̄ia ije k̄ika.
- 10 Je duawã ra, iduawã rã ji yakei wakble k̄ika etaba kichabã. Ata is̄enani kseka ra, je rã is̄enaklã Säkeklã iã.
- 11 Jekäi ñaebã bas ku ibiketsö bas dã dulewã, ka ji yakei wakblãk kuna j̄ia, ata bas dã kseka Säkeklã iã Cristo Jesús oloi jãmi.
- 12 Je ne k̄ika ke bas yaka duãkwã jawã patkenak ji yakei wakble wã, ji tkerke ijãmi je ebã wãk.
- 13 Ke bas yaka wãjienaklã tulaksã ji yakei iã iwã waõnak ji ka wãmo kuna wãklã. Ata bas ñatulöksã Säkeklã iã shk̄ile tulãk̄ani kseka dulechawã wa shãna kãi, ñakãi bas wãjienaklã tulöksã ije iã, iwã waõnak ji wãmo wãklã.
- 14 Jera ka ji yakei wã bas patkenak j̄ia. Ka irã jiye kuna ta, ka sã kuna kololewã kawei wã, ata j̄er bãi she ne wã.
- 15 ¿Jera maikãi irã na? Ka sã kuna kololewã kawei wã, ata j̄er bãi she ne wã, jera ¿sa te ji yakei wakblemi j̄ia na? ¡Ka irã jekãi kuna!
- 16 Ata ¿ka bas wã ijuñer sã j̄ek juak̄eksã yilé iã ikjanaklã ye iktã ssãk ra, mane ktã ssëk̄e sa te, ka je ne kjanaklã sã rã na? Ji yakei wakble iã sã duãklãwã irãle, ata iktã ssë iã sa wabiketsanaklãksã wãmo ye irãle.
- 17 Ata wekte Säkeklã ra. Ka irã jiye kuna ta, bas bakle rã kololewã ji yakei w̄e wã ikjanaklã ye. Jeirãta jira mane shtã pautãne iã bas tulunatãna je ne kuka bas te j̄er baa wã rã.
- 18 Jekäi bas wetsanaksã ji yakei wakble yika, je dewãni ji wãmo kjanaklã ye.
- 19 Yie jí pake ditsã te ji pake jãmi bas dã ka tãki ta j̄er k̄onak k̄ika. Jishtã mikle ra bas te bas yaka wãjienaklã tulaksã ji shãna iã, ñakãi ji w̄e kawei ukã jãmi iã ikjanaklã ye, ji ka kawei jãmi wãklã, jekãi jira bas yaka wãjienaklã tulöksã ji wãmo iã, ikjanaklã ye ji sikii wãklã.
- 20 Jekäi bas bakle kololechawã ji yakei wã ikjanaklã ye, jera ka bas patkene kuna ji wãmo wã.
- 21 Ji wã bas te je te jira bas äiwëk̄e. Jekäi ¿jibã säkei ta deksã bas iã je k̄ika na? Ñera je bata jekje rã duewã ebã.
- 22 Ata jira bas dã bakleksã ji yakei wakble yika, kololewãni Säkeklã kjanaklã ye. Jekäi ji säkei ta dãkksã bas iã, je wã bas siki t̄erk̄e. Je bata je kje rã s̄ene jekjeye.
- 23 Ka irã jiye kuna ta, sã t̄ork̄e ji yakei wakble k̄ika rã duewã wã. Ata s̄ene jekjeye ne tsö Säkeklã wã m̄enak rã, saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi jãmi.

Romanos 7

- 1 El wa, kaweï kiar dā sa patkāk ye s̄a ts̄o j̄ia kseka ebā ra, ¿je iā ka bas j̄er kor na? Bas wā kaweï juñer ne k̄ika yie je sheke bas iā rā.
- 2 Ka irā maikāi kuna ta, alaklā selewā rā kololewā kaweï wā senak ijāiyi ra je katke j̄ia kseka bala na. Ata ijāiyi duawā ra, ije deks̄ani kjermita ijāiyi kaweï yika.
- 3 Jekāi ikuna isenani jāiyi saka ra ijāiyi katke j̄ia ra, jera je kirmi rā manenak ni. Ata ijāiyi duawā ne ra ideks̄ani kjermita je kaweï yika rā. Jeska ra isenani jāiyi saka ra, jera ka je rā imaner kuna.
- 4 Yis el wa, je s̄uta bas dā dulechawā kaweï yika, Cristo yaka oloi j̄ami, bas senaklāwā kjuawa ra, ale shk̄ilek̄ani dulewā wa shāna je ra, bas wānaklā Sākeklā iā.
- 5 Ka irā jiye kuna ta, sa dami j̄ia sa yaka k̄i ji sherke j̄ami ra, ji yakei wakble tkenak s̄a j̄ami pjoo je wātj̄iwākā kaweï te sa yaka wājienaklā ssēwāk ji k̄i s̄a rā duākwa shtā wāk.
- 6 Ata jira s̄a duawā ji wā s̄a rā kololewā je yika, je wā s̄a deks̄a kjermita kaweï yika, s̄a wā Sākeklā k̄j̄anei wāk̄lani s̄p̄ana iwikblu j̄ami, ka mikle ik̄j̄anei wē k̄ai kuna kte yōle j̄ami.
- 7 Jera, ¿jini sa te ishe na? ¿Kaweï rā nui ta na? ¡Ka irā jekāi kuna! Ñera ke kaweï kuna ra, ani ka yis wā ijuñer jibā rā yakei rā k̄ai. Kaweï k̄u ke ishōpa: “Ke sa saka dāli tkenak ma j̄ami” ni, jekāi ra ka yis wā ijuñer ji rā sa saka dāli tker s̄a j̄ami rā.
- 8 Ata sa pakale ji wāk k̄ika, ji yakei wakble te wās̄iwa yis ssēwā ji bikōle tker s̄a j̄ami je biketsāk. Jekāi ke kaweï ta ra, ji yakei wakble rā dulewā.
- 9 Uketa ra yis sele bakle rā kaweï ka ta. Ata mikā yie sa pakale ji wāk juña ra, ji yakei wakble tsikinakā, jera yis duawā.
- 10 Jekāi yie is̄ua ra, je sa pakale ji wāk s̄a senaklā kseka ye, je deks̄ani rā yis duāklāwā ye.
- 11 Jekāi sa pakale ji wāk k̄ika, wās̄iwa ji yakei wakble te yis wāyuawā, jekāi je wā ite yis ktawā.
- 12 Jekāi iyina s̄i kaweï rā sikii, ñakāi sa pakale ji wāk, je rā sikii, je rā wāmo, je rā baa.
- 13 Jera ¿ji wāmo ne dewā yis duāklāwā rā na? ¡Ka irā jekāi kuna! Ata ji yakei wakble k̄jayinaklā je rā yakei ra, je te ji wāmo wā yis iawawā duākwa. Je rā sa pakale ji wāk oloi j̄ami ji yakei wakble juenaklā irā yakei eena s̄i.
- 14 S̄a wā ijuñer je kaweï rā wikblu iá. Ata yis dā yaka iá, watōle j̄ulemi ji yakei wakble iā iwā patkenak.

- 15 Ji wẹkẹ yie, ka je iạ yis jẹr kọne. Ka irä jiye kuna ta, ji wẹkle yie, ka je ọr yis iạ. Ata ji dokoitsekẹ yie, je ebä wẹkẹ yis te rä.
- 16 Ikuna ji ka wẹkle yie je ebä wẹkẹ yis te ra, je wà ijuena yis te je kẹwei biketsa je rä bulee ni.
- 17 Jekäi ra ka irä yis wakei sị te je wẹ kuna, ata ji yakei tso yis jarka je ne te je wẹkẹ rä.
- 18 Iwa rä yis wạ ijuñer yis jarka, ale yis yaka ska, jeska ji bäi ka kuna. Ka irä jiye kuna ta, yis ssẹrkẹ ji bäi wẹk, ata ka yis iạ je ọr.
- 19 Jekäi ji bäi sherke yis kị ọnak, je ka wẹ yie, ata ji yakei ka sher kuna yis kị ọnak, je ebä wẹkẹ yie.
- 20 Jekäi ji ka wẹkle yie je wẹkẹ yis te ra, ka je rä yis wakei sị te kuna, ata je rä ji yakei tso yis jarka, je ne te je wẹkẹ rä.
- 21 Yie issa ra jikäi ikẹwei tso, je rä yis ssẹna ji wämo wẹk, ata del ji yakei ne dami yis jami rä.
- 22 Ka irä jiye kuna ta, yis jẹr ska yis wäbatsa tai Säkeklä kẹwei wà.
- 23 Ata yie issa ra, yis yaka wäjienaklä ska kẹwei etkä tso, je kjuatkäke yis jẹrikäke kẹwei ra, jekäi je te yis yaka wäjienaklä ska ji yakei wakble kẹwei wà yis kukekẹwạ dārērē.
- 24 ¿Säli yis wakei rä! ¿Yi te yis wetsemiksạ jí sa yaka duäkwa yika na?
- 25 Wekte Säkeklä ra, saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi jami. Jekäi yis jẹrike wà yie Säkeklä kẹwei wakjaneiwẹ, ata yis yaka wà yie ji yakei wakble kẹwei kjaneiwẹ.

Romanos 8

- 1 Jekäi jira sä Cristo Jesús jami wa, ka wabiketsanakksạ jia bukanak ji kị.
- 2 Ka irä jiye kuna ta, Cristo Jesús jami sene kseka tso Säkeklä wikblu oloi jami, je kẹwei te yis bakaksạ ji yakei wakble kjuei sä rä duäkwa, je kẹwei yika.
- 3 Iwa rä ji ka ọr kẹwei iạ irä jalmalewạ sa yaka wạ kịka, je ne wạ Säkeklä te rä. Je rä ite iyaba patkaté yaka ta sä ji yakei wakbläk wa yaka käi, sa te ji yakei wakble bata kịka, iwạ ji yakei wakble weikäklawạ sa yaka ska.
- 4 Je rä kẹwei wạ sa pakale ji wämo wẹk je wawẹklä saje wa ka senak sa yaka kị ikiarke käi kuna wa wạ, ata senak Säkeklä wikblu kị ikiarke käi wa wạ.
- 5 Jekäi mane wa serke jishtä sa yaka kị isherke käi, jewa te rä ji sherke sa yaka kị ne biketseke. Ata mane wa serke jishtä Säkeklä wikblu kị ji sherke käi, jewa te rä ji sherke iwikblu kị je ne biketseke.

- 6 Ka irä jiyē kuna ta, sa te sa yaka k̄i ji sherke je biketse ra sä rä duäkwā. Ata sa te ji sherke Säkeklä wikblu k̄i je biketse ra sa sermi kseka, ñakäi sä ssērmi baa.
- 7 Iwa rä sa te ji sherke sa yaka k̄i biketseke ra, je rä sa k̄juatkäke Säkeklä ra. Je rä ka sa jek̄ jäwā Säkeklä kawei yika k̄ika, ñakäi ka sa iä ionak.
- 8 Jekäi mane wa ser dä sa yaka k̄i ji sherke jami ra, ka jewa iä Säkeklä ssēnak bäi.
- 9 Jekäi bas dä ka senak kuna j̄ia sa yaka jami, ata Säkeklä wikblu jami, ikuna Säkeklä wikblu ser dä bas jarka ra. Jekäi yi wā ka Cristo wikblu kuna ra, ka je rä ije cha kuna.
- 10 Ata Cristo katke bas jarka ra, jera bas yaka rä dulewā ji yakei wakble k̄juei, jeiräta bas wikblu rä kseka sä rä wabiketsaleksa wāmo ye k̄ika.
- 11 Jekäi ikuna Jesús shk̄iwakk̄ani dulewā wa shāna je wikblu ser dä bas jarka ra, jera je Cristo shk̄iwakk̄ani dulewā wa shāna je te ñaebä bas yaka duäkwā iä sene memini iwikblu senak bas jarka oloi jami.
- 12 Jekäi el wa, sa pakana j̄ia ji wāk, ata ka je rä sa yaka te kuna, sa senaklä sa yaka k̄i isherke käi kuna.
- 13 Ka irä jiyē kuna ta, ikuna bas serke sa yaka k̄i isherke käi ra, bas dä duäkchawā. Ata ikuna iwikblu oloi jami bas te sa yaka k̄i isherke wawē weikawā ra, bas sermi j̄ia.
- 14 Jekäi biköle wäsikanak Säkeklä wikblu wā, jewa rä Säkeklä yabala.
- 15 Ka irä maikäi kuna ta, ka bas iä wikblu sä kukäkwā patkenakni etäbä kicha suane wā je rä deleksa kuna, ata wikblu sä kukäk iyabala ye je ne deksa bas iä rä, je ne oloi jami sa arke: “¡Abba, Papá” ni rä!
- 16 Iwikblu te sä ktei shekeña saje wa wikblu ra ñara, sä rä Säkeklä yabala ni.
- 17 Jekäi sä rä iyabala ra, jera ñakäi sä rä däli ukä kukäk wa, Säkeklä däli ukä kukäk wā, ñakäi ikukäkña Cristo ra, ikuna Cristo wakei ra sä weikanaña ra. Je rä sä oloi kanakläkä iwakei ra.
- 18 Ata yie ibiketse sä weikarke jí kei ska je jami ji baawā s̄i k̄jayir mar sa jami ka je pakanak bäi.
- 19 Ka irä maikäi kuna ta, ji yöleksa te Säkeklä yabala k̄jayirmi k̄issēte pjoo.
- 20 Jekäi ji yöleksa rä kololewā ji ka wata wā, ka je one rä iwakei k̄i ishena jekäi k̄ika kuna, ata je rä ikukäkwā ne te je wā rä, ite ibiketsa
- 21 ji yöleksa bakanamiksa itsō kololewā t̄jabanakchawā je yika, idäkläwāña bakleksa baa Säkeklä yabala ra.
- 22 Jekäi sa wā ijuñer ji biköle yöleksa urte etka yebä, ñakäi etka yebä ji dälär ssērte iä alaklä wa duäksa yaba k̄i dälär käi, dami j̄ia jira k̄je.

- 23 Ka je rä ji yöleksa ebä te kuna. Ata ñakäi saje wa Säkeklä wikblu ta mele sa ia jile wä säkätä käi, jewa urte sa wakwa jër ska, sa te ikissëte pjoo sä kolonakläwä Säkeklä yabala ye, sa yaka bakanakläksa je bala na.
- 24 Jekäi sa tsatkenaksa rä sa wä ji küssäklä. Ata ji juena ená küssë sa te, ka je shtä rä ji küssë kuna. Ka irä jiye kuna ta, ¿yibä te ji juena ená küssëmi jia na?
- 25 Ata sä te ji ka juerba je ne küssëke rä ra, sa te iküssëmi pjoo ka shtirile ta.
- 26 Je suta iwikblu te sa tsatke ka sä rä täki ta kika. Ka irä jiye kuna ta, ji kinak sa wä jishtë isherke käi, ka je ia sa jër kone. Ata iwikblu wakei te sä ktei sheke uleka ka yirka sa ia kte wä.
- 27 Jekäi sa jërike suakksa, je wä ji sherke iwikblu kï juñer. Ka irä jiye kuna ta, je te sä sikii wa ktei sheke Säkeklä kï ji shena je jami.
- 28 Sa wä ijuñer mane wa wä Säkeklä shkal wa ia, ale sä kile iwä wata ye wa ia, ji biköle or dä ji bäi onaklä ye.
- 29 Ñakäi Säkeklä wä juñele kja wa ebä biketsaba ite manenaksa jishtë iyaba rä käi. Je rä ije däkläwä ñajeketa wa chulij kibi keklä ye.
- 30 Jekäi je biketsaleba iwä, jewa kia ite. Jekäi je kile wa wabiketsaksa ite wämo ye; jekäi je wabiketsaleksa wämo ye wa oloi kaka ite.
- 31 ¿Jini jera sa te je she na? Ikuna Säkeklä rä saje wa ra, jera ¿yi ia ji ormi saje wa ukä jami na?
- 32 Ije wä ka iwakei yaba si kjeone kuna, ata je maksä ite sä biköle bata kika ra, ¿maikäi ka je wä sa ia ji biköle menakña kjermita ije ra na?
- 33 ¿Yibä te sä kolole Säkeklä wä wa kjatiemika na? Ñera Säkeklä ne rä sa wabiketsäksa wämo ye rä.
- 34 ¿Yibä te ijewa wabiketsemi bukanak rä na? Ñera Jesucristo ne duawä rä. Ka je ebä kuna, ata ñakäi je ne shkïnakani katke Säkeklä jula wämo kjane saje wa ktei shäk rä.
- 35 ¿Yibä ia sa bala butsanakmi Cristo wä sa shkal yika na? ¿Weikane ia na, jër iane eena ia na, sälwi sune ia na, bäli ia na, ka jëk pajiäklä ta ia na, ji däläna ia na, espada ia na?
- 36 Je rä jishtë iyöle katke käi: “Karaa ba kjuei yewä sä kotana tulä mar; sä rä biketsaleksa jishtë oveja tsö kja iktäklä ska käi.”
- 37 Ata je biköle kï saje wa rä tunakka eena si, ale sa shkaliblak oloi jami.
- 38 Ka irä jiye kuna ta, yie ibiketse, duewä iräle, sene kseka iräle, ángel wa iräle, jile tsakui wa iräle, ji jira iräle, ji dämi jia iräle, ji tükili ta wa iräle,
- 39 ji kashaä kï wa iräle, ji jar kamii ska wa iräle, ji saka yöleksa iräle, ji ani ia ka sa bala butsanak Säkeklä wä sa shkal saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi jami je yika.

Romanos 9

- 1** Yie ji she iyina sî Cristo jami, ka yis kayuä kuna, ji ssërke yis jër ska je te yis ktei shekeña isyak ye Säkeklä wikblu sikina jami,
- 2** je rä yis jër iarke eena, yis jër jami sä dälärke del ye.
- 3** Jekäi yis ssërke rä yis wakei ne weikanowapa rä bala butsäle Cristo yika yis el wa, yis yështä wa yis yaka ska jewa säkei ye.
- 4** Jewa rä Israel wa. Jewa ne kolole Säkeklä wä iyabala ye rä. Jewa ne iä ioloi baa kjayile rä. Jewa ne ra ikablele ñaiä rä. Jewa ne iä ikaweimele rä. Jewa ne rä ji rä kjaneyi onak wawak wa rä. Jewa ne iä Säkeklä kablele ji wak rä.
- 5** Jewa ne ká wa rä sa kalí wa rä, jewa ne jami Säbäkäkksa yaka bitele rä. Ije ne rä Säkeklä Ji Biköle Tsata rä, kjeiyinak bäi jekjeyemi rä. Amén.
- 6** Ka irä Säkeklä wä ji yile shirinawä kuna, ata iwa rä sä köle Israel wa ye kalabe rä ka Israel wa sî kuna,
- 7** ñakäi Abraham batala kalabe rä ka iyäbeila sî kuna. Ata ite isha rä: “Isaac ne jami ba batala kirmi rä.”
- 8** Je wä rä ka sä rä Säkeklä yabala sä rä manele yäbeila kika kuna, ata yabala köle Säkeklä kablele kika jewa ne shtaöle ibatala ye rä.
- 9** Ka irä jiye kuna ta, ikabla te isha rä jikäi: “Jí kei wä yis däni, je ra Sara rä yaba ta.”
- 10** Ka irä je ebä kuna. Ata ñaebä Rebeca buklunaka jäiyi eklabä ra, ale sa ká Isaac ra,
- 11** jera ka je yabala korba yika, ka ijewa wä ji orba bäi iräle yakei iräle ra, iyina iä rä: “Ikibi dämiwä itsisek kjanaklä ye.” Je rä ionaklä ji ye wata Säkeklä wä sä biketsale kolonak ebä kika, ka je rä sa te ji wë kika kuna, ata iwä sä kile kika.
- 13** Je rä jishtä iyöle katke käi: “Jacob shkälïbla yis te, ata Esaú dokoitsa yis te.”
- 14** Jekäi ra, ¿jini sa te ishe na? ¿Baishe Säkeklä rä ji ka wämo kuna wä ta na? ¿Ka irä jekäi kuna!
- 15** Ka irä jiye kuna ta, Moisés iä ite isha rä: “Yis jër bäi shäke, yibä iä yis jër bäi shäke käi. Ñakäi yis jër shkarke, yibä ra yis jër shkarke käi.”
- 16** Je ne kika ka je rä sa wakwa kï isher kika kuna, sa wakwa chichar kika kuna, ata je rä Säkeklä ale jër bäi shäk sä iä ebä ne kika.
- 17** Jekäi kte yöle ska iyile Faraón iä rä: “Jí ne ye yie ba kuka rä, je rä yis wä yis tükili kjashäklä ba jami, je rä yis kie bata yinaklä kã biköle ska.”
- 18** Jekäi Säkeklä jër bäi shäke yi ra ijër bäi shakle käi, ñakäi yi jër doloitewakle ite käi, je jër doloitewëke ite.

- 19 Ata ba te ishemi yis ia: “Jekäi irä ra, ¿jiye ite nui jawēke jia sa kika rä na? Ñera ¿yi ia ije ki ji sherke onak wätkermi na?”
- 20 Ata yie ishe, ¿yibä ba rä, je te Säkeklä kúke jekäi rä na? Baishe jile yonak te ishemi iyuäk ia: “¿Jiye ba te yis yua jikäi rä ni na?”
- 21 ¿Ata ka u yaka yuäk ia ka kuna je u yakabä wà u yuäklä waonak bäi si ye na, ñakäi isaka yuäk waonak kjermita ye na?
- 22 Bäräle Säkeklä te ikjuatkawä kjashakle, ñakäi itäkili wà sa jer kuakle kika ite u ikjuatkewak tsö iwä weikanakwä, jewa katabla jia tai rä,
- 23 iwä iji baawä si wà sa jer kuaklä, kika ite je kjasha u ijer bäi shäklä wa ia. Jewa tsö yolole kja iwä oloi kanakka.
- 24 Jewa ne rä saje wa rä, ale kile iwä, ka je rä Judío wa shana ebä kuna, ata ka Judío kuna wa shana ñaebä.
- 25 Je rä jishtë Oseas ska ite ishe käi: “Ka yis cha kuna wa, jewa kiemi yis te yis cha wa ni, ka shkaliblenak kuna yi wä wa, jewa kiemi yis te yis wä shkata wa ni.”
- 26 Ñakäi mai iyile ijewa ia: “Ka bas dä yis cha wa kuna ni, jeska ijewa kirmi ‘Säkeklä kseka yabala ni.’ “
- 27 Ñakäi Isaías te Israel batala ktei sha täkii: “Israel yäbeila kuna rä däre ksei kjekla ra, elkjebä tsatkermiksa rä.
- 28 Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa wä ji yile onak, je we mar plaa ite täkili wä kajiska.”
- 29 Je rä jishtë Isaías te ji sha ñala wätsakba käi: “Guardia wa tsakui ku ke sa batala juotanapa elkje ra, sa ianachawä rä jishtë Sodoma wa käi, sä weikanachawä rä Gomorra wa käi.”
- 30 Jera ¿jini sa te ishemi na? Ka Judío kuna wa wä wabiketsaneksä wämo ye ka yolone kuna, jeiräta ijewa donawä wabiketsaneksä wämo ye jami, je rä wabiketsaneksä wämo ye ji biketse etkabä wà, je jami.
- 31 Jekäi Israel wa te kawei sä wabiketsanakläksä wämo ye yula, ata ka iwä ikone.
- 32 ¿Jiye na? Je rä ka iwä iyolone rä ji biketse etkabä wà kika, ata ite iyula rä biketsale je dämiksä rä ji we wà kika. Jekäi ijewa klasku tkenachawä ale jak sa klasku tkenaklä je jami,
- 33 jishtë iyöle katke käi: “Issö, yis te Siön ska jak sa klasku tkenaklä, jak sa jawäbkäklä, je tkewä, ata yi te je biketsa ra je ka äinakwä kuna.”

Romanos 10

- 1 El wa, yis jer ska issërke, ñakäi yis ka kiäke Säkeklä ia ijewa kika, je rä ijewa tsatkenakläksä.

- 2 Yis te ijewa s̄ua iyina s̄i ijewa te Säkeklä kj̄anei w̄eḱe p̄joo, ata ka j̄er kole kuna iwa s̄i īa.
- 3 Iwa rä Säkeklä te sa wabiketseks̄a w̄ämo ye ka je īa ijewa j̄er k̄one, ata ite imabla s̄ua iwakwa oloi j̄ami iwabiketsanakläks̄a w̄ämo ye. Jekäi ka ijewa ñajäw̄a Säkeklä te sa wabiketseks̄a w̄ämo ye, je w̄a wabiketsanakks̄a w̄ämo ye.
- 4 Jekäi Cristo rä k̄awei wawe ̄enakläw̄a, je rä biköle yi te ije biketsa wa wabiketsanakläks̄a w̄ämo ye.
- 5 Iwa rä sa wabiketsanakläks̄a w̄ämo ye k̄awei oloi j̄ami, je yua Moisés te jikäi: “Yi te jekäi iwaw̄a ra, je s̄er̄mi je oloi j̄ami.”
- 6 Ata sa wabiketsanakläks̄a w̄ämo ye ji biketse etkabä oloi j̄ami, je te jikäi ishe rä: “Ke isha ma j̄er na: ‘¿Yibä mikaj̄u kaj̄oir ska na?’ —je rä iw̄a Cristo ts̄aklätéw̄ani—
- 7 iräle: ‘¿Yibä minawaj̄u k̄a j̄ar k̄amii ska na?’ ” —je rä iw̄a Cristo ts̄aklätéka sä dulew̄a wa ska.
- 8 Ata ¿jibä sha ite?: “Kte ts̄o rä ma j̄ami alemana, bä kj̄abata ska, ñakäi ma j̄er ska.” Je kte ne rä ji biketse etkabä ktei wapaut̄anak s̄a w̄a rä.
- 9 Je rä ba te isheka bä kj̄abata w̄a Jesús ne rä Säkekewa ni ra, ñakäi ba te ibiketse ma j̄er na Säkeklä te ishkiw̄ak̄ani dulechaw̄a wa sh̄ana ni ra, ma ts̄atkermiksa.
- 10 Ka irä maikäi kuna ta, s̄a j̄er ska sa te ibiketse, je rä sa wabiketsanakläks̄a w̄ämo ye. Sä kj̄abata w̄a sa te ishekeka, je rä s̄a ts̄atkenakläks̄a.
- 11 Iyöle te ishe rä: “Biköle yi te ije biketsa wa ka äinakchaw̄a kuna.”
- 12 Ka irä maikäi kuna ta, Judío wa irä, Griego wa irä, jewa rä ka kjuawa kjuawa kuna. Ata ije ne rä sä biköle Säkekewaí rä. Je te ji w̄eḱe baa s̄i ije ̄anetsäk wa biköle īa.
- 13 Ka irä jiye kuna ta: “Biköle yi te Säkekewa ̄anetseḱe ikie w̄a, jewa rä ts̄atkenakks̄a.”
- 14 Ata yi w̄a ka ije biketsane ra, ¿maikäi jewa īa īanetsarmi na? Ñakäi yi w̄a ka ije ktei ss̄ele ra, ¿maikäi jewa te ibiketsemi na? Ñakäi ka iktei wapaktäk ta ra, ¿maikäi jewa te iktei ss̄emi na?
- 15 Ñakäi ¿maikäi je ktei wapaut̄anami ka yi patkene ra na? Je rä jishtä iyöle katke käi: “Bäije kte baa bata sh̄äk wa klä rä.”
- 16 Ata ka biköle w̄a kte baa dälätsane kuna. Je rä jishtä Isaías te isha käi: “Säkekewa ¿yibä te ji yile s̄a w̄a je kuka iyina ye na?”
- 17 Jekäi sa te ji biketseḱe etkabä rä sa te kte ss̄e w̄a. Je ss̄e sa te rä Cristo ktei pakarḱe w̄a.
- 18 Ata yie ichake, ¿baishe ra, ka ijewa w̄a je ss̄ene na? Ñera je ssa ite. “K̄abiköle ska ijewa ktä ss̄ena demi, ji sha ite demi ishäkä w̄atkenaw̄a kje.”

19 Ata yie ichake: ¿Je wà ka Israel wa jër kòne na? Ñera sàkätä Moisés te isha rä: “Kjuawa ka ji ye kianak kuna wa, je wà yis te bas kjuatkewemi. Yis te ka jër ta kuna wa, je wà bas wätjwemi.”

20 Ñakäi Isaías ka suane ishäk: “Ka yis yuläk kuna wa, jewa te yis kua; Ka yis ktei chakäk kuna wa, jewa ia yis jek kjasha.”

21 Ata Israel wa sha ite rä: “Día kalabe yis jula tkachà ka yis dälätsäk kuna wa ia, ka yis ktä ssäk kuna wa ia.”

Romanos 11

1 Je ne kika yie ichake, ¿baishe, Säkeklä te iwakei cha wa tulaksà na? ¿Ka irä jekäi kuna! Ñera yis rä ñaebä Israel wa, Abraham batala, Benjamín ditsei wä wa.

2 Säkeklä wà iwakei cha wa juñele kja iwà, jewa ka tuluneksà kuna. ¿Ata ka bas wà jiräni kte yöle te Elías pake rä juñer na? Ale ite Israel wa kjatia Säkeklä ia:

3 “Säkekewa, ijewa te ba wà kolole jile bata shäk wa ye jewa ktachawà, ñakäi jile däläwäklä ba ia je miatkawà. Yis ebä ne atana jia kseka rä. Jeiräta ijewa ñajakà kja yis ktäkwa ñaebä.”

4 Ata jiräni Säkeklä te ije kuka rä na?: “Yis wà itsò jia kolole siete mil ka ñajäklenewà kuna köchöwä kika Baal wäjami.”

5 Je suta jir da Säkeklä wà kolole wa tsò jia iwakei jër bäi sha kika.

6 Jekäi jër bäi she kika irä ra, jera ka irä ji wë kika kuna. Ata ikuna rä jile wë kika ra, jër bäi she rä ka jër bäi she sï kuna.

7 ¿Jera maikäi irä na? Ji yula Israel wa te, ka je kòne iwà. Ata kolole Säkeklä wà wa te je kua. Ata isaka jër dolo tenachawà,

8 jishtë iyöle katke käi: “Säkeklä te ijewa iawachawà ka kà ta jia, ka wä wajuer ta jia, ka kukä wassër ta jia dami jia jira kje.”

9 Ñakäi David te ishe: “Ijewa ñayäke ebä manenoksapa iwäbutrewäkwà, ikukäkchawà jama käi, ijolonewäkwà, iweikäkchawà nui ki.

10 Iwä tuinowàpa ka iwä wajuenäklä jia, ijewa tsibata bunowàpa maitjä.”

11 Jera yis te ichake, ¿baishe ijewa klasku tkenachawà rä ijolonachäkläwà ye na? ¿Ka irä jekäi kuna! Tsana ra ijewa shirinachawà bata kika ka Israel wa kuna ia tsatkeneksà deksà. Je rä je wà ijewa kjuatkewäklä.

12 Ikuna ijewa shirinachawà bata kika kajiska wa bluna tulakà, ñakäi ijewa weikanachawà kika ka Israel wa kuna bluna tulakà ra, je tsata sï ijewa dewani kalabe ra sä blurmi.

13 Jekäi yis te ishe bas ka Israel wa kuna ia, yis dä Jesús ktei bata shäk ka Israel wa kuna ia. Je kika je yis wà kjanei onak je oloi kekà yis te,

- 14 je rä maikäi ra yis wā yis ditsei wā wa kjuatkewāklākapa je wā yis wā ijewa mane le tsātkäkläksapa.
- 15 Jekäi ikuna Israel wa tulunaksā bata kīka Säkeklä jēr bāinani kajiska wa ra, jera ijewa kinawāni ra, ħka je rä ijewa shkīnakāni dulewā wa shāna käi na?
- 16 Jekäi ikuna iwā säkätä rä sikina ra, jera ñakäi iyaka wātule ekta kalabe rä sikina. Ñakäi kal ñak kicha rä sikina ra, jekäi ijula rä ñaebä.
- 17 Ñakäi ikuna ijula mane le klashäleksā jewa itäri ska ba rä Olivo kanikīka tkenawā, banawāña je ñak kicha jāmi, idiä baa jāmi ra,
- 18 ke ma jek ssakā ijula saka tsāta. Ikuna ba jek ssäke ra, ma jēr janopa, ka ba oloi jāmi kal ñak ser dä kuna, ata je ñak ne oloi jāmi ba ser dä.
- 19 Ba te le ishemi: “Je ijula klashäleksā rä yis ne tkenakläwā je itäri ska” ni.
- 20 Je rä iyina si. Ijewa wā ka ji biketsane etkabä kīka iksha tulaksā rä. Ata ba te ji biketsa etkabä kīka ba rä tkelewā. Je kīka ke ma jek ssakā, ata bä suanopa.
- 21 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä wā ka je ijula si janewā bitaba ra, je wā ñaebä ka ba janakwā bitaba.
- 22 Ba ku Säkeklä rä jēr bäi, ñakäi irä sä kpäk dārērē je biketsö. Ale jololechawā wa kpa ite dārērē, ata ije jēr dä bäi ba iā, ikuna ba chatkawā ijēr dä bäi jāmi ra. Ata ka jekäi kuna ra, ba rä tenaksā ñaebä.
- 23 Ñaebä ikuna ijewa ka sene jīa ka ji biketsale etkabä käi ra, ijewa tkermiwāni ikalī jāmi. Je rä Säkeklä rä tākili ta ijewa tkäkwāni spana kīka.
- 24 Ka irä jiye kuna ta, ba rä teleksā Olivo kanikīka ska, je ne tkenawāni Olivo bäi jāmi rä, ata ka jekäi iwē rä kuna, jekäi ra tjabana ijula si tkerchamiwāni ikalī jāmi rä.
- 25 Jekäi el wa, ka bas ñassäklākā kuna kīka, yis kiana bas jēr kuak kte blelewā wā. Je rä Israel wa moska ianachawā jēr ta dārērē, ma rämi bikökje ka Israel wa kuna kolole biköle dewājulu kje.
- 26 Jekäi Israel wa biköle tsātkermiksā jishtä iyöle katke te ishe käi: “Säbäkäksā bitämi Siön ska. Ji ka bäi kuna tse juemi ite Jacob kīka.
- 27 Je ne rä yis kabläke ijewa ra, mikā ijewa nui tsajuami yis te ra rä.”
- 28 Jekäi kte baa bata kīka ijewa ianachawā Säkeklä bolki wa ye bas däklawā kjuei, jeiräta sä rä kolonak kīka ijewa rä shkāta ikalī wa kjuei.
- 29 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä te ji me irä ite sä kie irä, je rä ka tsenakjumi kuna mik āni.
- 30 Mikle ra bas dä ka Säkeklä ktä ssäk kuna; ata jira bas iā ijēr bäi sha, je rä ijewa wā ka iktä ssene kuna kīka.

31 Jekäi ñakäi jira ijewa rä ka iktä ssäk kuna, je wà ijër bäi shäklä bas ia, kjepa ijër bäi shäklä ijewa ia.

32 Jekäi Säkeklä te sä biköle iawachawä ka iktä ssäk kuna, ijër bäi shäklä biköle ia.

33 Eëna sî Säkeklä wä ji baa sî irä, kabiketse irä, ji juñe irä tsö rä. Ji biketsaleksa iwä, je ia ka yi ani jër konak. Ji wë ite käi, ka je däk sä jër na.

34 “¿Yi rä jër köle Säkekewa jërikä ia rä na? ¿Yi rä delewä ije ia jile shäk ye rä na?”

35 ¿Yibä te ji mä säkätä iia iwä ji maqlä sä ia nui kika käi rä na?”

36 Ka irä jiye kuna ta, ji biköle datsë rä ije ne ska, ije ne oloi jami, ije ne ia. ¡Ije ne ia oloi kanekä döksapa jekjeyemi rä! ¡Amén!

Romanos 12

1 Jekäi el wa, Säkeklä jër bäi sha sä ia kika, yie bas pake bas yaka tuläksa jishtë ji melekä kseka käi, sikina, Säkeklä wäbätsäklä bäi. Je ne rä bas te ikjanei wë sî rä.

2 Ke bas ñadulawak jira ji tsö jami, ata bas jërikäke spana jami bas ñamanewoksani. Je ne ra ji sherke Säkeklä kî te bas jër kuemi rä, ji rä bäi käi, ji rä kianak käi, ji rä deleksa bäi käi.

3 Ji mele yis ia wà yie bas biköle ia ishe ekla ekla, ke bas jëk biketsa bas dä baklekaju bäi sî ni. Ata wë je jëk biketsöksa tsana bikö Säkeklä wä bas ia ji biketse etkabä bala päle je jami.

4 Jekäi sa yaka wäjienaklä rä chulii, ata je kalabe ka waor dä ñaebä kuna.

5 Jekäi ñaebä saje wa rä chulii, jewa dewä rä ekla yaka yebä Cristo jami, wäjielewä ñara.

6 Jekäi ji waklä tsö sä wä kjuawa kjuawa mele ijër bäi shäke jami. Sä ia imele sä ktäklä jile bata shäk ye ra, sä kü ji shö bikö sa ia ji biketsar etkabä jami;

7 sa saka tsatkäklä ra, sä kü itsatkö; sa paktäklä ra, sa kü sa paktö;

8 sa saka täkiwaklä ra, sä kü itäkiwo; jile maqlä sa saka ia ra, sä kü imo ka kjele ta kuna; sa saka wäsikäklä ra, sä kü je wo tsana; sä jër bäi shäklä ra, sä kü je wo jër baa wà.

9 Bas ñashkaliblö ka kje yile ebä kuna, ji yakei wakble dokoitsalewä, ji bäi ebä kololewä,

10 ñashkaliblele ekla ekla ñajeketa wa käi; ñadälätsalewä, sa saka biketsale sa wakwa tsata;

11 ji shena onak tsana, je wak ka kaniblele ta kuna, jër ssële täkii, ole Säkekewa ia käi,

12 ssële anaa ji kissäk, weikane katablak jër baa wà, chatkelewä kikiäk itkenawa ye,

- 13 sä sikii wa k̄i jile shena ra, ijewa ts̄atk̄äk; sa saka kiäkwā j̄er baa wà.
- 14 Bas kukäkw̄a weikanak wa iä ji bäi shö ònak. Ji bäi shö ònak ijewa iä, ata ke ijewa shaks̄a iweikanow̄apa.
- 15 Bas ss̄eno ̄anaa ss̄enak ̄anaa wa ra, ñak̄ai bas j̄io j̄iak wa ra,
- 16 ss̄ele ñara etka yeb̄ä, ka j̄ek ss̄ele ta sa saka ts̄ata, ata j̄er ss̄ele bäi emana wa ra. Ke bas j̄ek biketsa kabikets̄äk t̄ai ni.
- 17 Yi te ji yakei wakbla ba uk̄ä j̄ami, je uk̄ä j̄ami ke ji yakei wakbla nui k̄i. Bas ñajöks̄a s̄enak w̄amo biköle w̄ana.
- 18 Bas kū ji w̄o ts̄ana biköle s̄enaklä bitaba bas da, bikö bas iä ior̄ käi.
- 19 Bas dik̄ala, ke bas kū yi kukaw̄a nui k̄i, ata je jöw̄a Säkeklä k̄juatk̄äklä ira. Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke: “Yis ne rä sä kukäkw̄a nui k̄i rä; yis ne te je nui kpemi rä.” Jek̄ai Säkekewa te ishe rä.
- 20 Ata “b̄ali te b̄a bolki ktaw̄a ra, ichew̄o, ñak̄ai ijer̄ banaw̄a ra, itiö. Ba te jek̄ai iw̄a ra, je w̄a ba te ije w̄akt̄a maw̄emiks̄a äine w̄a.”
- 21 Ke ji yakei t̄unok̄apa ba k̄ika. Ata ji bäi ne w̄a ba t̄unok̄apa ji yakei k̄ika rä.

Romanos 13

- 1 Biköle ñajöch̄ow̄a k̄awei ta baklek̄a wa yika. Ka irä jiye kuna ta, k̄awei ta wa ka kuna ka patkele Säkeklä w̄a käi. Ata ijewa ts̄o rä kolole Säkeklä w̄a.
- 2 Je ne k̄ika yi te k̄awei ta wa ka kt̄a ss̄e ra, je rä ite ji kolole Säkeklä w̄a ne ka kt̄a ss̄e rä. Jek̄ai yilé w̄a ka ikt̄a ss̄ene ra, jewa te weikane kiemik̄a j̄ek k̄ika.
- 3 Jek̄ai ji w̄äkiri wa ts̄o rä ji bäi w̄ak wa ka suaw̄ak kuna, ata ji yakei wakbläk wa ne suaw̄ak. ¿Ba k̄i sa suaw̄e k̄awei ta wa te ka sher na? Jera ba kū ji bäi eb̄a w̄o. Jera je k̄i ba k̄eiyirmi.
- 4 Ka irä jiye kuna ta, ije rä Säkeklä k̄j̄anei w̄ak kianak bäi ba iä. Ata ba te ji yakei wakbla ra, ba suanopa. Je rä ka ije espada shk̄a rä k̄je ka wata käi kuna k̄ika. Ije rä Säkeklä k̄j̄anei w̄ak sä kukäkw̄a ji yakei wakble k̄i buk̄anak.
- 5 Je k̄ika bas kiana ñajäkch̄aw̄a ije yika, ka je rä ite bas kpemi eb̄a k̄ika kuna, ata ñak̄ai ka bas j̄er ss̄enaklä nui ta ye.
- 6 Je ne bata k̄ika bas te inaklä kirke k̄awei j̄ami je t̄jueke rä. Je rä ijewa rä Säkeklä k̄j̄anei w̄ak wa k̄ika. Jek̄ai ijewa te je eb̄a ne k̄j̄anei w̄eke rä.
- 7 Biköle iä imo jisht̄a ishena m̄enak käi; mane te inaklä kiek̄e k̄awei j̄ami ra, je t̄juak iiā käi; mane te inaklä bäkeke m̄enak ra, je mak̄ iiā käi; mane yika sa kiana suanak ra, je yika suanak käi; mane kiana oloitsanak ra, je oloitsäk käi.
- 8 Ke bas nui kuka yi ̄ani ra, ata ñashkal̄ible ne rä s̄a nui del dä. Ka irä jiye kuna ta, yi te isaka shk̄al̄ibla ra, je te k̄awei waw̄a.

- 9 Ka irä maikäi kuna ta, iyile: “Ke ma manena, ke sa ktawä, ke ba jakbla, ke sa saka däli tkenak ma jami,” je iräle sa pakale ji wäq saka iräle, je ñak rä jikäi: “Ba saka shkälöblö jishtë ba wakei jek shkäl käi.”
- 10 Sä ñashkä da, ka sä wä ji onak yakei sa saka ukä jami. Je ne kika sä wä sa saka shkäl da, je rä sä te käwei wawä.
- 11 Jekäi bas kü je wo, bas wä jibä rä onak kei dewä juñer kika; je rä bas tso käpelechawä jewa shkänaklä horaí dewä. Ka irä jiye kuna ta, jira sä tsätkenakläksä sikanawä kja alemana si, ale sa te Jesús biketsa säkätä ra ikei sher jia, je katäbäka.
- 12 Kä tuinawä kja alejia; käñir dawä kja irä. Je ne kika sä kü ji wä katuil na jöwä, ata sä kü kä oloi jek tsätkäklä je jiöchowä.
- 13 Saje wa shkö tsäna, jishtë kapiana shke käi, ka senak kuna diyëe käi, käwakbläk di kabika käi, ka senak kuna käwakblewäkä käi, ji äina tker sä jami ka wätkelewä ta käi, ka senak kuna kjuatkäk käi, jer ki ñaianak käi.
- 14 Bäi si ra bas ñapajiöni Säkekewa Jesucristo wä. Ata ke bas kü ibiketsa maikäi ra sa te ji tkerke sä yaka jami je wemi.

Romanos 14

- 1 Manele ka täki ta ji biketsäk etkabä ke biketsaksä yakei. Ata ka je rä sä ñakjuatkewäklä ji biketse kjuëi.
- 2 Je rä manele te ibiketse ji biköle rä katanak, ata ka täki ta ji biketsäk etkabä te jile wä ebä käte.
- 3 Ji kätäk, je kü ji ka kätäk kuna ke dokoitsa. Ñakäi ka ji kätäk kuna, je kü ji kätäk ke wabiketsa yakei, Säkeklä wä je rä kilewä ñaebä kika.
- 4 ¿Yi ba rä je te kjuawa kjanaklä wabiketseksä rä na? Ata iblui ne wä ijuñer ikjanaklä kiar iräle kai iräle. Ata je kiarmi bäi Säkekewa rä täkili ta itsätäk idäkläwä bäi kika.
- 5 Manele te ibiketse día manele rä bäi si isaka tsäta. Ata isaka te ibiketse día biköle rä ñaebä. Ata sa kiana iwabiketsäk ekla ekla jiräni sa wakwa ia ra irä käi.
- 6 Yi te día manele dälätse ra, je te iweke rä Säkekewa ia. Ñakäi yi te ji käte ra, je te iweke rä Säkekewa ia, je ki ite wekte sheke Säkeklä ia kika. Ñakäi yi rä ka ji kätäk kuna ra, je weke ite rä Säkekewa ia, jekäi je te ñaebä wekte sheke Säkeklä ia.
- 7 Iwa rä saje wa mane ani ka ser dä sa wakei jek ia kuna. Ñakäi ka mane ani duawä rä iwakei jek ia kuna.
- 8 Jekäi sä serke jia kseka ra, je rä sä senaklä Säkekewa ia. Ñakäi sä duawä ra, sä duawä rä Säkekewa ia. Jekäi kseka iräle dulewä iräle sä rä Säkeklä cha.

- 9 Jí ne ye Cristo duawá shkínakani kseka rá: je rá ije dákläwá sä dulechawá wa irä sä kseka wa irä jewa Säkekewaí ye.
- 10 Jekäi rá ra, ¿jiye ba te ba el wabiketseksá rá na? Ñakäi, ¿jiye ba te ba el dokoitse rá na? Ata sä biköle rá jáklenakwá Säkeklä wá sä ktei wabiketsákläksá ska.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke rá: “Yis dá kseka, je ne wà Säkekewa te ishe, biköle ñajäklämiwá köchöwá kíkka yis wájami, biköle te ishemiká yis dá Säkeklä.”
- 12 Jekäi jeska sä biköle jek ktei shämi ekla ekla Säkeklä iá.
- 13 Je ne kíkka ke sá ñaktei wabiketsaksá jia. Ata jikäi ibiketsöksá rá: ka yie 's el wäbutrewé, ka je ishiriwé.
- 14 Jekäi Säkekewa Jesús jami yis wá ijuñer, yis jér kua ite, ka ji kuna iale ñá käi iwakei jér wà. Ata ibiketsák jile rá ñá käi, je iá ra irä jekäi.
- 15 Jekäi bá yäkäke wà ba te ba el jér iawawá ra, ka ba wá iöne ñashkalible jami. Ba el kí Cristo rá dulewá ke je weikawá bá yäkäke wà.
- 16 Jekäi ke bas kü ji wák ji rá bas iá ra bäi je yinaklä yakei.
- 17 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä gobierno rá ka ñanak yanak kuna, ata je rá ji wämo, ji bitaba, ji ánaa Wikblu Sikina jami.
- 18 Sa te jekäi Cristo kjanei wá ra, je te Säkeklä ssëwëmi ánaa, ñakäi ditsä te je shemi bäi.
- 19 Je kíkka sá jek tsöksá ji rá sá senaklä bitaba ñara je wák, ji rá sá ñakiwäjiäkläwá etka yebä je wák.
- 20 Ke Säkeklä shkable weikawá sä yäkäke ebä bata kíkka. Iyina sî ra, ji biköle rá sikina; ata yi te ji katá je wà ite manele wäbutrawá ra, je ne rá yakei rá.
- 21 Bäi sî ra, ke ji wák sä el wäbutanakläwá, ji yaka käte wà iräle, vino ye wà iräle, jile saka wà iräle.
- 22 Ba te ji biketsa etkabä je biketsö ba wakei jek iá Säkeklä wäkata ska. Bäije yi ka jek juneksá wabiketsanakksá ji biketsa ite je rá wämo ni bata kíkka rá.
- 23 Ata yi te ibiketse botkä je wà ite ikatawá ra, je kí ibukanami. Ka irä jiye kuna ta, ka iwá iöne ji biketse etkabä wà kuna kíkka. Ji biköle wá sa te ka ji biketse etkabä wà kuna ra, je rá nui ta.

Romanos 15

- 1 Je kíkka saje táki ta wa kawá ta ka táki ta wa iá ji ssërke nui ta käi ra je katabläk, ata ka ji wák kuna sa wakei ebä ssënakläpa bäi.
- 2 Ekla ekla saje wa kiana ji wé bäi wà sa saka ssëwák bäi ikiwäjienaklä.
- 3 Ka irä jiye kuna ta, ñaebä ka Cristo wá iöne iwakei wäbatsa käi. Ata jishtë iyöle katke käi: “Ba yile sälwii ba shäk wa wá je janaká yis kíkka.”

- 4 Jekäi ji yöle kamikle, je yöna rä saje wa paktäklä. Jekäi sa chatkawā ra, s̄a j̄er pablek̄e kte yöle te ra, s̄a j̄er kuemi ji ts̄o s̄a w̄a k̄iss̄enak te.
- 5 Jekäi Säkeklä s̄a j̄er ss̄ew̄ak chatk̄äk̄w̄a, s̄a j̄er pabl̄ak je ku bas īa im̄opa bas j̄erik̄äklä etka yeb̄a jisht̄a Jesucristo j̄erik̄ä käi.
- 6 Je rä bas w̄a saje wa Säkekewaí Jesucristo Kekläí iKá kjeishäklä ñara yilek̄a etka yeb̄a.
- 7 Jekäi bas ñakiöw̄a jisht̄a Cristo te bas kiaw̄a käi, Säkeklä oloi kanakläkä.
- 8 Jekäi yie ishe bas īa, Cristo dew̄a rä tene shkiri ta wa kjanaklä ye, ji rä Säkeklä īa ra iyina s̄i je wets̄ak, ikablele sa ká wa īa je kjashäk iyina s̄i ir̄a,
- 9 ñakäi ka Judío kuna wa w̄a Säkeklä oloi k̄äkläkä ij̄er bäi sha ijewa īa k̄ika, jisht̄a iyöle katke käi: “Je ne k̄ika yie bä kjeishemi kei ta kjuawa kjuawa wa sh̄ana, ñakäi yie ba kie ksetsemi.”
- 10 Ñakäi ietk̄a te ishe: “Kei ta kjuawa kjuawa wa, bas ss̄eno ānaa ije cha wa ra ñara.”
- 11 Ñakäi ietk̄a rä: “Kei ta kjuawa kjuawa wa, bas ku Säkekewa kjeishö bäi, sä ditsei w̄a biköle wa, jewa ku ioloi kökapa.”
- 12 Ñakäi Isaías te ietk̄a she: “Isaí ȳabei ekla dämiw̄a, je ne j̄ek̄amik̄a kei ta kjuawa kjuawa wa patk̄äk rä. Kei ta kjuawa kjuawa wa j̄er bl̄ami ije j̄ami.”
- 13 Säkeklä s̄a w̄a biketsanak, je ku bas pshiw̄opa ss̄ene ānaa w̄a, ss̄ene baa w̄a bas te ji biketse dami etkabä ska, bas w̄a ji d̄äke k̄iss̄äklä bäi s̄i Wikblu Sikina t̄äkili j̄ami.
- 14 Bas yis el wa, yie ibiketse iyina s̄i bas w̄a rä ji bäi ne ts̄o bäi, bas dä kaj̄uñe ta biköle, ñakäi bas īa ñaparurdaw̄a.
- 15 Jeir̄ata yie ji yua maile d̄är̄er̄e ka suale ta je rä bas j̄er j̄anakläni jeska. Ka ir̄a jiye kuna ta, Säkeklä te yis īa ji m̄a,
- 16 je w̄a yis dew̄a Jesucristo kj̄anei w̄ak ye ka Judío kuna wa īa, yis w̄a Säkeklä w̄a kte baa ts̄o je wak̄anei w̄äklä chui ye. Je rä ka Judío kuna wa d̄äkläw̄a j̄ile m̄enak Säkeklä īa ye kianak iwakei k̄i, siki tele Wikblu Sikina w̄a.
- 17 Yis j̄ek̄ ss̄äke Cristo Jesús j̄ami Säkeklä w̄a ji ole k̄ika.
- 18 Ka ir̄a jiye kuna ta, yis ss̄er sualew̄a ji pakäk, ata etkabä ne pakeke yie rä, je rä ji ole Cristo w̄a yis oloi j̄ami ka Judío kuna wa ñaj̄ach̄äkläw̄a Säkeklä kt̄a d̄äl̄äts̄äk, yis w̄a ji yile ji ole bata k̄ika,
- 19 t̄äkili ta t̄ai ij̄uenaklä ye, ji ka s̄ule s̄a w̄a käi, Säkeklä wikblu t̄äkili oloi j̄ami. Jekäi yie Cristo ktei baa shaks̄a biköle īa Jerusalén ska ir̄a ip̄aj̄ami ir̄a ma rä Il̄irico ska kje.

- 20 Jekäi yie ibiketsaté yis me kte baa bata shä mai ka Cristo kie yirba shtä ska, je rä ka yis wä ju yuäkläkä kjuawa wä ju ñak tkelewä ená kika kuna,
- 21 ata jishtë iyöle katke käi: “Yi iä ka ije rä bata yile kuna wa wäjätkermi; Yi wä ka kte ssële kuna wa jër kormi.”
- 22 Je bata kika yis wätkenawä tai ka 'sdenemi bas ska.
- 23 Ata jira jí kei shana ka kã ta jia yis wä ikjanei wäklä, ñakäi año kja tai skaté yis ssëna pjoo minak bas ska,
- 24 je kika mikã yis majumi España ska ra, yie ibiketsa kjäkju bas kjane bas suak. Jeska sã ñasua bäi ená ra, bas te yis tsätke jile wä yis minakläju.
- 25 Ata jira yis maju Jerusalén, sä sikii wa kimak jile wä.
- 26 Iwa rä Macedonia wa irä Acaya wa irä jër ssëna inaklä patkãkmi Jerusalén ska sä sikii wa shana ka jita wa tsö iä.
- 27 Ijewa jër ssëna je wäk rä ijewa rä nui ta ijewa ra kika. Ka irä jiye kuna ta, ka Judío kuna wa iä Judío wa däli wikblu iá shtä rä deleksaña. Je kika ijewa kawä ta Judío wa tsätkãk däli yaka iá wä.
- 28 Jera mikã yis te je wakjanei wä ená ra, yie ji patkele je çami ená ijewa iä ra, jera yis majumi España ska. Jera yis dama kjä bas suak.
- 29 Yis wä ijuñer mikã yis demi ba ska ra, yis dämiju rä tsätkele tai Cristo jër bäi shäke sã iä je wä.
- 30 El wa, saje wa Säkekewaí Jesucristo kika, ñakäi ñashkalible Säkeklä wikblu oloi jami kika, yie bas pake chichanakña yis da, kãkiäk yis kï Säkeklä wäkata ska,
- 31 yis wetsanakläksã Judea ska ka kte ssäk kuna wa yika, ñakäi Jerusalén ska ji tsö yis wä menak sä sikii wa iä je kukäklä ijewa wä jër baa wä,
- 32 je rä Säkeklä kï ishena ra yis däklämi bas ska ssële anaa, jëräk bas shana.
- 33 Säkeklä sã jër ssëwak baa, je kü bas biköle wapeblöpa. Amén.

Romanos 16

- 1 Sä kuta Febe, je rä ale tapanak Cencrea ska wa tsätkãk, je ktei shekemi yie bäi bas iä,
- 2 bas wä ije kiäkläwä jër baa wä, Säkekewa jami, jishtë sä sikii wa rä kinakwä käi, ñakäi bas wä itsätkãklä jile sherke ije kika je wä. Ka irä jiye kuna ta, ije wä ditsä chulij tsätkele tai; yis tsätkele iwä ñaebä.
- 3 Cristo Jesús kjanei wäkña yis da Priscila irä, Aquila irä, jewa iä bas te ishe yie ichakami.
- 4 Ijewa ñatulaksã kuli tenak tulämi yis kjuei. Ka yis ebä te wekte she kuna ijewa iä, ata ka Judío kuna wa tapanak eyaka eyaka wa kalabe te isheke ñaebä.

- 5 Ñakäi bas te ñatapawak ijewa ju ska wa ia ishe yie ichakami. Bas te yis el shkata Epeneto ia ishe yie ichakami. Ije ne ra jile wa sakata kai Cristo ia Acaya ska ra.
- 6 Bas te María ia ishe yie ichakami. Ije ra shkablele tai bas bata kika.
- 7 Bas te Andrónico irä Junias irä ia ishe yie ichakami. Ijewa ra yis saka wa, ñaebä yis da watelewaña. Ijewa ne ra Jesús ktei bata shak wa ia ra palei ta bai ra, ñakäi Jesús biketsak yis watsakba ra.
- 8 Bas te Amplias ia ishe yie ichakami. Ije ra shkata yis wa, ije ra Säkekewa jami kika.
- 9 Urbano, ale Cristo kjanei wakña sä ra irä, yis wa shkata Estaquis irä, jewa ia bas te ishe yie ichakami.
- 10 Bas te Apeles ia ishe yie ichakami. Ije ra mablele sule bai Cristo jami. Ñakäi bas te ishe Aristóbulo wa ia yie ichakami.
- 11 Bas te yis saka kie Herodiön ia ishe yie ichakami. Bas te Narciso ska wa manele ra Säkekewa jami wa ia ishe yie ichakami.
- 12 Bas te Trifena irä Trifosa irä ia ishe yie ichakami. Jewa ra shkablak Säkekewa ia. Ñaebä bas te ale shkata sa wa Pérsida ia ishe yie ichakami ni. Je ra shkablele tai Säkekewa ia.
- 13 Bas te Rufo ia ishe yie ichakami ni. Je ra kolole Säkekewa ia. Iami chakami yie; je ra yis ami ñaebä.
- 14 Bas te Asíncrito irä, Flegonte irä, Hermas irä, Patrobas irä, Hermes irä, ñakäi sa el wa tsö ijewa ra irä jewa ia ishe yie ichakami ni.
- 15 Bas te Filólogo irä, Julia irä, Nereo irä, ikuta irä, Olimpás irä, biköle sä sikii wa tsö ijewa ra irä jewa ia ishe yie ichakami ni.
- 16 Bas ñachakö ñawäjalassë wämo wa. Tapanak eyaka eyaka Cristo jami wa biköle te bas chakami.
- 17 El wa, yie ishe bas ia, yie bas pake senak jer kij sa bala butsak, sä wäbutrewak kte kjuawa wä ka ale bas pautäle jami kuna, jewa yika. Jewa yika bas ñabutsö tulömi.
- 18 Ka irä jiye kuna ta, ijewa kai wa te ka Cristo saje wa Säkekewaí kjanei wë sj kuna, ata iwakwa ñabäli ebä kjanei wëkë ite rä. Jekäi ijewa ktäkë baa, sä kjeisheke ite tai, je wä ite ka jer ta wa wäyuekë.
- 19 Jekäi bas te Säkeklä ktä dälätsa, je palei kjaju juñenak biköle wa. Je kika yis ssëna ana bas kika. Ata yis ki bas shena rä jer köle ji bai ia, ata ka jer köle ji yakei ia kuna.
- 20 Säkeklä sa jer ssëwak baa te plaa ebä Satanás wätuemiwa bas klä nikika. Saje wa Säkekewaí Jesús jer bai shöpa bas ia.

- 21 Timoteo, shkabläk yis dañä, je te bas chakami. Ñakäi yis saka wa Lucio irä, Jasón irä, Sosípater irä, jewa te bas chakami.
- 22 Yis Tercio jí äyë yuäk Pablo iä, je te bas chakami Säkekewa jami.
- 23 Gayo te bas chakami. Ije te kã mã yis iä iju ska, ñakäi tapanak wa biköle iä. Erasto, jí jukläyäkä wäkiri iä inaklä bläk irä, ñakäi sä el Cuarto irä, jewa te bas chakami.
- 24 Saje wa Säkekewaí Jesucristo jer bäi shöpa bas biköle iä. Amén.
- 25 Ale tåkili ta bas jäkläkwa dārērē kte baa yinak yis wã je jami, Jesucristo ktei wapautäle je jami, ñakäi kte blelewã ka juñenakwã kuna sã kei etkã etkã bakle skaté kjayile je jami,
- 26 je kjayina jira, je pakale jile bata shäk wa wã iwã iyöle ska, sä ditsei wã biköle wa ñajächäkläwã ji biketsäk etkabä, jishtë Säkeklä senak jekjeye wã sa pakale iwäk käi,
- 27 je Säkeklä eklabä kabiketsä ta, je ne oloi kanokapa sã kei etkã etkã rami, Jesucristo oloi jami. Amén.

1 Corintios

1 Corintios 1

- 1 Pablo kile Cristo Jesús ktei bata shäk ye Säkeklä k̄i jekäi ishena k̄ika, je te sä el Sóstenes da jí äyë yue mar,
- 2 bas ñatapawāk Säkeklä iā Corinto ska wa iā, siki tele Cristo Jesús jami wa iā. Jewa rä kile dākwa sikii ye, bena ka biköle ska saje wa Säkekewaí Jesucristo anetsäk ikie wà, jewa ra ñara. Ijewa irä saje wa irä Säkekewaí ije rä.
- 3 Jekäi Säkeklä saje wa Ká irä Säkekewa Jesucristo irä j̄er bäi shöpa bas iā, jewa k̄u bas j̄er ssëwopa baa.
- 4 K̄araa yis te wekte shekë yis Kekläí iā bas k̄ika, Säkeklä j̄er bäi shä deksā bas iā Cristo Jesús jami k̄ika.
- 5 Je rä ji biköle ska bas blunakā ije oloi jami kte bena wà, ñakäi kajũñe bena wà k̄ika.
- 6 Je wà ijuena Cristo ktei yile bas shāna je rä iyina s̄i.
- 7 Je ne k̄ika ka bas k̄i Säkeklä te ji m̄e mane shtä ani sher kuna j̄ia, bas te Säkekewa Jesucristo k̄jayirke k̄issëke p̄joo dälei jami.
- 8 Jekäi ije te bas kukemiwā ma rä ibata jekje, je wà ka ji ani nui janakläkā kuna bas k̄i Säkekewa Jesucristo dāk̄eni día í wà.
- 9 Säkeklä rä ji wāk bulee. Je ne wā bas kile wäjienakwā iyaba Jesucristo saje wa Säkekewaí ra ñara rä.
- 10 El wa, yis te bas pakekë saje wa Säkekewa í Jesucristo kie oloi jami, ji pakäk ñassëta, ka ñabalabutsäk kuna, ata senak ñara etka yebā j̄erikā ta ñaebā, jile biketsä ta ñaebā.
- 11 Yis el wa, je rä bas palei sha yis iā Cloé saka wa te, bas shā mane k̄juatkäke ñara ni.
- 12 Iwa rä biköle bas te ishekë k̄juawa k̄juawa. Ekla te ishe “Yis dä Pablo jami,” iel, “Apolos jami,” iel, “Cefas jami,” iel, “Cristo jami.”
- 13 Jera ¿Cristo rä bala butsäle na? ¿Pablo ne wätenakā cruz jami bas säkei ye rä na? ¿Bas wäokāna rä Pablo kie jami na?
- 14 Yie wekte shekë Säkeklä iā, ka yis wā bas mane ani wäokāne k̄ika, ata Crispo irä Gayo irä ebā wäukewā yis te rä.
- 15 Je k̄ika ka yi ani wā ishäk̄lei ijek wäokle rä yis kie jami ni.
- 16 Ata ñaebā Estéfnas ju ska wa, jewa wäokle rä yis wā. Jeska k̄ita yie isaka wäukewā iräle ka juñer yis wā.

- 17 Jekäi ka Cristo wä yis patkene sä wäukewäk, ata kte baa bata ne shäk, ka je kte rä sa wakwa kabiketsä wä kuna, ka cruz pake ianakläwä ka kianak kuna käi.
- 18 Iwa rä sä weikanakchawä wa iä ra, cruz pake rä ka wata, ata sä tsatkenakksa wa iä ra, je rä Säkeklä täkili.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke rä: “Yis te kabiketsäk wa kabiketse weikemiwä. Yis te jer ta wa wä ji juñer juemiksa.”
- 20 Jera, ¿me kabiketsäk wa re na? ¿Me kawei wä ñayöle wa re na? ¿Me jí kei ska ji tsö pakäk wa re na? ¿Ka irä Säkeklä te kajiska kabiketse iawawä ka wata ye na?
- 21 Iwa rä Säkeklä rä kabiketsäk tai, je kika ka iwä kä mene kajiska wa iä idäkläwä iwakei jami iwakwa kabiketsä wä, ata Säkeklä jer ssëna bäi ibiketsäk wa tsatkäksa je kte wapautanake ssër ta ka wata oloi jami.
- 22 Ka irä maikäi kuna ta, Judío wa te rä jile wë ijuenaklä ye ne kiekë rä, Griego wa te rä kabiketse ne yulekë rä.
- 23 Ata sä te rä Cristo wätelekä cruz jami ne ktei wapakteke rä. Judío wa iä ra je rä dokona, ka Judío kuna wa iä ra, je rä ka wata.
- 24 Ata sä kile wä, Judío wa iräle Griego wa iräle, jewa iä ra Cristo ne rä Säkeklä täkili rä, ikabiketse rä.
- 25 Jekäi Säkeklä wä ji tsö ssër ta ka wata käi, je rä wata ditsä cha tsata. Ñakäi Säkeklä wä ji tsö ssër ta ka täki ta käi, je rä täkili ta ditsä cha tsata.
- 26 Je kika el wa, bas kile Säkeklä wä biketsö bas kü. Ka bas chulij rä kabiketsä ta kuna kajiska wa iä ra, ka chulij rä oloi ta wa kuna, ka chulij rä kole baklekä wa käi kuna.
- 27 Ata ji rä kajiska wa iä ra ka wata, je ne kuka Säkeklä te iwä kabiketsäk wa äiwachäkläwä rä, je suta ji rä kajiska wa iä ra ka täki ta, je ne kuka Säkeklä te iwä täkili ta wa äiwachäkläwä rä.
- 28 Säkeklä te ji rä kajiska wa iä ra emana käi dokoitsalewä käi kuka, ñaebä ji rä ka säkei ta kuka ite, je wä iwä ji rä säkei ta weikäkläwä,
- 29 ka yi ani jek ssäklä iwäna.
- 30 Ije ne oloi jami bas dewä Cristo Jesús jami rä. Je ne matana Säkeklä te sä iä sä kabiketse ye, sä wabiketsanakläksa wämo ye, sä siki tewäk ye, sä bäkäksa ye rä.
- 31 Je rä ionaklä iyöle te ishe käi: “Yi jek ssakle ra, je jek ssöpa rä Säkekewa ne wä.”

1 Corintios 2

- 1 Je ne kika el wa, yis dastana Säkeklä ktei blelewä bata shäk bas iä ra, ka yis wä iyine kte ssërta baa shtä wä iräle, sa wakwa kabiketsä wä iräle kuna.

- 2 Ka irä jiye kuna ta, yis katke bas shāna ra, yis te ibiketsaksa ka jile saka pakāk kuna, ata Jesucristo ebä pakāk, ije wäteleka cruz jami je ebä pakāk.
- 3 Yis sēna bas shāna jalmalewā, sualewā, pajulekā.
- 4 Yis te ji sha, yis te sa pakta, je rä ka kte sã jēr kiwāk shtä sa wakwa kabiketse jami kuna, ata kjayile Säkeklä wikblu te ji wē wà, ñakäi ji täki ta wà.
- 5 Je rä ka bas wã ditsä kabiketsä biketsäklä kuna, ata bas wã Säkeklä täkili ne biketsäklä.
- 6 Jeiräta delewā kja bäi wa shāna sã te kabiketse dārērē pakekē, ata je kabiketse ka bitele rä jira tsō wa ska kuna, jira oloi ta wa ska kuna, jewa wätuir kate kja kika.
- 7 Ata sã te rä Säkeklä kabiketse blelewā ne pake rä. Je rä kikolewā, biketsale Säkeklä wã sã kei etkä etkä bakle yikaba, je rä saje wa oloi kanakläkã.
- 8 Je iã jí kei ska oloi ta wa mane ani ka jēr kōne, ata je kũ ijewa jēr kuopa ra, ka ijewa wã Säkekewa oloi ta baa sũ wätenekã kuna cruz jami.
- 9 Ata je rä jishtä iyöle katke käi: “Ji ka sule kuna sã wã sä wäbala wà, ji ka ssēle kuna sã wã sä kukä wà, ji ka biketsale kuna sã wã sã jēr ska, je ne tsō enã Säkeklä wã yolole ishkaliblak wa iã rä.”
- 10 Ata je wà Säkeklä te sä wãjiatkewã iwikblu oloi jami, iwikblu rä ji biköle suakksã kika, Säkeklä jerike eena suakksã kje.
- 11 Ka irä maikäi kuna ta, ¿yibã wã ji tsō sã jēr ska juñer na? Ata sä wikblu katke sa wakei jami ebã wã je juñer dã. Je sũta yi ani wã ka Säkeklä wã ji biketsale juñer, ata Säkeklä wikblu ebã wã je juñer dã.
- 12 Jekäi ka saje wa wã kajiska ji wikblu kolone kuna, ata ale wikblu dar Säkeklä ska. Je rä je oloi jami sã jēr konaklä ji mele Säkeklä wã sã iã kjermita je iã.
- 13 Je ne pakekē sã te rä, ka je rä kte wapautäle ditsä kabiketse shtä wà kuna, ata je rä kte wapautäle Säkeklä wikblu wã shtä wà. Jekäi ji rä wikblu iã pake sã te rä ji rä wikblu iã jami.
- 14 Yi dami ji rä sä wakwa del jami ra, je kũ Säkeklä wikblu wã ji tsō ka kiar, ije iã ra je rä ka wata kika. Ka je iã ijēr konak, je wabiketsarkekã rä ji rä wikblu iã ebã wã kika.
- 15 Jekäi yi dami ji rä wikblu iã jami ra, je iã ji biköle wabiketsarmiksã, jeiräta ka yi ani iã ije wabiketsanakksã.
- 16 Je rä ka maikäi kuna ta, “¿Yibã wã ji ni Säkeklä jerikäkē juñer na? ¿Yi iã ije pautanami na?” Ata saje wa wã Cristo jerike ne tsō rä.

1 Corintios 3

- 1 El wa, yis sēna bas ska ra, ka yis iā ji yir bas iā jishtë ji she ji rä wikblu iá jami wa iā ji she käi, ata yis te ji sha bas iā rä jishtë ji she ji rä yaka iá jami wa iā ji she käi, jishtë Cristo jami yabala jia wa iā ji she käi.
- 2 Yis te bas iā tsu diä mą yanak, ka ñanak dārērē shtë kuna, ka bas iā ikolorba kika. Je suta jira ka bas iā iorba.
- 3 Je rä bas dami jia ji rä yaka iá jami kika. Iwa rä bas shāna jēr ki ñaiane irä kjuatke irä tsō. Jekäi ra ¿ka irä bas dami ji rä yaka iá jami na? ¿Ka irä bas dami rä jishtë ditsä dami käi na?
- 4 Je rä, manele te ishe, “Yis dä Pablo jami,” iel te ishe, “Yis dä Apolos jami.” ¿Ka jera bas ktäke rä ditsä te ji she käi na?
- 5 Jera ¿yibä Apolos dä na? Ñakäi ¿yibä Pablo rä na? Ñera ijewa rä kjanaklä wa ebä, jewa ne oloi jami bas te ji biketsa etkabä rä. Ijewa te iwe rä jiräni Säkekewa te ima iia onak käi.
- 6 Yis te itkama, Apolos te diklä tka iki; ata Säkeklä ne te ijewä rä.
- 7 Jekäi itkäkma iräle diklä tkäk iki iräle, jewa rä kje, ata Säkeklä ijenewak ne rä ibäi sji rä.
- 8 Jekäi itkäkma iräle, diklä tkäk iki iräle, jewa rä ñaebä, ata ekla ekla tōrmi ishkaḅla jami.
- 9 Jekäi sá rä shkaḅlak Säkeklä ra wa, ata bas dä ka watkele kja Säkeklä iā, ñakäi ju yölekä Säkeklä iā.
- 10 Säkeklä jēr bäi shäke jami yis iā imēna ikjanei waklä. Jekäi yis te ju ñak wäkukäk tkawä, jishtë ju yuäk bäi siwä te ju yue käi. Je bata kika kjuawa te ju yue kate. Ata ekla ekla ku isuopa tsana jishtë iju yuäte je bata kika rä käi.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, ka yi ani iā ju ñak wäkukäk saka tkenakwä, ata ale tkelewä kja ebä. Je ne rä Jesucristo rä.
- 12 Ikuna yilé te ju yuekeka je iñak wäkukäk bata kika, oro wä käi, inaklä yaka wä käi, jak babaa wä käi, kal wä käi, sök kä wä käi, tala kä ssil wä käi ra,
- 13 jishtë ishkaḅla juermi ekla ekla, je rä idiaí dewä ra ijuermiwä atjä kika, je rä yökö wä ikjayirmi kika. Jekäi ekla ekla shkaḅle mabler surmi yökö wä, ijuenaklä jishtë ishkaḅla rä käi.
- 14 Yi shkaḅla ju yuäkkä ka weikanewä ra, je tōrmi.
- 15 Ata yi shkaḅla dälänawä ra, je rä ije ji wä weikanawä. Iwakei rä tsatkenakksä, ata je rä jishtë yökö che jawē käi.
- 16 Ata ¿ka bas wä ijuñer bas dä Säkeklä temploi, ñakäi Säkeklä wikblu ser dä bas jarka ni na?

17 Jekäi yi te je Säkeklä temploí weikawā ra, Säkeklä te je wakei weikemiwā, je rä Säkeklä templo rä sikii kika. Jera je ne rä bas dä.

18 Ke yi ani jek wäyua. Bas sha manele te ibiketse irä kabiketsä ta jí kei ska ra, je jek jöwā ka iwā ji juñer käi, idäkläwāpa kabiketsäk si ye.

19 Ka irä jiye kuna ta, kabiketse jí sa kei ska rä ka wata Säkeklä wāna, jishtë iyöle katke käi: "Ije te kabiketsäk wa kukemiwā, iwakwa ñawäyuäke ebä wà."

20 Ñakäi ietkä rä: "Säkekewa wā ijuñer kabiketsäk wa jerike rä ka wata."

21 Je ne kika ke yi ani jek ssakā ditsä ebä wà. Ka irä jiye kuna ta, biköle rä bas cha,

22 Pablo iräle, Apolos iräle, Cefas iräle, kajiska iräle, sene kseka iräle, duewā iräle, ji jira iräle, ji dāke jja iräle. Je biköle rä bas cha,

23 ñakäi bas dä Cristo cha, ata Cristo rä Säkeklä cha.

1 Corintios 4

1 Jekäi biköle ku ibiketsö sä rä Cristo kjanaklä wa, Säkeklä ji blelewā je wakjaneiwāk wa.

2 Jekäi ji wakjaneiwāk wa kiana iwawāk bulee ekla ekla.

3 Yis ktei wabiketseksā bas te iräle, sä ktei wabiketsäksā wa te iräle ra, ka je rä jishtë kuna yis iā. Ñera yis wakeibä jibä ka jek ktei wabiketsäksā.

4 Jekäi yis jer ska issēr ka yis dä nui ta ji kika käi, ata ka je ebä kika yis wabiketsanakksā wāmo ye. Ata Säkekewa ne rä yis wabiketsäksā rä.

5 Je ne kika ke bas ku sä ktei wabiketsaksā ka ikei dāwāba yika, ata ikissōpa ma rä Säkekewa dākeni kje. Je te ka yee na ji tsō blelewā jemiksā ka oloika, ñakäi ite jiye wata sa wā ji ole je kitse juemi juenakwā. Jera Säkeklä te sä kjeishemi ekla ekla ji kī ite sä kjeishe käi.

6 El wa, yis te Apolos irä yis wakei irä jami ji pake, je rä bas ñadulawāklä sä jami, ka ji shäk kjuawa ka kte yöle jami kuna. Je rä bas mane ani ka jek ssäklä ekla kjuēi, ata iel kukākwā diekjela kuna.

7 Ka irä jiye kuna ta, ¿yi te bas oloi kakā sa saka tsāta rä na? ¿Ji tsō bas wā ka mele bas iā käi rä na? Ata bas iā irä mele ra, ¿jiye bas ñassä bas wakwa te je tsā käi rä na?

8 Issēr bas wakwa iā ra ji sherke bas kī tsō enā bas wā käi, bas bluna tulakā enā käi, bas dewā kja sa tsākui ye käi, ata ka sä rä delewāña sa tsākui ye. Sāli bas döwāpa si sa tsākui wa ye sä dākläwāña sa tsākui wa ye bas da.

9 Iwa rä yis iā issēr sä Jesús ktei bata shäk wa jaksā Säkeklä te kjayinak ibata ska, jishtë tululeksā kotanakchawā wa käi. Sá ianachawā kje jile sunakbä käi kajiska wa wā, ángel wa wā irä ditsä wā irä.

- 10 Sá rä ialewá ka jër ta wa käi Cristo bata kika, ata bas ssër dä jër ta wa käi Cristo oloi jami. Sá rä jalmalechawá, ata bas dä tákii. Bas dä ibäi siwá wa, ata sá rä dokoitsalechawá wa.
- 11 Mikle bite rä jira kje sá wá bäli ssëleté jër ssine ssëleté, ka sa jëk pajiäklä ta, sá rä bukles tai, ka sá ju ta,
- 12 sá shkabläke därerë sá wakwa jula wà. Sá yirke yakei ra, sá te ji bäi sheke onak ijewa iá. Sá kolorchakewá weikanak ra, sá te je katableke.
- 13 Sá kiyörke ra, sá te je kúkeke jër bäi wà. Sá rä tululeksá ká boroi ye kajiska wa wá, ji juleksá biköle wá käi, bite rä jira kje.
- 14 Ka yis wá jikái iyöne rä bas äiwachäkläwá kuna, ata je rä bas paruäklä jishtë yis wakei yabala shkàta wa käi.
- 15 Bas wá bas wäsikäk Cristo jami wa kuna diez mil da, del bas ká rä ka chulij kuna. Je rä yis ne rä bas wätsikiwák Cristo Jesús jami kte baa oloi jami rä kika.
- 16 Je ne kika yie bas iá ishe, yis mablö.
- 17 Je ne kjuei yie Timoteo patkami bas wäki rä. Ije rä yis yaba shkàta, chatkelewa Säkekewa jami. Ije te bas jër jawemi jishtë yis te ji wë Cristo Jesús jami rä je wà, jishtë yis te kabiköle ska tapanak eyaka eyaka wa pakteke käi.
- 18 Ata manele ñajaká ñassäk, sameishärä ka yis däkmi jia bas suak käi.
- 19 Ata kukjuna yis maju bas suak Säkekewa ki ishena ra. Jera je ñassäk wa suemi yie, ijewa ktäke ebä irä í, ata ijewa rä tákili ta í, je suemi yie.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä gobierno rä ka ji pake iá kuna. Ata je rä tákili iá.
- 21 ¿Maikái bas ki ishena rä? ¿Yis mijü bas wä ki kal ta bas kpäklä na, ata ñashkalible wä jëk jalewá jër bäi wà na?

1 Corintios 5

- 1 Bas palei rä bas shana kawakblewe tso. Je shtë kawakblewe ka or kuna ka Säkeklä biketsäk kuna wa shanabä jibä. Je rä bas shä ekla serke iká senäklä ra.
- 2 Jekái bas ñassäke bäi si, ata tsana ra ¿jiye ka bas jër ianechawá rä na? Jekái ra ji wakbläk jekái juneksá bas wá bas shana.
- 3 Iyina si ra, ka yis wakei kaldu kuna bas shana, jeiräta yis wikblu kaldu jeska; je ki yis wá jekái ji wakbläk rä ktei wabiketsaleksá ená, sameishärä yis kaldu bas shana käi.
- 4 Jekái miká bas irä yis wikblu irä tapanawá Säkekewa Jesucristo kie jami saje wa Säkekewaí Jesucristo tákili ra ñara,
- 5 jera je ditsä juoksá be tsakui iá iyaka weikanakläwá, ata iwikblu tsatkenakläksá Säkekewa díái ska.

- 6 Bas ñassäke je rä ka bäi kuna. Ata ¿ka bas wä ijuñer: “Levadura elkje te harina yaka kalabe papuwekani na?”
- 7 Je levadura mikle juoksä bas däkläwä harina yaka späna ye, ka levadura ta. Ata tsäna ra bas dä iyaka späna. Ka irä jiye kuna ta, Cristo saje oveja yaba, sä wä Sä Ktäkwä Bakleju Kei kjewäklä je rä kotälewä ená.
- 8 Je kika sä kü je kei kjewo ka levadura mikle ta, ji wë wäsiwa, ji wë yakei, ka je levaduraí ta. Ata sä kü ikei kjewo pan ka levadura ta wä. Je rä sene jerike bulee wä, kte yina si wä.
- 9 Yie bas ia äyë yuami, ka bas ñabawä kuna kawakbläk yakei wa ra.
- 10 Ata ka yis wä iyine rä bas kiana ñabutsäk tulämi kalabe kajiska kawakbläk wa käi, ji ki tker sä jami wa käi, sä wañak wa käi, jile keklái meí kjanei wäk wa käi jewa yika ni kuna. Jekäi ra bas kiana rä minakjulu kajiska yika.
- 11 Ata jira yie bas ia iyue ka bas ñabawä kuna yi ani jek shäk sä el ni ra, ata je wakei rä kawakbläk iräle, ji ki tker sä jami biketsäk iräle, jile keklái meí kjanei wäk iräle, sä kiyuäk iräle, senak di yëë iräle, sa wañak iräle. Je shtä wa ra ka bas kiar ji ñakbä jibä.
- 12 Jekäi ¿jiye wata sä sher kjuawa wa ktei wabiketsäkksä na? Ata ¿ka bas kiana rä sä shäna wa ne ktei wabiketsäkksä rä na?
- 13 Ata kjuawa wa ktei wabiketsemiksä rä Säkeklä te. Je kika je yakei wakbläk juoksä bas shäna.

1 Corintios 6

- 1 Mikä bas manele wä jile ktei tsö iel da, jera ¿maikäi si ka je ia issër ta shjana je ktei tsäkmi ka wämo kuna wa wä parunakksä rä na? Ata ¿jiye ka je ktei tsemi parunakksä sä sikii wa wä rä na?
- 2 Ata ¿ka bas wä ijuñer sä sikii wa ne te kajiska wa ktei wabiketsemiksä rä na? Jekäi bas te kajiska wa ktei wabiketsemiksä ra, jera ¿maikäi ka bas kiar jile ktei tsine wabiketsäkksä na?
- 3 ¿Ka bas wä ijuñer saje wa ne te ángel wa ktei wabiketsemiksä rä na? Jera tjabana si ji tsö jira wabiketsarksä rä.
- 4 Jekäi ji tsö jira te bas kteweke ra, ¿jiye bas te tapanak wa ia ra yi rä ka bäi si kuna wa payuleke ji ktei wabiketsäkksä rä na?
- 5 Jekäi yie ishe bas äinakläpa. ¿Ata bas shäna ekla ani ka kuna kabiketsä ta iel wa ñaktewäke ji wä paruäk na?
- 6 Manele te iel kjatieke, je rä ka bäi kuna. Ata shjana si ne rä iñakjatiäke ka Jesús biketsäk kuna wa wäna.

- 7 Ñera, bas wakwa ñakjatiäke ebä wà bas weikanawä ená. Wë çjiye ka sä te ji yakei orke sä ukä jami dälässë na? çJiye ka sä jek jäwä wañanak na?
- 8 Bas te ji weke sa saka ukä jami, bas te sa saka wañeke, je rä ka bäi kuna. Jeiräta je weke bas te rä sä el wa ebä ukä jami, je ne rä shjana si rä.
- 9 çKa sä wämo kuna wa ia Säkeklä gobierno ka däkksä däli ukä ye, je ka juñer bas wä na? Ke bas ñawäyuawä. Ka irä jiye kuna ta, kawakbläk wa iräle, jile kekläi meji kjanei wak wa iräle, manenak wa iräle, jek iawak alaklä ye wa iräle, kawakbläk jäiyi jäiyi wa ebä iräle,
- 10 jakbläk wa iräle, ji kitker sä jami wa iräle, senak diyëe wa iräle, sä kiyuäk wa iräle, sä wañak wa iräle, jewa ia Säkeklä gobierno ka däkksä däli ukä ye.
- 11 Jekäi bas sha manele bakle rä, ata bas pasukana tulami, bas siki tena, bas wabiketsanaksä wämo ye Säkekewa Jesús kie wä, ñakäi saje wa Kekläi wikblu oloi jami.
- 12 Ishe rä: “Ka tsö yis ia ji biköle waklä.” Ata ka biköle rä kianak kuna. Ishe rä: “Ka tsö yis ia ji biköle waklä.” Jeiräta ka yis jek jäwä kolonakwä ji ani wä.
- 13 Ishe rä: “Ñanak rä sä ñabäli ia, sä ñabäli rä ñanak ia.” Ata Säkeklä te je weikemiwä botkäwe ñara. Jekäi sa yaka rä ka kawakblewe ia kuna. Ata je rä Säkekewa ia, ñakäi Säkekewa rä sa yaka ia.
- 14 Jekäi Säkeklä, Säkekewa shkiwakkani, je te saje wa kemikani itäkili wa ñaebä.
- 15 çKa bas wä ijuñer bas yaka rä Cristo yaka wäjienaklä na? çJera yis te Cristo wäjienaklä kukewä tkenakwä alaklä wa patonak shtä wa wäjienaklä ye na? çKa irä jekäi kuna!
- 16 Ata çka bas wä ijuñer yi jek yitawä alaklä patonak shtä wa jami ra, je dewä etka yebä ije yaka ra na? Je rä iyöle käi: “Je bol dämiwä eklabä yaka ye.”
- 17 Ata yi jek yitawä Säkekewa jami ra, je wikblu rä etka yebä ije ra.
- 18 Jekäi kawakblewe cho bas ku. Ji yakei wakble saka biköle je we sa te rä ka sa yaka ska kuna. Ata sä kawakblewä ra, je rä sä te iwakbla sa wakei yaka ukä jami.
- 19 Ata çka bas wä ijuñer Wikblu Sikina ale katke bas jarca mele Säkeklä wä, je ne temploí bas dä na, ñaebä bas dä ka bas wakwa cha kuna ka je juñer bas wä na?
- 20 Ñera bas tonaksä säkei ta doloiebä. Je ne kika bas ku Säkeklä oloi kökä bas yaka wä.

1 Corintios 7

- 1 Jekäi bas te yis ia kte chakaté äyë kika je kúke yis te. Bäi si jäiyi wa ia ra rä ka senakwä kuna alaklä wa ra.

- 2 Ata kawakble dami tai kjuei, jaiyi wa bikole kiana ra senaklä ta, ñakäi alaklä wa bikole kiana ra senaklä ta.
- 3 Jekäi ijaiyi ki isenaklä sherke ra, ijek mo ia; je sutä ialaklä ki isenaklä sherke dawkwa ijami ra, isenaklä kiana iwak.
- 4 Jekäi alaklä wa yaka ra ka iwakei ia kuna, ata je ra isenaklä ne ia. Je sutä jaiyi wa yaka ra ka iwakei ia kuna, ata je ra isenaklä ne ia.
- 5 Ke bas ñakjewak ñayika, ata ñajer Kole elkje bala ta kake kjuei ebä ra ka tso ñabutsäkläksa ñayika. Jekjepa bas dawani ñara, ka bas jer kiwakläwa kuna Satanás wa, ji sserke bas yaka ska ka wätker bas ia kika.
- 6 Ji sha yie, je ra jishta jile wata kika ka me ji waklä kai; ata ka je ra yie kawei si me kuna.
- 7 Yis ia issär bikole kunapa ra jerikäk yis kai. Ata sä bikole ia Säkeklä wa imele rä, ekla ia kjuawa iel ia kjuawa, sa senakläwa iräle kai iräle.
- 8 Je kika yie ishe ka senaklä ta wa ia, ñaebä alaklä wa chichö wa ia, bäi si ijewa senopa eklabä yis kai.
- 9 Ata ka ijewa ia ji wätker da, jera isenowa. Ka irä jiye kuna ta, senewa ne rä bäi si sa jer kiweke ite tsata rä.
- 10 Ata selechawa wa ia yie kawei me, ka yis si te kuna ata Säkekewa te, ka alaklä wa kiar isenaklä jäkwatana.
- 11 Ata ite ijawa ra, jera ikawa ta senak eklabä iräle jer bainakni isenaklä ra iräle. Je sutä ijaiyi ia ka ka kuna isenaklä jäklawatana.
- 12 Je saka ia yie ishe, ata ka Säkekewa si te kuna, ikuna sä el wa manele rä senaklä ta ka Jesús biketsäk kuna ra, ata isenaklä ki ije kiarke jia ra, ka ikiar ijakwa.
- 13 Ñaebä ikuna alaklä wa manele rä senaklä ta ka Jesús biketsäk kuna ra, ata isenaklä ki ije kiarke jia ra, ka ikiar ijakwa.
- 14 Ka irä maikäi kuna ta, jaiyi rä ka Jesús biketsäk kuna ra, je rä siki tele isenaklä oloi jami. Je sutä alaklä rä ka Jesús biketsäk kuna ra, je rä siki tele isenaklä oloi jami. Ata ka jekäi kuna ra, bas yabala rä ñá kai, ata jira irä sikina.
- 15 Ata ale ka Jesús biketsäk kuna jek butsaklemi ra, ijowa jek butsäk juami. Ijek butsaklemi ra, sä el iräle sä kuta iräle ka je kuna jia kololewa, Säkeklä wa sä kile rä senak bitaba kika.
- 16 Jekäi alaklä wa, ¿ji wä ba wa ijuñer ba ia ba senaklä tsatkermiksa na? Je sutä jaiyi wa, ¿ji wä ba wa ijuñer ba ia ba senaklä tsatkermiksa na?
- 17 Bas seno ekla ekla jishta Säkeklä wa bas ia imele jami, ñakäi jishta bas dä mika Säkeklä te bas kuka ra kai. Jekäi yis te tapanak eyaka eyaka wa pake senak.

- 18 ¿Bas manele kina rä tene shkiri ta kja na? Jera ke je bawakwani. ¿Bas manele kina rä ka tene shkiri ta käi na? Jera ke tene shkiri wak.
- 19 Jekäi tene shkiri ta, ka je wä ji kuna, ñakäi ka tene shkiri ta, ka je wä ji kuna. Ata bäi sï sa kiana rä Säkeklä wä sa pakale ji wak je ne wak.
- 20 Ekla ekla sēno jishtë ikile kei ska ra irä käi.
- 21 ¿Bä kina ra bä rä kololewä kjanaklä ye na? Ke ma jēr iana je kï. Ata ba iä kâ tsö daksani kjermita ra, jera jekäi iwö.
- 22 Iwa rä sä rä kololewä kjanaklä ye sä kina ra, je rä deleksani kjermita Säkekewa iä. Je suta sä kina sä tsö kjermita ra, je rä delewä Säkekewa kjanaklä ye.
- 23 Bas tonaksa säkei ta doloiebä; je kïka ke bas ñamaksa ditsä iä kolonakwä ikjanaklä ye.
- 24 El wa, ekla ekla bas sēno Säkeklä iä jishtë bas dä mikä bas kina ra käi.
- 25 Ata ka yis iä kawei rä mele kuna Säkekewa wä yinak eklabä jïa wa iä. Jeiräta Säkekewa jēr bäi sha yis iä kïka yis kiana ktä ssēnak. Je kïka yis te bas jēr kue jini yis iä ra irä käi.
- 26 Jira sä weikar kate kjuei yie ibiketse bäi sï jäiyi wa iä ra rä isēr jishtë idami käi.
- 27 ¿Ba rä alaklä ta na? Jra ke ijani. ¿Ba rä ka alaklä ta na? Jera ke iyula.
- 28 Ata ma senawä ra, ka je rä ba te ji yakei wakbla kuna. Ñakäi busi wa senawä ra, ka je rä ite ji yakei wakbla kuna. Jeiräta selechawä wa te ji dārērē shkäl ssēmi. Je kïka yis ssēna bas wetsäkksä je yika.
- 29 Ata el wa, yie ishe bas iä, sä kei sikanawä rä tsine. Je kïka alaklä ta wa ssēnopa sameishärä ka iwä ikuna käi,
- 30 jïak wa ssēnopa ka ijiate kuna käi; ssēnak ānaa wa ssēnopa ka issēрте ānaa kuna käi; ji tjuak wa ssēnopa ka iwä ji kuna käi,
- 31 ji tsö kajiska wawak wa ssēnopa ka ite iwawē sï kuna käi. Ka irä jiye kuna ta, jira kajiska jishtë ji dami rä käi, je erte.
- 32 Ka yis kï bas kiar jēr ianak ji kï. Jäiyi wa ka selewä kuna te Säkekewa kï ji sherke biketse, ñakäi maikäi ra ite Säkekewa ssēwēmi bäi käi.
- 33 Ata selewä wa te ji tsö kajiska biketse, maikäi ra ite ialaklä ssēwē bäi käi. Jekäi ite ji biketseke kjuawa kjuawa.
- 34 Ata alaklä wa ka sele kuna iräle, busi wa iräle, jewa te Säkekewa kï ji sherke biketse, je wä idäklawä sikii, yakaje wikbluje. Ata alaklä wa selewä wa te ji tsö kajiska biketse, maikäi ra ite isenaklä ssēwēmi bäi käi.
- 35 Yis te jí sha je rä bas kï kianak; ka je rä bas wätkewaklä kuna, ata je rä bas senaklä tsana, ñakäi bas wä Säkekewa kjanei waklä ka wätkelewä ta.

36 Ata yi te ibiketse busi kablele ira ukä jami ite ji wë kate ka je rä bäi kuna, ñakäi je kër dawä kja, je kika je kiana senakwä ra, je ku iwö jishtë iki ishena käi. Jewa senochawä, ka je rä nui ta.

37 Ata yi te ibiketse etkabä ka senakwä kuna busi ale ira kablele ra, ka je ia ji ssër ta, ata je ia ji ssërke je wätker iia kika iwä iwabiketsaleksä ka senakwä ra, je te iwä rä bäi.

38 Jekäi yi serkewä busi ira kablele ra, je te iwä rä bäi; ata ka isenewä ra, je ne rä bäi si rä.

39 Ata alaklä selewä rä kololewä kawei wä isenaklä katke jia bala na ra. Ata isenaklä duawä ra, ideksani kjermita senakwani yi kiarke iki käi, ata Säkekewa jami wa ebä ra.

40 Ata yis wakei ia ra, eklabä iser jera issërmi ana si. Jekäi yie ibiketse, yis wä Säkeklä wikblu tsö ñaebä.

1 Corintios 8

1 Ji melekä jile kekläi mei ia, je wä rä jikäi: Iyina si ra sä biköle wä ji juñer. Je ji juñer sä wä kjuei sä jek ssäke. Ata sä ñashkal da sä ñakiwäjiämi.

2 Yilé te ibiketse iwä jile juñer tai ni ra, jera ka iwä ji ani juñerba jishtë ikiana juñenak käi.

3 Ata yi wä Säkeklä shkal da, je wakei juñer Säkeklä wä.

4 Jekäi ñanak melekä jile kekläi mei ia, je wä rä jikäi: Sä jer kua ite kajiska jile kekläi mei rä ka ji ani kuna, ñakäi sä wä ijuñer Säkeklä rä eklabä, ka isaka kuna.

5 Kashaka irä iskika irä ji kinak säkeklä ni wa tsö. Jekäi ji kekläi wa irä, sä säkekewaí wa irä tsö chulij,

6 jeiräta saje wa ia ra Säkeklä si rä eklabä, je rä Sa Kä. Ije ne ska ji biköle datse rä, jekäi sä biköle rä ije ia. Ñakäi Säkekewa Jesucristo rä eklabä. Ije ne oloi jami ji biköle tsö rä. Ije ne oloi jami saje wa ser dä.

7 Ata ka biköle wä jekäi ijuñer, je rä manele dulanaté jile kekläi mei ebä oloitsäk mikleté kika. Ijewa te jile melekä jile kekläi mei ia käte ra, je te ijewa ssëweke ñä käi, tjabana ijewa ssërke nui ta kika.

8 Ata ka irä sä dawä bäi Säkeklä ia rä ñanak kika kuna. Jekäi ka sä rä jalewä kuna ka sä wä ji ñane kika, ñaebä ka sä rä baklekä kuna sä te ji ña kika.

9 Ata bas ku ji wö tsana, bas ia issër ka tsö ji waklä ra, ka je wä manele ka täki ta wa shiriwakläwä kuna.

10 Ka irä maikäi kuna ta, ba wä maikäi iwa rä juñer da, je sua yilé te jetkelewä yäkäk jile kekläi mei jui na ra, ¿ka irä je te je ssënak tjabana nui ta ssëwemi jile melekä jile kekläi mei ia je kätäk na?

11 Jekäi ba wä ji juñer kjuei ba el ka täki ta je kika Cristo rä dulewä, je weikarmiwa.

12 Bas kasenewä jekäi sä el ukä jami, issërke tjabana nui ta je yakei tewäkwä ra, jera je rä bas kasenewä yakei Cristo ne ukä jami.

13 Je kika ñanak kjuei yis el shirinawä ra, ka yis wä ji yaka katanak jia, ka yis wä yis el shiriwäkläwä kuna.

1 Corintios 9

1 ¿Bas ia ra ka yis ia ka kuna jile wäklä kjermita na? ¿Ka yis dä Jesús ktei bata shäk kuna na? ¿Ka yis wä Jesús saje wa Säkekewaí sule na? ¿Ka irä bas ne rä yis shkäble Säkekewa ia rä na?

2 Bäräle kjuawa ia ra ka yis dä Jesús ktei bata shäk kuna. Ata iyina si yis dä bas ia Jesús ktei bata shäk. Iwa rä bas ne rä yis wä Säkekewa ktei yile juenaklä rä kika.

3 Jekäi yis te yis shäk wa kúke yis jek tsatkäklä ijewa yika:

4 Bas ia ra ¿ka sä kiar denak, ka sä kiar tenak na?

5 Sä kuna senaklä ta Jesús biketsäk ra, jera ¿ka sä ia ka kuna je tsäklämiña sä ra jishta Jesús ktei bata shäk wa saka irä Säkekewa el wa irä Cefas irä jewa käi na?

6 ¿Jekäi yis irä Bernabé irä ebä ne ia ka ka kuna senak jile mele jami rä na? ¿Ata sä ebä kiana shkäbläk rä na?

7 ¿Mane guardia te ji kjanei wä iwakei inaklä wä rä na? ¿Mane uva yäkä jewäk wä ka iwä katane rä na? ¿Mane oveja kjänanak wä ka itsu yane rä na?

8 Bas ia ra, ¿yis te jekäi isha rä ditsä jerikä jami ebä na? Ata ¿Kawei wä ka iyile jekäi ñaebä na?

9 Ka irä maikäi kuna ta, kawei mele Moisés wä ki iyöle katke rä: “Ke buey ia ikjä pamuaklä jiakä isikanakë trigo wäbutsäk ra.” ¿Jera Säkeklä jer jami buey ne dälärke rä na?

10 Ata ¿ka je yile rä saje wa ne jerkuaklä na? Ñera je yöle katke rä saje wa ne jerkuaklä. Ka irä jiye kuna ta, yi te ka bieke watkenak ra, je kiana ibiäk biketsale jile dämiksa iia käi. Ñakäi yi te trigo wäkkepe ra, je kiana ibiketsäk iwä dämiksa iia.

11 Jekäi sä te ji rä wikblu ia tkawä bas shana kjepa sä te ji yaka ia wä kuke bas shana ra, ¿je rä she ta na?

12 Ikuna kjuawa wa ia ka tsö bas ji kiäklä ra, ¿ka irä bäi si sä ne ia ka tsö rä na? Sä ia ka tsö je kiäklä, ata ka sä wä je kine, ata sä te ji biköle katabla ka ji ani wä Cristo ktei baa wätkewäklä kuna.

- 13 ¿Ka bas w̄a ijuñer shk̄ablāk Templo ska wa te r̄a ji ts̄o mēle Templo ska je ne ñe r̄a na? Ñak̄ai ¿ka bas w̄a ijuñer jeska jile d̄älw̄aḱl̄ä wak̄janeiw̄aḱ wa te ji mēleka ne kaku k̄atekeña r̄a na?
- 14 Je s̄uta Säkekewa te kte baa bata sh̄äk wa paka senak je kte baa k̄janei w̄e j̄ami.
- 15 Ata s̄a īa k̄a ts̄o je kiäkl̄ä, ata ka s̄a w̄a je kine. Ñak̄ai ka yis w̄a jí äȳe yöne bas w̄a jek̄ai ji maḱl̄ä yis īa kuna. ¡B̄ai s̄i yis īa ra yis dūaw̄a ne r̄a, yil̄e te yis j̄ek ss̄äke w̄ashewew̄a ts̄ata r̄a!
- 16 Ka ir̄a maik̄ai kuna ta, yis te kte baa ne bata sheke r̄a ra, ka yis j̄ek k̄jeish̄äklei, je r̄a je wēke yis te r̄a yis d̄a kolole iw̄aḱ k̄ika. Ata ka yis w̄a je kte baa bata yine ra, ¡s̄ali yis d̄a!
- 17 Je ne k̄ika yis te je wēke j̄er baa w̄a ra, yis īa je säkei r̄a d̄äks̄a. Ata yis te je wē dokolew̄a w̄a ra, jera yie je wē r̄a yis d̄a kolole iw̄aḱ je eb̄a k̄ika.
- 18 Jera ¿mane r̄a yis īa je säkei deks̄a r̄a na? Je r̄a yis te kte baa wapakteke ra, yis te je wēke r̄a ka t̄ole kuna. Yis īa k̄a ts̄o ji kiäkl̄ä kte baa k̄juei, ata yis te ka jek̄ai ikie kuna, je r̄a k̄a ts̄o yis īa ji kiäkl̄ä je ka waw̄aḱl̄ä kuna yis w̄a.
- 19 Ka yis d̄a kololew̄a yi ani w̄a ik̄janakl̄ä ye, ata yis j̄ek jaw̄a biköle k̄janakl̄ä ye, yis w̄a sä kukäkl̄ä k̄ita.
- 20 Jek̄ai Judío wa ska ra, yis j̄ek iaw̄aw̄a Judío ye yis w̄a ijewa kukäkl̄ä. Ka yis d̄a kololew̄a k̄awei w̄a, j̄eir̄ata kololew̄a k̄awei w̄a wa ska ra, yis j̄ek iaw̄aw̄a kololew̄a k̄awei w̄a ye, yis w̄a kololew̄a k̄awei w̄a wa kukäkl̄ä.
- 21 Jek̄ai ka kololew̄a k̄awei w̄a wa ska ra, yis j̄ek iaw̄aw̄a ka kololew̄a k̄awei w̄a k̄ai. J̄eir̄ata ka yis dami r̄a ka Säkekl̄ä k̄awei ta k̄ai kuna, ata yis dami r̄a Cristo k̄awei j̄ami, yis w̄a ka kololew̄a k̄awei w̄a wa kukäkl̄ä.
- 22 Jek̄ai ka täki ta wa ska ra, yis j̄ek iaw̄aw̄a ka täki ta wa k̄ai, yis w̄a ijewa kukäkl̄ä. Jek̄ai biköle īa yis j̄ek̄ja ji w̄aḱ ijewa te ji wēke k̄ai, ji biköle w̄a yis w̄a manele ts̄at̄k̄äkl̄äks̄a.
- 23 Jek̄ai yis te je biköle wēke kte baa bata k̄ika, yis īa ji b̄ai d̄äkl̄äks̄aña.
- 24 ¿Ka bas w̄a ijuñer estadio ska julunak wa biköle r̄a julunak, ata eklab̄a ne īa ji säkei ta d̄äkeks̄a r̄a na? Je k̄i bas juluno r̄a maik̄ai ra id̄äkl̄äks̄a bas īa k̄ai.
- 25 Je s̄uta inak wa biköle ñadulaw̄ake b̄ai ji biköle wēke ite ska. Ijewa te je wēke r̄a corona j̄jalinakw̄a d̄äkl̄äks̄a īa k̄ika. Ata saje wa te je wēke r̄a ka j̄jalinakw̄a kuna sht̄a k̄ika.
- 26 Je k̄ika yis t̄ur d̄a b̄ai, ka j̄oina diana k̄ai kuna. Ñak̄ai yis ñak̄p̄ake r̄a b̄ai, ka je r̄a k̄a tie s̄iw̄a k̄i jula w̄a k̄ai kuna.
- 27 Ata yis j̄ek yaka weik̄ake ij̄ek j̄äkl̄aw̄a yis kt̄a ss̄äk, ka yis wakei j̄unakl̄äks̄a kuna biköle paut̄ale yis w̄a je uk̄a ska.

1 Corintios 10

- 1 El wa, yis k_i bas shena j_er k_onak sa kalí wa biköle bakle m_o nik_ika, ñakäi biköle bakleksajulu d_äy_e na je i_a,
- 2 ñaebä j_er k_onak ijewa biköle wäokana Moisés j_ami m_o na irä d_äy_e na irä je i_a,
- 3 ñakäi ijewa biköle te rä ñanak wikblu iá ebä ne ña,
- 4 ñakäi ijewa biköle te rä diklä wikblu iá ebä ne ya. Ka irä maikäi kuna ta, ijewa te jak wikblu iá dami iitä wà je diklei ne ya rä. Je jak rä Cristo.
- 5 Ata ijewa wäbäli wà ka Säkeklä wäbatsane. Je ne k_ika ijewa tuana n_ula tulunatana k_a ssilew_a pjoo ska rä.
- 6 Je biköle o_na rä sä wäjjatklä ye, ka s_a j_ami ji yakei tkenaklä jishtë ijewa j_ami itkena käi.
- 7 Ke bas ianakchaw_a jile kekläi me_i kjanei w_ak, jishtë ijewa sh_a käi, jishtë iyöle katke käi: “Ditsä ñajaklaw_a yäkäk ji yäk, jekäi ñajak_a inak.”
- 8 Ke s_a kawakblew_ak jishtë ijewa sh_a kawakblew_a käi. Je bata k_ika ijewa tuanachaw_a veintitres mil k_a etkabä wà.
- 9 Ke s_a k_u Cristo wätj_iw_ak jishtë ijewa sh_a manele te iwätj_iw_a käi, je bata k_ika ijewa tuawachaw_a tkäbe te.
- 10 Ke sa kta yakei jishtë ijewa sh_a manele kta yakei käi, je bata k_ika ijewa tuawachaw_a sä tuawakw_a te.
- 11 Je biköle o_na ijewa ukä j_ami rä sä wäjjatklä ye, je katke yöle rä saje wa ts_o jí s_a kei etkä etkä bakle bata jekje ska wa j_er k_onaklä.
- 12 Je k_ika yi te ibiketse irä chatkelew_a bäi, je s_eno tsana, ka ishirinaklaw_a kuna.
- 13 S_a j_er kiw_e ji shiana te ka je rä jalek_a kuna bas k_ika ka s_a w_a issële kje. Säkeklä rä ji w_ak bulee, je w_a ka bas janakw_a j_er kinak ji shiana wà ka ikatabler j_ia kje, ata je shana ite bas tsatkemi kjäksajulu, bas tükili däkläk_a iwäkukäk j_ia.
- 14 Je k_ika bas dikäla, jile kekläi me_i kjanei w_e ch_o bas k_u.
- 15 Yis ktäke bas da, jishtë j_er ta wa i_a ji she käi. Bas wakwa k_u yie ji sheke wabiketsö.
- 16 Säkeklä j_er bäi shäklä copai kjeiyinak s_a w_a, ¿ka je rä sä wäjienakläña Cristo pi ra na? Pan butsanak s_a w_a, ¿ka je rä sä wäjienakläña Cristo yaka ra na?
- 17 Jekäi pan rä etaba ebä, je wà saje wa ch_ulii dew_a ekla yaka ye, sä biköle te je pan ebä ne ña rä k_ika.
- 18 Bas k_u ji biketsö Israel wa te iw_e j_ami. Yi te jile melek_a käte ra, ¿ka jewa rä wäjielew_aña ikjanei orke jile dälaw_aklä ska ra na?

- 19 ¿Jiräni yie isheke wà rä? ¿Ji melekä jile kekläi meï iä rä ji säkei ta käi na? ¿Jile kekläi meï rä ji säkei ta käi na?
- 20 Kai, ata yie ishe, jile kekläi meï kjanei wäk wa te ji mekëkä ra, je mekëkä ijewa te rä be ne iä, ka je rä Säkeklä iä kuna. Jekäi ka yis kï bas shene ñawäjiäkwa be ra.
- 21 Ka bas iä Säkekewa copai irä be copai irä wayanak. Ka bas iä Säkekewa mesai irä be mesai irä wañanak.
- 22 Ata ¿sä te Säkekewa kjuatkewemi sa ra na? ¿Sä rä täkili ta ije tsata na?
- 23 Ishe: “Ka tsö ji biköle wäklä.” Ata ka ji biköle rä kianak kuna. Ishe: “Ka tsö ji biköle wäklä.” Ata ka ji biköle iä sä kïwäjienak.
- 24 Ke yi ani kü ji we bäi jek iä biketsa, ata je kü ji rä bäi isaka iä ne biketsö rä.
- 25 Ji yaka watörke iwatjuaklä ska, je kätö ka chakale kuna iöle sä ssërmi nui ta kjuei.
- 26 Ka irä jiye kuna ta, ishäkä rä Säkekewa cha, ji tsö iki biköle ñaebä.
- 27 Jekäi yilé ka Jesús biketsäk kuna te bas kiekë yäkäk ra, jera bas ssëna minak ra, ji tapawa ite bas wäjami käi kätö, ka chakale kuna iö sä ssërmi nui ta kjuei.
- 28 Ata yilé te bas iä ishe: “Je rä melekä jile kekläi meï iä” ni, jera ke ikata, je ishäk kjuei, ñakäi sä ssërmi nui ta kïka.
- 29 Ata ka je rä yie jekäi ishe iöle ba ssërmi nui ta kïka kuna, ata je rä ije ssërmi jekäi kïka. Ata ¿jiye yis iä kä tsö ji wäklä kjermita wabiketseke kjuawa te ije ssërke nui ta bata kïka rä na?
- 30 Ñera yis te wekte sha je ñanak kïka ra, ¿jiye yis yirke yakei ji kï yis te Säkeklä kjeisha kjuei rä na?
- 31 Jikäi iwa rä: Sä te ji ña iräle, ji ya iräle, jile saka wä iräle, jera je biköle wo rä Säkeklä oloi kanakläkä.
- 32 Ke bas kü sa saka yakei tewäk Judío wa iräle Griego wa iräle, tapanak Säkeklä iä wa iräle.
- 33 Ata bas kü ji wo jishtë yis te ji biköle we tsana käi, bena ssënaklä bäi käi. Ka yis te ji kiarke yis wakei iä je biketse kuna, ata ji rä bäi chulij wa iä ijewa tsatkenakläksa, je ne biketse yie rä.

1 Corintios 11

- 1 Bas kü yis mablö jishtë yis te Cristo mable käi.
- 2 Yis te bas kjeishe bäi, ji biköle weke bas te ra bas jer jana yis wa iyile ska je kïka, ñakäi bas chatkawa yis wa bas pautäle jami kïka.
- 3 Ata jira yis kï bas shena ijuñak Cristo rä jäiyi wa biköle tsakui. Je suta jäiyi wa rä alaklä wa tsakui, ñakäi Säkeklä rä Cristo tsakui.

- 4 Jekäi jäiyi wa kākīä iräle ite ji bata sheke iräle tsaku kitelewa ra, je rä ite ji äina wä itsaku ukä jami.
- 5 Ata alaklä wa kākīä iräle ite ji bata sheke iräle ka tsaku kitele kuna ra, je rä ite ji äina wä itsaku ukä jami. Je rä jishtë tsaku kä siklejumi kalabe käi.
- 6 Jekäi alaklä wa ka tsaku kitiakle ra, itsaku kä tiö juomi kalabe. Ata alaklä wa ia ra tsaku kä tie iräle isike juemi iräle je rä äina ra, je ku ikitiöwa.
- 7 Ata ka jäiyi wa kiar itsaku kitiakwa. Ka irä jiye kuna ta, jäiyi wa ne rä Säkeklä wakei me rä, ñakäi ijewa ne rä ioloi kākka rä, ata alaklä wa ne rä jäiyi wa oloi kākka rä.
- 8 Ka irä maikäi kuna ta, ka jäiyi wa bitele rä alaklä wa ska kuna, ata alaklä wa ne bitele jäiyi wa ska rä,
- 9 ñakäi ka jäiyi wa yöneksa rä alaklä wa kjuei kuna, ata alaklä wa ne yönaksa jäiyi wa kjuei rä.
- 10 Je kika alaklä wa kiana jile tkākka tsaku ki ángel wa kjuei, ijuenaklä irä tsakui ta.
- 11 Jeiräta Säkekewa jami ra, ka jäiyi wa tso rä iwakwa jer wä kuna, ata je tso rä alaklä wa ne oloi jami, ñakäi ka alaklä wa tso rä iwakwa jer wä kuna, ata je tso rä jäiyi wa ne oloi jami.
- 12 Ka irä maikäi kuna ta, jishtë alaklä wa bitele rä jäiyi wa ska, je suta jäiyi wa korkeni rä alaklä wa oloi jami. Ata ji biköle bitäke rä Säkeklä ska.
- 13 Bas wakwa ku iwabiketsö, ¿alaklä wa kākīä Säkeklä ia ka tsaku kitele kuna, je rä bäi na?
- 14 ¿Baishe ka bas jer kue ite sä bitele jami ra, jäiyi wa tsaku kä jenewa matsii je wä ijuer dä äina na?
- 15 Ata alaklä wa tsaku kä jenewa matsii, je rä ijuenaklä baa, je rä meletana iia ijek kitiaklä ye kika.
- 16 Je ktei te yilé kjuatkewakle ra, je jer konopa jekäi ebä saje wädular dä, tapanak Säkeklä ia eyaka eyaka wa ñaebä.
- 17 Ata jí yie ishe mar bas ia, je kika ka yis wa bas kjeiyinak. Ka irä jiye kuna ta, ka bas ñatapawake rä ñakibaiwak kuna, ata ñakjiawak ebä.
- 18 Ka irä maikäi kuna ta, isäkätä rä jikäi: Je rä yie ipalei ssa mikä bas taparke etkayebä ra, jeska bas ñabalabutsäke. Yie ibiketse je sha rä iyina.
- 19 Tsana ra bas shena ñabalabutsäksa, bas shana yi rä deleksa bäi juenakläwa kika.
- 20 Mikä bas taparke ra, ka je rä ji ñak bas jer janaklä Säkekewa dulewa ska kuna.

- 21 Je rä bas yäkä mar da, biköle te ikukekeḅba jek ia. Jera manele kte kate bäli te, ata isaka tsḡ kja di yëë.
- 22 Jera ḷka bas dä ju ta bas ji ñaklä ji yäklä na? ḷjiye bas te tapanak Säkeklä ia wa kuke diekjela rä na? ḷjiye bas te ka jita wa äinewekḅ rä na? ḷji she yie bas ia na? ḷYis te bas kjeishe na? Ka je kḷ yie bas kjeishe.
- 23 Ka irä maikäi kuna ta, ji wà Säkekewa te yis jḅr kuā, je wà yis te bas pakta rä. Je rä Säkekewa Jesús junaksā tuinei wà ite pan kukawā,
- 24 je kḷ ite wekte sha Säkeklä ia, kjepa ite ibutsa te isha: “Ajḷ, jí ño. Jí rä yis yaka. Je rä butsanak tkāwā bas kjḷei. Jikäi bas ku iwḡ bas jḅr janaklä yis ska.”
- 25 Je sḷta iyaká ená ra, ite copa kukawā te isha: “Jí copa ne rä sa kabläklä ñaia sḷana yis pi wà rä. Bitäbä kicha bas te je yeke käi ra, je wḡ bas jḅr janaklä yis ska.”
- 26 Jekäi bitäbä kicha bas te je pan ñeke käi, je copa wayeke käi, jera je wà bas te Säkekewa dulewā bata sheke marä ije däni kje.
- 27 Jekäi yi te je pan ña, je Säkekewa copai waya, ka oloitsale kuna ra, je rä nui ta Säkekewa yaka irä ipi irä ukä jami.
- 28 Je kḷka sa wakwa jek wabiketsöksā ekla ekla, je ne kjepa je pan ñeke je copa wayeke rä.
- 29 Iwa rä sa te je ña je ya kjermita ka biketsale kuna je rä Säkekewa yaka ni ra, je rä sä te weikane ne ñawā yawā sa wakei jek ia rä.
- 30 Je ne bata kḷka bas shāna chḷii wa tsḡ duë ta rä, jalmalechawā rä, ñakäi chḷii wa duachawā rä.
- 31 Ata sa wakei jek wabiketsaksā tsāna ra, jera ka sä bukanak kuna.
- 32 Jeiräta Säkekewa te sa kpa sḷ jḅr kuaklä ra, je rä ka sä weikanakläwā kuna kajiska wa ra.
- 33 Jekäi yis el wa, mikā bas ñatapawāke yäkäk ra, bas ñakissöpa.
- 34 Ata yilé ktawā bäli te ra, je yäkö ijuka, ka bas ñatapawāklä nui kukäk ebä. Jekäi jile ktei saka tsḡ paruemi yis te mikā yis demijḷ ra.

1 Corintios 12

- 1 Ata el wa, yis kḷ bas shena jḅr kḡnak Säkeklä wikblu wā itsḡ mḅnak sḷ ia je wà.
- 2 Bas wā ijuñer mikā bas dä ka Säkeklä biketsäk kuna ra, bas ñajawā sikanak janakmi jile keklái meḷ ka ktäk kuna je itäkḷ.
- 3 Je kḷka yis te bas jḅr kuḅ, yi ktäkḷ Wikblu Sikina oloi jami je ḷni wā ka iyinak: “Jesús weikanowāpa” ni, ñakäi yi ḷni ia ka iyinak: “Jesús ne rä Säkekewa rä”, ata je rä Wikblu Sikina ebä ne oloi jami.
- 4 Ji tsḡ meḷe sḷ ia rä kḷuawa kḷuawa, ata wikblu imāk rä eklabä.

- 5 Jekäi ikjaneı wẹ tso rä kjuawa kjuawa, ata je Säkekewaı rä eklabä.
- 6 Ñaebä jile wẹ tso rä kjuawa kjuawa, ata Säkeklä eklabä ne te ji biköle wẹ sä biköle ia rä.
- 7 Jekäi je wikblu te ji kjasheke sa jami je rä menak sa ia ekla ekla sa ñatsatkäklä.
- 8 Ekla ia irä menak je wikblu oloi jami iktäklä jerike ta käi, ata isaka ia ji ka juñer iwä je rä kjayinak iwä pakanak je wikblu ebä oloi jami.
- 9 Isaka ia irä menak je wikblu ebä wä iwä ji biketsäklä etkabä, isaka ia sä bäiwäklä kjuawa kjuawa rä menak je wikblu ebä wä,
- 10 isaka ia rä ji wäklä täkili ta, isaka ia rä Säkeklä wä ji tso yinak bata shäklä, isaka ia rä isuäklä mane wikblu oloi jami ji orke ji yirke iräle käi, isaka ia rä iktäkläkte kjuawa saka saka wä, isaka ia rä je kte kjuawa wapakäklä.
- 11 Ata je biköle wẹke rä je wikblu ebä te; je te ime sa ia ekla ekla jishtë iwakei te ibiketse jami.
- 12 Sa wakei rä eklabä, ata sä wäjienäklä rä chulij. Jewa rä chulij, jeiräta sä wäjienäklä kalabe rä wäjielewä etkayebä sä yaka ye. Je suta Cristo rä.
- 13 Ka irä maikäi kuna ta, wikblu eklabä wä sä biköle wäokana däkwä ekla yaka ye, Judío wa iräle Griego wa iräle, kololewä kjanäklä ye wa iräle ka kololewä kuna wa iräle, jekäi sä biköle ia je wikblu eklabä mena yanak.
- 14 Jekäi sä yaka wäjienäklä rä ka etkabä kuna, ata je rä chulij.
- 15 Jekäi sä klä kuna ishäk: “Ka yis dä jula kuna kika ka yis dä sä yaka ekta kuna” ni, jera ¿je ebä kika ka irä iyaka ekta kuna na?
- 16 Ñakäi sä kukä kuna ishäk: “Ka yis dä wäbala kuna kika ka yis dä sä yaka ekta kuna” ni, jera ¿je ebä kika ka irä iyaka ekta kuna na?
- 17 Sä yaka kalabe kuna wäbala ye ebä ra, ¿ji wä sä ji ssämi na? Ñakäi sa yaka kalabe kuna kukä ye ebä ra, ¿ji wä sä ji jalassämi na?
- 18 Ata Säkeklä te je sä wäjienäklä wäjiawä sa yaka jami etkä etkä maikäi ije ki ishena käi.
- 19 Jekäi ikuna sä wäjienäklä kalabe rä etkabä ra, ¿me sa yaka ekta dämi rä na?
- 20 Jekäi sä wäjienäklä rä chulij, ata sa wakei yaka rä eklabä.
- 21 Sä wäbala wä ka ishäklei sä jula ia: “Ka yis ki ba sher.” Ñaebä sa tsaku wä ka ishäklei sä klä ia: “Ka yis ki ba sher.”
- 22 Ata tsana ra, sä wäjienäklä juer ta jalmalewä, je ne rä kianak bäi si rä.
- 23 Jekäi sä yaka wäjienäklä manele ssër sa ia ka bäi si kuna, je pajie sä te bäiwä si. Sä wäjienäklä juer ta äina, jewa senewë sä te tsana si.

- 24 Ata sä wäjienaklä juer ta bäi, ka jewa k̄i ji sher kuna. Jekäi Säkeklä te sä wäjienaklä ka juer ta bäi kuka ibäi s̄i ye isaka ts̄ata. Jekäi ite sä yaka wājia rä.
- 25 Je rä ka sa yaka bala butsanaklä kuna ñayika, ata je rä sä yaka wäjienaklä, jewa j̄er j̄ami ñadälänaklä.
- 26 Jekäi sä wäjienaklä etka te ji shk̄al ssēk̄e ra, sä wäjienaklä kalabe te idälär ssēk̄eña. Ata sä wäjienaklä etka kjeiyina ra, sä wäjienaklä kalabe ssērkeña ānaa ira.
- 27 Jekäi bas dä Cristo yaka. Ekla ekla bas dä iyaka wäjiele käi.
- 28 Jekäi tapanak wa sh̄ana Säkeklä te sä kuka säkätä rä Jesús ktei bata shäk wa ye, je itäk̄i rä Säkeklä w̄a ji ts̄o yinak bata shäk wa ye, je saka idäkläk̄a mañatkä rä sa paktäk wa ye, je ukä ska ji w̄ak tākili ta käi, ñakäi ite im̄a s̄a īa s̄a w̄a sä bäiw̄aklä kjuawa kjuawa käi, s̄a w̄a s̄a ts̄atkäklä käi, sä wäsikäklä käi, sä ktäkläk̄a kte kjuawa saka saka wa käi.
- 29 ¿Baishe, kalabe rä Jesús ktei bata shäk wa ebä na? Kalabe rä Säkeklä w̄a ji ts̄o yinak bata shäk wa ebä na? ¿Kalabe rä sa paktäk wa ebä na? ¿Kalabe rä ji w̄ak tākili ta wa ebä na?
- 30 ¿Kalabe īa irä m̄enak sä bäiw̄aklä kjuawa kjuawa na? ¿Kalabe rä ktäkk̄a kte kjuawa wà ebä na? ¿Kalabe rä sä ktäkeḱä kte kjuawa wà wapakäk wa ebä na?
- 31 Ata je ji ts̄o m̄enak mane rä bäi s̄i, je shtä ne tkeno bas j̄ami rä. Ata yie bas īa ji rä ji w̄e bäi s̄i rä ne pake mar dä.

1 Corintios 13

- 1 Yis kuna ktäk ditsä kjuawa wa ktä wà, ñakäi ángel wa ktä wà, ata ka yis w̄a s̄a shk̄al da, yis dä bronze yaka bular ssēr sh̄iana käi, címbalo bulaw̄e kjermita ssēr käi.
- 2 Ikuna yis īa Säkeklä w̄a ji ts̄o yinak bata yir da, ñakäi yis j̄er k̄or ji biköle blelew̄a īa, jile juñe biköle īa, ñakäi ikuna yis dä ji biketsäk etkabä bäi s̄i je wà yis īa k̄atsä patkerjumi kjuawa ra, ata ka yis w̄a s̄a shk̄al da, ka yis kiar ji āni ye.
- 3 Ikuna yie yis ji ts̄o kalabe bala pj̄a ka jita wa īa, ñakäi ikuna yis j̄ek juaksa dälänakw̄a, ata ka yis w̄a s̄a shk̄al da, ka jiye je kiar yis īa.
- 4 Ñashkal̄ible rä ñakatablāk j̄er baa wà. Ñashkal̄ible rä j̄er j̄ami ñadälänak. Ka je rä j̄er k̄i sa saka ianak jile k̄i kuna. Ñashkal̄ible rä ka j̄ek kjeishäk kuna, ka je rä j̄ek ssäk kuna,
- 5 ka je rä ji äina wakbläk kuna, ka je rä j̄ek ebä biketsäk kuna, ka je rä j̄er k̄i ji ianak plaa kuna, ka je rä ji yakei ̄ole iukä j̄ami biketsäk kuna j̄ia,
- 6 ka je ssēw̄e baa ji yakei te, ata je ssēw̄e baa rä ji rä iyina s̄i te.

- 7 Je te ji biköle dälässë, je te ji biköle biketse rä iyina ye, je te ji biköle onak jia kissë, je te ji biköle wäkuke.
- 8 Ñashkalible rä mik ani ka enakwa kuna. Ata Säkeklä wä ji tsö yinak bata she, je ermiwä. Sä ktä kte kjuawa wà, je wätkermiwä. Ji juñe je ermiwä ñaebä.
- 9 Iwa rä sä wä ji juñer, je rä elkjebä. Ñakäi Säkeklä wä ji tsö yinak bata she sa te, je rä elkjebä.
- 10 Ata mikä ji rä bäi sï deju ra, je elkjebä rä enakwa.
- 11 Yis jia yabala jia ra, yis kta jishtë yabala käi, yis jerika jishtë yabala käi, yis te jile wabiketsa jishtë yabala käi. Ata yis kënawä ra, yis te yabala jerike käi jawatana.
- 12 Iwa rä jira sä wäna ji juer espejo na ji sue käi, ka atjä kuna. Ata je kei ska ra, sä te ji suemi amikje sï. Jira yis wä ji juñer dä elkjebä. Ata je kei ska ra, yie ijuñemi kalabe jishtë Säkeklä wä yis juñer käi.
- 13 Jekäi jí mañatkä rä ka enakwa kuna, je rä ji biketse etkabä irä, ji bäi däke jia kissë irä, ñashkalible irä. Ata ibäi sï rä ñashkalible.

1 Corintios 14

- 1 Bas chatköwä ñashkalible jami, ñakäi bas jami rä Säkeklä wikblu wä itsö menak je tkeno, ata bäi sï bas jami ji bata she ne tkeno rä.
- 2 Ka irä jiye kuna ta, yi ktäke kte kjuawa wà ra, ka je ktä kuna rä ditsä ra kuna, ata je ktäke rä Säkeklä ne ra, je iä ka yi ani jer konak kika. Ata je te kte blelewä ne sheke Säkeklä wikblu oloi jami rä.
- 3 Ata ji bata shäk, je ktäke rä ditsä ra ijewa kiwäjienaklä, issenaklä chatkäkwa, ñakäi ijer pablenaklä.
- 4 Jekäi yi ktäke kte kjuawa wa ra, je wakei ebä ne jek kiwäjiäke rä. Ata yi te ji bata sheke ra, je te rä tapanak wa ne kiwäjieke.
- 5 Yis iä issër bas biköle me ktä kte kjuawa wà käi, ata bäi sï rä bas me ji bata shä. Ka irä jiye kuna ta, yi te ji bata sheke, je rä yi ktäke kte kjuawa wa tsata. Ata ite iwapaka tapanak wa iä ijewa kiwäjienaklä ra, jera je rä yi te ji bata sheke ra ñaebä.
- 6 Jekäi el wa, ikuna yis demi bas ska, jera yis ktakä kte kjuawa wa ra, ¿jiye je kiar bas iä na? Ata yis te ji kjayile iräle, ji juñe iräle, ji bata she iräle, sa pakte iräle, je paka bas iä ra, jera je rä kianak bas iä.
- 7 Jekäi jile bulanaklä ka kseka kuna, flauta käi, arpa käi, ke je kuna wäshtawë ta kjuawa kjuawa ra, jera ¿maikäi issërmi mane kse bulawëke sä te flauta wà iräle arpa wà iräle rä na?
- 8 Je suta ñakpe ska, ka kökö bulane tsana ra, ¿yi kukarmi ñakpä na?

- 9 Je suta bas kta kte ka ssër sà ià shtà wà ra, ¿maikài sà jër kormi ji yirke ià na? Je rà jishtë bas ktà sija ra kài.
- 10 Sà ktà tsò tai saka saka kabiköle ska, ata mane ani ka kuna ka wata kài.
- 11 Jekài yis da yilé ktäke ka ssër 'sia ra, yis dä ije ià ra jishtë kà etkä wa kài, ñaebä ije rà yis ià ra jishtë kà etkä wa kài.
- 12 Jekài je suta bas shena ji wàk rà tsana. Ji rà menak iwikblu wà tkerke bas jami bäi si ra, bas chichano rà tapanak wa kiwäjienaklä je ne wawak bäi si.
- 13 Je kika yi ktäke kte kjuawa wa ra, je kikiö je kte wamanenaklä iia.
- 14 Ka irä jiye kuna ta, ikuna yis kikiä kte saka wa ra, je rà yis wikblu ne kikia, ata yis jerike wà ka yis wà ji yine kuna.
- 15 Jera, ¿ji wë yis te na? Ñera yis kikiämi yis wikblu wà, ata ñaebä yis kikiämi yis jerike wà. Yis ksämi yis wikblu wà, ata ñaebä yis ksämi yis jerike wà.
- 16 Ata ikuna ba te Säkeklä kjeishe wikblu ebä wà ra, ¿maikài sa saka tsò ba te wekte sheke ssäk je ià ikúkarmi “Amén”, ka ijewa jër kone iia ra na?
- 17 Iyina si je rà ba te Säkeklä kjeisheke bäi, jeiräta ka je wà ba ià sa saka kiwäjienak.
- 18 Yis te wekte she Säkeklä ià, yis ktà rawa kte kjuawa wà bas biköle tsata kika.
- 19 Ata ñatapawë ska ra bäi si yis kuna kte shäk cinco kjela yis jerike wà sa saka pautanaklä, je rà yis ià ra kte kjuawa wà kte she diez mil kje tsata.
- 20 El wa, ke bas jerika jishtë yabala jerikä kài. Bas seno jishtë yabala kài, ka ji wàk wäsiwa kuna, ata sä kenachawà wa kài, ji biketsäk tsana.
- 21 Kawei meletana ki iyöle katke rà: “Kte kjuawa kjuawa wà ñakài kjuawa wa kjäbata wà, yis ktämi jí ditsä wa ra, jeiräta ani ka ijewa wà yis ktä ssënak, jekài Säkekewa te ishe.”
- 22 Jekài sä ktäkä kte kjuawa wà rà ka ijuenaklä ye Jesús biketsäk wa ià kuna, ata je rà ka Jesús biketsäk kuna wa ne ià. Ata ji bata she rà ka ijuenaklä ye ka Jesús biketsäk wa ià kuna, ata je rà Jesús biketsäk wa ne ià.
- 23 Ikuna tapanak eyaka wa kalabe taparke ska, biköle ktäkä kte saka wà, jera jeska ka Jesús biketsäk wa iräle, ka delewà kuna wa iräle, jewa dewà bas shana ra, ¿ka ijewa wà iyinak bas yule tenachawà irä ni na?
- 24 Ata ikuna rà biköle te ji bata sheke ra, jera yilé ka Jesús biketsäk kuna iräle, ka delewà kuna iräle, dewà te ji yirte ssa ra, je te issëwëmi shiana, je te issëwëmi nui ta kài.
- 25 Jekài iwà ji blele tsò ijer na je juermiwà. Jekài ijëtkämiwà wakte Säkeklä oloitsäk te ishemi: “Iyina si Säkeklä kaldu bas shana.”

- 26 El wa, ¿jera maikäi iwë rä na? Mikä bas taparke ra, jera manele ksä salmo wà, manele te sa pakte, manele te sä wäjätkele pake, manele ktäkä kte kjuawa wà, manele te je kte wapakekä. Je biköle wö rä sä kiwäjienaklä.
- 27 Jekäi manele ktäkekä kte kjuawa wà ra, je wö bol kjelabä kü, kai ra mañal ebä kü, ata je ktö rä ekla ekla, ñakäi yilé kiana je kte wapakäk.
- 28 Ata ka yi ani kuna kte wapakäkkä ra, je siwätöwä sa tapar tsö ska; wë iwakei ktö jek ra ñakäi Säkeklä ra.
- 29 Je suta ji bata shäk wa ktö bol iräle mañal iräle. Isaka kü je wabitketsö iyina iräle kai iräle.
- 30 Ata isaka katke jetkelewä wäjätkena jile wà ra, ale ktä kaldu kiana siwätökwä.
- 31 Jekäi bas biköle ia ji bata yirmiwa ekla ekla, je rä biköle pautanaklä, ñakäi biköle ssenaklä chatkäkwa.
- 32 Jekäi ji bata shäk wa ssërke ji shäk je wätkermi ia.
- 33 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä rä ka Säkeklä ji wäk kje pa pa shtä kuna, ata je rä Säkeklä ji wäk tsana shtä. Jishtä sä sikii wa tapanak eyaka eyaka biköle kawei rä käi,
- 34 alaklä wa siwätöchawä bitaba ñataparke ska. Ka irä jiye kuna ta, ka ijewa ia ka kuna iktäkläkä, ata ikiana ñajakchawä jishtä ñaebä kawei te ishe käi.
- 35 Ata ijewa te jile juñakle ra, ijewa kü je chakö iwakwa ju ska isenaklä ia. Ka irä jiye kuna ta, alaklä wa ktäkä ñatapawë shana rä äina.
- 36 ¿Bas ia ra bas ne ska Säkeklä ktä bitele rä na? ¿Je kte rä delewä bas ebä ska na?
- 37 Bas sha manele te ibiketse irä ji bata shäk iräle, ji rä wikblu iá jami iräle ra, je kiana ijuñak jí kte yöle yis wä rä Säkekewa ne wä sa pakale ji wäk.
- 38 Ata yi te jí kte ka kuke ra, je wakei rä ka ktä kolonak kuna.
- 39 Jekäi el wa, bas jami ji bata she ne tkeno rä, ñakäi sä ktäkä kte kjuawa wà, ke je wätkewäk bas kü.
- 40 Ata ji biköle wö rä bäi tsana.

1 Corintios 15

- 1 El wa, jira yis te bas jer kueke kte baa wapautäle yis wä bas ia je wà, je rä kolole ená bas wä, je jami bas dami chatkelewä.
- 2 Ñakäi je ne wà bas dä tsatkeleksä rä, ikuna bas chatkawä yis te bas pakta jami ra. Ata bärä le bas te je kte biketsa rä ka wata.
- 3 Jekäi ji wà yis dä jer kole, je ne wà yie bas pakta säkätä rä. Je rä Cristo duawä rä sä wä ji yakei wakblele nui kika, jiräni kte yöle wä iyile käi;

- 4 ñakäi iitäbinawā, jeska tres dfa ra ishkinakani jirani kte yöle wā iyile käi;
- 5 jekäi ijek kjasha Pedro ia, je ukä ska doce wa ia.
- 6 Je ukä ki ijek kjasha sä el wa quinientos tsata ia etkayebä, jewa chuli tso jia, ata moska kapachawā kja.
- 7 Je ukä ki ijek kjasha Jacobo ia, je itäki iktei bata shäk wa biköle ia.
- 8 Bata ska ra, jishtë yaba kor ikei kjaju kjepa käi, ijek kjasha yis ia ñaebä.
- 9 Ka irä jiye kuna ta, yis dä jalawā Jesús ktei bata shäk wa katäbäka. Ka yis kiar kinak Jesús ktei bata shäk ni. Je rä yis wā tapanak Säkeklä ia wa yolole weikanak kika.
- 10 Ata Säkeklä jer bäi shäke kjuei yis dewā jira jishtë yis dä käi; jekäi ije jer bäi sha yis ia, ka je weikanewā ka wata käi. Ata yis shkäbla eena si ijewa biköle tsata, ata ka je rä yis wakei si kuna, ata Säkeklä jer bäi sha yis ia kika.
- 11 Yis iräle ijewa iräle, sä te jekäi ebä sa pakte rä. Jekäi je kte ebä ne biketsa bas te rä.
- 12 Jekäi Cristo ktei yirte rä ishkinakani dulechawā wa shana, jera çjiye bas shana manele te ishe dulechawā wa rä ka shkinakkani kuna ni rä na?
- 13 Jekäi dulechawā wa rä ka shkinakkani kuna ra, ñaebä ka Cristo rä shkilekani kuna.
- 14 Ata ikuna rä ka Cristo shkinekani ra, sä te sa pakta rä ka wata, ñaebä bas te ji biketsa etkabä rä ka wata.
- 15 Ikuna jekäi ra, sä rä Säkeklä ktei shäk kayue wä ebä, sä te ishe Säkeklä te Cristo shkiwakani kika. Ata sä dulechawā wa rä ka shkinakkani kuna ra, ka iwa ishkinekani kuna.
- 16 Jekäi sä dulechawā wa rä ka shkinakkani kuna ra, ka Cristo shkinekani kuna.
- 17 Ikuna ka Cristo shkinekani ra, bas te ji biketsa etkabä rä ka wata, ñakäi bas dami jia rä nui ta ebä.
- 18 Jekäi ra Cristo jami wa käpelechawā wa rä iweikanachawā ye.
- 19 Je kika ikuna sä te jira ji tso ebä kika Cristo biketse ra, sä rä kshanala si ditsä biköle shana.
- 20 Ata jira Cristo rä shkilekani dulechawā wa shana, käpelechawā wa shkirkeni wä säkätä käi.
- 21 Jekäi ditsä ekla bata kika duewā ne deksa sa ia rä, ata ekla bata kika sä dulechawā wa shkirkeni ne deksa sa ia rä.
- 22 Ka irä maikäi kuna ta, jishtë Adán jami biköle duächakewā, je suta Cristo jami biköle ia sene kseka mermini.

- 23 Ata je rä iwa jami. Cristo rä iwä säkätä käi, je ukä ska ideni ra iwakei cha wa biköle shkirmikani ñaebä.
- 24 Je ukä ska sa kei ermiwa rä. Je kei ska ra Cristo te jile tsakui wa irä kawei ta wa irä täkili ta wa irä biköle weikechemiwa, kjepa ite ji rä juñenak iwa juemiksa Säkeklä Sa Kä ia.
- 25 Je rä Cristo kawä ta ji biköle juñak ma rä ite ibolki wa biköle tulachawa iklä nikika kje kika.
- 26 Jekäi duewa ne rä ibolki bata jekje iwa weikanakwa rä.
- 27 Je rä iyöle käi: "Säkeklä te ji biköle kukawa ije klä nikika." Je ite isha ji biköle rä kololewa iklä nikika ra, ka je rä ale ji biköle yaliwakwa inikika je wakeije kuna.
- 28 Mika ji biköle yalinawatana inikika ra, jera iyaba jek jämiwa ale ji biköle yaliwakwa inikika je wakei yika. Je rä Säkeklä oloi kanakläka oloi ta ji biköle tsata ji biköle wäna.
- 29 Ke ikuna jekäi ra, ¿sä wäokanake sä dulechawa wa säkei ye me jewa dämi rä na? Ikuna sä dulechawa wa rä itjä ka shkinnakkani kuna ra, ¿jiye sä wäokanake ijewa säkei ye rä na?
- 30 ¿Jera jiye sa jek juakeksa ji däläna shkal ssak karaa rä na?
- 31 El wa, yis jek ssake bas wa sä Säkekewaí Cristo Jesús jami je wä yis te ishe, buliri buliri yëe yis kotanarawa rä.
- 32 Ikuna yis dä ditsä ka shkinnakkani kuna ra, jera yis ñakpa bewak sälwii ra Éfeso ska, ¿jiye je kiar yis ia? Ikuna sä dulechawa wa rä ka shkinnakkani ra, bäi si "sä yäkä sä ji yä, ata buliabä sä duächawa."
- 33 Ke bas ñajawa wäyönak. "Sa yakeila ra, sa jek bawa ra, je te sä wädular bäi yakei tewemiwa."
- 34 Bas dawopani jer ta, jishtë ikiana onak bäi käi. Ke ji yakei wakbla jia. Ka irä jiye kuna ta, bas manele rä ka delewa kuna Säkeklä jami. Je sheke yis te rä bas äinaklä.
- 35 Ata yilé te ishemi: "¿Jishtë dulechawa wa shkirkkani rä na? ¿Mane shtë yaka wä idämini rä na?"
- 36 ¡Ba rä ka jer ta je! Ji tkeke ba te ka dunewa ra, je ka senakni.
- 37 Ata ba te ji tkawa ra, ka je rä yaka iá idäkeksani käi kuna, ata je rä iwä doloï ebä, trigo iräle jile saka iräle.
- 38 Ata Säkeklä te yaka me iia jishtë iki ishena käi, jishtë iwä doloï rä je jami.
- 39 Jekäi ka ji biköle yaka rä ñaebä kuna, ata ditsä yaka rä kjuawa, bewak yaka rä kjuawa, du yaka rä kjuawa, nima yaka rä kjuawa.

- 40 Je suta kajöir ska wa yaka irä, kajiska wa yaka irä tsö rä. Kajöir cha juer dä baa, ata kjuawa, kajiska cha juer dä baa, ata kjuawa.
- 41 Kawä oloi rä kjuawa, tulu oloi rä kjuawa, ñakäi bekwä oloi rä kjuawa. Jekäi bekwä oloi ñir dä kjuawa kjuawa.
- 42 Je suta dulechawä wa shkirkekani rä. Ji tkenawä rä tjabanakwä, je shkirkekani rä ka tjabanak kuna.
- 43 Ji tkenawä rä dokoitsalewä, ata je shkirkekani rä juer ta baa. Ji tkenawä rä ka täki ta, ata je shkirkekani rä täkii.
- 44 Ji tkenawä rä yaka ta ditsä iá, ata je shkirkekani rä yaka ta wikblu iá. Sa yaka tsö ditsä iá ra, jekäi ñaebä sa yaka tsö wikblu iá.
- 45 Jekäi ñaebä iyöle katke: “Ditsä säkätä Adán yöleksä rä ditsä iá kseka,” ata ibataka ekla Adán käi, je rä wikblu iá sene kseka mak.
- 46 Jekäi ji rä wikblu iá rä ka isäkätä kuna, ata ji rä ditsä iá, je ne kjepa ji rä wikblu iá rä.
- 47 Ditsä säkätä yöleksä ishäkä pjoï wà dar dä kajiska; ata ditsä je itäki je dar dä kajöir ska.
- 48 Jishtë ale yöleksä ishäkä pjoï wà wakei rä, je suta ishäkä pjoï wà yöleksä wa rä. Ñakäi jishtë ale dar kajöir ska wakei rä, je suta kajöir jami wa rä.
- 49 Jishtë sä juer dä ale yöleksä ishäkä pjoï wà suta; jekäi ñaebä sä juermi rä jishtë ale dar kajöir ska suta.
- 50 El wa, yis te isheke bas ia, ji yaka ta pi ta ia Säkeklä gobierno ka däkksä. Je suta ji tjabanak ia ji ka tjabanak kuna ka däkksä.
- 51 ¡Issö! Yis te kte blelewä she bas ia: Ka sä biköle rä kápäkchawä kuna, ata sä biköle rä manenakksani,
- 52 plaabä sä wätiä pishä kjelabä, kökö bata jekje bulanak bulana ra. Ka irä maikäi kuna ta, kökö bularmi, jera dulechawä wa rä shkinak tuläkkani ka tjabanakwani, ñakäi saje wa rä manenakksani.
- 53 Iwa rä sä tjabanakchawä wa kiana pajienak ji ka tjabanak kuna wà. Sä duäkchawä wa kiana pajienak ji ka duäk kuna wà.
- 54 Jekäi mikä sä tjabanakchawä wa pajienani ji ka tjabanak kuna wà ra, sä duäkchawä wa pajienani ji ka duäk kuna wà ra, jera iormi jishtë kte yöle katke käi: “Tuneka te duewä malawawä.”
- 55 Duewä, ¿mai rä ma tunakläkä rä na? Duewä, ¿mai rä ba sul dä na?”
- 56 Duewä sul í rä sä te ji yakei wakble nui. Jekäi sä nui rä täkili ta sä weikäkwa kawei tsö kjuai.

57 Ata wekte Säkeklä ra. ;Je ne te sa tsatke tunakka saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi jami rä!

58 Je ne kika el wa shkata yis wa, bas chatkōwā dārērē ka jalewā ta Säkekewa kjānei wāk del kīta kīta, bas wā ijuñer bas shkablāke Säkekewa iā rä ka tsulenakwā kuna kika.

1 Corintios 16

1 Inaklä tapawę menak sä sikii wa iā je rä jikāi. Bas ku iwō jishtë yis te tapanak eyaka eyaka Galacia kei ska wa paka iwāk kái.

2 Semana díai sākätä wà ekla ekla bikö bas torke jami bas ku ji blö. Je rä mikā yis damijū ra, ka jekjepa bas wā itapawaḡklä kuna.

3 Jekāi yis demijū ra, mane kolole bas wā, patkemi yie äyēí yölemi, bas wā ji tso tapale menak tsāklāmi ijewa wā Jerusalén.

4 Ata ikuna rä yis shena minakña ra, ijewa maña yis da.

5 Yis damijū bas suak, ata yis kjaju Macedonia ska kjepa. Iwa rä Macedonia kjāne yis kjākeju rä kika.

6 Bārā le yis sermi jia bas kjāka, ata jirāni ra yis sermi jia kā tsee kei kjaju kje. Je rä bas wā yis tsatkāklä yis minaklä maka yis majū kái.

7 Ka yis kiane kjākju shkēle bas ska, ata yis ssēna rä kāma jia bas kjāka, ikuna Säkekewa te kā mā ra.

8 Ata yis sermi jia Éfeso ska Pentecostés kei kjaju kje.

9 Ka irā jiye kuna ta, yis iā kā deksā tai yis waonaklä. Ata ditsä chūlii ñapatka yis ñamei ye.

10 Timoteo demijū ra, bas sēno bäi ije ra ka isuanakläwā ye, ije shkablä rä Säkekewa kjānei wāk yis kái kika.

11 Je kika ke yi ani ku ikukawā diekjela, ata ipatkōté ssēle bäi, ibitāklāni yis wākī. Ka irā jiye kuna ta, yie ije kisse kate sä el wa ra ñara kika.

12 Sä el Apolos pake rä jikāi. Yis te ije kuka pjoo minak bas wākī sä el wa ra, ata itjä ka issēne minak jikje ra. Jeirāta iwā deksā ra iminajumi jia.

13 Bas sēno jer kii. Bas chatkōwā ji biketsäk etkabä. Bas ssēno ka suale ta. Bas ssēno tākii.

14 Ji biköle weke bas te kái, je wō ñashkalible wà.

15 El wa, bas wā ijuñer Estéfanos ju ska tso wa ne rä jile wā sākätä kái Acaya kei ska rä, jekāi ijewa ñatulaksā sä sikii wa tsatkāk. Jekāi yie bas pake,

16 ñajākchawā yi rä ijewa kái wa yika, yi rä shkablākña chichanakña ijewa kái wa yika.

- 17 Yis ssëwä ʼnaa Estéfan̄as irä Fortunato irä Acaico irä jewa dejulu te. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te ji wá yis iä s̄ameishärä bas ne kajali yis da rä käi.
- 18 Je rä ijewa te yis irä bas irä j̄er pabla k̄ika. Jekäi yi rä ijewa käi wa kjeishöpa.
- 19 Tapanak eyaka eyaka Asia ska wa te bas chakami. Aquila irä Prisca irä jewa te bas chakami Säkekewa j̄ami j̄er baa wà, ijewa ju ska tapanak wa ra ñara.
- 20 Jiska sä el wa biköle te bas chakami. Bas ñachakö ñawäjalassë wämo wà.
- 21 Yis Pablo te bas chakami yölemi yis wakei jula wà.
- 22 Yi wä ka Säkekewa shk̄al da, je wakei weikanowäpa. Maranata.
- 23 Säkekewa Jesús j̄er bäi shöpa bas iä.
- 24 Yis wä bas biköle shk̄al sä rä Cristo Jesús j̄ami k̄ika. Amén.

2 Corintios

2 Corintios 1

- 1 Pablo, Jesucristo ktei bata shäk Säkeklä k̄i jekäi ishena k̄ika, je te sä el Timoteo ra ña ra jí yue mar, tapanak Säkeklä īa Corinto ska wa īa, sä sikii wa ts̄o Acaya kēi biköle ska wa kalabe īa.
- 2 Säkeklä saje wa Ká irä Säkekewa Jesucristo irä j̄er bäi shöpa bas īa, jewa k̄u bas j̄er ss̄ewopa baa.
- 3 Saje wa Säkekewaí Jesucristo Keklä iKá, Sa Ká j̄er bäi shäk, Säkeklä s̄a j̄er pabläk ji biköle ska, je kjeiyinopa.
- 4 Je ne rä s̄a j̄er pabläk sä weikarkē biköle ska rä, je rä je wà s̄a īa sa saka j̄er pablenaklä ji te iweikekē käi, Säkeklä w̄a sa wakwa j̄er pablele je wà,
- 5 je rä jishtë Cristo weikane d̄akeks̄a s̄a īa baklek̄a käi, je s̄uta ñaebä j̄er pablene d̄akeks̄a s̄a īa baklek̄a Cristo ebä oloi j̄ami.
- 6 Ata ikuna sá weikarkē ra, je rä bas j̄er pablenaklä, ñakäi bas ts̄atkenakläks̄a. Je s̄uta ikuna sá j̄er pablerkē ra, je rä bas j̄er pablenaklä, je wà bas dulanaklä weikane wäkukäk jishtë sá te je shtë weikane wäkuke käi ñaebä.
- 7 Jekäi sá te ibiketse bas chatk̄amiw̄a s̄i. Ka irä jiye kuna ta, sá w̄a ijuñer jishtë bas weikarkeña, je s̄uta bas j̄er pablerkeña.
- 8 El wa, sá k̄i bas shena ijuñak jishtë sá weikana Asia ska käi, sá k̄i ji dew̄a ka ikatabler j̄ia kje, sá te ibiketsa ka s̄a senak j̄ia kseka.
- 9 Sá ss̄ena sa wakwa ska sá rä wabiketsaleks̄a ená kot̄anakw̄a käi, je rä ka sá wakwa ebä j̄ek biketsäklä kuna, ata sá w̄a Säkeklä sä dulew̄a wa shk̄iw̄akk̄ani ebä biketsäklä.
- 10 Je ne te sá bakaks̄a yēē sá kot̄anach̄araw̄a yika rä, je te sá b̄akekeks̄a j̄ia, ñakäi ije ne biketse sá te, ite sá b̄akemiks̄a j̄ia rä.
- 11 Jekäi bas te sá ts̄atke kate k̄akie wà. Je rä ch̄ulij̄ w̄a Säkeklä kjeishäklä sá k̄ika, ij̄er bäi sha sá īa ch̄ulij̄ wa k̄akia oloi j̄ami k̄ika.
- 12 Sá j̄er ska ka sa ss̄er ta kjatele käi. Jishtë sá ñawäsikle kajiska, bäi s̄i ra jishtë sá ñawäsikle bas w̄ana, ka j̄ek ss̄e wà kuna ka w̄asiwa kuna, jishtë Säkeklä käi, ka ditsä j̄erikä j̄ami kuna, ata Säkeklä j̄er bäi sh̄ake wà, je ne wà sá ñassäke rä.
- 13 Iwa rä ka sá te jile saka yue kuna kjuawa bas īa, ka bas īa iwayir käi, ka bas j̄er kor̄ īa käi. Jekäi yis īa iss̄er bas me j̄er kor̄pa īa kalabe,
- 14 jishtë bas j̄er k̄ua ite yēna käi, sá ne rä bas ñassäklä, ñaebä bas d̄a sá ñassäklä Säkekewa Jesús díai ska ra.

- 15 Yie ibiketsa jekäi irä k̄ika yis ssēna minak bas s̄uak s̄äkätä, je rä bas iä ji bäi d̄äkläks̄a botäbä kicha,
- 16 kjepa bas ska ra minakj̄u Macedoniaka, je Macedonia ska ra bitäkni bas ska, bas w̄a yis ts̄atk̄äklä yis minaklä Judea ska.
- 17 Jera yie jekäi ibiketsaks̄a ra, ¿ka yis w̄a je biketsaneks̄a s̄i na? ¿Ji biketsekeks̄a yie onak, je biketsekeks̄a yie rä ditsä käi, je w̄a yis w̄a ji sh̄äklä “ta” ni irä “kai” ni irä ñara na?
- 18 Ata Säkeklä rä ji w̄ak bulee k̄ika, ji yinak s̄a w̄a bas iä rä ka “ta” ni irä “kai” ni irä kuna.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä yaba Jesucristo ne ktei wapautäle s̄a w̄a bas sh̄ana, yis w̄a, Silvano w̄a, Timoteo w̄a, ka je rä “ta” ni irä “kai” ni irä ñara kuna, ata “ta” ni ebä ije jami.
- 20 Ka irä maikäi kuna ta, Säkeklä kablele biköle rä “ta” ni ije jami, ñakäi ije oloi jami iyirke “amén” ni Säkeklä iä, ioloi kanakläkä saje wa jami.
- 21 Jekäi Säkeklä ne rä s̄a kukäkña bas da Cristo iä, ñakäi s̄a k̄i iaceiteí tkäkjuaté rä,
- 22 ñakäi je ne te s̄a nia rä, ñakäi iwikblu m̄a s̄a iä s̄a j̄er ska s̄a ts̄atjuaklä ye rä.
- 23 Jekäi yie Säkeklä kuke yis s̄uak ye, ka yis deneni Corinto ska, je rä ka yis w̄a bas j̄er ianew̄akläw̄a kuna k̄ika.
- 24 Ka irä s̄a te bas patke tākili w̄a ji biketsäk etkabä kuna. Ata s̄a rä bas k̄im̄akña bas ssēnaklä ānaa. Ka irä jiye kuna ta, ji biketse etkabä w̄a bas d̄a tkelew̄a bäi.

2 Corintios 2

- 1 Je ne k̄ika yis wakei te ibiketsaks̄a ka minak kunani etäbä kicha bas j̄er ianew̄akch̄aw̄a.
- 2 Ka irä jiye kuna ta, ikuna yis te bas j̄er iaw̄ach̄aw̄a ra, ¿yibä te yis j̄er ssēw̄emini ānaa rä na? ¿Ka irä ale yis w̄a j̄er ialech̄aw̄a wakwa ebä te na?
- 3 Je ne k̄ika yis te iyua bas iä jekäi rä. Je rä mik̄a yis demij̄u ra, ka yis j̄er ianakläw̄a bas ale yis j̄er ssēw̄ak ānaa wa k̄ika. Jekäi yis te ibiketse, yis ssēna ānaa ra, bas biköle ss̄ermi ānaa.
- 4 Iwa rä yie je yua bas iä rä j̄er ialew̄a t̄ai, j̄er ssēlew̄a sh̄iana, w̄a riä bakle t̄ai, je rä ka bas j̄er ianaklä kuna, ata je rä bas w̄a ijuñaklä bikö yis w̄a bas sh̄k̄al d̄a käi.
- 5 Ikuna yilé te yis j̄er iaw̄aw̄a ra, ka je w̄a yis ebä j̄er iane kuna, ata bäi s̄i ra, ka yis w̄a ik̄italaw̄aklä ra, bas kalabe j̄er iaw̄a ite ñaebä.
- 6 Jekäi je ekla k̄i ch̄ulii te nui j̄aw̄ak̄a, je kjelabä ishena rä.
- 7 Je k̄ika bäi s̄i ra bas kiana ijäk̄w̄a bitaba, ñakäi ij̄er pabläk, je rä j̄er iane eēna w̄a ka iweik̄äkläw̄a.

- 8 Je k̄ika yie bas pake ishkal̄iblākni, iwā ijuñaklā bas wā ishkal̄ si.
- 9 Jekāi wata k̄ika yis te bas iā iyuami, je rā yis wā isuaklā bas dā ji biköle ska yis ktā ssä ta í k̄ika.
- 10 Bas te yilé jekewā bitaba jile k̄ika ra, jera ñaebā yie je jekewā bitaba. Yi jawā yis te bitaba, ikuna yis te yile jawā bitaba irā ra, je wā yis te rā bas kjuei Cristo wākata ska.
- 11 Je rā Satanás wā ka saje wa wāyuächaklāwā kuna ye, sā wā ji wē ite rā juñer k̄ika.
- 12 Mikā yis demi Troas ska Cristo ktei baa wapaktāk ra, yis iā k̄a mēna yis wā Säkekewa ktā wapaktāklā.
- 13 Jeirāta, ka yis ssēne bāi yis jēr ska, ka yis wā yis el Tito kōne k̄ika. Je k̄ika yis jek̄ bata sha ijewa iā, jekāi 'sminejū Macedonia.
- 14 Ata wekte Säkeklā ra, je wā sá dami del t̄ulek̄a ji biköle k̄ika Cristo oloi jami, ñakāi ite jēr kōne yi ije rā iā, je kjasheke k̄abiköle ska, ji jalar ta jamāā k̄ai sá oloi jami.
- 15 Iwa rā Säkeklā iā ra, sá rā Cristo jalar jamāā k̄ai, sā tsatkenakksā wa shāna irā, sá weikanakchawā wa shāna irā.
- 16 Moska iā ra, sá jalar dā ji nul̄ k̄ai iduāklāwā, ata isaka iā ra, sá jalar dā ji kseka k̄ai, isenaklā kseka. Jekāi ¿yibā iā je kjānei ormi bāi na?
- 17 Ka irā maikāi kuna ta, ka sá rā jishtā chul̄ii te Säkeklā ktā watjue rami k̄ai kuna. Ata sá te ji sheke rā iyina s̄i wā Säkeklā säkei ye, iwakei wākata ska Cristo jami.

2 Corintios 3

- 1 ¿Je rā etäbā kicha sá wakwa ebā ña ktei shākēni na? ¿Ata sá k̄i isherke rā jishtā manele k̄ai, ktei yilemi äyē k̄i bas iā irāle, bas wā irāle k̄ai na?
- 2 Ñera, bas wakwa ne rā sá äyēí rā, yöle sá jēr ska rā. Je rā s̄ule, wayile ditsä biköle wā.
- 3 Je wā ijuena bas ne rā Cristo äyēí patkele sá wā rā. Ka je rā yöle tinta wā kuna, ata Säkeklā kseka wikblu wā, ka je rā tale kuna jak kjuā k̄ika, ata je tale rā tabla yaka iá k̄i sā jēr ska.
- 4 Säkeklā wāna sá te ibiketse jekāi irā, Cristo oloi jami.
- 5 Ka je rā sá wakwa rā tākili ta kuna, je wā sá wā ibiketsāklā jile ole sá wā rā sá wakwa oloi jami ni kuna. Ata sá tākili bitele rā Säkeklā ne ska.
- 6 Je wakei te sá tākiwā ikablele spana wakjāneiwaḱ, ka kte yöle cha wakjāneiwaḱ kuna, ata iwikblu cha wakjāneiwaḱ. Iwa rā kte yöle te rā sá ktekewā ebā, ata iwikblu te rā sene kseka ne me.

- 7 Sä duäkläwə wakjaneiwə ktei tale jak kika je bakle rä baa, ka Israel batala wä däwə Moisés suak iwäktä kī kje, ije wäktä wäñinakə oloo kika, jekäi je oloi shenami jena jena. Jekäi irä ra,
- 8 ¿maikäi ka je tsəta iwikblu cha wakjaneiwə rä baklekaju baa si kuna rä na?
- 9 Ka irä jiye kuna ta, ikuna sa wabiketsanakläksə nui ta wakjaneiwə, je bakle rä baa ra, jera sä wabiketsanakläksə wämo ye wakjaneiwə rä baklekə baawə si.
- 10 Jekäi ji bakle baa, ka je kuna jia baa, je rä ietkä rä baawə si kika.
- 11 Jekäi je oloi shenakwə bakle rä baa ra, ji ka enakwə kuna je rä baklekaju baawə si.
- 12 Sá te ibiketse jekäi kika, sá te ji wəkə rä ka suale kuna,
- 13 ka je rä Moisés käi kuna. Moisés wä kitiawə sua wə, ka Israel batala wə ioloi sher dami suaklä ye.
- 14 Jeiräta ijewa jər doloj tenachawə. Ka irä maikäi kuna ta, sa kablele ñaiə mikle Säkeklä ra yöle wayirkə ra, je sua ebä wə ijewa dami jia wə kitelechawə, dəkə jira kje. Je rä ka tselejumi kuna ijewa kika. Ka irä jiye kuna ta, Cristo ebä oloi jami je tserjumi rä.
- 15 Jekäi ebä dəkə jira kje, kawei mele Moisés wə wayirkə ra, ijewa jerike rä kīkololewə sua wə.
- 16 Ata mikə sə ñamanewəksəni Säkekewa iə ra, je sua rä tsejakjumi.
- 17 Jekäi Säkekewa ne rä Säkeklä wikblu rä. Jekäi mai Säkekewa wikblu katke ra, jeska sä rä bakleksə.
- 18 Ata saje wa biköle rä wə kitsəlejumi te Säkekewa oloi ñirte suete jishtä espejo na käi, sə maneleksə baa kimanerte ji baa wə marä ji baa wə ni dəkə jishtä ije wakei rä suta, Säkekewa ale iwikblu je oloi jami.

2 Corintios 4

- 1 Jekäi ijer bäi sha deksə sá iə kika, sá dewə je wakjaneiwək ye. Je ne kika ka sá tjuəkchawə kuna.
- 2 Ata ji wakble jaki äina käi, je rä dokoitsalewə sá wə. Ka sá dami rä sä wäyuäk kuna, Säkeklä ktä wamanewək kjuawa kuna. Ata sá te ji rä iyina si ne wawəkə rä. Je wə Säkeklä wəkata ska sá ñatuläkekə biköle iə ijewa wə sá wabiketsäkläksə jishtä ijewa iə issər ijewa jər ska käi.
- 3 Ata ikuna kte baa yinak sá wə je rä kitelewə ra, je rä kitelewə weikanakchawə wa yika.
- 4 Je rä kajiska kekläi te ka ji biketsäk etkabä kuna wa jerike wätuiwawə, ka ijewa wäna Cristo rä baa je ktei oloi ñinaklä kuna. Ije ne rä Säkeklä mej rä.

- 5 Jekäi ka sá te sa pakte rä sá wakwa ktei wà kuna, ata Jesucristo rä Säkekewa je ne ktei wà, ñakäi sá rä bas kjanaklä Jesús kjuei, je ne ktei wà sá te bas pakte rä.
- 6 Jekäi Säkeklä ishäk: “Kañinokā k̄a yee na”, je wakei ne oloi ñina saje wa j̄er ska k̄a oloi ye rä, s̄a j̄er k̄onaklä Säkeklä oloi ñirke Jesucristo wäktä ska je iā.
- 7 Ata sá w̄a je ji säkei ta ts̄o rä ȳ yaka ȳí na, je wà ijuenaklä je tākili eēna s̄i je rä Säkeklä ne cha, ka je rä sá wakwa cha kuna.
- 8 Sá rä weikale ji biköle ska, ata ka medele ta; j̄er iale, ata ka ji biketsale ta,
- 9 yolole weikanak, ata ka jalew̄a sá wakwa ebä kuna, jololechaw̄a, ata ka weikalechaw̄a kuna.
- 10 Mai sá dami käi sá w̄a Jesús dulew̄a dami del sá yaka j̄ami, je wà Jesús s̄er kseka kjayinaklä sá yaka j̄ami.
- 11 Iwa rä sá s̄enak kseka wa del tulurkeks̄a k̄otanachaw̄a Jesús kjuei, je rä Jesús s̄er kseka kjayinaklä sá yaka duäkw̄a j̄ami.
- 12 Jekäi duew̄a waorte sá ska, ata s̄ene kseka waorte bas ska.
- 13 Jeiräta, sá te ji biketse dami etkabä jishtë iyöle katke käi: “Yis te ji biketsa etkabä k̄ika yis kta rä.” Je s̄uta sá te ji biketsa etkabä k̄ika sá ktäke rä,
- 14 je rä sá w̄a ijuñer Säkekewa Jesús shkiw̄akk̄ani je wakei te ñaebä sá shkiw̄emik̄ani Jesús da, ñakäi ite sá jāklemi w̄a bas da ñara.
- 15 Iwa rä jí ji biköle orke sá ukä j̄ami rä bas kjuei, je wà wekte yinaklä k̄ita s̄i Säkeklä oloi kanakläk̄a, ch̄ulīi iā ij̄er bäi shäke k̄ita k̄ita oloi j̄ami.
- 16 Je ne k̄ika ka sá tjuäkchaw̄a. Sá pa k̄ika sá er dami, jeiräta sá j̄arka sá s̄pana terkeni buliri buliri.
- 17 Ka irä maikäi kuna ta, sá weikarke kje berbena, je te sá iā ji baa jekjeye ka pakanak kje, je k̄italaweke kala ta eēna k̄ita k̄itami.
- 18 Je k̄ika ka sá wätkenew̄a ji juenak ska kuna, ata sá wätkaw̄a rä ji ka juenak ne ska. Ka irä jiye kuna ta, ji juenak sä wäna je rä kje berbena, ata ji ka juenak kuna sä wäna je rä jekjeye.

2 Corintios 5

- 1 Iwa rä s̄a w̄a ijuñer ikuna saje wa ju kajiska, ale ju wäyenak shtë, je weikanaw̄a ra, Säkeklä w̄a ju ts̄o menak s̄a iā jekjeye kajöir ska, je rä ka yöle kuna jula wà.
- 2 Je ju wäyenak tkäkw̄a na s̄a ȳrke, s̄a iā issërke s̄a me pajierni sä ju kajöir ska wa käi.
- 3 Jekäi sä rä payenak tulämi, jeiräta ka s̄a at̄anak j̄ulishye.
- 4 S̄a ts̄o j̄ia je ju wäyenak j̄arka wa ȳrke shtirilew̄a. Ka irä jiye kuna ta, ka sä ssërta payenak tulämi k̄ika, ata pajienachaw̄ani, je rä duew̄a małakläw̄a s̄ene kseka w̄a.

- 5 Jekäi iwāk sa iā je rä Säkeklä, je ne te sa iā iwikblu ma sa tsatjuaklä ye rä.
- 6 Je ne kika del sa te ibiketse, ñakäi sa wā ijuñer, sa serke jia sa yaka jami ra, ka sa kajali kuna Säkekewa ra.
- 7 Ka irä maikäi kuna ta, sa dami rä ji biketse etkabä jami, ka irä ji juerke sä wāna jami kuna.
- 8 Jekäi sä te ibiketse, sa iā issēr ka sa me sená jia sa yaka jami käi, ata dākmi senak Säkekewa wäjami.
- 9 Je ne kika sa kajali jia ra iräle ka sa kuna jia ra iräle, sa jami ije ssēwāk baa ne tkerke rä.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, sä biköle kawä ta dākmi Cristo wā sä ktei wabiketsäkläksa ska, ekla ekla sa tonaklä ji ole sa wā sa yaka wā je jami bäi iräle, yakei iräle.
- 11 Sa wā ijuñer sa kiana Säkekewa dälätsäk. Je kika sá te ditsä jēr kueke. Jekäi Säkeklä wā jishtë sá rä je juñer, jekäi yis iā issēr jishtë sá rä me ssērpa bas jēr ska ñaebä.
- 12 Ka irä sá ña ktei shäkeni etäbä kicha bas iā kuna, ata je rä sá te bas iā ká meke bas ñassäklä sá wā, je rä bas wā jek ssäk sa pajuer wā ka sa jēr ska wā kuna, jewa kükäklä.
- 13 Jekäi ikuna sá rä yule telewā ra, je rä Säkeklä ne iā, ata sá rä ká ta ra, je rä bas ne iā.
- 14 Jekäi Cristo wā sa shkal, je ne te sá ssēwe ibiketsäk jikäi rä: Eklabä duawā sä biköle kika, jekjepa biköle duachawā,
- 15 ñakäi ije duawā sä biköle kika, je rä sa tso kseka wa ka senaklä jia iwakwa iā kuna, ata isenaklä ale ijewa kika dulewā shkilekani je iā.
- 16 Je kika jira ka sá te yi ani biketse kuna ipa juer wā. Mikle ra sá te Cristo biketsa ipa juer wā, ata jira ka sá te ije biketse kuna jia jekäi.
- 17 Jekäi yi rä Cristo jami ra, je rä yöleksani spana. Ji mikle kjaju ená. Ñera je rä maneleksani spana.
- 18 Je biköle datse rä Säkeklä skaté. Je te sa jēr bäiwani iwakei ra Cristo oloi jami. Jekäi je te sá iā jēr bäine iwakei ra je kjanei wē mā.
- 19 Je rä Säkeklä te Cristo oloi jami kajiska wa jēr bäiwete iwakei ra, sä shirile ka nui biketsane iwā kuna, ñakäi ite sá paka jēr bäine iwakei ra je ktei bata shäk.
- 20 Jekäi sá rä patkele Cristo wā ije säkei ye, jishtë Säkeklä wakei te sa jēr kueke sá oloi jami käi. Jekäi sá te ishe Cristo kjuei, idunasi bas jēr bänopa Säkeklä ra!
- 21 Ale ka ji yakei wakbläk kuna, je iawawā Säkeklä te saje wa kjuei ji yakei wakbläk ye, je wā saje wa dāklawā ji wāmo ye Säkeklä käi, ije oloi jami.

2 Corintios 6

- 1 Jekäi sá rä shkabläkña ije ra kika sá te ishe bas ia, dunasi Säkeklä jër bäi yile sa ia ke je kukawä ka wata käi.
- 2 Ka irä jiye kuna ta, ite ishe: “Ikei dewä bäi ra, yis te ba ktä ssa. Sa tsatkenakläksa díai wà ra, yis te ba kima.” ¡Issö! Jira ikei dewä bäi, jira ne rä sa tsatkenakläksa díai rä.
- 3 Ka ji ani wà sá te yi ani dokowë kuna, jí sá te ikjanei wekë ka je yinaklä jini ani.
- 4 Ata ji biköle wà sá te ikjashe rami sá rä Säkeklä kjanei wak wa, ji katable tai wà, weikane wà, sá ki ji sherke wà, jër iane ssë wà,
- 5 bukane wà, wätenewä wà, wätjineka sá kika wà, shkable wà, wänine wà, ka ji ñale kuna wà,
- 6 ji wämo wà, ji juñe wà, ji katable wà, ji wë jër baa wà wà, Wikblu Sikina wà, ñashkalible si wà,
- 7 kte yina si wà, Säkeklä takili wà; ñakpäklä ta jula wämo wà jula shule wà ji wämo kjuei;
- 8 oloi kaleka käi, oloi jalewä käi; yile bäi käi, yile yakei käi; jishtë sä wäyuäk wa käi, ata sá rä kte si shäk wa;
- 9 jishtë ka sule käi, ata sule bäi; yee sä duächä rawä käi, ata ñera sá dami jia; bukle tai, ata ka dulechawä kuna;
- 10 jër ialechawä käi, ata del ssële anaa; jishtë ka jita wa käi, ata sá te chulii bluwete; ka sá wä ji ani kuna käi, ata sá wä ji biköle tso.
- 11 Bas Corinto wa, sá kta bas da rä bulee, ji tso sá jër ska je jami.
- 12 Ka sá ñakjeone bas yika, ata bas ne ñakjewäke bas wakwa jër ska rä.
- 13 Jekäi yie ishe bas ia jishtë yabala ia ji she käi, bas jër ssënopa bäi sá ra nui ki.
- 14 Ke bas ñawäjia ka Jesús biketsäk kuna wa jami. Ka irä jiye kuna ta, ¿maikäi ji wämo irä, ji ka kawei jami irä ñabawami na? Je suta ¿maikäi ka oloi irä, katuil irä ssërmi bäi ñara na?
- 15 ¿Maikäi Cristo irä Belial irä ji biketsämi ñara na? Je suta, ¿maikäi Jesús biketsäk wa irä, ka Jesús biketsäk kuna wa irä, jewa däwä ña jami na?
- 16 ¿Maikäi Säkeklä templo irä, jile keklái meï irä ña jër kuami na? Iwa rä saje wa ne rä Säkeklä kseka temploí rä, jishtë Säkeklä te isha käi: “Yis sermi ijewa shana, yis shkämi ijewa shana, yis dämiwä ijewa Keklái ye, ñakäi ijewa dämiwä yis cha wa ye.”
- 17 Je kika: “Bas chöksä ijewa yika, bas ñatsö tulömi. Jekäi Säkekewa te ishe rä. Ji rä ñá ke je ka, jekäi ra yie bas kiemiwä,

18 ñakäi yis dämiwä bas iä bas Kä ye, jera bas dämiwä yis yabala jäiyi wa irä alaklä wa irä ye. Jekäi Säkekewa ji biköle tsäta te ishe rä.”

2 Corintios 7

1 Je ne kika bas dikäla, sä iä ikablele rä jekäi ra, sä kü ji rä sa yaka irä sä wikblu irä ñá tewäk biköle paskuö juomi, sa parunaklä sikii si Säkeklä dälätse kjuei.

2 Bas jër ssënopa sä ra bäi. Ka sä wä yi ani ukä jami ji one, ka sä wä yi ani yakei tene, ka sä wä yi ani wäyöne.

3 Ka yis te jí she kuna bas iä rä yis wä bas ki nui jawäkläkä kuna, ata yis wä iyile kja sä wä bas shkäl sä jër ska, je wä sä duächäkläwä etka yebä, ñakäi sä senakläni etka yebä.

4 Yis te bas biketsa kianak tai. Tai yis jëk ssäke bas wä. Yis ssëna jër pablele bäi. Sá weikarke biköle shäna kita si yis ssërke änaa.

5 Mikä sä dejulu Macedonia ska ra, ka sä yaka jërene ani, ata sä weika ji biköle te, sä pa kika sä weikarte, sä jarka sa suarte.

6 Ata Säkeklä, ale jëk jalechawä wa jër pabläk, je te sä jër pabla Tito dejü wä,

7 ka irä idejü ebä wä kuna, ata ijër pabla bas te je wä ite sä jër pabla ñaebä. Je rä ite sä iä ipaka jishtë bas jër jami yis dälärke käi, bas jïake käi, bas te yis biketse raa käi. Je te yis ssëwä änaa kita.

8 Ikuna yis te bas jër iawachawä äyë wä ra, ka yis iä je ssërta. Uketa ra je te yis jër iawä, je rä yie isua ra bas jër iawachawä je äyë te berbena bala na kika.

9 Jira yis ssëna änaa. Ka je rä bas jër ianachawä kika kuna, ata je rä bas jër ianachawä bas ñamanewä tulaksä kje kika, je rä bas jër ianachawä jishtë Säkeklä ki ishena käi kika, je wä ka sä wä bas mewäklä kuna.

10 Jër ianewä jishtë Säkeklä ki ishena käi, je te sä wäsikewë jëk manewäksä je wä sä tsätkenakläksä. Je rä ka sä tsulewäkwä kuna. Ata jër ianewä jishtë kajiska wa jër iarke käi, je te sä wäsikewë duäkwä.

11 Ata jissö! Je bas jër ianachawä jishtë Säkeklä ki ishena käi, je wadeksä bas iä bäi, bas ssëna pjoo jëk wetsäk eëna, äinakwä eëna, suanakwä eëna, sä biketsäk eëna, ji bulee wäk pjoo, ji paruäk pjoo. Je biköle wä bas te ikjasha ka bas wä ji nui kuna.

12 Yis te jekäi iyua bas iä, ka je rä ale ji wakbläk kjuei ebä kuna, ñakäi ka je rä ji ona iukä jami kjuei ebä kuna, ata je rä bas jër ssërke sä ssëwäk bäi Säkeklä wäkata ska je kjayinakläwä.

13 Jekäi je te sä jër pablani. Sá jër pablana, ata kita si sä ssëna änaa, je rä Tito ssëna änaa te. Je rä ije jër täkinani bas oloi jami kika.

14 Ikuna jile k̄ika yis te bas kjeisha b̄ai ije īa ra, ka yis äine kuna. Je rä jishtë ji biköle yile s̄a w̄a bas īa rä kte s̄i w̄a, je s̄uta s̄a te bas kjeisha b̄ai Tito īa, je deks̄a rä iyina s̄i.

15 Jek̄ai jishtë bas biköle ñajaw̄a kte sssäk, ñak̄ai jishtë bas te ije kiaw̄a sualew̄a w̄a, pajulek̄a w̄a, jeska ij̄er jarkē ra ije j̄er j̄ami bas dälärkē eena s̄i.

16 Yis te ibiketse ji biköle w̄emi bas te b̄ai, ji irä k̄ai. Je te yis ss̄ew̄e ̄anaa.

2 Corintios 8

1 El wa, jishtë Säkeklä j̄er b̄ai sh̄a deks̄a Macedonia ska tapanak eyaka eyaka wa īa k̄ai, je w̄a s̄a te bas j̄er k̄uekē.

2 Ijewa mablerte weikane t̄ai w̄a. Ata k̄ita s̄i ijewa ss̄ena ̄anaa, ñak̄ai ijewa rä itj̄a ka ji ̄ani ta, je w̄a ijewa te ji m̄a shkaj̄a s̄i ji ta t̄ai k̄ai.

3 Yis te ijewa ktei she, j̄er w̄a ijewa te ji ma rä bikö itäkili dekā j̄ami, ata k̄ita s̄i itäkili d̄akā ts̄ata.

4 Jek̄ai ijewa te k̄akia s̄a īa pjoo iw̄a jile mākläña sä sikii wa ts̄atk̄äklä.

5 Jek̄ai ijewa te iw̄a s̄a te ibiketsa ts̄ata. Jera säkätä iwakwa ñatulaks̄a Säkekewa īa, jekjepa s̄a īa, Säkeklä k̄i ishena jek̄ai k̄ika.

6 Jek̄ai s̄a te Tito paka, bas te ji mēkē je kuke ̄enew̄akl̄aw̄a iw̄a, jishtë ite iw̄ami kja k̄ai.

7 Jek̄ai jishtë bas d̄a baklek̄a biköle ska, ji biketse etkabä ska k̄ai, kte ska k̄ai, ji juñe ska k̄ai, ji biköle w̄e ts̄ana ska k̄ai, s̄a shk̄al̄ibl̄äk k̄ita ska k̄ai, je s̄uta bas k̄u je ji mē je m̄o baklek̄a.

8 Ka yis te je she sa patk̄äk t̄äkili w̄a k̄ai, ata je rä bas mablä s̄uakl̄a k̄juawa te ji w̄e j̄ami, bas w̄a s̄a shk̄al̄ s̄i í.

9 Ka irä jiye kuna ta, saje wa Säkekewaí Jesucristo j̄er b̄ai sha juñer bas w̄a. Ije rä blu, ata bas shk̄al̄ iw̄a k̄ika ij̄ek iaw̄aw̄a ka ji ta, je rä bas d̄äkl̄aw̄a blu wa ye, ij̄ek iaw̄aw̄a ka jita oloi j̄ami.

10 Jik̄ai yis te bas j̄er k̄ue, je ne rä b̄ai bas īa rä k̄ika. Jí año bakle waté bas ne te je tapaw̄amiba rä, ka irä bas te je tapaw̄amiba ebä kuna, ata bas wakwa ne j̄er ss̄enaba je māk rä.

11 Jek̄ai jira je tapaw̄e ̄enew̄o bas k̄u. Je rä jishtë bas j̄er ss̄ena b̄ai je māk k̄ai, ñaebä bas j̄er ss̄enakl̄a itapaw̄ak s̄i bikö bas w̄a ji ts̄o j̄ami.

12 Ka irä jiye kuna ta, s̄a j̄er ss̄erkē ji māk j̄er baa w̄a ra, je rä b̄ai Säkeklä īa bikö s̄a w̄a ji ts̄o j̄ami, ata ka je rä ji ka kuna s̄a w̄a j̄ami kuna.

13 Ka je rä k̄juawa ts̄atkenakl̄a, ata bas weikanakl̄a kuna, ata je rä id̄äkl̄aks̄a ñakjee.

- 14 Jira bas wə jile tsō bāi, je wà sa saka k̄i ji sherkē tsat̄kermi, je rā bas k̄i ji shena ra, bas tsat̄kenaklā ijewa ji tsō wà, biköle iā idäkläksā ñakjee,
- 15 jishtë iyöle katke k̄ai: “Yi te ikuka t̄ai ka je iā iwä ukä deneksā, yi te ikuka elkje ka je k̄i ik̄ishene j̄ia.”
- 16 Wekte Säkeklā ra, je te Tito j̄er ssəwā bas tsat̄kāk tsāna, jishtë yis wakei j̄er ssēna bas tsat̄kāk k̄ai.
- 17 Je rā sá te ipaka ji wāk je ssa ite bāi. Jek̄ai issēna ji wāk tsāna s̄i k̄ika iminejū bas ska iwakei j̄er wà.
- 18 Jek̄ai sá el kjeiyile bāi tapanak eyaka eyaka wa biköle wə Jesús ktei baa k̄janei wə k̄ika, je patkamiña sá te ije ra.
- 19 Ka je ebä kuna. Ata ñak̄ai ije rā kolole tapanak eyaka eyaka wa wə minak̄ña sá ra je inaklā kolole juñak̄ña sá ra, je inaklā kolole wà Säkekewa wakei oloi kanaklākā, ñak̄ai je wà sá wə ikjashäklā sá j̄er ssērkē bāi ijewa tsat̄kāk.
- 20 Jek̄ai je sá el majuña sá ra ka yi ʼani wə sá shäklā kuna je inaklā t̄ai dami sá wə k̄ika.
- 21 Jek̄ai sá te ibiketsa ji wāk tsāna ka Säkekewa ebä wāna kuna, ata ñak̄ai ditsä wāna.
- 22 Ñak̄ai sá te sá el ekla patkamiña ijewa ra. Ije rā ji wāk tsāna, mablele sule t̄ai sá wə jile saka saka wà. Jek̄ai jira k̄ita ije j̄er ssēna iwāk bāi, ite bas biketse bas dā bāi k̄ika.
- 23 Ata Tito rā yis wapeblāk shk̄ablāk̄ña yis da bas iā. Ata sá el wa, jewa rā patkele tapanak eyaka eyaka wa wə, Cristo oloi kanaklākā.
- 24 Je ne k̄ika ijewa iā ikjashö iyina s̄i bas wə s̄a shk̄al je suaklā tapanak eyaka eyaka wa wə, ñak̄ai jewa wə isuaklā sá te bas kjeisha je k̄ika je rā iyina s̄i ni.

2 Corintios 9

- 1 Ka jiye yis sher sá sikii wa tsat̄käklā pake yuäk bas iā.
- 2 Ka irā jiye kuna ta, yis wə ijuñer bas j̄er ssēr dā bāi ji māk, je ne rā yis wə kjeiyinak bāi Macedonia wa iā jik̄ai rā: “Acaya wa rā itapawāk k̄ja año bakle waté.” Jek̄ai bas ssēna ji māk pjoo, je ne te ijewa wābāli ssəwā je wāk rā.
- 3 Ata yis te sa el wa patkami, je rā ka je sá ña ssäkē bas wà dākläksā kuna ka wata k̄ai, ata je rā bas wə inaklā yuläklā k̄ja, jishtë yie bas pake dami k̄ai.
- 4 Iö Macedonia wa manele miña yis da te bas kuəwā ka inaklā yolole kuna k̄ai. Je te sá äiwəmiwā, bas wakwa ñaebā, je ale sá te bas biketse k̄ika.

⁵ Je ne k̄ika yis te ibiketsa b̄ai s̄i ra sa el wa pak̄ak minakba bas ska, bas kabla inakl̄a māk je tapawākba, ijuenakl̄a bas te ji mā r̄a j̄er baa w̄a ka bakl̄e kuna t̄akili w̄a.

⁶ Jik̄ai yie ishe: Yi te ji tka elkje ra, je iā iw̄a d̄amiksā elkjeb̄a; ata yi te ji tka shkaja ra, je iā iw̄a d̄amiksā shkaja.

⁷ Jek̄ai ekla ekla ku imo, biko sa wakei te ibiketsa k̄ai, ka j̄er iale kuna, ka t̄akili w̄a kuna. Ka ir̄a jiye kuna ta, ji māk j̄er baa w̄a je shk̄al S̄akekl̄a w̄a.

⁸ Jek̄ai S̄akekl̄a r̄a t̄akili ta ji māk k̄ita s̄i bas iā, je w̄a ji bikole sherke bas k̄i d̄akl̄aksā del ji bena ska, bas w̄a ji b̄ai bikole w̄akl̄a t̄ai,

⁹ jishtā iyole katke k̄ai: “Ite ji bala p̄ja. Ite ji mā ka jita wa iā. Ije r̄a ji w̄ak w̄amo, je te jek̄ai ji w̄emi j̄ia jekjeye.”

¹⁰ Ale dits̄a w̄a māk itk̄ak iā, ñak̄ai ñanak māk sā iā, je te bas iā dits̄a w̄a yulemi k̄itapaw̄emi, ñak̄ai bas ji w̄ake w̄amo k̄iw̄aw̄emi.

¹¹ Je r̄a bas blunakl̄a ji bikole ska, bas w̄a ji bikole mākl̄a j̄er baa w̄a, je w̄a s̄a oloi j̄ami iyinakl̄a wekte S̄akekl̄a ra.

¹² Ka ir̄a maik̄ai kuna ta, bas te ji mēke je w̄a ka s̄a sikii wa k̄i ji sh̄erke eb̄a d̄akeks̄a kuna, ata je k̄i wekte yirke k̄ita S̄akekl̄a iā.

¹³ Bas te its̄atkeke je sua ijewa te ra, jewa te S̄akekl̄a kjeishemi Cristo ktei baa yinak bas w̄a je waw̄a bas te k̄ika, bas te ji mā shkaja ijewa iā ir̄a, bikole iā ir̄a je k̄ika.

¹⁴ Jek̄ai ijewa k̄akīake bas k̄ika ra, ijewa iā bas ss̄ermi kshana s̄i S̄akekl̄a j̄er b̄ai sha t̄ai bas iā k̄ika.

¹⁵ ;Wekte S̄akekl̄a ra, ite ji mā ka yinak kje k̄ika!

2 Corintios 10

¹ Yis Pablo wakei te ishe bas iā j̄ek jalew̄a j̄er baa w̄a Cristo k̄ai, yis ale bas sh̄ana juer ta sualew̄a k̄ai, ata ka yis katke kuna bas sh̄ana ra ji sh̄ak d̄ar̄er̄e bas iā,

² je te ishe bas iā yis demiju katke bas da ra, ke yis paka ji sh̄ak d̄ar̄er̄e manele te ibiketse s̄a dami r̄a sa yaka k̄i isherke k̄ai ni wa iā, jishtā yis w̄a its̄o biketsale kja ijewa uñ̄ak ka suale kuna k̄ai.

³ S̄a dami sa yaka j̄ami, jeir̄ata ka s̄a kjuatk̄a kuna ji r̄a yaka īa j̄ami.

⁴ Ka ir̄a jiye kuna ta, ñakp̄akl̄a s̄a w̄a waonak s̄a kjuatk̄akl̄a, je r̄a ka ji yaka īa shtā w̄a kuna, ata jewa r̄a t̄akili ta S̄akekl̄a j̄ami ji t̄akili ta mīatk̄akl̄aw̄a,

⁵ je w̄a sā w̄a ñaw̄ayue k̄ai, j̄ek̄ekā j̄ek ss̄ak S̄akekl̄a biketse w̄atkew̄ak bikole k̄ai, je weik̄akl̄aw̄a, ñak̄ai sā j̄erik̄ake bikole k̄jasht̄akl̄aw̄a j̄ek j̄akw̄a Cristo yika ikt̄a ss̄ak.

- 6 Jekäi bas te sá ktä dälätsawä kalabe ra, sá tsö kja rä yi te ka sá ktä ssë jewa biköle kpäk.
- 7 Bas te jile s̄ue rä ipa juer ebä wà. Ikuna yilé j̄ek biketsä irä Cristo cha ni ra, je wakei k̄u ibiketsö jikäi: Ije rä Cristo cha ra, je s̄uta sá rä ñaebä.
- 8 Ka irä jiye kuna ta, sá iä k̄awei mēle sa patkäklä. Ikuna je wà yis j̄ek ssäkeka elkje j̄ia ra, jera ka je iä yis äinakwä. Je rä mēle Säkekewa wä sá iä sá wä bas k̄iwäjiäklä, ka je rä bas weikäkläwä kuna.
- 9 Ka irä yis k̄i bas shena ibiketsäk yis ssëna bas suanewäk äyë wà irä ni.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, ishe: Iktäke äyë k̄ika ra, je ssër dä tākii dārērë; ata ikaldu ra, ijuer dä j̄almälēwä, ñakäi ka iia utāner bäi.
- 11 Ata je wakei j̄er kōnopa, jishtë sá ktäke äyë k̄ika mikä ka sá kajali kuna ra, je s̄uta sá ktämi sá kajali ra rä.
- 12 Ka irä jiye kuna ta, ka sá tākili dākka j̄ek pakäk iräle, j̄ek shäk iräle, manele j̄ek ebä ktei shäke wa ra. Ata ijewa ñamabläke iwakwa skabä, ijewa ñapakäke iwakwa jamibä, jekäi ijewa rä ka j̄er ta.
- 13 Ata ka sá ña ssä kuna baklekä j̄ia k̄ita, ata Säkeklä te ibala p̄jā sá iä k̄jānei ōnak je ebä j̄ami, jekäi je bala p̄ana demi bas ska kje.
- 14 Jekäi ka irä sá iä ibala p̄ale k̄jānei ōnak ekta wà sá k̄jaksajulu kuna, s̄ameishärä ka sá denemi bas ska käi. Ñera sá ne wä Cristo ktei baa delemi bas ska kje rä.
- 15 Ka sá ña ssä kuna baklekä j̄ia k̄ita k̄juawa shk̄able wà. Ata bas te ji biketse etkabä markä k̄ita k̄ita j̄ami, bas shāna sá iä im̄ermi k̄jānei ōnak k̄ita k̄ita, sá iä ibala p̄ale j̄ami, je ne ssër sá iä ra im̄ē ōrpa rä.
- 16 Je rä sá wä kte baa bata shäklä bas ekta wà, ka ik̄jānei wāk kuna k̄juawa te ik̄jānei w̄e kate ska, ka ñassäk kuna k̄juawa wä ji ōle kja wà.
- 17 Ata yi j̄ek ssakle ra, je j̄ek ssöpa rä Säkekewa ne wà.
- 18 Ka irä jiye kuna ta, sa wakei ebä j̄ek k̄jeishä ka je wà sä dākksä bäi, ata ale yi k̄jeishe Säkeklä te ebä.

2 Corintios 11

- 1 Säli yis te jile sheke yuletene wà katablöpa elkje. Jekäi irä, bas te yis katable j̄ia.
- 2 Yis te bas k̄jueitketse jishtë Säkeklä te s̄a k̄jueitketse käi. Ka irä jiye kuna ta, yis dä kablele bas makksä jäiyi eklabä iä, jishtë busi ka sēle kuna käi. Je rä Cristo iä.
- 3 Ata yis suarke, iö yilé te bas j̄er m̄e ka Cristo biketsäk j̄ia etkabä bulee, jishtë tkäbe te Eva wäyuawä ijerikä wà käi.
- 4 Ka irä jiye kuna ta, yilé kuna dākmi Jesús saka k̄juawa ktei shäk, ka ale sá wä ktei yinak ssëta kuna iräle, bas kuna wikblu saka kukäkwä, ka ale bas wä kolole

käi kuna iräle, kte baa saka kiäkwa, ka ale bas wa kolole kuna käi iräle ra, je katableke bai bas te.

5 Ata yis ia ra ka yis da jalewa ji ani ska je Jesús ktei bata shäk bai si ye wa katäbäka kuna.

6 Bärale yis ktä rä ka ssërta bai, ata ka jekäi yis da kuna ji juñe ska ra. Ñera ji biköle ska, ji biköle wà yis wa je kjayile bas ia rä.

7 Ata yis te bas ia Säkeklä ktei baa bata sha ka tole kuna, je wà yis jek jawä bas oloi kanakläka, ¿je ki yis da nui ta na?

8 Tapanak eyaka eyaka wa saka te yis ia inaklä ma yis wa bas tsatkäklä kte wà. Je rä sameishära yie ijewa waña käi.

9 Yis sena bas shana ra, jeska yis ki ji shena ra, ka yis wa yi ani weikane jile wà, ata sä el wa Macedonia wa date te ji shena yis ki je ma yis ia. Ji biköle ska yis ji wä tsana, ka yis wa bas weikäklä. Jekäi yie iwemi jia.

10 Cristo ktä rä iyina si, je tsö yis wa. Je wà yis te ishe, ji yis jek kjeishä ka je wätkenak Acaya kei ska wa ia.

11 ¿Jiye na? ¿Je rä ka yis wa bas shkaliblene na? Ñera Säkeklä wa ijuñer yis wa bas shkal.

12 Ata yis wa onak, je wemi jia yie, je rä manele jek ssäke wà issëna däkwa sä käi, jewa ia ka ka menaklä kuna ijek ssäklä ji kika.

13 Ka irä jiye kuna ta, jewa rä Jesús ktei bata shäk wa mei ebä, sä wäyuäk shkabläk wa ye, jek iawak Cristo ktei shäk wa ye.

14 Ata ka je rä ji sa malechakwa käi kuna. Ka irä maikäi kuna ta, ñera Satanás wakei rä jek iawak ka oloi ángel í ye.

15 Je kika iwakei kjanei wak wa jek iawake ji wämo kjanei wak wa käi ra, ka je rä ji tai sa malechakwa käi kuna. Bata ska ra ijewa ia idämiksa jishta ite ji wä jami.

16 Yis te ishe etäbä kicha ni, ke yi ani ku ibiketsa yis yuletenawa irä ni, ata kai ra, je ku yis kukö jishta yuletelewa käi, yis jek kjeishäklä elkje.

17 Ji sheke yie, ka je she kuna yie Säkekewa te ishe jami, ata jishta yuletelewa käi, je rä yie ibiketse ji tsö yis jek kjeishäklä kika.

18 Chulii ña kjeishäke iyaka wà. Je kjuei yis maju jek kjeishäk ñaebä.

19 Je rä bas da jerikä ta tai kika, bas te yuletenak wa katableke jer baa wà.

20 Jekäi yilé te bas kukekewa kjanaklä wa ye iräle, yilé te bas wañeke iräle, yilé te bas ji kukekewa iräle, yilé jek ssäkekä bas kika iräle, yilé te bas kpeke bas wäki iräle ra, je katableke bas te.

- 21 Äilewā wà yie ishe, ka sá tākili denekā jekāi iwāk. Yis ktāke yuletelewā kái, ata yie ishe manele ka suane jek kjeishäk ra, ka yis suanak jek kjeishäk ñaebä.
- 22 ¿Ijewa rä Hebreo wa na? Ñera yis ñaebä. ¿Ijewa rä Israel wa na? Ñera yis ñaebä. ¿Ijewa rä Abraham batala na? Ñera yis ñaebä.
- 23 ¿Ijewa rä Cristo kjaneyi wāk wa na? Ñera yis dä ijewa tsata. Je rä yis ktāke yuletelewā kái. Yis shkablele kīta. Yis wātele kīta. Yis bukle kīta. Yis bakle qarāa duewā shāna.
- 24 Cinco veces dākā Judío wa wā yis bukle ksa bata wà dākā treinta y nueve veces.
- 25 Mañatäbä kicha yis bukle kal wà. Etaba kicha yis tena jak wà. Mañatäbä kicha kono wäitābina yis wākseka. Etaba kicha yis kja dāyē bata kīka kāmii tuina irä kapiana irä.
- 26 Qarāa yis shkele kāmii, diklä tai na, jakbläk wa dälāna shāna, yis ditsei wä dälāna shāna, ka Judío kuna wa dälāna shāna, jukläyäkä ska dälāna shāna, ka wakei ebä ska dälāna shāna, dāyē kī dälāna shāna, säwāyuäk sä el wa ye dälāna shāna,
- 27 shkable tai shāna, chichane jaree shāna, wāñine tai shāna, bāli irä jer ba ne irä ssē shāna, ka ji ñāle kuna shāna, ka tseē irä ka pajiele kuna irä shāna.
- 28 Ka je ebä kuna, ata buliri buliri yis te tapanak eyaka eyaka wa biköle biketseke.
- 29 Yilé jalmanawā ra, je te yis jalmauweke. Yilé shiriwawā isaka te ra, je te yis kjuatkeweke.
- 30 Je kīka ikuna rä yis kiana jek ssäk ra, yis jek ssāmi yis dä jalmalewā wà.
- 31 Jekāi Säkeklä saje wa Säkekewaí Jesús Ká, ale kjeiyinak bāi jekjeyemi wā ijuñer ka irä yis kayuä kuna.
- 32 Damasco ska, ka wākiri kolole ka tsakui Aretas wā, je te guardia wa paka je jukläyäkä kjä ska 'skissäk iwā 'skukäklāwā.
- 33 Ata jukläyäkä kjätkele ventanaí na yis jawami canasta na. Jekāi yis kja shiri ije jula na.

2 Corintios 12

- 1 Yis kiana jek kjeishäk. Ka jiye je kiar, jeirāta Säkekewa wā yis iā ji kjayile irä yis wājjatkele irä je pake mar yis te.
- 2 Jekāi jāiyi ekla Cristo jami sule yis wā je mineletse kajöir etkä je etkä idäkläka mañatkä ska. Je wā ká tsö catorce año. Imineletse rä yakaje iräle, ka yakaje iräle, ka yis wā je juñer. Säkeklä ne wā je juñer dä.

- 3 Yis wā je ekla sūle je mineletse ale k̄a baa ska. Jeska je te kte baa ka yinak kje ssa, ata ka s̄a iā k̄a mēne je shāklāk̄a. Je mineletse rā yakaje irāle, ka yakaje irāle, ka yis wā je juñer. Säkeklä ne wā je juñer dä.
- 5 Je ekla ne wà yis j̄ek ssämi rā. Ka yis wakei j̄ek kjeishä kuna, ata yis j̄ek kjeishä rā yis dä j̄alm̄alewā ne wà.
- 6 Iwa rā ikuna yis ssēna j̄ek kjeishäk ra, ka je rā yis yuleter kuna, yie ishemi rā iyina k̄ika. Ata ka yie je wē, je rā ka yi āni wā yis biketsäklä bāi s̄i ji wēkē yie ji shekē yie je tsāta kuna.
- 7 Jekāi ka yis j̄ek ssäklāk̄a baklek̄a yis wāj̄iatkele ēēna s̄i wà k̄ika, yis iā ji mēna dika ye yis yaka ska, je rā ji patkele Satanás wā yis weikäk ye, ka yis j̄ek ssäklāk̄a ēēna.
- 8 Jekāi yis k̄akia mañatäbä kicha Säkekewa iā iwā je tsajuaklämi yis k̄ika.
- 9 Ata ije te yis iā isha: “Yis j̄er bāi shä je ne kjela shena ba iā rā. Ka irā jiye kuna ta, yis tākili juerkē bāi s̄i rā ji rā j̄alm̄alewā j̄ami.” Je ne k̄ika bāi s̄i ra yis ssērmi ānaa j̄ek ssäk yis dä j̄alm̄alewā wà, je wà Cristo tākili dāklāwā yis j̄ami.
- 10 Je ne k̄ika yis ssērke ānaa yis dä j̄alm̄alewā ra, yile yakei ra, ji bälirke ra, yis sālwi surkē ra, yis weikarke Cristo kjuei k̄i ra. Ka irā jiye kuna ta, mikā yis dä j̄alm̄alewā ra, jera yis dä tākii.
- 11 Yis ianawā yuletelewā je ñak rā bas ne wā. Bāi s̄i ra, yis ne rā kjeiyinak bāi bas wā rā. Ka irā jiye kuna ta, yis dä kje emana, ata ka yis dä jālewā kuna je Jesús ktei bata shäk bāi s̄i ye wa katäbäka kuna.
- 12 Yis chatkawā bas shāna ka jālewā ta ji ka sūle s̄a wā shtä wāk, ji wāk ijuenaklä ye, ji wāk tākili ta. Je wà ijuena yis dä Jesús ktei bata shäk.
- 13 Jekāi ¿jibä wà yis te bas biketsa tapanak eyaka eyaka wa saka katäbäka rā na? Ata ka yis wā bas weikane jile kie wà k̄ikale irā. ¿Yis jöwā bitaba je yie iwā yakei k̄ika!
- 14 ¿Issö! Yis kaldu minakjumi kja bas ska idäklāk̄a mañatäbä kicha. Ata ka yis wā bas jile kinak. Ka irā jiye kuna ta, ka yie bas jile payule kuna, ata bas wakwa ne sherke yis k̄i rā. Yabala ka shene rā iká wa iā jile k̄itapawāk kuna, ata iká wa ne rā je wāk iyabala iā rā.
- 15 Je k̄ika j̄er baa wà yis wakei ji ēwāmiwā, ñakāi yis wakei j̄ek ēwāmiwā bas wakwa k̄ika. Jekāi yis te bas shk̄al̄ibla k̄ita ra, ¿yis dä shk̄al̄iblenak jālewā na?
- 16 Jekāi irā ta, ka yis wā bas jile kine kuna. Ata bā rā yis dä j̄erikā ta k̄ika wās̄iwa yie bas j̄er mā kolonakchawā rā.
- 17 Baishe, ¿yis wā manele patkele bas wāk̄i je wà yis te bas wāyua na?
- 18 Yis te Tito paka minak, jekāi yie sä el patka ije ra. Jera ¿Tito te bas wāyua na? Ata ¿ka sá te ji wē rā ñaebä kuna na, j̄erikā ta ñaebä kuna na?

19 ¿Bas iḡ ra sá ña wetsä rami jḡa ebä bas iḡ irä na? Jekäi Säkeklä wäna Cristo jami sá ktäkeḡ rä. Ata bas dikäla, je biköle rä bas kiwäjienaklä.

20 Ata yis suanawḡ iö yis demijḡ ra, ka le yis wḡ bas konak jishtë yis ki ishena käi, ñakäi ka bas wḡ yis sunak jishtë bas ki ishena käi. Iö le kjätene käi, jḡer ki sa saka ianewḡ ijile ki käi, kjuatke käi, ñabalabutse käi, ñakiyue käi, biyö ble käi, jḡek ssë baklekḡ käi, ñawätjiwḡ käi ebä tsḡ bas wḡ rä.

21 Iö le etäbä kicha yis demini ra, yis Kekläí te yis ssëwemi äilewḡ bas kḡika, je rä chulij wḡ mikle ji yakei wakblele, ata ji shḡana käi, kawakblewḡ käi, ji äina tker sa jami ka wätkelewḡ ta käi, ɔle iwḡ je ka dokoitsane iwḡ ra, yis jḡer iarmiḡa ijewa kḡika.

2 Corintios 13

1 Jí yis majḡ bas ska ne rä idäkläkḡ mañatäbä kicha rä. Ji biköle wabiketsarkḡesḡa rä ktei yile isuak wa bol wḡ iräle mañal wḡ iräle.

2 Yis dastḡana itäkḡ yis dastḡanani ra, yie ji sha kja. Jekäi jira ka yis katke kuna ra, yie ji shekeni ji yakei wakbläk mikle wa iḡ irä isaka biköle iḡ irä, ikuna yis damijḡuni etäbä kicha ra, ka yis wḡ yi janakwḡa kuna.

3 Ka irä jiye kuna ta, bas te Cristo ktäkeḡ yis jami sḡ irä í je juenaklä yule kate. Ka ije rä jalmalewḡa kuna bas shḡana, ata ije rä täkii bas shḡana.

4 Ije wätelekḡa cruz jami rä jalmalewḡa, jeiräta ije sḡer kseka rä Säkeklä täkili oloi jami. Je sḡuta sá rä jalmalewḡa ije jami, ata sá sḡermi kseka ije ra Säkeklä täkili oloi jami bas iḡ.

5 Bas wakwa jḡek biketsöksḡa, bas wḡ isuaklä bas dä ji biketsäk etkabä iräle kai iräle. Bas wakwa jḡek mablö. Ata ¿ka bas wakwa jḡek juñer na? ¿Ka bas wḡ ijuñer Cristo ne katke bas jarka rä na? ¿Ata ka irä jekäi kuna ra, ka bas dä deleksḡa kuna bäi!

6 Ata yis iḡ issḡer bas jḡer kuopa ikḡ, ka sá rä deleksḡa yakei kuna.

7 Sá kḡakiä Säkeklä iḡ ka bas wḡ ji yakei ḡani wakbläklä kuna. Ka je rä ijuenaklä sá rä deleksḡa bäi käi kuna, ata je rä bas wḡ ji rä bäi wḡaklä. Ata ikuna sá wakwa juer ka sá deneksḡa bäi käi ra, ka je wḡ ji kuna.

8 Ka irä maikäi kuna ta, ka sá iḡ ji ḡani ḡonak ji rä iyina sḡi ukä jami, ata ji rä iyina sḡi ebä shḡal jami sá iḡ ji ɔr dä.

9 Je ne kḡika sá rä jalmalechawḡa ra, ata bas dä täkii ra, sá ssḡerkeḡ ḡanaa. Jikäi sá kḡakiäkeḡ bas kḡika rä, je rä bas däkläwḡa bulee ebä ye.

10 Jekäi yie jí yuekeḡ ka yis katke kuna ra. Je wä yis katke ra, ka yis wḡ bas uñaklä dārērē kawei meḡe yis iḡ Säkekewa wḡ je wä. Je meḡe yis iḡ rä yis wḡ bas kiwäjiaḡkläkḡa, ata ka bas weikäkläwḡa kuna.

11 El wa, ibata ska ra, bas ssēno ̄anaa, bas dōwapa bulee, bas j̄er pableno, bas j̄erikō etka yebā, bas s̄eno bitaba ñara. Säkeklä s̄a shk̄al̄iblāk, sä ss̄ewak baa, je k̄alduāmi bas da.

12 Bas ñachakō ñawājlassē wāmo wà.

13 Sä sikii wa biköle te bas chakami.

14 Säkekewa Jesucristo j̄er bäi shōpa bas ia, Säkeklä k̄u bas shk̄al̄iblōpa, Wikblu sikina k̄u bas wājiewopa etka yebā ijami.

Gálatas

Gálatas 1

- 1 Pablo, kolole Jesús ktei bata shäk ye, ka ditsä wä kuna, ka ditsä oloi jami kuna, ata Jesucristo wä, ñakäi Säkeklä Sa Kä ale ishkiwakkani dulechawä wa shana je wä,
- 2 je te sa el wa kajali yis da wa biköle ra ñara jí yue mar, tapanak eyaka eyaka Galacia ska wa ia.
- 3 Säkeklä Sa Kä irä Säkekewa Jesucristo irä, jër bäi shöpa bas ia, jewa kü bas jër ssëwopa baa,
- 4 ale jëk juleksä sä wä ji yakei wakblele kjuei, iwä sä bäkäkläksä jira ji dami yakei yika, jishtë saje wa Kekläi, Sa Kä ki ishena käi,
- 5 je ne oloi kanokapa sä kei etkä etkä jekjeyemi jia rä. Amén.
- 6 Yis maletenawä bas ñabutsa tulami plaa ale bas kiäk Cristo jër bäi sha wä yika je te, bas minaklä kte baa saka jami.
- 7 Ka irä isaka tsö kjuawa kuna, ata manele te bas jër iawëkë. Jekäi ite Cristo ktei baa wamanewäkleksä.
- 8 Ata ikuna rä sä wakwa iräle, ángel daju kajöir iräle, te kte baa saka bata she bas ia ka sä wä ibata yile ssëta kuna ra, je wakwa weikanowäpa.
- 9 Jishtë sä te isha käi, jira je shekeni yie. Ikuna yilé te bas ia kte baa saka bata she ka ale bas wä kolole ssëta kuna ra, je wakei weikanowäpa.
- 10 ¿Baishe jira yis te ditsä iräle Säkeklä iräle jër ssëwëkë bäi yis da na? ¿Yis te rä ditsä wäbätsewäk ebä ne yulekë rä na? Ikuna rä yis te ditsä ebä ne wäbätsewëkë jia rä ra, ka yis dä Cristo kjanei wäk kuna.
- 11 Ata el wa, yis ki bas shena ijuñak, kte baa bata yinak yis wä, ka je datse rä ditsä jami kuna.
- 12 Ka irä jiye kuna ta, ka je mène rä ka je wä yis yöne rä ditsä wä kuna, ata Jesucristo ne wä yis wäjjatkele je wä rä.
- 13 Bas wä jishtë yis wä ji ole bakle yis dami jia Judío wa kajuñe jami ra, je rä ssële, je rä yis te tapanak Säkeklä ia wa yulaksä täkili wä, ñakäi iweika tai.
- 14 Ñakäi je kei ska ra yis te Judío wa kajuñe wawë rami baklekaju yis saka Judío wa tsäta, yis te yis kä wa wädular wetsekë eena siwä je kika.
- 15 Ata mikä Säkeklä, ale yis kukäk yis ami shä ska raté, yis kiäk ijër bäi sha kika, je ssëna
- 16 iyaba kjashäk yis jami, yis wä ije ktei baa bata shäklä ka Judío kuna wa shana, je plaa ebä ra ka yis wä je ktei chakane yaka ta pi ta wa ia,

17 ñakäi ka yis denekä Jerusalénka Jesús ktei bata shäk yis yikaba wa wäki. Ata yis minejumi Arabia ska, jekjepa yis deni etäbä kicha Damasco ska.

18 Tres año ukäki kjepa yis dastana Jerusalénka Pedro suak. Jekäi yis sēna ijeka quince día.

19 Ata ka yis wä Jesús ktei bata shäk wa saka sune, ata Jacobo Säkekewa el ebä.

20 ¡Issö! Jí yuete yis te bas ia, je she yie Säkeklä wäkata ska, je rä ka yis kayuä kuna.

21 Jekjepa yis mineju Siria kei ska, ñakäi Cilicia kei ska.

22 Ata ka yis dä sule kuna tapanak eyaka eyaka Cristo jami tsö Judea ska wa wä.

23 Ata ijewa te rä ipalei ebä ne ssa: “Ale mikle saje wa yuläksa täkili wä, jira je te ji biketse etkabä ktei baa iwä weikanak tai je bata she kate.”

24 Jera ijewa te Säkeklä oloi kakä yis kjuēi.

Gálatas 2

1 Ñerä catorce año ukäki kjepa yis minekani etäbä kicha Jerusalénka Bernabé ra. Ñakäi yis wä Tito minetseña.

2 Yis mine yis ia ji kjayina kjuēi. Jekäi sä tapana sa wakwa ebä palei ta baklekä wa ra, ale kte baa bata sheke yis te ka Judío kuna wa shana, je pakäklä yis wä ijewa ia. Je rä yis tule, ñakäi yis turte, je ka tsulenaklä ye.

3 Jekäi ka yi wä Tito, ale shkänä yis da, pakane tene shkiri wäk. Jeiräta ije rä Griego wa.

4 Ata delewä jaki sä wäyuäk sä el wa käi, jewa ñapatkawä sä shana sä suak wäsiwa jishtë saje wa bakleksa Cristo Jesús wä wa te ji wē rä käi, je wä iwä sä kukäkläwä kawe wä kjanaklä wa ye.

5 Jeiräta ka sä ñajanewä kuna ani ijewa yika una horabä jibä. Je rä ji rä iyina si kte baa jami, je atanaklä jia bas ia.

6 Jekäi ale palei ta baklekä käi wa wä ka ji ki yine jia yis ia. Mikle ra ijewa rä baklekä räle ka je wä ji kuna yis ia, Säkeklä te ka sa wabiketseksa rä sa pajuer ebä wä kuna.

7 Ata ijewa te isua ra, yis ia kte baa rä mele bata yinak ka tene shkiri ta wa ia, jishtë Pedro ia imele bata yinak tene shkiri ta wa ia käi.

8 Ka irä jiye kuna ta, Pedro täkiwäk Jesús ktei bata shäk tene shkiri ta wa ia, je te ñaebä yis täkiwä Jesús ktei bata shäk ka Judío kuna wa ia.

9 Je kika mikä Jacobo irä Cefas irä Juan irä, ale palei ta ju kata ye wa, jewa te isua jekäi yis ia täkili mele rä ra, ijewa jula wämo mä yis irä Bernabé irä ia ijuenaklä sä

rä etka ye ebä, sá wä ibata shäklä ka Judío kuna wa iä, ata ije wa wä ibata shäklä tene shkiri ta wa iä.

10 Ata ka sá kiar jër shenak kuna ka jita wa ska ebä sha ijewa te rä. Jera je ne wäk yis ssërke pjoo rä.

11 Ata mikä Pedro demi Antioquía ska ra, yis te iuña amikje iwäna, ije rä nui ta kika.

12 Ka irä jiye kuna ta, säkätä ditsä patkele Jacobo wä ka däba yika, ije yäkäke ka Judío kuna wa ra. Ata ijewa dejulu ra, ije jek butsa juami ka däkwa jia ijewa ra. Je rä isuanawä sa pakäk tene shkiri wäk wa yika kjuei.

13 Jekäi Judío wa saka kalabe te jekäi iwäña ije ra, kje ditsä wä sunak ebä, Bernabéje kaje jek jawä jekäi iwäkña, kje sunak ebä.

14 Je kika mikä yis te isua ka ijewa dami rä ji rä iyina si tsö kte baa jami je jami kuna ra, yie isha Pedro iä biköle wäkata ska: “Ba rä Judío wa ne ser jishtë ka Judío kuna wa käi ra, jera ¿jiye ba te ka Judío kuna wa pake senak Judío wa käi rä na?”

15 Sá, ale kole Judío wa ye, ka je rä ji yakei wakbläk wa tsö ka Judío kuna wa shana käi kuna,

16 jeiräta sá wä ijuñer, ka yi wabiketsanakksä wämo ye kawei wawë kika kuna, ata Jesucristo biketse ebä kika. Jekäi sá te Cristo Jesús biketsa sá wabiketsanakläksä wämo ye Cristo biketse wä, ka je rä sa te kawei wawë wä kuna. Ka irä jiye kuna ta, ka yi ani wabiketsanakksä wämo ye kawei wawë kika.

17 Ata ikuna rä sa te iyula sä wabiketsanakläksä wämo ye Cristo jami ra, jeiräta sä deksä rä ji yakei wakbläk wa ye ra, baishe ¿Cristo rä ji yakei wakble kjanei wäk na? ;Ka irä jekäi kuna!

18 Jekäi ikuna rä yis te ji weikawatana je yuekekani ra, jera je wä ijuer yis dä kawei shirinewak.

19 Jekäi kawei kjuei yis duawä kawei iä, je rä yis senakläni Säkeklä iä.

20 Jekäi yis dä wätelekaña cruz jami Cristo ra. Ka yis ser kuna jia, ata Cristo ne serkeni yis jami rä. Jira yis serke jia yaka jami ra, yis ser dä yis te Säkeklä yaba ale yis shkalibläk, jek juleksä yis kika, je biketse oloi jami.

21 Ka yis te Säkeklä jër bäi shä jueksä. Ka irä jiye kuna ta, ikuna sa wabiketsarkeksä wämo ye rä kawei oloi jami ra, Cristo duawä rä ka wata.

Gálatas 3

1 Bas Galacia wa ka jërikä ta. ¿Yibä jalibasha bas ukä jami rä na? Bas iä Jesucristo pakana bäi sameishärä bas wä naka iwätenakä cruz jami rä käi.

2 Ata jí ebä ne chakeke yie bas iä rä: ¿Bas iä Säkeklä wikblu deksä rä bas te kawei wawä kika na, ata bas te kte ssa je biketsa bas te etkabä kika irä na?

- 3 ¿Je kjekla bas yuletenachawā rä na? Säkäta bas te iwäté rä Säkeklä wikblu jami, ata ¿jira bas te je enewekewani rä ji rä yaka ía jami na?
- 4 ¿Bas te ji shkäl ssa taji rä kje ka wata na? ¿Iyina ka irä wata na?
- 5 Jera iwikblu mak bas ia, ñakäi ji wak täki ta bas shana, ¿je te je we rä bas te kawei wawe kika na, ata kte ssa bas te je biketse bas te etkabä kika irä na?
- 6 Jishtä Abraham te Säkeklä biketsa, je wä iwabiketsanaksä wämo ye tone käi,
- 7 jekäi bas ku ijuñopa, je suta sä ji biketsäk etkabä wa rä Abraham batala.
- 8 Jekäi kte yöle ska iyileba rä Säkeklä te ka Judío kuna wa wabiketseksä wämo ye rä ite ji biketse etkabä wä. Je kika Abraham ia je kte baa bata yinaba jikäi: “Ba oloi jami ji bäi ormi kei ta kjuawa kjuawa wa biköle ia.”
- 9 Jekäi sä ji biketsäk etkabä wa ia ji bäi orke Abraham ale ji biketsäk etkabä ra ñara.
- 10 Jekäi mane wa rä kawei wawe jami, jewa rä weikanakchawā. Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke rä: “Bena yi ka chatkenewā ji biköle yöle katke kawei äyëi ki je wawak ra, jewa biköle rä weikanakchawā.”
- 11 Jekäi iyina si ra kawei wawe kika ka yi ani wabiketsanaksä wämo ye Säkeklä wäna. Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke rä: “Sä wämo sermi ite ji biketsa etkabä oloi jami.”
- 12 Ata wabiketsaneksä wämo ye sa te kawei wawe kika, ka je rä ji biketse etkabä kika wabiketsaneksä käi kuna. Ata ietkä te ishe rä: “Yi te jekäi iwawā ra, je sermi je oloi jami.”
- 13 Je kawei wä sä rä weikalewā, je yika Cristo te sa bakaksä, ijek iawawā weikalewā saje wa ki je wä, jishtä iyöle katke käi: “Bena yi rä tkelekä kal jami je rä weikalewā.”
- 14 Je rä ji bäi yile onak Abraham ia je däkläksä ka Judío kuna wa ia Cristo Jesús jami, je wä Säkeklä kablele iwikblu mak je däkläksä sä ia, sa te ji biketsa etkabä oloi jami.
- 15 El wa, yis ma ipakäk ditsä jami. Kje ditsä ebä kabläke ñaiä, jewa ñajerkuä enä ra, yi ani ia ka je wätenak je kiyönak jia.
- 16 Jekäi Säkeklä kablele rä Abraham ia ñakäi iyäbei bata ia. Ka iwä iyine, “Ibatala ia” sameishärä chulii ia käi kuna, ata eklabä ia. Ite isha rä: “Ba yäbei bata ia”, je rä Cristo.
- 17 Ji ne käi yie isheke rä: Kawei mele cuatrociento treinta año ukä ska, je wä ijewa kablele ñaiä yile kja Säkeklä wä iyina, je ka tsenejumi. Ke jekäi ikuna ra, ikablele rä wäyilewā.

- 18 Ka irä jiyē kuna ta, ikuna ji dākksa sa ia dākeksa sa ia kawe wawē kika ra, ka je rā ikablele kika kuna; ata Säkeklä te je ma Abraham ia rä, ikabla ebä kika.
- 19 Jera, ¿jiyē kawe mena rä na? Je mena rä sä rä shirinak kika, marä je iyäbei bata ia ikablele deju kje. Jekäi kawe mele rä ängel wa oloi jami, sä ktei shäk amiki jiki julai wä.
- 20 Del sä ktei shäk amiki jiki wa te ka sä ktei she rä ekta yebä kuna, ata Säkeklä rä eklabä.
- 21 Jekäi ra, ¿kawe te Säkeklä kablele je wätkewewa na? ;Kai irä jekäi kuna! Ka irä jiyē kuna ta, ikuna kawe rä täki ta sa senewak kseka ra, jera iyina si ra sä wabiketsarmiksa wämo ye rä kawe wawē kika.
- 22 Ata iyöle te ji biköle kjashtawa ji yakei wakble ia. Je rä jini ikablele käi ionaklä Jesucristo biketsäk wa ia, yi te ibiketseke käi.
- 23 Ata ji biketse etkabä ka kei däwaba yikaba ra, sa tsö rä kololewa kawe wa, kjaitalewa ji biketse etkabä kjayir mar kissäk.
- 24 Jekäi kawe kja rä sä kjänanak ye Cristo dewa kje, Cristo oloi jami sa wabiketsäkläksa wämo ye sa te ji biketse etkabä kika.
- 25 Ata ji biketse etkabä dewa enä, je kika ka sä rä kololewa jia kuna je sä kjänanak wa.
- 26 Jekäi bas biköle rä Säkeklä yabala ye, bas te Cristo Jesús biketsa kika.
- 27 Ka irä maikäi kuna ta, bas wäokle Cristo jami wa biköle rä pajielewa Cristo wä.
- 28 Jekäi ka sa kuna jia Judío wa iräle Griego wa iräle. Ka sa kuna jia kololewa kjanaklä ye iräle, deleksa kjermita iräle. Ka sa kuna jia jäiyi wa iräle, alaklä wa iräle. Je rä bas biköle rä etka yebä Cristo Jesús jami kika.
- 29 Jekäi bas dä Cristo cha ra, bas dä Abraham batala, däli ukä kukäkwä ikablele jami.

Gálatas 4

- 1 Jekäi yie ishe: Däli ukä kukäkwä jia tsine ra, je rä ñaebä kjanaklä wa ra, jeiräta ije ne rä ji biköle wakei rä.
- 2 Ata ije rä patkenak ikjänanak wa wa ijuñak wa wa marä iká wa kei yiletana kje.
- 3 Je suta saje wa rä sa bakle jia tsidala ra, sä rä kololechawa ji wē kajiska jami je wa ikjanaklä ye.
- 4 Ata ikei deka enä ra, Säkeklä te iyaba patkaté. Je kua alaklä te, ñakäi ikona kololewa kawe wa,
- 5 je wä iwä sa tsö kololechawa kawe wa, jewa bākäkläksa ikolonakläwa iyabala ye.

- 6 Jekäi bas dä iyabala k̄ika, Säkeklä te iyaba wikblu patka s̄a j̄er ska, je ar̄ke: “Abba, Papá” ni.
- 7 Jekäi ka ba rä kololew̄a j̄ia kjanaklä ye kuna, ata ba rä iyaba. Jekäi ba rä iyaba ra, jera ba rä däli ukä kukäkña Säkeklä oloi j̄ami.
- 8 Ata mik̄a ka bas w̄a Säkeklä juñerba ra, bas te rä ts̄ana ra ji rä ka säkekläi wa kuna ne kj̄anei w̄a rä.
- 9 Ata jira bas w̄a Säkeklä juñer, ata bäi s̄i ra Säkeklä ne w̄a bas juñer dä. Jera ¿maikäi bas manermini jile w̄e j̄alm̄alew̄a sh̄iana je īa rä na? ¿Bas j̄er ss̄ena kolonakw̄a je kjanaklä ye etäbä kichani na?
- 10 Jekäi bas te manele d̄íaf̄ käi, tuluí käi, jile kei käi, jile añoí käi, kei kjew̄e.
- 11 Ata yis suanaw̄a bas k̄ika, yis shk̄abla bas bata k̄ika iö je weikarw̄a kje ka wata.
- 12 El wa, yie ishe bas īa d̄unas̄i bas j̄ek iaw̄o yis käi, yis j̄ek iaw̄a bas käi k̄ika. Ka bas w̄a ji ani one yis ukä j̄ami kuna.
- 13 Bas w̄a ijuñer yie kte baa sha säkätä bas īa rä, yis duaks̄a bata k̄ika.
- 14 Jekäi yis yaka ska ji ts̄o te bas weika, je k̄i ka bas w̄a yis dokoitsane, ka bas w̄a yis j̄uneks̄a. Ata bas te yis kiaw̄a jishtä ángel patkele Säkeklä w̄a käi, jishtä Cristo Jesús käi.
- 15 Jera ¿me bas ss̄ele anaa da na? Yie ishe bas īa bulee, ikuna rä bas īa ior da ra, bas w̄a bas wäbala yeneks̄a menak yis īa.
- 16 Jera ¿maikäi yis ianaw̄a bas bolki ye ji rä iyina s̄i sha yie bas īa kj̄uei rä na?
- 17 Ijewa te bas kj̄ueitketseke, ata ka je rä bas ts̄atk̄äklä kuna. Ijewa te bas bala butsakle s̄a yika, bas w̄a ijewa bikets̄äkläpa.
- 18 Sä te ji bäi kj̄ueitketse del je ne rä bäi rä, ka je rä mik̄a yis katke bas sh̄ana ebä ra kuna.
- 19 Yabala rikä wa, etäbä kicha yis sh̄iakäte ma rä Cristo kibina bas j̄arka kje.
- 20 Yis ss̄er j̄ikje ra yis me k̄atkä bas da, ka yis ktäklä jikäi, ka yis j̄er kor̄ maikäi yis te bas j̄er k̄ue räle.
- 21 Bas wäbäts̄äk kolonakw̄a k̄awei w̄a wa ku ish̄o yis īa: ¿Ka bas w̄a k̄awei ss̄ele na?
- 22 Iyöle katke te ishe Abraham yabala rä bol: Ekla k̄ona rä kololew̄a ikjanaklä ye ra, ekla k̄ona rä ka kololew̄a kuna ikjanaklä ye ra.
- 23 Jekäi kololew̄a kjanaklä ye cha k̄ona rä sa wakwa yaka j̄ami, ata ka kololew̄a kjanaklä ye kuna cha k̄ona rä Säkeklä kablele oloi j̄ami.
- 24 Je rä jile pakäklä. Je bol wa rä sa kablele ñaīa botäbä kicha käi. Etkä datse rä Sinaí bata ska. Je cha kor̄ke rä kjanaklä wa ye. Je rä Agar.

- 25 Jekäi Agar ne rä Sinaí bata rä, je rä Arabia ska. Je rä jira Jerusalén käi, je rä kololewā kjanaklä ye iyabala ra ñara kika, jishtë Agar bakle käi.
- 26 Ata Jerusalén kashaka je rä ka kololewā kjanaklä ye kuna. Je ne rä saje wa ami rä.
- 27 Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke rä: “Köle ka yaba suak kuna, ba sseno ana, ba ka shiakäk kuna jek kpökä plaa anak. Ka irä jiye kuna ta, weikalewā eklabä yaba suami kita senaklä ta tsata.”
- 28 Jekäi el wa, bas dä köle ikablele kika jishtë Isaac käi.
- 29 Jekäi jishtë je kei ska ale köle sa wakwa yaka jami te köle Säkeklä wikblu oloi jami kukawā weikanak, je suta jira iorke ñaebä.
- 30 Ata çjiräni iyöle te ishe rä na?: “Je kjanaklä juoksä iyaba ra ñara. Ka irä jiye kuna ta, je kjanaklä yaba ia ka däli ukä däkksä kuna ka kololewā kuna kjanaklä ye yaba ra ñara.”
- 31 Je ne kika el wa, ka sä rä je kjanaklä yabala kuna, ata ka kololewā kuna kjanaklä ye ne yabala.

Gálatas 5

- 1 Cristo te sa bakaksa sä senakläni bakleksä käi. Jekäi bas chatköwā därerë je jami. Ke bas ñajachawā yugo wà monakwani kjanaklä ye.
- 2 Yis Pablo te ishe bas ia, ikuna bas ñajawā tene shkiri wak ra, jera ka jiye bas ki Cristo kiane jia kuna.
- 3 Yis te isheni bulee biköle yi te tene shkiri weke wa ia, jewa jana kawei wawak kalabe.
- 4 Bas ibiketsäk, sa wabiketsarmiksa wämo ye kawei wawe kika wa, bas dä butsäle tulämi Cristo yika. Ñakäi bas dä weikalewā Säkeklä jer bäi shäke yika.
- 5 Iwa rä Säkeklä wikblu oloi jami sä te sä wabiketsarkeksä wämo ye kisseke sa te ji biketseke etkabä kika.
- 6 Ka irä jiye kuna ta, Cristo Jesús jami ra, tene shkiri ta iräle ka tene shkiri ta iräle, je rä ka säkei ta. Ata ji biketse etkabä waorte ñashkalible oloi jami, je ne rä säkei ta rä.
- 7 Uketa ra bas julur dami bäi, ata çyi si te bas wätkewawā ji rä iyina si ka ssäk kuna jia rä na?
- 8 Je ka bas te issë jia, je ka datse rä bas kiäk ska kuna.
- 9 Levadura elkje te harina yaka kalabe papuwekani.
- 10 Säkekewa jami yie ibiketse ka bas wä ibiketsanak kjuawa. Ata bas iawak je bukanami, yi irä käi.

11 Ata el wa, ikuna yis te sa pakteke jia tene shkiri ktei wà ra, çjiye yis yolorkë jia weikanak na? Ikuna jekäi ra, cruz pake te sa kjuatkewe, je rä tselejumi.

12 ;Säli bas wätjiwax wa jek tiö juomipa kalabe!

13 Jekäi el wa, bas kina rä bas senakläni bakleksa käi. Ata sä rä bakleksa ke je wà bas ñajawa sa yaka ki ji sherke je wax kuna, ata bas ñatsatkö amijia amijia ñashkalible wà.

14 Ka irä jiye kuna ta, kawei biköle ñak rä jí kte etka: “Ba saka shkälöblö jishtë ba wakei jek shkäl käi.”

15 Bas ñakuäke bas ñakätäke ra, tsana ata iö bas wakwa ñaweikäwa.

16 Jekäi yie ishe: Bas shkö Säkeklä wikblu jami, ata ke bas ku sa yaka jami ji tkerke je ssëwax bäi.

17 Ka irä jiye kuna ta, sa yaka jami ji tkerke je ka kiar Säkeklä wikblu ki; ñakäi Säkeklä wikblu ki ji sherke je ka kiar sä yaka ki. Jewa kjuatkäke ami jia, ka bas wa ji sherke bas ki waklä.

18 Ata bas dä wäsikle Säkeklä wikblu wa ra, ka bas dä kololewa kuna kawei wa.

19 Sa yaka jami sa te ji we je juer dawä. Je rä kawakblewe käi, ji shiana käi, ji äina tker sa jami ka wätkelewa ta käi,

20 jile kekläí meí kjanei we käi, jalibashe käi, ñasue sälwii käi, ñakpe käi, jile kjueiketse käi, kjuatke käi, jek ssë tuleka käi, ñabalabutse käi, kajüne kjuawa wawe käi,

21 sa jër ki sa saka iar ijile ki käi, senak diyëë käi, kawakbläk di kabika käi, je suta jile saka wakbläk käi. Jekäi yis te bas jër jawekeba, jishtë yis wa iyile kja käi, yi te je shtë wakbleke ra, ka jewa ia Säkeklä gobierno däkksa däli ukä ye.

22 Ata Säkeklä wikblu cha rä ñashkalible käi, ssëne anaa käi, ssëne baa käi, ji katable jër baa wà käi, jër bäi she käi, ji rä bäi käi, ji biketse etkabä käi,

23 jek jewa käi, jek wätkewe ji yika käi. Ka kawei kuna je shtë wätkewaklä.

24 Jekäi Cristo cha wa wa iyaka rä wateleka cruz jami, ji ssër iia onak pjooje jije, ñakäi ji tkenak ijamiye kaje.

25 Ikuna sa ser dä Säkeklä wikblu jami ra, jera sä shkö Säkeklä wikblu jami.

26 Ke sa ñassaka sa ñakjuatkewaklä, sa jër ki ñaianaklä.

Gálatas 6

1 El wa, bas manele konawa jile ska ishirit kate käi ra, jera bas ji rä wikblu ia jami wa ku iparuopa jër bäi wà. Ata tsana si, iö ba wakei jër kiwe ite ñaebä.

2 Bas ki ji jarke kirii ra, je wà bas ñatsatkö. Jekäi ra bas te Cristo kawei wawemi.

- 3 Iwa rä yi te ibiketse irä baklekä bäi si, ata ka irä jekäi kuna ra, je rä kje iwakei jek wäyuä.
- 4 Jekäi ekla ekla sa wakwa jek suoksä jishtë ji wë sä te rä käi. Jekäi ra sä iä jek ssërmi sa wakei kika, ata ka kjuawa wà kuna.
- 5 Iwa rä sa wakwa käi sa kiana sä ji kirii tsäkmi rä.
- 6 Yi rä pautanak kte wà kiana jile bäi biköle wà ipaktäk tsatkäk.
- 7 Ke bas ñawäyua. Ka Säkeklä rä wäyönakwä kuna. Ata ji tkawä sa te, je ne wäkukemi sa te rä.
- 8 Ka irä maikäi kuna ta, yi te ji tkawä iyaka iä ra, je te iyaka ska tjabanewä ne kukemi iwä ye rä. Ata yi te ji tkawä Säkeklä wikblu iä ra, je te je Wikblu ska sene jekjeje ne kukemi iwä ye rä.
- 9 Jekäi ke sä shtirina ji bäi wäk. Ka irä jiye kuna ta, ka sä shtirinechawä ra, sa te iwä kukemi ikei dewä ra.
- 10 Je ne kika sä kü ji bäi wö biköle iä bikö sä iä ior käi, bäi si ra sa saka ji biketsäk etkabä wa iä.
- 11 Isuo, jikäi yis te iyue mar bas iä äyë wä ta tai tai wà, yis wakei jula wà.
- 12 Ale ssërke sä ssëwak bäi ira ji rä sa yaka jami ebä wà, jewa te bas pakeke tene shkiri wäk, je rä ka ijewa kolonakläwä weikanak Cristo cruz kjuei, je ebä kika.
- 13 Jeiräta tene shkiri ta wa wakwa si ne te ka kawei dälätse kuna, ata ijewa ki bas shena tene shkiri wäk rä ñassäklä bas yaka wà.
- 14 Ke yis jek ssöpa ji ki, ata saje wa Säkekewaí Jesucristo cruz ebä kika yis jek ssöpa rä. Ije ne jami kajiska rä wätelekä yis yika, ñaebä yis dä wätelekä kajiska yika.
- 15 Jekäi tene shkiri ta iräle ka tene shkiri ta iräle, ka je rä säkei ta, ata sä yönaksani spana je ne rä säkei ta rä.
- 16 Shkäk jí kte jami wa biköle, ñakäi Israel wa, ale Säkeklä iä wa jer ssënopa baa, jewa iä Säkeklä jer bäi shöpa.
- 17 Jí jöiwätami ke yi ani kü yis weika jia. Je rä Jesús shkale käi yis shkale, je itäri tsö yis yaka jami kika.
- 18 El wa, saje wa Säkekewaí Jesucristo jer bäi shöpa bas iä bas jerikä ska. Amén.

Efesios

Efesios 1

- 1 Pablo, Jesucristo ktei bata shäk Säkeklä k̄i ishena jekäi k̄ika, je te jí yue mar sä sikii wa sä chatkelewā Cristo Jesús jami wa tsō Éfeso ska jewa iā.
- 2 Säkeklä saje wa Ká irä Säkekewa Jesucristo irä j̄er bäi shöpa bas iā, jewa k̄u bas j̄er ssëwopa baa.
- 3 Saje wa Säkekewaí Jesucristo je kekläí je Kái, ji biköle bäi ka yaka iá shtä tsō kajöir kei ska je mak̄ sa iā Cristo jami, je kjeiyinopa,
- 4 je rä kajiska ka yörksaba yika, ite sä kuka Cristo jami dākwa sikii ye, ka yakei ta iwāna iwā sa shk̄al k̄ika.
- 5 Ite sä biketsaksaba kolonak iwakei yabala ye Jesucristo oloi jami, ij̄er ssëna jekäi iwāk, iwakei k̄i ishena k̄ika,
- 6 ikjeiyinaklä ij̄er bäi shä baawa s̄i k̄ika, ale ij̄er bäi sha sa iā iwā shk̄ata wakei oloi jami ra.
- 7 Je ne oloi jami sä rä toleksa ipi wà, ñakäi sä shirilewā rä jalewā bitaba rä, Säkeklä j̄er bäi shä rä bäi siwā k̄ika.
- 8 Ije j̄er bäi sha sa iā ukä baklekā kabiketse bena wà j̄erike bena wà.
- 9 Jekäi ite sa j̄er kua iki ji sherke onak tsō blele iwā je wà, jishtä ij̄er ssëna iwāk biketsale onak Cristo jami käi.
- 10 Je rä ikei biketsale dewā ra, jeska ji biköle tapanakläwā etka yebä Cristo jami, ji tsō kajöir irä kajiska irä käi.
- 11 Ñakäi ije jami sä rä kololewā Säkeklä wakei däli ukä ye, biketsaleba ale ji biköle wak̄ jishtä iwakei wā ibiketsale iki ji sherke käi je wā,
- 12 je rä sá j̄er bläk Cristo jami säkätäba wa bata k̄ika ikjeiyinaklä ije rä baawa s̄i k̄ika.
- 13 Ñakäi ije jami Wikblu Sikina iwā menak Säkeklä kablele käi je wà bas nina, bas te kte yina s̄i, ale bas tsatkerk̄esa ktei baa ssa ra, je biketsa ra.
- 14 Wikblu Sikina ne rä däli ukä dākksa sa iā tsatoleba rä, sa wā je wà je däli kukäkläwā, je wà Säkeklä kjeiyinaklä irä baawa s̄i k̄ika.
- 15 Je ne k̄ika yis te issa, bas te Säkekewa Jesús biketsa s̄i ra, bas te biköle sä sikii wa shk̄aliblek̄e ra,
- 16 jera yie wekte shek̄e ka jalewā ta bas k̄ika, yis te bas ktei shek̄e yis k̄akiäk̄e ra,
- 17 saje wa Säkekewaí Jesucristo je Kekläí, Sa Ká baa s̄i, je wā bas j̄er kuaklä kabiketse wà, wäjiatkene wà, bas te ije juñe dami jöiwäta ska ra,

18 ñakäi iwä bas jërikäklä wäbalaí na ka oloi ñiwäkläkä, bas jër konäklä iia ji küssäk bas kina rä käi, ji rä däli ukä baawä sî je blunéí tsö sä sikii wa jami rä käi,

19 ñakäi bikö itäkili tai baklekä eëna sî tsö saje ibiketsäk wa ia rä käi, ji wë itäkili tai te jami.

20 Je wawä ite mikä dulechawä wa shana ite Cristo shkïwäkäni ra, tkawä ite ijula wämo kjane kajöir kei ska ra.

21 Je tkawä ite rä baklekaju jile tsakui wa, kawei ta wa, takili ta wa, sa patkäk wa, ñakäi kie ta jini ikie käi wa, ka jí kei ska itsö wa ebä kuna, ata ñaebä sä kei däkewä jia ska itsö wa, jewa biköle tsata.

22 Jekäi ite ji biköle kukawä ije klä nikika, ñakäi ite itkawä tapanak wa biköle tsakui ye.

23 Ijewa rä iwakei yaka, wäjielewä kalabe ji biköle wäjiäkwa kalabe wakei wa.

Efesios 2

1 Bas bakle rä dulechawä shirinak ebä, ji yakei wakbläk ebä.

2 Je shana bas kjami rä, bas dami jia ji tsö kajiska jami ra, ñakäi ji kawei ta kashäka tsakui jami ra, ale jira ka kte ssäk kuna wa ssëwäk ji wäk je wikbluí jami ra.

3 Jeshtë shana sä biköle bakle rä, sa yaka kî ji sherke jami, sa yaka ia issërke irä, sä jër ska ji ssërke irä je wäk, jera je wä sä rä Säkeklä kjuatkäklä wa, jishtë ditsä saka biköle käi.

4 Ata Säkeklä jër bäi shäk bäi sî rä sä shkalibläk tai kika ite sä shkalibla.

5 Sä tsö jia dulechawä shirine shana ra, ite sä ia sene kseka maña Cristo ra. Jekäi jër bäi she wä bas dä tsätkeleksä.

6 Jekäi ite sä shkïwä tulakaña ira, ñakäi ite sa jaklachawäña kajöir kei ska Cristo Jesús da,

7 je wä iwä ikjashäklä sä kei etkä etkä datse wä bikö sî ijer bäi shä jër baa wä sa ra Cristo Jesús jami rä käi.

8 Iwa rä jër bäi she wä bas dä tsätkeleksä, ji biketse etkabä oloi jami. Ka je rä bas wakwa oloi jami kuna, ata je rä mele Säkeklä wä.

9 Ka je rä bas wä ji öle kika kuna, je rä ka yi ani jek ssäklä kuna.

10 Jekäi sä rä ije shkable, yöleksä Cristo Jesús jami. Je rä sä wä Säkeklä wä ji bäi biketsale kja sä wä onak je wäklä.

11 Jekäi bas jër jano, mikle ra bas yaka ska ra bas dä ka Judío kuna wa, kinak “ka tene shkiri ta wa” ni ale kile “tene shkiri ta wa” wä, ata je rä tele jula wä iyaka ska.

- 12 Ñakäi je kei ska ra bas tsö rä ka Cristo ta, bala butsäle ka delewä Israel wa ye, ñakäi Säkeklä ñajerköle ijewa ra saka saka ikablele ji wäk kika, je ka kuna bas wä, ñakäi bas dä ka ji bäi ta küssenak, ka Keklái ta kajiska.
- 13 Ata jira Cristo Jesús jami bas ale mikle tsö kamii wa dejani alemana Cristo pi oloi jami.
- 14 Iwa rä ije ne rä sa jër bäi wäk ñara rä. Ije te je boyäkä wa wäjiawä etka yebä. Ñasue sälwii kjuei ijewa rä sameishärä bala tkeleksä, je miätkawä ite ije yaka wä.
- 15 Jekäi kawei wä sa pakale ji wäk saka saka je wäshewawä ite, je wä je boyäkä wa yuäkläksä iwakei jami eklabä ye spanani, ijewa jër bäinaklä ñara,
- 16 je wä je boyäkä wa jër bäinaklä Säkeklä ra däkwa ekla yaka yebä cruz oloi jami. Je wä ite je ñasue sälwii ktawä.
- 17 Cristo dastana te jër bäine ñara je ktei baa bata sha, bas tsö kamii wa ia, ñakäi sä tsö alemana wa ia.
- 18 Iwa rä ije oloi jami je boyäkä wa ia ka tsö ikjäkläwä Sa Kä wäki Wikblu eklabä wä.
- 19 Je kika ka bas kuna jia ka etkä wa käi, pë kjuawa wa käi, ata bas dä delewäña sä sikii wa ra, Säkeklä ju ska wa ye,
- 20 yölekä ju katabläklä Jesús ktei bata shäk wa irä jile bata shäk wa irä bata kika. Je ju ñak wäkukäk ne rä Jesucristo wakei rä.
- 21 Ije jami ju kalabe wäjierte, kibinakka templo sikii ye Säkekewa jami.
- 22 Ije jami ñaebä bas yör kate ñara je na Säkeklä senaklä iwikblu jami.

Efesios 3

- 1 Je bata kika yis Pablo wätelewä Cristo Jesús ia bas ka Judío kuna wa kika,
- 2 iyina si yis ia imele Säkeklä jër bäi shäke wakjänewäklä bas ia, je palei ssa bas te.
- 3 Yis wäjiatkena ne wä yis jër kua ji blelewä te rä, jishtë yie iyua kja elkje käi.
- 4 Bas te je washa ra, bas jër kuemi ite maikäi Cristo ktei blelewä wä yis jër köle rä käi.
- 5 Sa bakle mikle wa kei ska ditsä tsö wa rä ka jër köle je wä, jishtë jira je wä Jesús ktei bata shäk sikii wa irä jile bata shäk wa irä wäjiatkerke Säkeklä wikblu oloi jami käi.
- 6 Je wä rä: Ka Judío kuna wa rä däli ukä kukäkña, delewäña yaka eklabä ye, ñakäi Säkeklä kablele je kukäkña Cristo jami kte baa oloi jami.
- 7 Je wakjänewäklä yis kolona rä. Je ji mele yis ia Säkeklä jër bäi shäke jami, je mele yis ia rä itäkili te ji wë oloi jami.

- 8 Yis jalewə biköle sä sikii wa katäbäka, je ia je ji wə mēna, yis wə ka Judío kuna wa ia Cristo blune eēna sī ka yinak kje je ktei baa bata shäklä,
- 9 ñakäi, yis wə maikäi ji blelewə wakjaneiwə rä je wà sä biköle jēr kuaklä, je kate rä blelewə sà kei etkä etkä bakle raté ale Säkeklä ji biköle yuäksə je wə.
- 10 Je rä jira tapanak wa jami, Säkeklä kabiketse tai kjuawa kjuawa kjayinaklä jile tsakui wa käi, kawei ta wa käi tsə kajöir kei saka saka ska jewa ia.
- 11 Je rä jishtë iwə ibiketsale onak sà kei etkä etkä bakle raté käi. Je wá ite saje wa Säkekewaí Cristo Jesús jami.
- 12 Ije oloi jami sà ia kə tsə sä kjäklawə Säkeklä wäki ka suale ta, ka ji biketsale ta, sa te ije biketsa kika.
- 13 Je ne kika yie bas ia ishe dunasi ke bas shtirina yis weikarke bas kjuei je kika. Ka irä jiye kuna ta, je rä bas oloi kanakläkə.
- 14 Je ne kika yis jetkäke köchöwə ki Sa Kä wäjami,
- 15 je ne jami sä yäbeila biköle kajöir kajiska kjuawa kjuawa kile rä,
- 16 ije wə iji baa bluneí jami bas ia kə maklä, bas takinaklä itäkili wə iwikblu oloi jami bas jarka.
- 17 Je rä bas kicha jēna ená bas tkenawə kja bäi ñashkalible wə ra,
- 18 bas donaklä sä sikii wa biköle ra jēr konak bikö Cristo wə sà shkal je shololi rä, je matsili rä, je kalekə rä, je jar dä je ia,
- 19 ñakäi Cristo wə sà shkal eēna sī, je ia ka sà jēr kor kje, je juñaklä bas wə, je wə bas pshinaklä Säkeklä wə ji tsə ka kialewə ta je biköle wə.
- 20 Jekäi ale takili ta je rä sa te ji kia, sa te ji biketsa je biköle tsata bäi sī iwak, itäkili waonak sà jami je wə,
- 21 je wakei kjeiyinopa tapanak wa kika irä, Cristo Jesús kika irä, sa batala ska je batala ska sà kei etkä etkä rami. Amén.

Efesios 4

- 1 Je ne kika yis, ale wätelewə Säkekewa kjuei, je te bas pake shkäk tsana, jiye bas kile bas kina ra rä je jami,
- 2 ani ka jek ssə wə kuna, jek jalewə ebä, ñakatablak jēr baa wə, ñashkaliblele,
- 3 chichale senak etka yebä Säkeklä wikblu jami, mölewə ñajami sene bitaba wə.
- 4 Yaka rä eklabä, wikblu rä etkabä, jishtë bas kina ra bas kina rä ji etkabä kissäk käi,
- 5 Säkekewa rä eklabä, ji biketse etkabä rä etkabä, wäokane rä etkabä,

- 6 Säkeklä rä eklabä, je rä sä biköle Ká, ale ji biköle tsata, ji biköle oloi jami, ji biköle ska.
- 7 Ata sa ia ikjanei wäklä mena ekla ekla iwa jami jishtë Cristo te imabla menak sa ia käi.
- 8 Je ki iyile rä: “Iminekaju kashä ki ra, kolonechewä je tsajuami ite ñakäi ite jile mä ditsä ia.”
- 9 Je “iminekaju”, ¿jiräni je wä rä na? ¿Ka irä säkätä iminewaju ishäkä niki wä na?
- 10 Je ale minewaju ebä ne minekajuni kajöir saka saka ekta wä rä, iwa ji biköle pshiwäkläwä.
- 11 Ije wakei te manele mä rä iktei bata shäk wa ye, isaka Säkeklä wä ji tsö yinak bata shäk wa ye, isaka kte baa bata shäk wa ye, isaka tapanak wa kjänanak wa ye, isaka sa paktäk wa ye.
- 12 Je rä sä sikii wa dulanaklä Säkeklä kjanei wäk, Cristo yaka kiwäjiäkläkä,
- 13 ma rämi sä biköle dewä ji biketsäk etkabä etka yebä jer konak Säkeklä yaba ia, sä kënakläwä matsili ta Cristo matsili kalabe kje.
- 14 Jekäi ra ka sä rä yabala jia kuna, wäbukanak däre tjuäke wä, minaktse sa pautanake saka saka biköle je siweji wä, wäyölewä ditsä wä wäsiwa, jer melewä kte shirilewä wä.
- 15 Ata sä kü ji yina si wawö ñashkalible wä, sä kiwäjienaklä ji biköle ska ale sä tsaku jami, je rä Cristo.
- 16 Jekäi ije oloi jami sä yaka kalabe rä wäjielewä balewä ñajami sä jamei etkä etkä biköle wä, iwäjienaklä etkä etkä te ikjanei weke jami, je wä sä yaka kibirke ikiwäjienaklä ñashkalible wä.
- 17 Je kika yie jikäi ishe, je sheke yie takili wä Säkekewa jami: Ke bas shka jia ka Säkeklä jami kuna wa käi, jishtë ijewa shkä ji ka wata biketse jami käi.
- 18 Jewa jerikä rä wätuilewä, butsäle tulämi sene kseka tsö Säkeklä wä yika, ka ijewa wä ji juñer kika, ijer dä därerë kika.
- 19 Ijewa ia ka ji ssër ta jia yakei käi, inatulaksa ji äina tker sä jami ka wätkelewä ta ia, ji biköle shiana saka saka wäk kita ebä.
- 20 Ata ka bas pautane jekäi Cristo ktei wä kuna,
- 21 ikuna bas te je ssa si ra, ñakäi ikuna bas yöna ije jami ji rä iyina si tsö Jesús jami wä ra.
- 22 Je rä bas wä mikle sä del këyake wä onak, yakei telewä sä jami ji tkerke te sä wäyueke wä, je juakläksä,
- 23 ñakäi bas manenakläksä spana kabiketse ska,

- 24 ñakäi bas ñapajiäkläni sä del spanya wà, ji wämo irä ji sikii irä tsö ji rä iyina sï jami, je jami yöleksa Säkeklä wakei käi.
- 25 Jekäi bas wä kayue jalewä kika, biköle bas wakwa jami bas ktö ji rä yina sï wä sa saka wa ra, sä rä wäjiele ñajami kika.
- 26 Bas kjuatkawä ra, ke ji yakei wakbla. Ji te bas kjuatkeweke ke senewak ma rä kawä mawaju kje,
- 27 ñaebä ke ka mak be tsakui ia.
- 28 Jakbläk ke jakbla jia, ata je shkablö ji rä bäi wak iwakei jula wä jile däkläksa iia iwä menak yi ki ji sherke ia.
- 29 Ke kte yakei dökapa bas kjä kika, ata ji rä kianak yinak iwa jami sa kiwäjienaklä shtä ebä, je wä bas wä bas ktä ssäk wa tsatkäklä.
- 30 Ke Säkeklä Wikblu Sikina jer ianewak, je ne wä bas dä nile sa bakanakläksa diai ia rä kika.
- 31 Sene sälwii käi, jer ki ji iane käi, kjuatke käi, kulitke käi, sa saka she yakei käi, biköle tsö juomi bas shana, biköle ji we wäsiwaje.
- 32 Ata bäi sï ra, bas ku ji wo jer baa wä ñaia. Bas jer jami ñadäläno. Bas ñajöwä bitaba jishta Säkeklä te bas jawä bitaba Cristo jami käi.

Efesios 5

- 1 Je ne kika bas ku Säkeklä mablö, iyabala shkata wa käi.
- 2 Ñakäi bas seno ñashkalible jami, jishta Cristo te sa shkalibla käi, iwakei jek maksä saje wa kika, jishta jile menakka, ji dälänak Säkeklä ia jalar ta jamaa käi.
- 3 Ata kawakblewe käi, biköle ji rä shiana käi, ji kitker sa jami käi, je ani ka kiar bas shana yinakbä tenakbä, jishta sä sikii wa shena senak käi,
- 4 ñaebä kte yakei käi, ji she yuletene wä käi, kjäbite aina shtä käi, je rä ka bäi kuna, ata bäi sï rä wekte ne shäk Säkeklä ia.
- 5 Iwa rä bas wä jí juñer bäi: Kawakbläk iräle, ji shiana wak iräle, ji kitker sa jami biketsäk iräle, je shtä rä jile kekläi mei kjanei wak käi, jewa mane ani ia ka däli ukä kuna Cristo irä Säkeklä irä jewa gobierno ska.
- 6 Ke bas ña ma yi ani ia wäyonak kte ka wata wä. Ka irä jiye kuna ta, je ne shtä kjuei Säkeklä kjuatkawä kei däkewä ka iktä ssäk kuna wa kika rä.
- 7 Je kika ke bas ku ji waña ijewa ra.
- 8 Jekäi bas bakle rä katuil ye, ata jira bas dä ka oloi ye Säkekewa jami. Je kika bas shkö ka oloi ye wa käi.
- 9 Ka irä jiye kuna ta, ka oloi cha tsö rä ji biköle bäi jami, ji wämo jami, ji rä iyina jami.

- 10 Bas shkō je jami bas jēr kōnaklä ji te Säkekewa ssēwē ānaa rä käi.
- 11 Jekäi ji rä kaṭuil cha jami ōnak ka wata shtä ke je wāña. Ata bäi sī ra je tsōksa juenakwā.
- 12 Ka irä jiye kuna ta, ji wēkē ijewa te jakika, je pakekḗbä jibä rä äina.
- 13 Ata ji tseleksä kḗ oloika ra, je kalabe rä juenakwā. Iwa rä kḗ oloi ne rä ji bikōle juewḗkwā rä kḗka.
- 14 Je ne kḗka iyile rä: “Ba käpelewā shkḗno, ma jēkōkḗ dulechḗwā wa shāna, jera Cristo te bä wāñiwēmikḗ.”
- 15 Je kḗka jishtä bas dami rä, je suo tsāna, ka jishtä ka jēr ta wa käi kuna, ata jēr ta wa käi,
- 16 bas wḗ kḗ kjäkē wawḗklä bäi, sḗ kei rä yakei kḗka.
- 17 Je ne kḗka ke bas yuletenak, ata ji sherke Säkekewa kḗ je kḗ bas jēr kuopa.
- 18 Ke bas ñakta vino wà. Je ne te sa iawēkē ji wḗk ka wätkelewā ta rä kḗka. Ata bas sēno pshilewā Säkeklä wikblu wḗ.
- 19 bas ktäklä ñara salmo wà irä, Säkeklä ksei wà irä, ji wikblu iá ksei wà irä, bas ksäklä, kse shäklä Säkeklä iḗ bas jēr ska,
- 20 bas wḗ Säkeklä Sa Ká iḗ wekte shäklä ji bikōle kḗka del, saje wa Säkekewaí Jesucristo kie jami,
- 21 bas ñajäkläwā ñayika, Cristo dälätse bata kḗka,
- 22 alaklä wa ñajäkläwā iwakwa sēnaklä wa yika, jishtä Säkekewa yika ñajewā käi.
- 23 Ka irä jiye kuna ta, jäiyi ne rä isēnaklä tsḗkḗ rä, jishtä Cristo rä tapanak wa tsḗkḗ käi. Ije ne rä iwakei yaka ekta tsḗtkḗksḗ rä.
- 24 Jekäi jishtä tapanak wa rä ñajalechḗwā Cristo yika käi, je sḗta ñaebä alaklä wa kiana ñajäkchḗwā isēnaklä wa yika ji bikōle ska.
- 25 Jäiyi wa, bas sēnaklä wa shkḗlḗblö, jishtä Cristo te tapanak wa shkḗlḗbla käi, je kḗka ijēk māksḗ ijewa bata kḗka,
- 26 iwḗ isiki tewḗklä, pasukle yēē kte wà diklä ye,
- 27 iwḗ tapanak wa māklḗksḗ iwakei jēk iḗ juer ta baawḗ sḗ, ka patelekḗ ta, ka bārilekḗ ta, ka medele ta jekäi, ata wāmo ka yakei ta.
- 28 Je sḗta jäiyi wa kiana isēnaklä wa shkḗlḗbläk jishtä iwakwa yaka käi. Yi te isēnaklä shkḗlḗble ra, je rä iwakei jēk shkḗlḗbla.
- 29 Ka irä jiye kuna ta, yi āni rä ka iwakei yaka dokoitsäk kuna, ata je cheweḗ ite je pasue ite. Je sḗta Cristo te iwekē tapanak wa iḗ rä,
- 30 sä rä iwakei yaka wäjienaklä kḗka.

31 “Je ne kika jäiyi wa rä iká irä iamí irä jækchawátana ijek bawakläwá isenaklä ra, jekäi je bol dämiwá eklabä yaka ye.”

32 Je kte rä blelewá bäiwá sj, ata je rä yis te Cristo irä tapanak wa irä je ne sheke rä.

33 Jekäi yie ishe bas jäiyi wa kiana bas senaklä wa shkajläläk, jishtë bas wakwa jek shkäl käi, ñakäi alaklä wa kiana isenaklä wa dälätsäk.

Efesios 6

1 Yabala, bas kü bas ká wa irä bas ami wa irä ktä ssö Säkekewa kjuei, je ne rä sa ser wämo rä kika.

2 Kawei meletana etka te ishe rä: “Ba kü ba ká irä ba ami irä dälätsö, je rä bä kjäklä bäi, ñakäi ma senaklä shkaja kajiska.” Kawei saka yina kja, ata je ne rä kawei mena ska säkätä ikabla ji wak sa ia rä.

4 Yabala ká wa, ke bas kü bas yabala kjuatkewak. Ata ijewa kibiwo dulale pautäle Säkekewa ki ishena jami.

5 Kololewá kjanaklä wa ye, bas kü bas blui kajiska wa ktä ssö sualewá pajuleka wà, biketsale jer baa wà sameishärä Cristo ne ia bas te iweke rä käi,

6 ka ikjanei wak sa surke ebä ra kuna, jishtë manele te ditsä ebä sseweke bäi käi, ata iwak Cristo kjanaklä wa ye Säkeklä ki isherke onak je wak jer ssële bäi.

7 Jekäi je kjanei wo jer baa wà sameishärä Säkekewa ia käi, ata ka jishtë ditsä ia käi kuna,

8 jer kole sä kololewá kjanaklä ye iräle, kai iräle, te ji bäi we ra, Säkekewa te ji bäi memi jewa ia ekla ekla.

9 Blu wa, jekäi ñaebä bas kü iwo ijewa ia, ka ijewa wäsuawak jia kuna, jer kole bas irä, ijewa irä Säkekewaf kaldu kajöir ia. Jekäi ije rä ka ji wak sa ia kjuawa kjuawa kuna.

10 Bata ska ra, bas ñatäkiwo Säkekewa jami, ije wakei tükili te ji we jami.

11 Bas ñapajiöchawá jek tsatkäklä tso Säkeklä wá kalabe wà, bas tükili däkläkä jek wätkäk be tsakui te sä wäyueke yika.

12 Iwa rä ka irä sa ñakukätuläke rä yaka ta pita ra kuna, ata sa ñakukätuläke rä jile tsakui wa ra, kawei ta wa ra, ka wäkiri wa tso katuil yee naka kajiska jewa ra, ji wikblu iá yakei tso kajöir kei saka saka ska jewa ra.

13 Je ne kika bas kü jek tsatkäklä tso Säkeklä wá kalabe kuköchowá, je wà bas tükili däkläkä ji ka bäi kuna kei wäkukäk, jekäi bas te ji bikole wá ená ra, bas ñawätkäkläwá jia.

- 14 Jekäi bas ñawätkewə dārērē, kipa mōlechawə ji rā iyina sī wà kipa mūaklä ye, pajielechawə ji wāmo wà jēr bata kītiäklä ye,
- 15 zapato jielewə kukale ená sà jēr bāinaklä ktei baa bata shāk.
- 16 Ji biköle ska bas kū ji biketse etkabä kukōwə söklä ye, bas wə ale yakei uka bata wākalekə tiä juaklämi wāitanakwə.
- 17 Tsatkeneksə kukōwə tsakū kī tkenakkə ye. Ñakäi Säkeklä wikblu espadaí kukōwə. Je ne rā Säkeklä ktä rā.
- 18 Bas kākīö Säkeklä wikblu oloi jami itsə ye, kākīe wà jile kie biköle wà. Bas wə je wāklä ye ra bas sēno jēr kīj, chatkelewə kākīäk del sà sikii wa biköle kīka,
- 19 yis kīka ñaebä, yis iə kte mēnaklä mikə yis ktä mar da yis wə kte baa blelewə wajerkuaklä ka suale kuna.
- 20 Je kjuēi yis dä patkeleté iwakei säkei ye mōlewə cadena wà. Bas kākīö yis ktäklä ka suale ta, jishtë yis shena ishāk käi.
- 21 Sä el shkəta sà tsatkäk bāi Säkekewa jami Tíquico, je te ji biköle pakemi bas iə bas wə ijuñaklä jishtë yis dami rā käi, ji wə kate yie rā käi.
- 22 Je ne ye yie ije patke mar bas wākīka rā, bas wə ijuñaklä jishtë sá tsə rā käi, ñakäi iwə bas jēr ssēwāklä bāi.
- 23 El wa, Säkeklä Sa Ká irä Säkekewa Jesucristo irä kū bas ssēwopa baa, je kū bas ssēwopa ñashkalībläk, ñakäi ji biketsäk etkabä.
- 24 Sä Säkekewaí Jesucristo shkālībläk ka jalewə ta kuna wa biköle iə jēr bāi yinopa.

Filipenses

Filipenses 1

- 1 Cristo Jesús kjanaklä wa Pablo irä Timoteo irä te jí yue mar biköle sä sikii wa Cristo Jesús jami tsö Filipo ska jewa ia, ñakäi sä wäsikewak wa irä sa tsatkäk wa irä jewa ia.
- 2 Säkeklä saje wa Kä irä Säkekewa Jesucristo irä, jer bäi shöpa bas ia, iku bas ssëwopa baa.
- 3 Yis jer jarke bas ska ra, del yis te wekte sheke yis Kekläi ia bas kika.
- 4 Jekäi yis kakiäke ra, del yis kakiäke ssële ana wà bas biköle kika,
- 5 je rä bas te yis tsatkaña kte baa bata she wà isäkätä raté bite rä jira kje kika.
- 6 Jikäi yis ia ra irä: Ale ji bäi wakmiba bas jami, je te je enewemi jia ma rämi Jesucristo díaí dewä kje.
- 7 Yis te bas biköle biketseke jekäi je rä bäi, yis wà bas shkal yis jer ska kika. Yis kate wätelewä ra iräle, yis te kte baa wetseke irä ikjasheke iyina ye ra iräle, jera bas biköle rä je ji bäi mele yis ia je wakña.
- 8 Säkeklä rä yis suak, bikö yis jer jami bas biköle dälärke käi Cristo Jesús wà sa shkal tai je wà.
- 9 Jí ne käi yis kakiäke rä, je rä bas ñashkalibläklä kita kita, je wà ji kijuñak jia käi, jer konak jia ji biköle ia käi,
- 10 bas wà ji rä bäi si suakläksa, bas däläwä bulee ka nui ta Cristo díaí ska ra,
- 11 ji wämo ebä wak Cristo Jesús oloi jami Säkeklä oloi kanakläkä ikjeiyinaklä.
- 12 El wa, yis ki bas shena ijuñak, yis ukä jami jile ona je rä bäi si ra je wà kte baa bata yinaklä kita.
- 13 Jekäi biköle jí Pretorio ska wa irä biköle tsö kjuawa wa irä shana ijuena iyina si yis kate wätelewä rä Cristo ne kjuei kika,
- 14 ñakäi yis kate wätelewä je te sä el wa wäbäli wa täkiwä kita Säkekewa jami kte shäk ka suale kuna.
- 15 Tsana ra moska te Cristo ktei wapakteke rä jer ki ñaiane kjuei, tunekä kjuei. Ata moska te je weke rä iwakwa ssërke iwak jerike bulee wà je kjuei.
- 16 Jewa te je weke rä ñashkalible ne bata kika, iwä ijuñer yis kolole rä kte baa wetsäk kika.
- 17 Ata ale Cristo bata shäk kjätene wà, ka bulee wà kuna, jewa te ibiketsa yis weikäk wäsiwa yis kate wätelewä dälei jami.

- 18 Ata ka je rä ji iá kuna. Cristo bata yirke wásiwa iräle, ka wásiwa kuna iräle, jishtë iräle käi, je te yis kassëweke ́anaa. Jekäi yis kassämi jia ́anaa.
- 19 Iwa rä yis wä ijuñer bas kăkiäke yis kika oloi jami, ñakäi Jesucristo wikblu te yis tsatkeke oloi jami yis yermiksani kjermita,
- 20 jishtë issërke pjoo yis ia käi, jishtë ibiketseke yie käi, je rä ke ji ́ani ska ji kï yis äinowapa. Ata yie ibiketse etkabä jira irä del irä Cristo oloi karmika yis yaka ska, kseka iräle dulewä iräle.
- 21 Iwa rä yis ia ra sã ser kseka rä Cristo ia, ata duewä rä ji bäi dăklăksã.
- 22 Jekäi yis tsö jia yis yaka ska ra, je rä kianak yis ia yis shkăblăklă, iwadăklăksã. Jera mane kukewä yie rä, ka juñer yis wä.
- 23 Je te yis kukawä boktaka dărërë. Yis ssëna minakju senak kătkă Cristo ra, je ne rä bäi sï rä.
- 24 Ata yis sēna jia yis yaka ska ra, je ne rä kianak bäi sï bas ia rä.
- 25 Yis te jekäi ibiketsa sï kika, yis wä ijuñer yis kătkămi jia, yis sermi jia bas biköle ra, bas te ji biketse dami etkabä ska bas tăkinaklă, bas ssënaklă ́anaa,
- 26 bas ñassăklă jöiwăta yis wà Cristo Jesús jami, yis katkeni etăbă kicha bas shăna kika.
- 27 Jekäi bas seno jishtë Cristo ktei baa jami sa kiana senak rä käi ebä. Je rä yis demi bas suak iräle ka yis katke kuna iräle ra, yis wä bas ktei ssăklă bas dami rä jer ssële etka yebä, ji biketse etkabä kte baa jami wetsăk ñara etka yebä,
- 28 ka suale ta ́ani sã nămei wa yika, je wä ijuenaklă ijewa wăna ijewa rä weikanakchawä, ata ijuenaklă bas wăna bas dă tsatkenakksã; je datse rä Săkeklă ska.
- 29 Jekäi bas ia imēna Cristo bata kika, je rä ka ibiketsăk ebä kuna, ata ñakäi je rä ji shkăl ssăk ije bata kika.
- 30 Bas weikarte jishtë yis weikale sule bas wä käi, ñakäi jira bas te issa yis ukä jami je orte jia.

Filipenses 2

- 1 Je ne kika ikuna Cristo jami jer pablene tsö ra, ikuna ñashkalible te sã ssëwe ji wak ra, ikuna Săkeklă wikblu jami sã ssërke etka yebä ra, ikuna ñabiketse jer baa wä irä jer jami ñadălăne irä tsö ra,
- 2 jera bas ku yis ssëwo ́anaawä sï ji biketsăk ñaebä, ñashkaliblak ñaebä, ssële etka yebä, jile etkabä biketsăk.
- 3 Ke ji ́ani wak jek oloi kekă wà, jek ssë wà, ata ji wo rä jek jalewä wà, ibiketsăk sa saka rä sa wakei tsăta.

- 4 Ke bas wakwa ebä ji biketsa, ata sa saka k̄i ji sherke je biketsö ñaebä.
- 5 Jikäi bas jeriköpa jishtë Cristo Jesús jerika käi:
- 6 Ije del dä jishtë Säkeklä rä käi, ata irä Säkeklä ra ñaebä je ka biketsane iwa kolonakwä ka ime ijawätana käi.
- 7 Ata ite iwakei oloi jawätana, jek kukawä kjanaklä käi, jek iawawä ditsä ye, kolonawä ditsä käi,
- 8 jek jawä Säkeklä ktä ssäk iduawä kje, duäkwä cruz jami kje.
- 9 Je ne wä Säkeklä te ije oloi kakä ji biköle tsata, te kie ma iia ji biköle kie saka tsata rä,
- 10 je rä Jesús kie yika ji tso kajöir irä kajiska irä ishäkä nikika irä jewa biköle ñajäkläklawä köchöwä kika,
- 11 ñakäi biköle wä ishäklä Jesucristo ne rä Säkekewa rä, je wä Säkeklä Sa Kä oloitsanaklä.
- 12 Je ne kika bas dikäla, jishtë bas te yis ktä ssa del ka mikä yis katke ebä ra kuna, ata jira kita ka yis katke kuna ra, bas tsätkerkexasä wawo sualewä pajulekä.
- 13 Je rä Säkeklä ne te bas jer sseweke ñakäi bas täkiweke ji sherke iwakei k̄i je wak rä kika.
- 14 Ji biköle wo ka ñadälänetsale ta yakei, ka ñakteolekä ta,
- 15 bas däklawä ka shirile ta, ka ka taba käi, Säkeklä yabala, ka yakei ta jira sä tso shirilechawä yakei telechawä shana. Jewa shana bas wänirte ji wäninak ye kajiska.
- 16 Sene kseka ktei kuköwä därerë, je wä Cristo díaí ska ra yis jek ssäklä ka yis tune, ka yis shkablene ka wata.
- 17 Ata ikuna bas wä menakkä bas wä kjanei onak bas te ji biketseke etkabä kika, je k̄i yis dä tkenakjumi ra, jera yis wakei ssërmi anaa, ñakäi yis ssërmiña anaa bas biköle ra.
- 18 Je suta bas ssëno anaa, ñakäi bas ssënoña anaa yis da.
- 19 Yie ibiketse Säkekewa Jesús kika Timoteo patkäkmi plaa bas wäki, jekäi yie bas palei juña ra je wä yis täkinaklä ñaebä.
- 20 Iwa rä ka yis wä yi kuna bas biketsäk bäi s̄i ije käi.
- 21 Ka irä maikäi kuna ta, biköle rä iwakwa ji ebä biketsäk, ata ka irä Jesucristo cha biketsäk kuna.
- 22 Ata Timoteo rä bäi je juñer bas wä. Je te yis tsatka kte baa kjanei wak jishtë yaba te ikä tsatke käi.

- 23 Je k̄ika ije ne biketsa yie patkenakmi, jini yis ktei deksa je juña yis te ra.
- 24 Ata yie ibiketse Säkekewa oloi jami kukjunabä yis minajumi bas ska.
- 25 Ata yie ibiketsa yis kiana yis el Epafrodito yis tsatkäk kjuatkäkña, je patkäkmi bas wä k̄i. Je rä ale patkele bas wä yis tsatkäk ji sherke yis k̄i jewa.
- 26 Ije j̄er jami bas biköle dälänawa, ñakäi ij̄er ianawa bas te ije palei ssa iduaksa k̄ika.
- 27 Je rä iyina s̄i, idua t̄ai yëë iduärawa. Ata Säkeklä j̄er bäi sha ije ia; ka irä ije ebä ia kuna, ata yis ia ñaebä, yis j̄er iarke ka kij̄er ianaklä kuna.
- 28 Je ne k̄ika yis ssëna bäi s̄i ije patkäkmi bas wäk̄i, bas te isuani ra, bas ssënaklä ana, ñakäi ka yis j̄er ianaklä j̄ia t̄ai.
- 29 Jekäi ije kiöwa ssële ana wä Säkekewa jami. Sä ije käi wa dälätsöpa bas ku.
- 30 Ka irä jiye kuna ta, shk̄able Cristo ia kj̄uei, elkje ra iduawa kia. Ij̄ek juakksa duakwa yis tsatkäklä, ka bas wakwa ia je onak k̄ika.

Filipenses 3

- 1 Jekäi yis el wa, bas ssëno ana Säkekewa jami. Yie iyueni bas ia jiräni yis wa iyöle kja käi, je rä ka yis ia d̄ärerë kuna, je rä bas wetsäkläksa.
- 2 Bas s̄eno j̄erk̄ii chichi käi wa yika. Bas s̄eno j̄erk̄ii shk̄abläk yakei wa yika. Bas s̄eno j̄erk̄ii sä yaka wäbikäk wa yika.
- 3 Tsana ra saje wa Säkeklä kj̄anei wak sä wikblu wä, j̄ek ssële tuläka Cristo Jesús wä, ka j̄ek biketsäk kuna sa yaka jami, jewa ne rä tene shkiri ta s̄i rä.
- 4 Jeiräta yis ia ka ts̄o j̄ek yaka biketsäk. Ikuna yilé ia j̄ek yaka biketsar da ra, je tsata yis ia ka ts̄o cha biketsäk, je rä jikäi:
- 5 ocho día ra tene shkiri ona yis ia. Yis dä Israel wa, Benjamín ditsei wä wa. Hebreo wa shana yis dä Hebreo wa s̄i. Kawei wawë ska ra, yis dä fariseo wa.
- 6 Ikj̄ueitketse ska ra yis dä tapanak wa yuläksa weikanak. Wabiketsaneksa wämo kawei jami ska ra, yis dä ka shirilewa ta.
- 7 Ata yis ia ra ji säkei ta je kei kje ra je biketsaksani yie ka säkei ta j̄ia Cristo shk̄al jami.
- 8 Ka je ebä kuna, ata jira ji biköle biketsaksä yie rä ka säkei ta ani yis Säkekewaí Cristo Jesús biketse baa s̄i kj̄uei. Ije bata k̄ika yis ji biköle weikanawa. Je biketsa yie kje jile boroila ye Cristo kukäkläwa yis wä ye,
- 9 yis kolonakläwa ije jami ye, ka wabiketsaleksa wämo ye 'swakei ji wä kawei jami je wä kuna, ata wabiketsaleksa Cristo biketse wä, wabiketsale wämo ye Säkeklä wä, ji biketse etkabä k̄ika.

- 10 Yis ssëna yis me jër korpa Cristo ia, ñakäi ije shkilekani tåkili ia, ñakäi ije weikale shkäl ssäkña, yis ianakläwä ije suta duäkwä.
- 11 Jekäi rale tsi yis shkirkani sä dulewä wa shana.
- 12 Ka je rä yie je kukawä ená kuna, yis paruna bulee ená kuna, ata yis chatkäkewä därerë, jiye wata Jesús te yis kuka rä je kukäkläwä yis wä.
- 13 El wa, ka je rä yis te ibiketse je kukawä ená yie ni kuna, ata jí ebä ne wekë yie rä, je rä ji atana yis itä wä je ka biketse kuna jja yie, ata ji tsö yis wätsak ne kukekë yie pjoo rä,
- 14 je jami yis tur kate marä ibata jekje ska, yis kile minak kashakami Säkeklä wä Cristo Jesús jami je däkläksä yis ia isäkei ye.
- 15 Biköle saje wa këlechawä wa kü ibiketsö jekäi. Ata bas te ibiketseke kjuawa ra, Säkeklä te bas wäjiatkewëmi je wä.
- 16 Ata sa chatköwä tsana bikö sä wä ikolole kja jami.
- 17 El wa, bas kü yis mablö, ñakäi bas kü senak jishtë sá sena bas wänaka käi wa suo.
- 18 Ka irä jiye kuna ta, yis wä iyile bas ia tai, ata jira yie isheni jieleksä wä, chulii dami rä Cristo cruz í bolki wa ye.
- 19 Bata ska ra ijewa rä weikanakchawä. Ijewa keklái rä iñabäli ebä. Ijewa ñassäke rä iji äina ebä wä, ijewa te ji kajiska ebä biketseke rä.
- 20 Ata kajöir kei jami saje wa äyëi yöle rä, mai Satsatkäksä küssënak sä wä pjoo bitäke ska, je rä Säkekewa Jesucristo.
- 21 Ije te sä yaka shiana manewëmiksani yaka ta baa ije cha suta wä, itäkili iwä ji kukäkläwä iwakei nikika te ji wë wä.

Filipenses 4

- 1 Je ne kika yis el wa yis wä shkata wa, yis jër jami dälänak wa, yis ssëwak anaa wa, ñakäi yis ia corona ye wä, bas dikäla, bas chatköwä därerë jekäi ebä Säkekewa jami.
- 2 Yie Evodia irä, Síntique irä, jewa pake jër bänakni ñara Säkekewa jami.
- 3 Jekäi ba yis tsatkäkña bäi, je ia yie ishe ba kü ijewa kimo. Ijewa te kte baa wetsaña yis da, ñakäi Clemente irä yis da shkabläkña saka kie yöle tsö senak kseka wa äyëi ki wa irä ra ñara.
- 4 Bas ssëno anaa maitjä Säkekewa jami. Yie isheni etäbä kicha, bas ssëno anaa.
- 5 Bas sëno bäi, je wä biköle wä ijuñaklä bas dami rä bäi. Säkekewa kaldu rä alemana.

- 6 Ke bas j̄er iana ji ̄ani k̄i, ata ji biköle ska, k̄ak̄ie wà, ji kie wà, wekte she wà, ji sherke bas k̄i ktei shöpa Säkeklä īa.
- 7 Jekäi ra Säkeklä te sä ssëwë baa je īa ka s̄a j̄er k̄onak k̄je, je te bas kjänanemi bas j̄er ska irä bas kabiketsäke ska irä Cristo Jesús j̄ami.
- 8 Bata ska ra, el wa, ji rä iyina käi, ji rä kianak käi, ji rä wämo käi, ji rä sikii käi, ji rä sä ssëw̄ak bäi käi, ji rä palei ta bäi käi, jekäi ikuna ji baa ts̄o ra, ikuna ji k̄jeiyinak bäi ts̄o ra, je ne biketsö bas k̄u rä.
- 9 Ji wà bas paut̄ana, ji kuka bas te, ji ssa bas te, ji s̄ua bas te yis j̄ami käi, je wà bas ñadulaw̄o. Jera Säkeklä sä ssëw̄ak baa k̄aruämi bas da.
- 10 Yis ssëna ̄anaaw̄a s̄i Säkekewa j̄ami. Je rä bata ska ra, bas ñajak̄ani yis biketsäkni k̄ika. Del bas te yis biketsa, ata ka maikäi bas w̄a yis ts̄atk̄ak̄leí.
- 11 Ka yie je sheke rä yis k̄i ji bälirke k̄ika kuna. Ka irä jiye kuna ta, yis d̄a dulale ji biköle sh̄ana ssënak ̄anaa.
- 12 Sene kshana ka ji ta ra juñer yis w̄a, ñakäi sene ji ts̄o t̄ai ra je juñer yis w̄a. Yis d̄a jek̄ dulale ji biköle wà ji biköle ska ji katabl̄ak, ji ñale bäi iräle bäli ebä iräle, ji ts̄o t̄ai ra iräle ji ka ta ra iräle.
- 13 Yis īa ji biköle or̄ daw̄a Cristo yis täkiw̄ak oloi j̄ami.
- 14 Jeiräta bäi bas te iw̄a rä, je wà bas te weikane shk̄al ssaña yis da.
- 15 Bas Filipos wa w̄a ijuñer, mik̄a säkätä kte baa wapaut̄anami ra, Macedonia ska yis minej̄u ra, tapanak k̄juawa ska wa w̄a ka ji m̄ene irä ji kolone irä iw̄a ikj̄anei w̄akl̄aña yis da, ata bas ebä te.
- 16 Je s̄uta Tesalónica ska bas te inakl̄a patka botäbä kicha mañatäbä kicha yis ts̄atk̄akl̄a yis k̄i ji sherke wà.
- 17 Ka je rä jile melep̄a yis īa biketseke yie kuna, ata isäkei k̄itapanakl̄a bas īa je ne biketseke yie rä.
- 18 Ata ji patkeleté kalabe kuka yie, jekäi yis ji ts̄o t̄ai. Yis d̄a jileta bäi ebä, ji patkele bas w̄a je m̄a yis īa Epafrodito te. Je rä jile jalarta j̄amāa käi, jile melek̄a bäi, Säkeklä ssëw̄ak bäi käi.
- 19 Jekäi yis Kekl̄ái w̄a blune ts̄o baaw̄a s̄i Cristo Jesús j̄ami, je wà ite ji sherke bas k̄i biköle m̄emi bas īa.
- 20 ;Saje wa Kekl̄ái, Sa Ká, je ne oloi kanok̄apa s̄a kei etk̄a etk̄a jek̄jeyemi! Amén.
- 21 Bas te ishe sä sikii wa Cristo Jesús j̄ami biköle īa yis te ijewa chakami. Sä el wa kajali yis da wa te bas chakami.
- 22 Sä sikii wa biköle te bas chakami. Bäi s̄i rä César ju ska ts̄o wa ne te bas chakami rä.

23 Säkekewa Jesucristo j̄er b̄ai sh̄öpa bas īa bas j̄erik̄ä ska.

Colosenses

Colosenses 1

- 1 Pablo, Jesucristo ktei bata shäk Säkeklä k̄i ishena jekäi k̄ika, je te sä el Timoteo ra ñara,
- 2 jí yue mar bas sä el wa sikii wa chatkelewā bäi Cristo j̄ami tso Colosas ska wa iā. Säkeklä saje wa Ká, j̄er bäi shöpa bas iā, je kü bas j̄er ssëwopa baa.
- 3 Sá k̄akiäke bas k̄ika ra, del sá te Säkeklä saje wa Säkekewaí Jesucristo Ká je iā wekte sheke.
- 4 Ka irä jiye kuna ta, sá te issa bas te Cristo Jesús biketsa, ñakäi bas wā sä sikii wa biköle shk̄al,
- 5 je rä ji k̄issënak tso blele kajöir ska bas iā k̄ika. Je ne ktei ssële bas wā, kte baa j̄ami kte yina s̄i ssa bas te ra rä.
- 6 Je kte rä delemi bas ska. Jekäi jishtë je wärte kibirte kabiköle ska, je suta ñaebä iorte bas shāna rä, bas te Säkeklä j̄er bäi shäke ktei ssaté juñaté s̄i kei kje raté,
- 7 jishtë bas te ijuña shk̄ablākña sá ra shk̄ata Epafras j̄ami käi. Ije rä Cristo kjanei w̄ak bäi bas tsatk̄ak.
- 8 Je te ñaebä bas wā s̄a shk̄al Säkeklä wikblu j̄ami paka sá iā.
- 9 Je k̄ika ñaebä sá te bas ktei ssa kei skaté sá k̄akiäte bas k̄ika ka jalewā ta. Jekäi sá k̄akiäte bas j̄er k̄onaklä bäi s̄i ji sherke iwakei k̄i je iā, kabiketse biköle ska j̄erike ji rä wikblu iá j̄ami biköle ska.
- 10 Je rä bas senaklä jishtë Säkekewa j̄ami sene rä käi, issëw̄ak bäi ji biköle ska, wānak ji bäi biköle w̄e wà, kibinak j̄er k̄one Säkeklä ska wà,
- 11 t̄akinak t̄akili biköle wà ioloi t̄akii j̄ami, bas wā ji biköle w̄akukäklä katabläklä j̄er baa wà,
- 12 ssënak ānaa wekte shäk Sa Ká iā. Je ne te s̄a iā ji w̄ā s̄a kianaklä ji d̄akeks̄a s̄a sikii wa iā kukäkña k̄a oloika rä.
- 13 Ije te sä wetsaks̄a k̄atuil wā s̄a tso kololewā yika, jaklamini ite iyaba shk̄ata je gobiernoí j̄ami.
- 14 Ije wā sä rä t̄oleks̄a, jalech̄awā bitaba ji yakei wakble nui k̄ika.
- 15 Ije ne rä Säkeklä ka juenak kuna je meí rä, ji biköle yöleks̄a je yikaba rä.
- 16 Ka irä jiye kuna ta, ije ne oloi j̄ami ji biköle tso kajöir irä kajiska irä jewa yöleks̄a rä, ji juenak käi, ji ka juenak kuna käi, ji wākiri wa iräle, sa patk̄ak wa iräle, jile tsak̄ui wa iräle, k̄awei ta wa iräle, je biköle yöleks̄a rä ije ne oloi j̄ami iwakei iā.

- 17 Ije ne rä ji biköle yikaba rä. Ije oloi jami ji biköle tsö rä.
- 18 Ije ne rä iyaka tsaku rä, je rä tapanak wa. Ije ne rä säkätäba rä, bitele dulechawä wa ska itsä säkätä ye rä, ije däkläwä baklekä ji biköle ska.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, Sa Kä ssäna rä ji tsö iwakei jami je kalabe me kätkä ije jami,
- 20 ñakäi ji biköle jer bäiwakni iwakei ra ije oloi jami ka ikjuatkäklä jia ñara, ji tsö kajiska iräle ji tsö kajöir ska iräle käi, ipi baklejü cruz jami je wä.
- 21 Mikle bas bakle ñabutsäle tulämi ibolki ye bas jerike ska, bas te ji yakei wakblekë kika,
- 22 jewa jer bäiwani ite iyaka wä iduawä oloi jami, iwä bas makläksä sikii, ka yakei ta kuna, ka nui ta Sa Kä wäna,
- 23 je rä ikuna bas chatkawä tkelewä därerë ji biketse etkabä jami ra, ñakäi ikuna ji kissänak pakale kte baa wä ssäle bas wä je jami bas chatkawä ka tselejumi ta ra. Je kte ne wapautana ji biköle yöle tsö kajöir nikina ska rä. Je kte baa wakjäneiwak yë yis Pablo delewä rä.
- 24 Jira yis weikarte bas kjuei te yis ssëwëkë anaa. Ñakäi Cristo weikarë kisher jia, je wäjiekëksä yis te yis yaka ska ije yaka kjuei. Je iyaka rä tapanak wa.
- 25 Yis dewä rä ijewa kjanei wak ye, Säkeklä te yis ia imä kjanei onak bas ia käi, yis wä Säkeklä ktä wawäkläksä kalabe.
- 26 Je kte ka juñele kuna rä blelewä kã bakle mikle etkä etkä raté sa wale bakle saka saka skaté, ata jira je kjayina ije wä sikii wa tsö ia.
- 27 Säkeklä ssäna ijewa jer kuak mane rä je kte blelewä blunëi baa rä wä, ka Judío kuna wa shana. Je kte rä Cristo rä bas jami, ji kissänak baawä si.
- 28 Ije ne bata shekë sä te rä. Jekäi sä te ditsä biköle paruekë, ñakäi ditsä biköle yuekë kabiketse bena wä, sä wä ditsä biköle makläksä bäi ñakjee Cristo jami.
- 29 Je ebä wata kika yis shkabläkë rä, chichale itäkili te ji wë yis jami bäi si je wä.

Colosenses 2

- 1 Je ne kika yis ki bas shena ijuñak bikö yis chichale kjuatkak bas kika käi, ñakäi Laodicea wa kika käi, ñakäi yi wä ka yis süle kuna wa biköle kika käi.
- 2 Je rä ijewa jer täkinaklä, delewä etka yebä ñashkalible wä, iblunaklä jerike biköle wä, je wä ijewa jer konaklä Säkeklä ji blelewä ia, je rä Cristo.
- 3 Ije ne jami ji säkei ta biköle, kabiketse käi, ji juñe käi je tsö blele rä.
- 4 Ji shekë yie rä yi ani wä ka bas wäyuäkläwä kuna kte ssër ta iyina shtä wä.
- 5 Ka yis wakei kaldu kuna bas shana, ata yis wikblu kaldu bas shana. Jekäi yis ssërëkë anaa isuak jishtä bas te ji wëkë tsana käi, ñakäi jishtä bas te Cristo biketsa tkelewä därerë käi.

- 6 Je kika jishtë bas te Cristo Jesús kuka Säkekewa ye käi ra, jekäi bas shkō ije jami,
- 7 ñak kicha tkelewā dārērē, kiyōlekā ije jami, chatkelewā ji biketsäk etkabä, jishtë bas pautäle käi, ñakäi wekte shäk iia bäi si.
- 8 Ji suo tsana ka yi ani wā bas kukaklawā kuna wäyōnak kje kajūñe wà, kje kte wà ditsä wädular jami, ji wē kajiska jami, ata ka je rä Cristo jami kuna.
- 9 Ka irä jiye kuna ta, ji tsō Säkeklä jami kalabe tsō ije jami yaka ye.
- 10 Jekäi ije jami bas dä wäjielewā kalabe, je ne rä jile tsakui wa irä, kawei ta wa irä, biköle tsakui rä.
- 11 Ñakäi ije jami bas ia tene shkiri ona, tene shkiri ka ole kuna jula wà, ata tene shkiri ole Cristo wakei wā, sa yaka ska sa patkäk ji wak juleksa.
- 12 itäbilechawā ije raña bas wäokana ra, ñakäi ije jami shkilekani iraña, je rä bas te Säkeklä ishkiwakkani dulewā wa shana je takili te ji wē je biketsa kika.
- 13 Bas tsō jia dulechawā shirinak ebä, ka tene shkiri ta bas yaka ska, jera ite sene kseka mā bas ia ije raña, ñakäi ite bas shirile biköle jawā bitaba.
- 14 Ije te sa nui äyēi yöle wāshewawā, jeska jini kte wā iyile jami sa kjatele rä, je tsajuami ite sa ki, wātiakā ite cruz jami.
- 15 Jekäi ite jile tsakui wa irä kawei ta wa irä tulaksa, äiwachawā ite biköle wāna. Jekäi itunakā ijewa ki cruz wà.
- 16 Je ne kika ke bas ñamā yinak yi ani wā yakei ji ñe kika, ji ye kika, jile kei kjewe kika, tulu spana kei kjewe kika, sábadō kei kjewe kika.
- 17 Je biköle rä ji rä dākwa jia je ne kjashäk, ata iwa si rä Cristo.
- 18 Jekäi jek iawak juer ta jek jalewā tai käi, ángel wa oloitsäk käi, ji kjayile iia je ebä pakäk käi, jek ssäk ka wata ijerike ji rä yaka iá jami käi, jewa mane ani ku ji rä dākksa bas ia ke wätkewopa bas yika.
- 19 Jeshtë wa rä ka tkelewā kuna itsaku jami. Ata itsaku ne jami iyaka kalabe serke rä, wäjierke rä, sä wäjienaklä wà, sa jamei wà, ikibinaklä maikäi Säkeklä te ikibiwe käi.
- 20 Ikuna bas dä dulechawāña Cristo ra ji wē kajiska jami yika ra, çjiye bas serke sameishärä bas tsō jia rä kajiska käi, jek jākwa
- 21 ale ke je wā ni, ke je ña ni, ke je ka ni kawei yika rä na?
- 22 Je biköle rä enakwā iwawē wà, je rä ditsä ebä wā sa pakale ji wak, sa pautäle kika.
- 23 Iyina si ra je juer dä jerike tai käi, kajūñe tai käi, jekje tai käi, yaka ska jek weike tai käi. Ata ka jiye je kiar ji sserke sa yaka ia je wätkewak.

Colosenses 3

- 1 Ikuna bas dä shkile tuläkaniña Cristo ra, jera bas ku ji tsö kashaka ne yulö rä, mai Cristo katke jetkelewa Säkeklä jula wämo kjane ska.
- 2 Bas ku ji tsö kashaka ne biketsö rä, ata ka kajiska ji tsö kuna.
- 3 Ka irä jiye kuna ta, bas duachawa, jekäi bas sene kseka tsö rä blele Cristo ra Säkeklä jami.
- 4 Jekäi mikä Cristo bas sene kseka juermi ra, jera ñakäi bas juermi ije ra baawa si.
- 5 Je ne kika ji we kajiska jami ktöwa bas ku bas yaka wäjienaklä ska, kawakblewe käi, ji rä shiana käi, tärene käi, ji yakei ebä sherke sa ki käi, ji kitker sa jami käi. Je rä jile kekläi meji kjanei we ebä.
- 6 Je ne shtä kjuei Säkeklä kjuatkawa keji däkewa ka iktä ssäk kuna kika rä.
- 7 Mikle ra je shtä jami bas kja rä, mikä bas sena jia je jami keji kje ra.
- 8 Ata jira bas ku je shtä we jöwa kalabe: kjuatke käi, sälwi tkewe käi, ji we wäsiwa käi, ji wämo she yakei käi, kte yakei she bas kjäbata ska käi.
- 9 Ke bas kayua ñaukä jami. Ka irä jiye kuna ta, sä del këyake wa onak je rä juleksa bas wa kika.
- 10 Jekäi bas dä ñapajeleni sä del spana wä. Je spana terte, jishta iyuäkksa wakei rä käi, jer konakwa kalabe.
- 11 Jekäi ra ka sa kuna Griego iräle Judío iräle, tene shkiri ta iräle ka tene shkiri ta iräle, ka ñayöle iräle, ka etkä kjuawa wa iräle, kololewa kjanaklä ye iräle ka kololewa kuna iräle. Ata Cristo ne rä ji biköle ye, ji biköle ska rä.
- 12 Je ne kika bas ñapajiö jer jami ñadäläne wä, jer bäi she wä, jek jewa wä, sene bitaba wä, ji katable wä, jishta sä kolole Säkeklä wa wa käi, sikii, shkata iwa wa käi.
- 13 Bas ñakatablö; yilé kjuatkäke isaka ra, jera bas ñajöwa bitaba. Jishta Säkekewa te bas jawä bitaba käi, je suta bas ku iwö.
- 14 Ata je biköle tsata bas ñapajiö ñashkalible wä, je ne wä sa ñawäjiämi bäi si rä.
- 15 Cristo te sä ssewe baa, je ku bas jer ska bas wäsikewopa bas ssenaklä baa ñara, je ne ye bas kile däkwa ekla yaka ye rä kika. Ñakäi bas ku wekte shö Säkeklä ia.
- 16 Cristo ktä senopa kita si bas jami, bas ñapaktäklä bas ñaparuäklä kabiketse bena wä, bas kse shäklä jer baa wä Säkeklä ia bas jer ska, salmo wä käi, kse wä käi, ji wikblu ia ksef wä käi.
- 17 Ñakäi ji biköle weke bas te käi, jile she iräle jile we iräle, je biköle wö Säkekewa Jesús kie jami, wekte yile ije oloi jami Säkeklä Sa Kä ia.
- 18 Alaklä wa, bas ñajöwa bas senaklä wa yika jishta ishena onak Säkekewa jami käi.

- 19 Jäiyi wa, bas ku bas senaklä wa shkalıblö. Ke bas sena sälwii ijewa ra.
- 20 Yabala, bas ku bas ká wa ktä ssö ji biköle ska, jekäi ne wà Säkekewa wäbätsä rä kika.
- 21 Yabala ká wa, ke bas ku bas yabala kjuatkewak, ka ijewa jër ianaklä kuna.
- 22 Kjanaklä wa, bas ku bas wakwa blui wa ktä ssö ji biköle ska, ka ji wak sa surke ebä ra kuna, jishtë manele te ditsä ebä sseweke bäi käi, ata ji wak tsana jër baa wà, sualewa Säkeklä yika.
- 23 Jekäi ji biköle weke bas te, je wo jër baa wà, jishtë Säkekewa ia ji we käi, ka ditsä ia ji we käi kuna,
- 24 juñelewa Säkekewa te bas ia däli ukä memi isäkei ye, bas te rä Säkekewa Cristo ne kjaneyi weke kika.
- 25 Ata yi te ji wá yakei tormi ite iwá yakei jami. Ka irä jiye kuna ta, ka sa ia ji däkksa kjuawa kjuawa kuna.

Colosenses 4

- 1 Blu wa, bas ku bas kjanaklä wa ia ji wo wämo, ñakjee, bas wa ijuñer bas dä blui ta ñaebä kajöir ska kika.
- 2 Bas chatköwa kakiäk del, je jami bas seno jër kij, wekte shäk Säkeklä ia.
- 3 Ñakäi bas kakiö sä kika ka menaklä sä ia kte shäklä, sä wa Cristo ktei blelewa wapakäklä. Je ne kjuiei yis kate watelewa rä.
- 4 Bas kakiö yis wa je wajerkuakläksa, jishtë yis kiana ishäk käi.
- 5 Bas seno tsana ka delewa kuna wa ra, bas wa ka kjäke wawaklä bäi.
- 6 Bas ktäke kiana rä del bäi ebä, däre ta bäi käi, je wà bas jër konaklä maikäi sä kúke ekla ekla rä käi.
- 7 Jishtë yis dami rä je biköle pakemi bas ia sä el shkata sa tsatkäk bäi, Säkekewa kjanakläña yis da Tíquico te.
- 8 Yie ije patke mar bas wäki jikäi wata ki, je rä bas wa ijuñaklä jishtë sä dami rä käi, ñakäi iwä bas jër täkiwaklä.
- 9 Je patkeke yie sä el shkata chatkelewa bäi Onésimo ale bas wa ekla je ra. Jewa te ji orte jiska rä je biköle pakemi bas ia.
- 10 Yis da watelewaña Aristarco te bas chakami, Bernabé el Marcos te ñaebä. Je ktei rä yilemi kja bas ia. Idamiju ra, bas te ikiewa.
- 11 Ñaebä Jesús kie etkä Justo ni, je te bas chakami. Säkeklä gobierno wakjaneyiwakña yis da wa shana, ijewa ebä ne rä tene shkiri ta wa rä. Ijewa rä yis jër pabläk tai.

- 12 Epafra, ale bas wa ekla, je te bas chakami, ije rä Cristo Jesús kjanaklä. Je chichar kate del k̄akiäk bas k̄ika, bas tkenakläw̄a d̄ärer̄e k̄elech̄aw̄a wa k̄ai, ji sherke Säkeklä k̄i w̄ak kalabe.
- 13 Yis w̄a ije rä s̄unak, ije rä j̄ek weikäk t̄ai bas bata k̄ika, ñak̄ai Laodicea wa irä Hierápolis wa irä jewa bata k̄ika.
- 14 Lucas, ale sä bäiw̄ak shk̄ata s̄a w̄a irä Demas irä, jewa te bas chakami.
- 15 Bas te she sä el wa ts̄o Laodicea ska wa īa irä Ninfas īa irä tapanak ije ju ska wa irä īa s̄a te ijewa chakami ni.
- 16 Jí äȳe wayina en̄a bas sh̄ana ra, jera Laodicea ska tapanak wa pake bas te iwashäk, ñaebä Laodicea wa īa ipatkele washe bas te.
- 17 Ñak̄ai bas te ishe Arquipo īa, ji kj̄anei w̄e mēle īa Säkekewa w̄a, je waw̄o ik̄u rä kalabe.
- 18 Jí bas chakäklämi yua yis Pablo te yis wakei jula w̄a. Ka bas j̄er sher yis ts̄o rä w̄atelew̄a ska. Bas īa j̄er bäi yinopa.

1 Tesalonicenses

1 Tesalonicenses 1

- 1 Pablo irä, Silvano irä, Timoteo irä, jewa te jí yue mar Tesalónica ska tapanak Säkeklä Sa Kä jami Säkekewa Jesucristo jami jewa ia. Jer bäi yinopa bas ia, bas jer ssenopa baa.
- 2 Maitjä sä te wekte sheke Säkeklä ia bas kika; sä te bas ktei sheke sä ka kiäke na ka jalewä ta.
- 3 Bas ji wäke bas te ji biketsa etkabä kika, bas shkabläke ñashkalible wä, bas chatkäkewä saje wa Säkekewaí Jesucristo kissäk, jeska sä jer jarke Säkeklä Sa Kä wäna.
- 4 El wa shkätä Säkeklä wä wa, sä wä ijuñer bas dä kolole iwä.
- 5 Ka irä jiye kuna ta, sä wä kte baa yinak, ka denemi bas ska rä kte ebä wä kuna ata je rä ji täkii wä, Wikblu Sikina wä, biketsale bäi siwä wä. Ñakäi bas wä ijuñer jishtë sä sena bas shäna bas kjuëi käi.
- 6 Jekäi bas ñadulawawä sä irä Säkekewa irä mabläk. Bas te kte kuka weikane täi shäna ssële anaa Wikblu Sikina oloi jami.
- 7 Jekäi bata kika bas dewä mablenak Jesús biketsäk wa tsö Macedonia ska irä Acaya ska irä wa wä.
- 8 Ka irä maikäi kuna ta, bas ne ska Säkekewa ktä ssenami rä, ka Macedonia ska Acaya ska ebä kuna, ata bas te Säkeklä biketsa, je palei minemi rä ka biköle ska. Je kika ka sä shene ji shäk jja.
- 9 Ka irä jiye kuna ta, je wakwa te ipakeke jishtë bas te sä kiawä bäi käi, maikäi bas ñamanewäksä jile kekläí meí yika Säkeklä ia, bas wä Säkeklä si kseka kjanëi wäklä käi,
- 10 bas wä iyaba däke kajöir kissäklä, ale shkilekani iwä dulehawä wa shäna. Je rä Jesús, je ne te sä bäkeksä Säkeklä kjuatkawä keí däkewä yika rä.

1 Tesalonicenses 2

- 1 El wa, bas wakwa wä ijuñer, sä dastana bas ska ka deneksä rä kje ka wata käi kuna.
- 2 Ata je yikaba sä te ji shkal ssa, sä weikana diekjela Filipino ska jishtë bas wä ijuñer käi. Jekäi sä ñatäkiwä saje wa Kekläí jami sä wä bas ia Säkeklä ktei baa bata shäklä kjuatke täi shäna.
- 3 Iwa rä sä te sa pakte rä ka kte shirilewä wä kuna, ji shjana wä kuna, sä wäyue wäsüwa wä kuna.

- 4 Ata Säkeklä wə́ sá rā suleksə́ bāi kianak kte baa bata shāk wa ye kiká sá ktāke rā, ka ditsä ebä ssēwək bāi kuna, ata Säkeklä sə́ jērike sūakksə́ ssēwək bāi.
- 5 Jishtä bas wə́ ijuñer kái, ka sá wə́ bas kjeiyine ji kī bas wə́ sá ktä ssäkläpa kuna, ka sá wə́ ji ɔne jile dākläksə́ sá iə ebä kiká kuna. Säkeklä te je sua.
- 6 Ka sá wə́ ibiketsane ditsä me sá oloi kākə́, bas iräle kjuawa iräle wə́ kái. Jeiräta sá rā Cristo ktei bata shāk wa kiká, sá iə kə́ tsə́ bas weikäklä ji wà.
- 7 Ata sá dewə́ yabala dulunala kái bas shə́na. Jishtä yabala ə́mi wa te tsu me iyabala iə́ kái,
- 8 sá wə́ bas shkəl tə́i kiká, sá jēr ssēna ka bas iə́ Säkeklä wə́ kte baa tsə́ ebä mə́k kuna, ata ñaebä ñamə́tuläkkəsə́ bas iə́, je rā bas dewə́ sá wə́ shkə́ta tə́i kiká.
- 9 Ka irä maikái kuna ta, el wa, bas jēr jə́na sá shkə́bla tə́i sá ji wə́ jaree ska. Jekái sá ji wə́ tuina kə́piana, ka sá wə́ bas mane ə́ni weikäklä́, sá te bas pakta Säkeklä wə́ kte baa tsə́ wa ra.
- 10 Bas irä, Säkeklä irä, jewa rā sá sūak, jishtä sá sēna bas ji biketsäk etkabä wa shə́na bulee, wə́mo, ka palei ta yakei kái.
- 11 Jekái bas wə́ ijuñer jishtä yabala pakte iká te kái, sá te bas jēr təkíwə́, bas jēr pabla,
- 12 bas paka shkək kianak Säkeklä jə́mi kái. Je ne te bas kia dəkə́wə́ iwakei gobierno jə́mi oloi kanakə́ ije ra.
- 13 Je kiká sá te wekte shekə́ Säkeklä iə́ ka jalewə́ ta. Ka irä jiye kuna ta, sá te Säkeklä ktä bata sha je ssa je kuka bas te ra, ka bas wə́ ikolone ditsä ktä kái kuna, ata je kiawə́ bas te jishtä Säkeklä ktä kái. Iyina sī ra je rā jekái. Je kte ne te ji wəkə́ bas ji biketsäk etkabä wə́ shə́na rā.
- 14 Jekíka el wa, bas ñadulawə́wə́ tapanak eyaka eyaka Säkeklä iə́ Judea ska Cristo Jesús jə́mi wa mablək. Ka irä maikái kuna ta, jishtä ijewa weika Judío wa te, je suta ñaebä bas weika bas wakwa kə́i ska wa te.
- 15 Judío wa te Säkekewa Jesús irä jile bata shāk wa irä ktachə́wə́, ñakái ijewa te sá tulaksə́. Ka ijewa te Säkeklä ssēwə́ bāi, ata ijewa kjuatkəkə́ biköle ra.
- 16 Ijewa te sá wə́tkewəkə́ ka sá wə́ ka Judío kuna wa paktäklä jewa tsə́tkenäkläksə́ ye. Jekái ijewa nui kukä rami dəkə́ pshii. Jeiräta kjuatke dewə́ kja ijewa kiká eə́na sī.
- 17 El wa, sá bala butsə́na bas yika berbena bala ta, ka sūle ta, ata del ssēle sə́ jēr ska sá kajali bas da kái, jera kíta sá ssērəkə́ sə́ me bas sūawə́ni kái.
- 18 Je kiká sá ssēna minak bas ska. Jekái yis Pablo te imabla botäbä kicha mañatäbä kicha, ata Satanás te sá wə́tkewə́wə́.

19 Iwa rä mikä saje wa Säkekewaí Jesús däni ra, ¿ji küssëmi sá te, ji kika sá ssërmi ana, ji tkemiká sá te tsakü kî corona ye sá jek ssäklä ije wäna rä na? ¿Ka bas ne je rä na?

20 Jekäi bas ne wà sá oloi karmiká rä, sá ssërmi ana rä.

1 Tesalonicenses 3

1 Je ne kika ka sá ia iwäkolor jia ra, sá te ibiketsaksa atanak sá wakwa ebä Atenas ka,

2 jekäi sá te Timoteo, ale sá el shkabläkña Säkeklä ia sá ra Cristo ktei baa shäk, je patkami bas täkiwak bas tsatkäk bas wä ji biketsäklä jia etkabä,

3 ka bas mane ani tjuäkläwä jí sä weikarte wä. Je rä bas wä ijuñer je ne ye sä rä kika.

4 Sá kajali jia bas da ra, sá te isha kja bas ia sä weikarmi. Jekäi iona jishtë bas wä ijuñer käi.

5 Je ne kika yis ia ka iwakolor jia ra, yie Timoteo patkami bas wäki, yis wä ijuñäklä jishtë bas dami ji biketse etkabä jami rä käi, iö sá jer kiwak te maikäi rale bas jer kiwechewä, jera sá shkabla tai bas shana weikarwä ka wata.

6 Ata jira Timoteo tsö bas suak je dene te bas te ji biketsete etkabä, bas ñashkalibläte je paka sá ia, bas te sá biketse kate, bas jer ssërke sá suak, jishtë sá jer ssërke bas suak käi, je paka.

7 Je kika el wa, bas ji biketsä dami jia etkabä kika sá jer pablana, sá jer iarke sá weikarke biköle shana,

8 je wä jira sá sermi jia kseka, bas dami tkelewä därërë Säkekewa jami kika.

9 Je ne kika sa ssëna ana eena si bas kika saje wa Kekläi wäna, ¿maikäi je kjekla ki sá ia wekte yir Säkeklä ia na?

10 Kapiana tuina sá ká kiäke pjoo, sá wä bas wakwa si suaklä, sá wä bas sher jia ji biketsäk etkabä je kiwäjiäkläksa.

11 Säkeklä saje wa Ká je wakei irä, saje wa Säkekewaí Jesús irä jewa kü sá wäsikewomipa däkmi bas wä kî.

12 Ñakäi Säkekewa kü bas ssëwopa kîta jöiwäta ñashkalibläk, ñakäi biköle shkäläbläk, jishtë sá wä bas shkäl käi,

13 je rä bas täkinäklä bas jer ska, bas konäklä ka shirile ta ani sikii si Säkeklä Sa Ká wäna, mikä saje wa Säkekewaí Jesús däkeni ije wä sikii wa tsö biköle ra ñara ra.

1 Tesalonicenses 4

- 1 Jekäi bas yis saka wa, sá te bas ia isheke, bas pakeke Säkekewa Jesús jami, ji kolole bas wá sá jami, je rá jishtë bas kiana senak käi, Säkeklä ssëwák bäi käi, je wák kíta jishtë bas te iwë kate käi,
- 2 je rá bas wá ijuñer jini sá te bas ia ishatana Säkekewa Jesús jami käi kika.
- 3 Iwa rá jikäi Säkeklä kî bas sherke rá: je rá siki tenak, ñabutsäksä kawakblewe yika,
- 4 dulanak ekla ekla jek yaka senewák sikii ka jek yaole ta,
- 5 ka ji tkerke sä jami pjoo wák, jishtë ka kjuawa wa ka Säkeklä jami kuna wa te iwëke käi kuna,
- 6 ka jekäi kawakblewák kuna, ka je wà sä el weikäk ji wák iukä jami kuna. Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa te iwakbläk jekäi wa kpemi je shtë biköle kjuei kî, jishtë sá te bas ia isha käi iwajerkua käi.
- 7 Ka irä jiye kuna ta, ka Säkeklä wá sä kile rá ji shiana wák kuna, ata sikii tenak.
- 8 Je ne kika yi te je juaksä ra, je rá ka iwá ditsä juneksä kuna, ata Säkeklä, iwikblu Sikina mak bas ia, je ne juaksä ite rá.
- 9 Ata ka jiye yis shene ñashkalible ñajeketa wa käi je ktei yuäk jia bas ia. Ka irä jiye kuna ta, bas wakwa rá pautäle ená Säkeklä wá ñashkalible wà.
- 10 Iyina sî ra bas te je wete sä el wa biköle tsö Macedonia kei kalabe ska wa ia. Ata el wa, sá te bas pake je wák kíta kíta,
- 11 ñakäi ñatsäksä senak bitaba, bas wakwa ji tsö onak ebä biketsäk, shkabläk bas wakwa jula wà maikäi sá te bas ia isha käi,
- 12 je rá bas senaklä tsana ka delewá kuna wa ra, ñakäi ka bas kî ji shenaklä kuna.
- 13 El wa, ñaebä sá kî bas shena sä käpelechawá wa ktei juñak, ka bas jer ianachakläwá, jishtë ditsä saka wá ka ji bäi kuna küssenak wa käi.
- 14 Iwa rá ikuna sa te ibiketse iyina sî Jesús duawá ishkinakani ra, je suta Säkeklä te sä käpelechawá Jesús jami wa jetémi ira.
- 15 Jekäi sá te jí sheke bas ia Säkekewa ktä wà, saje tsö jia kseka wa, atale Säkekewa dakeni kje, jewa ka minakmiba sä tsö käpelechawá wa yika.
- 16 Iwa rá Säkekewa wakei bitäjuté kajöir ska ale takii iwá sa patkälä wà, ángel wa tsakui ale wà, Säkeklä kökö bulale wà, jera dulechawá Cristo jami wa shkirmikani sákätä.
- 17 Jekjepa saje tsö jia kseka atale wa rá kolonak janakmi ijewa ra ñara mö jarka Säkekewa kuakwá kashá kî. Jekäi sä sermi del Säkekewa ra.
- 18 Je ne kika je kte wà bas ñajertäkiwo.

1 Tesalonicenses 5

- 1 Jeiräta bikökje je räle mane kei wà je räle, el wa, ka yis shene je yuäk jia bas ia.
- 2 Ka irä maikäi kuna ta, bas wakwa wä ijuñer bäi, Säkekewa dfaí dämiwä rä jishtë jakbläk wa däju tuina käi.
- 3 Jekäi mikä iyirke, "Sa dami rä bäi ebä, ka ji däläna ta", jera sa weikane dämiwä ijewa kika plaa, jishtë alaklä wa bitawä yaba kika kei dawä iduäkläksä käi. Jekäi maikäi ani ka ijewa ia je tenak janak.
- 4 Ata el wa, ka bas tsö rä katuil na kuna, je dfaí wä bas kukäkläwä jishtë jakbläk wa käi kuna.
- 5 Ka irä jiye kuna ta, bas biköle rä ka oloi jami wa, kapiana jami wa. Jekäi ka saje wa rä katuil jami kuna, ka yee jami kuna.
- 6 Je ne kika ke sa kapa jishtë ditsä saka käi, ata sä seno kseka jer ta.
- 7 Iwa rä kápäk wa kápä rä tuina. Di wà jek ktäk wa jek ktä rä tuina.
- 8 Ata saje kapiana jami wa seno jer ta, pajielewä ji biketse etkabä wà, ñashkalible wà jer bata kitiäklä ye, pajielewä sä tsatkerkeksä kissë wà casco ye.
- 9 Ka irä jiye kuna ta, ka Säkeklä wä sa kolone rä ikjuatkäklä sa ra ye kuna, ata je rä sä wä saje wa Säkekewaí Jesucristo oloi jami tsatkeneksä kukäkläwä.
- 10 Je ne duawä saje wa ki rä, je rä sä tsö jia kseka iräle, sa kapachawä iräle ra, sä senaklä etkayebä iwakei ra.
- 11 Je ne kika bas ñatäkiwo ami jia ami jia, bas ñakiwäjiö ekla ekla, jishtë bas te iwe datse käi.
- 12 El wa, sä te bas ia ishe shkabläk bas shana wa, bas wäsikewäk Säkekewa jami wa, bas paruäk wa, jewa dälätsö,
- 13 jewa biketsö bäi si shkabilele, ijewa te ji kjanei weke kika. Jekäi bas seno ñara bitaba.
- 14 El wa, sä te bas pake, ka shkabläk kuna wa uñak; ka täki ta wa jer pabläk; jalmalewä wa kimäk; ditsä biköle katabläk jer bäi wä.
- 15 Tsana, ke yi ku ji yakei ki ji wak yakeini yi ani ia. Ata maitjä bas ku rä, ji rä bäi ne wo ñaiä, ñaebä ditsä biköle ia.
- 16 Bas sseno anaa maitjä.
- 17 Bas kakiö itsö ye.
- 18 Ji biköle ki wekte shö. Ka irä jiye kuna ta, je ne käi Säkeklä ki bas sherke iwak Cristo Jesús jami rä.
- 19 Ke bas ku Säkeklä wikblu wäshtawä.
- 20 Ji kjayile Säkeklä wä bata yirke ra, ke je juaksä.

- 21 Ata ji biköle suoksa. Ibäi kuköwa.
- 22 Bas ñatsoksa ji biköle yakei saka saka shtä yika.
- 23 Säkeklä sä ssëwak baa, je ku bas siki tewopa kalabeksa, bas däkläksapa ka yakei ta, wikbluje, jerikeje, yakaje, sa wakei kalabe käi, sajewa Säkekewaí Jesucristo däkeni ra.
- 24 Bas kiäk rä ji wak bulee, je ne te je wemi rä.
- 25 El wa, bas kãkiö sä kika.
- 26 Sä el wa biköle chakö ñawäjalassë wämo wà.
- 27 Säkekewa wäkata ska yie bas pake jí äyë washäk sa el wa biköle ia.
- 28 Saje wa Säkekewaí Jesucristo jer bäi shöpa bas ia.

2 Tesalonicenses

2 Tesalonicenses 1

- 1 Pablo irä, Silvano irä, Timoteo irä, jewa te jí yue mar Tesalónica ska tapanak Säkeklä Sa Kä jami Säkekewa Jesucristo jami jewa ia.
- 2 Säkeklä Sa Kä irä Säkekewa Jesucristo irä, jer bäi shöpa bas ia, jewa ku bas jer ssëwopa baa.
- 3 El wa, sä kiana Säkeklä ia wekte shäk maitjä bas kika jishta ishena onak käi. Je rä bas te ji biketse damika etkabä jöikwä ta kika, ñakäi bas biköle ñashkaläblä dami kita kika.
- 4 Je kika sä ñassäke bas tapanak eyaka eyaka Säkeklä ia wa wä, je rä bas chatkäkewä, bas te ji biketseke etkabä, bas weikarke biköle shana kika, sälwi sune shkäl ssëke bas te shana kika.
- 5 Je wä ijuer Säkeklä te ji wabiketseksä rä bulee sj, je wä bas kianklä däkwa Säkeklä gobiernoi jami. Je gobierno bata kika bas te ji dälässëte rä.
- 6 Säkeklä te ji wë rä wämo kika ije te bas weikäk wa kpemi nui ki,
- 7 ñakäi ite bas weikane shkäl ssäk wa pakemi jeräkña sä ra, bikökje Säkekewa Jesús kjayirke kajöir skaté iángel wa tákii wa ra,
- 8 yökö wäkalekä oloo na, ka Säkeklä jami kuna wa irä, ka jek jäkwä kuna saje wa Säkekewai Jesús ktei baa kukäk wa irä, jewa kpäk kei ska ra.
- 9 Jewa bukanami weikane jekjeye wä, tululeksä Säkekewa yika, itäkili baa yika,
- 10 mikä ije däni oloi kanakkä iwä sikii wa tsö wä, sunak baawä ibiketsäk wa biköle wä kei ska ra. Jekäi bas te ibiketsaña, je rä bas te sä wä ji sule paka sä te biketsa kika.
- 11 Je kjuei kika sä kikiäke maitjä bas kika, je rä saje wa Keklái wä bas biketsäkläksä kianak jiye wata ki iwä sä kile rä käi, itäkili oloi jami bas wä ji bäi biketse onak käi, ji wë ji biketse etkabä wä käi, je biköle wäklä bas wä kalabe.
- 12 Je rä saje wa Säkekewai Jesús kie oloi kanakläkä bas oloi jami, ñaebä bas oloi kanakläkä ije oloi jami, saje wa Keklái irä Säkekewa Jesucristo irä jer bäi shä jami.

2 Tesalonicenses 2

- 1 Ata saje wa Säkekewai Jesucristo däkeni, ñakäi sä rä tapanakwä ije wäjami, je pake mar sä te. Je kika sä te el wa bas ia ishe:
- 2 ke bas ñajawä ji biketsanak bas wä jäkwä tjabana, ke bas maletenakwä jile wikblu wä iräle, kte wä iräle, äyë juer ta sä wä yöle käi ssërta Säkekewa diai dewä kja irä käi wä iräle.

- 3 Ke bas ñamā yi ʼani iā wāyōnak ji ʼani wà. Ka irā jiye kuna ta, ka je díaf dāwāba yika sākātā s̄a ñajāmikā Sākeklā dokoitsākwa, ñakāi ekla ka k̄awei dālātsāk kuna, ale bitele weikanakwā, je dāmiwā.
- 4 Ji bikōle kinak Sākeklā ye wa ra, ji rā dālātsalewā wa ra ikjuatkāmi, ijek ssāmi ijewa tsāta, j̄etkākwa Sākeklā Templo na j̄ek shāk Sākeklā ye kje.
- 5 Yis katke j̄ia bas da ra, yis te je sha bas iā, ʼje ka juñer j̄ia bas wā na?
- 6 Jekāi bas wā ijuñer jira ji te je wātkewē kate kāi, je rā idāklāwā bikōkje ikei dewā idāklāwā ra.
- 7 Iwa rā je ka k̄awei dālātsāk kuna ktei blelewā waorte kja. Ata jira iwātkewāk kate te iwātkewēmi j̄ia, ma rā je iwātkewāk tsēna j̄unami kje.
- 8 Je ne kjepa je ka k̄awei dālātsāk kuna dāmiwā rā. Ata Sākekewa Jesús te ije ktemiwā iwakei s̄iweī wā wākjule, weikemiwā ite idaju juerkē wā.
- 9 Je ka k̄awei dālātsāk kuna dāmiwā rā Satanás te ji wē oloi j̄ami, ji wā ta tākii, ji kjashā ta ijuenaklā ye, ji ka s̄ule s̄a wā wā ta s̄a wāyuāklā,
- 10 s̄a weikanakchawā wa wāyuemi ite ji bikōle yakei wā, ka ijewa wā ji rā iyina kolone shk̄al̄iblenak its̄atkenaklāks̄a k̄ika.
- 11 Je ne k̄ika Sākeklā te iwāyuāklā patkemi ijewa wā kayue kukāklā kte s̄i ye,
- 12 je rā bikōle ji rā iyina ka kukāk kuna kte s̄i ye, ata wābātsāk ji yakei wā wa bukanaklā.
- 13 Ata s̄a kiana wekte shāk del Sākeklā iā bas s̄a el wa shk̄ata Sākekewa wā jewa k̄ika, je rā Sākeklā te bas kuka sākātā skaté ts̄atkenakks̄a iwikblu te s̄a siki tewē oloi j̄ami, ñakāi ji rā iyina s̄i biketse k̄ika.
- 14 Je ne ye ite bas kia kte baa wapautāle s̄a wā oloi j̄ami, je wā bas oloi kanaklākā saje wa Sākekewaí Jesucristo rā oloi kalekā kāi.
- 15 Je ne k̄ika el wa, bas chatkōwā dārērē, s̄a wā bas dulale kte wā kāi āyē wā kāi je kukōwā dārērē.
- 16 Jekāi saje wa Sākekewaí Jesucristo irā Sākeklā saje wa Kái ale s̄a shk̄al̄iblāk, s̄a iā j̄er pablene jekjeye irā ji baa k̄issēnak irā mak̄ ij̄er bāi shā k̄ika,
- 17 je wakei ku bas j̄er pablewōpa, bas j̄er tākiwōpa, ji bikōle bāi wāklā shāklā bas wā.

2 Tesalonicenses 3

- 1 Ibata ska ra, el wa, bas k̄akiō s̄a k̄ika Sākekewa ktei minaklāmi mane mane, ñakāi ioloi kanaklākā, jishtā iōna bas shāna kāi,
- 2 ñakāi s̄a wetsanaklāks̄a ditsā s̄alwii yakei shtā wa yika. Iwa rā bikōle rā ka ji biketsāk etkabā kuna k̄ika.

- 3 Ata Säkekewa rä ji wַk bulee, je ne te bas jāklemiwa dārērē, bas kjānanemi ale yakei yika rä.
- 4 Sá te ibiketse Säkekewa kīka, jini sá te bas paka iwak kái, je wēte bas te, je wēmi jīa bas te.
- 5 Säkekewa kų bas wāsikewopa bas jēr ska s̄a shkaļīblāk Säkeklä kái, ji katablāk jēr baa wà Cristo kái.
- 6 Jeiräta el wa, sá te bas pake Säkekewa Jesucristo kie jami: Bas ñabutsö tulöksa biköle sa el wa ka ji wַk kuna shtä yika, ka s̄enak kuna sá te bas dulawa jami je shtä wa yika.
- 7 Ñera bas wakwa w̄a ijuñer jishtä kái bas kiana sá mablāk rä. Iwa rä ka sá s̄ene bas shana ka ji օle ta kái,
- 8 ka sá w̄a yi անi jile ñane kjermita. Ata sá shkaḅla t̄ai, sá ji w̄a jaree kapiana tuina, je rä ka sá w̄a bas mane անi k̄i ji jawaklākā dārērē.
- 9 Ka je rä ka sá w̄a kawei kuna ji kiäklä kái kuna, ata je rä sá w̄a ji waklā bas wāna bas w̄a mablenak ye.
- 10 Jekäi sá kajali jīa bas da ra, sá te bas pakta jí kte wà: Yi ka kiane shkaḅlāk ra, ke je yaka.
- 11 Ka irä maikāi kuna ta, sá te issa bas manele dami rä ka ji անi wַk kuna, ka shkaḅlāk kuna, jek patkāk kjuawa ji օrke na.
- 12 Je kīka sá te je shtä wa pake, sá te je shtä wa iā kawei mē Säkekewa Jesucristo jami bitaba shkaḅlāk iwakwa ji ñaklä.
- 13 El wa, ke bas shtirinak ji bāi wַk.
- 14 Ikuna manele te ji sha sá te yöle jí äyē kīka ka ssē ra, je wakei kjashōw̄a, je yika bas ñabutsö tulöksa, iāinaklāw̄a ye.
- 15 Jeiräta ke ikukaw̄a s̄a bolki kái ata iparuö tsana s̄a el kái.
- 16 Säkekewa s̄a ssēwāk baa, je kų bas ssēwopa baa maitjä ji biköle ska. Säkekewa kų bas biköle wapeblōpa.
- 17 Ji bas chakäklāmi yöle rä yis Pablo w̄a 'swakei jula wà. Bena yis äyē yuā ska yie iyue rä jekäi, ijuenaklä yis ne te iyua rä. Jekäi yis äyē yuā rä.
- 18 Saje wa Säkekewaí Jesucristo jēr bāi shōpa bas biköle iā.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

- 1 Pablo Cristo Jesús ktei bata shäk, Säkeklä saje wa tsätkäksä irä Cristo Jesús sa wä biketsanak irä je wä ipakale jekäi iwäk kika,
- 2 je te jí yue mar Timoteo ba yis yaba sï käi ji biketse etkabä jami je ia. Säkeklä Sa Kä irä, sajewa Säkekewaí Cristo Jesús irä jër ssënopa bäi ba ra, jër bäi shöpa ba ia, jewa kü ma jër ssëwopa baa.
- 3 Jishtä yis kjana ba ra mikä yis minejumi Macedonia ska ra, jekäi wë ma atana jia Éfeso ska, je rä ka ba wä manele pakäklä kuna sä paktäk ji kjuawa wà,
- 4 ka ijewa wä kje kapake ka wata käi, sa bakle mikle wa kie yöle tso chulij pake käi, je ssäklä kuna. Je te sä ktewekë ebä, je ia ka sa tsätkenak Säkeklä cha kjanei wäk, ata je wë rä ji biketse etkabä wà.
- 5 Ata jekäi bas pakana, je rä sa ñashkalibläklä iyina sï, jër ssële ka nui ta käi, ji biketsale etkabä ka imei ye kuna.
- 6 Ata manele te je jawä minemi kte ka wata pake jami.
- 7 Ijewa ssërke däkwä kawei wà sä yuäk wa ye. Ata ji pakekë ijewa te, ji wapaktekë ijewa te kte sï käi, ka je wä iwakwa jër kone ani.
- 8 Ata sa wä ijuñer je kawei rä bäi, ikuna sa te iwawä bulee ra.
- 9 Jikäi sa wä ijuñer, ka kawei mele rä sä wämo wa ia kuna, ata je mele rä ka kawei dälätsäk kuna wa ia, ka sä ktä ssäk kuna wa ia, ka sä bäi kuna wa ia, ji yakei wakbläk wa ia, ka ji dälätsäk kuna wa ia, ji shiana wäk wa ia, sa kä ktäkwä wa ia, sa ami ktäkwä wa ia, sä ktäk wa ia,
- 10 kawakblewäk wa ia, jäiyi wa ser jäiyi wa ra wa ia, sa jakibläk watonak wa ia, kayuelbi wa ia, kayue wà ji shäk Säkeklä wäkata ska wa ia, sa pautäle bäi ukä jami jile saka wäk wa ia,
- 11 jishtä kte baa mele Säkeklä baawä sï wä yis ia rä käi.
- 12 Yis jër ssëna baa sajewa Säkekewaí Cristo Jesús ale yis täkiwäk ra. Ka irä jiye kuna ta, ije te yis biketsa chatkelewä bäi, je kika ite yis tkawä ikjanei wäk ye.
- 13 Mikle ra yis dä Jesús shäk yakei, iweikäk, ijañetsäk. Ata ije jër bäi sha yis ia, ka irä jiye kuna ta, yie je wä rä ka yis dä jër kole kuna ka ji biketsäk etkabä kuna kika.
- 14 Ata saje wa Säkekewaí jër bäi shä deksä yis ia eëna sï, Cristo Jesús jami ji biketse etkabä irä, ñashkalible irä tso, jera ñara.
- 15 Jí kte rä bulee, kianak kinawä biköle wä. Je rä Cristo Jesús deju kajiska ji yakei wakbläk wa tsätkäksä. Jewa shana yis ne rä ieëna sï rä.

16 Ata ji ne bata k̄ika Säkeklä j̄er bäi sha yis īa. Je rä Jesucristo w̄a yis īeena s̄i j̄ami ikjashäklä bikö ite sa katablek̄e rä käi. Je rä je juenaklä yi te ije biketsemi j̄ia isenaklä jekjeye jewa biköle w̄ana.

17 Je k̄ika s̄a k̄ei etkä etkä bakle Tsak̄ui, ka duäk kuna, ka juenak kuna, je rä Säkeklä eklabä, je oloitsanopa je oloi kanokapa s̄a k̄ei etkä etkä jekjeyemi. ¡Amén!

18 Yaba Timoteo, yie ba īa jí kaw̄ei mētana jiräni ba bata yile kja je j̄ami, ma ñakpö guardia wa ñakpäk bäi käi,

19 ji biketsale etkabä bäi s̄i, ka ji ōle ta sä ss̄ewak̄ nui ta käi. Ata moska te je juaks̄a. Jekäi iwäitabinachaw̄a ji biketse etkabä ska.

20 Jewa sh̄ana its̄o rä Himeneo irä, Alejandro irä. Jewa tulaks̄a yie Satanás īa, ijewa dulanaklä ka ktäk kuna yakei Säkeklä ukä j̄ami.

1 Timoteo 2

1 Säkätä yie ba īa ishe: sa kiana k̄akiäk, Säkeklä payuläk, sä ktei shäk, wekte shäk Säkeklä īa ditsä biköle k̄ika,

2 s̄a tsak̄ui wa irä biköle ts̄o sä wäkiri ye wa irä k̄ika, s̄a senaklä bitaba ka weikale ta, wämo, dälätsalew̄a.

3 Jekäi ne rä bäi rä, je ne wà Säkeklä Satsatkaks̄a wäbätsä rä.

4 Je k̄i ditsä biköle shena tsatkenaks̄a, ñakäi j̄er konak ji rä iyina s̄i īa.

5 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä rä eklabä. Ñakäi Säkeklä ktei shäk ditsä īa, ditsä ktei shäk Säkeklä īa je rä eklabä. Je rä ale ditsä ekla Cristo Jesús,

6 ale j̄ek juleks̄a biköle tsatjuak juami, ijuenaklä ye ikei dew̄a bulee ra.

7 Je ne ktei wajerk̄uak ye, je ne ktei shäk ye yis kolole rä, ñakäi ka Judío kuna wa paktäk ji biketse etkabä wà ji rä iyina s̄i wà. Je rä yis ktä s̄i, ka yis kayuä kuna.

8 Jekäi yis k̄i kabiköle ska jäiyi wa shena rä jula jäkläkk̄a sikina k̄akiäk, ka kjuatkelew̄a ta ka ktelek̄a ta ji w̄a.

9 Je s̄uta yis k̄i alaklä wa shena rä j̄ek pajiäk ts̄ana ka äi ta käi, kabiketse bäi ta ts̄ana käi, ka tsak̄u kä buträk käi, ka j̄ek kitkäk oro wà käi, perla wà käi, sua tonak därerë wà käi,

10 ata j̄ek kitkäk ji w̄e bäi wà, jishtë alaklä wa j̄ek shäk Säkeklä oloitsäk ni wa kiana iwak̄ käi.

11 Alaklä wa kiana ipautanakē ssäk bitaba, j̄ek jalew̄a bäi s̄i.

12 Ka yis te k̄a mē alaklä wa īa sa paktäklä iräle, jäiyi wa patkäklä iräle. Ata ikiana kätäk bitaba.

13 Ka irä jiye kuna ta, Adán ne yönaks̄a s̄äkätäba rä, je ne kjepa Eva rä.

14 Jekäi ka Adán wäyönəwə. Ata alaklä ne wäyönəwə ianawə shirinakwə rä.

15 Ata alaklä wa tsətkermiksa yabala sʉe oloi jami, ikuna ichatkawə ji biketse etkabä jami, ñashkalible jami, ji wämo jami, kabiketse bäi jami ra.

1 Timoteo 3

1 Jí kte rä bulee, yi ssərke dəkʷə sə wäsikewək ye ra, jera je jər ssəna rä ji bäi kjənei wə ne te.

2 Je sə wäsikewək kiana sənək rä ka palei ta, alaklä ta eklabä, ji wək tsəna, kabiketsä ta, dälätsale ditsä wə, sə kiəkʷə jər baa wə, wədular sa paktək,

3 ka sənək diyēē kuna, ka səlwiī kuna, ata sənək bitaba, ka kjuatkäk kuna, ka inaklä kibiketsäk kuna,

4 iju ska tsə wa wäsikewək bäi, iyabala dulawək iktä ssäk dälätsale ji biköle ska.

5 Ata ka ije iə iwakei ju ska tsə wa wäsikanak ra, ¿jera maikäi je iə tapanak Säkeklä iə wa wäsikanermi na?

6 Je kika irä delewə sʉəna ra ka ikiar dəkʷə sə wäkiri ye, je rä ka ijək ssäkläka kuna, je wə ikolonakləwə bukanak be tsəkui käi.

7 Ñakäi ije kiana palei yile bäi ka delewə kuna wa wə, je wə ka iyinakläka kuna ikolonakləwə be tsəkui wə sə kukäkləwə wə.

8 Je sʉta sə tsətkäk wa kiana sənək rä dälätsalewə käi, ktäk etkabä käi, ka vino yäk kuna təi käi, ka wäbätsäk kuna sə wəyuäk jile wə sə iə inaklä däkläksəpa käi,

9 ji biketse etkabä ktei blelewə wawək jər ssēle ka nui ta käi.

10 Ata səkätä ijewa kiana rä mablenak sʉnak. Jeska ideksə ka she ta ra, ikiarmi dəkʷə sə tsətkäk wa ye.

11 Ijewa alaklä wa kiana sənək dälätsalewə käi, ka sa saka kiyuäk kuna, ata ji wək tsəna, ji biköle wək bäi ebä.

12 Sə tsətkäk wa kiana rä alaklä ta eklabä, iyabala irä iju ska tsə wa irä jewa wäsikewək bäi.

13 Ka irä jiye kuna ta, sə tsətkäk wa te ikjənei wə bäi ra, ijewa dälätsarmi, ñakäi ijewa ssərmi təkii Cristo Jesús biketsäk.

14 Yie ibiketsa minak plaa ba wäki. Ata yie jí yue kate,

15 je rä ikuna yis wätkenawə jia ra, ba wə ijuñaklä maikäi sənə Säkeklä ju ska wa shəna rä käi. Jewa rä tapanak Säkeklä sənək kseka wakei iə wa, ju kläkata ye ju ñak wäkukäk ye ji rä iyina si wäkukäk.

16 Saje wa te ibiketse ra, ji wämo ktei blelewə rä eəna si, je rä: Ije ne kjayina yaka ta, sha bäi Säkeklä wikblu te, sʉa ángel wa te, ktei wapautəna kei ta kjuawa kjuawa wa shəna, biketsana kajiska, minekətse kə baawə si ska.

1 Timoteo 4

- 1 Säkeklä wikblu te ishe bulee sã kei bata je kje ra, manele te sã wã ji biketsanak etkabã jemiwatãna, iwã wikblu sä wãyuäk wa irã be wã sa paktãklã irã je ssãklã,
- 2 wãyolewã kayuäk wa te ji weke sunak ebã wã. Ijewa jer dã shkĩmalewã iã ka ji ani ssër kuna jĩa yakei.
- 3 Ka jewa te kã me sã senaklä alaklä wa ra, ka jewa te sa pake jile ñak jile kätäk. Ata Säkeklä wã je yöleksã rä ñanak katãnak, wekte yinaklä iĩa, ji biketsäk etkabã wa wã, kte sï juñak wa wã.
- 4 Iwa rä ji biköle yöleksã Säkeklä wã, je rä bäi ebã. Ka ji ani kiar junakksã kuna, sã iã ideksã kï sa te wekte sha ra.
- 5 Ka irã jiye kuna ta, je rä siki tele Säkeklä ktã wã irã, kãkie wã irã kĩa.
- 6 Ikuna ba te je wã sä el wa pakta ra, ba rä Jesucristo kjãnei wãk bãi, kibilekã ji biketse etkabã ktei jãmi, ba pautãle bãi kolole ma wã je ktei jãmi.
- 7 Ata kapake shĩana kãi, sanule nule wa wã pakanak shtã kãi, tulöksã ba kũ. Ata ba jek dulawo ji rä wãmo iã.
- 8 Ka irã jiye kuna ta, sã jek dulawã yaka jãlewãk ra, je kiar dã elkje bã. Ata ji wãmo rä kianak ji biköle ska. Je wã ji dãmiksã sã iã, jí sã ser dami ska irã, sã kei dãkewã jĩa ska irã.
- 9 Je kte rä bulee, je rä kianak kinakwã biköle wã.
- 10 Je ne bata kĩa sã shkãblãke tãi sã chicharke dãrërë rä. Ka irã jiye kuna ta, sã jer blãke Säkeklä senak kseka jãmi. Je ne rä ditsã biköle tsãtkãkksã rä, bãi sï rä ibiketsäk wa ne tsãtkãkksã.
- 11 Sa pakö je wãk, sa paktö je wã.
- 12 Ka ba dãba säkenawã bãi kãi kï, ke yi ani kũ ba kuköwãpa diekjela, ata ma seno Jesús biketsäk wa wã mablenak; kte ska kãi, ji we ska kãi, ñashkalible ska kãi, ji biketse etkabã ska kãi, ji wãmo ska kãi.
- 13 Ka yis dãmiba dãlei jãmi, ma jek tsöksã kte yöle washãk, sa paktäk, sã jerkuak.
- 14 Ji tãkili tso ma wã, mele ma iã sä wãkiri wa te ji bata sha oloi jãmi, jula melekã wã, ke je weikawã ba kũ.
- 15 Je kalabe wawo ba kũ, je jãmi ba chatkõwã, biköle wã ba ji wã markã kĩa kĩa suaklä.
- 16 Ma jek suo tsãna jishtã ba dami rä kãi, jishtã ba te sa pakte rä kãi, je jãmi ba chatkõwã. Ka irã jiye kuna ta, je wã ba te ra, ma jek tsãtkãmiksã, ñakãi bã ktã ssäk wa tsãtkemiksã ba te.

1 Timoteo 5

- 1 Ka ba te säkekewa shtä uñe kuna täkili wà, ata iparuö tsana, jishtë sa ká wa iä ji she käi, ñaebä dulaklei wa iä ji shö jishtë sä el wa iä ji she käi.
- 2 Sanule nule wa iä ji shö jishtë sä ami iä ji she käi, ñaebä busi wa iä ji shö jishtë sä kuta wa iä ji she käi, jerike wämo wà.
- 3 Alaklä wa chichö wa si shtä wa tsatkö.
- 4 Ata ikuna chichö wa manele rä yabala ta iräle, mikö wata iräle ra, säkätä jewa ne kiana dulanak iwakwa ju ska tsö wa iä ji bäi wäk rä, ñakäi iká wa tsatkäk nui kï rä, je käi ne rä baa si Säkeklä wäna rä kïka.
- 5 Jekäi alaklä wa chichö wa si ataletana eklabä, je jer bläkewä Säkeklä ebä jami, je chatkäkewä Säkeklä payuläk irä kikiäk irä kapiana tuina.
- 6 Ata chichö wa jek juakksa ji tkerke ijami ebä iä, je rä dulewä kja käi ikatke jia kseka ra.
- 7 Jekäi ijewa pakö je wäk, ka ijewa yinaklä kuna.
- 8 Ata ikuna yi wä ka iwakei saka wa käi, bäi si ra iwakei ju ska tsö wa käi tsatkene ra, je te rä sa te ji biketse etkabä ne dokoitsawä; je rä eena si ka ji biketsäk etkabä kuna wa tsata.
- 9 Jekäi alaklä wa chichö sesenta año jöikwä ta sele jäiyi eklabä ra, je shtä ebä ne kiarke kie yönak itsatkäklä rä;
- 10 ñakäi palei ta ji bäi wäk: yabala kibile iwä käi, sä kilewä iwä jer bäi wä käi, sä sikii wa klä pasukle iwä käi, sä weikale wa tsatkele iwä käi, ji biköle bäi ebä öle iwä käi.
- 11 Ata ke ká mak chichö wa busi jia wa iä kie yönaklä. Iwa rä ji tkermi ijewa jami pjoo ra, ijewa te Cristo jemiwä, jer ssërmi senakwä,
- 12 je wà ite nui kiemikä jek kïka, ikablele säkätä wäshewawä ite kjuei.
- 13 Ñakäi ijek dulawake ka ji wäk kuna, shkäk ju etkä ju etkä. Ka irä inadulawake ka ji wäk ebä kuna, ata biyö bläk, jek patkäk ji kjuawa shanaka, ji ka kiar yinak ebä shäk.
- 14 Je ne kïka yis kï ishena rä chichö wa busi jia wa serwani, ñakäi yabala suak, iju ska wa wäsikewäk bäi, ka ká mak sä bolki iä ji kï sä shäklä.
- 15 Ka irä jiye kuna ta, moska ñabutsa tulami kja minakni Satanás jami.
- 16 Jekäi ikuna alaklä manele Jesús biketsäk rä yeshhtë ta chichö wa ra, je kiana ijewa tsatkäk, ka je jawakkä tapanak wa kïka. Je rä ijewa wä chichö si wa tsatkäklä bäi.
- 17 Sä wäkiri wa rä sä wäsikewäk bäi ra, jewa rä tsatkenak shkaja si, ata bäi si ra rä manele shkabläk därerë kte shäk käi, sa paktäk käi.

- 18 Iwa rä iyöle te ishe rä: “Ke buey iä ikjä pamuaklä jiakä isikanake trigo wä butsäk ra.” Etkä rä: “Shkabläk wa rä tonak.”
- 19 Sä wäkiri wa ekla kjaterke ra, ke je ssa, ka je yine isuak wa bol iräle mañal iräle wä ra.
- 20 Ata jewa manele te ji yakei wakbleke ra, ijewa uño biköle wäna, je wä isaka wäsuanaklä.
- 21 Yis te ba pake tsana Säkeklä irä, Säkekewa Jesucristo irä, ángel wa kolole iwakei iä wa wäkata ska, je wawak ñakjee biköle iä, ka ji wak ekla iä kjuawa iel iä kjuawa käi kuna.
- 22 Ke bä jula makä yilé kika plaa ikukäkwa sä wäkiri ye, je rä ije te ji yakei wakbla ra, ka je nui janakläkaña ba kika. Ma jek tsoksa senak wämo.
- 23 Ke diklä ebä ya. Ata ba te vino ye elkje bä ña dälärke kika, ñakäi ba duäke karaa kika.
- 24 Manele te ji yakei wakbleke juer dä tjabana ka iktei wabiketsarksaba yika. Ata manele te iweke juer dä jena jenapa.
- 25 Je suta ji bäi orke rä juenakwa tjabana. Ata ka ijuenewa ra, del ka je blenakwa.

1 Timoteo 6

- 1 Kololewa kjanaklä ye wa ku ibiketsö iwakwa blui wa kiana rä dälätsanak ji biköle ska. Je rä ka Säkeklä kie irä kte wapautanak irä je yinaklä kuna kte yakei wä.
- 2 Yi rä blui ta Jesús biketsäk ra, ka ijewa kiar iblui wa kukäkwa diekjela irä sä el wa kika. Ata ikiana rä ikjanei wak kita, je rä iblui tsatkenak iwa bäi shkable wä rä Jesús biketsäk kika, shkata iwa kika. Je kte wapaktö; ijewa pakö je wak.
- 3 Ikuna yilé te sa pakteke kte kjuawa wä, ka saje wa Säkekewai Jesucristo wa ji bäi yile ssëta kuna ra, ka sä pautäle wämo ssëta kuna ra,
- 4 je rä ijewa ñassäke ebä, ata ji ani ka juñer ijewa wa. Ata ijewa ktecherawa rä kje kte ka wata te, kjuatke kte kika te. Je shtä te sä ssëwe jer ki ñaianak käi, kjätenak ñara käi, sa saka shäk yakei käi, ñabiketsäk yakei käi,
- 5 ñawätjiwak del käi. Je shtä wa rä jerike yakei telewa, ka iwa ijuñer ji rä iyina si räle. Jewa te ibiketse ji wämo kiar dä sä blunaklä.
- 6 Tsana ra ji wämo tsö sä wä ssëne ana ra ñara, jera je ne rä blune tai rä.
- 7 Ka irä jiye kuna ta, ka sä wä ji ani dene kuna kajiska. Jekäi ka sä iä ji ani minak tsemi kuna.
- 8 Je ne kika sä wä ñanak irä jek pajiäklä irä tsö ra, je ebä te sä ssëwemi ana.

- 9 Ata yi ssëna blunak ra, je wäbutanamiwä, kolormiwä jishtë jama te jile kuke käi, ñakäi ji ka wata ji däläna tkermi ijami tai; je shtë te sä wäitäbiewä weikanakwä itjäwä.
- 10 Ka irä maikäi kuna ta, inaklä shkälible ne rä ji biköle yakei ñak rä. Jekäi je tkena manele jami, je kjuei ijewa te sä wä ji biketsanak etkabä jawatana. Je wä iwakwa te jër iane tai kiakä jëk kika.
- 11 Ata ba chatkelewä Säkeklä jami, je kü je shtë wa cho. Ata ba shkö ji wämo itä kj, ji bäi käi, ji biketse etkabä käi, ñashkälible käi, ji katable käi, sene bitaba käi, je itä kj.
- 12 Ñakpe bäi ji biketse etkabä kjuei, je wä ma ñakpö. Sene jekjeye kuköwä därerë. Je ne ye ba kile rä, je ne ktei sha ba te, ba te ji bäi ktei sha ma suak chülij wa wäkata ska ra rä.
- 13 Säkeklä ji biköle ia sene kseka mak je wäkata ska, ñakäi Cristo Jesús ale ji ktei yinak bäi shäkkä Poncio Pilato ia je wäkata ska yie ba pake,
- 14 je ma ia iyiletana wawak, ka yakei tele ta kuna, ka yile ta kjuawa wä kuna, sajewa Säkekewaí Jesucristo juenani kje.
- 15 Ikei dewä ra, je kjashemi ale eklabä baawä si biköle tsata te, ale sä tsakui wa je Tsakui, sä säkekewaí wa je Säkekewaí te,
- 16 ale eklabä ka duäk kuna, senak kä oloo ka sä däwä kuna je jarka te, ale ka sule kuna yi ani wä, ñakäi mane ani ka wä däkwa isuk te. Ije dälätsanopa, je senopa jia oloi ta tai jekjeyemi. Amén.
- 17 Jira blu wa tso pakö ka jëk ssäk kuna, blune medäkwa shtë ka biketsäk kuna. Ata ipakö Säkeklä ale ji biköle mak sä ia baklekä sä ssenaklä baa je jami jër bläk,
- 18 ji wak bäi, blunakkä ji wë bäi wä, ji mak tai ka kjele ta.
- 19 Jekäi ra ijewa te ji säkei ta tai blemi iwakwa ia kianak jenanapa. Je rä ijewa wä sene kseka si kukäkläwäpa.
- 20 Timoteo rikä, ji juletana ba ia je wawo tsana, jëk butsälejumi kte shiana ka wata pake yika, sä ñakjuatkewäklä kinak kajüne ni yika.
- 21 Manele te je ktei kukawä, je wä ijewa te ji biketse etkabä jawä. Jër bäi yinopa bas ia.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

- 1 Pablo, Cristo Jesús ktei bata shäk Säkeklä k̄i ishena jekäi k̄ika, ikablele sene kseka tsö Cristo Jesús jami mak̄ kjuei.
- 2 Je te jí yue mar ba Timoteo yis yaba shk̄ata je iä. Säkeklä Sa Kä irä, saje wa Säkekewaí Cristo Jesús irä j̄er ssenopa bäi ba ra, jewa j̄er bäi shöpa ba iä, jewa ku ma j̄er ssëwopa baa.
- 3 Säkeklä yis w̄a kj̄anei onak j̄er ssële ka nui ta käi wà, jishtë yis yika bakle wa te iwá käi, je iä yis te wekte she yis te ba ktei shek̄e yis k̄akiäk̄e ka jalew̄a ta kapiana tuina ra.
- 4 Yis j̄er jar̄k̄e ba j̄iele ska ra, yis iä issër yis me ba suawani käi, yis ssenaklä anaa.
- 5 Yis j̄er jar̄k̄e jishtë ba te ji biketse etkabä rä ka k̄je imei ye kuna jeska. Je rä jishtë säkätä ma mikö Loida irä ma ami Eunice irä te ji biketsa etkabä käi. Yie ibiketse iyina s̄i ba te ji biketsek̄e etkabä jekäi ñaebä.
- 6 Je ne k̄ika yie ba j̄er jaw̄e yis jula mak̄a ba k̄ika wà Säkeklä w̄a ba iä ji tākili mele, je wāk̄pök̄a ba ku yökö wāk̄pek̄a käi.
- 7 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä w̄a ka s̄a iä wikblu sa pakäk suanak shtë m̄ene, ata ite s̄a iä wikblu sä tāk̄iwāk, sä ssëwāk ñashkal̄iblāk, sä ssëwāk ji wāk tsana shtë ne mā.
- 8 Je ne k̄ika ke bä aina saje wa Säkekewaí ktei shäk, ñakäi yis ije kjuei wätenak je k̄ika. Ata bäi s̄i ra weikane katablōña yis da Säkeklä tākili oloi jami kte baa bata k̄ika.
- 9 Je wakei te s̄a tsatkaks̄a, sa kia ji wāmo wāk, ka je rä sä wakwa te ji wá k̄ika kuna, ata je rä ji wabiketsaleks̄a iwakei w̄a k̄ika, ñakäi ije j̄er bäi sha s̄a iä Cristo Jesús jami s̄a kei bakle biköle yikaba k̄ika.
- 10 Ata jira je kjayina Satsatkäkks̄a Cristo Jesús juena wà. Je te duew̄a wāshew̄aw̄a. Jekäi ite sene kseka irä ka tjabanew̄a kuna irä jaks̄a k̄a oloika, kte baa oloi jami.
- 11 Jekäi yis kolole rä je wajerk̄uak ye, je bata shäk ye, je wapaktäk ye.
- 12 Je ne bata k̄ika jikäi yie ji dälässë kate rä, ata ka je iä yis ainak. Ka irä maikäi kuna ta, yis w̄a ijuñer yi biketsa yis te rä käi. Ñaebä yie ibiketse iyina s̄i ije rä tākili ta ji juletana yis iä je kjānanak je d̄iaí dew̄a k̄je.
- 13 Kte bäi ka duëi ta ssële ba w̄a yis jami je kuköw̄a j̄ia, ji biketsale etkabä, ñashkal̄iblele Cristo Jesús jami.
- 14 Ji bäi juletana ba iä je kjānano Wikblu Sikina senak saje wa jami je oloi jami.

15 Ba wə ijuñer kja Asia ska wa biköle te yis jawatana, jewa sha rä Figelo irä Hermógenes irä.

16 Säkekewa jər bäi shöpa Onesíforo ju ska tsə wa iə. Ka irä jiye kuna ta, je te yis jər täkiwə karaa, ka iäine yis wätelewə cadena wə kika.

17 Jekäi idejü Roma ska ra, ite yis yula tai, je ne kjepa ite yis kua rä.

18 Säkekewa kü kə mopa iia Säkekewa jər bäi shäklä iia je diai ska ra. Ba wə ijuñer bäi bikö iwə yis tsatkele Éfeso ska käi.

2 Timoteo 2

1 Ata ba yis yaba, Cristo Jesús jər bäi shäke wə ba sseno takii.

2 Ji ssäle ba wə yile yis wə ma suak wa chulij wäkata ska, je shötana manele chatkelewə bäi kianak kjuawa wa paktäk wa iə.

3 Ba kü weikane katablöña jishtë Cristo Jesús guardia bäi käi.

4 Kjuatke ska guardia mane ani rä ka jək wäbuträkwə kuna ji sherke iki wə, je rä iwə ikukäk guardia ye ssəwäklä bäi.

5 Je suta manele ñamabläke ine ska ra, ka je tsakü ki ji tkenakkə ka iinene ikawe jami ra.

6 Ka watak shkäbläk takii je ne kiana idäli wə kukäk säkätä rä.

7 Yie isheke je wabiketsö tsana, jekäi Säkekewa te ba jər kuemi ji biköle ska.

8 Ba jər jano Jesucristo ska. Ije rä shkilekani dulechawə wa shana, irä David batala, jishtë kte baa yis wə pakanak te ishe käi.

9 Je ktei bata kika yis weikarte wätelewə kje, jishtë ji yakei wakbläk wa käi. Ata Säkeklä ktä rä ka wätelewə kuna.

10 Je kika yis te ji biköle katableke Säkeklä wə kolole wa kika, je wə ijewa wə tsatkeneksə Cristo Jesús jami kukäklawə oloi kalekə jekjeje.

11 Ji kte rä bulee: Ikuna sa duawə ije ra, jera sə sermini ije raña.

12 Ikuna sa te weikane katabla ra, jera sa te sa patkemi sə tsakui ye ije raña; Ikuna sa te isha ka sə wə ije juñer ni ra, jera ñaebä ije te ishemi ka iwə sə juñer ni.

13 Ikuna sa te ijawə ra, jera maitjä ije chatkämiwə jia. Ka irä jiye kuna ta, iwə ji biketsaleksə je ka manenaksani iwakei iə.

14 Je wə ba kü sə jər jawə. Sa pakö Säkeklä wäkata ska ka kjuatkäk kuna kje kte bata kika. Ka je kiar ji ani ye, ata je rä issäk wa weikanachäklawə ebä.

15 Ji wə tsana si bä däkläksə bäi Säkeklä wana, jishtë shkäbläk bäi ka äinakwə ishkäble kika käi, ji yina si ktei wawək bäi.

- 16 Ata kte shiana ka wata cho kamii. Ka irä jiye kuna ta, je te ji rä ka bäi kuna wätjiweke jöikwä jöikwä.
- 17 Ijewa ktä jër mar dä jishtë sa yaka tjabawak käi. Jewa shä rä Himeneo irä Fileto irä.
- 18 Jewa minekajulu kjuawa ji rä iyina si yika. Jekäi jewa te isheke sä rä shkileka enä kja. Je wä ijewa te ji biketsäk etkabä wa manele yakei teweke.
- 19 Jeiräta Säkeklä wä ju ñak wäkukäk tkelewä rä därerë. Je jami kte tale katke rä: "Säkekewa wä ijuñer mane rä iwakei ia wa rä," ñakäi: "Biköle Säkekewa anetsäk ikie wä wa ñabutsö tulöksä ji yakei yika."
- 20 Ju tai na jile jui yöle oro yaka wä käi, inaklä yaka wä käi, ka je ebä tsö rä kuna, ata ñaebä itsö yöle kal wä, u yaka wä. Je moska rä kianak jile waklä bäi si, ata moska rä kje jile waklä.
- 21 Jekäi ikuna sä jek butsakä je shtë yika ra, jera sä dämiwä jile jui kianak jile waklä bäi si shtë ye, siki tele, Sä Blui ia iwä waonak, kianak ji bäi biköle waklä.
- 22 Ji tkenak dulaklei wa jami, je cho ba ku. Ata ji wämo käi, ji biketse etkabä käi, ñashkalible käi, sene bitaba käi, maleyuö ba ku Säkekewa anetsäk jerike bulee wä wa raña.
- 23 Ata kje sä kteweke kte ka wata te, ji ia ka sä jër kor te, ke je kiawä ba ku, sä wä ijuñer je te rä kjuatke ne wätsikiwe kika.
- 24 Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa kjanaklä ka kiar kjuatkelbi ye, ata je kiana rä jër bäi biköle ra, dulale sa paktäk bäi, ji katablak jër baa wä,
- 25 kjuatkäk ira wa paruäk jër baa wä. Jekäi ra bäräle Säkeklä te ijewa manewemiksapa, iwä kte si ssäklä,
- 26 je wä ijewa kjäkläksajulupa ikololechawä be tsakui wä, jielechawä ji wak jishtë iwakei ki ishena käi je yika.

2 Timoteo 3

- 1 Ji ku ma jër kuopa: Sä kei bata jekje ra, sä weikanaklä därerë kei dämiwä.
- 2 Je rä sä iarchamiwä jër jami jek dälänak ebä käi, inaklä ebä biketsäk käi, ñakjeishäk käi, ñassäk tai käi, ji wämo shäk yakei käi, sa ká sa ami ka ktä ssäk kuna käi, ka wekte shäk kuna käi, ka ji dälätsäk kuna käi,
- 3 ka ñashkaliblak kuna käi, ka jër bänak kuna sa saka ra käi, sa saka kiyuäk kte wä käi, ji wak ka wätkelewä ta käi, sälwii käi, ji wämo dokoitsäk käi;
- 4 sä niki ñak käi, ji wak pa pa käi, jek biketsäk bakleka käi, ji sä ssëwak anaa je ebä biketsäk Säkeklä tsata käi,

- 5 juer ta ji wämo biketsäk käi, ata ji weḱe ijewa te wà ijuer ka ijewa kḱ je kiar kuna. Je shtä wa jami ke ba bana.
- 6 Ka irä jiyē kuna ta, jewa shā kjäkewā ju etkä ju etkä. Jeska alaklä wa ka jerikä ta kololechawā ji yakei wakble wā dārērē, sikle tākili wà ji yakei tkerḱe sà jami saka saka je wā, jewa kukechekewā ijewa te.
- 7 Jewa yörḱe del, ata mik ani ka ijewa jēr kor ji rä iyina sḱ rä iā.
- 8 Jishtä Janes irä Jambres irä kjuatka Moisés da, je sḱta ijewa kjuatkäḱe ji rä iyina sḱ ra. Jewa jerikä rä yakei telechawā, ka deleksā kuna bäi ji biketse etkabä ska.
- 9 Ka ijewa minakḱa jöiwäta. Je rä ijewa yule tenachawā suemi biköle te kḱka, jishtä ale bakle wa käi.
- 10 Ata jishtä yie sa pakte käi, yis wädular senak käi, ji wata yie ji we rä käi, yie ji biketse etkabä käi, yie ji katable käi, yie sà shkālible käi, yis chatkawā käi, je jami ba rä chatkelewā,
- 11 sālwi sunak weikanak jishtä yis kḱ idewā Antioquía ska, Iconio ska, Listra ska käi. Jekäi bikö yis wā sālwi sune wäkolole räle, ata je biköle yika Säkekewa te yis wetsaksā.
- 12 Tsana ra biköle yi ssēna senak wämo Cristo Jesús jami ra, jewa biköle kolormiwā weikanak je kḱka.
- 13 Ata ditsä yakeila irä sä wäyuäk wa irä te jile wakblemikā kḱta kḱta. Ijewa te sä wäyuemi irä iwäyörmi irä.
- 14 Ata ba chatkōwā ba pautäle jami, ba te ji biketsa etkabä je jami, ba wā ijuñer yi wā ba pautäle je wà rä käi.
- 15 Ñakäi ma jḱa tsine raté, kte dälätsalewā yöle je juñeleté ba wā rä. Je kiar dä ma jēr kuaklä je wà ba tsatkenakläksā Cristo Jesús biketse wà.
- 16 Kte yöle biköle yöle rä Säkeklä sḱweḱi jua wà. Je kiar dä sa paktäklä, sà uñaklä, sa paruäklä, sä dulawaklä ji wämo wà,
- 17 je wà yi rä Säkeklä jami chatkelewā je däklawā bäi sḱ, dulale ji rä bäi biköle wak.

2 Timoteo 4

- 1 Säkeklä wäkata ska irä Cristo Jesús ale sä kseka wa irä sä dulechawā wa irä ktei wabiketsäksā wäkata ska irä, ijuermi kḱka, idämiwā sà tsakui ye kḱka, yie ba pake
- 2 kte wapaktäk tkenawā del, bä wä tsō ra iräle ka bä wä kuna ra iräle. Jekäi ditsä paruö, iuño, itäkiwo; je wo del ka dokole ta yile tsana ijewa iā.

- 3 Ka irä jiyē kuna ta, ikei dämiwā sa pautānake ji bäi wà ka ssäklä jia ijewa wā. Ata ipablowemikā ji ssēte kika ijewa te sa paktāk wa tapawēmi ipaktāk ji tkerke iwakwa jami je wà.
- 4 Jekäi iñabalabutsämi ji rä iyina sī yika, minakmi kje kapake ka wata jami.
- 5 Ata ba sēno jēr kij del, weikane katablō, ma shkablō kte baa bata shäk ye. Ji kjānei wēke ba te wawō kalabe.
- 6 Iwa rä yēwā yis tkerjū mar kja ji tkenakjū Säkeklä wāna käi, ikei dewā yis minakläjū.
- 7 Jekäi yis ñakpa ená ñakpe bäi wa. Yis tūna ená tūne ska. Ji biketse etkabä wawā yie ka jalewā ta.
- 8 Je ne kika yis iā ji wāmo coronaí tsō blele ená. Je mēmi Säkekewa sä ktei wabiketsäksā wāmo te yis iā je díai dewā ra; ka yis ebä iā kuna, ata bikōle yi jami ijuermini tkerke pjoo jewa iā ñaebä.
- 9 Bä kute yis suak mane mane ka wätkele ta.
- 10 Ka irä jiyē kuna ta, Demas te yis jawātana, ije wābatsa jí kei ska ji tsō wà kika. Jekäi iminejū Tesalónica ska; Crescente minejū Galacia ska; Tito minejū Dalmacia ska.
- 11 Lucas ebä ne katke jia yis da rä. Ata ba kū Marcos kiō tsoté ba ra, je rä kianak yis tsatkāk ikjānei wāk kika.
- 12 Yie Tíquico patkami Éfeso ska.
- 13 Mikā bä bitāju ra, ba te yis jēk kī shōnak juatāna Troas ska, Carpo ju ska je tsēté 'sia. Ñakäi ba te yis äyē butāle wa jeté 'sia, bäi sī ra yöle bewak kjuā kika wa.
- 14 Alejandro, ale cobre yaka wà jile yuäk, te jile yakei wā tai yis ukä jami. Je kika Säkekewa te ije tjuemi ite ji wā jami.
- 15 Je yika ma sēno jēr kij, je te tai saje wa ktä wätkewā kika.
- 16 Säkätä yis jēk wetsa ra, yi āni wā ka yis tsatkene kuna; ata kalabe te yis jawā. Ata ke je nui jānokāpa ijewa kika.
- 17 Ata Säkekewa te yis wapeblaña. Jekäi ite yis iā tākili mā je wà yis wā je ktei wapaktäklä kalabe, bikōle ka Judío kuna wa wā issäklä. Jekäi yis bakanaksā yis nāmei kà jār yika.
- 18 Säkekewa te yis wetsemiksā ji yakei bikōle orke yika; ije te yis tsatkemi dākmi kajōir igobiernoí ska. Ije oloi kanokāpa sū kei etkä etkä jekjeyemi. Amén.
- 19 Ba te Prisca irä Aquila irä Onesíforo ju ska tsō wa irä jewa iā ishe yie ichakami jela.
- 20 Erasto atāna Corinto ska; yis te Trófimo juatāna duē ta Mileto ska.

²¹ Bā kute p̄joo yis s̄uak ka k̄atsel̄ kei tkerw̄aba yika. Eubulo irä, Pudente irä, Lino irä, Claudia irä, jewa te ba chakami, ñaebä sa el wa biköle te ba chakami.

²² Säkekewa k̄u ba ts̄atköpa ba j̄erikä ska. J̄er b̄ai yinopa bas iä.

Tito

Tito 1

- 1 Pablo Säkeklä kjanaklä, ñakäi Jesucristo ktei bata shäk, je rä je wà Säkeklä wä kolole wa wä ji biketsäklä etkabä, ñakäi ijewa jër konaklä ji rä iyina sî iä ji wämo jami,
- 2 ijewa wä sene jekjeye kïssäklä. Säkeklä ka kayuäk kuna, kabla je mak sa kei bakle biköle yikaba.
- 3 Jekäi ikei dewä ra, ite iktä kjasha yis te sa pakta wä. Je mele yis iä rä Säkeklä Satsatkäksä te yis paka je wapaktäk ra.
- 4 Je te jí äyë yue mar ba Tito yis yaba sî, sä rä ji biketsäk etkabä kïka je iä. Säkeklä Sa Kä irä, Satsatkäksä Cristo Jesús irä, jër bäi shöpa ba iä, ijewa ku ba jër ssëwopa baa.
- 5 Yis te ba juatana Creta ska rä ba wä ji sher jia parunak je paruäklä, ñakäi ba wä sä wäkiri wa kukäklä jukläyäkä etkä etkä ska, jishtë yis te ba paka iwäk käi.
- 6 Sä wäkiri kiana rä ka palei ta, senaklä ta eklabä. Iyabala kiana rä chatkelewä bäi, ka palei ta shiana ji wäk ka wätkelewä ta käi, ka sä ktä ssäk kuna käi.
- 7 Jekäi sä wäsikewäk rä Säkeklä ji wakjaneiwwäk kïka je kiana rä ka palei ta, ka jek ssäk kuna tulekä käi, ka kjuatkäk kuna tjabana käi, ka senak kuna di yëe käi, ka ñakpäk kuna käi, ka wäbätsäk kuna sä wäyuäk jile wä sa iä inaklä däkläksapa wä käi.
- 8 Ata ikiana rä sä kiäkwwä jër baa wä käi, wäbätsäk ji bäi ebä wä käi, ji wäk tsana käi, ji wäk bulee käi, senak wämo käi, jek wätkewwäk ji ska käi,
- 9 kte bulee kukäkwwä därerë, jishtë sa pautäle käi, je wä iwä sa jërike täkiwwäklä kte bäi ka duëi ta wapakte wä, ñakäi iwä kte wätkewwäk wa kukäklä.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, ka sä ktä ssäk kuna wa, ji ka wata pakäk wa, sä wäyuäk wa tsö tai, bäi sî ra sa pakäk tene shkiri wäk wa rä jeshtë wa.
- 11 Jewa kiana rä kjä pakolonakwwä. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te inaklä bata kïka ji ka kiar wapautanak je ebä wapaktekë. Je wä ite ju etkä ju etkä wakwa kalabe yakei tewëkë.
- 12 Creta wa wakwa kapakäk ekla wä iyile: “Creta wa rä del kayuelbi wa ebä, bewak yakei wa ebä, yäkelbi kanilbi wa ebä.”
- 13 Je yile rä iyina sî. Je ne kïka ijewa uño därerë, ijewa kjäklä bäi ji biketse etkabä jami,
- 14 ka iwä kje Judío wa kapake ssäklä kuna, ka iwä ditsä ñabutsäle tulämi ji rä iyina sî yika jewa te sa pake ji wäk je ssäklä kuna.

15 Sä sikii wa iḡ ra ji biköle rä sikii, ata sa yakei telechawḡ wa iḡ ra, sä ka ji biketsäk etkabä kuna wa iḡ ra, ka ji ḡni kuna sikina, je rä ijewa rä ialewḡ ijerike ska ñä ye kḡka, ka jewa iḡ ji ssēr ta jḡa kḡka.

16 Jewa te ishe iwḡ Säkeklä juñer ni, ata ijewa te ji weḡe wä ka ijuer ta iyina irä. Ijewa rä dokona, ka kte ssäk kuna, ka deleksḡ kuna bäi ji biköle bäi weḡ ska.

Tito 2

1 Ata ba ktö rä ji rä sa paktäklä bäi wä.

2 Jekäi säkekewa shtä wa kiana rä ji wḡk tsḡna käi, senak dälätsalewḡ ditsä wḡ käi, kabiketsäk tsḡna käi, chatkḡkwḡ ji biketsäk etkabä bäi käi, ñashkalḡbläk käi, ji katabläk käi.

3 Je sḡta sanḡle nḡle wa shtä wa kiana senak rä tsḡna Säkeklä dälätsäk, ka sa kḡyuäk kuna, ka vino yḡk kuna tḡi, ata sa paktäk ji bäi wä.

4 Je rä ijewa wḡ alaklä wa paktäklä isenaklä wa irä iyabala irä shkḡlḡbläk,

5 ji wḡk tsḡna, senak sikii, ñakäi jile wḡk ju ska, ji wḡk bäi, ñajḡkchawḡ isenakläi wa yika. Je rä ka Säkeklä ktä yinaklä kuna.

6 Je sḡta dulaklei wa pakö senak tsḡna.

7 Ji biköle ska ba kḡ ji bäi wḡ mablenak sḡ wḡ käi, sa pakte ska ji yina sḡ wä käi, dälätsalewḡ käi,

8 kte bäi wä käi, ka yile ta jini. Je rä ka sä ktä kiḡkwḡ kuna wa äinachḡkläwḡ, ka iwḡ sä shḡklä ji ḡni kḡ yakei.

9 Kjanaklä wa kiana rä jḡk jḡkwḡ iblui wa yika ji biköle ska, ji wḡk iwḡ iblui ssḡwḡklä bäi, ka ikḡkḡk kuna ikḡbata jami,

10 ka ji jakibläk kuna, ata ji biköle wḡk bäi tsḡna. Je rä ji biköle wä ijewa wḡ Säkeklä Sḡtsḡtkḡksḡ ktei wapautäle je kjashḡklä baa sḡ irä.

11 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä jer bäi shḡḡe sḡ tsḡtkḡksḡ je juena sä biköle wäna.

12 Je te sḡ jer kḡe ji shḡana käi, kajiska ji yakei tkerḡe sḡ jami käi je jḡkwḡ, sa senaklä jí kei ska ra tsḡna, wämo, bulee,

13 jí sa te ji baa kḡssḡnak, saje wa Kekläi kibiwḡ sḡ Sḡtsḡtkḡksḡ Jesucristo juermi oloi ta tḡi je kḡssḡḡe dälei jami.

14 Je jḡk juḡksḡ saje wa kḡka, sä bḡkḡksḡ ji weḡ kawei ukä jami biköle yika, ñakäi sä siki tewḡk iwakei iḡ wa ye, jer ssḡnak ji bäi ebä wḡk pjoo.

15 Je kte wapakö, je wajertḡkiwḡ, je wauño kawei biköle ta. Ke ma jḡk maḡ dokoitsanak yi ḡni wḡ.

Tito 3

- 1 Ba ku ijewa j̄er j̄awo ñajākchawā sa tsākui wa yika, kaw̄ei ta wa yika ijewa ktā ssāk, ssēle ta ji bikōle wāk bāi,
- 2 ka s̄a shāk kuna yakei, ka kjuatkāk kuna, s̄enak j̄er baa, ji bikōle ska s̄enak ñajalechawā ditsā bikōle ra.
- 3 Ka irā jiye kuna ta, jekāi ñaebā saje wa bakle rā ka kabiketsāk ta kuna, ka s̄a ktā ssāk kuna, wāyōlechawā, kololechawā ji tkerke sa j̄ami wā, ji wā s̄a wābātsāke saka saka wā ikjanaklā ye, sa kjami rā ji w̄e wās̄iwa shāna, sa j̄er k̄i sa saka iar ijile k̄i shāna, dokoitsalewā, ka sa k̄i ñakiar āmi j̄ia āmi j̄ia.
- 4 Ata mikā Sākeklā Satsatkākksa j̄er dā bāi, je wā sa shkāl, kjayina sa iā ra,
- 5 ije te sa tsatkaksa. Ka je rā sa wakwa te ji wā wāmo k̄ika kuna, ata ije rā j̄er bāi shāk k̄ika, sa k̄onani spāna sa pasukanajumi oloi j̄ami, ñakāi Wikblu Sikina te sa spāna tewā oloi j̄ami.
- 6 Je tkajuatē ite shkajā s̄i saje wa k̄ika, Jesucristo Satsatkākksa oloi j̄ami.
- 7 Je rā sa wabiketsanaklaksā wāmo ijer bāi shā oloi j̄ami, s̄a dāklawā dāli ukā kukāk wa ye, s̄ene jekjeye k̄iss̄enak je kukāklawā sa wā.
- 8 Je kte rā bulee, k̄ika yis k̄i ba shena ijewa paktāk je wā tkelewā dārērē, je rā Sākeklā biketsāk wa ss̄enaklā ji bāi ebā wāk. Je rā bāi ebā kianak ditsā bikōle iā.
- 9 Ata ma j̄ek butsoksā ji ka wata pake sa ñawätj̄iwāklā shtā yika, sa bakle mikle wa kie yöle tsō pake yika, sa ñakjuatkewāk sa ñaktewāk kaw̄ei bata k̄ika je yika. Je rā ka wata, ka kiar ji āni ye k̄ika.
- 10 Yi te sa bala butseke ra, je paruō ba ku etaba kicha botābā kicha. Jeska ra ijuoksa,
- 11 ba wā ijuñer je shtā rā yakei telewā, je te rā ji yakei wakbleke k̄ika. Je wakei rā j̄ek ktei wabiketsaleksā bukanak.
- 12 Mikā yie Artemas irāle Tíquico irāle patka demi bā wāk̄i ra, bā bitā pjoo yis wāk̄i Nicópolis ska. Ka irā jiye kuna ta, yis te ibiketsa k̄atsel kei k̄issāk jeska k̄ika.
- 13 Ba ku Zenas s̄a ktei shāk kaw̄ei ta wa iā irā Apolos irā tsatkō pjowā jile wā, ijewa shkāklā, ka ji āni shenaklā j̄ia ik̄ika.
- 14 Saje cha wa kiana rā dulanak ji wāk bāi, yi k̄i ji sherke pjoo jewa tsatkāklā iwā, ka ijewa ianaklāwā kuna ka ji mele ta k̄ai.
- 15 Yis da tsō wa bikōle te ba chakami. Sa shkāl̄iblāk ijewa rā ji biketsāk etkabā k̄ika, jewa chakami yie. J̄er bāi yinopa bas bikōle iā.

Filemón

Filemón 1

- 1 Pablo wätelewā Cristo Jesús k̄ika, je te sä el Timoteo ra ñara jí yue mar ba Filemón sá wā shk̄ata, shk̄ablāk̄ña sá ra je iā,
- 2 ñak̄ai sä kuta Apia iā, Arquipo s̄a ts̄atk̄äk̄ k̄juatk̄äk̄ña sa ra je iā, ñak̄ai tapanak ba ju ska wa iā.
- 3 Säkeklä Sa Ká irä, Säkekewa Jesucristo irä, j̄er b̄ai sh̄öpa bas iā, jewa k̄u bas j̄er ss̄ewopa baa.
- 4 Yis te ba ktei shek̄e k̄äk̄ie na ra, yie wekte shek̄e del yis Kekläi iā.
- 5 Ka irä maik̄ai kuna ta, yie ipalei ssa ba te Säkekewa Jesús shk̄al̄iblek̄e, ibiketsek̄e, ñak̄ai ba wā sä sikii wa biköle shk̄al.
- 6 Yis k̄äk̄iäk̄e ba k̄i, je rä ba rä ji biketsäk̄ etkabä sá raña je waw̄ak̄lä ba wā, ma j̄er k̄ua ji b̄ai biköle ts̄o bas wā Cristo iā je te k̄ika.
- 7 Yis ss̄ena ānaa s̄i, yis j̄er pabla ba wā s̄a shk̄al te. Ka irä jiye kuna ta, el dikä, sä sikii wa j̄er ss̄ewani b̄ai ba te k̄ika.
- 8 Jek̄ai yis iā k̄awā ts̄o Cristo j̄ami ba pakäk̄ ji kiana onak w̄ak̄,
- 9 j̄eiräta, wē yis k̄jar ba ra s̄a ñashk̄al k̄ika. Jek̄ai yis Pablo säkibii k̄ja, ata ñaebä wätelewā Cristo Jesús k̄ika,
- 10 je te yis yaba Onésimo ale yis wā wätsikile yis wätelewā ska, je ktei she mar ba iā.
- 11 Mikle ije bakle ra ka ikiar b̄ai ba iā. Ata jira ije kiar̄k̄e b̄ai, ba iā irä yis iā irä.
- 12 Jek̄ai yie ipatke marni ba iā, ata yis wā ish̄k̄al dā ēēna.
- 13 Jek̄ai yis ss̄ena ikukäk̄wā yis da, iwā yis ts̄atk̄äklä ba säkei ye jí yis wäter kate kte baa k̄ika jeska.
- 14 Ata ka yis j̄er kine ije kukäk̄ ka k̄a kile kuna ba iā k̄ai. Je rä ka ba j̄er b̄ai sh̄äklä patkele tākili wà kuna, ata j̄er wà.
- 15 Watalé itunami ba yika berbena bala ta rä, je rä idäkläw̄ani ba iā jek̄jeje,
- 16 ka däk̄w̄ani ba k̄janak̄lä ye kuna, ata ba k̄janak̄lä wa ts̄ata, je rä idäkläw̄a b̄a el ma wā shk̄ata ye. Yis wakei iā ije rä jek̄ai, ata b̄aiwā s̄i ba iā ra, iyaka ska irä Säkekewa j̄ami ska irä.
- 17 Jek̄ai ikuna ba te yis biketse sä rä etka yebä ra, jera ije kiöwā jishtä yis k̄ai.
- 18 Ikuna ite ji wakbla b̄a ukä j̄ami räle, ije rä nui ta ba iā räle, jera we yis ebä ñanewo je k̄i.

- 19 Yis Pablo te jí yue yis wakei jula wà, yis te je tjuemi. Ata bái s̄i ra, ba ne rä nui ta yis ià rä.
- 20 Jekäi irä el dikä, yis ià ji wopa Säkekewa jami; yis j̄er täkiwo Cristo jami.
- 21 Yie ibiketse iyina s̄i ba te yis ktä ssëmi. Je ne k̄ika yie jí yuami ba ià, yis w̄a ijuñer ba te iwemi k̄ita yie isha tsata.
- 22 Yie ba pakeke k̄a yuläk yis senaklä. Ka irä jiye kuna ta, yie ibiketse bas k̄akiäke k̄ika yis dämiksani bas ià.
- 23 Epafra, yis da wätelewaña Cristo Jesús k̄ika te ba chakami.
- 24 Yis da shk̄abläkña Marcos irä Aristarco irä Demas irä, Lucas irä te ba chakami.
- 25 Säkekewa Jesucristo j̄er bái shöpa bas j̄erikä ska.

Hebreos

Hebreos 1

- 1 K̄amikle Säkeklä utäle sä kalí wa ra, jile bata shäk wa oloi j̄ami k̄araa, ji w̄a ite saka saka wà.
- 2 Ata jí s̄a k̄ei bata je kje ra, ikta sa ra iyaba oloi j̄ami. Je ne kuka ite ji biköle kukäkwā d̄ali ukä ye rä, je ne oloi j̄ami ji biköle yuaks̄a ite rä.
- 3 Ije ne rä ioloi wãñirkē rä, ije rä jishtë iwakei rä k̄ai je s̄uta. Je te ji biköle wäkukete iwakei kt̄a t̄akili wà. Jek̄ai ite saje wa w̄a ji yakei wakblele siki tew̄a en̄a ra, ij̄etkaw̄a k̄ash̄aka ale oloi baklekaj̄u je jula wãmo kj̄ane.
- 4 Je dew̄a baklekaj̄u ángel wa ts̄ata, je s̄uta ije īa kie m̄ena rä b̄ai s̄i ijewa īa kie m̄ena ts̄ata.
- 5 Ka irä maik̄ai kuna ta, ¿mane ángel wa īa Säkeklä w̄a iyile: “Ba ne rä yis yaba rä, jir yis ne te ba wãtsikiw̄a rä.” Ñak̄ai: “Yis d̄amiw̄a ije īa iK̄a ye, ije d̄amiw̄a yis īa yis yaba ye” ni rä na? Æni.
- 6 Ñak̄ai ite iyaba säkätä patke mar kaj̄iska ra, ite ishe rä: “Säkeklä ángel í wa biköle ku ije oloitsö.”
- 7 Ite iángel wa she rä: “Iángel í wa iaw̄e ite siw̄a ye, ikj̄anei w̄ak wa iaw̄e ite yökö wäkalek̄a ye.”
- 8 Ata ite iyaba she rä: “Säkeklä, ba j̄etkelew̄a s̄a ts̄ak̄ui ye je marämi rä s̄a k̄ei etk̄a etk̄a jekjeyemi, ba kj̄eklik, ba w̄a sä wäsikew̄aklä s̄a ts̄ak̄ui ye, je rä ji wãmo kj̄eklik í.
- 9 Ba wãbatsa ji wãmo wà, ñak̄ai ba te ji ka k̄awei j̄ami kuna dokoitsa. Je ne k̄ika Säkeklä, ba Kekl̄ai te ssene ānaa tkaj̄uaté ma k̄i aceite ye ba wapebläk wa ts̄ata.”
- 10 Ñak̄ai: “Säkekewa, säkätä ra ba ne te ishäkä ñak wäkukäk tkaw̄a rä. Ñak̄ai kaj̄oir etk̄a etk̄a rä yöle ba wakei jula wà.
- 11 Jewa weikarmiwā, ata ba ātanami del. Jewa biköle kërçamiwā jishtë sua k̄ai.
- 12 Je butremiwā ba te, jishtë s̄a j̄ek k̄i shönak k̄ai. Je biköle manermiks̄a paiklä manew̄e k̄ai. Ata ba ka manenakks̄a. Ba āño ka en̄akw̄a.”
- 13 ¿Mane iángel wa īa iw̄a iyile: “Ma j̄etkōw̄a yis jula wãmo kj̄ane bikökje yie ba bolki wa tulachaw̄a b̄a klä tkäkläk̄a ik̄ika kje” ni rä na? Æni.
- 14 ¿Ka irä ángel wa biköle rä wikblu ji kj̄anei w̄ak wa, patkele mane wa īa ts̄atkeneks̄a rä d̄akks̄a d̄ali ukä ye, jewa ts̄atkäk kuna na?

Hebreos 2

- 1 Je ne k̄ika sa kiana ji ssële s̄a w̄a je ssäk k̄ita ts̄ana s̄i ka s̄a w̄a ij̄äklaw̄a kuna.

- 2 Ka irä jiyē kuna ta, ikuna ji yina ángel wa oloi jami je rä onak pjoo ra, ñakäi biköle je ukä jami ji wək wa käi, ka je ssäk kuna wa käi, jewa bukana bulee je jami ra,
- 3 ¿maikäi sä kjämi shiri ikuna saje wa te jí tsatkeneksä baa weikawä ra na? Je tsatkeneksä rä bata yile Säkekewa wä säkätä, je kishani sä iä issäk wa te.
- 4 Jekäi Säkeklä te je ktei shaña ijewa ra, ji ole ijuenaklä ye wà, ji ka sule sä wä wà, jile saka saka ole täkii wà, ji bala päle Wikblu Sikina wä ije kī ishena jami käi.
- 5 Jekäi ka Säkeklä wä ángel wa kolone kuna sä kei datse jja, ale sä wä pakanak, je kei ska sa patkäk ye.
- 6 Ata etka iyöle ska yilé wä iktei yile te ishe: “¿Jibä ditsä rä, ba jēr janaklä ijewa ska rä na? ¿Jibä ditsä yäbei rä, ba wä ijewa biketsäklä rä na?”
- 7 Elkje bala ta ba te ijewa iawawä ángel wa katäbäka, Ji baa wà, ikjeishe wà, ba te ijewa oloi kakä icorona ye.
- 8 Ba te ji biköle yatachawä ijewa klä nikika.” Jekäi ji kalabe yatachawä ite ijewa katäbäka ra, ka ji ani junetana iwä ka yatälewä kuna ijewa katäbäka käi. Ata jira sa te isua ka ji biköle kunaba yatälechawä ijewa katäbäka.
- 9 Jeiräta sa te Jesús, elkje bala ta ialewä ángel wa katäbäka, je suani sa te ji baa wà, ikjeishe wà oloi kalekä icorona ye, ite duewä shkäl ssa kika. Je rä Säkeklä jēr bäi sha sä iä iwä duewä shkäl ssäklä sä biköle kika.
- 10 Jekäi yi iä ji biköle rä, ñakäi yi oloi jami ji biköle tsö rä, je iä ra bäi rä tsatkeneksä biketsäksä iyabala iä wakei paruäksä bulee weikane wà, iwä yabala chulij wäsikäklämi oloi kanakä.
- 11 Ka irä maikäi kuna ta, sä siki tewək irä sä siki tele wa irä, biköle bitele rä eklabä ska. Je kika ka ije äinak jewa kiäk iel wa ni.
- 12 Je te ishe: “Yie ba kie bata shemi yis el wa iä. Yie ba ksetsemi sa tapar tsö ska.”
- 13 Ietkä ska ite ishe: “Yis jēr blämiwä ijebä jami.” Ñakäi ite ishe: “Yis irä yis iä yabala mele Säkeklä wä irä suo.”
- 14 Jekäi jishtë je yabala rä yaka ta pi ta, je suta ije dewaña jekäi ñaebä. Je rä duewä oloi jami iwä ale täki ta sä weikäk duewä wà je weikäkläwä, je rä be tsakui,
- 15 ñakäi kololechawä suane wä ikjanaklä ye suane duewä yika wä bikö iserke käi, je yika iwä jewa bäkäkläksä.
- 16 Iwa rä ka iwä ángel wa kolone tsatkenak kuna, ata ite rä Abraham batala ne kuka tsatkenak.
- 17 Je kika ije kawä ta däkwa iel wa käi ji biköle ska, idäkläwä chui tsakui ye, jēr jami sä dälänak shtë käi, ji rä onak Säkeklä iä wək bäi. Je rä iwä ji yakei wakblele sä wä je nui tsatjua juaklämi.

18 Jekäi sã jër k̄iwę̄ ji yakei te je shk̄al ssa ije wakei te, je k̄ika ije rä täki ta sã jër k̄iwę̄kę̄ ji yakei te jewa tsãtkäk.

Hebreos 3

1 Je k̄ika el wa sikii wa kileña kajöir ska, bas ku Jesús, ale kte baa bata shk̄, ji yinak sã wã je chuií, jishtë ije rä je biketsö.

2 Ije rä ji wãk bulee ikukäk iã, jishtë Moisés wã iöle Säkeklä ju kalabe shãna käi.

3 Ata Jesús dä oloi baklekã Moisés tsãta, jishtë ju yuäk rä oloi baklekã ju yöle iwã tsãta käi.

4 Iwa rä ju biköle rä yuäk ta, ata ji biköle yuäkksã rä Säkeklä.

5 Jekäi Moisés bakle rä Säkeklä ju biköle kjãnei wãk bãi kjanaklä ye. Je rä maiskale ji yirmi jãa ktei shk̄lä iwã.

6 Ata Cristo rä ije ju juñak bãi sa yaba käi. Je ju rä saje wa, ikuna ji biketsanak sã wã, ji k̄issënak sã wã sã jek ssãklä je kukawã jãa sä te ra.

7 Je ne k̄ika jishtë Wikblu Sikina te ishe käi: “Jir bas te iktãkę̄ ssa ra,

8 ke bas jër doloj tiawã jishtë ijewa käi, ale ijewa te yis wãtj̄iwã, ijewa te yis mabla sua kã ssilewã pjoo ska ra käi.

9 Mai bas kã wa te yis mabla sua tãi irã, ijewa te yie ji wã cuarenta año bala na sua irã ska.

10 Je ne kjuei yis kjuatkawã je sa bakle wa ra. Jera yie isha: ‘Del ijewa shirir dami ijër ska. Ka ijewa jër kone yis ñãlei iã.’

11 Jekäi yis kjuatkawã te isha etkabã: ‘Mik ãni ka ijewa kjãkwã yis wã jërãklä tsö ska.’ “

12 El wa, bas sãno tsãna bas mane ãni ka jër yakei tenakläwã ñabutsãkksã Säkeklä kseka yika ka ibiketsäk kuna jãa käi.

13 Ata bas ñajertãkiwo buliri buliri, iyir dami jãa “jir” ni dãlei jãmi, ka bas mane ãni jër doloj tenaklä ji yakei te sä wãyue k̄ika.

14 Ka irã jiye kuna ta, sä rä delewãña Cristo jãmi, ikuna ji biketsanak sã wã sãkãtä kukawã jãa sa te marã ibataje s̄i ra.

15 Jekäi ite she rä: “Jir iktãkę̄ ssa bas te ra, ke bas jër doloj tiawã, jishtë ijewa käi, ale ijewa te yis wãtj̄iwã ra.”

16 ¿Mane wa te Säkeklä ktã ssa kjepa ite iwãtj̄iwã ni rä na? ¿Ka je rä ale mineleksajulu Egipto ska Moisés oloi jãmi kuna na?

17 ¿Mane wa ra ikjuatkawã cuarenta año bala na rä na? ¿Ka je rä ale ji yakei wakbläk wa, ale nũlda jololetãna kã ssilewã pjoo ska wa ra na?

18 ¿Mane wa iḡ Säkeklä kabla etkabä ka ijewa kjäkwḡ iwaḡ jeräklä tsoḡ ska ni rä na? ¿Ka je rä ale ka iktä dälätsäk kuna wa iḡ na?

19 Jekäi saḡ jerḡ kuaḡ ite ka ijewa bakḡnewḡ, je rä ka ijewa waḡ iktä kolone iyina siḡ ye kḡka.

Hebreos 4

1 Ikablele sä kiäkwḡ ije waḡ jeräklä tsoḡ ska je rami jḡa ra, bas suano iö bas shaḡ manele aḡanaktḡana ka däkmi kuna käi.

2 Ka irä jḡiye kuna ta, je kte baa rä yile saje wa iḡ jishtä ijewa iḡ iyile käi, ata ji yina ijewa iḡ ssa ite ka wadeneksḡapa ijewa iḡ, je rä ka ijewa ḡawḡjienewḡḡa ji biketsäk etkabä kte kukäk wa ra kḡka.

3 Ata saje je kukäk wa, jewa je kjäkwḡ je jeräklä ska, jishtä iwaḡ iyile käi: “Yisḡ kjuatkawḡ te isha etkabä: ‘Mik ḡni ka ijewa kjäkwḡ yis waḡ jeräklä tsoḡ ska.’ ” Jeiräta ije shkḡable biköle je rä eḡe eḡnäḡ kaḡ biköle yöleksḡ keḡi kje.

4 Ka irä maikäi kuna ta, kaḡ däkḡkaḡ siete dḡa ra, je rä yile iwaḡ maile: “Säkeklä te ishḡable biköle jeretsawḡ, kaḡ dekḡ siete dḡa ra.”

5 Ite je ebä shani: “Mik ḡni ka ijewa kjäkwḡ yis waḡ jeräklä tsoḡ ska.”

6 Jeiräta manele sherḡ jḡa kjäkwḡ jeska, ata mane iḡ kte baa bata yina säkätäba jewa ka bakḡnewḡ jeska, je rä ka ijewa ḡajanewḡ iktä ssäk kjuei.

7 Je kjuei etäbä kicha Säkeklä te dḡa etkä shani: “Jir” ni, jenaapa David waḡ iyile oloi jami, jishtä sa te isha kja käi: “Jir iktäḡe ssa bas te ra, ke bas jerḡ doloḡ tiachawḡ.”

8 Iwa rä Josué kuḡ jeräklä moḡpa ijewa iḡ ra, je ukä ska ka Säkeklä waḡ dḡa saka yineni.

9 Je kḡka Säkeklä cha wa iḡ etka sábadḡ jeräkläiḡ tsoḡ jḡa.

10 Ka irä jḡiye kuna ta, yi kjawḡ Säkeklä waḡ jeräklä tsoḡ ska ra, je te rä ishḡable ne jeretseḡe, jishtä Säkeklä cha jeretsa käi.

11 Je ne kḡka sä chichano sä kjäkläwḡ je jeräklä ska, ka yi ḡni ianachḡkläwḡ kuna jishtä ijewa käi ka iktä ssäk kuna.

12 Ka irä jḡiye kuna ta, Säkeklä ktä rä kseka, täkili ta, kayale espada ka ta boktaka biköle tsḡata, kjäkwḡ saḡ jerike, sä wikblu, ḡakäi sä wḡjienaklä, sä chichei ḡeḡi bala tiäḡksḡ kje. Je te saḡ jerḡ ska ji biketseḡe sa te käi, ji sherḡe saḡ kḡi käi, je sueraksḡ.

13 Ji yöleksḡ ka kuna ka juenakwḡ ije wḡna käi. Ata ji biköle tsoḡ rä kḡtseḡejumi atjḡ, ale yi iḡ sä rä jḡek shḡkkḡ je wakei wḡna.

14 Sä rä chui tsḡakui ta bäi siḡ, baklekḡ kajöir etkä etkä etkata. Je rä Jesús Säkeklä yaba. Je kḡka ji ktei yinak saḡ waḡ kuköwḡ saḡ kuḡ dārḡrḡ.

15 Ka irä jiye kuna ta, ka s̄a w̄a chui ts̄ak̄ui kuna ka iiā s̄ä r̄ä j̄almalech̄aw̄a ss̄er kuna käi. Ata ije r̄ä j̄er kile s̄ule ji biköle w̄a saje wa käi ñaeb̄a, ata ka ije w̄a ji yakei wakblene kuna.

16 Je ne k̄ika s̄a ñasiköw̄a ka suale ta ij̄etk̄äkl̄a s̄a ts̄ak̄ui ye j̄er bäi sh̄äk ska. Je r̄ä ij̄er j̄ami s̄ä d̄äl̄an̄akl̄aw̄a, ñak̄äi ij̄er bäi sh̄äkl̄a s̄a ts̄atk̄äk ji sherkē w̄äsaka ra.

Hebreos 5

1 Jek̄äi chui ts̄ak̄ui wa biköle r̄ä kolole dits̄a sh̄ana s̄a ts̄atk̄äk, ji r̄ä on̄ak Säkekl̄a iā w̄a, jile m̄ak ir̄ä bewak m̄akk̄a s̄a w̄a ji yakei wakblele k̄ika ir̄ä.

2 Iwakwa r̄ä j̄almalech̄aw̄a ka t̄äkili ta k̄ika, ij̄ewa iā s̄ä ka w̄a ji juñer wa, s̄ä shirilech̄aw̄a wa ts̄atk̄ermi j̄er bäi w̄a.

3 Ij̄ewa r̄ä j̄almalew̄a kj̄uei ik̄aw̄a ta jile m̄akk̄a iwakwa w̄a ji yakei wakblele k̄ika, jisht̄a ite dits̄a iā iwekē käi.

4 Yi ani r̄ä ka jek̄äi j̄ek oloi k̄akk̄a kuna, ata yi r̄ä kile Säkekl̄a w̄a je eb̄a, jisht̄a Aarón bakle r̄ä käi.

5 Je s̄uta Cristo wakei ka j̄ek oloi kanek̄a id̄äkl̄aw̄a chui ts̄ak̄ui ye kuna. Ata ije oloi k̄akk̄a r̄ä ale ish̄äk iiā: “Ba ne r̄ä yis yaba r̄ä, jir yis ne te ba w̄ätsikiw̄a r̄ä.”

6 Jisht̄a ietk̄a ska ite ishe käi: “Ba r̄ä chui jek̄jeyemi, jisht̄a Melquisedec käi.”

7 Cristo tsō j̄ia yaka j̄ami ra, ije te Säkekl̄a payula, ik̄ak̄ia ale t̄äkii wa, j̄ieleks̄a wa, ale t̄äki ta ije wets̄äks̄a duew̄a yika je iā. Jek̄äi je te ikt̄a ssa ite id̄äl̄ätsaw̄a k̄ika.

8 Ije r̄ä iyaba, jeir̄ata ji shk̄al ss̄e w̄a idulana ikt̄a ss̄äk.

9 Jek̄äi ije deks̄a bulee ra, idew̄a r̄ä ikt̄a d̄äl̄äts̄äk wa biköle iā ts̄atk̄enek̄s̄a jek̄jeye m̄ak ye.

10 Jek̄äi je tkelew̄a Säkekl̄a w̄a chui ts̄ak̄ui bäi s̄i ye, je r̄ä jisht̄a Melquisedec käi.

11 Je tsō j̄ia s̄a w̄a yinak t̄ai, ata je waj̄erk̄ue r̄ä d̄är̄er̄e, je r̄ä bas ianach̄aw̄a ka j̄er k̄onak kuna t̄jabana k̄ika.

12 Ñera mikt̄e bas d̄ä tsi bas kianaw̄a sa pakt̄äk ye, jeir̄ata bas sher j̄ia paut̄anakni yil̄e w̄a Säkekl̄a w̄a ji yile je ñak s̄äkät̄a w̄a. Bas ianach̄aw̄a k̄i r̄ä tsu ne sherkē, ka ji ñanak d̄är̄er̄e sht̄a kuna.

13 Ka ir̄ä maik̄äi kuna ta, biköle yi tsu ȳakē j̄ia wa, jewa r̄ä ka dulale kte w̄ämo w̄a, ij̄ewa r̄ä dulunala j̄ia k̄ika.

14 Ata ñanak d̄är̄er̄e r̄ä s̄ä këlech̄aw̄a k̄ja wa iā, s̄ä dulale ji ss̄er s̄a iā w̄a j̄er k̄onak ji r̄ä bäi ji r̄ä yakei iā jewa iā.

Hebreos 6

- 1 Je ne k̄ika s̄a ku sa pakt̄äklä säkätä Cristo ktei wà jöwät̄ana, s̄a minaklä jöikwä ta ma rä sä k̄enach̄awä kje, ka iñak tkäk̄wä kunani s̄pana maik̄ai sä te ji w̄e k̄i sä rä duäk̄wä je yika j̄ek manew̄eks̄a rä k̄ai, maik̄ai Säkeklä biketse rä k̄ai,
- 2 maik̄ai wäok̄ane rä k̄ai, maik̄ai jula mek̄a sa saka k̄i rä k̄ai, maik̄ai sä dulech̄awä wa shk̄irkekan̄i rä k̄ai, maik̄ai sä rä bukan̄ak jek̄jeye rä k̄ai ka je pakäk̄ni.
- 3 Jek̄ai je ne w̄emi sä te rä, ikuna Säkeklä te k̄a m̄a ra.
- 4 Ka irä jiye kuna ta, manele bakle w̄äj̄iatkele k̄ai, ji men̄ak kaj̄öir skaté k̄jei ssäk̄ k̄ai, delew̄a Wikblu Sikina kukäk̄ña k̄ai,
- 5 Säkeklä ktei baa k̄jei ssäk̄ k̄ai, s̄a kei d̄äk̄ewä j̄ia je t̄äkili k̄jei ssäk̄ k̄ai,
- 6 jewa te ijawä ra, ka yi iä ibäinak ñamanew̄akks̄ani. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te Säkeklä yaba w̄atiak̄ani cruz j̄ami iwakwa j̄ek ukä j̄ami, ikak̄a jañ̄etsanak biköle wä.
- 7 Ishäkä te kal̄i jarke ik̄i karaa je yek̄ewä ra, je te ji wäw̄e kianak iwatk̄äk wa iä ra, je iä Säkeklä te ji w̄emi bäi;
- 8 ata je te dika yäkä ebä kual yäkä ebä j̄ew̄ek̄e ra, je rä junakks̄a, je ts̄o kja rä yinakks̄a yakei, bata ska ra je rä däl̄anakwä.
- 9 Bas dik̄ala, sä te jek̄ai isheke, j̄eiräta sä te bas biketse bas wä rä ji bäi ne ts̄o, je k̄i bas ts̄atkermiks̄a.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä rä ka ji w̄ak sh̄iana kuna, j̄er shenakwä bas shk̄able ska, bas wä ji öle ikie shk̄al k̄ika jeska k̄ai kuna, je rä bas te sä sikii wa kj̄anei wä, ñak̄ai bas te je w̄erami j̄ia k̄ika.
- 11 Jek̄ai sä k̄i ishena rä bas me ekla ekla iw̄ak j̄ia jek̄ai marä ibataje, bas wä k̄iss̄enak je d̄äkl̄aks̄a bas iä kalabe,
- 12 ka ianakch̄awä kuna kan̄ilbi wa ye, ata Säkeklä kablele ji m̄ak je kukäk̄ däli ukä ye ji biketse etkabä oloi j̄ami, ji katable oloi j̄ami jewa mabl̄äk.
- 13 Jek̄ai Säkeklä kabla Abraham iä ra, ikabla etkabä iwakei ktä wä, je rä ka isaka kuna baklek̄a ije ts̄ata ikabl̄äklä je ktä wä k̄ika.
- 14 Je te isha: “Iyina s̄i yie ji bäi w̄emi ba iä bäi, ñak̄ai yie ba waw̄emik̄a walek̄a t̄ai.”
- 15 Jera Abraham te ik̄issa j̄er baa wä, kj̄epa ikablele deks̄a iia.
- 16 Ka irä jiye kuna ta, sa kablä etkabä rä yi rä baklek̄a s̄a ts̄ata ne ktä wä. Jek̄ai sa kablä etkabä ij̄uenaklä iyina s̄i irä, je rä ka ji k̄i s̄a ñaktew̄aklä kuna j̄ia k̄ika.
- 17 Jek̄ai Säkeklä ss̄ena ikablele kukäk̄ wa iä ikjashäk ts̄ana s̄i, iwä ji biketsale rä ka manenakks̄a kuna ni. Je k̄ika ikabla kable etkabä wä.

18 Jekäi ñe ikabla irä iji sha etkabä wà irä, je ka manenakni kjuawa, je botkä sha ite je ka yinak ije iä kayue ye, je botkä rä saje ñabläk ije jami wa jër pablenaklä tai, ji tso sä wätsak küssenak kukäkläwä sä wä pjoo.

19 Je sä wä küssenak je te sä wäkukete tkelewä därerë, jishtë kono wäkukäk käi, baklewä ijar bala tkeleksä sua wà je jar ektaka,

20 jeska Jesús kjawaju sä wätsakba saje wa bata kika, delewä jekjeye chui tsakui ye, jishtë Melquisedec käi.

Hebreos 7

1 Iwa rä je Melquisedec, Salem tsakui, ñakäi Säkeklä Ji Biköle Tsata je chuií, je mineju Abraham tunakä ká tsakui wa kika je daju kjani ñalei tsak, te ji bäi sha iia onak.

2 Abraham te je iä ji baka ite biköle diezmoí mä. Ka irä jiye kuna ta, sä kie Melquisedec ni je wà rä “Satsakui senak wämo”, ñaebä ije rä Salem Tsakui; je wà rä “Satsakui senak bitaba” ni.

3 Je rä ka ká ta, ka ami ta, ka isäkätä wa kie pakale ta, ikona díai ka juñer yi wä, iduawä díai ka juñer yi wä. Jekäi irä chui jekjeye, jishtë Säkeklä yaba käi.

4 Bas kü ibiketsö bikö je oloi kalekä rä käi, sa ká Abraham wä ji baka ite diezmoí maklä iia.

5 Leví yäbeila kolole chui wa ye jewa pakana kawei jami diezmo kukäk sä shana, jewa rä iwakwa saka wa, jeiräta ñaebä ijewa biteleté rä Abraham yaka ska.

6 Ata ka Melquisedec rä biteleña ijewa jami kuna, ata je te Abraham diezmo kukawä, te Säkeklä kablele kukäk wakei iä ji bäi sha onak.

7 Sä wä ijuñer sä oloi baklekä wa ne rä ji bäi shäk onak oloi jalewä wa iä rä.

8 Jekäi je diezmo kukäk wa rä ditsä duäkchawä ebä, ata ñe jí ije ktei yile rä idami jia kseka ni.

9 Jekäi Leví wa diezmo kukäk wa te sameishärä Melquisedec iä diezmo mä Abraham ra käi.

10 Ka irä maikäi kuna ta, Melquisedec mineju iñalei tsak ra, Leví tso jia rä iká yaka ska.

11 Kawei mena Israel wa iä, je rä wakjaneionak chui Leví wa wä, je kuna rä je oloi jami sä däwä parule bulee ra, ¿jiye chui saka shena däkwa jishtë Melquisedec käi, ata ka kile kuna jishtë Aarón käi rä na?

12 Jekäi ikuna chui wa ditsei wä rä manewë ta ra, ikawei kiana manenak ñaebä.

13 Ka irä jiye kuna ta, ale yile jekäi, ka je rä jewa ditsei wä kuna. Jewa mane ani rä ka bakle jile däläwäklä wakjaneiwak kuna.

- 14 Ka irä jiye kuna ta, saje wa Säkekewaí bitele rä Judá ditsei wä jami je juñer sa wä rä bäi, jewa ka yine Moisés wä dākwa chui ye.
- 15 Jekäi chui saka dewani Melquisedec käi ra, kīta sī sa jēr kuā ite kawēi shena manenak.
- 16 Jekäi ka ije denewa chui ye rä kawēi te ishe je shtä ditsei ne sherke rä kīka kuna, ata irä ka duäk kuna ne oloi jami idewa rä.
- 17 Ka irä jiye kuna ta, ije ne ktei yile jikāi rä: “Ba rä chui jekjeyemi, jishtä Melquisedec käi.”
- 18 Iwa rä säkätä sa pakale ji wāk je wāshawā ka irä tākili ta, ka ikiar kīka.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, je kawēi yile wä ka ji parunepa bulee, ata ji bäi sī kīssēnak sa wä kjawā, je ne wä sa ñasikākewā Säkeklä jami rä.
- 20 Jekäi je ona rä kable etkabä wä.
- 21 Ata isaka delewā chui ye rä ka ji she etkabä wä kuna. Ata ishāk: “Säkekewa kabla etkabä, ka je manenak iwā: ‘Ba rä chui jekjeyemi.’ ” Je ishāk etkabä wä jekäi, je wakei ne oloi jami ije dewā chui ye rä.
- 22 Je ne kīka Jesús dewā rä sä kablele bäi sī ñaiā, je shāk iyina sī je ormi ni.
- 23 Jekäi chui wa bakle rä chūlii, je rä ka ijewa iā ikjānei wāklei jīa ijewa duächākewā kīka.
- 24 Ata Jesús dä delewā chui ye ka manenakksā kuna, je dami jīa jekjeyemi kīka.
- 25 Je ne kīka ije oloi jami dākwa Säkeklä jami wa tsātkerksā iīā del. Je rä ije dul del ye ijewa ktei shāk kīka.
- 26 Iwa rä ije rä wāmo, ka nui ta, ka ñá telewā kuna, jēk butsälejūmi ji yakei wakblāk wa yika, baklekā kajöir etkā etkā ekta wä. Jeshtä chui tsākui ne kiarke sa kī rä.
- 27 Ka ije shene kuna bewak maḡkā buliri buliri säkätä iwakei nui kīka, kjepa ditsä nui kīka kuna, jishtä chui tsākui wa saka te iwē käi. Ka irä jiye kuna ta, ije te je wā etaba kicha yebā iwakei jēk juaksā wä.
- 28 Ka irä jiye kuna ta, kawēi te ditsä ka tākili ta wa kuke chui tsākui wa ye, ata kawēi mena itākapa Säkeklä kabla etkabä. Je wä ije te iyaba kuka chui tsākui ye, delewā bulee jekjeyemi.

Hebreos 8

- 1 Je biköle she datse sá te je wä rä jikāi: saje wa rä chui tsākui ta, je rä jētkelewā kajöir ska ale baklekaju je jētkäklä sa tsākui ye jula wāmo kjāne,
- 2 ju dälätsalewā ale ju wājienak sī yöle Säkekewa wakei wä, ka ditsä wä kuna, je wakjāneiwāk.

- ³ Jekäi biköle chui tsakui wa rä kolole jile mele irä, bewak irä makka. Je kika ije kawä ta ñaebä jile tsakmi iwä menakka.
- ⁴ Ata ije katke kuna kajiska ra ka irä chui kuna. Ka irä jiye kuna ta, chui wa tsö kja enä jile mele makka kawei te ishe jami.
- ⁵ Ijewa te ji tsö kajöir je meji je oloi wakjaneiwewe, jishta Moisés ia iyina tsana, mika je ju wayenak je yue enewerawa kja ite ra kai. Je te isha: Issö, ji biköle yue ba te rä jishta je ma ia imeji kjasha katsä ska je jami.
- ⁶ Ata jira Jesús te ikjanei we bäi si kukawa. Jekäi ije rä sä kablele ñaiä bäi si je ktei shak amiki jiki, je ona rä Säkeklä kabla ji wak bäi si kika.
- ⁷ Iwa rä ikablele säkätä kuna rä ka yakei ta ra, jera ka ietkä biketsane patkenakwani kuna.
- ⁸ Ka jiye ite je ietkä biketsani rä kuna ta, ite ijewa uña te ishe: “Säkekewa te ishe: ‘Issö. Ikei dämiwä jia yis kabläkläni spana, Israel ju ska tsö wa irä Judá ju ska tsö wa irä ra,
- ⁹ ata ka jishta yis kablele ikä wa ra, yis te ikukawa ijulaka ijäkläksä Egipto ska ra kai kuna. Ka ijewa chatkenewä yis kablele jami, je kika ka yis wä ijewa biketsane jia.’ Jekäi Säkekewa te ishe rä.
- ¹⁰ ‘Ata jikäi yis kablämini Israel ju ska tsö wa ra je kei kjaju ukä ska ra rä: Yis te yis kawei tkemiwä ijewa jerike ska, yie je yuetkemi ijewa jer ska. Jekäi yis dämiwä ijewa Kekläi ye, ijewa dämiwä yis ia wa ye.’ Jekäi Säkekewa te ishe rä.
- ¹¹ ‘Ka yi ani wä isaka wa pautanak jia, ñakäi ka yi ani wä iyinak iel ia: “Ba ku Säkekewa biketsöpa.” Ka irä jiye kuna ta, biköle te yis biketsemi, sa emana wa marä sä baklekä waje.
- ¹² Ka irä jiye kuna ta, yie ijewa jemiwä bitaba iji wä ka bäi kuna kika, ñakäi ka yis jer janak jia ijewa wä ji yakei wakblele ska itjä.’ “
- ¹³ Säkeklä te isha ikabläkeni spana. Je ite isha “spana,” je wä ra ite isäkätä juaksa ka je kiar jia. Jekäi ji rä këlewä ialewä miklee, je tsö kja rä wätuinakwä.

Hebreos 9

- ¹ Jekäi Säkeklä kablele säkätä, je rä kaweií ta iwakjaneiwaklä, ñakäi je rä ju dälätsalewä ta kajiska.
- ² Je ju wäjienak yöle rä jikäi: Je jar säkätä kie rä Dälätsalewä ni, jeska tsini wakanak tuläkkä kaldu, ñakäi mesa pan kjayinak mä tuläkläkä katke.
- ³ Jeska ijar etkä bala tkeleksä sua wä je kie rä Dälätsalewä Eena Si ni.
- ⁴ Jeska perfume däläwäklä yöle oro wä katke. Ñakäi sä kablele ñaiä cajón í kiwätele kalabe oro wä katke, je cajón jarca u í yöle oro wä kate maná ta, ñakäi je na Aarón kata peri jeleksä irä, sä kablele ñaiä jak takläi irä je kate.

- 5 Je bata k̄ika querubín S̄akekl̄a oloi ñilek̄a s̄enew̄ak wa mēi kajali, itapa s̄a nui w̄ashew̄akl̄aw̄a k̄ikuk̄ak. Ata jí kje ra ka je pak̄aklei s̄a w̄a.
- 6 Jewa ts̄o j̄aklele r̄a j̄ik̄ai. Je j̄ar s̄ak̄at̄a ska chui wa d̄ak̄ew̄a r̄a its̄o ye, ji r̄a iw̄a onak je k̄j̄anei w̄ak.
- 7 Ata ij̄ar etk̄a ska chui ts̄ak̄ui eb̄a ne k̄j̄ak̄ew̄a año w̄a etaba kichab̄a r̄a, ata ka iw̄a ji pi minene tulunak iwakei nui k̄i ra, ñak̄ai ji yakei wakblele dits̄a w̄a ka jūñele kuna iw̄a k̄ai je bik̄ole nui k̄i ra, ka imiw̄a kuna.
- 8 Je w̄a Wikblu Sikina te s̄a j̄er k̄ua je ju w̄ajienak s̄ak̄at̄a ts̄o j̄ia ra, maik̄ai s̄a k̄j̄aw̄a ij̄ar D̄al̄atsalew̄a Ēena S̄i na r̄a ka k̄jayirba.
- 9 Je bik̄ole r̄a jira s̄a ts̄o wa j̄er k̄onakl̄a, jile mē ir̄a bewak mēk̄a ir̄a, ka je īa je m̄ak wa ss̄erke nui ta b̄ai tenak.
- 10 Je sa pakale ji w̄ak, je r̄a sa yaka ska eb̄a, ji ñanak ji yanak k̄ai, jile paskue k̄juawa k̄juawa k̄ai. Sa bakle kololew̄a je w̄ak bite r̄a imanenaks̄ani s̄pana kei kje.
- 11 Jek̄ai Cristo r̄a deleju ēn̄a. Je r̄a ji b̄ai r̄a d̄ak̄w̄a j̄ia je chui ts̄ak̄ui. Je k̄jaw̄aju ju w̄ajienak bakleka deleks̄a b̄ai eb̄a j̄arka, je r̄a ka ȳole kuna jula w̄a, je r̄a ka jí ji ȳoleks̄a sht̄a kuna,
- 12 jeska ra ik̄jaw̄aju ij̄ar D̄al̄atsalew̄a Ēena S̄i ska etaba kicha yeb̄a, je r̄a ka cabra j̄ayiri wa pi ir̄ale toro yabala pi ir̄ale oloi j̄ami kuna, ta je r̄a iwakei ne pi oloi j̄ami, je w̄a ite s̄a ts̄at̄jua juami jekjeye.
- 13 Jek̄ai ikuna cabra j̄ayiri pi ir̄a, toro pi ir̄a, ñak̄ai vaca yabala alaki wa d̄al̄ale mul̄it̄a ir̄a, je tuleke s̄a ts̄o ñ̄a ye wa k̄ika, je te s̄a siki teweke sa pa k̄ika ra,
- 14 je ts̄ata s̄i Cristo j̄ek jūleks̄a ka yakei ta S̄akekl̄a īa Wikblu jekjeye oloi j̄ami, je pi te s̄a w̄a ji ole k̄i s̄a r̄a dūak̄w̄a te s̄a ss̄ew̄e nui ta, je paskue jūemi, s̄a w̄a S̄akekl̄a kseka k̄j̄anei w̄akl̄a.
- 15 Je ne k̄ika ije r̄a sa kablele ñaīa S̄akekl̄a ra s̄pana k̄tei sh̄ak amik̄i j̄iki. Je r̄a s̄a kile wa w̄a S̄akekl̄a kablele d̄ali uk̄a jekjeye m̄ak je kuk̄akl̄aw̄a. Cristo duaw̄a w̄a ijewa bakanaks̄a sa kablele ñaīa s̄ak̄at̄a je j̄ami ijewa dami j̄ia ra ishirile, je nui yika.
- 16 Iwa r̄a s̄a r̄a kablele d̄ali uk̄a m̄ak ra, s̄a kabl̄ak duaw̄a ra, je sherke r̄a jūñenakw̄a.
- 17 Ka ir̄a jiye kuna ta, je kabl̄ak duaw̄a ne k̄jepa je ikablele waorke r̄a. Ata ikatke j̄ia kseka ra, je ikablele ka kiar jiye.
- 18 Je ne k̄ika sa kablele ñaīa s̄ak̄at̄a ka waonemi r̄a ka ji pi ta w̄a kuna.
- 19 Ka ir̄a maik̄ai kuna ta, Moisés te k̄awei w̄a sa pakale ji w̄ak je bik̄ole bata sha ēn̄a dits̄a kalabe īa ra, ite toro yabala pi ir̄a, cabra j̄ayiri pi ir̄a kukaw̄a dikl̄a ra ñara, je tula ite oveja k̄a b̄ats̄ēe w̄a, ñak̄ai hisopo bata w̄a, je īaȳeí k̄ika ir̄a, dits̄a bik̄ole k̄ika ir̄a.

- 20 Jekäi ite isha: “Jí rä sa kabläke ñaiä je pií. Säkeklä te bas paka rä je sa kabläke ñaiä wawak.”
- 21 Je suta ite pi tula je ju wäjienak kika, ñakäi ji biköle tso jeska ikjanei waklä je kika.
- 22 Kawei jami ra, elkje ra ji biköle rä siki tele pi wà, ata ka ji pi kjeneju ra, ka sä rä janakwä bitaba kuna.
- 23 Jekäi je ji wakjaneiwaklä tso yöle ji tso kajöir je jami kiana rä siki tenak jekäi ji we wà, ata ji tso kajöir ia ibäi si ne sherke menakka rä, je iwe jekäi tsata.
- 24 Jekäi Cristo ka bakaneuwa ju jar dälätsalewa eena si yöle jula wà jarra kuna. Je rä iwa si mei ebä. Ata ikjawä rä kajöir si ska, jira jek kjashäk Säkeklä wäna saje wa kika,
- 25 je rä ka ijek juakläksa karaa kuna, jishta chui tsakui wa kjakewa año año wà je Ju Jar Dälätsalewa Eena Si ska, jile pi wakse kai kuna.
- 26 Ikuna rä jekäi ra, ikiana rä ji shkal ssäk karaa ji biköle yöleksa skaté, ata jira sa kei etkä etkä er dawä kja ra, ije juena etaba kicha yebä, je rä iwä sä nui wäshewakläwä iwakei jek makä wà.
- 27 Jekäi jishta sä biköle ia ka mena sä duäkläwä etaba kicha yebä, je ukä ska sä rä ktei wabiketsanaksa,
- 28 jekäi ñaebä Cristo junaksa etaba kicha yebä iwä sä chulii nui tsajuaklämi, je itäki ijuermini etäbä kicha, ka je rä sä nui kika kuna, ata je rä yi te idäke kisseke pjoo jewa tsatkäkläksa iwä.

Hebreos 10

- 1 Iwa rä kawei rä ji bäi däke jia je mei ebä, ka je rä iwak si kuna. Je ne kika ani ka je ia ñasikäkwa alemana wa parunak bulee, bewak meka ikur kai ebä año año je oloi jami.
- 2 Ikuna rä jekäi ra, ka iwä imenakka jia, ñera je wakjaneiwak wa siki tena etaba kicha yebä ra, jera ka jewa ssenak jia nui ta.
- 3 Ata je jile mekeka wä sä jer jarke año año wä sä nui ska.
- 4 Ka irä jiye kuna ta, toro pi irä cabra jäyiri wa pi irä, je ia ka sä nui tsenak junami kuna.
- 5 Je ne kika idewaju kajiska ra, ite isha: “Bewak meka iräle jile me iräle ka je shene ba ki, ata ba te yis ia yaka ma.
- 6 Bewak däläwewa iräle, jile ktewa sä nui ki iräle, ka je wä ba wäbatsane.
- 7 Jera yie isha: ‘Säkeklä, yis deju enä ba ki ji sherke je wak, jishta äyë butälewä ki yis ktei yöle katke kai.’ “

- 8 Je ite isha säkätä: “Bewak meka iräle, jile me iräle, bewak däläwewa iräle, jile kte wa sa nui ki iräle, ka je shene ba ki, ka je wa bä wäbatsane.” Jeshtä me rä kawei jami.
- 9 Je itäki ite isha: “Yis deju enä ba ki ji sherke je wak.” Jekäi ije te isäkätä tsajumi iwa ietkä tkäkläwani.
- 10 Jekäi ije ki ji sherke onak wä, sä rä siki tele Jesucristo yaka menaksa oloi jami etaba kicha yebä.
- 11 Chui wa biköle käjälä rä buliri buliri ikjanei wak, bewak menakka karaa ebä makka, ata je ia mik ani ka sa nui tšenak junami kuna.
- 12 Ata ije te jile menakka maka sa nui ki rä etaba kicha yebä, kjepa ijetkawa Säkeklä jula wämo kjane.
- 13 Jeskami ije te ikissäte ma rä ibolki wa tulunachawa iklä tkäkläka ye kje.
- 14 Ka irä jiye kuna ta, jile mele etkabä wä, ite iwa siki tenak wa parua bulee, del ye.
- 15 Wikblu Sikina te je ktei she sa ia ñaebä. Ka irä maikäi kuna ta, ite jikäi isha:
- 16 “Je kei itä ska yis kablämi ijewa ra jikäi: Yie yis kawei tkemiwa ijewa jer ska, yie je yuetkemi ijewa jerike ska, jekäi Säkekewa te ishe rä.”
- 17 Jeska ite ikisha jia: “Ijewa ji yakei wakblele, ijewa ji ole ka kawei jami kuna, jeska ka yis jer janak jia ani.”
- 18 Sa janawa bitaba jekäi ji kika ra, ka jiye ji sher jia menak sa nui kika.
- 19 Jekäi el wa, ka tsö sä kjäkläwa ka suale ta ijar Dälätsalewa Eena Si jarka Jesucristo pi oloi jami.
- 20 Je te ñala spana kseka kjäya jawä sa ia, sä kjäkläwajulu ijar bala tkele sua wä ekta wä. Je ne rä iwakei yaka rä.
- 21 Ñakäi sä rä chui baklekä ta, je rä Säkeklä ju ska tsö wa je wäsikäk.
- 22 Je ne kika sa ñasiköwa jerike bulee wä, ji biketsale etkabä, jerike siki tele ka ssër ta jia nui ta, yaka pasukle diklä yëë wä.
- 23 Sa ku kissenak sa wa ktei yinak sa wa je kuköwa därerë ka wäbukanak kuna. Ka irä jiye kuna ta, kabläk sa ia te ji we rä bulee kika.
- 24 Jekäi sa ku ibiketsö maikäi ra sa ñajerssëwami ñashkaläbläk käi, ji bäi wak käi.
- 25 Ke sa ku ñatapawë jawä, jishtä moska wädular käi, ata bäi si ra bas ñajertäkiwo. Jekäi sa ku je wopa kita si sa te ikei dawaju kja sua kika.
- 26 Ka irä jiye kuna ta, ikuna wäsiwa sa te ji yakei wakble sa te ji rä iyina juña ukä ska ra, ka ji kuna jia menakka sa nui ki.

- 27 Ata jekäi ra s̄a w̄a k̄iss̄enak r̄a d̄äl̄äna s̄i, sa wabiketsarmiks̄a bukanak, ñakäi yökö wäkalek̄a eena ibolki wa d̄äl̄awach̄akl̄aw̄a.
- 28 Yi te ji w̄á Moisés k̄awei uk̄a j̄ami ra, is̄uak bol ir̄äle mañal ir̄äle te ishak̄a ra, je r̄a kot̄anakw̄a ka d̄äl̄äle ta s̄a j̄er j̄ami.
- 29 Jera ç̄bikö bas īa ra Säkekl̄a yaba w̄ätuäk̄w̄a kl̄a w̄a, ñakäi sä kablele ñaīa pií w̄a, ir̄a siki tele je kukäk̄w̄a ka oloi ta, ñakäi Säkekl̄a wikblu j̄er b̄ai sh̄äk kukäk̄w̄a diekjela, jewa bukanami r̄a na?
- 30 Ka ir̄a jiye kuna ta, ale jik̄ai ish̄äk je wakei juñer s̄a w̄a: “Yis ne r̄a sä kukäk̄w̄a nui k̄i r̄a. Yis ne te je nui kpemi r̄a.” Itk̄a r̄a: “Säkekewa te iwakei cha wa ktei wabiketsemiks̄a bukanak.”
- 31 ¡Ji d̄äl̄äna s̄i r̄a sä d̄aw̄a Säkekl̄a kseka jula na bukanak!
- 32 Jisht̄a bas d̄a s̄äkät̄a ra jeska bas j̄er j̄ano. Bas w̄äj̄iatkena uk̄a ska ra, bas te weikane s̄älwii ji k̄i je w̄äkuka.
- 33 Maile ra bas k̄ja yinak yakei, weikanak biköle w̄äna, ata maile ra bas dewañ̄a s̄a ts̄o weikanak jek̄ai wa ra ñaeb̄a.
- 34 Ka ir̄a maik̄ai kuna ta, bas j̄er j̄ami sä w̄ätelech̄aw̄a wa d̄äl̄äna, bas jile bakanaks̄a je katabla bas te j̄er ss̄ele aña. Bas w̄a ijuñer bas w̄a ji b̄ai s̄i ka meräk̄ kuna ne ts̄o r̄a k̄ika.
- 35 Je k̄ika bas w̄a biketsanak ke weikaw̄a bas ku, je ne w̄a ji b̄ai s̄i d̄amiks̄a bas īa r̄a k̄ika.
- 36 Jek̄ai bas shena r̄a ji katabl̄äk, je r̄a bas te Säkekl̄a k̄i ji shena je w̄á en̄a ra, je w̄a bas w̄a iwakei kablele s̄a īa kukäkl̄aw̄a.
- 37 Ka ir̄a jiye kuna ta, “Kukjunab̄a ale d̄äkejut̄e je d̄aju r̄a, ka je w̄ätkenak.
- 38 ata ale w̄ämo kolole yis w̄a, je s̄er̄mi ite ji biketsa etkab̄a oloi j̄ami; ikuna iminejuni j̄ek̄ it̄a w̄a ra, ka yis j̄er ss̄enak b̄ai ije ra.”
- 39 Ata ka saje wa r̄a sä minakmini j̄ek̄ it̄a w̄a weikanakch̄aw̄a sht̄a wa kuna, ata saje wa r̄a sä ji biketsäk etkab̄a sa wakei s̄enakl̄a j̄ia sht̄a wa.

Hebreos 11

- 1 Iwa r̄a ji biketse etkab̄a, je r̄a ji k̄iss̄enak je biketsäk iyina s̄i id̄amiks̄a, ji ka juenak kuna, je kukäk̄ kte s̄i ye.
- 2 Je ne w̄a s̄a mikle wa yina b̄ai r̄a.
- 3 Ji biketse etkab̄a w̄a s̄a j̄er k̄ua ite ji kei biköle yöleks̄a r̄a Säkekl̄a kt̄a w̄a, jek̄ai ji juenak je yöleks̄a r̄a ji ka juenak kuna je eb̄a w̄a.

- 4 Ji biketse etkabä wà Abel te ji bäi sî maḳa Säkeklä iä Caín cha tsata. Je wà ije yina ije rä wämo ni, je rä ji maḳa ite je sha Säkeklä te bäi. Iwakei rä dulewä, ata ije te ji biketsa etkabä wà ije ktäḳe jja.
- 5 Ji biketse etkabä kika Enoc minetsemi ka iwä duewä suaklä kuna. Jekäi ka ikone jja, Säkeklä wä iminetse kika. Ka irä jiye kuna ta, ka imitsēba yika, iyile rä Säkeklä wäbatsa ije wa ni.
- 6 Ka sã wä ji biketsane etkabä ra, ka sã iä Säkeklä wäbätsenak. Ka irä jiye kuna ta, yi ñasikäkewä Säkeklä jami wa, jewa kiana ibiketsäk ije kaldu sî, ñakäi ije ne rä ipayuläk wa iä ji maḳ rä.
- 7 Ji biketse etkabä kika Noé iä jile ka juerba bata yina ra, sualewä wà ite kono yua iju ska tsö wa tsätkenakläksä. Je wà ite kajiska wa kjatiawä, ñakäi je wà sä wabiketsarḳeksä wämo ji biketse etkabä kika deksä iä däli ukä ye.
- 8 Säkeklä te Abraham kia ra, ite ji biketsa etkabä kika ite issawä minejumi ka merḳe iä däli ukä ye ska. Jekäi imineju wä ka ijuñer mai imiḳe räle käi.
- 9 Ji biketse etkabä kika isēna ḳa etkä wa ye Säkeklä kablele ḳa maḳ iä ska. Jeska isēna ju jiatkenak shtä na, jishtä Isaac irä Jacob irä seḳe käi. Jewa rä je ikablele kukäkña däli ukä ye.
- 10 Ka irä jiye kuna ta, ije te jukläyäkä ñak wäkukäklä ta bäi sî ne ḳissa rä. Je ju meḳ yuäkksä, ñakäi iyuäkḳä rä Säkeklä.
- 11 Sara rä ḳole ka yaba suak kuna, jeiräta ji biketse etkabä kika itäkina ije batala wätsikiwäḳ, miḳa irä säkibi ra. Je rä ije te ibiketsa ale kabläk iä je rä ji wäḳ bulee kika.
- 12 Je ne kika eklabä ale yaka ska dulewä kja käi, jeska ibatala chuḷij wanaté jishtä bekwä tsö kajöir ska käi, jishtä dāyē kseḳi ka shtaḳnak kje käi.
- 13 Ijewa kalabe duachawä ji biketsale etkabä jami, Säkeklä kablele ji maḳ ka kolole käi. Ata ijewa te je sua ḳamiika, te issēwä baa sa damijü kja iska käi. Ñakäi ijewa te isha jí ḳa kika ra ijewa rä ḳa etkä wa ye ni, shkäk maitjä wa ye ni.
- 14 Yi te ishe jekäi ra, je wà sã jēr ḳue ite, ḳa saka ne yule rami ijewa te iwakwa cha ye rä.
- 15 Ikuna rä ijewa te ikeḳi jalewatana iwä je biketse rami jja ra, jera ḳa tsö ijewa iä idäkläni jeska.
- 16 Ata ijewa wäbatsa rä ḳa bäi sî ne wà, je rä sä te ishe ra kajöir. Je ne kika Säkeklä ka äine ḳinak ijewa Keklái ni. Je rä ijewa iä iwä jukläyäkä tsö yöle enä kika.
- 17 Abraham mablēna suna ra, ji biketse etkabä kika, ite Isaac maḳa. Ñe Säkeklä kablele kukäk, je wakei te iyaba eklabä maḳa.
- 18 Ata je ne yile rä: “Isaac ne jami ba batala kirmi rä.”

- 19 Ata Abraham te ibiketsa Säkeklä rä täkili ta sä shkiwakkani dulewä wa shana, jekäi sameishärä jeska Isaac deksani iä rä.
- 20 Ji biketse etkabä wà Isaac te Jacob irä Esaú irä iä ji bäi sha onak ji ormi jia jena jenapa je jami.
- 21 Jacob duärawä kja ra, ji biketse etkabä wà, ite José yabala iä ji bäi sha onak ekla ekla iwakwa jami, ñakäi ite Säkeklä oloitsa kata jami jek kulewä.
- 22 Ikei dewä José duäkläwä ra, ji biketse etkabä kika, ite Israel batala wa rä minakksajulu je ktei sha, ñakäi ite ichichei mewekë rä je ktei shatana.
- 23 Moisés kona ra, iká irä, iamirä te isenewä blelewä tres mes bala na ijewa te ji biketsa etkabä kika. Ka irä jiye kuna ta, ijewa te isua ra je yaba rä baa si, jekäi ka isuane ka tsakui te kawei ma yika.
- 24 Moisés kënawä ra, ite ji biketsa etkabä kika, ka iki ishene kinak jia ka tsakui yaba alaklä je yaba ni.
- 25 Ata ije ssëna ime weikarña Säkeklä cha wa ra ñara, ata ka ije ssëne ji yakei ssërke baa onak kjäkju ebä wà ssënak ana.
- 26 Ije te ibiketsa Säbäkäksa kjuei weikane rä blune tai, ji säkei ta tsö Egipto ska biköle tsata, ije wä raa rä ji tsö däksa ska kika.
- 27 Ji biketse etkabä kika ite Egipto jawatana, ka suale kuna ka tsakui kjuatkawä yika, jekäi ije chatkawä doloiebä sameishärä ite ale ka juenak kuna je sue rami käi.
- 28 Ji biketse etkabä kika, ite sä ktäkwa bakleju kei irä, pi tule irä kei kjewä, je rä yabala säkätä wa ktäkchawä wä ka jewa mewäklä kuna.
- 29 Ji biketse etkabä wà, ijewa kjaksajulu Däyë Bätsëe na, sameishärä ka pjota kika käi, ata mikä Egipto wa te imabla kjäksajulu jekäi ra, jewa wäitabinachawä.
- 30 Ji biketse etkabä wà, Jericó kjätkäklä minatkawä, ijewa te ipamanewä deka siete día ska ra.
- 31 Ji biketse etkabä wà, alaklä patonak shtä Rahab ka dunewaña ka kte ssäk kuna wa ra. Je rä ite ka suak wa patkele jewa kiawä jer baa wä kika.
- 32 ¿Jibä saka she jia yie na? Ka yis wä däksa yis wä Gedeón irä, Barac irä, Sansón irä, Jefté irä, David irä, Samuel irä, ñakäi jile bata shäk wa irä, jewa pakäkläksa.
- 33 Ji biketse etkabä wà, ijewa te kei ta kjuawa kjuawa tsakui wa kei baka tulaksa, ijewa te ji wämo wä, Säkeklä kablele je kukawä ijewa te, namä kà wäyitewachawä ijewa te,
- 34 yökö oloo wäshtawä ijewa te, espada kà chä jolowä ijewa te. Ijewa jalmanachawä ska ra itäkili jënani. Ijewa täkina täkii ñakpäk. Ijewa te ka etkä wa guardiaí wa juluwä kjami.

- 35 Alaklä wa iä iyēshtä wa dulechawā wa shkīna tulakāni. Isaka weikana sālwi, ka jewa ssēne bakanakksā, iwā sā shkīrkekāni bāi sī kukāklāwā.
- 36 Jekāi isaka kolonawā jañetsanak, bukanak ksabata wà, ka je ebā kuna, ata imōna cadena wà, iwātena sà jiāklā ska.
- 37 Manele tena jak wà, manele tenakssā serrucho wà, manele mablēna sūna, manele kotānachawā espada wà. Ijewa kja jōina diana pajiele oveja kjuā cabra kjuā ebā wà, ka jita, weikalechawā, sūnak sālwi.
- 38 Kajiska wa rā ka bāi kuna kīka ka ijewa iā kā kuna ijewa senewāklā jīa. Jekāi ijewa shkā rami kā ssīlewā pjoo na, kātsā na, ishākā wājār na, kā wājār na.
- 39 Ijewa bikōle rā ktei yile bāi ijewa te ji biketsa etkabā kīka, jeirāta ijewa iā Sākeklā kablele ji māḱ je ka deneksa.
- 40 Ka irā jiye kuna ta, Sākeklā wā jile bāi sī tsō saje wa iā, je rā ka ijewabā dāklāwā parule bulee, ata saje wa dāklāwā ijewa raña.

Hebreos 12

- 1 Jekāi sā suak wa tsō sa pājami chūlii mō kāi, je kīka sā kṽ ji kirii bikōle kāi, ji yakei sà wābutrewāk tjabana kāi je tulōksā. Jekāi sà juluno ka jalewā ta, bikō sà wātsāk iñālei tsō jīa je wà,
- 2 wā tkelewā Jesús ale ji biketse etkabā wātsikiwāk, ñakāi ibata paruāk, je ebā suak. Ssēne ānaa tsō kja iīa kīka ite cruz katabla, āine ka biketsane iwā. Jeska ra ijētkawā Sākeklā jētkāklā sā tsākui ye ska, jula wāmo kjaṅe.
- 3 Ale weikale jekāi ji yakei wakblāk wa wā je katablāk je biketsō bas kṽ jishtā ije rā, je rā ka bas jēr ska bas shtirinachāklāwā kuna, ka bas wātuina jolonāklā kuna.
- 4 Ka irā jiye kuna ta, bas ñakpāḱe ji yakei ra, ka bas wā je wākolorba sà pi kjaḱu kje.
- 5 ¿Bas jēr shenachawā kja jirāni sā iā iyile jishtā yabala iā ji she kāi ska na? “Yis yaba, Sākekewa te bā dulawēḱe, ke je kukawā ka dālātsale ta kāi, ite ba uñeḱe ra, ke ba dokona iyika.
- 6 Ka irā jiye kuna ta, Sākekewa te iwā shkāta dulawē, ite iwā kolole iyabala ye jewa kpe.”
- 7 Je katablō bas dulanāklā. Sākeklā te bas dulawē iyabala kāi. Ata ¿mane yaba ka dulane ikā wā rā na?
- 8 Ata ka ije wā bas dulane kuna ra, jera bas dā yabala ñāla wā shtā wa, ka iyabala sī kuna.
- 9 Sa ká wa kajiska wa bakle sà dulawāk, jera sà te ijewa dālātsa. Ata jekāi ra, ¿ka je tsāta sī sà shena jēḱ jāwā sà wikblu kái yika, sā senāklā kseka rā na?

- 10 Ijewa te sä dulawā elkje bala ta, jishtë iwakwa wāna ijuer bäi käi, ata ije te sä dulawēkē iwā sā tsatkäklä, je rä sä däkläwāña wāmo iwakei ra.
- 11 Sä dularke mane āni iā ka sä ssēnak ānaa sä dularke ra, ata je rä sā jēr iawāk. Ata je ukä ska sä dulale wa iā idāmiksā issēnaklä baa ji wāmo kjuei.
- 12 Je kīka bas kū bas jula jāmalechawā, bas köchöwā karalechawā tākiwo,
- 13 ñakāi ñāla paruōksā bulee bas klä tkäklä, je rä klä ialewā wa ka tena jānaklä, ata ibāinakläni.
- 14 Bas ñajōksā sēnak bitaba biköle ra, ñakāi sēnak wāmo, ata ka jekāi kuna ra, yi āni wā ka Säkekewa sunak.
- 15 Bas sēno tsāna, ka mane āni wā Säkeklä jēr bäi shäke jāklawā ka kolole käi, ka ji āni ñak kicha bāchii tsikinaklä bas weikäk, je wā ka chūlii ianaklawā ñá ye.
- 16 Ke yi āni kunapa kawakbläk, ka ji dälätsäk jishtë Esaú käi. Je te ji rä mēnak yaba säkätā iā je manewāksā ñanakwā kjelabā wā.
- 17 Ka irā maikāi kuna ta, je ukä ska ra bas wā ijuñer ijēr ssēna ji bäi yirmi onak je kukākwā däli ukä ye, ata ijūnaksā. Ite je kia jīa jīeleksā wā, jeirāta ka iā ideneksāpa, ka iwā kā kōne jīa ijēk manewākläksā kīka.
- 18 Ka bas kuna delewā rä kātsā passēnakwā ska, yökō wākalekā ska, kātuilewā yee ska, kā tuii ska, siwā tākii ska,
- 19 kökö bularke ska, kte ssērke tākii ska. Jekāi je ssäk wa kākia ka iktäklä jīa ijewa ra kīta.
- 20 Ka irā jiye kuna ta, ijewa iā kawēi mēna: “Ikuna bewakbā jibā klä tkawā je kātsā jāmi ra, je rä kotānakwā tele jak wā.” Je ka wākolor jīa ijewa iā.
- 21 Je ji juena rä dälāna si, kīka Moisés te isha: “Yis suanawā, yis pajūnakā.”
- 22 Ata bas dewājulu rä kātsā Sión ska, Säkeklä kseka jukläyäkāi ska, Jerusalén kajōir ska, ángel wa tapale ānaa miles miles jeska,
- 23 iyabala säkätā wa kie yöle tsō kajōir jewa tapar tsō ska, Säkeklä sä biköle ktei wabiketsākksā ska, sä wāmo wa parule bulee wikblu tsō ska,
- 24 Jesús ale sa kablele ñaiā spāna je ktei shäk āmikī jikī ska, ñakāi ije pi ji shäk bäi si Abel pi te ji sha tsāta, je tulule ska.
- 25 Tsāna, ke bas kū ale ktäke bas da je juakksā. Ka irā jiye kuna ta, ijewa jēr kuak kajiska ka ssēne ijewa wā kīka ijewa ka bakāne shiri ra, jera saje wa si ka kjäk shiri ji shäk kajōir skaté yika ikuna sa te iktā juakksā ra.
- 26 Ikta te je kei ska ra kā wākpakā, ata jira ikabla, te isha: “Etābā kicha yie kā wākpemikāni, ka kajiska ebā kuna, ata ñakāi kajōir.”

27 Je ite sha: “Etäbä kichani,” je wà rä ji rä wäbukanak rä tsenakjumi, je rä ji yöleksa. Je rä ji ka wäbukanak kuna atanakläšana.

28 Ata sa ia gobierno ka wäbukanak kuna rä deleksa. Je kika sa ku wekte shö del, je wà sa ku Säkeklä kjanei wö iwäbätsäklä, dälätsalewa sualechawa.

29 Ka irä jiye kuna ta, saje wa kekläi rä yökö ji däläwäkwä itjä.

Hebreos 13

1 Bas ñashkaliblö del ñajeketa wa käi.

2 Ke bas jër shena sa saka kiäkwä. Ka irä jiye kuna ta, manele te iwä jekäi, jera jewa te ángel wa ne kiawä ka juñele iwä rä.

3 Bas jër jano wätelechawa ska, sameishära bas dä wätelechawaña ijewa ra käi, ñakäi sä weikarke wa ska, sameishära bas wakwa yaka ne weikarke rä käi.

4 Selewa wa kiana rä dälätsalewa biköle wä; ikäpäklä shena rä sikii ka yakei tele ta. Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä te kawakblewak wa irä, manenak wa irä, ktei wabiketsemiksa.

5 Bas kiana dulanak rä ka inaklä shkaliblak kuna; ssenak ana ji tso bas wä ebä wä. Ka irä jiye kuna ta, ije wä iyile: “Mik ani ka yis wä ba janakwä, mik ani ka yis wä ba junaktana.”

6 Je ne kika sa te isheke ka suale ta: “Säkekewa ne rä yis tsatkäk rä. Ka yis suanakwä. ¿Ji wemi ditsä te yis ukä jami na?”

7 Bas jër jano bas wäsikäk wa ska. Jewa te bas pakta Säkeklä ktä wä. Jekäi jishtë ijewa sele bakle je biketsö bas ku, ñakäi jishtë ijewa te ji biketse etkabä rä mablö bas ku.

8 Jesucristo rä idel mikle irä, jira irä jekjeyemi irä.

9 Ke bas ñajawa sa pautanake saka saka jaule jami minak. Ata ñajertäkiwak Säkeklä jër bäi shäke wä, je ne rä bäi rä; ka irä ji ñanak wä kuna. Ka je kiar je shtë wak wa ia ji ani ye.

10 Saje wa rä jile däläwäklä ta kjuawa, ata ju wäjienak wakjaneiwak wa ia ka ka kuna je wameleka kätäk.

11 Ka irä maikäi kuna ta, bewak pi rä minakwatse chui tsakui wä, iar dälätsalewa eena si ska sa nui kika, ata iyaka rä dälänakwä ijewa ju jiatkele tso ektaka.

12 Je ne kika Jesús te ji shkal ssa rä jukläyäkä kjäshtäklä ektaka, je wä iwä ditsä siki tewäklä iwakei pi wä.

13 Jekäi sä kjöksajulu minak ije wäki, ju jiatkele tso ektaka dokoitsanak ije käi.

14 Iwa rä ka sa wä jiska jukläyäkä kuna tkelewa jekjeye, ata saje wa te rä idäkewa jja ne yule kate rä.

- 15 Je ne k̄ika ije oloi j̄ami s̄a k̄u S̄akekl̄a k̄jeish̄o del, jile m̄ek̄a iia ye. Je r̄a ikie k̄tei bata she s̄a k̄j̄abata w̄a b̄ai.
- 16 Ke bas j̄er shenak ji b̄ai w̄e ska, ñats̄atke jile w̄a ska. Ka ir̄a jiye kuna ta, ji m̄ek̄a jek̄ai ne w̄a S̄akekl̄a w̄ab̄ats̄a r̄a.
- 17 Bas k̄u bas w̄asik̄ak wa kt̄a d̄al̄ats̄o, jewa yika bas ñaj̄och̄aw̄a. Ka ir̄a jiye kuna ta, ijewa te bas sueke ts̄ana, ijewa kaw̄a ta j̄ek k̄tei sh̄ak j̄ia jisht̄a ishkabla r̄a k̄ai k̄i. Jek̄ai ijewa kt̄a d̄al̄ats̄o ijewa w̄a iw̄akl̄a ss̄ele ānaa w̄a, ka k̄teleka ta. Ata ka jek̄ai kuna ra, ka jiye je kiar bas ia.
- 18 Bas k̄akīo s̄a k̄ika. S̄a te ibiketse s̄a j̄er ss̄er d̄a b̄ai ka nui ta, jek̄ai s̄a ss̄ena ñaw̄asik̄ak b̄ai ji bik̄ole ska.
- 19 Jek̄ai k̄ita yie bas pake je w̄ak, yis d̄akl̄aks̄ani mane mane bas ia.
- 20 Jek̄ai S̄akekl̄a s̄a ss̄ew̄ak baa, s̄a kablele ñaīa jekjeye p̄i k̄ika, saje wa S̄akekewaí Jesús, ale oveja k̄j̄ananak b̄ai si, je ts̄akt̄eka s̄a dulech̄aw̄a wa sh̄ana,
- 21 je k̄u bas ts̄atk̄opa ji b̄ai bik̄ole w̄a, bas w̄a ji sherke ik̄ika je w̄akl̄a, ñak̄ai ije k̄u ji r̄a b̄ai ije ia je k̄j̄anei w̄opa sa wakwa ska, Jesucristo ale oloi kanak̄ka s̄a kei etk̄a etk̄a jekjeyemi je oloi j̄ami. Amén
- 22 El wa, yis te bas pake jí kte bas ts̄atk̄akl̄a je w̄akuk̄ak, yis te iyua r̄a ts̄ine k̄ika.
- 23 Yis te bas j̄er k̄ueke s̄a el Timoteo yenaks̄ani. Jek̄ai ikuna idej̄u mane mane ra, yis da idamiña bas suak.
- 24 Bas te ishe bas w̄asik̄ak wa bik̄ole ia ir̄a, s̄a sikii wa bik̄ole ia ir̄a yie ijewa chakami. Italia wa te bas chakami.
- 25 J̄er b̄ai yinopa bas bik̄ole ia.

Santiago

Santiago 1

- 1 Santiago, Säkeklä irä Säkekewa Jesucristo irä kjanaklä, te ji yue mar ditsei wä däkä doce minelemi kjuawa kjuawa wa ia. Bas ssënopa bäi.
- 2 Bas yis el wa, mikä bas mablerkë jile saka saka wa ra, je shana bas ssëno anaawä sj,
- 3 bas wä ijuñer, bas mablerkë bikö bas te ji biketse etkabä rä í kika, te sä dulawë jile katabläk.
- 4 Jekäi je ji katable je wäkukö, ji wä ite enawä kje, je rä bas däkläwä këlewä, deleksä ñawäsaka, ka kialewä ta ji ani ska.
- 5 Jekäi ikuna bas manele kï jërike shena jia ra, je kü ikiö Säkeklä ji mak biköle ia shkaja ka wile ta kuna wakei ia, jera je ia imermi.
- 6 Ata je kü ikiö biketsale sj, ka biketsale ta ka le ionak ni. Ka irä jiye kuna ta, yi te ibiketsa ka le ionak ni ra, je rä jishtë dÿyë tjuäke jue siwä te amiki jiki käi.
- 7 Je wakei kü ke ibiketsa Säkekewa te ji memi ia ni.
- 8 Jekäi je ji biketsäk botkä te ji wë rä ka tkelewä ye kuna mai idami biköle ska.
- 9 Sä el ka jita, je jëk ssöpa irä oloi kanakkä wä.
- 10 Ata mane rä blu ra, je jëk ssöpa irä oloi janakwä wä, ije rä kjäkjü jishtë ka tsitsiwäi käi kika.
- 11 Kawä dekaju ra, ibali täkili te je kakä ssiwëkewä, te iwärukjei jawëkëksä, jera ka ijuerta jia baa. Je suta ñaebä blu wa jialirmiwä, iji wäte shana.
- 12 Bäije mablene katabläk wa rä. Ka irä jiye kuna ta, imablana deksä enä bäi ra, Säkeklä kablele sene kseka mak ishkalibläk wa ia corona ye je dämiksä ia.
- 13 Ke yi ani kü isha mikä ijër kinawä ji yakei wakbläk ra: "Säkeklä ne te yis jër kiwä iwak rä ni." Ka irä jiye kuna ta, ka ji ani yakei ia Säkeklä jër kinak, ñakäi ka irä yi ani jër kiwä ji yakei wak kuna.
- 14 Ata sä jër kirke ji yakei wak ra, je rä sa wakei jami ji tkerkë ne te sä wäsikewëkë, ñakäi sä wäbätsewëkë rä.
- 15 Jekjepa mikä je ji tkerkë sä jami tsikinakä ra, sa te ji yakei wakble mar. Je wakbla enä sa te ra, je te sä wätsekëmi duäkwä.
- 16 El wa shkata yis wä, ke bas ñawäyuawä.
- 17 Ji menak bäi biköle, ji mele bulee biköle datse rä kashä kika, patkele ji wäñinak tsikinewak wakei wä. Ije rä ka manenakksä kuna, ka oloi iar ta kjuawa kjuawa kuna.

- 18 Ije wakei ki ishena kika, ije te sä wätsikiwä kte yina si wä. Je rä sä däkläwä ji yöleksä iwä tsä säkätä ye.
- 19 El wa shkätä yis wä, bas jer konopa, sä biköle kiana ji ssäk rä bitaba, ata ka ji shäk kuna plaa, ñakäi ka kjuatkäk kuna plaa.
- 20 Ka irä jiye kuna ta, sä kjuatkä wä, ka sä manenakksä Säkeklä rä wämo käi.
- 21 Je ne kika ji ñá käi biköle, ji wemikä wäsiwa kita käi, je juoksä bas kü. Ata bas kü kte tkelemä bas jer ska, täkili ta bas tsatkäkksä, je kukö jek jalewä wä.
- 22 Jekäi bas kiana rä kte wawäk, ka issäk ssäle ebä kuna. Ata ka jekäi kuna ra, je rä bas wakwa jek wäyuä.
- 23 Ka irä jiye kuna ta, ikuna yile rä kte ssäk, ata ka irä iwawäk kuna ra, je rä jishtë ekla wäktä sua espejo na käi.
- 24 Ijek sua ená minejumi ra, plaabä ra ijer shenawä jishtë irä ska.
- 25 Ata yi te kawei bulee sä wetsäkksä je sue tsana, ichatkäwä je jami ka issäk kjepa jer shenawä kuna, ata iwawäk si ra, jera bäije jekäi iwäk rä.
- 26 Ikuna manele te ibiketse irä kajuñaak ra, ata ka ikjä pakolone ji shäk ra, je rä iwakei jek wäyuä, ata ije kajuña rä ka wata.
- 27 Kajuña sikii, ka yakei tele ta Säkeklä Sa Kä wäna, je rä jikäi: shchul wa irä, alaklä wa chichö wa irä tsätke ijewa weikarke shana, ñakäi senak ka pateleka kuna kajiska ji tsö wä.

Santiago 2

- 1 Yis el wa, bas kü saje wa Säkekewaí Jesucristo baawä si biketsö, ka ji wäk kuna sa saka iä kjuawa kjuawa.
- 2 Ka irä jiye kuna ta, ekla daju bas ñatapawäke ska anillo ta yöle oro wä, jek pajiele sua baa wä, jera ñakäi ekla ka jita daju jek pajiele sua tjamaä wä ra,
- 3 jera bas te je sua ta baa sue jer baa wä, je iä bas te ishe: “Jí jetkäklä bäi ska ma jetkö.” Ata je ka jita iä bas te ishe: “tsu jeka ba kaldu” ni iräle, “ma jetkö iski yis klä säkätä jami” ni iräle.
- 4 Jera ¿ka irä je wä bas dä sä suak kjuawa kjuawa na? ¿Ka irä je wä bas ianachawä sä wabiketsäk jerike yakei wä na?
- 5 El wa shkätä yis wä, issö: ¿Ka irä Säkeklä te kajiska ka jita wa kuka blu ye ji biketse etkabä ska na, ñakäi ikablele yi wä ishkal wa iä igobiernoí makksä je kukäk däli ukä ye na?
- 6 Ata bas te ka jita wa weike diekjela. ¿Ata ka irä blu wa ne te bas wañeke kuna rä na? ¿Ka irä ijewa ne te bas sike jekemi sä ktei wabiketsäklä ska rä na?
- 7 ¿Ka irä ijewa ne te ale bas kile kie baa jami je sheke kte yakei wä rä na?

- 8 Sa Tsakui kawei: “Ba ku ba saka shkaliblö jishtë ba wakei jek shkal käi”, je wawá bas te iyina si iyöle jami ra, jera bas te iwá rá bäi.
- 9 Ata bas te ji wë kjuawa kjuawa sa saka ia ra, jewa bas te ji yakei wakbla, jera je kawei te bas kjashemiwa jishtë ka idälätsäk kuna wa käi.
- 10 Iwa rá, yi te kawei biköle wawá, ata etka ska ishirinawa ra, je rá ite ji wakbla kawei biköle ukä jami.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, ale ishäk: “Ke ma manenak”, je te ñaebä isha: “Ke sa ktawa.” Jekäi ka ba manene, ata ba te sa ktawa ra, ba ianawa rá ka kawei dälätsäk kuna käi.
- 12 Jekäi bas ktö, jekäi bas ku ji wo, jishtë sa tsö kja wabiketsanakksa kawei sä wetsäkksa jami jewa käi.
- 13 Ka irä jiye kuna ta, sa jer jami ka yi daläne ra, je wabiketsarmiksa ka däläle ta. Jekäi jer jami sä dälänak, je turmika ktei wabiketsaneksa kika.
- 14 Yis el wa, ikuna yilé te ishe irä ji biketsäk etkabä ni, ata ka iwa iwaone ra, ¿jiye je kiar? Jera ¿baishe ite ji biketsa etkabä ia itsatkermiksa na?
- 15 Ikuna manelesä el wa iräle sä kuta wa iräle tsö ka jienak ta, ji ñanak buliri buliri ka ta ra,
- 16 jewa ia bas maneles te ishe: “Bas kjöpa bäi, bas jek pajiöpa baana, bas ji ñopa bäi”, ata ji sherke iyaka ki ka mene bas wa iia ra, jera ¿jiye je kiar?
- 17 Je suta sa te ji biketsa etkabä, ata ka sa wa iwaone ra, jera sa te ji biketse etkabä je rá iwakei ebä ra dulewa käi.
- 18 Ata maneles te ishemi: “Ba rá ji biketsäk etkabä, ata yis dä ji wak iwà.” Ba ku ba te ji biketse etkabä kjashö yis ia ka ji öle kuna iwà, jera yie ba ia yis te ji biketse etkabä kjashemi iwawë wà.
- 19 Ba te ibiketse Säkeklä rá eklabä. Ba te iwá rá bäi. Ata be te je biketse ñaebä, ñakäi ipajurke iyika.
- 20 Jera ji biketse etkabä ka ji öle kuna iwà, ka kiar jiye, ¿je ka juñakle ba ka jer ta te na?
- 21 Saje wa ká Abraham te iwakei yaba Isaac makä ji däläwäklä kika ra, ¿ka irä je ite ji wá ne wà iwabiketsanaksa wämo ye rá na?
- 22 Jirje ba te isua, ji biketse etkabä wawá ite rá ite ji wá ra ñara, ñakäi ji biketse ite etkabä parunakksa bulee ite ji wá wà.
- 23 Jekäi iona kte yöle te ishe käi: “Abraham te Säkeklä biketsa, je wà ibiketsanaksa wämo ye tone käi”, ñakäi ikina rá Säkeklä salibä.
- 24 Je wà bas te isua sä wabiketsarksa wämo ye rá sa te ji wë ne wà, ka je rá ji biketse etkabä je ebä wà kuna.

25 Je suta, ¿ka irä ñakäi alaklä patonak shtä Rahab wabiketsanaksä wämo ye rä ji wá ite wà na? Je rä ite ká suak wa kiawä ju naka, ñakäi jewa patka ite ñala saka wà kika.

26 Jekäi jishtä sa yaka rä ka wikblu ta ra, sä rä dulewä, je suta ji biketse etkabä ka ji ole iwà ra, je rä dulewä.

Santiago 3

1 Yis el wa, ke bas ñakuka chulij sa paktäk ye, sä wä ijuñer saje wa bukanami eena sji kika.

2 Ka irä maikäi kuna ta, sä biköle rä shirir ta saka saka. Ikuna ka yilé shirine ite ji sheke ska ra, je rä deleksä bulee, je ia jek wätkermi iyaka kalabe ska.

3 Jekäi sa te caballo kà jie rä iwä sä ktä ssäklä, je ra je wà sa te iwakei kalabe wäsike.

4 Ibiketsö, je suta kono rä, irä tai minaktse siwä takii wä. Jeiräta je rä wämanewäklä ta tsine, je wä ijuak te ijuke mai iki ishena minak käi.

5 Je suta sä kjäktä rä sä wäjienaklä tsine, ata tai je jek ssä rä. ¡Ibiketsö, jishtä yökö wäkata tsine te kal yäkä tai däläwë rä!

6 Jekäi sä kjäktä rä yökö, je rä ji yakei kajiska. Sä kjäktä rä tkelewä sä wäjienaklä jami, je ne rä sa yaka biköle yakei tewäkwä rä. Je wäkawëkekä rä sä tuläklämi yököi te. Je wäkar markä bikö sä serke jia kseka kje.

7 Jekäi bewak biköle du käi, jek sikäk wa käi, däre wak saka saka käi, jewa rä jurbä tenak, je rä jurbä tele sä wä.

8 Ata yi ani ia ka sä kjäktä jurbä tenak. Je rä ji iräle yakei ka wätkenak kuna, päpäli sä ktäkwä ebä.

9 Je wà sa te Säkekewa Sa Kä kjeishe, je ebä wà sä te ditsä yöleksä Säkeklä wakei suta shene yakei.

10 Sä kjä jar ebä ska, sä she bäi irä, sä she yakei irä däreksä. Yis el wa, ka jekäi ikiar onak.

11 ¿Baishe diklä tsikirke ska ebä, idäksami tsee irä bächii irä na?

12 Yis el wa: ¿Baishe higuera ia wänermi olivo ye na, uva kicha ia wänermi higo ye na? Ñaebä diklä tsikinak däre ebä, ka jeska idäksä tse ta.

13 ¿Yi rä bas shana kabiketsäk, ñakäi jer kole rä na? Je kü irä ji wak bäi kjashö iser bäi wà, kabiketsä ta jek jalewä.

14 Ata ikuna bas jer ska, jer ki ñaiane sälwii irä, jek ssë tulekä irä tsö ra, ke bas jek ssa, ñakäi ji yina sji ukä jami ke bas kayua.

15 Jeshtë kabiketse ka dar dā kashā kīka kuna, ata je rā kajiska ji tso jami, sã del jami, be jami.

16 Ka irã jiye kuna ta, sã jër kī ñaiarke ra, sã jëk ssãke tulekã ra, jera sã ñawãtjīwãmi, sã ji wãmi shiãna ebã saka saka.

17 Ata kabiketse dar kashã kī, je rã sã ser wãmo, jeska ra je rã ji wë tsãna, jër baa wà, ji dälässë, jër bãi she ebã, ji wë bãi ebã, ka ji wãk kuna sã iã kjuawa kjuawa, ka ji wãk kuna sunak ebã.

18 Ji wãmo wãi je rã tkenak bitaba ji paruãk wa wã.

Santiago 4

1 ¿Bas shãna kjuatke kãi, ñakpe kãi mai je datse rã? ¿Ka je datse rã bas wakwa wãbãtsãke ji wã ska, je ne kjuatkãke bas wãjienaklã ska rã na?

2 Bas jami ji tkerke, ata ka bas wã ikuna. Bas te sã ktekwã, ñakãi bas jër kī sa saka iarke ijile kī ebã, ata ka bas iã ji dãkksã. Bas ñakpãke, bas kjuatkãke, ata ka bas wã ikuna, je rã ka bas wã ikine kīka.

3 Bas te ji kia, ata ka bas iã idãksã. Je rã bas te ikia yakei wã, bas wakwa wãbãtsãke ji wã jeskabã enenakwã kīka.

4 ¿Bas manenak wa! ¿Ka bas wã ijuñer sã jëk bawãwã ji tso kajiska ra, jera je rã sã kjuatkã Sãkeklã ra na? Yi kianakle jëk bawãk ji tso kajiska ra, je iarmiã Sãkeklã bolki ye.

5 Ata iyöle te ishe: “Wikblu patkele iwã senak sã jami, je jami saje wa ssërke kjueitketsalee”, ¿je rã ba iã ra ka wata na?

6 Ata ijer bãi shã kīta sã iã, kī ite ishe: “Sãkeklã kjuatkãke jëk ssãk wa ra, ata jëk jãkwã wa iã ijer bãi shãke.”

7 Je ne kīka bas ñajöwã Sãkeklã yika. Bas kjuatkö be tsãkui ra, jera ije turmi bas yika.

8 Bas ñasiköwã Sãkeklã jami, jera ije jëk sikãmiã bas jami. Bas ji yakei wakblãk wa, bas jula skuö tulömi; bas ji biketsãk botkã wa, bas jërike siki tewo.

9 Bas jër iano, bas kjoyino, bas jio. Bas jañe manewõksã jje wã; ñakãi bas ssër anaã manewõksã jër iane wã.

10 Bas ñajöchowã Sãkekewa wãna, jera ije te bas oloi kemikã.

11 El wa, ke bas kta yakei ñaukã jami. Yi ktãke yakei iel ukã jami irãle, yi te iel wabiketseksã irãle ra, je kta yakei rã kawei ne ukã jami, je te kawei ne wabiketsaksã rã. Ata ikuna ba te kawei wabiketsaksã ra, ka ba rã kawei wawãk kuna, ata iwabiketsãksãbã.

12 Ekla ebä ne rä s̄a īa k̄awei m̄ak rä, ñakäi sä k̄tei wabiketsäks̄a rä, t̄äkili ta s̄a ts̄atkäks̄a rä, ñakäi sä weikäk̄w̄a rä. Ata ç̄yi ba rä te ba saka wabiketseks̄a rä na?

13 Ñekja bas ishäk: “Jir iräle bulia iräle, sä marmi ñe jukläyäkä ska, jeska sä ji wami un año; sä jile watjuami sä blurmi,”

14 ka bas w̄a ijuñer jibä ɔ̄rmi bulia räle, jishtë bas kjämi räle. Ata bas dä m̄o juer berbena kjepa ka ijuena j̄ia käi.

15 B̄ai s̄i ra, we bas te ishe rä: “Ikuna Säkekewa k̄i ishena ra, s̄a s̄er̄mi s̄a te ji w̄emi jik̄ai iräle, ñe käi iräle.”

16 Ata jira bas j̄ek ssäk̄e bas j̄ek k̄ikäk̄ek̄a w̄a. Ata je shtë j̄ek ss̄e biköle rä yakei.

17 Je ne k̄ika yi w̄a ji w̄e b̄ai juñer, ata ka ite je w̄e ra, je rä ite ji yakei wakble.

Santiago 5

1 ¡Ñekja blu wa! Bas j̄io, bas kjoyino, ji b̄aline dämiw̄a bas k̄ika kjuei.

2 Bas bluna tjabana tkaw̄a, bas sua katá tkaw̄a iwak te.

3 Bas oro, bas inaklä, kukak̄a kolña te. Ikolñaí te bas kjatiemik̄a, je te bas yaka enew̄emiw̄a yökö käi. Ata bas te ji säkei ta tapaw̄a s̄a kei bata jekje ska.

4 ¡Issö! Shk̄abläk wa te bas k̄a k̄i däli w̄a tia, je säkei ka m̄ene bas w̄a ijewa īa je kjoyir kate, ñakäi je däli w̄a kukäk wa ar ss̄ena dek̄a guardia wa Säkekewaí ska kje.

5 Bas s̄ena kajiska rä jile ta ji w̄a bas w̄abätsä käi. Ji tkena bas j̄ami käi je w̄a bas te ka w̄atkelew̄a ta. Bas j̄er ska bas ñaow̄atulak̄a sä ktäch̄akl̄aw̄a díai ska.

6 Bas te sä w̄amo k̄tei wabiketsaks̄a, kjepa bas te iktaw̄a, ata ka ije kjuatkene.

7 Je ne k̄ika el wa, bas k̄u ji w̄akukö j̄er baa w̄a ma rä Säkekewa d̄akeni kje. Jishtë däli tkäk te ishäkä k̄ika kal̄i säkätä irä kal̄i bata irä jar̄k̄e je te ishäkä waw̄awēke kianak b̄ai s̄i je k̄iss̄e j̄er baa w̄a käi.

8 Je s̄uta bas k̄u ji w̄akukö j̄er baa w̄a, bas j̄er täkiw̄o. Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa d̄akej̄u kei tkenaw̄a alemana.

9 El wa, ke bas ñadälänetsa, ka bas bukanaklä. ¡Issö! Sä k̄tei wabiketsäks̄a kaldu kja ju k̄jäshtäklä ska k̄ika.

10 El wa, jishtë jile bata shäk wa ktäk Säkekewa kie oloi j̄ami, jewa w̄a ji sälwii katablele, ji w̄akolole je mablö bas k̄u.

11 ¡Issö! Sa jewa te ji w̄akukäk wa she rä b̄aije ijewa rä. Bas w̄a Job w̄a ji katablele pake ss̄ele, ñakäi bas w̄a ijuñer ibata ska ra ji w̄a Säkekewa te īa rä käi. Je w̄a ra s̄a w̄a ijuñer Säkekewa j̄er j̄ami sä rä dälänak taj, ñakäi irä j̄er b̄ai shäk.

- 12 Ata yis el wa, ji eena si ka onak kuna ne rä, ke bas kabla etkabä kajöir wäkata ska iräle, kajiska wäkata ska iräle, kable etkabä saka wà iräle, ata bas kiana ishäk rä “ta” ra ta, “kai” ra kai, je rä ka bas ktei wabiketsanakläksa kuna bukanak.
- 13 ¿Bas shana manele weikarke na? Jera je kakiö. ¿Bas manele ssena anaa na? Jera je ksö salmo wà.
- 14 ¿Bas shana manele duäke na? Jera je ku ñatapawak wäkiri wa kiöté kakiäk ikika, aceite tkäkkä iki Säkekewa kie oloi jami.
- 15 Jekäi kokie biketsale etkabä wà ra, duë ta tsatkermiksa. Jera Säkekewa te ijekewemikani. Ñakäi iwä ji yakei rä wakblele ra, je rä janakwa bitaba.
- 16 Je ne kika bas wä ji yakei wakblele shökä ñaiä, bas kakiö ñakika, bas bainakläni. Sä wämo kakiäke je rä täki ta jile onaklä bäi si.
- 17 Elías rä ditsä saje wa käi ñaebä, ata ikakia eena si ka kalj janaklä kuna. Jekäi ka kalj jane ka biköle ska däkä tres año y seis mes bala na kje.
- 18 Jekäi etäbä kicha ikakiani, jera kajöir te kalj jawani, ishäkä te ji wawani.
- 19 Yis el wa, ikuna bas shä manele mineju kjuawa ji rä iyina si yika ra, manele te ikima idäklawani ra,
- 20 je jer konopa, yi te yakei wakbläk tsatka idami shirilewä ska idäklawani ra, je rä ite iwetsaksa duewä yika, ñakäi je rä ite ji yakei wakblele iwä tai je wäshewawä.

1 Pedro

1 Pedro 1

- 1 Pedro, Jesucristo ktei bata shäk te jí yue mar, bas minelemi Ponto ska, Galacia ska, Capadocia ska, Asia ska, ñakäi Bitinia ska, kjuawa wa ye jewa ia;
- 2 kolole jini säkätäba Säkeklä Sa Kä wä ibiketsale jami, siki tenak iwikblu wä, Jesucristo dälätsäk, ñakäi ipi tulunaklä ikika. Jer bäi yinopa bas ia, bas jer ssenopa baa kita kita.
- 3 Saje wa Säkekewai Jesucristo Kä iKekläi, je kjeiyinopa. Ijer bäi shä rä tai wä, ite sä wätsikiwani spana ji kseka kissä, Jesucristo shkinakani dulechawa wa shana je oloi jami,
- 4 je rä däli ukä ka tjabanak kuna, ka yakei tenak kuna, ka jialinak kuna tso blele kajöir ska, je ne kukäklawa bas wa.
- 5 Bas dä blele Säkeklä takili wä ji biketse etkabä oloi jami, je rä tsatkeneksa tso kja yolole kjayinak sa kei bata jekje ra, je däläksa bas ia.
- 6 Je ne te bas kasseweke anaa rä. Ka je ebä kuna, ata elkje balana bas shena jer ianak mablene saka saka wa ra, jera del bas kassäke anaa.
- 7 Je rä bas ji biketsa etkabä däläksa bai, jishta oro weikanakwa jeirata je rä mablenak yökö wä je säkei tsata, sä kjeiyinaklä, sä oloi kanakläka, sä oloitsanaklä Jesucristo kjayirke ska.
- 8 Bas wa ije shkal, ka bas wa isule kai. Jira ka bas wana ijuer, ata bas te ije biketsa. Bas kassäke ssäle anaa ka yinak kje, baawa si,
- 9 jiye wata bas te ji biketsa etkabä rä je wadäkeksa bas ia kika, je rä ñe bas tsatkerkeksa.
- 10 Je tsatkeneksa ktei wajuñeke wachakeke pjoo, jile bata shäk wa, ale jer bäi yirmi bas ia je bata shakba wa te.
- 11 Jekai Cristo wikblu senak ijewa jarka te Cristo weikarmi je itaki ioloi karmikani je bata shaba ra, ijewa te ibiketsa tai, yiba si je rä, ñakai mane si kei wä je ormi rä.
- 12 Ijewa ia ikjayina rä kte bata yinak jira bas ia kte baa shäk wa wa Wikblu Sikina patkeleté kajöir ska oloi jami, je wakjaneiwewe ijewa te rä ka iwakwa ia kuna, ata bas ne ia. Je wä angel waje kaje ssërke jer konak.
- 13 Je ne kika bas kukano bas jerike ska. Bas seno jer kii. Jer bäi yirmi bas ia Jesucristo kjayina ra je ebä ne kisso rä.
- 14 Uketa ka bas wa ji juñerba ra, ji tkena bas jami, ke je wä bas ñadulawak jia, jishta yabala sä ktä ssäk wa kai.

- 15 Ata jishtë ale bas kukäk ser dä wämo, je suta ñaebä bas seno wämo ji biköle ska.
- 16 Ka irä jiye kuna ta, iyöle katke: “Bas seno wämo, yis ser dä wämo kika.”
- 17 Ikuna bas wä anetsanak Papá ni rä sä ktei wabiketsäkksä ji öle sä wä ekla ekla jami ka kjuawa kjuawa kuna ra, jera bas shkä dami jia berbena bala na, bas ñawäsikewö ekla ekla sualechawä.
- 18 Ka irä jiye kuna ta, bas wä ijuñer bas toleksä bas ser ka wata biteleté bas kalí wa ska je yika rä, ka ji tjabanakwä oro käi, inaklä käi wä kuna,
- 19 ata je rä pi säkei ta je ne wä, jishtë oveja yaba ka patelekä kuna, ka medele ta pi käi, je rä Cristo pi.
- 20 Ka irä maikäi kuna ta, ije rä biketsale kajiska ka yörsäba yikaté, ata jira sä kei etkä etkä bata jekje kjepa je kjayina bas kjuei.
- 21 Ije oloi jami bas te Säkeklä ale ishkijwakkani dulechawä wa shana, iia oloi mak, je biketsa rä. Je rä bas wä ji biketsäklä etkabä, bas wä ji küssäklä, Säkeklä jami.
- 22 Bas ñajachawä ji rä iyina si dälätsäk, je wä bas jek siki tewä bas ñashkalibläklä si ñajeketa wa käi. Jekäi bas ñashkaliblö amijia amijia, jer jami ñadäläle eena wä, iyina si wä.
- 23 Jekäi bas dä wätsikileni spana, ka je rä jile wä tjabanak shtë wä kuna, ata je rä ji ka tjabanak kuna shtë wä, je rä Säkeklä ktä kseka jekjeje wä.
- 24 Iwa rä: “Sä biköle rä jishtë ka shchei käi, sä ji baa biköle rä jishtë ka shchei wärukjei käi. Ka shchei ssirkewä ra, iwärukjei jarkekä.
- 25 Ata Säkekewa ktä rä tkelewä jekjeje.” Je kte ne rä kte baa bata yile bas ia rä.

1 Pedro 2

- 1 Je ne kika bas ku ji we wäsiwa biköle käi, ñawäyue biköle käi, ji we sunak ebä käi, jer ki sa saka iane ijile ki käi, ñakiyue biköle käi juoksa.
- 2 Bas jami tsu si ka yakei tele ta tkeno, jishtë yabala kor plaa ra käi, je jami bas kibinaklä tsatkenakksä;
- 3 je rä bas te Säkekewa rä jer baa, je kjei ssa kja kika.
- 4 Jak kseka juleksä ditsä wä, ata Säkeklä ia ra säkei ta, ñakäi kolole iwa, je jami bas ñasiköwä.
- 5 Je suta bas dä jishtë jak kseka käi, yönakkä ju wikblu ia ye, bas däkläwä chui sikii wa ye, ji wikblu ia makkä kianak Säkeklä ki Jesucristo oloi jami.
- 6 Je ne yile iyöle ska: “¡Issö! Yie jak ju ñak wäkukäk, yolole säkei ta tai, je tkawä Siön ska; yi te ije biketsa ra, jera ani ka je ainakwä.”

- 7 Je ne k̄ika bas ije biketsäk wa iä ra, ije rä säkei ta tai, ata ka ije biketsäk kuna wa iä ra, ije rä: “Jak juleksä ju yuäk wa wä, je ne dewä ju ñak wäkukäk ye rä”,
- 8 ñakäi: “Je jak ianawä rä iklasku tkenaklä ye, ijolowakchawä ye.” Ijewa klasku tkerke, ijewa rä ka kte ssäk kuna k̄ika. Je ne ye ijewa bitele rä.
- 9 Ata bas dä ditsei wä eyaka kolole wa, chui sä tsakui wa, ije cha sikii wa, deleksä iwakei iä wa. Je rä bas wä ale bas kiäkksä katuil yika ije oloi baaka, je ji baa bata shäklä.
- 10 Mikle ra bas dä ka yi cha wa kuna, ata jira bas dä Säkeklä cha wa. Bas iä ka j̄er bäi rä yile kuna, ata jira bas iä j̄er bäi yina.
- 11 Bas dikäla, yie bas pake jishtë k̄a etkä wa käi, shkäk kjuawa ye wa käi, ñabutsäkksä ji tkerke sa yaka jami kjuatkäke sa wakei ra je yika.
- 12 Jekäi bas j̄ek wäsikewo tsana, ka Säkeklä jami kuna wa shana. Ijewa te bas sheke jile k̄i ji yakei wakbläk wa käi. Ata bas te ji wä bäi sua ijewa te ra, je rä ijewa wä Säkeklä kjeishäklä, mikä ije te bas yuleke je díai ska ra.
- 13 Säkekewa bata k̄ika bas ñajochowä ditsä kaweï ta wa biköle yika, sä tsakui sa patkäk yika iräle,
- 14 k̄a wäkiri wa patkele iwä ji yakei wakbläk wa kpäk, ata ji wak wämo wa kjeishäk je yika iräle.
- 15 Ka irä jiye kuna ta, jikäi Säkeklä k̄i ishena rä: Ji w̄e bäi, je wä bas wä ka j̄er ta wa wä ka ji juñer, jewa siwä tiewäkläwä.
- 16 Bas seno jishtë yeleksä wa käi; ata ka je rä yeleksä sä wä ishäklä k̄a tsö ji yakei wakläni kuna, ata jishtë Säkeklä kjanaklä wa käi.
- 17 Bas ku biköle dälätsö, sa el wa shkäl̄iblö. Bas suano Säkeklä yika. Ñakäi k̄a tsakui dälätsö.
- 18 Kjanaklä wa, bas ñajochowä bas blui wa yika, ji biköle ska idälätsäk, ka irä manele rä bäi, j̄er baa ebä k̄ika kuna, ata manele sälwii wa ñaebä.
- 19 Ka irä jiye kuna ta, ikuna manele te j̄er iane dälässa, iweikarke ij̄er kalme Säkeklä ska k̄ika ka ji nui ta käi ra, je ne rä bäi rä.
- 20 Ata bas te ji yakei wakbla k̄ika bas bukana je katabla bas te ra, ¿je wä ji tsö bäi na? Ata ikuna bas weikana bas te ji wä bäi k̄ika, je katabla bas te ra, je ne rä Säkeklä wäna bäi rä.
- 21 Je ne ye bas kile rä. Ka irä jiye kuna ta, je suta Cristo te ji shkäl̄ ssa bas kjūei, je kjasha ite bas iä, bas wä mablenak bas minaklä ije itä wä.
- 22 Ka ije wä ji yakei wakblene, ñakäi ka iwä sä wäyöne ikjábata wä.
- 23 Ije yina kte yakei wä ra, ka iwä ijewa kükane kte yakei wä. Ije te ji dälär ssa ra, ka iwä ijewa pawine, ata ije j̄ek juaksä sä ktei wabiketsäkksä bulee iä.

24 Ije wakei te iyaka ska s̄a nui ts̄ami kal j̄ami, jeska ra s̄a duäkläw̄a s̄a nui yika, s̄a senakläni ji w̄amo īa. Jek̄ai ije shk̄ale w̄a bas d̄a bäileni.

25 Jek̄ai bas bakle rä oveja shelech̄aw̄a wa käi, ata jira bas deni bas kj̄ananak, bas w̄asikew̄ak je w̄äk̄i.

1 Pedro 3

1 Je s̄uta alaklä wa bas ñajöchow̄a bas senaklä wa yika. Je w̄a ra bas te bas senaklä wa manele ka j̄ek j̄äkw̄a kuna kte ss̄äk wa, je j̄er ss̄ew̄emi iss̄äk, ka ji yile ta īiä käi, ialaklä wa s̄er ts̄ana oloi j̄ami,

2 ijewa te bas s̄er w̄amo, d̄älätsalew̄a s̄ua ra.

3 Bas j̄ek k̄itke ke kunapa rä bas pa k̄ika: ts̄ak̄u kä butre baa käi, ji yöle oro w̄a jie käi, j̄ek pajie baa käi;

4 ata ikunapa rä bas j̄er ska j̄ek k̄itkele ji ka tjabanak kuna w̄a, j̄er ss̄ele j̄ek jalew̄a käi, bitaba käi. Je ne rä säkei ta bäi s̄i Säkeklä w̄ana rä.

5 Ka irä jiye kuna ta, je s̄uta alaklä wa w̄amo wa bakle mikle j̄er blele Säkeklä j̄ami, jewa j̄ek k̄itka rä j̄ek jewa isenaklä wa yika je w̄a.

6 Je ne käi Sara te Abraham d̄älätsa rä, je kia ite rä säkekewa ni. Jek̄ai bas dämiw̄a ije yabala ye, ikuna bas te ji w̄ä bäi ra, ñak̄ai ikuna ka bas suar kuna sa paw̄irke mane ̄ani yika ra.

7 Je s̄uta jäiyi wa bas sen̄o bas alaklä wa ra j̄er k̄ole, ijewa rä jishtä jile jui k̄onak tjabana käi, ijewa d̄älätsö jishtä s̄ene kseka mer̄ke d̄ali uk̄a ye kuk̄äk̄ña wa käi, je rä ji kiek̄e bas te k̄ak̄ie w̄a ka w̄atkenaklä kuna.

8 Bata ska ra, bik̄ole ss̄eno etka ye ebä, j̄er shk̄anak ñara, ñashk̄al̄ibl̄äk ñaj̄eketa wa käi, j̄er j̄ami ñadäl̄anak, ñaj̄äkw̄a ñayika,

9 ji w̄ak yakei, ka uk̄a j̄ami ji w̄ak̄ni yakei, sä sh̄äk s̄älw̄ii, ka uk̄a j̄ami ji sh̄äkni s̄älw̄ii, ata ts̄ana ra, ji bäi sh̄äk īiä onak. Ata je ne ye bas kile rä, je rä ji bäi yilet̄ana onak kuk̄äkläw̄a bas w̄a d̄ali uk̄a ye.

10 “Yi j̄er ss̄ena senak j̄ia, ikj̄ami bäi ss̄äk j̄ia ra, je k̄u ikj̄äktä w̄atkew̄o ji yakei yika, ñak̄ai ke je k̄u ikj̄äbata w̄a ji sha k̄ayue w̄a.

11 Je j̄ek ts̄oks̄a ji yakei yika, je k̄u ji bäi w̄o; je k̄u s̄ene bitaba yulö, ichatköw̄a je j̄ami.

12 Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa w̄abala kalme rä sä w̄amo wa ska, ñak̄ai ikuk̄a kalme rä ijewa k̄äk̄iäke ska, ata Säkekewa w̄äk̄i ji w̄ak yakei wa iar̄ke.”

13 Bas chichar ji bäi w̄ak pjoo ra ¿yi te ji w̄emi yakei bas uk̄a j̄ami na?

14 Ata ikuna bas te ji d̄älässa ji w̄amo kj̄uei ra, bäije bas d̄a, je ne k̄ika ke bas s̄anak sualew̄a ijewa yika, ke bas malet̄enak.

15 Bāi s̄i ra, bas ku Cristo dālātsō bas j̄er ska Sākekewa k̄ai. Del bas s̄eno kukale kja, je rā bas w̄a yi te bas iā ji k̄iss̄enak bas w̄a ktei chakek̄e k̄ukāk̄lā. Ata je w̄o j̄ek jalew̄a, dālātsalew̄a,

16 j̄er ss̄ele bāi ka nui ta, je rā bas shāk yakei wa te bas kiyuek̄e bas s̄erke bāi Cristo j̄ami k̄ika, jewa āinachāk̄lāw̄a.

17 Iwa rā ji dālāss̄e s̄a te ji bāi w̄e k̄ika, ikuna Sākeklā k̄i jek̄ai ishena ra, je ne rā bāi s̄i ji yakei w̄e k̄ika sa te ji dālāss̄e ts̄ata rā.

18 Ka irā jiye kuna ta, Cristo te ji shk̄al ssa etaba kicha yebā, ji yakei wakblele nui k̄ika; s̄a wāmo te ji shk̄al ssa, ka s̄a wāmo kuna wa bata k̄ika, je rā s̄a dāk̄lāw̄a Sākeklā iā ye. Iyina s̄i ra iyaka ska ikotanaw̄a, ata iwikblu ska s̄ene kseka mēna iā,

19 je wā ñak̄ai idast̄ana s̄a wikblu ts̄o wātelech̄aw̄a wa pakt̄ak.

20 Jewa ne rā ale mikle ka kte ssāk kuna wa rā, je rā Noé bakle kei ska Sākeklā ji katablāk te ik̄ei k̄issa j̄ia k̄ono yōr dami j̄ia dālei j̄ami ra. Je k̄ono na elkje ocho ebā ne ts̄atkenaks̄a diklā oloi j̄ami rā.

21 Je rā ijuenaklā jishtā jira wāok̄ane te bas ts̄atkekeks̄a Jesucristo shk̄ilek̄ani oloi j̄ami k̄ai. Ka je rā sa pa t̄jamei ts̄ena j̄unaklāmi kuna, ata je rā je wāok̄ane wā s̄a w̄a j̄er ss̄ene ka nui ta je kiāk̄lā Sākeklā iā.

22 Ije rā minelek̄a kajōir ska, je katke Sākeklā jula wāmo kj̄ane. Je yika ángel wa irā, k̄awei ta wa irā, tākili ta wa irā, jewa rā ñajalech̄aw̄a.

1 Pedro 4

1 Cristo te ji shk̄al ssa iyaka ska, je k̄ika bas j̄erikō ije j̄erika k̄ai, je wā bas ñapajiōch̄ow̄a bas k̄juatkāk̄lā ye. Ka irā jiye kuna ta, yi te ji shk̄al ssa kja iyaka ska ra, je w̄a ji yakei wakble rā jalew̄a,

2 je rā bikō is̄ermi j̄ia iyaka j̄ami dālei j̄ami, ka is̄enaklā kuna ji tkerk̄e dits̄a j̄ami je w̄ak, ata is̄enaklā ji sherke Sākeklā k̄i je w̄ak.

3 Ka irā jiye kuna ta, bas bakle mikle, ka Sākeklā j̄ami kuna wa j̄ami ji tkerk̄e je w̄ak, ji āina tker s̄a j̄ami ka wātkelew̄a ta k̄ai, ji tker s̄a j̄ami k̄ai, s̄enak diyēē ebā k̄ai, k̄awakblāk di kabika k̄ai, s̄enak di ye sh̄ana jaree k̄ai, jile keklāi kj̄anei w̄ak dokona k̄ai, je ōle bas w̄a je ne kjela isherk̄e rā.

4 Ijewa ka j̄er k̄or, jiye s̄i ka bas te ji āina wakble ka wātkele ta shtā wēña ijewa ra rā je iā. Je kj̄uei ijewa te bas shek̄e yakei.

5 Ata ijewa ñashā tulāmik̄a ale kaldu ená, s̄a kseka wa irā s̄a dulech̄aw̄a wa irā ktei wabiketsākks̄a je iā.

6 Ka irā maik̄ai kuna ta, je ne k̄i s̄a dulech̄aw̄a wa iā kte baa bata yina rā, je rā ijewa yaka wabiketsanaklāks̄a dits̄a k̄ai, ata iwikblu s̄enaklā Sākeklā k̄ai.

- 7 Ji biköle ɛnakläwə kei dewə kja, je kika bas sɛno jɛrkii biketsalee, bas kəkiäklä.
- 8 Ji biköle tsata bas ñashkaliblö kɪta si. Ka irä jiye kuna ta, ñashkalible wà ji nui tai rä wəshəkwa.
- 9 Bas ñakiöwə ju naka ka ñayile ta jini yakei.
- 10 Bas ia təkili mele ekla ekla, je jami iwawo ñaiə, Säkeklä jɛr bäi shəkə ji mək saka saka je wakjaneiwək bäi.
- 11 Yi rä ji shək ra, je ku ji shö jishtä Säkeklä wakei si te ji she kate käi. Yi rä sa tsatkək ra, je ku je wo Säkeklä te təkili mekə wà. Je rä Säkeklä oloi kanakläkə ji biköle ska Jesucristo oloi jami; ije ne rä oloi kanaklä, təkili kanaklä sa kei etkä etkä jekjeyemi. Amén.
- 12 Bas dikäla, ke bas maletɛnak yökö wəkarke bas shəna bas mabläklä je yika, ibiketsək je rä ji orte 's ukä jami rä í ni.
- 13 Ata bikö bas weikarkeña Cristo weikana käi ra, je jami bas ssəno ənaa. Je rä bas weikana je jami bas ssənaklä ənaawə si, ije oloi kjayirke ra.
- 14 Ikuna bas yirke yakei Cristo kie kika, jera bäije bas dä. Ka irä jiye kuna ta, jekäi ne ra Säkeklä wikblu baa si je katke bas jami rä.
- 15 Je kika ke bas mane əni ku ji shkəl ssöpa sä ktewə ki, jakble ki, yakei wə ki, jək patke ji kjuawa shəna ki.
- 16 Ata ikuna yi te ji shkəl ssəkə irä Cristo jami ki ra, ke je äina, ata je ku Säkeklä oloi kökə, Cristo kie kika.
- 17 Iwa rä ikei dewə sa wabiketsanakläksə. Säkätä rä Säkeklä ju ska tsə wa, jeska ra sä biköle. Jekäi ikuna saje wa ne rä səkätä wabiketsanakksə ra, ¿jera ale ka jək jəkwa kuna Säkeklä ktei baa dälätsək, jewa me dämi rä na?
- 18 “Jekäi ikuna sä wəmo ne rä elkje ra ka tsatkenakksə kuna rä ra, ¿jera ka sä bäi kuna wa irä, sä yakei wakblək irä, me dämi rä na?”
- 19 Je ne kika ji shkəl ssək Säkeklä ki isherke käi, jewa jək juoksə ale ji biköle yuəkksə, ji wək bulee, je wakei ia ji wək bäi.

1 Pedro 5

- 1 Jekäi sä wəkiri wa tsə bas shəna jewa ia yis sä wəkiri ijewa ra ñaebä, Cristo weikale suəkña, ñakäi ji baa tsə kja kjayinak je kukäkña, je te ishe,
- 2 Säkeklä oveja tsə bas shəna kjənano bas ku, jewa pasuo ka patkele təkili wà kuna, ata jɛr wà Säkeklä ki ishena käi, ka inaklä ebä bata kika kuna, ata jɛr ssəle iwək si;
- 3 bas wə juñenak wa ka weikək təkili wà kuna, ata sənək bäi je oveja wa wə mablenak.

- 4 Jekäi ra mikä oveja kjänanak wa wäkirií sî juena ra, bas ia corona baa ka jialinak kuna mermi.
- 5 Je suta dulaklei wa, bas ñajöchowä sä wäkiri wa yika; ñakäi bas biköle ñapajiöchawä ñajewä bitaba ñayika wà. Ka irä jiye kuna ta, “Säkeklä kjuatkäke jek ssäk wa ra, ata jek jäkwä wa ia ijer bäi shäke.”
- 6 Je ne kika bas ñajöchowä Säkeklä jula täkili ta yika, jewa ije wä bas oloi käkläka ikei deka ska ra.
- 7 Bas jer iawak biköle jowä ije wä juñenak. Ka irä jiye kuna ta, ije jer jami bas dälärke kika.
- 8 Bas seno jer kij, wänilee. Bas bolki be tsakui ar dami jishta namä käi, sä pájami sä yuläk, yi kätewä ite käi.
- 9 Ata bas ku je wätkewo därerë ji biketse etkabä wà, bas wä ijuñer je suta bas el wa te weikane ssäte ka biköle ska rä kika.
- 10 Ata jer bäi she biköle Keklái, ale bas kiäk oloi kanakka baa sî jekjeye ije ra Cristo Jesús jami, je wakei te bas weikana elkje ukä ska ra, bas bäiwemi kianak, bas tkemiwä därerë bas kitäkiwemi, bas ssëwemi chatkäkwa.
- 11 Ije ne ktä dälätsanopa sa kei etkä etkä jekjeyemi rä. Amén.
- 12 Silvano, ale sä el yis ia ra chatkelewä bulee, je te yis tsatka jí äyë yuäk elkje bas ia, je wà yis wä bas pakäklä ji wak, ñakäi iktei shäklä bas ia, jí ne rä Säkeklä jer bäi shä sî rä. Je jami bas chatkōwä därerë.
- 13 Ale alaklä dul Babilonia ska kololeña bas da, je te bas chakami, Marcos yis yaba te ñaebä.
- 14 Bas ñachakö ñawäjalassële ñashkaliblele wà. Bas Cristo jami wa biköle jer ssënopa baa.

2 Pedro

2 Pedro 1

- 1 Simón Pedro, Jesucristo kjanaklä ñakäi iktei bata shäk, je te jí yue mar, yi iä ji säkei ta biketsanak rä mele jishtë sá iä imena käi jewa iä. Je mele rä saje wa Keklái ñakäi Satsatkäksa Jesucristo je ji wämo oloi jami.
- 2 Jer bäi yinopa bas iä kīta kīta, bas ssenopa baa kīta kīta, bikö bas jer kor dami Säkeklä iä, ñakäi saje wa Säkekewaí Jesús iä je jami.
- 3 Sä kiäk rä oloi kalekä ñakäi baawä sī kīka sa kia ite. Je juña sa te kīka, itäkili datse Säkeklä jami, je wà ji biköle sherke sà kī sà senaklä, ñakäi ji wäklä wämo mena sà iä.
- 4 Je ne wà sà iä ikablele ji säkei ta, ji kibiwä sī mak rä, je wà bas däkläwäña Säkeklä del käi, je rä kajiska sa yakei terke ji tker sà jami kjuei, je chá jolowä bas te kīka.
- 5 Jekäi wata kīka bas kü ji wö tkelewä tsana, bas te ji biketsa etkabä ska ra ikiwäjiäk ji we bäi wà; ji we bäi ska ra, jer kone wà; jer kone ska ra,
- 6 jek wätkewe wà; jek wätkewe ska ra, ji katable wà; ji katable ska ra, ji wämo we wà; ji wämo we ska ra,
- 7 ñashkalible ñajeketa käi wà; ñashkalible ñajeketa käi ska ra, sà shkalibläk sī wà.
- 8 Ka irä jiye kuna ta, bas te je shtë wá, ñakäi bas te je wá kīta kīta ra, je wä ka bas ianakwä ka ji wäq kuna, ka wänak kuna käi, saje wa Säkekewaí Jesucristo juñe jami.
- 9 Ata yi wä ka jekäi iöne ra, je rä ka wä wajuenak kuna, wä wajuenak alemana ebä, ñakäi jer shelewä irä siki tele iwä ji yakei wakblele mikle kīka jeska.
- 10 Je ne kīka el wa, bas kü ji wö tkelewä tsana, bas wä bas kile, bas kolole kjashäklä iyina sī irä. Bas te iwá jekäi ra, ka bas klasku tkenachawä ani.
- 11 Je ne käi ra bas iä ká mermi jer bäi wà bas kjäkläwä saje wa Säkekewaí, Satsatkäksa Jesucristo gobiernó jekjeje ska rä.
- 12 Bas wä je juñer kja. Bas dä chatkelewä je ji iyina sī jami, jeiräta del yis kawäta bas jer jawak jia je wà.
- 13 Jekäi yis tsö jia jí ju wäjienak jami ra, yis te je wà bas jer jaweke bas wäshkinaklä, yis iä ra je ne rä bäi rä.
- 14 Ka irä jiye kuna ta, yis wä ijuñer kukjunabä ra jí yis ju wäjienak rä janakwätana yis wä, jishtë saje wa Säkekewaí Jesucristo wä yis jer kole käi.
- 15 Jekäi yie ji wemi tkenawä, je rä yis minejumi ukä ska ra, bas jer janaklä jia del jeska.

16 Sá te bas j̄er k̄ua saje wa Säkekewaí Jesucristo t̄äkili irä, idäkeni irä je wà ra, ka sá wà je yine rä kje k̄apake biketsale wà kuna, ata sá wakwa wäbala wà sá te ije oloi baa s̄ua rä.

17 Ka irä maikäi kuna ta, mik̄a ije kjeisha, ioloi kak̄a Sa Ká Säkeklä te ra, ale Oloi Ta Ēena S̄i te ishate ije ia: “Jí rä yis yaba shk̄ata, je ra yis ss̄ena ānaa.”

18 Sá wakwa te je kte ss̄enaté kaj̄öir ska je ssa, mik̄a sá kajali ije ra je k̄atsä sikina ska ra.

19 Ñaebä kte yile jile bata shäk wa wà rä iyina s̄i, je ts̄o s̄a wà. Bas kiana je ssäk ts̄ana, jishtë ts̄ini oloi ñirk̄a k̄a tuii shtë ska ma rä kañinawà kje käi, bekwä bäli dekaj̄u bas j̄er ska kje.

20 Jí ne kiana bas wà juñenak bäi s̄i rä, ji yile jile bata shäk wa wà yöle, je mane āni rä ka wabiketsanak kuna sa wakwa j̄erikä j̄ami jiräni iwa rä käi.

21 Ka irä jiye kuna ta, ka ji yine jile bata shäk wa wà iwakwa k̄i ishena käi mik̄ āni, ata ditsä kta rä wäsikle Wikblu sikina wà Säkeklä säkei ye.

2 Pedro 2

1 S̄a sh̄ana sä wäyuäk jile bata shäk wa ye bakle, je s̄uta bas sh̄ana sä wäyuäk sa paktäk wa ye, ñajämik̄a te jakika sä wäyuemi kaj̄uñe kjuawa sä weikanaklawa wà, je bata ska ra, ijewa te Sä Blui itjuakks̄a dokoitsemiwa kje. Je wà ijewa te weikane kiemik̄a däkwa plaa iwakwa k̄ika.

2 Chulij̄ wa minami ji äina tker ijewa j̄ami ka wätkelewà ta, je j̄ami. Ñakäi ijewa bata k̄ika ji rä iyina s̄i ñäl̄ei yirmi kte yakei wà.

3 Inaklä bata k̄ika ijewa te bas wañemiwa kte ka iyina s̄i kuna wà. Mikleté ijewa rä ktei wabiketsaleks̄a kja bukanak ka je wätkenak, ijewa weikarmiwa je ka wäkäpäkwa kuna.

4 Ka irä jiye kuna ta, ángel wa te ji yakei wakbla ra ka Säkeklä wà jewa janewa ka bukle kuna, ata je tulami ite sä weikanaklawa ska, tulaks̄a wätenakchawa k̄a tuii na, blele ktei wabiketsanakks̄a jja.

5 Ñaebä ka iwà kajiska mikle wa janewa ka bukle kuna. Ata ite Noé ji wämo ktei bata shäk bla, isaka siete wa ra, mik̄a ite diklä talawaka ka sä bäi kuna wa kei k̄ika ra.

6 Ñaebä ite Sodoma irä Gomorra irä jukläyäkái kpa iweikanaklawa mulit̄a ebä t̄ana, je rä je ukä ska mane wa s̄ermi j̄ia ka bäi kuna wa wäjiatkälä je wà.

7 Ñaebä ite Lot ale wämo je wetsaks̄a. Je dokonawa ka k̄awei dälätsäk kuna wa te ji äina tker s̄a j̄ami ka wätkelewà ta wek̄e je yika.

- 8 Ka irä jiye kuna ta, je ekla wämo sēna ijewa shāna ra, ji wēkē ijewa te ka kaweī jami kuna je sūekē je ssēkē ite, je te buliri buliri ijerike wämo ska issēwēkē shiana sī.
- 9 Je wà ijuena Säkekewa wā sēnak wämo wa wetseksā imablerkē jile wà yika juñer, ñakāi ka sä wämo kuna wa ble bukanak sa wabiketsanakläksā keī ska juñer;
- 10 bäi sī ra minak sa yaka jami ji tkerkē te sa yakei tewēkē jami wa irä, kaweī ta wa dokoitsäk wa irä jewa ne ble bukanak juñer iwā rä. Ijewa rä ka suanak kuna ji yika, jek ssäk tulekā, ka pajunak kuna oloi kalekā wa shäk kte yakei wà.
- 11 Ángel wa rä baklekā oloi ta tākili ta ijewa tsāta, ata ka jewa wā oloi kalekā wa kjabatene kte yakei wà Säkekewa wāna.
- 12 Ata ijewa rä jishtā bewak ka kā ta te ji wē jishtā idel jami käi, kole kolonakwā weikanakwā ebä. Ijewa te ji iā ka ijer kōne shekē yakei, jewa weikarmiawā bewak weikarkewā käi.
- 13 Ijewa te ji yakei kīka ji yakei shkāl ssēkē tōne käi. Je rä ijewa te ibiketse baawā sī ji ssērke sā iā baa wakble kapiana rä. Bas taparkē yākāk ska ra, ijewa te sä wāyuekē ji ssērke iā baa wà, jekāi je wà ite sa pachēkē sa yakei tewēkē.
- 14 Ijewa wā kājāklā rä manene ska ebä, ijewa te yakei wakblekē ka jalewā ta. Ñakāi ite ka chatkelewā bäi sī kuna wa jēr kīwēkē. Ijewa rä ñadulale inaklä ebä kibiketsäk. Ijewa rä weikanakchawā wa.
- 15 Ijewa te ñāla bulee jawā minemi kjuawa Beor yaba Balaam ñālei jami, je rä ale tōne ji ka wämo kī sākei biketsäk.
- 16 Ata je wīna ji wā ite yakei kī. Je rä bewak watsēnak ka ktāk kuna, je ktakā ditsā käi, je te je jile bata shäk yuletēnawā wātkelewā.
- 17 Ijewa rä diklä tsikinaklä ka diklei ta käi, mō jue siwā te käi. Ijewa iā katuil yee tsō blele enā.
- 18 Ka irä jiye kuna ta, ijewa te kte ka wata pakekē jek ssē wà. Je wà ite sēnak wāyölechawā wa chāk jolowāk jirpa wa, jewa jēr kīwēkē ji tkerkē sa yaka jami wà ji äina wāk ka wātkelewā ta.
- 19 Jewa iā ite ishekē rä jekāi ra sä dāmiksā kjermita ni. Ata iwakwa rä kololechawā ji rä sa yakei tewāk je wā. Iwa rä ji wā sä rä kololewā ra je ne rä sa patkāk rä.
- 20 Kajiska ji te sa yakei tewēkē, je chāk jolowāk wa, saje wa Säkekewaī Satsatkākksā Jesucristo juñe wà, jewa wäbutanachawāni, ñakāi ikolonachawāni ra, ijewa iarmiawā rä eēna sī isäkätā tsāta.
- 21 Bäi sī ra, ke ijewa ku ji wämo ñālei juñopa. Ata ijewa te je juña ukā ska, iñatsākksāni kaweī dälätsalewā meletāna ijewa iā yika ra, je rä eēna sī.

²² Je ɔna ijewa ukä jami rä ishe käi: “Chichi däni iwakei chöli ñak”, ñakäi, “Köchi pasukle däni ukäk döli na.” Je rä iyina s̄i.

2 Pedro 3

¹ Bas dikäla, jí äyë rä yie etkä yuamini bas ia. Je äyë botkä wà, yis te bas j̄er jaweni, je wà yis wà bas j̄erikä tsana wäshkiwäkläkä.

² Je rä bas j̄er janaklä jile bata shäk wa sikii wa wà ji yile ska, ñakäi jini Säkekewa Satsatkäksä wà sa pakale ji wäk ktei sha bas ia iktei bata shäk wa te käi.

³ Säkätä bas kü ijuñopa, sà kei bata jekje ra, ji jañetsäk wäsiwa wa dämiwà ji jañetsäk, ji tkerke iwakwa jami ebä wäk.

⁴ Ijewa te ishemi: “¿Mai rä ikabla däkni rä na? Ñera sa ká wa kapachawà skaté ji biköle dami ikur käi, jishtë ji yöleksä säkätä skaté käi.”

⁵ Je rä ka ijewa j̄er ssëne ijuñak, kamikleté kajöir tso kja rä Säkeklä wakei ktä wà, ñakäi ishäkä tsikinakä diklä na diklä oloi jami rä Säkeklä wakei ktä wà.

⁶ Je ktä ebä wà je kei ska wa weikanachawà kitelewà diklä wà.

⁷ Je suta je ktä ebä wà kajöir irä ishäkä irä tso jira rä yökö kissäk, blele ma rä ka bai kuna wa ktei wabiketsarkëksä weikarkewà kei kje.

⁸ Ata bas dikäla, etka ska ka bas j̄er sher kuna: Säkekewa ia ra un día rä mil año käi, ñakäi mil año rä un día käi.

⁹ Säkekewa kablele ji wäk ka wätkewë kuna ite, jishtë manele te ibiketse ite iwätkewë irä ni käi. Ata ije te bas katablekë j̄er baa wà. Iwa rä ka ije k̄i yi ani sher weikanakwà, ata ije k̄i biköle shena rä ñamanewäksä.

¹⁰ Ata Säkekewa díaí dämiwà rä jishtë jakbläk wa daju käi. Jera kajöir tserjumi bularmi tai kukluu. Jera ji tso käi weikarmiwa dälälewà. Jera ishäkä irä ji ole jeska irä je juermiwa atjä.

¹¹ Ji biköle rä weikanakwà jekäi ra, ¿ditsä mane shtë wa ye bas kiana rä? ¿Ka bas kiana rä senak wämo, tsana s̄i

¹² bas te Säkeklä díaí kissäkë ra na, ñakäi bas ji wäkë je kei dälwäpa plaa dälei jami ra na? Je díaí kjuei kajöir wäkarmikä weikarmiwa, ñakäi ji tso käi dälarmi idiarjumi.

¹³ Ata ikabla iwäk k̄ika, sa te kajöir s̄ana, ishäkä s̄ana kissäkë, jeska rä ji wämo ebä ne tso.

¹⁴ Je k̄ika bas dikäla, bas te je ormi kissäkë dälei jami ra, bas kü ji wò tkelewà tsana, bas konaklä j̄er ssële baa, ka patelekä ta, ka yile ta jini le ije wäna.

¹⁵ Bas kü ibiketsö saje wa Säkekewaí te sa katable kate rä sà tsatkenakläksä, jishtë sa el Pablo sà wà shkàta te ñaebä iyua bas ia j̄erike mele iia jami käi.

16 Jí ssëta ije äyë yöle biköle ska ije ktä rä, je shä manele iä sä jër kola rä därerë. Je kika ka yöle kuna wa, ka chatkelewä bäi si kuna wa, jewa te je kte wäshchawëkëkä. Je suta ite iwëkë äyë saka yöle ukä jami rä, je ki iwakwa weikarchamiwä.

17 Je ne kika bas dikäla, bas wä ji örmí juñer ñäla wätsakba kika bas seno jër kii, ka bas sikä jäklämi kuna ka käwei wawak kuna wa wä ijewa shirilewä wä weikanakwä, bas chatkä dami bäi ska.

18 Ata wë bas ñakibiwo saje wa Säkekewái Satsatkäksä Jesucristo jër bäi shä wä, jër kone iia wä. Ije oloi kanokapa jira irä, marä sä kei jekjeye ska ra irä. Amén.

1 Juan

1 Juan 1

- 1 Ji bitele isäkätä skaté, ji ssële sá wà, ji sùle sá wà sá wäbala wà, ji sùlewà sá wà tsana, ñakäi ji passële sá wà sá jula wà, je rä ale sene kseka ktei;
- 2 je sene kseka kjayina, je súa sá te, je ne ktei shekë sá te. Je sene jekjeye käruä Sa Ká ra, kjayina sà ià, je ne bata shekë sá te bas ià rä.
- 3 Je ji sùle ji ssële sá wà, je bata shekë sá te bas ià ñaebä, je rä bas däkälwäña sá ra etka yebä. Jekäi saje wa rä delewà etka yebä Sa Ká ra, ñakäi iyaba Jesucristo ra.
- 4 Sá te je yue kate bas ià, je rä sá ssënaklä anaawà sî.
- 5 Jí kte ne rä ssële sá wà ije jami, je ne bata shekë sá te bas ià rä: Säkeklä rä ka oloi, jekäi ije jami katuil ka kuna ani.
- 6 Sa te ishe sä rä delewà etka yebä ije ra, ata sa dami rä katuil na ra, je rä sà kayuä, je rä ka sà wà ji rä iyina sî waone.
- 7 Ata sa dami rä ka oloi ka, jishtë ije ser dä ka oloi ka käi ra, jera sä rä delewà etka yebä ñara, ñakäi iyaba Jesús pi te sa yakei biköle paskuekë.
- 8 Ata sä te ishe ka sà wà ji yakei kuna ni ra, je rä sa wakei jek wäyuä, ñakäi ka sà jami ji rä iyina sî kuna.
- 9 Ata sä te sà wà ji yakei wakblele shekëkà ra, ije rä chatkelewà, ñakäi ji wàk wämo, je kika ite sä jemiwà bitaba sa yakei ki, ñakäi ji ole sà wà ka wämo kuna, je biköle paskue juemi ite.
- 10 Ata sä te ishe ka sà wà ji yakei rä wakblele ni ra, jera sa te ije iawawà rä kayuäk ye, ñakäi ije ktä ka kuna sà jami.

1 Juan 2

- 1 Yis yabala rikä wa, yie jikäi iyue bas ià, je rä ka bas wà ji yakei wakbläklä kuna. Ata yi te ji yakei wakbla ra, sä rä ktei shäk ta Sa Ká ià, je rä Jesucristo ale wämo.
- 2 Ije ne rä saje wa wà ji yakei wakblele nui wäshewakwà rä; ka je rä saje wa ebä nui wäshewakwà kuna, ata je rä ñaebä kajiska wa biköle nui wäshewakwà.
- 3 Jí ne wà sà wà ijuñer, saje wa jer kua yi ije rä te rä: je rä sa te ije wà sa pakale ji wàk je wawá ra.
- 4 Yi te ishe: “Yis wà ije juñer”, ata ka ite ije wà sa pakale ji wàk je wawë ra, je rä kayuelbi, ka je jami ji rä iyina sî kuna.
- 5 Ata yi te ije ktä wawë ra, iyina sî ra je rä delewà Säkeklä shkalibläk bäi ebä, ñakäi je wà sà wà ijuñer sä rä ije jami.
- 6 Yi te ishe, irä balewà ije jami ni ra, je kiana shkäk jishtë ije shka käi.

- 7 Bas dikāla, ka yie kaweī spana yue kuna bas ia, ata kaweī mikle tso kja bas wa sākātā skaté; je kaweī mikle ne rā kte ssēle bas wa rā.
- 8 Etābā kicha yie kaweī spana yueni bas ia, je rā iyina sī ije jami, ñakāi bas jami. Ka irā jiye kuna ta, kaṭuil kjāte, ata ka oloi sī ñirte kja.
- 9 Yi te ishe, iser dā ka oloika ni, ata ite iel dokoitse ra, je tso jia rā kaṭuil na.
- 10 Yi wā iel shkaḷ da, je dami rā ka oloi ka, ñakāi ka ije jami ji kuna ishirinewak kái.
- 11 Ata yi te iel dokoitseke ra, je ser dā kaṭuil na, dami rā kaṭuil na. Je wā ka ijuñer maka imike rāle, je rā kaṭuil wā irā wātuilewā kika.
- 12 Yabala rikāla, yie jí yueke bas ia, je rā bas wa ji yakei wakblele rā jalewā bitaba ije kie kjuei kika.
- 13 Yabala kái wa, yie iyueke bas ia, bas wā ale kaldu kja sākātā skaté je juñer kika. Dulaklei wa, yie iyueke bas ia, bas dā tulekā ale yakei kika kjuei. Yabala rikāla, yie iyua bas ia, bas wā Sa Ká juñer je kika.
- 14 Yabala kái wa, yie iyua bas ia, bas wā ale kaldu kja sākātā skaté juñer kika. Dulaklei wa, yie iyua bas ia, bas dā tákii, ñakāi Sākeklā ktā tso bas jami kika, ñakāi bas dā tulekā ale yakei kika kjuei.
- 15 Ke kajiska shkaḷibla, ñakāi ke ji tso kajiska shkaḷibla. Yile wā kajiska shkaḷ da, ka je wā Sa Ká shkaḷ.
- 16 Ka irā jiye kuna ta, ji biköle tso kajiska, sa yaka jami ji tker kái, sä wāna ji juer baa kái, sa jek ssä jek senewaklä wā kái, ka je bitele rā Sa Ká ska kuna, ata je rā kajiska ebä.
- 17 Kajiska kjāte, ñakāi iji tkenak sa jami kjāte; ata yi te Sākeklā ki ji shena wā ra, je sermi jia jekjeje.
- 18 Yabala rikāla, hora bata jekje dewā. Jekāi bas te issa kjuatkäk Cristo ra daju. Jera jishtā bas te issa kái, jira kjuatkäk Cristo ra wa tso kja chuli; je wā sa jer kua ite hora bata jekje dewā irā.
- 19 Ijewa minejulu saje wa yika, ata tsāna ra ka ijewa rā saje wa kuna. Ka irā jiye kuna ta, ikuna ijewa rā saje wa, jera itsō jia saje wa ra. Ata ijewa minejulu rā ijuenaklä ka bena rā sajewa kuna.
- 20 Ata bas kika aceite rā tkelekā ale Sikina wā, je wā ji biköle te bas jer kua rā.
- 21 Ka yis wā jí yöne bas ia, bas wā ka ji rā iyina sī juñer kika kuna, ata je rā bas wā je juñer kika, ñakāi kayue mane shtā ani ka dar dā ji iyina sī ska kuna kika.
- 22 ¿Yi rā kayuelbi rā na? Je rā yi te ishe ka Jesús dā Sābākaksā kuna ni; je ne rā kjuatkäk Cristo ra rā, je ne rā iKá irā iyaba irā juakksā rā.

- 23 Biköle yi rä iyaba juakksa, je rä ka delewa kuna iKá jami. Ata yibä rä iyaba shäkkä ije irä ni ra, je rä delewa iKá jami.
- 24 Ji ssële bas wa isäkätä skaté, je banowapa bas jami. Ikuna ji ssële bas wa isäkätä skaté tso rä balewa bas jami ra, jera ñaebä bas sermi rä balewa iyaba jami, ñaebä iKá jami.
- 25 Jikäi ije wakei kabla sa ia rä; je rä sene jekjeje ne mak.
- 26 Yie jí yua bas ia, bas wäyuäk wa ktei pakäklä.
- 27 Ata bas ki aceite rä tkeleka ije wa, je dami jia bas jami, jekäi ka bas ki yi ani sher kuna bas paktäk. Ata je ji tkeleka ebä te bas pakte ji biköle wä, ñakäi je rä iyina si, ka je rä kayue kuna; jekäi bas seno ije jami balewa, jini ite bas pakta käi.
- 28 Yabala rikäla, ji ra bas seno balewa ije jami, je rä mikä ije juenani ra, sä ssënaklä ka suale ta, ñakäi ka sä äinakläwa ije wäna ideni ra.
- 29 Bas wa ijuñer ije rä wämo ra, jera bas wa ijuñer ñaebä ji wämo wak wa biköle rä wätsikile ije wa.

1 Juan 3

- 1 ¡Issö! Jí kjekla Sa Ká wa sa shkal dä, je rä ite sa kia Säkeklä yabala ni. Je ra je ne käi sä rä. Je ne kika mane wa saje wa rä ia ka kajiska wa jer kone, je rä ka ijewa wa ije juñer kika.
- 2 Bas dikäla, jira sajewa rä Säkeklä yabala. Jeiräta ka ijuerba jishta sa manermiksa rä; ata sa wa ijuñer, mikä ije juena ni ra, sa manermiksa ije suta, je rä sa te isuemi jishta ije rä käi kika.
- 3 Biköle yi rä je kissäk ije jami, jewa jek siki tewake, jishta ije rä sikii käi.
- 4 Biköle yi ji yakei wak wa, jewa te rä ji rä ka kawei jami kuna ne weke. Jekäi tsana ra ji yakei wakble, je rä ji rä ka kawei jami kuna.
- 5 Jekäi bas wa ijuñer ije kjayina rä sa wa ji yakei wakblele nui tsak juami; ata ije jami ka ji yakei wakble kuna.
- 6 Biköle yi rä balewa ije jami, ka je rä ji yakei wakbläk kuna. Ata biköle yi te ji yakei wakble, ka je wa ije sule, ka je wa ije juñer.
- 7 Yabala rikäla, ke yi ani ku bas wäyuöwapa. Yi te ji wämo we ra, je rä wämo, jishta ije rä wämo käi.
- 8 Yi te ji yakei we ra, je datse rä be tsakui jami. Ka irä jiye kuna ta, be tsakui rä ji yakei wakbläk isäkätä skaté kika. Je ne kika Säkeklä yaba kjayina rä, je rä iwa be tsakui te ji weke weikäkläwa.

- 9 Biköle yi wätsikile Säkeklä wä wa rä ka ji yakei wäk kuna. Ka irä jiye kuna ta, ije del tso ijewa jami kika. Je kika ka jewa ia ji wakblenak yakei, ijewa rä wätsikile Säkeklä wä kika.
- 10 Mane wa rä Säkeklä yabala rä, mane wa rä be tsakui yabala rä, je juer dä jí ne wà: Biköle yi ka ji wämo wäk kuna wa, ka datse rä Säkeklä jami kuna, ka iel shkälibläk kuna wa ñaebä.
- 11 Ka irä jiye kuna ta, jí kte ne ssële bas wä säkätä skaté rä: Sä ñashkäliblö,
- 12 ata ka Caín käi kuna; ije rä ale yakei jami kika ite iel ktawä. ¿Ji kjuei ite iktawä rä na? Je rä ije cha wäke rä yakei, ata iel cha wäke rä wämo kika.
- 13 El wa, ke bas malëtena, ikuna kajiska wa te bas dokoitsawä ra.
- 14 Saje wa wä ijuñer, sä wä sa el wa shkäl kika, sä rä deleksä duewä ska, kjawani sene kseka ska. Ata yi wä ka sä shkäl da, je tso jia rä duewä ska.
- 15 Biköle yi te iel dokoitse ra, je rä sä ktäkwa. Jekäi bas wä ijuñer sä ktäkwa wa mane ani jami ka sene jekjeye kuna.
- 16 Jí ne wà sä wä ñashkälible juñer dä: Je rä ije jek juaksä saje wa kika. Je suta saje wa kiana jek juakksä sä el wa kika.
- 17 Jekäi yi wä kajiska jek senewäklä tso, je te iel ki ji sherke sua, ata ka ijer jami idäläne ra, ¿je rä sä shkälibläk Säkeklä käi na?
- 18 Yabala rikäla, ke sä ñashkälibla yile ebä wà, kjäbata ebä wà, ata sä ñashkäliblö rä ji wë wà, iyina si.
- 19 Je ne wà sa te ijuñemi sä rä ji rä iyina si jami, ñakäi je ne wà sä jër pablermi ije wäna,
- 20 sä jër ska sä ssërke nui ta ji ki käi ra. Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä rä sä jër ska sä ssërke jishtë iá je tsata, ñakäi ije wä ji biköle juñer.
- 21 Bas dikäla, sä jër ska sä ssërke ka nui ta ji ki käi ra, jera sä ssërmi ka sualewä kuna Säkeklä wäna.
- 22 Jekäi ji kia sa te käi, je memi ite sä ia. Je rä sa te iwä sa pakale ji wäk je wawä kika, ñakäi sa te ji rä bäi ije wäna je wä kika.
- 23 Jikäi ije wä sa pakale iwäk rä: Je rä iyaba Jesucristo je kie biketsäk, ñakäi ñashkälibläk, jishtë ije te sa paka iwäk käi.
- 24 Yi te iwä sa pakale ji wäk je wawä ra, je rä balewä ije jami, ñakäi ije rä balewä ije wakei jami. Ji ne wà sä wä ijuñer ije rä balewä saje wa jami rä: je rä wikblu mele iwä sä ia oloi jami.

1 Juan 4

- ¹ Bas dikäla, ke bas ku ji wikblu biköle ktä kuka iyina ye. Ata bas ku ji wikblu mablö suo, idatse rä Säkeklä jami í. Ka irä jiye kuna ta, chulij sä wäyuäk jile bata shäk wa ye rä minelemi kja kajiska.
- ² Jikäi wà bas jer kuemi ite Säkeklä wikblu ne irä: Ji wikblu ishakkä Jesucristo dewä rä yaka ta ni, je biköle datse rä Säkeklä jami.
- ³ Ata ji wikblu ka Jesús shakkä kuna jekäi, jewa biköle ka datse rä Säkeklä jami kuna. Je ne rä kjuatkäk Cristo ra wikblu rä. Je ne palei ssële bas wä idäju ni rä, ñakäi jira je kaldu kja kajiska ni rä.
- ⁴ Yabala rikäla, bas dä Säkeklä jami wa. Jekäi bas dä tulekä ijewa kika. Ka irä maikäi kuna ta, ale kaldu bas jarka rä bakleka, ale kaldu kajiska je tsata.
- ⁵ Ijewa rä kajiska jami. Je ne kika ijewa te kajiska jami ji pakeke rä, ñakäi kajiska wa te ijewa ktä ssë rä.
- ⁶ Ata saje wa rä Säkeklä jami wa. Yi wä Säkeklä juñer, jewa te saje wa ktä ssë. Ata yi rä ka Säkeklä jami kuna, jewa te ka saje wa ktä ssë kuna. Je käi ne wà sa jer kuemi ite mane rä wikblu ji yina si shäk irä, mane rä wikblu sä wäyuäk irä.
- ⁷ Bas dikäla, sa ñashkalible. Ka irä jiye kuna ta, ñashkalible datse rä Säkeklä jami. Jekäi yi ñashkalible wa biköle rä wätsikile Säkeklä wä, ñakäi jewa wä Säkeklä juñer.
- ⁸ Ata yi ka ñashkalible kuna, je wä ka Säkeklä juñer. Ka je rä jiye kuna ta, Säkeklä ne rä ñashkalible.
- ⁹ Jí käi ne wà ikjayina sa ia Säkeklä wä sa shkal ni rä: Je rä ite iwakei yaba eklabä patkaté kajiska sä senaklä ije oloi jami.
- ¹⁰ Jí ne rä ñashkalible rä: Ka irä saje wa te Säkeklä shkalible kuna, ata ije ne te saje wa shkalible rä, je kika ite iyaba patkaté sa wä ji yakei wakblele je nui wäshewakwä ye.
- ¹¹ Bas dikäla, jekäi Säkeklä te sa shkalible ra, saje wa kiana ñashkalible ñaebä.
- ¹² Yi ani wä ka Säkeklä sule mik ani. Ata ikuna sa ñashkalible ra, Säkeklä rä balewä sa jami, je ra sä rä dulale bäi ebä ñashkalible ije käi.
- ¹³ Iwikblu mele sa ia, je wä sa wä ijuñer sä rä balewä ije jami, ñakäi ije rä balewä sa jami.
- ¹⁴ Jekäi Sa Ká te iyaba patkaté kajiska wa tsatkäksa ye, je sua sá te, je ne ktei sheke sá te rä.
- ¹⁵ Yi te ishaka Jesús dä Säkeklä yaba ni ra, Säkeklä rä balewä je jami, ñakäi je rä balewä Säkeklä jami.

- 16 Jekäi sa wä ijuñer, ñakäi sa te ibiketse Säkeklä wä sa shkäl. Säkeklä ne rä ñashkalible. Jekäi yi rä balewä ñashkalible jami ra, je rä balewä Säkeklä jami, ñakäi Säkeklä rä balewä ije jami.
- 17 Je ne wä sä rä deleksä bäi ñashkalible ska. Je rä bikökje sä ktei wabiketsarkeksä díái ska ra, sä ssenaklä ka suale kuna. Ka irä maikäi kuna ta, jishtë ije rä käi, je suta kajiska saje wa rä.
- 18 Ka suane kuna ñashkalible ska. Ata ñashkalible si te suane jueksä. Iwa rä sa suarke rä, sä rä bukanak kika. Jekäi yi suanawä ra, ka irä deleksä kuna bäi ñashkalible ska.
- 19 Saje wa ñashkal dä, ije te sa shkälbla säkätä kika.
- 20 Ikuna yile te ishe, yis wä Säkeklä shkäl ni, ata ite iel dokoitse ra, je rä kayuelbi. Ka irä jiye kuna ta, yi wä iel iwä sunak ka shkätä ra, ka je ia Säkeklä ka iwä sunak kuna shkälblenak.
- 21 Jí ne rä ije wä sa pakale ji wäk rä: Yi wä Säkeklä shkäl da, je kü iel shkälblö ñaebä.

1 Juan 5

- 1 Yi te ibiketse Jesús dä Säbäkäkksä ra, jewa biköle rä wätsikile Säkeklä wä. Ñakäi yi wä je iwätsikiwäk shkäl da, jewa biköle wä yi rä ije wä wätsikile wa shkäl ñaebä.
- 2 Jí ne wä sa jer kormi sa wä Säkeklä yabala shkäl dä: Je rä sa te Säkeklä shkälbla ra, ñakäi sa te iwä sa pakale ji wäk, je wawä ra.
- 3 Jí ne wä Säkeklä shkälible rä: Je rä sa te ije wä sa pakale ji wäk je wawë. Je iwä sa pakale ji wäk, jewa rä ka därerë kuna.
- 4 Ka irä jiye kuna ta, biköle wätsikile Säkeklä wä wa rä tunakka kajiska ji tsö ki. Jí ne wä tunekä rä, je ne wä sä rä tulekä kajiska ji tsö ki rä: je rä saje wa te ji biketse etkabä ne wä.
- 5 ¿Yi rä tunakka kajiska ji tsö ki rä na? Je rä yi te ibiketsa Jesús dä Säkeklä yaba ni wa.
- 6 Jesucristo ne dewä diklä wä irä pi wä irä, ka diklä ebä wä kuna, ata diklä wä irä pi wä irä. Jekäi Säkeklä wikblu ne rä je shäkkä rä, je wikblu rä ji rä iyina si kika.
- 7 Jekäi je shäkkä wa rä mañatkä:
- 8 Säkeklä Wikblu irä, diklä irä, pi irä. Je mañatkä te isha rä etkabä.
- 9 Ikuna sä rä ditsä ktä kukä ta ra, Säkeklä wä ji yile rä je tsäta kolonak. Ka irä jiye kuna ta, je Säkeklä te ishakä ne rä ite iyaba shakä rä.

- 10 Yi te Säkeklä yaba biketse ra, je wä je iyile tsö iwakei jër ska. Yi te ka Säkeklä ktä kuke ra, je te ije kukawä rä kayuelbi ye, je rä ka iwä Säkeklä te iyaba shakä, je kolone kuna kïka.
- 11 Jera jí ne käi iyile rä: Säkeklä te sä iä sene jekjeye ma; je sene tsö rä iyaba jami.
- 12 Yi wä iyaba tsö ra, je rä sene kseka ta. Ata yi wä ka Säkeklä yaba kuna ra, ka je rä sene kseka ta.
- 13 Yis te jí yua bas Säkeklä yaba kie biketsäk wa iä, je rä bas jër konaklä bas wä sene jekjeye tsö je iä.
- 14 Jí ne käi sa te ibiketse ije te iwemi sä iä rä: Je rä sä te ji kia iia jishtë iwakei kï ishena käi ra, ije te sä ktä ssë.
- 15 Jera ikuna sä wä ijuñer ije te sä ktä ssë ji kiekë sa te iia käi ra, sä wä ijuñer ji kia sa te iia je tsö ená sä wä.
- 16 Ikuna yilé te iel sua ite ji yakei wakblete, ata ka irä sä duäkläwä ikïka shtë kuna ra, je kikiö ikïka. Je ra Säkeklä te sene kseka memi jia iia, ikuna je ji yakei wakble rä ka sä duäkläwä ikïka shtë kuna ra. Ji yakei wakble tsö sä duäkläwä ikïka; ka yie ishe ije kikiö je kï ni.
- 17 Ji biköle ka wämo kuna rä ji yakei wakble, ata ji yakei wakble tsö manele kïka ka sä rä duäkwä kuna.
- 18 Sä wä ijuñer yi wätsikile Säkeklä wä wa biköle rä ka ji yakei wakbläk kuna. Ata ale wätsikile Säkeklä wä je te jewa kjänane, ka ale yakei wä imewäklä.
- 19 Sä wä ijuñer saje wa rä Säkeklä jami, ata kajiska wa kalabe tsö rä kololewä ale yakei wä.
- 20 Ñakäi saje wa wä ijuñer Säkeklä yaba deleju, je te sä iä jërike ma sä jër konaklä ale iyina sï wakei iä. Jekäi saje wa tsö rä ale iyina sï wakei jami, ale iyaba Jesucristo jami. Je ne rä Säkeklä sï rä, ñakäi sene jekjeye rä.
- 21 Yabala rikäla, bas sene tsana jile kekläí meí yika.

2 Juan

2 Juan 1

- ¹ Sä wäkiri te jí yue mar sanule nulewa kolole Säkeklä wä irä, ñakäi iyabala irä ia, ale yis wä shkata wa si, ka yis ebä wä kuna, ata biköle yi wä ji rä iyina si juñer, jewa wä ñaebä,
- ² ji rä iyina si tso sa jami kjuei, jekäi je kätkämi sa jami itsö ye.
- ³ Jer bäi she irä, jer jami sä däläne irä, ssene baa irä datse Säkeklä Sa Kä jami irä, Jesucristo Sa Kä yaba jami irä, je senopa sa jami, iyina siwä, ñashkalible jami.
- ⁴ Yis ssena ana si yis te ba yabala moska ku idami rä ji rä iyina si jami kika, jishta Sa Kä wä sa pakale iwak käi.
- ⁵ Jekäi sanule nule wa, jira yie ishe ba ia, ka je rä yie kawei spana yuekeni kuna ba ia, ata je rä sa wä itsö isäkätä skaté ebä, je rä sa ñashkaliblö.
- ⁶ Jí ne rä ñashkalible rä, je rä sa ser jiräni ije wä sa pakale ji wak käi. Jí ne rä ije wä sa pakale iwak rä, je rä bas shkö ñashkalible jami, jishta bas wä issële säkätä skaté käi.
- ⁷ Ka irä maikäi kuna ta, sä wäyuäk wa chulii minemi kja ka biköle ska. Jewa rä ka ishakkä kuna Jesucristo dewä rä yaka ta ni. Je ne rä sä wäyuäk rä, kjuatkäk Cristo ra rä.
- ⁸ Bas wakwa seno tsana, sa shkåbla säkei ka weikanakläwä kuna, ata ji rä däkksa kukäkläwä bas wä kalabe.
- ⁹ Biköle yi mikejuni kjuawa, ka banewä jia Cristo ktei wapautäle jami, ka je wä Säkeklä kuna. Ata yi banawä jia je sa pautäle jami, je wä Sa Kä irä, iyaba irä tso.
- ¹⁰ Ikuna yilé dami bas wäki, ata ka iwä jí sa pautäle shä ta ra, ke ikiawä ju naka, ñakäi ke isha: “Bäije bä deju rä ni.”
- ¹¹ Ka irä jiye kuna ta, yi te isha ia: “Bäije bä deju rä” ni ra, je rä ji yakei weke ije te je wakña.
- ¹² Yis wä jile tso jia tai yonak bas ia. Ata ka yis ssene je yuäk äyë ki ji ki, tinta wä ji wä. Ata yis kiana däkmi bas wäki ji pakäk ami kje, je rä saje wa ssenaklä anaawä si.
- ¹³ Bä el kolole Säkeklä wä je yabala te ba chakami.

3 Juan

3 Juan 1

- 1 Sä wäkiri te jí yue mar Gayo rikä iä, ale yis wä shkàta si.
- 2 Ba rikä, yis kà kiäke ba kjäkläpa bäi ji biköle ska, ñakäi ma senaklä ka dueta, jishtë ma jerike dami bäi käi.
- 3 Iwa rä sä el wa dejulu te ba palei sha ba rä ji iyina jami, jishtë ba dami ji rä iyina si jami käi. Je te yis ssëwä ana si.
- 4 Yis yabala palei ssëke yie idami ji rä iyina si jami, ka je tsàta ji kuna yis ssëwä ana.
- 5 Ba rikä, ba rä chatkelewä ji wä sa el wa iä, ata bäi si ra ka sä wä sule wa iä.
- 6 Ijewa te ba wä sä shkal shekeka ñatapawä wa wäkata ska. Ba kü ijewa tsatköpa iminaklämi bäi ra, jishtë Säkeklä jami ji rä bäi käi, je ra ba te iwä rä bäi.
- 7 Ka irä jiye kuna ta, ije wa minemi rä ikie kjuei, ka Säkeklä jami kuna wa jile kukäk kuna ani.
- 8 Je ne kika sä kawä ta je shtë wa tsatkäk jile wä, je rä sa wä ji rä iyina si wakjanei wäkläña.
- 9 Yie iyua ñatapawäk wa iä, ata Diótrefes wäbatsa däkwa baklekä ijewa tsàta, ka je te sä ktä ssë.
- 10 Je kjuei yis maju ba ska ra, yie sä jer kuemi ite ji wë kate wä, je rä ite kte yakei wä sä sheke sälwi wä. Ka je ebä te issëwë kuna bäi, ata ñakäi ka ite sa el wa kiewä kuna, ñakäi yi te ikiaklewä jewa wätkewëke ite, tulekëksä ite ñatapawë ska.
- 11 Ba rikä, ke ba kü ji yakei mabla, ata ji bäi ebä mablö. Yi te ji wë bäi ra, je datse rä Säkeklä jami. Yi te ji yakei wë ra, je wä ka Säkeklä sule.
- 12 Demetrio rä yile biköle wä bäi, ñakäi ji yina si wä ijuer ije rä bäi, ñakäi sä te ije sheke bäi, jekäi ba wä ijuñer sä ktä rä iyina si.
- 13 Yis wä ji tsö yönak jia tai ba iä, ata ka yis ssër ta je yuäk ba iä tinta wä lápiz wä.
- 14 Ata yis kiana däkmi plaa ba suak, jeska sa te ji pakemi ami kje.
- 15 Ba ssënopa baa. Sa salibä wa te ba chakami, ñakäi ba te sa salibä wa chake ekla ekla iwakwa kie jami.

Judas

Judas 1

- 1 Judas, Jacobo el, Jesucristo kjanaklä, je te jí yue mar sä kile wa iä, shk̄ata Säkeklä sa Kä jami, ñakäi kjānanenak Jesucristo wā, jewa iä.
- 2 J̄er bāi yinopa bas iä, bas j̄er ssēnopa baa, bas ssēnopa ñashkal̄iblāk k̄ita k̄ita.
- 3 Bas dikāla, yis ssēna pjoo bas iä äyē yuete saje wa ts̄atkerk̄eks̄a k̄tei pakāklä, ata yie issa ra yis kiana iyuäk bas iä, bas pakāklä chichanak pjoo, ji biketse etkabā melet̄ana etaba kichabā sä wāmo wa iä je wetsäk.
- 4 Ka jiye kuna ta, ditsä manele ñapatkawā jakika. Jewa rā ditsä ka bāi kuna wa. Jewa te saje wa Keklāi j̄er bāi sha iawāwā ji äina tkerk̄e ijami wakblāklä ka wātkelewā ta, ñakäi ijewa te Sä Blui eklabā saje wa Säkekewaí Jesucristo dokoitsawā. Jewa rā biketsale enā kamikleté bukanak jí bukanē pake mar yie je wā.
- 5 Jekäi je bena juñer kja bas wā, ata yis ssēna bas j̄er jawāk. Je rā Säkekewa te ije cha wa ts̄atkaks̄a Egipto kei ska ra, je ukā ska ite ka ibiketsäk kuna wa weikachawā.
- 6 Ñakäi ángel wa wā jibā ts̄akui ye ikolole rā ka dälätsane, ata ite iwakwa kei si jawat̄ana. Jekäi jewa tso iwā wātelewā sä wātiäklä jekjeye ska katuil yee naka, sä k̄tei wabiketsark̄eks̄a je kei ena si k̄issäk.
- 7 Je suta Sodoma irä, Gomorra irä, juklāyākā saka tso ipājami irä, jewa kawakblewā, minemi ji yakei ka sä wādular del käi kuna jami, ijewa käi ñaebā. Jekäi ijuenaklä ye jewa te bukanē shk̄al ssa yökö jekjeye wā.
- 8 Je suta je kausuak wa yaka yakei tewāk̄e, jewa te kawei ta wa dokoitseke, ñakäi ijewa te oloi kalek̄a wa shek̄e kte yakei wā.
- 9 Mikā ángel wa ts̄akui Miguel ñauña be ts̄akui ra Moisés nul k̄ika ra, ka iwā ji yine yakei iukä jami, ata ite isha: “Säkekewa ku ba uñopa.”
- 10 Ata jewa te ji iä ka ij̄er k̄one shek̄e yakei. Ñakäi ji te sa j̄er kue j̄er wā, je wā ijewa weikarchak̄ewā, jishtā bewak ka k̄a ta käi.
- 11 ¡Sāli ijewa rā! Ka irä jiye kuna ta, ijewa minemi Caín itäri wā; ijewa ñatulaks̄a sa j̄er mak̄ Balaam käi, t̄one bata k̄ika; ijewa weikanachawā Coré j̄ekak̄a k̄juatk̄äk ra, sä weikalechawā käi.
- 12 Jekäi bas tapark̄e ji kei kjewāk ñashkal̄ible wā ra, ijewa rā ji dälāna ka juer ta käi, yākākña ka ji dälätsale ta, j̄ek pasuak oveja pasue ye iwakwa skabā. Ijewa rā mo ka kal̄i ta jue siwā te käi. Ijewa rā kal wānaklä kei ska ra ka iwā ta käi, dulewā botābā kicha, yelek̄a käi.

- 13 Ijewa rä jishtë däyë tjuä täkii käi, ji weķe ijewa te äina juyali tuläksa. Ijewa rä jishtë bekwä shkäk jöi na dia na käi; ijewa ia kaṭuil yee rä blele jekjeyemi.
- 14 Adán skaté ibatala bite deķa siete kie Enoc ni, je te ijewa bata shaba, te isha: “İssö! Säkekewa deķu iwā sikina wa tsö miles miles wa ra,
- 15 biköle kpäk, ñakäi sä biköle kṭi nui jāwāķķa, ji ka bäi kuna wāķ wa wā ji öle ka bäi kuna je biköle kṭuei, ñakäi ji yakei wakbläk ka bäi kuna wa wā ije yile sälwi wā je biköle kṭuei.”
- 16 Ijewa kṭuatkeweķe ji biköle te, ñakäi ijewa te biköle dälänetseķe. Idami ji yakei tkerķe iwakwa kṭi ebä wāķ. İkjäbata wā iktäķe ķek ssë wā, ite sä kjeisheķe sä dāķläwāpa ijewa jāmi jile dāķläksa iwakwa ia.
- 17 Ata bas dikāla, bas ķer jāno saje wa Säkekewaı Jesucristo ktei bata shäk wa wā iyiletāna ska.
- 18 Jewa te isha bas ia rä: “Sā ķei bata jekje ska ra, ji jāñetsäk wäsṭiwa wa dämiwā, jewa dami rä ji tkerķe iwakwa jāmi ka bäi kuna je ebä wāķ.”
- 19 Jewa ne rä sa bala butsäķ wa rä, seṅak sä del je jāmi wa rä, ka Säkeķlä wikblu ta wa rä.
- 20 Ata bas dikāla, bas te ji biketse etķabä sikina sṭi wājiö ķṭi, ñakäi bas kaķiö Wikblu Sikina oloi jāmi.
- 21 Bas seṅo balewā Säkeķlä wā sā shkāl jāmi. Saje wa Säkekewaı Jesucristo ķer bäi shāmi sā ia seṅe jekjeye maķ, je ķṭissö.
- 22 Manele ji biketsäk botķa wa, dälānopa bas ķer jāmi.
- 23 Isaka tsatķöpa sikleksa yökö yika, isaka dälānopa bas ķer jāmi ata sualewā ķek ķṭiķa, ipaıķläbā jibā dokoitsäķwā je rä yakei telewā iyaka wā ķṭiķa.
- 24 Ale täkili ta bas ķjänanak ka bas klasku tkena jānaķlä kuna, bas jāķläķwā ka pateķeķā ta, ānaa sṭi iwakei oloi ta baa sṭi wāna,
- 25 ale Säkeķlä eķlabā, saje wa tsatķäķksa, saje wa Säkekewaı Jesucristo oloi jāmi, oloi kanokāpa, ķjeiyinopa, ķtä dälātsanopa, oloitsanopa jí ķei yikaba irā, jira irā, sā ķei etķā etķā bena skami irā. Amén.

Apocalipsis

Apocalipsis 1

- 1 Jí rä sä wäjätkele Jesucristo wā. Je mā Säkeklä te iia, iwā ji kiana onak kukjuna kjashäklä ikjanaklä wa ia. Je patka ite iángel wā bata yinak, ikjanaklä Juan ia.
- 2 Je ne te ji yile Säkeklä wā, ji yile Jesucristo wā isuak ye, ji sua ite biköle käi, je she iyina sji irä.
- 3 Bäjje jí ji bata yileba je kte washäk rä, je ssäk wa rä, ji yöle jeska je wawāk wa rä. Ka irä jiye kuna ta, ikei tkenawā alemana kika.
- 4 Juan te jí yua tapanak eyaka eyaka dākā siete Asia ska wa ia. Ale kaldu jira irä, bakleju irä, sermi jia irä, ñakäi Wikblu kajali siete ije jetkäklä sã tsakui ye wäjami wa irä, ñakäi Jesucristo chatkelewā ji ktei shäkkā, bitele dulechawā wa ska itsa säkätä ye, kã tsakui wa je wäkiri, jewa jer bäi shöpa bas ia, jewa ku bas jer ssewopa baa. Sã shkaliblak, sã wā ji yakei wakblele nui yika sä wetsäksã ipi wà,
- 6 ñakäi sä kukäk sã tsakui wa ye, chui wa ye, ije Kekläi iKá ia, je oloi kanokapa, ktä dälätsanopa sã kei etkä etkä jekjeyemi! Amén.
- 7 Jissö, ije daju mo ra! Biköle te je suemi wäbala wà, itkäksã wa te isuemi ñaebä. Ñakäi sä ditsei wã tsö ishäkä kika wa biköle jiami ije kjuei. Jekäi irä. Amén.
- 8 “Yis ne rä ‘Alfa’ rä, ‘Omega’ rä, ale kaldu jira irä, bakleju irä, sermi jia irä, ji biköle tsata rä”, jekäi Säkekewa Säkeklä te ishe rä.
- 9 Yis Juan, bas el, bas da weikanakña, iwakña gobierno ska, ji katablakña Jesús jami, je katke dáyë wäbala kie Patmos ni ska Säkeklä ktä bata kika, ñakäi Jesús ktei she bata kika ra,
- 10 Säkekewa día í wà yis katke kololewā Säkeklä wikblu wā, jera yis te kte ssa tákii sä shäbe kjaneka kökö bular käi,
- 11 je te ishe: “Ji sue mar ba te je yuö äyë kika, je patkö tapanak eyaka eyaka siete wa ia: Éfeso ska, Esmirna ska, Pérgamo ska, Tiatira ska, Sardis ska, Filadelfia ska, Laodicea ska.”
- 12 Jera yis jek manewā yi ktäke yis da rä je suak. Ñerä yis jek manewā ra, yis te tsini duäkläkã yöle oro wà sua siete.
- 13 Je tsini duäkläkã wa shana yie ekla sua ditsä yäbei suta, jek pajiele soloo delemi iklasku bataka, jer bata pamuaklä ta yöle oro wà.
- 14 Itsaku irä, itsaku kä irä je rä suruu oveja kä suruu käi, nieve käi; iwäbala rä yökö wäkarkã käi;
- 15 iklä rä bronze pasikle suta, jishtë je báwekã tabeli yaka diawäklä jui na juer käi; iktä rä jishtë diklä chulij bular käi.

- 16 Ijula wämo jarka iwä bekwä tso siete, ikjä na espada kayale boktaka sibuu daksaju, iwäktä rä kawä oloi ñirka täkii käi.
- 17 Mikä yie je sua ra, yis janawä iklä säkätä jami dulewä käi. Jera ijula wämo maka yis kika te yis ia ishe: “Ke ba suanak; yis ne rä isäkätä rä, ibata rä,
- 18 ale kseka rä. Yis dulewä, ata issö, yis ser dä sä kei etkä etkä jekjeyemi. Yis wä duewä irä sä wikblu bläklä irä, je llaveí tso.
- 19 Jekäi ji sua ba te käi, ji or kate jira käi, ji ormi jia jí ukä ska käi, je yuö ba ku.
- 20 Bekwä sua ba te siete yis jula wämo jarka, ñakäi tsini duäkläkä yöle oro wä siete, jewa rä blelewä. Je bekwä siete ne rä tapanak eyaka eyaka siete jewa ángel í wa rä. Je tsini ne rä tapanak eyaka eyaka siete wa rä.

Apocalipsis 2

- 1 “Ba ku tapanak Éfeso ska wa ángel í ia iyuö: ‘Ale bekwä kololewä ijula wämo naka siete, shkäk tsini duäkläkä yöle oro wä siete je shana, je te ishe jikäi:
- 2 Ba ji wä irä, ma shkable tai irä, ba te ji katable irä, ñakäi ka ba wäbätsä sä yakeila ji wä wä irä, je juñer yis wä, ñakäi jek shäk yis ktei bata shäk wa ye ata ka irä jekäi kuna, jewa mabla sua ba te, jekäi ba te isua ra, ijewa rä kayuelbi wa.
- 3 Ba wä ji katablele, ji wäkolole yis kie bata kika, ata ka ba shtirinewä kuna, je juñer yis wä.
- 4 Jeiräta jí kjuei yie ba uñeke, je rä ka ba wä yis shkata jia säkätä käi kika.
- 5 Je kika ba jer janoni mai bä jaleté rä ska. Ba jek manewoksä; ba ku ji woni ba wä iole säkätä käi. Ata ka jekäi kuna ra, yis dämiyu ba wäki, je te ba tsini duäkläkä tsejuemi iduäkläwä ska, ikuna ka ma jek maneneksä ra.
- 6 Ata ba te jí wë rami jia: je rä nicolaita wa te ji wëke je dokoitsawä ba te; je rä yis wä dokoitsalewä ñaebä.
- 7 ;Yi rä kukä ta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rä käi! Yi tunakä, je ia yie sä senaklä kseka kalí kate Säkeklä kei baa ska je wä memi katanak.’
- 8 “Ba ku tapanak Esmirna ska wa ángel í ia iyuö: ‘Ale isäkätä irä, ibata irä, ale dulewä senani kseka, je te ishe jikäi:
- 9 Yis wä ba weikarke, ñakäi ba rä ka ji ani ta je juñer; ata ba rä blu. Ñakäi yis wä ijuñer ñashäk Judío wa ye, ata ka irä jekäi kuna, jewa te ba sheke yakei, ata tsana ra ijewa rä Satanás ñapaktäklä jui.
- 10 Ke ba suanak ba te ji shkäl ssë mar kja yika. ;Issö! Be tsakui te bas shä manele wätiechemiwä sä jäklä ska, bas mablä suaklä. Jekäi bas weikarmi diez día, ata bas chatköwä sä duawä kje, jera yie sene kseka memi ba ia corona ye.

- 11 ꞑYi rä kukä ta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rä käi! Yi tunakä, je ka meräk sä duäkläwä etäbä kicha wä.'
- 12 "Ba ku tapanak Pérgamo ska wa ángel í ia iyuö: 'Ale espada ta kayale boktaka sibuu, je te ishe:
- 13 Yis wä ijuñer mai ba ser dä, je rä mai Satanás jetkäkläwä sä tsakui ye katke ska. Antipas, ale chatkelewä yis ktei shäkkä, je kotälewä bas shana mai Satanás ser ska, je kei wä ra ba te yis kie kukawä därerë, yis biketse ka janewä ba wä.
- 14 Jeiräta ji elkje kujei yie ba uñeke: je rä jeska ba wä Balaam kajüñe jami wa tso. Je Balaam te Balac jer kua iwä Israel batala wäbutrewäkläwä, ijewa wä ji melekä jile kekläi mei wäna je kätäkläpa, ñakäi ikawakblewäkläpa.
- 15 Je suta ba wä nicolaita wa kajüñe jami wa tso ñaebä.
- 16 Je kika ma jek manewöksä. Ata ka jekäi kuna ra, yis dämiyu plaa ba wäki, jekäi yis kujatkämi ijewa ra, yis kjä na espada däkeksä wä.
- 17 ꞑYi rä kukä ta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rä käi! Yi tunakä je ia yie manä blelewä memi. Ñakäi jak wä tsine suruu memi, je jak wä ki ikie spana katke yöle, je ka juñer yi ani wä, ata ikukäkwä ebä wä.'
- 18 "Ba ku tapanak Tiatira ska wa ángel í ia iyuö: 'Säkeklä yaba wäbala ta yökö wäkarkä käi, klä ta bronze pasikle suta, je te ishe jikäi:
- 19 Yis wä ji we ba te käi, ba wä sä shkal käi, ba chatkäkewä käi, ba te ji kjanei we käi, ba te ji katable käi je juñer. Ñakäi ba ji wämikä bäi si, isäkätä tsata je juñer yis wä.
- 20 Jeiräta jí kujei yie ba uñeke: je rä je alaklä Jezabel jek shäk ji bata shäk ni, yis kjanaklä wa paktäk, iwäyuäk kawakblewe wä, ñakäi ji melekä jile kekläi mei wäna je käte wä, je ka she ba te.
- 21 Yis te ije ia kä mä jia ijek manewäkläksä, ata ka issene jek manewäksä ikawakblewäke yika.
- 22 ꞑIssö! Yie ije jawemiwä jakä ki ebä; ñakäi kawakblewäk ije ra wa ki yie weikane eena si jawemikä, ikuna ka ijewa ñamaneneksä ji weke ije te yika ra.
- 23 Ñakäi yie iyabala tuawechemiwä duë sälwi wä. Jekäi ra biköle tapanak eyaka eyaka wa te ijuñemi yis ne rä sä kabiketsä irä sä jer ska ji tso irä je suakksä rä. Jekäi yie ji memi bas ia ekla ekla ji ole bas wakwa wä je jami.
- 24 Ata isaka tso Tiatira ska wa, bilbä wä ka je kajüñe kuna wa, ñakäi ji kinak ijewa wä 'Satanás ji blelewä' ni je ka juñak kuna wa, jewa ia yie ishe: Ka yie bas ki jile saka kirii jawekä kuna.
- 25 Ata ji tso bas wä ebä kuköwä därerë ma rä yis däni kje.

26 Yi tunakā, yi te ji yis wā ɔnak wawá ma rá ibata jekje ra, je ia yie kawei memi iwā sā ditsei wā saka saka patkākla.

27 Je te ijewa wāsikemi tabeli yaka yöle kata ye wà. Jewa rá kɔnak tkāwā, jishtë ɔ yöle ɔ yaka wà rá kɔnak tkāwā kái. Je ia yie kawei memi jishtë yis Ká wā imele yis ia kái.

28 Je ia yie bekwā bāli ñinak kañir dawā ra je memi.

29 ;Yi rá kukā ta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rá kái!

Apocalipsis 3

1 “Ba ku tapanak Sardis ska wa ángel í ia iyuö: ‘Ale Säkeklä wikblu ta siete, ñakái bekwā ta siete, je te ishe jikái: Yis wā ji we ba te rá juñer, ba yirke kseka, ata ba rá dulewā.

2 ;Ma seno jer kij! Ba wā ji tsö jja duärawā yëe je täkiwo. Ka irä jiye kuna ta, ka yis wā ba wā ɔnak kɔne elewā bāi yis Keklái wänaka.

3 Je kika ma jer janoni ji kolole ma wā, ji ssële ma wā jeska. Je wawo ba ku, ñakái ma jek manewoksā. Ata ka ba sene jer kij ra, yis dämiju jishtë jakbläk kái, ka juñele kuna ma wā bikö hora yis dämiju ba wākí rá kái.

4 Ata Sardis ska sā tsö elkje, jewa pajiele ka patenekā iwā kuna. Jewa shkāmi yis da pajiele suruu, ijewa ia jekái rá ɔnak kika.

5 Yi tunakā jekái je pajiermi paiklä suruu wà. Je kie ani ka wätenakju yis wā senak kseka wa äyëí ska, ata je kie shemikā yie yis Ká wākata ska, ñakái iángel wa wākata ska.

6 ;Yi rá kukā ta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rá kái!

7 “Ba ku tapanak Filadelfia ska wa ángel í ia iyuö: ‘Ale sikii, ale iyina sj, David llaveí ta, ji kjäyā jawak ka kjäitanakni yi ani ia, ñakái ji kjätiäkwa ka kjäyenakni yi ani ia, je te ishe jikái:

8 Yis wā ji we ba te rá juñer. ;Issö! Yie puerta kjäyelejumi tkawā bā wājami, ka je kjäitanak yi ani ia. Ka irä jiye kuna ta, ba täkili rá elkje, ata ba te yis ktā wawá, ka ba wā yis kie dokoitsane.

9 ;Issö! Satanás ñapaktäklä jui wa ñashäk Judío wa ye, ata ka irä jekái kuna, ata je rá ikayuä, jewa manele tulemiksā yie ba ia. ;Issö! Yie ijewa pakemi bitäkjulu ñatuläkwa ba klä kicha jami, jer kuemi ite yis wā ba shkal ni.

10 Yis wā sa pakale ji katabläk je wawá ba te. Je kika sā mablenaklä horaí dewā ra, yis te ba blemi je yika. Je rá dākwa jja kabiköle ska senak ishākā kika wa mabläk.

- 11 Yis dāju kukjuna. Ji tsə ba wə je kukōwə dārērē, ka yi ʔni wə ba corona kukäkläwə kuna.
- 12 Yi tūnakə je tkemiwə yie yis Keklāi Templo kachikií ye. Mik ʔni ka je jūnaksani jeska. Je jami yis te yis Keklāi kie yuemi, ñakāi yis Keklāi juklāyākāi kie yuemi. Je rā Jerusalén sɔna, bitäkejuté kajöir ska, patkele yis Keklāi wə. Ñakāi yis kie sɔna yuemi yie ijami.
- 13 ;Yi rā kukä ta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rā käi!
- 14 “Ba ku tapanak Laodicea ska wa ángel í ia iyuö: ‘Ale Amén, ale chatkelewə ji shäkkə bulee, ale ji yöleksə Säkeklä wə je ñak säkätä, je te ishe jikāi:
- 15 Yis wə ji wə ba te rā juñer, ka ba rā tsee kuna, balii kuna. Ba kunapa rā tsee iräle, balii iräle.
- 16 Ata ba rā pabale berber käi, ka balii kuna, ka tsee kuna. Je kika yie ba tjueraksə kja.
- 17 Ka irä jiye kuna ta, ba te ishe: ‘Yis dä blu, jile ta bäi, je kī ka ji ʔni sher kuna.’ Ata ka ba wə ijuñer ba rā weikalewə, kshana, ka jita, ka wə wajuenak kuna, julishye ni.
- 18 Yis te ma ia ji she, ba ku yis ia oro si diale yökö wə tjuo ba jek bluwałä, ñakāi paiklä suruu tjuo ba jek pajiäklä, ba rā julishye ka juenaklä kuna äina, ñakāi wäbala käpei tjuo bə wäbala pachäklä, ma ia iwajuenaklä.
- 19 Yis te yis wə shkəta wa biköle uñe, jewa kpe. Je kika bə jek wetsö, ma jek manewöksə.
- 20 ;Issö! Yis kaldu ju kjä ska te ju kjä bulawete. Yile te yis ktä ssa, je ju kjäya ra, yis kjämiwə ije ska; yis yäkāmi ije ra, ije yäkāmi yis da.
- 21 Yi tūnakə je ia yis te kə mēmi jētkäkwaña yis da yis jētkäklä sə tsəkui ye kika, jishtë yis tūnakə jētkawə yis Ká ra ije jētkäklä sə tsəkui ye kika käi.
- 22 ;Yi rā kukäta ra, je ku issö ji sheke Säkeklä wikblu te tapanak eyaka eyaka wa ia rā käi.’ ”

Apocalipsis 4

- 1 Ñerä je ukä ska yie isua ra, puerta kate kjäyelejumi kajöir ska. Jekāi yis te kte ssēle yis wə säkätä je ssa ni jishtë kökö bular käi, je kta yis da te ishe: “Bä kutekə jika, yis te jí ukä ska ji kiana ʔnak jia je kjashemi ba ia.”
- 2 Je ra ñawāsaka yis kukawə Säkeklä wikblu te. Ñerä yie isua ra, sə tsəkui jētkäklä tkenawə kajöir ska, je jētkäklä kika ekla kalme.
- 3 Je jētkewə juer dä jak kie jaspe irä, cornalina irä suta; je sə tsəkui jētkäklä pájami shkiritke shikaba kate, je juer dä esmeralda suta.

- 4 Ñakäi je sa tsakui jetkklä pájami shkiritke sa tsakui jetkklä saka tso daka veinticuatro. Je sa tsakui jetkklä tso kika säkekewa kajali veinticuatro ñajäklewä, ñapajiele sua suruu wä, tsaku kika corona yöle oro wä tkele tuläkä.
- 5 Je sa tsakui jetkklä ska kawä jurketé, ka bularketé, tala bularketé. Je sa tsakui jetkklä wäjami tsini wäkalekä oloo tso siete, jewa ne rä Säkeklä wikblu siete wa rä.
- 6 Je sa tsakui jetkklä wäjami dáyë kai kate jar ta jalána vidrio suta; je sa tsakui jetkklä moska irä, ipájami shkiritke irä, ji kseka wa kajali cuatro wäbala ebä, iwä kjane irä, ishäbe kjane irä.
- 7 Je kseka wa säkätä juer dä nama suta, je itäki rä vaca yaba jäyiri suta, idäkläkä mañal je wäktä rä ditsä wäktä kai, idäkläkä cuatro je rä pju jur suta.
- 8 Je kseka wa cuatro ekla ekla rä pik ta seis, jewa rä wäbala ebä, ikika irä inikika irä. Kapiana irä tuina irä jewa te isheke ka jalewä ta: “¡Säkekewa Säkeklä, Ji Biköle Tsata, ale bakleju irä, kaldu jira irä, sermi jja irä, je rä sikii, sikii, sikii!”
- 9 Je kseka wa te ale senak sa kei etkä etkä jekjeyemi, jetkelewä sa tsakui jetkklä kika kjeisheke, dälätseke, je ia wekte sheke ra,
- 10 je säkekewa veinticuatro wa ñatuläkewä wakte, ale jetkelewä sa tsakui jetkklä kika je wäjami. Jekäi jewa te ale senak sa kei etkä etkä jekjeyemi oloitseke, jewa te icorona ye tulekemi sa tsakui jetkklä wäjami te isheke:
- 11 “Sä Säkekewaí, saje wa Keklái, ba ne rä oloi kanakkä rä, dälätsanak rä, tákili kanakkä rä, ba te ji biköle yuaksa kika. Ba ki ishena kika itsö rä, ñakäi iyöleksä rä.”

Apocalipsis 5

- 1 Ñerä yie jetkelewä sa tsakui jetkklä kika, je jula wämo na äyë yöle iktä kjane irä ikika irä sua. Je rä kjä balewä ibawäklä wä däkä siete.
- 2 Jera yie isua ra, ángel tákili ta tai te ichake tákii: “¿Yibä rä kianak bäi si äyë kjäyäk jawä irä ikjä bale kshäk tuläkmi rä na?”
- 3 Ata kajöir ska iräle ishäkä ki iräle ishäkä nikika iräle, ka yi ani ia je äyë kjäyene jane, isunebä jibä.
- 4 Je ra yis jja tai, ka yi ani kone kianak je äyë kjäyä jawäk iräle, isuakbä jibä iräle kika.
- 5 Je ra säkekewa tso wa ekla te ishe yis ia: “Ke ma jja. Isuo, ale nama Judá wa ditsei wä, David ñak kicha, je rä tulekä, je ia je kjäyer jarmi, je ikjä bale siete klashana tulämi.”

⁶ Jera yie isua ra, sa tsakui jetkälä irä, je kseka wa cuatro irä, je säkekewa tso wa irä, jewa mo ska Oveja Yaba kate, jishtë kotälewä käi, dula ta siete, wäbala ta siete; jewa ne rä Säkeklä wikblu siete patkele ka biköle ska rä.

⁷ Je deju, te äyë kukawä ale jetkelewä sa tsakui jetkälä kika je jula wämo naka.

⁸ Mikä je te äyë kukawä ra, je kseka wa cuatro irä, je säkekewa veinticuatro wa irä ñatulawä wakte Oveja Yaba wäjami. Jewa rä arpa ta, taza oro shtë ta ekla ekla, pshilechawä ji dälänak jalar ta jamä wä; je ne rä sä sikii wa käkiäke rä.

⁹ Ijewa ksa kse spana wä te ishe: “Ba ne rä kianak je äyë kukäkwä rä, ikjä bale kshäk tulämi rä. Ka irä jiye kuna ta, ba rä kotälewä. Ba pi wä ba te sa tjuaksa Säkeklä ia ye, ditsei wä ta kjuawa kjuawa käi, ktä ta kjuawa kjuawa käi, pa ta kjuawa kjuawa käi, kei ta kjuawa kjuawa käi, jewa biköle shana.

¹⁰ Ba te jewa kuka ka tsakui wa ye, chui wa ye saje wa Kekläi ia; jekäi ijewa te ishäkä kika wa patkemi.”

¹¹ Yie isua, je ra ängel wa chulij tapar tso shkiritke sa tsakui jetkälä irä, je kseka wa irä, säkekewa tso wa irä päjami, jewa ktä ssa yie. Jewa rä chulij wä chulij wä, miles miles.

¹² Jewa kjoyina täkii te ishe: “¡Oveja Yaba kotälewä, je ne ia oloi rä, blune rä, jerike rä, täkili rä, dälätsane rä, oloi kanekä rä, kjeiyine rä, däksa rä!”

¹³ Jera jile biköle yöleksa tso kajöir irä, ishäkä ki irä, ishäkä nikika irä, däyë ki irä, ñakäi ji biköle tso jeska irä, jewa ktä ssa yie te ishe: “¡Ale jetkelewä sa tsakui jetkälä kika irä, Oveja Yaba irä, jewa ia kjeiyine irä, dälätsane irä, oloi kanekä irä, kawei ta sa patkäk irä je rä däksa, sa kei etkä etkä jekjeyemi.”

¹⁴ Jera kseka wa cuatro, jewa te ishe: “¡Amén!” Jera säkekewa ñatulachawä wakte, te ioloitsawä.

Apocalipsis 6

¹ Ñerä yie isua ra, Oveja Yaba te ikjä bale siete etka kjäyaksä, jera yie issa ra, kseka wa cuatro ekla te ishe tala bular käi: “¡Bä kute!”

² Ñerä yis te isua ra, caballo suruu de kate. Je ki jek tkelekä rä ukabata klä ta, je ia corona mena. Jekäi imineju tulekä tunakka.

³ Mikä ite ikjä bale etkä kjäyaksä ra, yie kseka wa el ktä ssa te ishe: “¡Bä kute!”

⁴ Jera caballo etäbä deksaju bätsëë. Je ki jetkelekä je ia kawä mena sa ser bitaba ñara tsä juaklämi kajiska, sa ñaktächaklawä; ñakäi iia espada tai mena.

⁵ Mikä ite ikjä bale idäkläkä mañatkä kjäyaksä ra, yis te issa kseka wa el idäkläkä mañal je te ishe: “¡Bä kute!” Ñerä yie isua ra caballo dolona de kate. Je ki jetkelekä je wä jile mabläklä kala jula na.

- 6 Jera yie kseka wa cuatro shana kte kai ssa te ishe: “Trigo un kilo wakoka denario etka, cebada wa tres kilo wakoka denario etka, ata ke vino ira aceite ira mewak.”
- 7 Mikā ite ikjā bale idāklākā tkitkā kjāyaksā ra, yie kseka wa el idāklākā tkil ktā ssa te ishe: “¡Bā kute!”
- 8 Ñerā yie isua ra, caballo spalewā de kate. Je kī jētkelekā kie rā Duewā ni. Je itāki Sā Wikblu Blāklā daju. Jewa iā kā mēna ishākā kuna bala pale eyaka eyaka dākā cuatro ra, je eyaka wa tuawachaklawā espada wā, bāli wā, duē wā, ñakāi bewak sā namei shtā wā.
- 9 Mikā ite ikjā bale idāklākā cinco kjāyaksā ra, yie jile dālāwaklā nikīka sā kotālechawā Sākeklā ktā bata kīka, ñakāi ijewa wā ktei yinak kīka, jewa wikblu sua.
- 10 Jera jewa kjoyina tākii te ishe: “Sā blui, sikii, iyina sī, ¿bikō isher jīa ba wā senak ishākā kīka wa ktei wabiketsāklāksā, ikpāklā sá pi kīka rā na?”
- 11 Jera ijewa iā paiklā suruu mēna ekla ekla, ñakāi ijewa iā iyina ijerāklā jīa elkje bala ta, bilbā iel wa ikjānei wakña wa kiana kotanakchawā jishtā ijewa kai kjepa.
- 12 Yie isua ra, ite ikjā bale idāklākā seis kjāyaksā ra, je ra kā wābukānakā tai, kawā ianawā yee sua yöle saco ye cabra dolona kā wā kai, tulu kalabe ianawā pi kai,
- 13 kajöir ska bekwā jolonaté ishākā kīka jishtā higuera wā dului miē siwā tākii te kai.
- 14 Jera kajöir ka juena jīa, butanawā jishtā äyē kjuā butrewā kai. Ñakāi kāsā ira dāyē wābala ira biköle tsēna tulami itsō ska.
- 15 Jera kajiska kā tsākui wa kai, baklekā wa kai, guardia wa tsākui wa kai, blu wa kai, oloi ta wa kai, kololechawā kjanaklā ye wa biköle kai, ka kololewā kuna wa biköle kai, jewa ñablatkawā kā wājār ji jār na, kāsā na ji na, jak ktā ji ktā na.
- 16 Jewa te isheke kāsā iā, jak ker iā: “Bas minokā sá kīka, sá blöpa ale jētkelewā sā tsākui jētkāklā kī je wā yika, ñakāi Oveja Yaba kjuatkawā yika.
- 17 Ka ira jiye kuna ta, ijewa kjuatkāklā je kei eēna sī dewā, ¿yi iā je wākolormi na?”

Apocalipsis 7

- 1 Je ukā ska yie ángel wa sua cuatro klā kī, kā ñak cuatro ska. Jewa te siwā junak cuatro ishākā kī jöi wā dia wā ami wā jí wā wākuke tsō, ka siwā junaklā kuna itjā ishākā kī, dāyē kī, kal kī ani.

- 2 Jekäi yie isua ra, ángel saka ekla dakaju kawä däkläkä wà, Säkeklä kseka ia sa niäklä ta. Je anaä tákii ale ángel wa cuatro ia kawe mele kajiska irä dáyë irä je weikäklä jewa tsaka,
- 3 te ishe: “¡Ke ishäkä iräle, dáyë iräle, kal iräle mewak, marä saje wa Keklái kjanaklä wa niachawä sä te iwätsa kï kjepa!”
- 4 Jera yie bil je nile wa daka rä je ssa: je nile wa rä ciento cuarenta y cuatro mil Israel batala ditsei wä kalabe shana;
- 5 Judá wa ditsei wä nina doce mil, Rubén wa ditsei wä doce mil, Gad wa ditsei wä doce mil,
- 6 Aser wa ditsei wä doce mil, Neftalí wa ditsei wä doce mil, Manasés wa ditsei wä doce mil,
- 7 Simeón wa ditsei wä doce mil, Leví wa ditsei wä doce mil, Isacar wa ditsei wä doce mil,
- 8 Zabulón wa ditsei wä doce mil, José wa ditsei wä doce mil, Benjamín wa ditsei wä doce mil.
- 9 Jera je ukä ska yie isua ra, chuliiwä ka yi ani ia shtaonak kje, kei ta kjuawa kjuawa wa biköle jami, ditsei wä ta kjuawa kjuawa wa biköle jami, pa ta kjuawa kjuawa wa biköle jami, ktä ta kjuawa kjuawa wa biköle jami, jewa tapar tso klä kï sa tsakui jetkäklä wäjami, Oveja Yaba wäjami, pajiele paiklä suruu wà, jäyuk kä kololechawä jula na.
- 10 Jewa kjoyina tákii te ishe: “¡Tsatkeneksä tso rä saje wa Keklái jetkelewä sa tsakui jetkäklä kï irä, Oveja Yaba irä je wä!”
- 11 Jera ángel wa biköle tapar tso klä kï sa tsakui jetkäklä irä, säkekewa tso wa irä, kseka wa cuatro irä, jewa pájami shkiritkeksä, jewa ñatulawä wakte wätkelechawä iski sa tsakui jetkäklä wäjami, te Säkeklä oloitsawä;
- 12 jewa te ishe: “¡Amén! Kjeiyine irä, oloi kanekä irä, jerike irä, ji bäi she irä, dälätsane irä, oloi irä, tákili irä, je rä däkksä saje wa Keklái ia, sa kei etkä etkä jekjeyemi. ¡Amén!”
- 13 Jekäi je säkekewa tso wa ekla te ichaka yis ia, te ishe: “Je ñapajiele paiklä suruu wà, ¿jewa rä yi, mai jewa datse rä na?”
- 14 Je ra yie ikúka: “Yis Säkekewaí, ba wä je juñer.” Jekäi ite yis ia ishe: “Jí wa ne datse weikane eena ska rä, jewa ne te ipaiklä skua suruu Oveja Yaba pi wä rä.
- 15 “Je ne kika ijewa kajali Säkeklä jetkäklä sa tsakui ye wäjami rä, jewa te ije kjanei wete kapiana irä tuina irä iwakei templo naka. Jekäi ale jetkelewä sa tsakui jetkäklä kika, je te iju jiatkechami ijewa kika.
- 16 Ka ijewa wä bäli ssenak jja, ka ijewa jer banak jja, ka ijewa dälänak kawä wä, ji saka bali wä ani.

17 Ka irä jiye kuna ta, Oveja Yaba kate sã tsãkui jëtkãklã moska, je te ijewa kjãnanemi, je te ijewa wãsikewëmi, diklã sã senãklã kseka tsikinãklã ska, ñakã Sãkeklã te ijewa wãriã bena pasikemi.”

Apocalipsis 8

1 Jekã i te ikjã bale idãklãkã siete kjãyaksã ra, kã ssëna kejje kajöir ska, bala ta media hora kã.

2 Jera yie ángel wa siete kajali klã kj Sãkeklã wãjami jewa sã, jewa iã kökõ menã siete.

3 Jera ángel saka dejtë jëk duawã jile dälãwãklã wãjami, ji dälãnak jalanak jamãã dälãwãklã uí ta yöle oro wã. Je iã ji dälãnak jalar ta jamãã menã tai, je rä iwã jjabikanak sä sikii wa biköle kãkiãkë ra ñara, tkenakju jile dälãwãklã yöle oro wã katke sã tsãkui jëtkãklã wãjami kika.

4 Jera ángel jula na ji jalanak jamãã shkãlei bukanãkã, sä sikii wa kãkiãkë ra ñara Sãkeklã wãna.

5 Jekjepã ángel te iu í pshiwã yökõ wãkata tsõ jile dälãwãklã kika wã, juami ite kajiska. Jera tala bulanãkã, kã bulanãkã, kãwã junãkã, kã wãbukanãkã.

6 Jekjepã ale ángel wa siete, kökõ ta siete wa kukana ibulawãkmi.

7 Isãkãtã te kökõ bulawã. Je ra kalj wãkole irã yökõ jãakalekã pi ra irã jolona, tulunatë ishãkã kika. Je te ishãkã kuna bala pãle mañatkã ra je etka dälãwãwã, ñakã kal yãkã kuna bala pãle mañayãkã ra je eyaka dälãwãwã, ñakã kãkã spanã kalabe dälãwãwã.

8 Jera ángel el te kökõ bulawã. Jera jirãle kãtsã tai kã wãkalekã oloo psenajumi dãyë na. Je te dãyë kuna bala pãle mañayãkã ra je eyaka iawãwã pi ye.

9 Jera ji tsõ dãyë na kseka kuna bala pãleksã mañayãkã ra je eyaka tuanachãwã, ñakã kono kuna bala pãleksã mañayãkã ra je eyaka weikanachãwã.

10 Jera ángel idãklãkã mañal te kökõ bulawã. Jera kajöir ska bekwã tai janatë wãkalekã jishtã kal bata wãkalekã kã, je jãna diklã kataka irã, diklã tsikinãklã irã, kuna bala pãleksã mañayãkã ra je eyaka kika.

11 Je bekwã kie rä Was Kã ni. Jera diklã kuna bala pãle mañayãkã ra, je eyaka ianawã bãchii. Jekã ditsã chulij tuanachãwã diklã bãchinachãwã kjuei.

12 Jera ángel idãklãkã tkil te kökõ bulawã. Jera kãwã kuna bala pãleksã mañatkã ra je etka irã, tulu kuna bala pãleksã mañatkã ra je etka irã, bekwã kuna bala pãleksã mañayãkã ra je eyaka irã jewa shkãna, jewa bala pãle mañayãkã je eyaka wãtuinachãklãwã. Je kika díã kuna bala pãle manatkã ra, je etka ka oloi ta jia, je sãta tuina ñãebã.

13 Jekjepa yie isua ra, pju jur kalmo kasha kika. Je ar ssa yie, je te ishe takii: “Wekte, wekte, wekte senak ishaka kika wa ra, kokö bulawe sher jia, jewa bulawe mar kja angel wa mañal te kju ei.”

Apocalipsis 9

1 Ñerä angel idäkläkä cinco te kokö bulawa. Jera yie kajöir ska bekwä jaleté kajiska sua. Je ia ka jar kamii llaveí mena.

2 Jekäi ite ka jar kamii kjayaka, jera je ka jar na shkala bukanaka, jishta tabeli yaka diawaklä jui tai shkalei käi. Je ka jar shkalei te kawä irä kashaka irä tuiwawa.

3 Ñerä je shkala na bitsiki deksajulu ishaka kika, jewa ia takili mena jishta bächi tso kajiska takili käi.

4 Jewa ia iyina, ka iwa ishaka kika ka yaka tso, kakä maneshta ani, kal maneshta ani ukä jami ji waklä kuna, ata ditsä ka nile Säkeklä ia kuna iwätsa ki wa ebä ukä jami ji waklä.

5 Ata ka ijewa pakane iktäkchawa, ata ishkawak ebä daka cinco mes. Je shkali rä bächi te sä tkewa ra ishkali käi.

6 Je kei wä ditsä te duewa yulemi, ata maikäi ani ka ijewa ia ikonak. Ijewa ssërmi ime duächawa käi, ata duewa turmi ijewa yika.

7 Je bitsiki juer dä caballo pajielechawa kja kjuatkäklä suta, jewa tsaku ki jile corona käi, juer ta oro suta rä tkele tulaka, jewa wäktä rä ditsä wäktä suta.

8 Jewa tsaku kä rä jishta alaklä wa tsaku kä käi, ikä rä jishta nama kà käi.

9 Jewa jer bata kitäklä rä jishta tabeli yaka yöle jer bata kitäklä käi. Jewa pik bular dä jishta caballo chulii julur carreta wäkse ñakpe ska bular ssëta.

10 Jewa rä malek ta sul ta bächi käi. Je imalek ska itäkili tso iwa ditsä weikäklä cinco mes bala na.

11 Ijewa rä tsakui ta, je rä ka jar kamii angel í. Hebreo wa ktä wä je kie rä Abadón ni, ata Griego wa ktä wä ikie rä Apolión ni.

12 Jekäi “wekte” säkäta wakjajumi, ata jissö! “Wekte” botkä washer jia jí ukä ska.

13 Jekjepa angel idäkläkä seis te kokö bulawa. Jera kte ssënaté jile dälawaklä yöle oro wä katke Säkeklä wäjami je dula cuatro ska je ssa yie,

14 je te ishe je angel idäkläkä seis kokö ta ia: “Ángel wa cuatro molechawa diklä tai kie Eufates kjä jami, jewa wäyö tulöksa.”

15 Jekäi je angel wa cuatro wäyena tulaksa, jewa rä järkelewa ená, je horaí, je día, je mes í, je añoí küssäk, iwa ditsä kuna bala pale mañayäkä ra je eyaka tuawachakläwa.

- 16 Jera yie bil ijewa rä je ssa: guardia wa shkäk caballo k̄i, dāk̄a rä dosciento millone.
- 17 Jik̄ai yis te caballo irä ñajäk̄lelek̄a ik̄ika wa irä s̄ua ji kjayina yis iä na rä: Jewa j̄er bata k̄itiäklä juer dä yök̄ö k̄ai, jacinto k̄ai, azufre k̄ai. Je caballo wa ts̄aku juer nama ts̄aku k̄ai, jewa kjä na yök̄ö irä, shk̄ala irä, azufre irä däkeks̄a.
- 18 Jek̄ai ditsä kuna bala p̄ale mañayäk̄a ra je eyaka tuawachaw̄a je weikane mañatk̄a te; je yök̄ö irä shk̄alä irä azufre irä däkeks̄a ik̄jä na te.
- 19 Ka irä maik̄ai kuna ta, je caballo wa w̄a tākili ts̄o rä ik̄jä j̄ar irä imalek̄ irä ska, jewa malek̄ rä ts̄aku ta tkäbe k̄ai k̄ika; je ne w̄a ite s̄a shk̄aweke rä.
- 20 Jera ditsä ekta ka tualechaw̄a je weikane w̄a, jewa w̄a ji yöle ijula w̄a ka dokoitsanepa, jewa w̄a be kjanei w̄e, ñak̄ai jile kekläi mēi yöle oro w̄a, inak̄lä w̄a, bronce w̄a, jak w̄a, kal w̄a, ka w̄a wajuenak kuna, ka ji ssäk̄ kuna, ka shk̄äk̄ kuna je kjanei w̄e ka janew̄a kuna.
- 21 Ñaebä ijewa te sä kte k̄ai, ijalibashä k̄ai, ik̄awakblew̄a k̄ai, ijakblä k̄ai je ka dokoitsanepa ijewa w̄a.

Apocalipsis 10

- 1 Jera yie ángel saka täki ta tai dawajuté kajöir ska pabutälew̄a m̄o w̄a s̄ua. Je ts̄aku k̄ika shikaba kate, iwäktä rä kaw̄a k̄ai, iklä rä yök̄ö wäkalek̄a shkeka ju kata k̄ai.
- 2 Je w̄a äyē ts̄ine kjä yelejumi kala ijula na. Je klä w̄amo tkaw̄a d̄äyē k̄ika, iklä shule tkaw̄a ishäk̄a k̄ika.
- 3 Je ana tākii jishtë nama ar k̄ai. Je ana ra, tala siete wa ktak̄a ibular w̄a.
- 4 Je tala siete kta ená, jera yie je yue mar kja. Ata yie kte ssa kajöir te ishe: “Je ji yile tala siete w̄a blöw̄a, ke je yua.”
- 5 Jek̄ai ángel s̄ule yis w̄a klä tkelew̄a d̄äyē k̄i, ishäk̄a k̄i, je jula w̄amo tkak̄a kajöir w̄a,
- 6 je kabla etkabä, ale senak s̄a kei etkä etkä jekjeyemi, ale kajöir irä ji biköle ts̄o jeska irä, ishäk̄a irä ji biköle ts̄o jeska irä, d̄äyē irä ji biköle ts̄o je na irä, je yuäkks̄a wäkata ska te isha: “Ka iwätkenak j̄ia,
- 7 ata ángel el idäkläk̄a siete bularmi kei ska, ikök̄ö bulaw̄a mar da Säkeklä ji blelew̄a je ormi jishtë iw̄a iyile ikjanak̄lä ji bata shäk̄ wa iä k̄ai.”
- 8 Jera kte ssēle yis w̄a kajöir ska, je kta ni etäbä kicha yis da te ishe: “Ma cho ángel klä tkelew̄a d̄äyē k̄i irä, ishäk̄a k̄i irä jula na äyē kjäyelejumi kukäk̄w̄a.”
- 9 Jera yis mineju ángel wäk̄i, ishäk̄ iia iw̄a äyē ts̄ine chäkläté yis iä. Jek̄ai ite ishe yis iä: “Ikuköw̄a, kätöw̄a. Ma ñá na issërmi bächii, ata bä kjä na ra issërmi bloo bul ña diä k̄ai.”

10 Ñerä yie je äyë tsine kukawā ángel jula na, je katawā yie. Je rä bloo yis kjä na bul ña diä käi, ata yis te ikatawā ra, yis ña ssëwë ite bächii.

11 Jera ijewa te ishe yis ia: “Ba kiana ji saka ormi jja, pa ta kjuawa kjuawa wa, kei ta kjuawa kjuawa wa, ktä ta kjuawa kjuawa wa, ka tsakui kjuawa kjuawa wa chulij ukä jami, je bata shäk jja.”

Apocalipsis 11

1 Jekäi yis ia jile mabläklä mena kata sutä, jera yis ia iyina: “Ma cho Säkeklä Temploí irä jile däläwäklä irä, je naka iwakjaneiwak wa irä mabläk.

2 Ata Templo juiteí etkä iekta wä jöwä ke mabla, ka irä jiye kuna ta, je rä juleksä ka Judío kuna wa ia; jekäi ijewa te jukläyäkä sikii kukemiwä diekjela daka cuarenta y dos mes.

3 Ata yis ktei shäkkä wa bol, ñapajiele sua yönak sacco ye shtä wä, jewa ia yis te kawei memi, jekäi ijewa te ji bata shemi däkka mil dosciento sesenta día.”

4 Jewa ne rä olivo bolka kajali, ñakäi tsini duä tuläkläkä botkä kajali ka kalabe Säkekewaí wäjami wa rä.

5 Yilé ssëna ji wak ijewa ukä jami ra, yökö dakeksä ikjä jarka te ibolki wa däläwechekewä. Yilé ssëna ji wak ijewa ukä jami ra, je kawä ta duäkwä jekäi.

6 Ijewa wä täkili tso, iwä kajöir kjäshtäkläwä ka kalij janäklä kuna, ijewa te ji bata sheke kei bala na. Ñakäi ijewa wä täkili tso, iwä diklä iawäkläwä pi ye, ñakäi iwä ishäkä shkawäklä weikane biköle wä, bitäbä kicha iki ishena käi.

7 Mikä ijewa te ji ktei yinak iwä sha enä ra, bewak dakaju ale ka jar kamii naka, je kjuatkämi ijewa ra, je turmikä ijewa kika te iktechemiwä.

8 Jekäi ijewa nul atanami ñala wä ale jukläyäkä bäi si shana; sa jer kuaklä ra je kile rä Sodoma ni, Egipto ni, je ne ska ijewa Säkekewaí wätelekä cruz jami rä.

9 Jekäi pa ta kjuawa kjuawa wa, ditsei wä ta kjuawa kjuawa wa, ktä ta kjuawa kjuawa wa, kei ta kjuawa kjuawa wa te ijewa nul suemi tres día y medio bala na, ata jewa wä ka ka menak inul itäbiächäkläwä.

10 Jera senak ishäkä kika wa ssërmi anaa ijewa duachawä kika, ijewa ssërmi baa te jile patkemi ñaiä. Je rä je ji bata shäk wa bol te senak ishäkä kika wa paka ji shkal ssäk ena si kika.

11 Ata tres día y medio ukä ska ra, siwei sa senaklä kseka datse Säkeklä ska dewani ijewa jami. Jekäi ijewa ñajakani klä ki. Jera isuak wa suanachawä ena si.

12 Jera ijewa te kte ssa täkii kajöir, je te ishe ijewa ia: “¡Bas kutekä jika!” Jekäi ijewa minekajulu kajöir mo naka, je sua ibolki wa te.

13 Je horaí ska ra ka wäbukanaka eena, jera je jukläyäkä kuna bala pale daka diez da, je eyaka minatkawa. Je ka wäbukanaka te sa tuawa siete mil. Jekai iekta suanachawa tai, te Säkeklä senak kajöir kjeisha baa.

14 Jekai “wekte” idäkläka botäbä kicha wa kajumi. Ata jissö! “Wekte” idäkläka mañatäbä kicha wadämi jia kukjuna.

15 Jera ängel idäkläka siete te kökö bulawa. Jera kajöir kte ssena kjoyile takii te ishe: “Kajiska gobiernoí rä delewa saje wa Säkekewaí irä ale iwa kolole Säbäkäksa ye irä cha ye, ije te sa patkemi sa kei etkä etkä jekjeyemi.”

16 Jera säkekewa veinticuatro kajali ñajäklelewa ijewa ñajäkläklä sa tsaku ye wa kika Säkeklä wäjami, jewa ñatulawa wakte wätkelechawa iski, jewa te Säkeklä oloitsawa,

17 te ishe: “Säkekewa Säkeklä Ji Biköle Tsata, kaldu jira irä, mikle irä, sä te ba ia wekte she, Ka irä jiye kuna ta Ba jek oloi kaka takii, jekai ba te sa patkemi.

18 Kei ta kjuawa kjuawa wa kjuatkachawa, ata ikei dewa kja ba kjuatkäklä, ñakai ikei dewa kja dulechawa wa ktei wabiketsanäksa, ñakai ba kjänei wak ji bata shak wa irä, sä sikii wa irä, ba kie dälätsäk emana wa irä, bakleka wa irä, jewa ia ji säkei mäklä, ñakai ishäkä ki ji tso weikäkwä wa weikäkläwa.”

19 Jera kajöir ska Säkeklä templo kjäyena junami; ñakai sä kablele ñaiä je cajón í juenawa je jarka. Jera kawä junaka, ka bulanaka, tala bulanaka, ka wäbukanaka, ñakai kalj wäkole janawa takii.

Apocalipsis 12

1 Jile tai juenawa kajöir ska ijuenäklä ye: Je rä aläklä pajielewa kawä wä, tulu kololewa iklä nikika, ñakai bekwä doce tkeleka itsaku ki corona ye.

2 Jekai je kaldu yaba ki, je anewa ishiakäke te, yee ijula wakor mar dälär te.

3 Ñerä kajöir ska jile saka juena ijuenäklä ye, je rä tsuitkäbi tai bätsëe, tsaku ta siete, dula ta diez, je itsaku kai iwa wätsa ki tkenakka tso siete.

4 Imalek wa ite bekwä kuna bala pale mañayäkä ra je eyaka sika jolowaté ishäkä kika. Jekai tsuitkäbi jek duaka je aläklä jula wakor mar yee je wäjami, je rä iyaba kona ra iwa ikätäkläwa.

5 Jekai iyaba kona jäiyi, je ne te sa kei ta kjuawa kjuawa wa biköle wäsikemi kata yöle tabeli yaka wä rä. Jekai iyaba minetse deka Säkeklä ska, ijekäklä sa tsaku ye ska.

6 Jekai je aläklä tunami ka ssilewa pjoo ska, mai ia ka yolole Säkeklä wa ska, jeska pasunak mil dosciento sesenta día.

7 Jera ñabukanami kajöir ska. Miguel irä, iängel wa irä ñakpami tsuitkäbi ra, ñakai tsuitkäbi irä iängel wa irä ñakpami ijewa ra,

- ⁸ ata je ka tākili denekā tunakā, ñakāi ka kə kōne jia jewa iā kajöir ska.
- ⁹ Jekāi tsuitkābi tai, ale tkābe kamikle, ale kinak be tsakui ni, Satanás ni, ale kajiska wa bikōle wāyuāk, je junatē kajiska, ñakāi iāngel wa tulunatéña ira.
- ¹⁰ Jera yie kte ssa tākii kajöir ska, je te ishe: “Jira Säkeklä wə sa tsatkäkläksə irä, itākili irä, igobiernoí irä dewə ená, ñakāi iwə kolole Sábäkäksə ye dewə ená kawei ta sa patkāk. Ka irä jiye kuna ta, sa el wa kjatiäk, ale kəruä ijewa kjatiäk saje wa Kekläi wākata ska kapiana irä tuina irä, je junami.
- ¹¹ Ije wa tunakā ikika, Oveja Yaba pi irä, kte yinakkā ijewa wə irä oloi jami. Ka irä jiye kuna ta, ka ijewa jər jami jək dälāne ma rä iduawə kje kika.
- ¹² ¡Je ne kika kajöir irä jeska senak wa irä ssēno ana! ¡Ata wekte ishākä irä, dāyē irä jewa rä! Ka irä jiye kuna ta, be tsakui bitewaju bas wāki, kjuatkelewə eena si, iwə ijuñer ikei tsə jia rä elkjebä kika.”
- ¹³ Ñerä tsuitkābi te isua ijunaté ishākä kika ra, ite alaklä ale yaba kōle jäiyi je maleyuami.
- ¹⁴ Ata je alaklä iā pju tai pik mēna botkā, je rä ijunaklämi tkābe yika dākmi ka ssilewə pjoo ska, mai iia ikei yolole ska, jeska ipasurmi kə etka irä, kə botkā irä, kə moska irä.
- ¹⁵ Jera tkābe te diklä tjua juami ikjä na diklä tai kai je alaklä itäki, je rä je yöli wə itsaklämi ye.
- ¹⁶ Ata ishākä te alaklä tsatka. Je rä ishākä kjä jiatka te diklä dole jumi tsuitkābi wə ikjä na yawə.
- ¹⁷ Jera tsuitkābi kjuatkawə eena si je alaklä ra, jekāi imineju ñakpāk je yābeila saka ra. Jewa rä Säkeklä wə sa pakale ji wək je wawək wa, ñakāi Jesús ktei shākka wa. Jekāi tsuitkābi jək duakā dāyē ksei kika.

Apocalipsis 13

- ¹ Ñerä yie isua ra, bewak tsikir dakā dāyē naka, dula ta diez, tsaku ta siete; je idula jami wätsə ki tkenakkā tsə diez, je itsaku jami ikie tsə Säkeklä shäklä yakei.
- ² Je bewak sua yis te, pa juer dä nama kitāle suta, iklä ijula rä urí kai, ikjä jar dä nama kjä jar kai. Je iā tsuitkābi te itākili irä, ijētkäklä kə tsakui ye irä mə, ñakāi ite kawei iwə sa patkäklä mə iia tai.
- ³ Jera yie je tsaku etka sua shkale iduärawə kai, ata je ishkalē iduäklawə kai je bāinani. Jera kajiska wa kalabe maletenachawə, minemi je bewak jami.
- ⁴ Jewa te tsuitkābi oloitsawə, ite kawei ma bewak iā kika. Ñakāi ijewa te bewak oloitsawə te ishe: “¿Yi rä je bewak kai na? ¿Yi iā kjuatkermi ije ra na?”
- ⁵ Jekāi je iā kte mēna iktäkläkə jək ssē wə, Säkeklä shäklä yakei wə. Ñakāi iia kawei mēna iwə ji wäklä cuarenta y dos mes bala na.

- 6 Jekäi iktaką yakei Säkeklä ukä jami te ji sha yakei ikie ukä jami, iju wäjienak ukä jami, je rä senak kajöir ska wa ne ukä jami.
- 7 Je ia kə mēna ikjuatkäklä sä sikii wa ra, itunakläkə ijewa kika. Ñakäi iia kəwei mēna, ditsei wə ta kjuawa kjuawa wa, pa ta kjuawa kjuawa wa, ktä ta kjuawa kjuawa wa, kei ta kjuawa kjuawa wa biköle patkäklä.
- 8 Jera senak kajiska wa biköle ka kie yölewə kuna kajiska yöleksə skaté, äyē kalme ale Oveja yaba kotälewə wə senak kseka wa kie yuäklä je äyēi ki, jewa biköle te ije oloitsemi.
- 9 ;Yi rä kukä ta ra, issö!
- 10 “Yi rä janakmi ra, je ma rä janakmi, yi rä kotanakwə espada wə ra, je rä kotanakwə espada wə.” Je ne ska sä sikii wa shena ji katablak rä, ji biketsäk etkabä rä.
- 11 Jekjepa yie bewak etäbä tsikir dakə ishäkä na sūa; je rä dula ta botäbä oveja yaba dula sūta, ñakäi iktäke rä tsuitkäbi käi.
- 12 Je rä kəwei ta bena sa patkək bewak säkätä käi, ikaldu iwäna ra. Je wə ishäkä ki ji tsə irä, senak je kika wa irä te bewak säkätä shkəle iduäkləwə käi oloitsa.
- 13 Je te ji eēna si wēke ijuenaklä ye, ite kajöir ska yökö jawēketé kajiska ditsä wäkata ska kje.
- 14 Je ia kə mēna ji wak ijuenaklä ye ikaldu bewak säkätä wäna ra, je wə ite ishäkä kika wa wəyueke. Jekäi ite senak ishäkä kika wa paka bewak shkəle espada wə, ata isenani, je wakei ia imei yuäk.
- 15 Ñakäi kə mēna iia iwə je bewak meī ia siwēi məklä, je rä je bewak meī ktäkläkä, ñakäi iwə kəwei məklä biköle yi te je bewak meī ka oloitse ra, jewa ktächäkləwə.
- 16 Jekäi ite sə emana wa irä, baklekə wa irä, blu wa irä, ka jita wa irä, ka kololewə kuna wa irä, kololewə kjanaklä ye wa irä, jewa biköle ia ite kəwei ma, ininaklä ijula wämo ki iräle iwätsə ki iräle.
- 17 Je rä ka yi ani wə jile tjuaklä iräle iwatjuaklä iräle, ata yi rä nile je bewak kie wə iräle, ikie númeroi wə iräle ra, jewa ebä ia kə tsə.
- 18 Jí ska sə jēr kuaklä katke. Yi rä kabiketsä ta ra, je ku je bewak númeroi shtawə, je rä ditsä númeroi kika. Je número rä seiscientos sesenta y seis.

Apocalipsis 14

- 1 Ñerä yie isua ra, Oveja Yaba kate Siön kichei kika. Ije ra ciento cuarenta y cuatro mil tapar tsə; jewa wätsə ki ije kie irä iKä kie irä tsə yöle.
- 2 Je ra yie jile bulanaté kajöir ska ssa, jishtë diklä tai bular ssēr käi, jishtë tala bular täkii ssēr käi; je bulana ssa yie rä jishtë arpa bulawək wa bular iarpa wə käi.

- 3 Jawa ksäte kse s̄p̄ana wà s̄a ts̄ak̄ui j̄et̄k̄äklä wäj̄ami, ñak̄ai kseka wa cuatro wäj̄ami, ñak̄ai säkekewa ts̄o wa wäj̄ami. Yi ̄ani īa je kse ka kolor, ata toleks̄a kajiska wa sh̄ana ciento cuarenta y cuatro mil ebä īa.
- 4 Jawa ne rä ka yakei tele kuna alaklä wa ra rä, jewa rä ka sēle kuna k̄ika. Jawa ne rä shk̄äk Oveja Yaba ra mai idami käi rä. Jawa ne rä toleks̄a ditsä sh̄ana ji ts̄a säkätä ye, Säkeklä īa, Oveja yaba īa rä.
- 5 Ijewa kj̄äbata ska ka kayue kuna, ijewa rä ka yakei ta.
- 6 Jera yie ángel saka jur kalmo kash̄a k̄ika sua. Je w̄a kte baa jekjeye shk̄a bata yinak senak ish̄äkä k̄ika wa īa, ñak̄ai kei ta kjuawa kjuawa wa, ditsei w̄a ta kjuawa kjuawa wa, ktäta kjuawa kjuawa wa, pa ta kjuawa kjuawa wa biköle īa.
- 7 Je te ishe täkii: “Bas suano Säkeklä yika, bas ku ioloi kök̄a, ije w̄a sä ktei wabiketsäkläks̄a horaí dew̄a k̄ika. Bas ku kajöir irä ish̄äkä irä d̄äȳe irä diklä tsikinaklä irä yuäks̄a je oloitsö.”
- 8 Jera ángel el idäkläk̄a bol jur dami iitäk̄i, je te ishe: “¡Babilonia paleita tai weikanaw̄a, je weikanaw̄a! Kei ta kjuawa kjuawa wa biköle paka ite ij̄ami kawakblew̄e tkerke pjoo vinoí yäk.”
- 9 Jera ángel el idäkläk̄a mañal jur dami isaka itäk̄i, je te ishe täkii: “Yilé te bewak irä, imei irä oloitseke, ite k̄a m̄a iniaklä iwäts̄a k̄i iräle, ijula k̄i iräle ra,
- 10 je kiana ñaebä Säkeklä kjuatkäkew̄a vinoí yäk; je wak s̄i rä telek̄a ikjuatkäklä copai na. Jek̄ai je te yökö irä azufre irä shk̄al ss̄emi, ángel wa sikii wäkata ska, ñak̄ai Oveja Yaba wäkata ska.
- 11 Ijewa te ji shk̄al ss̄eke shk̄alei karmik̄a s̄a kei etk̄a etk̄a jekjeyemi. Bewak irä imei irä oloitsäk wa, ñak̄ai yi te k̄a m̄a iniaklä je kie wà wa, jewa īa ka j̄ere kuna kapiana iräle, tuina iräle.”
- 12 Je ne ska ra sä sikii wa, ale Säkeklä w̄a sa pakale ji w̄ak ka j̄äk kuna, ñak̄ai Jesús biketse ka j̄äk kuna, jewa kiana ji katablak rä.
- 13 Jera yie kte ssaté kajöir ska te ishe: “Iyuö: ‘Bäije jí jöikwäta sä duächäkew̄a delew̄a Säkekewa j̄ami wa rä.’ ” Jera Säkeklä wikblu te ishe: “Jek̄ai irä, je rä ijewa w̄a ish̄k̄able tai j̄eretsäklä, iji w̄a säkei kukemiw̄a iwakwa te k̄ika.”
- 14 Jera yie is̄ua ra m̄o suruu kate, je m̄o bata k̄i ekla katke j̄et̄kelek̄a ditsä yäbei s̄uta, ts̄ak̄u k̄i corona yöle oro wà tkelek̄a, tabeli ta kayale sibuu ijula na.
- 15 Jek̄ai ángel saka deksaj̄u Templo na ̄ana täkii je j̄et̄kelek̄a m̄o bata k̄i ts̄aka: “¡Ba tabeli juo däli tiäk. Ka irä jiye kuna ta, däli tiäklä horaí dew̄a ená, ish̄äkä wawäna älinaw̄a k̄ja tenak k̄ika.”
- 16 Ñerä je j̄et̄kelek̄a m̄o bata k̄i tabeli juo ish̄äkä k̄ika, je ra däli wä tena tkaw̄a ish̄äkä k̄ika.
- 17 Jekjepa ángel saka deksaj̄u kajöir Templo na, ñaebä tabeli ta kayale sibuu.

18 Ñakäi ángel saka deksaju jile dälawaḱlä ska, je rä yökö juñak. Je ana täkii je tabeli ta kayale sibuu tsaka, te ishe: “¡Ba tabeli kayale sibuu juo, uva wä kicha tiäk ishäkä kika, iwä rä äli kja kika!”

19 Ñerä ángel te itabeli juu ishäkä kika, te uva kicha tia tkawa ishäkä kika, wä tulami ite Säkeklä kjuatkawa je wätuäkläi tai jarka.

20 Jekäi iwätuäklä wawätuna jukläyäkä ekta ka, je iwätuäklä ska pi deksa talanami deka caballo kjä pamuäklä ska kje, matsili ta mil seisciento estadio.

Apocalipsis 15

1 Jekäi yie kajöir ska ijuenaklä saka sua eena sa malecherawa ite kje: Je rä ángel wa siete, sa tuawaḱläwä bata jekje ta siete, je rä Säkeklä kjuatkäkewä bata enakläwä.

2 Jera yie ji iräle dáyë käi jar ta jalána vidrio käi, jjakaleka yökö wä sua, ñakäi yie tuleka bewak kika wa, imei kika wa, ikie númeroi kika wa tapar tso dáyë jalána kika klä ki, Säkeklä arpai ta jewa sua.

3 Jewa ksäte Moisés Säkeklä kjanaklä ksä wä, ñakäi Oveja Yaba ksä wä, te ishe: “Säkekewa Säkeklä Ji Biköle Tsata, ba te ji we rä eena, sa malechakwa kje. Kei ta kjuawa kjuawa wa tsakui, del ba dami rä ji wämo, ji yina si jami.

4 Säkekewa, zyibä ka suanak ba yika, ñakäi ka iwä ba kie kjeiyinak rä na? Ñera ba ebä ne rä sikii rä. Je ne kika kei ta kjuawa kjuawa wa biköle dämi bä wäki, te ba oloitsemi. Ka irä jiye kuna ta, ba te ji we wämo, kjayina ená kika.”

5 Je ukä ska yie isua ra, kajöir ska Templo ale ju wäjienak ji yiletana yöle senewaklä, je kjäyenajumi.

6 Jeska ángel wa siete, sa tuawaḱläwä ta siete daksajulu, ñapajiele datsi yë wänileka wä, jer bata pamuäklä ta yöle oro wä.

7 Ñerä kseka wa cuatro shä ekla te je ángel wa siete ia taza yöle oro wä cha tulami siete, pshile tuläka Säkeklä senak sa kei etkä etkä jekjeyemi kjuatkawa wä.

8 Jekäi Säkeklä oloi irä, itäkili irä shkalei te Templo kukawa, je kika ka yi ani däkleiwa Templo na, ata bikökje ángel wa siete te sa tuawaḱläwä siete ewawa kjepa.

Apocalipsis 16

1 Ñerä yie kte ssaté täkii Templo ska, te ishe ángel wa siete ia: “Bas cho Säkeklä kjuatkawa tazaí siete watkä tulämi ishäkä kika.”

2 Ñerä isäkätä mineju te itaza watka juami ishäkä kika. Jera pa tjabane yakei si, ka bäi kuna, janaka ditsä nile bewak wä sa niaklä wä, jewa kika, ñakäi imei oloitsäk wa kika.

- 3 Jekäi iel idäkläkä bol te itaza watka juami dāyē kika; je te iiawawā sā kotālewā pi käi. Jera ji biköle tso kseka dāyē na tuanachawā.
- 4 Jekäi iel idäkläkä mañal te itaza watka juami diklä kataka irä, diklä tsikinäklä irä kika, jera ianachawā pi ye.
- 5 Jera yie issa, diklä ángel í te ishe: “Ba ale sikii, ale kaldu jira irä mikle irä, ba rä wāmo; ba te sa kpa jekäi kika.
- 6 Ijewa te sā sikii wa irä, ji bata shäk wa irä, jewa pi kjewā tulami, je kjuei ba te ijewa paka pi yäk, je ne rä bäi ijewa ia rä.”
- 7 Ñerä yie issa jile dälāwäklä te ishe: “Säkekewa Säkeklä Ji Biköle Tsata, jekäi irä, ba te sā kpe rä ji yina si kika, ñakäi bulee.”
- 8 Jekäi iel idäkläkä tkil te itaza watka juami kawā kika, jera iia kā mena iwā sā kjuäyächäkläwā iwäkarke wā.
- 9 Jekäi ditsä kjuäya kā balii eena te, jera ijewa te Säkeklä kawei ta je sa tuawäkläwā jawäkkā je kie sha yakei, ka iñamaneneksā ikjeishäk.
- 10 Jekäi iel idäkläkä cinco te itaza watka juami bewak jētkäklä sā tsakui ye kika. Jera mai ije rä sā tsakui ye ska katuinawā yee. Jera ijewa kjäktä kua idälär ssäk.
- 11 Jekäi ijewa te Säkeklä senak kajöir sha yakei, idälärke irä, ipa tjabarke irä kjuei. Ata ka ijewa wā ji wē yakei dokoitsanewā.
- 12 Jekäi iel idäkläkä seis te itaza watka juami diklä tai Eufrates kika. Jera je diklä ssinawā, je rä ñala yönäkläksā sā tsakui wa dar kawā däkläkä wā jewa ia.
- 13 Ñerä yie isua, tsuitkäbi kjä na, bewak kjä na, ji bata shäk ka iyina kuna kjä na, wikblu ñá shtä deksajulu mañatkä, juer ta buke suta.
- 14 Jewa ne rä be wikblu jile wäk ijuenäklä ye rä. Jewa minemi kajiska biköle tsakui wa kiäk tapanakwā, Säkeklä Ji Biköle Tsata díai eena ska ñakpäk.
- 15 “¡Issö! Yis dāju rä jakbläk wa käi. Bäije yi wäñirke, jek pajiele jia, ka ishkäklä julishye, ka ijuenäklä äina kuna rä.”
- 16 Jera ite ijewa tapawawā kā kie Hebreo ktä wā Armagedón ni ska.
- 17 Jekäi iel idäkläkä siete, je te itaza watka juami siwā kika. Jera templo jarka sā tsakui jētkäklä ska kte ssēnaté tākii te ishe: “Ji iona ená.”
- 18 Jera kawā junakā, kā bulanakā, tala bulanakā; ñakäi kā wäbukanakā eena si, ani ka je kjekla tākili ta kā wäbukle ditsä seleté ishäkä kika kje.
- 19 Jekäi jukläyäkä bäi si bala tsikina mañayäkä. Ñakäi jukläyäkä kei ta kjuawa kjuawa weikanachawā. Jekäi Babilonia palei ta tai ska Säkeklä jer jana, jekäi ite taza na ikjuatkawā eena vinoí chami iia.
- 20 Jera dāyē wäbala kalabe julunami, ñakäi katsä ka juena jia.

21 Ñakäi kajöir ska kalı kole wäta tai tai jolona ditsä kika, kala ta un talento käi. Je sa tuawaqläwä kalı kole wä kjuei ditsä te Säkeklä sha yakei. Ka irä jiye kuna ta, je sä tuawaqlä rä eena sı kika.

Apocalipsis 17

1 Jera je ángel wa siete, taza ta siete sha ekla deju yis wäki, kta yis da te ishe: “Bä kute; yie ma ia alaklä patonak palei ta tai jetkelekä diklä taiwä kika bukana mar kjashemi.

2 Kajiska kã tsakui wa kawakblewä ije ra, ñakäi kajiska senak wa ñaktachawä di yee ije kawakblewäke vinoi wä.”

3 Jekäi ije wä yis minetse Säkeklä wikblu oloi jami kã ssilewä pjoo ska. Jera yie alaklä sua jetkelekä bewak bätsëe yëna, pa ta kie ebä Säkeklä shäklä yakei, tsaku ta siete, dula ta diez, je kika.

4 Je alaklä jek pajiele rä siöö yëna, ñakäi bätsëe yëna, jek kitkele oro wä, jak säkei ta därerë wä, perla wä. Je wä taza yöle oro wä kala ijula na pshilewä ji dokona wä, ji ñá shtä wä.

5 Iwätsä ki kie yöle katke, je rä blelewä: “Babilonia palei ta tai, alaklä patonak shtä wa irä, ji dokona tsö ishäkä ki irä, jewa ami.”

6 Ñakäi yie je alaklä sua, ialewä di yëe sä sikii wa irä, Jesús ktei shäkkä wa irä pi wä. Ñerä yie je sua ra yis maletenawä eena sı.

7 Jera je ángel te yis ia isha: “¿Jiye ma maletenawä rä na? Je alaklä irä, bewak itsak, tsaku ta siete, dula ta diez irä je wä rä blelewä. Yie ba jer kuemi ji ni je blelewä je wä rä käi.”

8 Je bewak sua ba te, je rä bakleju, jira ka je kuna jia, ata yewä idakaju kja kã jar kamii ska, minakju weikanakwä rä. Jekäi senak ishäkä kika wa, ka kie yöle kuna senak kseka wa äyëi kika kajiska yöleksä skaté, jewa maletenchamiwä ite je bewak bakleju irä, jira ka kuna jia irä, je dakekaju jia suawä ra.

9 Sä rä kabiketsä ta ra, jí wä sä jer kormi. Je itsaku siete wä rä katsä siete, jewa ne bata kika je alaklä katke jetkelewä rä,

10 ñakäi je wä rä sä tsakui wa siete. Cinco weikanachawä, ekla kaldu jia, iel ka dawäba, ata mikä idewä ra, je kiana senak rä elkjebä bala ta.

11 Ata je bewak bakleju, ka kuna jia jira, je rä idäkläkä ocho; je rä je siete wa ekla, je ma rä weikanakwä.

12 “Je idula diez sua ba te, jewa rä kã tsakui wa diez. Ka jewa dawäba kã tsakui wa ye, ata ijewa ia kawei mermi kã tsakui wa ye una hora bala na je bewak ra ñara.

13 Jewa te ji biketsemiksä etkabä, jekäi ijewa te itäkili irä, ikawei sa patkäklä irä tulemiksä je bewak ia.

14 Jawa ñakpämi Oveja Yaba ra. Ata je Oveja Yaba turmikä ijewa kika. Ka irä jiye kuna ta, ije ne rä sä säkekewaí wa jewa Säkekewaí rä, sä tsakui wa jewa Tsakui rä. Ñakäi ije ra wa rä sä kile wa, sä kolole wa, sä chatkelewa wa.”

15 Ñakäi ite yis ia ishe: “Diklä sua ba te ale alaklä patonak katke jetkeleka ikika, je wa rä pa ta kjuawa kjuawa wa, chulijwa sä tsö kjuawa kjuawa wa, kei ta kjuawa kjuawa wa, ktä ta kjuawa kjuawa wa.

16 Je idula irä bewak irä diez sua ba te, jewa te je alaklä patonak dokoitsemiwa. Jawa te iweikemiwa itjä, paye juemi julishye, yaka katemiwa, dälawemiwa.

17 Ka irä jiye kuna ta, je rä Säkeklä te ijewa jer ssëwa iwak jini iwakei wa ibiketsale käi, ji biketsäksa etkabä, ji rä juñenak ije wa je juakksa bewak ia, Säkeklä wa ji yile ona ená kje.

18 Je alaklä sua ba te je ne rä ale jukläyäkä palei ta tai, sä tsakui wa tsö ishäkä kika wa patkäk rä.”

Apocalipsis 18

1 Je ukä ska ra yie ángel saka dawajuté kajöir ska sua, kawei ta sa patkäk bäi si. Je oloi te kajiska ñiwaka.

2 Je ana täkii te ishe: “¡Babilonia palei ta tai, weikanawa, je weikanawa! Je ianawa be jui ye, wikblu ñá shtä wa biköle ñabläklä, du ñá chali wa biköle ñabläklä. Je ianawa dokoitsalewa.

3 Ka irä jiye kuna ta, kei ta kjuawa kjuawa wa biköle wa ijami kawakblewe tkerke pjoo vinoí rä yale. Kajiska ka tsakui wa kawakblewa ije ra. Däli watjuak wa tsö kajiska ñabluwaka ji tkenak sä jami tsö ije wa wä.”

4 Jera yie kte saka ssani kajöir ska, je te ishe: “Bas yis cha wa ñatsoksa ije ska, ije te ji yakei wakbleke ka wakläña kuna bas wa, ñakäi ije kika sa tuawakläwa jarkeka, je sha ka janakläka kuna bas kika.

5 Ka irä jiye kuna ta, ije wa ji yakei wakblele, je tapana deka kajöir ska kje. Jekäi Säkeklä jer jana, ije ji wá ka wämo kuna ska.

6 Ije te ji ma isaka ia, je suta ji mo ije ia. Jishtä ije te ji wá, je suta ije ia ji wo daka botäbä kicha. Ije te copa watia, je na itiökani botäbä kicha ije ia.

7 Bikö ije jek oloi kaka, ñakäi ji tkenak ijami kjei ssa ite, je jami ipakö ji shkal ssäk, jer iane ssäk. Ka irä jiye kuna ta, ijer na ite ibiketse: ‘Yis dä jetkelewa sä tsakui ye, ka yis dä chichö kuna, mik ani ka yis wa jer iane ssenak.’

8 Je bata kika un díabä wä sä tuawakwa dämiwa ikika: duewa irä, jer iane irä, bäli irä; ñakäi irä dälänakwa yökö wä. Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa Säkeklä ije kpäk rä täkiwa si.”

- 9 Jekäi kajiska ka tsakui wa ije ra kawakblewak wa, bakle ji tkenak sa jami kjei ssäkña ije ra wa jiami kjoyirmi ije kika, ijewa te idälärte shkalei sua ra.
- 10 Jewa ñajäklämiwa beshyeka sualechawa ije te ji shkal ssë kate kika, te ishemi: “iWekte, wekte, jukläyäkä bäi si rä, Babilonia jukläyäkä oloi ta rä! Ka irä jiye kuna ta, una hora bala na ebä bukane dewa ba kika.”
- 11 Jekäi däli watjuak wa tso ishäkä kika wa jiami, kjoyirmi ije kika, je rä ka yi ani wa ijewa däli tonak jia kika.
- 12 Je idäli rä oro käi, inaklä yaka käi, jak säkei ta därerë käi, perla käi, dätsi bäi tsaa käi, siöo yëna käi, julii käi, bätsëe käi, kal biköle jala ta baa käi, ji biköle yöle elefante kà talik wà käi, ji biköle yöle kal säkei ta wà käi, bronce wà käi, tabeli yaka wà käi, mármol wà käi;
- 13 kal kjuä jamaa käi, ñanak jalawaklä käi, ji dälänak jamaa käi, mirra käi, perfume käi, vino käi, aceite käi, harina käi, trigo käi, vaca käi, oveja käi, caballo käi, carreta käi, kjanaklä wa käi, ditsä käi.
- 14 “iJi ba wäbätsewak, je tseñajumi ba yika, ji biköle babaa käi, juer ta bäi tsaa käi, weikanawa ba yika, mik ani ka je konakni itjä!”
- 15 Je däli watjuak wa ñabluwaka je alaklä ia ji watjue wà, jewa ñajäklämiwa beshyeka sualechawa ije te ji shkal ssë kate kika, jiami, jer iarmi,
- 16 te ishemi: “iWekte, wekte jukläyäkä bäi si, jek pajiele dätsi bäi tsaa wà, siöo yëna wà, bätsëe wà, jek kitkele oro wà, jak säkei ta därerë wà, perla wà rä!”
- 17 Ka irä jiye kuna ta, una hora bala na ebä je blune eena si weikanawa itjä kika!” Jera kono juak wa biköle, iki shkak wa biköle, iwakjaneiwak wa, ñakäi senak ji we däre ki jami wa biköle ñawäkukachawa beshyeka.
- 18 Jewa te idälärte shkalei sua ra, ijewa kjoyina te ishe: “iMane jukläyäkä rä je jukläyäkä bäi si suta rä na?”
- 19 Jera ijewa te ka pjoit tula itsaku kika, ikjoyina, ijiä, ijer iana jela te ishe: “iWekte, wekte jukläyäkä bäi si rä. Jeska kono ta däre kika wa biköle ñabluwaka ije ji tso wà. Ata una hora bala na ebä iweikanawa itjä!”
- 20 Kajöir irä, sä sikii wa irä, Jesús ktei bata shak wa irä, ji bata shak wa irä, ssëno ana ije kika. Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä te ije kpa bas kjuei kika.
- 21 Jekjepa ángel täki ta tai te jak kaka, jak tai waunak suta, je juami ite däre na te ishe: “iJi suta Babilonia jukläyäkä bäi si weikarmiwa sälwiwa, mik ani ka je konakni itjä.
- 22 Jekäi arpa bulawak wa irä, ji bulawak wa irä, kabe bulawak wa irä, kökö bulawak wa irä, ka bular ssënak jia mik ani ba ska. Ji yuak waonak wa maneshtä ani ka konak jia ba ska. Jak waunak ka bular ssënak jia mik ani ba ska.

23 Tsini oloi ka ñinak jia mik ani ba ska. Ñaebä jula kolonak wa jäiyi iräle, alaklä iräle ka ktä ssënak jia mik ani ba ska. Ka irä jiye kuna ta, ba däli watjuak wa, jewa ne rä täki ta kajiska rä kika, ñakäi kei ta kjuawa kjuawa wa biköle wäyuawa ba te ba jalibasha wä kika.”

24 Ñakäi ije ska ji bata shäk wa irä, sä sikii wa irä, biköle kotälechawa ishäkä kika wa irä, jewa pi kona.

Apocalipsis 19

1 Je ukä ska ra yie ji ssa chulijwa kjoyir täkii kajöir ska ssër käi, te ishe: “¡Aleluya! Tsatkeneksa irä, oloi kaneka irä, täkili irä, tsö rä sa jewa Keklái wa.”

2 Ka irä jiye kuna ta, ije te sä kpe rä ji iyina si kika, ñakäi bulee. Je alaklä patonak palei ta tai, ishäkä kika wa yakei tewak ikawakblewa wä, je kpa ite. Iwakei kjanaklä wa pi kjewa je alaklä te, je nui kpa ite.”

3 Jera ijewa te ishe ni: “¡Aleluya! Ije shkalei bukanami sa kei etkä etkä jekjeyemi.”

4 Jekäi säkekewa veinticuatro wa, ñakäi kseka wa cuatro, jewa ñatulachawa wakte Säkeklä jetkelewa sa tsakui jetkälä kika oloitsäk, te ishe: “¡Amén! ¡Aleluya!”

5 Jera je sa tsakui jetkälä ska kte ssënaté, te ishe: “¡Saje wa Keklái kjeishö bas ku bas ikjanaklä wa käi, suanak ije yika wa käi, emana wa käi, bakleka wa käi biköle.”

6 Jera yie ji ssa, jishtë chulijwa kjoyir ssër käi, jishtë diklä tai bular käi, jishtë tala bular täkii käi, je te ishe: “¡Aleluya! Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa saje wa Keklái ji biköle tsata, je te sa patke kate.

7 Sä ssëno baa, sä kassö anaa, sa ku ije oloi köka. Ka irä jiye kuna ta, Oveja Yaba jek jula kukäklä kei dewa, ñakäi isenakläi kukana ená.

8 Je ia ka mena ijek pajiäklä dätsi bäitsaa wä, wänileka wä, yëë wä, Ka irä jiye kuna ta, je dätsi bäi tsaa ne rä sä sikii wa te ji wämo we rä.”

9 Jera je ángel te yis ia ishe: “Iyuö: ‘Bäije kile Oveja Yaba jula kolorke ska yäkäk wa rä.’” Ñakäi ite ishe yis ia: “Jí ne rä Säkeklä ktä yina si rä.”

10 Ñerä yis jek jawawa iklä säkätä jami ioloitsäk, ata ite ishe yis ia: “Ke je wak, yis dä ba ra ikjanei wakña, ñakäi ba saka wa Jesús ktei shäk wa ra ñara kika. Ata Säkeklä ne oloitsö rä. Ka irä jiye kuna ta, Jesús ktei sheka ne te sä ssëwe ji bata shäk rä.”

11 Yie isua ra, kajöir kjä bukana junami. Ñerä caballo suruu kate, je ki jetkeleka kie rä Chatkelewa Ji Wak Ka Wäyilewa Ta ni, Ji Rä Iyina Si ni. Ije te ji wämo jami sä ktei wabiketseksa rä, je jami ikjuatkäke rä.

- 12 Iwäbala rä yökö wäkarkä käi, itsakü kika wätsa ki tkenakka tsö chulij, ijami ikie katke yöle ka juñer yi ani wa, ata iwakei ebä wa.
- 13 Ipaiklä shönak jek ki rä nileka pi wä; ikie rä Säkeklä Ktä ni.
- 14 Guardia wa tsö kajöir ska dami iitä ki caballo suruu wa kika, pajiele dätsi bäitsaa suruu yëë wä.
- 15 Ikjä na espada kayale sibuu daksaju, je rä je wä iwä kei ta kjuawa kjuawa wa shkawaklä. Ije te ijewa wäsikemi tabeli yaka yöle kata ye wä. Ñakäi ije ne te Säkeklä Ji Biköle Tsata kjuatkawa eena wätuäklä vino ye wawätue rä.
- 16 Ijek ki shönak jami, ipja jami ikie katke yöle: SA TSAKUI WA TSAKUI SÄ SÄKEKEWAI WA SÄKEKEWAI
- 17 Jera yie ángel ekla sua klä tkeleka kawä kika, je anaa täkii te du biköle junak kasha ki wa ia ishe: “Bas kute tapanakwa, Säkeklä te jile yula tai kätäk.
- 18 Je rä ka tsakui wa käi, guardia tsakui wa käi, täki ta wa käi, caballo irä iki shkäk wa irä käi, ditsä biköle ka kololewa kuna wa käi, kololewa kjanaklä ye wa käi, emana wa käi, bakleka wa käi, je yaka kätäklä bas wa.”
- 19 Ñerä yie ale bewak irä, kajiska ka tsakui wa irä, iguardia wa irä, tapanawa ñakpak je shkäk caballo suruu kika irä, iguardia wa irä jewa ra, je sua.
- 20 Ata je bewak kolonawa, ji bata shäk ka iyina kuna je ra ñara, je ne rä ale ji wak ijuenaklä ye ikaldu iwäna ra. Je wä ite sa tsö nile bewak wa sa niaklä wä wa irä, imei dälätsäk wa irä wäyuachawa. Je bol wa tulunami kseka yökö tipei wäkaleka azufre ra jarra.
- 21 Ata iekta kotanachawa espada däkeksa ale jetkeleka caballo ki kjä na wä. Jekäi jewa yaka te du biköle ssewachawa.

Apocalipsis 20

- 1 Jera yie ángel dawajuté kajöir sua, ka jar kamii llavei ta, cadena tai ta ijula na.
- 2 Je te tsuitkäbi kukawa, ale tkäbe kamikle, je ne rä be tsakui rä, je ne rä Satanás rä. Jekäi je muawa ite däkka mil año,
- 3 juami ite ka jar kamii na, kjashtawa ite, kjä kibawawa ite, je rä ka iwä kei ta kjuawa kjuawa wäyuäklä jia, ma rä mil año deka kje. Je ukä ska ra irä wäyenaksani berbena bala na.
- 4 Ñakäi yie sa tsakui jetkäklä wa sua, je ki ñajaklawä wa ia ka mena sä ktei wabiketsäkläksa, ñakäi yie tsaku tele tulämi Jesús ktei sheka kjei irä, Säkeklä ktä kjei irä jewa wikblu sua. Jewa wa bewak irä, imei irä ka oloitsane, jewa wa sa niaklä iwätsa ki iräle, ijula ki iräle ka kinewa; jewa senani kseka dewa sa tsakui ye Cristo ra daka mil año.

- ⁵ Je ne rä sä shkına tulakani säkätä rä. Ata iekta dulechawä wa ka seneni kseka, ata mil año dekä kjepa.
- ⁶ Bäije yi shkınakaniña säkätä rä; je rä sikii. Duewani etäbä kicha, je ia ka ijewa meräk, ata ijewa dämiwä chui wa ye Säkeklä ia, Cristo ia, ñakäi ijewa dämiwä sä tsakui ye ije ra däckä mil año.
- ⁷ Mikä mil año dekaju ra, Satanäs wäermiksani ikate wätele ska.
- ⁸ Jekäi ije maju kei ta kjuawa kjuawa tsö ka ñak cuatro wa wäyuäk, Gog irä, Magog irä ska tapanakwä ñakpäk. Ijewa rä jishtë däyë ksei kje.
- ⁹ Jekäi ijewa bitejuluté ishäkä kī shkiritkeksä, je te sä sikii wa ju jiatkele tsö kjä butraksä, je rä ale jukläyäkä shkätä. Ata yökö bitewajuté kajöir ska, je te ijewa däläwachawä.
- ¹⁰ Ñakäi be tsakui ijewa wäyuäk junami yökö tipei azufre ra jarka, mai bewak irä, ji bata shäk ka iyina kuna irä tsö ska. Jekäi ijewa te ji shkäl ssëmi kapiana tuina sä kei etkä etkä jekjeyemi.
- ¹¹ Ñerä yie sä tsakui jetkäklä tai suruu sua, ñakäi je kī jetkelewä sua, je wä yika ishäkä irä, kajöir irä julunami. Jekäi ka kã kone jia jewa ia.
- ¹² Ñakäi yie sä dulechawä baklekä wa irä, emana wa irä kajali klä kī sä tsakui jetkäklä wäjami sua. Jekäi äyë kjä bukana tulami, ñakäi äyë etkä kjä bukanajumi, je ne rä senak kseka wa äyëi rä. Jekäi sä dulechawä wa ktei wabiketsanaksä ji ole iwä, tsö yöle äyë kī je jami.
- ¹³ Jekäi däyë te sä dulechawä wa tsö ina tulaksani, ñakäi duewä irä, sä wikblu bläklä irä te sä dulechawä wa tsö ijewa ska tulaksani. Jekäi jewa ktei wabiketsanaksä ekla ekla ji ole iwä je jami.
- ¹⁴ Jekäi duewä irä, sä wikblu bläklä irä tulunami yökö tipei na. Je yökö tipei ne rä sä duäkläwani etäbä kicha rä.
- ¹⁵ Jekäi ka sä kie kone yöle senak kseka wa äyëi kika, jewa tulami yökö tipei jarka.

Apocalipsis 21

- ¹ Jekjepa yis te kajöir spana, ishäkä spana sua. Ka irä jiye kuna ta, kajöir säkätä irä, kajiska säkätä irä kjaju, ñakäi däyë ka kuna jia.
- ² Jera yis te jukläyäkä sikii Jerusalén spana dawajuté kajöir Säkeklä skaté sua, jishtë busi jula kolonak jek kitkele ená ijäiyi yika käi.
- ³ Ñerä yie kte ssa tākii sä tsakui jetkäklä skaté, te ishe: “¡Isuo! Säkeklä ju jiatkenak tkenawä ditsä shana. Ije sermi ijewa ra. Jekäi ijewa dämiwä iwakei cha ye, ñakäi Säkeklä wakei käruämi ijewa ra, ijewa Keklái ye.

- 4 Ije te ijewa wä riä biköle pasikemini. Jekäi duewä ka kuna jia, ñakäi jër iane irä, jje irä, ji dälässë irä ka kuna jia. Ka irä jiye kuna ta, ji säkätä kjaju ená.”
- 5 Jera ale jëtkelewä sä tsakui jëtkäklä kika te isha: “¡Issö! Yie ji biköle yuemi spanya.” Jera ite ishe: “Iyuö. Ka irä jiye kuna ta, jí kte rä iyina sj, ka wäshäkwä ta.”
- 6 Ñaebä ite yis ia ishe: “Ji ona ená. Yis ne rä ‘Alfa’ rä, ‘Omega’ rä, isäkätä rä, ibata jekje rä. Yi jër bärke ra, yie je ia diklä sä senaklä kseka tsikinaklä diklei mēmi kjermita.
- 7 Yi tunakä je ia je biköle rä däkksä däli ukä ye. Jekäi yis dämiwä ije Keklái ye, ñakäi ije dämiwä yis yaba ye.
- 8 Ata sualbi wa irä, ka ji biketsäk etkabä kuna wa irä, dokonala wa irä, sä ktäk wa irä, kawakblewäk wa irä, jalibashäk wa irä, jile keklái meï kjanei wäk wa irä, ñakäi kayuäk wa biköle irä, jewa ia yökö tipei wäkalekä azufre ra ne rä däkksä rä. Je ne rä sä duäkläwä etäbä kicha rä.”
- 9 Jera ángel wa siete, taza ta siete pshilekä sa tuawäkläwä bata siete wä, je ekla dejtuté kta yis da te ishe: “Bä kute, yie ba ia busi jula kolonak, Oveja Yaba senakläi kjashemi.”
- 10 Jekäi yis tsami ite Säkeklä wikblu oloi jami katsä tai kashaä bata kika. Jekäi ite jukläyäkä sikii Jerusalén dawajuté kajöir Säkeklä skaté kjasha yis ia,
- 11 wäñilekä Säkeklä oloi wä. Je wäñilekä rä jak säkei ta doloiebä suta, jishtë jak kie jaspe käi, jalána vidrio käi.
- 12 Irä kjätkäklä ta tai, kashaä, kjäshtäklä ta doce. Je ikjäshtäklä doce ska ángel wa tsö ekla ekla, je kjäshtäklä jami sä kie yöle tsö. Je rä Israel yabala doce jami iditsei wä kile, jewa kie
- 13 Je rä kjäshtäklä ta mañatkä kawä däkläkä wä, mañatkä norte wä, mañatkä sur wä, mañatkä kawä minakläwä wä.
- 14 Je jukläyäkä kjätkele rä ñak wäkukäklä ta doce, je jami Oveja Yaba ktei bata shäk wa doce kie tsö yöle doce.
- 15 Jekäi ale ktäk yis da je wä kata ji mabläklä yöle oro wä kala, je rä iwä jukläyäkä irä, ikjäshtäklä irä, ikjätkele irä mabläklä.
- 16 Je jukläyäkä rä mablele ñakjee, imatsili rä ishölöli ra ñaebä. Jekäi ite jukläyäkä mabla je kata wä, dekä doce mil estadio matsili kje; imatsili irä, ishölöli irä, ikalekä irä je rä ñaebä.
- 17 Jekäi ite ikjätkele mabla 144 jula ñak matsili jami, jishtë ditsä te jile mable käi, jekäi je ángel te iwä.
- 18 Je ikjätkele yöle rä jaspe wä, ata jukläyäkä yöle rä oro sj wä, vidrio pasikle yëe suta.

- 19 Je jukläyäkä kjätkele ñak wäkukäklä wa rä kibale jak biköle säkei ta däreë shtä wà; ñak wäkukäk säkätä yöle rä jaspe wà, je idäkläkä botkä rä zafiro wà, idäkläkä mañatkä rä ágata wà, idäkläkä kitkä rä esmeralda wà,
- 20 idäkläkä cinco rä ónice wà, idäkläkä seis rä cornalina wà, idäkläkä siete rä crisólito wà, idäkläkä ocho rä berilo wà, idäkläkä nueve rä topacio wà, idäkläkä diez dä crisopraso wà, idäkläkä once rä jacinto wà, idäkläkä doce rä amatista wà.
- 21 Ikjäshtäklä doce, je rä yöle perla wà doce; je ikjäshtäklä etka etka yöle rä perla etkabä wà. Je jukläyäkä ñala rä yöle oro wak sï wà, jishtä vidrio jalána käi.
- 22 Je shana ka yis wà templo ani sune. Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa Säkeklä Ji Biköle Tsata irä, Oveja Yaba irä je ne rä je temploí rä.
- 23 Je jukläyäkä kï kawä irä tulu irä ka sher kuna iñiwak. Ka irä jiye kuna ta, Säkeklä oloi ne te iñiwë rä, ñakäi Oveja Yaba ne rä itsini rä.
- 24 Je oloika kei ta kjuawa kjuawa wa shkämi, ñakäi kajiska ka tsakui wa te ji wà irä oloi kalekä tsemité jeska.
- 25 Je kjäshtäklä ka kjaitanakwä kapiana ani, jeska ka ka rä tuinak kuna kika.
- 26 Jekäi ji wà kei ta kjuawa kjuawa wa rä oloi kalekä irä, ji kï irä dälätsalewä irä je tsemité ijewa te jeska.
- 27 Mik ani ji ñá irä, ji dokona wak irä, ji sä wäyuäklä shtä wak irä, ka däkwa kuna jeska, ata yi rä kie yöle senak kseka wa äyéí kalme Oveja Yaba wä kika wa ebä.

Apocalipsis 22

- 1 Je ukä ska ite yis ia diklä kataka kjasha wänilekä vidrio käi, je rä sä senaklä kseka diklei. Je daksaju rä Säkeklä irä Oveja Yaba irä jetkäklä sä tsakui ye ska.
- 2 Je damiju ñala moska jukläyäkä na. Je diklä kjä ami wà, jí wà, sä senaklä kseka kalí kate. Je wär dä kjuawa kjuawa doce, mes jami, mes jami. Je kal kä rä kei ta kjuawa kjuawa wa ñabäiwäklä.
- 3 Ji yakei she onak sä ukä jami biköle ka kuna jia. Jekäi Säkeklä irä Oveja Yaba irä jetkäklä sä tsakui ye kätkämi jeska, jekäi ikjanaklä wa te ikjanei wemi.
- 4 Ijewa te isuemi iwäktä kï. Ije kie yör tkämi ijewa wätsa jami.
- 5 Jekäi ka katuinak jia, ka ijewa kï tsini oloi iräle, kawä oloi iräle, shenak jia. Ka irä jiye kuna ta, Säkekewa Säkeklä oloi ñirmi ijewa kï. Ijewa te sa patkemi sä kei etkä etkä jekjeyemi.
- 6 Jera ite isha yis ia: “Jí kte rä iyina si, ka wäshäkwä ta. Säkekewa ale Säkeklä ji bata shäk wa jer ssëwäk ji shäk, je ne te iángel patka ikjanaklä wa ia ji kiana onak kukjuna kjashäkba rä.”
- 7 “¡Issö! ¡Yis daju rä plaa! ¡Bäije yi te ji bata yile jí äyë kika je kte wawá rä!”

- 8 Yis Juan ne te jí ssa, jí sua rä. Mikä yie je ssa je sua ra, yis jetkawä wakte ángel je kjashäk yis ia klä säkätä jami ioloitsäk.
- 9 Ata ite ishe yis ia: “Ke je wäk. Yis dä ikjanei wäkña ba ra, ñakäi ba el wa ji bata shäk wa irä, kte yöle jí äyë kika wawäk wa irä, jewa ra. Ata Säkeklä ne oloitsö rä.”
- 10 Ñakäi ite yis ia ishe: “Ji bata yileba jí äyë kika ke je kte blawä. Ka irä jiye kuna ta, ikei tkenawä kja alemana kika.
- 11 Yi rä ji wäk ka wämo kuna, je ku ji ka wämo kuna wo jja. Yi rä ñá, je ku ji ñá wo jja. Yi rä wämo, je ku ji wämo wo jja. Yi rä sikii, je ku ji sikii wo jja.”
- 12 “¡Issö! Yis daju rä plaa. Yis wä ji säkei shkä menak biköle ia ekla ekla, ji wá ite jami.
- 13 Yis ne rä ‘Alfa’ rä, ‘Omega’ rä, isäkätä rä, ibata jekje rä, iñak rä, ibata rä.
- 14 “Bäije paiklä skuäksä wa rä, iia kä menaklä sä senaklä kseka kalí wä kätäklä, ñakäi ikjäkläwä jukläyäkä na ikjäshtäkläí ska.
- 15 Ata chichi wa irä, jalibashäk wa irä, kawakblewäk wa irä, sä ktäk wa irä, jile kekläí meí kjanei wäk wa irä, ñakäi biköle kayue wä wäbätsäk, je wä ji wäk wa, jewa atanami ju shäbeka.
- 16 “Yis Jesús te yis ángel patkami jí ktei shäk bas ia, yinak tapanak eyaka eyaka wa ia. Yis ne rä David ñak kicha rä, iyäbei rä, bekwä ñinak jakaa kañir dawä wä rä.”
- 17 Säkeklä wikblu irä busi jula kolonak irä te ishe: “¡Bä kute!” Yi te issa ku ishö: “¡Bä kute!” Yi jer bärke ra, je kute. Yi te iyákle ra, je ku sä senaklä kseka diklei yö kjermita.
- 18 Yie ishe ji bata yileba jí äyë ki je kte ssäk wa biköle ia: Ikuna manele te je kitalawakä ra, Säkeklä te ije ki sa tuawäkläwä ktei yöle jí äyë ki, je kijawemikä.
- 19 Ñaebä ikuna manele te jí ji bata yileba äyëí ki kte shä tsä juami ra, Säkeklä te ka tso iia sä senaklä kseka kalí wä kätäklä irä, isenaklä jukläyäkä sikii ska irä, ktei yöle jí äyë kika, je tsë juemi iyika.
- 20 Jí ktei shäk te ishe: “Jekäi irä. Yis daju rä plaa.” Amén. ¡Säkekewa Jesús, bä kute!
- 21 Säkekewa Jesús jer bäi shöpa bas biköle ia. Amén.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil